

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Catena aurea super quattuor evangelistas

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Esslingen], 1475?

[Super evangelio sancti Iohannis]

[urn:nbn:de:bsz:31-310733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-310733)

Aug^o de verb^o dñi. Sed dicunt. Si filius est: na-
tas est hoc factum. adiungit deinde si nat^o est pa-
tri filius: p^r anteq^m ei filius nasceret. hoc respicit fi-
lium. Ergo ait. rōm michi reddo quo & fili^o nasci po-
tuit p^r ut coeuius esset ei a quo natus est. post p^rez
tū nascitur filius p^r ut q^o morturo successurus.
Sicut dicitur de creatis & nobis laborādū
est ut & nos laborādū ē ut et nos inueniam^o sicut
dicitur cap^o rex quas astruim^o. Sed quid possum^o
in creatis inuenire coeternū: q^o in creatis nil inueni-
mus eternū. Sed si possūe inueniri hic duo coeua
gimus & g^o h^o i^o ibi intelligamus. eterna. Ipsa
quidem sapia. dida est in scriptis candō lucis eter-
ne dida est ymago p^ris. hic capiam^o sicut dicitur: ut
inueniam^o coeua er quib^o intelligam^o coeterna. Ne-
mo aut dubitat q^o splendor de igne exit. ponam^o g^o
ignē p^rem illius splendoris. Quod quidem ut lucerē
cum accendero: simul cum igne & splendor exiit.
Da michi hic ignē sine splendore & credo tibi p^rem
sine fili^o fuisse ymago exit de speculo hoīs inueni-
tu speculū. Existit ymago: mox ut aspēdō extēdit
Sed ille qui inspicit erat anteq^m accēdēt ad specu-
lū. ponam^o ergo aliq^o natum sup^o aq^o. ul virgulā
tū. aut verbū. Nonne cum ymagine sua nascit^o. Si
g^o semp^o esse virgulā: semp^o esse & ymago de vir-
gula. Sed autē de alio est: vtiq^o natum est. potest g^o
semp^o esse g^o h^o & semp^o cum illo q^o de illo natum
est. Sed dicit aliq^o. Ecce intellexi. eternū patrem
coeternū filium. tū sicut effusum splendorē nūq^o ig-
ne lucentē. aut sicut effusam ymaginē nūq^o q^o vir-
gulam emittentē. dñs. Nonne equalitas. oimoda
est. Non credo arti. q^o nō inueniunt sicut dicitur. fortal-
sū aut inueniunt^o in creatis quō intelligamus filiū &
coeternū patri. & nequaquā minorē. Sed nō illud pos-
sum^o inuenire in vno genere sicut dicitur. Hungam^o
ambo glā. vñ vnde ipsi dant sicut dicitur. & alēm.
vñ nos dōm^o. Pater ut illi sicut dicitur. ex hīs que
p^rcedunt semp^o ab eis a quib^o nascunt. Sicut homo
de hoīe. Sed tū homo et hō eiusdem substācie lau-
dant^o ergo in ista naturate equalitate nascit^o de est.
equalitate. In illo autē g^o h^o sicut dicitur. q^o nos de
dñs in splendorē ignis & de ymagine virgule. se qua-
litate nature non inueniunt: inueniunt coeternū. Co-
tū ergo ibi q^o hic exp^o h^o singulis & reb^o singulis
inueniunt. & non hoc solum q^o in creatis totum inue-
nit^o ibi: tamq^o in creatore. Ex gestis galij epl^o.
Pater autē alicubi quidem filiū eū appellat p^ris.
alicubi aut verbū noiat. alicubi aut splendorē vo-
cat scripta diuina. singula horū nomina de illo dicē
se intelligas ea que de xpo dñs esse curam blasphemā.
Quia em tuus filius eiusdem tibi nascit^o sic: volēs
suo ostendere vnam substāciā patris et filij: dicit
filiū patris qui ex eo natus est vngentus. Deinde
q^o natus est & filius apud nos ostēdētōm p^rbet pas-
sionē. Ideo hūc filiū appellat et verbū: et ipas^o ibi
beatam naturatōis eius noie isto demonstrans. Sed
q^o p^r quisquam factus ut homo in dubitante sem
de suo filio demonstrat: ne hoc ipm^o etiam de diuina
nata pater: splendorē vocat vngentum p^ris
splendorē em nascit^o quidem ex sole: non aut intell

gū sole posterior. Coexistē g^o semp^o p^r filiū: splē-
dorē tibi denūdet. impassibilitatē naturatōis: ostēdat
verbum. sūbilitatē vero: filij nomē insinuet.
Criso^o. Sed dicunt illi. qm^o hoc. r. in principio.
non eternitatem ostendit simplr. Eteim & de celo
istud & de terra dcm est. In principio inquit fecit. de
us celum et terram. Sed quod cōe habet. erat. ad fe-
cit. Sicut em qd ē cum de hoīe quidem d^o. p^ris tem-
pus signat solum: cum autē de deo: id qd & semp^o ē &
eternitatem: ita & erat de nostra quidem cū h^o nata
p^rem tū signat tempus. cum autē de deo: eternitatem
ostendit. Orig^o i omē. Sum em verbū duplicem
habet significacōem. aliq^o em tempales motus sū
analogiam alioz verborū declarat. alij substāciā vni-
uscūq^o rei de qua p^rdicat sine ullo tempali motu
designat. Ideo & substātiū vocat. Hylar^o. 2 de
trim. Respice ergo ad mundum. intellige qd de eo
scriptum est. In principio fecit deus celum et terrā
fit g^o in principio qd creatur. & etates ostendit qd In
principio ostendit ut ferret piscato: aut illustratus. i
doctus. liber. a p^r solut^o a scis est. vicit omē prin-
cipiū erat em qd est. n3 in epe aliquo pcludit: ut ce-
pente qd erat potius in principio. q^o fiebat. Alchu
Contra eos ergo qui ppter tempalem naturatōem
dicebant xpm non semp^o fuisse: incipit de eternitate
verbi dices. In principio erat verbū.
Et verbū Criso^o. Quia maxie dei hoc est
p^rem eternū & sine p^rincipio esse. h
erat apud primū posuit. Deinde ne quis audi-
deum. ens In p^rincipio erat verbū in ge-
nitum verbū dicit. ostendit hoc remouit dices. Et
verbū erat apud deum. Hylar^o. 2 de trim. Sine
p^rincipio enim est apud deum. & qui ab est a p^rem non
ab est ab audire. Hylar^o. Hylar^o hoc dicit
ppter blasphemātes. q^o nō erat. Vbi ergo erat ver-
bum. Non in loco inaccessibilis ostendit. Sed
vbi erat: apud deū. Neq^o pater loco. neq^o filius de-
cūscriptōe aliqua ostenditur. Orig^o. Vnde etiam ē
mouet: q^o verbū d^o ad aliquos fieri puta. ad ose-
am ul ysaia. aut jeremiam. ad deū vero nō fit. q^o
p^ris nō ens apud ipm. Ex eo ergo q^o iugiter est
in eo d^o. Et verbū erat apud deum. q^o nec ap^rin-
cipio. a p^rem sepatus ē. Criso^o. Non etiam dixit
in deo erat: s; apud deum erat. eam q^o h^o p^rem
eius eternitatem nobis ostendens. Christoph^o. Vi-
detur etiam michi qd sabellius ex hoc dco subuers^o
est. H^o em docebat q^o pater & filius & spūscndus
vna est psona. que alij ut pater appuit. aliq^o ut fili^o
aliq^o ut spūscndus. Manifeste vō ostendit ex hoc
vbo. Et verbū erat apud deum. Hic em euangeli-
sta alij declarat eē filium. alij deum. s; p^rem.
Et deus Hylar^o. ii de trim. Dices verbū
erat verbū son^o vobis est enūciacō negotiorū
& elocucō cogitacōnū. hoc vbum
in p^rincipio apud deum erat. qua sū cogitacōis
tēnus ē cum qui cogitat. sic eternus. Sed quō in
p^rincipio erat: qd neq^o ante tempus neq^o post tps
est: & nescio an ul ipse eē possit in tempore loquē
cū em sermo n3 ē anteq^m loquantur. & cum locuti
erunt nō ē. In eo autē ipso qd loquūtur. dū finiunt

Et ideo addit. Quotquot autem rece-
runt eum. **¶ Criso.** Sive sint serui
sive liberi sive greci sive barbari. si
insipientes. si sapientes. si mulieres.
si viri. si pueri. si senes. omnes eo
dem digni. facti sunt honore. de quo
sequitur. Dedit eis potestatem filios
dei fieri. **¶ Aug.** Magna tenuolentia.
vincens natus est. et voluit manere
vnuus. Non timuit habere sobe-
redes. quia hereditas eius non sit
angusta. si multi possederint.
¶ Criso. Non autem dixit. quoniam
fecit eos filios dei fieri. Sed dedit
eis potestatem filios dei fieri. ostendens
quoniam multo opus studio. ut eam
que in baptismo ad opem formata
est. imaginem. in corde animata. semper
custodiamus. Simul autem et ostendens.
quoniam potestatem hanc. nullus nobis
vel auferre potest. nisi nos ipsi auferamus.
¶ Si enim qui ab hominibus dominum
aliquando re suscipiunt. tantum habent
roborem quantum. fere hijs dederunt.
multo magis nos qui a deo potestatem
hoc honore. Simul autem ostendere
voluit quoniam hanc gratiam adueit
volentibus et studentibus. Et in
potestate est liberi arbitrij. et gradus
operacione filios dei fieri. **¶ Chro.**
Del aliter quia in resurrectione filio-
rum per sanctissimam sequemur. hanc
gratiam ad opem filios dei expectantes.
redemptionem corporis nostri. dedit
ergo potestatem filios dei fieri. hanc
gratiam in futura gloria consequendi.
¶ Criso. Et quia in his ipsis ineffabilibus
hominibus hoc quod dem est dei. scilicet
dare gratiam. illud autem hominibus
perhibere. hinc subdit. Hinc qui credunt
in nomine eius. Quod ergo non dicit
nobis o iobes quod eorum sit supplicium.
qui eum non susceperunt. Quia nunquam
isto supplicio fiet manus. quoniam
pietatem eis potestatem filios dei fieri.
non fiat. sed volentibus et seipos tanto
prius honore. Sed et in extingui-
bilis eos suscipiet. ignis. quod postea
manifestum reuelabit. **¶ Aug.** Credentes
ergo quod filij dei sunt. et fructus
christi. utique nascuntur. nam si non
nascuntur filij. quomodo esse possunt. si
per hominem nascuntur ex carne et
sanguine. et ex voluntate viri. et
complexu mulieris. Illi autem qui
nascuntur. subdit. Qui non ex sanguine.
tantaquam maris et femine. Sanguis
vel sanguis non est latinus. Sed quia
grece positum est placet. maluit ille
qui interpretabatur. sic ponere. quod
minus latine loqui. sed grammaticos.
et tamen explicare veritatem secundum
auditum infirmorum. Ex sanguine enim
maris et femine homines nascuntur.
¶ Beda. Scendum etiam est quod
in scripturis sanctis sanguis cum dicitur
placet. peccata signare solent. unde
libera me de sanguine. **¶ Aug.** In eo
autem quod sequitur. Neque ex voluntate
carnis. neque ex voluntate viri. carnem
per femina posuit. quia de costa cum
facta esset. ad am dixit. Hoc nunc os
de ossibus meis. et caro de carne
mea. ponitur ergo caro per uxorem.
quomodo aliqui spiritus per maritum.
quia ille impare debet. ista seruire. Quid
enim peius est domo ubi femina habet
imperium super virum. hijs ergo neque
ex voluntate carnis. neque ex voluntate
viri. sed ex deo nati sunt. **¶ Beda.**
Carnalis enim sigillus generacionis a
complexu mulieris duxit originem. ac
spiritus sancti. spiritus sancti gratia
ministrat. **¶ Criso.** Hoc autem narrat
euangelista. ut videlicet et humilitatem
peioris. peius qui est per sanguinem
et voluntatem carnis adulescentis. et
altitudinem sedis qui per gratiam et
nobilitatem est cognoscendum. magna
quodam bene suscipimus intelligentiam
et dignam dono ipsi qui genuit.

et multum post hoc studium demonstrum.
¶ Et verbum caro factum est et habitavit in nobis
¶ Aug. Cum dixisset ex deo natus
est. et habitavit in nobis. et hoc in
tam gratiam et nobis in-
dibile videret quod homines ex deo
nati sunt. quod securitatem faciens ait.
Et verbum caro factum est. Quid ergo
miraris quod homines ex deo nascuntur.
attende ipse deum ex hominibus natum.
¶ Criso. vel aliter. Cum dixisset quoniam
ex deo nati sunt qui susceperunt eum.
hunc honorem posuit. cum hanc. verbum
fieri carnem. factum est enim prius
filius dei. filius hominis. ut filios
hominum faciat filios dei. Cum autem
audiens quoniam verbum caro factum
est. ne turbens. Neque enim substantiam
suertit in carnem. hoc enim vere
impium est intelligere. Sed manens
quod est. secundum formam. assumptum
sit. Quia enim sunt qui dicunt quoniam
phantasia quedam fuerit omnia que
in carnatione sunt. eorum blasphemiam
destruens hanc ditionem. factum est.
Posuit. non transmutacionem
substantie. sed carnis vere assumptionem
repre- sentare volens. Si vero dixerint
quoniam deus omnipotens est. quare et
in carnem transmutare potuit. Di-
cemus quod transmutari ab illa in-
commodabili natura omnino peius est.
¶ Aug. xv. de trin. Hinc autem
verbum nostrum vox quodammodo
corporis fit. assumendo eam in qua
manifestetur sensibus hominum.
Sic verbum dei caro factum est.
assumendo eam in qua et ipsum
manifestaretur sensibus hominum.
Et si cut verbum nostrum sit vox nec
mutatur in vocem. ita verbum dei
caro quidem factum est. sed abiecit
ut mutaretur in carnem assumendo
quippe illam. non in eam se
assumendo et hoc nostrum vox fit.
et illud caro factum est. **¶ Exegetis**
galy eph. Sermo etiam quem perferimus
quo in alterius locutionibus utitur
sermo est in corpore eius. non
aspectu subiectus. non tactu tractabilis.
Sed dum sermo induentibus
elementa. visibile fit aspectu
prehenditur tactu tractatur.
Sic et verbum dei quod naturaliter
in visibile est. visibile fit. et quod
natura in corporeum est. inuenitur
esse tractabile. **¶ Alehan.** Cum etiam
credamus animam in corpore
corporei coniungi. ut ex his duobus
fiat vnus homo. facilius possumus
credere diuinitatem substantiam
in corpoream anime in corpore
coniungi in vnionem personae. ita
ut verbum in carnem non sit con-
uersum. nec caro in verbum. Cum
nec corpus in animam. nec anima
uertatur in corpus. **¶ Chro.**
Appollinarius autem laodicensis in
hoc verbo here sim statuit. dicebat enim
quod christus animam rationalem. non
habuit. sed tantum carnem. habens
diuinitatem per animam. que corpus
dirigit et gubernat. **¶ Aug.** extra
synonem arrianum. Si autem mouentur
in eo quod scriptum est. quod verbum
caro factum est. nec ibi anima
nominata est. intelligant carnem. per
hominem positam a parte totum.
figurate locutionis modo. Sicut
est. ad te omnis caro ueniet. Item
ex operibus legis non iustificabitur
omnis caro. quod apertius alio
loco dicitur. Non iustificabitur
homo ex operibus legis. Sic ita
quod dictum est. Verbum caro
factum est. ac si diceret. verbum
homo factum est.

et hoc in
tam gratiam et nobis in-
dibile videret quod homines ex deo
nati sunt. quod securitatem faciens ait.
Et verbum caro factum est. Quid ergo
miraris quod homines ex deo nascuntur.
attende ipse deum ex hominibus natum.
¶ Criso. vel aliter. Cum dixisset quoniam
ex deo nati sunt qui susceperunt eum.
hunc honorem posuit. cum hanc. verbum
fieri carnem. factum est enim prius
filius dei. filius hominis. ut filios
hominum faciat filios dei. Cum autem
audiens quoniam verbum caro factum
est. ne turbens. Neque enim substantiam
suertit in carnem. hoc enim vere
impium est intelligere. Sed manens
quod est. secundum formam. assumptum
sit. Quia enim sunt qui dicunt quoniam
phantasia quedam fuerit omnia que
in carnatione sunt. eorum blasphemiam
destruens hanc ditionem. factum est.
Posuit. non transmutacionem
substantie. sed carnis vere assumptionem
repre- sentare volens. Si vero dixerint
quoniam deus omnipotens est. quare et
in carnem transmutare potuit. Di-
cemus quod transmutari ab illa in-
commodabili natura omnino peius est.
¶ Aug. xv. de trin. Hinc autem
verbum nostrum vox quodammodo
corporis fit. assumendo eam in qua
manifestetur sensibus hominum.
Sic verbum dei caro factum est.
assumendo eam in qua et ipsum
manifestaretur sensibus hominum.
Et si cut verbum nostrum sit vox nec
mutatur in vocem. ita verbum dei
caro quidem factum est. sed abiecit
ut mutaretur in carnem assumendo
quippe illam. non in eam se
assumendo et hoc nostrum vox fit.
et illud caro factum est. **¶ Exegetis**
galy eph. Sermo etiam quem perferimus
quo in alterius locutionibus utitur
sermo est in corpore eius. non
aspectu subiectus. non tactu tractabilis.
Sed dum sermo induentibus
elementa. visibile fit aspectu
prehenditur tactu tractatur.
Sic et verbum dei quod naturaliter
in visibile est. visibile fit. et quod
natura in corporeum est. inuenitur
esse tractabile. **¶ Alehan.** Cum etiam
credamus animam in corpore
corporei coniungi. ut ex his duobus
fiat vnus homo. facilius possumus
credere diuinitatem substantiam
in corpoream anime in corpore
coniungi in vnionem personae. ita
ut verbum in carnem non sit con-
uersum. nec caro in verbum. Cum
nec corpus in animam. nec anima
uertatur in corpus. **¶ Chro.**
Appollinarius autem laodicensis in
hoc verbo here sim statuit. dicebat enim
quod christus animam rationalem. non
habuit. sed tantum carnem. habens
diuinitatem per animam. que corpus
dirigit et gubernat. **¶ Aug.** extra
synonem arrianum. Si autem mouentur
in eo quod scriptum est. quod verbum
caro factum est. nec ibi anima
nominata est. intelligant carnem. per
hominem positam a parte totum.
figurate locutionis modo. Sicut
est. ad te omnis caro ueniet. Item
ex operibus legis non iustificabitur
omnis caro. quod apertius alio
loco dicitur. Non iustificabitur
homo ex operibus legis. Sic ita
quod dictum est. Verbum caro
factum est. ac si diceret. verbum
homo factum est.

in demonstrat?
ro Aug. Cum dicitur
ita ex deo natus: qd
raremur: et hoc in
tam gratiam et nobis
mes ex deo natus: qd
verbum caro factum est.
mes ex deo natus: qd
Aug. Criso. vel aliter
t sunt qui suscipere
i. verbum fieri carnem
ei. filius hominis: ut
i. Cum autem videns
ne turbens. Nam est
m. hoc enim vere impium
m. qd est: fm formam
dicunt qm pstantia
arnacionis: sicut: qm
ne. factum est. Poluit
q. carnis vere assump
ero dixerim qm deus
arnem transmutare
n ab illa incommoda
Aug. xv. de trini. Sicut
e quodammodo corpus
infestetur sensibus
factum est. assumendo
aretur sensibus hominum.
ne vox nec mutatur in
idem factum est. sed dicit
a affirmando qui ipse
oc nostrum vox: et dicit
estis: qd est. Sermo
a aliter locutionis
non aspectus subiectus: non
um sermo induit: qd
edu. qd est: qd est: qd
qd naturaliter in
tura in corpore est: qd
hum. Cum eam credunt
gi. qd est: qd est: qd
g. possumus credere: qd
tam anime in corpore
verbum in carnem non
rbum. Cum nec corpus
atur in corpus. Aug.
laodicensis in hoc verbo
q. xpc animam rationalem
em. habens diuinitatem
et gubernat. Aug. qd
autem mouentur in co
n caro factum est. nec
gant carnem. p. homi
uratur locutionis modo
venit. qm ex operibus
omnis caro. quod apud
ficabitur homo ex operibus
est. Verbum caro factum
um homo factum est.

Aug. Criso. Cum dicitur
ita ex deo natus: qd
raremur: et hoc in
tam gratiam et nobis
mes ex deo natus: qd
verbum caro factum est.
mes ex deo natus: qd
Aug. Criso. vel aliter
t sunt qui suscipere
i. verbum fieri carnem
ei. filius hominis: ut
i. Cum autem videns
ne turbens. Nam est
m. hoc enim vere impium
m. qd est: fm formam
dicunt qm pstantia
arnacionis: sicut: qm
ne. factum est. Poluit
q. carnis vere assump
ero dixerim qm deus
arnem transmutare
n ab illa incommoda
Aug. xv. de trini. Sicut
e quodammodo corpus
infestetur sensibus
factum est. assumendo
aretur sensibus hominum.
ne vox nec mutatur in
idem factum est. sed dicit
a affirmando qui ipse
oc nostrum vox: et dicit
estis: qd est. Sermo
a aliter locutionis
non aspectus subiectus: non
um sermo induit: qd
edu. qd est: qd est: qd
qd naturaliter in
tura in corpore est: qd
hum. Cum eam credunt
gi. qd est: qd est: qd
g. possumus credere: qd
tam anime in corpore
verbum in carnem non
rbum. Cum nec corpus
atur in corpus. Aug.
laodicensis in hoc verbo
q. xpc animam rationalem
em. habens diuinitatem
et gubernat. Aug. qd
autem mouentur in co
n caro factum est. nec
gant carnem. p. homi
uratur locutionis modo
venit. qm ex operibus
omnis caro. quod apud
ficabitur homo ex operibus
est. Verbum caro factum
um homo factum est.

Et vidim? gloriā eius
gloriā quasi unigeniti
a patre plenum gratiā
et veritatis.
Et vidimus gloriā eius. qd vtiq non
vidissemus nisi p gloriā humanitatis visus eēt nob
Si em iudei moysi nō sustinerūt. facē gloriā
uidere s; velamine opus fuit: qualiter diuinitatem
nudam existentē inaccessibilē. etiam ipis supiori
bus virtutib; nos iudei et gentes. sufferre posse
mus? **Aug.** vel aliter. Quia vbum caro factum
est et hīcāuit in nob; ista natūitate collinū fecit. vñ
edgerent. oculi cordis nrī et possimus videre maiē
statem eius p eius humanitatem. ee ideo dī. Et vi
dimus glām eius. Nam eius nemo posset videre
nisi humilitate carnis sanaret. Irruerat em homi
quasi puluis in oculum. de terra ocl's iste sicut
erat: et terra illuc mitatur. ut sanet. Caro te obceca
uerat: caro te sanat. Carnalis em anima facta erat
pseudēdo carnalib; effectibus. Inde fuerat oculus
cordis cecatus. medicus fecit tibi collinum. qm sic
venit: ut de carne uia carnis extingueret. Verbum
em caro factum est: ut possis dicere. vidim? glām eius?
Criso. Subdit autem quasi unigeniti a patre.
qm mlti pbat gloriati sunt puta moyses. helyas.
helyseus. et alij multi quicūq; miracula ostenderunt.
Sed et angeli hominib; apparentes et eam que est
pprie nature ebullentē lucem manifestantes. S; et
cherubin et seraphim cum multa visa sūt gloriā
appa. ab omnib; hīs nos abducens euangelista et
sup omnē naturā et pbat nostrorū claritatem eri
gens mentē. ad ipm nos bonorū p duxit verbecem.
q. d. Non ut pbat aut alterius hoīs vñ angeli. aut
archangeli aut aliorū supiorū. vtrum est gloriā qd
vidimus. s; quasi ipius dī a totis. ipius regis ipius
natiā. filij unigeniti. **Greg.** In sacro em eloq;
sicut ee quasi aliqñ nō pstatū dīe ponit. s; p vitate
vñ ē istud. quasi unigeniti appe. **Criso.** Nō di
ceat. Vidim? glām eius? qd decebat et quēmes ē hīc
unigeniti et natiā filij. Consuetudo em mtrorū ē re
gē valde ornatū indēcū cū alijs enumerātes eū nō
possit vniuersarū rēpntare claritate: hoc iducit
Quid opret mtra dicere? quasi rex ibat. Sic et io
hannes dī. Vidimus glām eius: glo. quasi vñ. a
patre. Angeli em appentes: ut serui et dñū habētes
omnia agebant. Ipse vō ut dñs cum humili forma
appens. Sed et creature dñm cognouerūt stella
magos vocans. angeli pastores. puer exultans
in uero. sed et pater restatus est de celis. et pa
clitus sup ipm aduenit. s; et ipsa rex natura omni
tuba clarius clamauit qm rex celorū aduenerat.
Etem demones fugiebant. infirmitatis spēs solu e
bātur. mortui diuiterbant sepulchra: et aīas ama
licia ad stutis verticem agebat. quid utiq; quis di
cat. pceptorū pbiā celestium. legum virtutem an
gelice urbanitatis bonam ordinacōm. **Aug.** Eius
aut qd seqē. pleni grē et veritatis duplex intelled
ē. pē n. d. hūaitate ac de dīmitate i carnati vbi accipi
Ita ut plenitudo gratiā referat ad humanitatem.

fm quam xpc caput est ecclie et pmo genitus creatus
 uniuerso qm maximu & pncipale gr'e exemplū qua
 nllis pcedentib' meritis . homo efficiē deus . in ipō p
 moraliū manifestatū est . **P**otest etiā plenitudo
 gr'e xpi de spūlando intelligi . cui' septiformis opa
 do humanitatem xpi impleuit . **P**lenitudo vō veri
 tatis ad diuinitatem refertur . **S**i vō plenitudinē gr'e
 & veritatis de nouo testamēto maus intelligere . nō
 in cōgrue pncū abis plenitudinē gr'ade noui testas
 menti esse p xpm donatani . & legaliū simboloz veri
 tatē in ipō esse impletam . **T**hoph . **V**el plenū gra
 aa . p ut eius vbum gr'atiosum erat dicente dauid .
 Diffusa est gr'acia in labijs tuis . **E**t veritate . fm q
 moyses & ppe loquebant . aut opantur in figura
 xpc antem cum veritate .

Johānes testimo
 nium perhibet de ipso
 & clamat dicens . hic
 erat quē dixi . **Q**ui
 post me uenit ante me
 factus est qui prior
 me erat .

Alchuin' . **D**ixerat
 supuis fuisse missū hōi
 nem ad pnbendum testi
 moniū . hic determinat te
 stimoniū suum . qd mani
 feste pcurfor p'nucciat
 vā dr' iohes testimoniū
 p'hibet de ipō . **C**riso .
Del aliter hoc induat .

acli dicat . **N**on estimetis q nos qui sum' eum eo
 multo temp'e et mense ipius coicauimus . ppter gra
 ciam hoc testamur . qz iohes qui antea eum non vide
 rat . nec ei p'notatus fuerat . et testimoniū p'hibebat .
Quotiens autē euangelista reuoluit eius testimo
 niū . quia multā admiracōm hui' vni habebat iudei
Et alij quidem euangeliste antiquozū meminerunt
 p'pharū dicentes . hoc factū est ut impleat . qd dictū
 est p' p'pham . hic autē aliozū . & recenciozū testent i
 duat . nō intendens a suo dnatozem . facere fide dig
 num . s; auditorum . in becillitati p'de scendēs . **Q**uem
 admodum em̄ mli serui formā assumpsisset . non ita
 facile susceptibilis factus esset . ita mli serui voce au
 dium p'seruoium p'p'etasset . nequaquā multi iudeo
 rum vbum xpi suscepissent . **S**equit' **E**t clamat . i .
 cum p'p'acōe em̄ libertate sine substracōne omnia
 p'dicat . **N**on autē a principio dixit . qm̄ hic est filius
 dei vngent' naturalis . **S**ed clamat dicens . hic erat
 quem dixi . qui post me uenit . ante me fact' est quia
 prior me erat . **Q**uemadmodū em̄ matres auū non
 p'sestim volacōm . docēt s; p'mo quidē extra nidum
 educunt . postea vō aliam multo velociorē volacōem
 apponunt . sic et iohes nō p'sestim iudeos ad alca duc
 te . s; iterim paululū a terra eos euolare docuit dicēs
 q' xpc melior eo erat . q' non pul' interim erat . **E**t
 uide qualiter sapientē induat testimoniū . **N**on enim
 solum aparentem xpm monstrat . **S**ed et antequā
 aparuisset eū p'dicat . **Q**uod signat in hoc q' dicit .
Hic erat de quo dixi . hoc autē fecit . ut facile suscep
 tibilis . esset xpus . hōim mentē iam p'detenta . ab hjs
 que de eo dicta erant et nihil . ad hoc humilitas habi
 eus . noceret . **V**ea enim humilis . & cōi omnib' forma
 xpc . utebatur . ut si simul et verba hoc audissent . de
 eo . et eum considerassent . iohannis testimoniū deri

fissent **T**hoph **D**icit autem . **Q**ui post me uenit
 videlicet fm temp'a natiuitatis . **S**ex enim mensib'
 prior xpo iohannes erat fm humanitatem .

Criso . **V**el hoc non dicit de ea generatione que
 est ex maria . **J**am enim natus erat xpus . quando
 hoc a iohanne dicebantur . sed de aduentu eius ad p
 dicationem . **D**icit autem ante me factus est . i . clari
 or est et honorabilior acli dicat . **N**on quia prior ve
 ni ad p'dicandum ex hoc maiorem illo me esse existi
 metis . **T**hoph **A**rriam vero hanc litteram . sic
 exponunt volentes ostendere q' dei filius non est a
 patre genitus sed factus . sicut vna alia creatura .

Aug . **N**on ergo intelligitur factus est antequā
 ego essem factus . sed antepositus est michi .

Criso . **S**i autem quod dicitur ante me factus ē .
 de productione adesse intelligeretur . su p'plum esset
 quod additur . quia prior me erat . **Q**uis enim ita in
 sipiens . ut ignoret qm̄ ex quo an̄ eum factus est pri
 or eo erat . aliter autē econtrario operet dicere s; p
 or me erat . quia ante me factus est . ergo quod dicit
 ante me factus est . de honore intelligitur . **H**oc em̄
 quod futurum erat factum dicit . quia consuetudo
 erat antiquozū p'pharū de futuro . q' de iam fac
 tus loqui .

Et de plenitudine
 eius nos om̄s accepi
 mus & gr'am p' gr'a .
Quia lex p' moysen
 data est . gr'a & vitas
 p' ihesū xpm facta est

Dag . **S**ermo iste in
 plona baptiste de xpo te
 stantis platus est . quod
 plurimos fallit ex hie ut
 q' illuc . ille narrauit ere
 dentes in persona iohis
 aph' recitari . **I**ncōsequis
 autem est putare subitō

& quasi in tempestiue interzūpi baptiste smonem
 ex verbo discipuli et eu q' scienti perapere didicū
 collectōm . in p'partulo constat series dicti . **D**ixerat
 enim ob hoc ante me factus est quia prior me erat .
 ex hoc autem coniedo priorē me fore . q' ex eius
 plenitudine . ego quidem et ante me p'p'ie accepim'
 gr'aciam sc'dam p' prima . p'p'gerunt enim & illi post
 figuras p' spiritum ad veritatis speculacionem . hic
 etiam p'pendimus ex eius plenitudine acipientes .
 legem quidem p' moysen fore datam gr'aciam autem
 & veritatem p' ihm xpm ne dum fore datam . s; fac
 tam **P**atē quidem legem dante p' moysen . gr'aciaz
 & veritatem faciente p' ihm . **S**ed si ihesus est qui di
 cit' **E**go sum veritas . quomodo veritas fit p' ihesū
Sed intelligendum est q' ipsa veritas substantialis
 ex qua prima veritate ut eius ymagines . sculpte
 sunt multe veritates in hys qui veritatem tradūt
 nequaquam p' ihesum xpm facta est . nec p'iusus p'ei
 aliquem . sed veritas puta que consistit in paulo et
 ap'ostolis . per ihesum cristum facta est . **C**riso .
Vel aliter coniungit . hic testimoniū iohannis bap
 tiste sui in testimoniū iohannis euangelista . hoc
 em̄ in . **E**t de plenitudine eius dē non p'curforis est
 verbum . sed discipuli quasi diceret etiam nos om̄es
 xpi . et omnis plenitudo fidelium & qui nunc sunt et
 futurozū . de plenitudine eius accepimus .

Dag . **Q**uid autē accepim' .
 nō quod nos voluerit intelli
 gere . sed quod accepim' . & in sup' p' gr'a
 in plenitudine eius p'mo gr'a
 in gr'am p' gr'a . **Q**uā p'mo a
 est et gr'a quia gratis datur
 p' p'p'ia p'p'ia . ut nō p'p'ia d'it
 p' gr'aciam . p' hac gr'aciam . in quā
 accepim' sumus . aliam . & vitam
 eter'nā . merces est fidei . **S**ed q'
 nos eterna gr'a est p' gr'aciam . **I**n
 vno testamēto . q' lex min abal
 tate nō habuit . languorē ostēdit
 p'p'arabat medico venēo cur
 re . vna loquit' **Q**uia lex p' moysen
 datur . p' xpm facta ē . **O**
 & vna conditio . mors dñi tui . **J**
 vna & nos hie erat in lege . **E**t
 accepim' gr'am p' gr'aciam . & p' verit
 atem . & iustitias adopco . & ad op
 tationē . gr'aciaz & gr'a . **S**ed il
 lic hie vna **H**oc autē induit
 p' gr'a subuane . **S**ed & nos om̄
 accepim' autē & gr'e sine lege
 accepim' . gr'am p' gr'aciam .
 & que data sūt . s; vbi dicit . **Q**
 accepim' gr'aciam & veritas p' ihm
 facta est . **H**ic autē euangelista . ad
 magis dicitur apud iudeos
 p'p'iam facte . ad moysen . & p' h
 ipm . **S**ed p'p'ia s; r'p' p'p'acōm facta
 est . q' p'p'ones . & huc addit
 & multū . autē facta est qd est
 nō p'p'iam . **C**um gr'a quidem
 & hie dicitur . **E**t gr'a
 facta . dñi & adopcio que p' h
 facta ē . **V**eritate autē p'
 p'p'ia vna legis didicim' .
 & hie dicitur . **Q**uā p'p'ia p'p'ia
 & p'p'ia . q' xpc uenit ad
 p'p'ia . q' p' moysen . **I**llic
 & hie dicitur . **V**el gr'a
 & hie dicitur . **I**n rebo em̄
 hie dicitur . q' homo i vna
 hie dicitur . vō eterna sūma vna
 vna .
Dag . **N**emo vi
 de nō . vngentus
 que est in sinu patris
 & hie dicitur .
 illud d
 vna accepim' . a baptista p'
 est hie dicitur . de gr'aciam xpi ac
 p' p'p'ia gr'aciam . ostendit q' legem
 hie dicitur . vō & veritatem p' ihm
 hie dicitur . quā dē nemo vidit vna
 hie dicitur . in patris gremio requiescat
 hie dicitur . nec nō omnib' hjs qui de p'
 hie dicitur . **N**on em̄ nūc p'p'ius a

et autem. Qui post me venit
mutabit. Sed enim natus
est in humanitate.
n dicit de ea generatione que
natus erat xpus. quando
eur: sed de adventu suo ad
em ante me factus est. Non
est dicat. Non quia post me
oc maiorem illo me esse
vriam vero hanc licet in se
stendere qd dei filius non est a
us. sicut una alia creatura.
intelligitur factus est antequam
ante positus est michi.
quod dicitur ante me factus
intelligitur: suum esse
ior me erat. Quis enim tam
ex quo ad eum factus est pri
contrario operet dicitur sic p
me factus est ergo quod dicit
honore intelligitur. Hoc est
factum dicit: quia constituta
iam de futuro. qd de in be

Aug. Quid autem accepit? Et gratiam per gratiam. Et
nescio quid nos voluerit intelligere de plenitudine
eius omnes accepisse. et in super gratiam per gratiam accepim?
et de plenitudine eius primo gratiam: et rursus accepim?
nos gratiam per gratiam. Quia primo accepim? fidem. Vos
autem omnia gratia quia gratis datur. hanc ergo accepit
gratia prima peccatorum: ut a peccata dimitteret. et item gratiam
per gratiam. et per hanc gratiam. in qua ex fide vivimus.
receptum sumus. aliam. et vitam eternam. vita enim
eterna. quod merces est fidei. Sed quia ipsa fides gratia est.
vita eterna gratia est per gratiam. Non erat ista gratia in
veteri testamento. quia lex minabat non optulabat. in
lex non sanabat. linguam ostendebat. non auferabat.
sed preparabat medico venio cum gratia. et verita
te. unde sequitur. Quia lex per moysen data est. gratia
et veritas per ipsum christum facta est. Veritas enim temporalis
et eterna condidit. moysi dicitur. Tuus est gratia que pro
milla et non hinc erat in lege. Et Criso. De acci
pimus gratiam per gratiam. et per veterem novam. sic enim est
veteris et iustitia ad opus ad opus. arcuatio et cir
culatione. gratia et gratia. Sed illa quidem ut typus
hoc de ut veritas. Hoc autem induxit. ostendens quoniam et ut
per gratiam saluabatur. Sed et nos omnes gratia saluati sumus.
Officium autem et gratia fuit legem suscipere. propterea
cum dixisset. gratiam per gratiam: ostendens magnitudinem
eius que data sunt. subdit. Quia lex per moysen
data est. gratia et veritas per ipsum christum facta est. Et
super quod iohannes ad seipsum operans christum ait. ante me
factus est. Sic autem euangelista. ad eum qui illo tempe
poris in admiracione apud iudeos erat quod iohannes. christi
operacionem facit. ad moysen. et considera prudendam.
Non gloriam sed regni operacionem facit. gratiam et veritas
tem legi opponens. et hinc addit data est quod ministrans
et oia operans. Cum gratia quidem: quia cum potesta
te omnia dimittit peccata. Et gratiam quidem a? bap
tista. donum et ad opus que per ipsum nobis datur et
ita multa ostendit. Veritate aut plenius sciens? si fi
guras veteris legis didicerim? Ea enim que in no
vo testamento prophetia erant: et veteri testamento figu
ras preterierunt. quod christus veniens adimplevit. unde fi
gura data est per moysen. veritas per christum facta est.
Et Aug. xii. de trim. Del gratiam referam? ad sciam.
vitam ad sapiam. In rebo enim per tempus omnia illa
sua gratia est: quod homo in unitate persone punitus est
deus in rebo deo eternis summa veritas rede tribuit dei
verbo.
Deum nemo vidit unquam. unigenitus
qui est in sinu patris
ipse enarrauit.
nos omnes accepim? a baptista. platum est: quo non
est sequens ipsum de gratia christi. accipientes et sedam
per prima gratia: ostentem legem. per moysen. fore tra
dicam. gratiam vero et veritatem per ipsum christum. per dicitur. intel
lexisse qualiter deum nemo vidit unquam. quod unigenitus
cum in patris gremio requiescat. interpretacionem. ipsi
iobi nec non omnino hijs qui de prophetia gustaverunt
cellent. Non enim nunc primitus annunciat. Nam

pusque abraham fieret. docet nos abraham exulta
se ut videat eius gratiam. Et Criso. Et aliter euange
lista ostendens multam emmentiam donorum christi. ad ea que
per moysen dispensata sunt: vult dereliquo. cum rationa
bile. differe dicit. Nam ille quidem famulus existens:
minorum rex factus est mister. hic vero dominator et regis
filius existens: multo maiora nobis attulit. coexi
stens semper patri et videns eum. propter hoc ita seculis dicitur.
Deum nemo vidit unquam. Et Aug. ad paulinam. Quid
ergo est quod iacob dicit. Vidi dominum facie ad faciem. Et
quod de moysen scriptum est. quia loquebat cum deo. facie
ad faciem. Et illud quod propheta ysaias de seipso loqui est ait
Vidi deum labioth sedere in throno. Et Greg. xvii.
moys. Si patet dicit intelligi quod quidam hinc mortali vi
uitur: videri per quasdam imagines deus potest. sed
per ipsam naturam sue spiritum non potest ut aia gratia spi
ritus afflata. per figuras quasdam deum videat: sed ad ipsam
vim eius essende. non pertingat. hinc est enim quod iacob
qui deum se vidisse testatur: non nisi angelum vidit. hinc
est quod moyses qui cum deo facie ad faciem loquitur: dicit
Ostende mihi te ipsum manifeste ut videam te. Ex
qua eius peticoe colligitur: quia eum sciebat. per moysen
scripte nature sue claritatem cernere: que iam cep
at. per quasdam imagines videre. Et Criso. Si autem
antiqui patres ipsam viderunt naturam: nequaquam dif
ferenter ea considerassent. Simplex enim est et in
figurabilis. Non sedet. nequiat neque ambulat. h. n.
corporum sit. vni et per prophetam dicit. Ego visionem multi
plicavi tuis et in manibus prophetarum assistatus sum hoc est
descendi eis. non quod erant apparui. Quia enim filius dei
per hanc carnem a piturus erat nobis: primo exercitavit
eos videre deum sicut possibile erat eis videre.
Et Aug. ad paulinam. Si cum scriptum sit. Deum nemo
vidit corde quoniam ipsi deum videbunt. Et istum apparus
erit filius et enim? quoniam videbitur eum sicut est: quod est quod
hic dicit. deum nemo vidit unquam. an fortasse respondeat
quod illa testimonia de deo deo sunt. non de visio. Ipsi
enim deum videbunt deum est: non viderunt. Et non vidit?
sed videbitur eum sicut est. Deum enim nemo vidit unquam
ut in hac vita sicut ipse est. ut sciam in angelorum vita
sicuti visibilia ista que corporali visio cernunt. Et Greg.
xvii. moys. Si vero a quibusdam potest in hac corrupti
bili carne vivere. sed tamen inestimabili deute creden
tibus quodam contemplacionis acumine eterna claritas dei
videtur: hoc ab hac sima non abhorret quoniam quisquis
sapientiam que deus est videt: huic vite fundit? mori
tur ne iam eius amore teneat. Et Aug. xii. sup. gen.
ad 17. Nam enim ab hac vita quod quod quodammodo mo
riat. siue omnia exiens de corpore: siue ita auersus et
alienatus a carnalibus sensibus ut merito nesciat sicut
apla ait. vix in corpore an extra corpus sit: non in illa
rapit. et subiecti visionem. Et Greg. xvii. moys. Sed
endū vero est. quod fuerit nonnulli qui deum dixerunt in illa
regione beatitudinis in claritate sua conspici. sed in na
tura mime videri. Quos nimis minor inquisicionis
subtilitas sefellit. Neque enim illi simplici. et icomueabi
li essende aliud est claritas: aliud natura. Et Aug. ad
paulinam. Si autem dicit in hoc quod scriptum est. deum nemo
vidit unquam. homines enim intelligedos. Nam hoc a po
siti? plam? explicas. Quoniam nemo inquam hominum vidit.

Aug. Quid autem accepit? Et gratiam per gratiam. Et
nescio quid nos voluerit intelligere de plenitudine
eius omnes accepisse. et in super gratiam per gratiam accepim?
et de plenitudine eius primo gratiam: et rursus accepim?
nos gratiam per gratiam. Quia primo accepim? fidem. Vos
autem omnia gratia quia gratis datur. hanc ergo accepit
gratia prima peccatorum: ut a peccata dimitteret. et item gratiam
per gratiam. et per hanc gratiam. in qua ex fide vivimus.
receptum sumus. aliam. et vitam eternam. vita enim
eterna. quod merces est fidei. Sed quia ipsa fides gratia est.
vita eterna gratia est per gratiam. Non erat ista gratia in
veteri testamento. quia lex minabat non optulabat. in
lex non sanabat. linguam ostendebat. non auferabat.
sed preparabat medico venio cum gratia. et verita
te. unde sequitur. Quia lex per moysen data est. gratia
et veritas per ipsum christum facta est. Veritas enim temporalis
et eterna condidit. moysi dicitur. Tuus est gratia que pro
milla et non hinc erat in lege. Et Criso. De acci
pimus gratiam per gratiam. et per veterem novam. sic enim est
veteris et iustitia ad opus ad opus. arcuatio et cir
culatione. gratia et gratia. Sed illa quidem ut typus
hoc de ut veritas. Hoc autem induxit. ostendens quoniam et ut
per gratiam saluabatur. Sed et nos omnes gratia saluati sumus.
Officium autem et gratia fuit legem suscipere. propterea
cum dixisset. gratiam per gratiam: ostendens magnitudinem
eius que data sunt. subdit. Quia lex per moysen
data est. gratia et veritas per ipsum christum facta est. Et
super quod iohannes ad seipsum operans christum ait. ante me
factus est. Sic autem euangelista. ad eum qui illo tempe
poris in admiracione apud iudeos erat quod iohannes. christi
operacionem facit. ad moysen. et considera prudendam.
Non gloriam sed regni operacionem facit. gratiam et veritas
tem legi opponens. et hinc addit data est quod ministrans
et oia operans. Cum gratia quidem: quia cum potesta
te omnia dimittit peccata. Et gratiam quidem a? bap
tista. donum et ad opus que per ipsum nobis datur et
ita multa ostendit. Veritate aut plenius sciens? si fi
guras veteris legis didicerim? Ea enim que in no
vo testamento prophetia erant: et veteri testamento figu
ras preterierunt. quod christus veniens adimplevit. unde fi
gura data est per moysen. veritas per christum facta est.
Et Aug. xii. de trim. Del gratiam referam? ad sciam.
vitam ad sapiam. In rebo enim per tempus omnia illa
sua gratia est: quod homo in unitate persone punitus est
deus in rebo deo eternis summa veritas rede tribuit dei
verbo.
Deum nemo vidit unquam. unigenitus
qui est in sinu patris
ipse enarrauit.
nos omnes accepim? a baptista. platum est: quo non
est sequens ipsum de gratia christi. accipientes et sedam
per prima gratia: ostentem legem. per moysen. fore tra
dicam. gratiam vero et veritatem per ipsum christum. per dicitur. intel
lexisse qualiter deum nemo vidit unquam. quod unigenitus
cum in patris gremio requiescat. interpretacionem. ipsi
iobi nec non omnino hijs qui de prophetia gustaverunt
cellent. Non enim nunc primitus annunciat. Nam

im y ferat. Et sic etiam dicitur
quod de trinitate veritate si
suis contemplationem gerant
emendum. Si vero referantur
rabie cum deo suo an
uocet. **Aug.** Augustinus. fuit
fuit vanitate cordis sui
filius autem uisibilis est. Si
n uisibilis filius dicitur. et non
tholica fides. Si autem licet ip
carnatur. multum dicitur
ci. et virtus dei est. **Augustinus.**
non potest. Si uerum homi
ar. uerbum dei sic uideri potest
n ergo soli ipsi pparat. De
a. si et filio quia et pparat. dicit
a uisibilis. Qui uero in uisibi
m uisibilis est.

imo
ando
ieco
es et
nem
eum
con/
ega
st q:
Et
eum
yas
lo lu
re/
erint
s ut
hys
quid
fir
ntis
via
pla

imorū loco. Jobimom itaq
veneratione. erga xpm autem
tur a iudeis. sed qm uide
erga xpm. psequit p pmo
tu es. qui uenturus es an
Orsolimus. Sic autem hō d
esse iohannem ut a deo ipso
diatur. De interrogatōe cum
simus. Non autem uiderent
fencia audiantibus. qui
Orig.

Orig. Jobes aut ut uideē. discernēbat ex qōne
sacerdotū et leuitarū dubitacōem: ne forte xpc esset
baptis apcius en illud pferri cauebat: ne temera
ry patarent. Quia ppter merito ut eoy opio fallax
de eo pmitus aboleret. ac subinde uitas ppararet:
q non sic xpc ante omnia manifestat. vñ sequit. Et p
filius est. et nō negauit et pfectus est q: nō sū ego
xpc. Hoc et aduam q tempus aduētus xpi po
puli receantē qmōdo iam p̄sens. lexnis. legis pe
nis et factis scripturis. illius tempus. spatū. colli
genōs ppter qd thodas. nō modicam multitudinē
q xpc p̄rogauit. et post illum iudas galileus in
uobis p̄fessionis. Cum ergo fēuēndus xpi expe
daretur. aduēns. iudei. transmittūt. ad iohem per
hoc qd est. tu quis es comicē uolētes si ipse se xpm
haret. Non aut ex eo. qd dicit. Non. sū ego xpc
rogauit. ex hoc em ipso p̄fessus est. u itam. **Greg.**
rogauit plane. qd n̄ erat. s; nō negauit qd erat.
ut ueritatem loq̄tis eius memby. fieret cui? sibi. no
men fallaciter. nō usurparet. **Criso.** et aliter. passi
erere uides quādam. hūam passionem. ad iohem. In
dignū em estimabāt. s; qd eum xpc. p̄ multa que
uobis claritatem demonstrabat. Quoy p̄mum erat.
genus illustre. principis em sacerdotum filius erat.
Deinde dura educacō. hūanorū despectō. In xpo
nō geracum uidebat genus. huile. qd ex p̄brabat
dicens. Nōne hic est. fabri fili? dicta cois et uesti
mēta nichil plus multo. hūcia. Quia ergo iohes
omne ad xpm mittebat uolentes magis iohem ha
bere naz̄m: mittūt ad eum opimantes. p blandid
as et allicere ad p̄fendū se xpm esse. Nō ergo qd
dam p̄mptibiles mittunt: ut ad xpm ministrōs et
herodinos: s; sacerdotes et leuitas. et non quoscū
q̄s eos. qui erant ex ierosolimis. hoc est honozabi
iobes. et ad hoc mittunt. ut interrogatē eū tu quis
es. Non quasi ignorantes: s; uolentes eū inducere
ad hoc qd dixit. unde iohes ad mentem et non ad in
terrogacōem es respondit. Et p̄fessus est et non ne
guit. et p̄fessus est quia nō sū ego xpc. Et uide sa
pientia euangeliste. tercio q. idem dicit. et uirtutem
baptis indicans et malicia. et amencā iudeoy. De
uō em famulū est non solū non rapē gl̄iam dñi. sed
obscura malis respuere. Turbe quoy exignoran
tia ad hunc uenerūt suspicōs. ut iohem xpm estima
rent: s; uo a maligna mēte. ex qua interrogabant
et estimantes. p blanditias. attrahere ad hoc qd uo
lebant. nisi em hoc excogitasset: r̄ndenti. Non sum
ego xpc: dixerunt. non hoc suspicati sum? non hoc
uenerunt interrogaturi. Sed capti et manifesti effec
ti ad aliud uenūt. vñ sequit. Et interrogauerunt
eū. Quid ergo helias es tu? **Aug.** Mouerant n.
q p̄fessus erat. helias xpm. nō em alienū ignotū
erat. nomē xpi apud hebreos. Sed nō putauerūt
illū esse xpm. nec tñ oio putauerūt xpm nō eē uē
turū. Et cū ipse uentū p̄fenderunt in p̄sentem.
Sequit. Et dixit non sum. **Greg.** in omel. Ex
hys uerbis qd nobis ualde implexa genatur. alio
quinpe in loco inquisitus a discipulis dñs de helie
aduentū. r̄ndit. Si uolēs scire: iohes ipse est helias
inquisitus aut iohes dixit. nō sū helias. **Aug.** g.

ppheta ueritatis est. si eiusdem ueritatis. s; mōm?
p̄coris non est. **Orig.** Dicit aut aliquis. q se ig
nozabat iohes esse heliam. et hoc mimif uenē qui
assistent iōate i corpacōis rōm tanq̄ anima denuo
induente corpa. Querūt em iudei p leuitas ac sa
cerdotes. an esset helias: cū iteratē corpis assump
cōis documentū uerax arbitrantur q. paternū ex
istens nec alienū ab archanoz. suoy doctrina. Ob
itaq; dicit. iohes. helias non sū. nam nescit p̄meū
uitā p̄p̄is. Qualiter aut uideē rōnabile. si tāq; p̄pha
a spū illuminatus est. et de deo et uingentes tanta nae
r aut ignozasse de se ipso. an uñq; a? anima fuerit
in helia. **Greg.** Sed si subtiliter uitas ipa req̄
raē. hoc qd inter se gerantū sonuit. quo gerantū non
sit inuenit. Ad zachariā namq; de iohē angelus dicit.
Ipse p̄cedet illum in spū et uerte helie. Quia. s; sic
helias scdm dñi. aduentū p̄uēiet: ita iohes p̄uenit
p̄mū. Sic ille p̄cursor uetur? est iudias: ita iste
p̄cursor factus est redēptōis. Iohes ergo in spū he
lias. erat: in p̄sona helias non erat. quod g? dñs
faturus de spū. hoc iohes denegat de p̄sona. quia et
iustum sic erat ut discipulis dñs spūalem de iohē sen
tentiā d̄feret. et iohes turbis carnalib; non de suo spū
s; de corpe. r̄nderet. **Criso.** Respondit g? leuitas
et sacerdotib; non sū p̄cedens p̄fessū qōis eoy. nō
em sapiebat p̄missa examiacō. fide sp̄ esse in ut?
q: s; si iohes esset ipse helias. qui assumptus est.
nūc appens. s; m q a iudeis expectabat: abs; natui
tate. Primus aut arbitrans resumpcōm corpey. di
cet. q insequēs est filiū zachariē tanti sacerdotis
in semo natum sup oēm humanā expēdacōm: igno
rari a sacerdotib; et leuitis. ipm natum fuisse maxie
luca testante q factus est timor in omnib; hitantib;
a rca eos. **S;** forsan qm p̄p̄ finē helias expectabāt
ante xpm: quasi tropice sciscitari uident. an es tu
qui p̄nūctas xpm in fine uenturū. Et caute r̄ndit.
non sū. Sed et nichil mirabile sicut in saluatore plu
rib; scientib; ex maria natiuitatē eius quidā fallēbā
tur. putantes eū uel iohem baptistā uel heliam. ut ali
quē p̄phat: sic et i iohē quosdam ore? eius ex zach
aria. non latebat et aliqui dubitabant si forsan q ex
pectabatur helias appuit in iohē. **Aug.** uo cū plures
in israhel editi fuerūt p̄phē: vnus de quo moyses
p̄phetauerat p̄sertim expectabatur. Iuxta illud
p̄pham uobis suscitabit deus ex fratrib; uestris sū
me. illi p̄bitis. Sed sciscitatur nō si foret p̄phē s;
p̄liciter. s; cuiu articulo in greco ponitur. Unde seq̄
p̄pha es tu? p singulos em p̄phas nouerat p̄p̄s isra
hel neminē eoy fore hunc quey moyses p̄phetauerat
qui sicut moyses medius staret inter deum et hoies
et accepto testamento a deo traderet discipulis hoc
aū nomen illio non xpo atēribuētibus. s; arbitrantib;
bus aliū a xpo ipm fore: iohes scuit qm et xpc ille
p̄pha eēt. Unde subdit. et r̄ndit non. **Aug.** Et q
iohes maior erat q; p̄pha qui a p̄phē longe p̄nūctā
uerunt. Iohes p̄sentem demonstrabat. sequit. Dixit
ergo ei. Quis es. ut respondeamus hys qui miserūt
nos. Quid dicis de teipso? **Criso.** Dides hic ue
hemencius insistentes et interrogantes. hunc autem
cum mansueuēdine eas que non erant de suspicōe

desertentem. et eam que est vā ponentem. vñ sequit̄
ait. Ego vox cla. in deserto. **¶ Aug.** ysaias illud dixit
In iohē p̄phā ista completa ē. **¶ Greg.** Scitis
autē quā vngentus filius vbum p̄ris vocat. Ex
ip̄a autē nostra locutōe cognoscimus. q̄ pus vox so
nat. ut vbum possit audiri. Iohēs ergo vocē se esse
asserit. q̄ vbum p̄cedit. et p̄ eius miserū p̄ris v
bum ab hominibz audiri. **¶ Orig.** In eleganti autē be
rachleon de iohē et p̄bis confidans ait. qm̄ vbum
quidem saluator ē. vox autē p̄ iohē intelligit̄. So
lus em̄ sonus ē omnis gradus p̄phicus. cui dicendū
q̄ si nō significatiuā vocē deserit. euba. nemo se acdū
get ad plūm. Si ergo nihil aliud quā sonus ē vox
p̄phica. quō erant miser nos ad illaz. saluator. Verū
tamē inquit. scrip̄as. Dicit autē iohēs se esse vocē
nō clamantem in deserto. s; clamantis in deserto eius. s;
qui stabat & clamabat. Si q̄s sit. veniat ad me et
bibat. clamat em̄ ne distantē auditu p̄cipiat. et gra
uem h̄nc audicū sendat immensitate eorū que di
cunt. **¶ Thoph.** Vel q̄ veritate manifeste annuci
ant. om̄s em̄ qui in lege erant obscure loquebant̄.
¶ Greg. Vel in deserto iohēs clamat. q̄ derelictē ac
deserte iudee solaciū redemptoris annunciat.
¶ Orig. opus autē vocis in deserto clamantis ē. ut
anima deo deserta ad rectā faciendā viā dñi reuo
cet. nequa quā p̄uitatem serpētini gressus p̄sequen
do. fm̄ cōtemplacōm. quidem sublimatā in veniente
ab ip̄o p̄mittione mendacij. et fm̄ accōm post cōgru
am speculacōm litum opus referentē. vñ sequitur
Dirigit viā dñi sicut dixit ysaias p̄phā. **¶ Greg.**
Viā dñi ad eos dirigit. cū ventatis fm̄o humilit̄ au
dit. Viā dñi ad eos dirigit. cū ad p̄ceptū iure p̄pat.
¶ Et qui missi fuerāt **¶ Orig.** Fada n̄ho
erāt ex phariseis et leuitas
interrogauerūt eum ne sacerdotes & leuitas
& dixerūt ei. Quid er denuo missū est a phi
go baptizas si tu non seis. vñ dicat. & q̄ mi
es xps. neq; helyas. si fuerāt ex phariseis.
neq; p̄beta. r̄ndit eis. **¶ Quantū em̄ ex ip̄o s;**
dicens. Ego baptizo mone p̄dant p̄ngit.
in aqua. Medius autē dico terciū esse h̄ testis
uām scetit quē uos ne moniū. vide em̄ quō iux
stitis. **¶ Ipe est qui post ta sacerdotale & leuiti
me venit. qui ante me cā p̄sonā est cū māfue
factus est. cuius ego quis es. Nihil em̄ ar
non sū dignū ut solū rogans ut p̄teruū in
corrigā calciamēti hec quōe eoz p̄metur. s;
erat iohāes baptizas. **¶ Et q̄ p̄betur. s;**
ergo bap. si eu non eg cūta decena vob dei
xps neq; he. neq; p̄phā. **¶ Nō q̄ scire volētes s;** p̄hibe
re eū a bap. **¶ Peior vō nescio quo pacto p̄ni ad bap
tismū. uerūt ad iohē. huī autē solō ē q̄ pharisei n̄
credētes accēdē ad bap̄tisma s;** ex ypoc̄nisi. cū time
rēt ip̄m **¶ Orig.** **¶ Vel ip̄i idem sacerdotes & leuiti
ex phariseis erāt. Et q̄ blādicijs eū nō valuerūt sup****

plantare. **¶ Accula.** **¶ Om̄ ei imittē tēptat cogētēs euz**
dfē qd̄ non erat. vñ sequit̄. Et interro. cū & dix. n.
Quid ergo bap. si tu nō es xps neq; he. neq; p̄phā.
¶ Am̄ audace in debat esse baptizare. si xps nō erat
nec p̄curzor illius nec p̄co. r. p̄phā. ¶ Aug. **¶ Si scē**
tus quisq; edā cū puerla mēu requirit. a bēnitato
sue studio nō mutat. vñ iohēs quoz ad verba inui
die p̄dicamenta. respondit vite vñ sequit̄. r̄ndit me
dicēs Ego baptizo in aqua. ¶ Orig. **¶ Ad illud enim**
quid ergo baptizas. quid aliud afferri decebat. in p̄
p̄riū bap̄tisma carnale p̄tendere. ¶ Greg. **¶ Iohēs ei**
non spū s; aqua baptizat. q̄ peccata scilicet non vale
bat. baptizatoz corpa p̄ aquā lauāt. s; tñ aīas p̄uei
am non lauāt. ear ergo baptizat. qui p̄ca p̄ bap̄m n̄
relaxat nisi ut p̄curzorū sue ordīe suans. qui na
sciēm nascendo p̄ueniat. baptizat in quoz dñm bap
tizando p̄ueniret. & qui p̄dicando fadus est p̄curzor
xpi. baptizando etiā & p̄curzor eius fieret imitacōe
sacramēti. Qui inter hec miserū redemptōis v̄e
annūcians. hūc in medio hoīm & stetit. assent. et
nestin. Sequit̄ em̄ Medius autē v̄m stetit quē uos
nescitis. q̄ p̄ carne dñs ap̄is & uisibilis exibat corpe
& in uisibilis maiestate. ¶ Orig. **¶ Hoc autē dixit.**
qm̄ decens erat xps p̄mixtū esse p̄to ut vñ multo
rum se vbiq; humilem esse docentē. Cum autē dixit
Quem uos nescitis. sciam hic cognicōm. certissimā
dicit. puta. quis est. ut vñ de. ¶ Aug. **¶ Namq; enim**
nō videbat. & p̄terea lucerna accessit. ¶ Thoph.
¶ Vel medius erat p̄hicoz dñs. s; ignorabant eum.
q̄ ip̄i scrip̄as se scire putabāt & in q̄ntū i ill. p̄uic
ciabat om̄s. medi⁹ eoz erat. s; i cordibz eoz. s; nescie
bāt eū. eo q̄ scrip̄as n̄ intelligebāt. vñ alr. ¶ Ede⁹ q̄
dē erat. q̄ntū mediator dei eris & hoīm. xps h̄c me
dius p̄hicoz exuit. uolēs illos deo adiungē. s; ip̄i
nesciebāt eū. ¶ Orig. **¶ Vel alr. h̄ edito. ego baptizo**
in aq̄. ad illd̄. Quid ergo baptizas. ad fm̄. Si tu n̄ es
xps. p̄comū de p̄cedere xpi s; bā p̄ose q̄ tāta sic a v̄e.
q̄ in uisibilis sit dicitur. cū sit p̄ns culūbz. & totū p̄
orbē diffus⁹ qd̄ notat ex illo. ¶ Ede⁹ v̄m stetit. hic
n. p̄ totā orbē machinā effluxit. sic ut q̄ lam. p̄ ip̄i. ut
ē. oia. n. p̄ ip̄i. s; a se. vñ palā ē q̄ in creulo a iohē
Quid g⁹ bap. ipe medi⁹ erat. l. qd̄ d̄. In me. v. ste
ieffigēd̄ ē de nob hoībz. Cū. n. sim⁹. cōnates. i medio
n̄m exiit. ex eo q̄ p̄cipale. s; cor in medio. tot⁹
corpis. istū ē. Qui g⁹ v̄bū i medio gert. n̄ ac cog
noscūt d̄ illi⁹ nātā. n̄ d̄ q̄ fote manant. n̄ quō p̄si
te i as. h̄j v̄bū i me. sui obtinētes ignouit. qd̄ tñ
iohēs agnouit. vñ ex p̄bādo d̄ ad p̄hicos. Quē. s;
q̄ expectātes pharisei xpi aduētū. n̄ tā arduū d̄ eo q̄
tēplā. solū hoībz s; em̄ existimātes eū ēē. d̄ic̄ at̄ stetit
¶ It̄ stat p̄ suā abis exis & sp̄mutablis. stat q̄q;
v̄bū a⁹ ad saluād̄ p̄mno. q̄uis carne suscipiat q̄uis
mediū hoīm stet i uisibte. ne vō p̄uot aliq; aliū eē i
uisibte. ad hoīes oēs veniētē. l. ad v̄misū orbem ab
eo q̄ hūanāt⁹ ē & i era p̄puit. subdit. Qui p̄iē h̄
ē q̄ p̄ me ap̄is ē. nō at̄ iōē d̄notat. h̄ p̄ h̄ q̄ d̄ic̄ post
& ē ihs nos p̄ se i uerit. Ulte n. s; q̄ p̄ ip̄m p̄cipē
noī. ut a⁹ indagād̄. uestigia p̄ueniā. ad p̄q. h̄ aut
ut pateat qd̄ seq̄ ex iohis dogmatibz. uerit. n. ut tūc
a cōtē p̄ eū. p̄p̄ati p̄ m̄jora ad p̄fcm̄ v̄bū. d̄ic̄. h̄p̄e. x

Non dicitur. Ne estin
Si em̄ meū bap̄t
post me aliud bap̄t
est illius & tra
Sed optet et
post me. Si em̄ hoc
Et ideo subdit
h̄ bonouabilior & clarior
me factus est. achi dicat
ergo uenit. quia post
me factus est. quia mihi plac
est. quia p̄p̄abile esse excelle
nter volens subiungi
calamētū q̄ d̄ic̄
ego neq; in ulemis misit
Calamētū em̄ soluere. vñ
v̄te & h̄ dignū se d̄icē t
soluere. multū se humili
v̄te. Quō ap̄ veteres fuit
accipere uxorem nollet
quā ad hanc sponsus iure
ergo inter homies x
aggit rede g⁹. Iohēs se i
calamētū d̄ calciamēti de
uestigia denuda
nō immen. eius non
quis em̄ nesci
In carna
quā in d̄m
assumpsit. Co
misterij. Iohēs
nō ualet. quia in
uestigare sufficit. a
Platus est
n̄m n̄m
¶ Quidā vō non
Non si ego tan
ac carnem qu
¶ Et quia iohēs euz
om̄nibz p̄dicabāt
d̄icēs. In me. v. ste
erat ihs bap. No
p̄dicabat. s; iordan
p̄sentibz om̄nibz
¶ Quocūq; vō exemplar
Bethania em̄
erat. s; ipe iherusal
Bethania. vna erat
a iherusalem ubi lazari
¶ Hoc autem & p̄ter a
non antiquas nar.
p̄sentēs & u
dem faciem a locis
vō domus obediēcie
fidei om̄s
Bethabora vō
cum bap̄t
Bethabora autē mee
hic flum⁹ m
ingredientem. in lu n

Et testimonium p
hibuit iohannes di
cens quod vidi spm descen
dentem quasi colum
bam de celo. Et manet
sup eum. Et ego ne
sciebam eum. Sed qui
misit me baptizare
in aqua ille mihi dix
it. Sup quem videris
spm descendentem et
manentem sup eum.
Hic est qui baptizat
in spiritu sancto. Et
ego vidi et testimonium
dedit quia hic
est filius dei.

¶ Criso. Quia iohes
testatus est ita magnum
quid quod sufficiens erat au
ditores omnes stupefacere.
pura quod totus orbis ter
raz solus peccata tollerere
volens credibili id facere
reduxit hoc ad deum et spi
ritu sanctum. posset enim ali
quis dicere iohes. qualiter
ergo eu cognovisti eu? r
det quod per descensum sps sanc
ti unde sequitur. Et testi
monium prohibuit iohes di
cens quod vidi spm descen
dentem de celo. Et manet
sup eum. **¶ Aug. xv.** de tri
nit. Non aut tunc videtur est
xpc spu sancto quod sup
eum. baptizatum velut co
lumba descendit. tunc enim
corpus suum et ecclesiam suam. figurare dignatus est i
qua proprie baptizati accipi ut spu sanctum. Absurdum
enim est ut credamus eum cum iam xxx. esset an
nos. eandem etatis a iohes baptizatus est. accepisse
spu sanctum si venisse ad illud bapta sicut si nullo oio
peccato ita non sine spu sancto. Si enim de famulo et
si per iohes ipse scriptum est. Spu sancto reple
bitur ab utero matris sue. quod quous semitatus a pa
tre et spu sancto in utero formatus accepit. quid
de homine ipse intelligendum est ut credendum. cuius car
nis ipse accepit non carnalis si spu sanctus fuit. **¶ Aug.**
de agone. Non aut dominus solus xpm in corpore habuit
se. spu sanctum fallaciter apuisse oculis hominum
Sicut enim non opebat ut homines falleret filius dei.
sic ne spu sanctus. Sed omnipotenti deo qui unives
sum creatum ex nichilo fabricavit. non erat difficile
in corpore columbe siue aliarum columbarum ministerio
figurare sicut non fuit difficile in corpore in vico
ignis sine vinctu semine fabricare. **¶ Aug. sup iohes.**
Dicitur autem modis omnibus visibiliter. dominus spu sancto
in columba sup dominum baptizatum. per ignem sup di
scipulos segregatos. Vbi simplicitas. hic feruor ostē
ditur. Ergo ne spu sancto scilicet dolum habent. in coluba
demonstrata est. et ne simplicitas frigida remaneat.
in igne demonstratum est. Nec moueat. quod lingue
dantis sit. Noli dissipacionem timere. Vnitatem in colu
ba cognosce. Sic ergo opebat demonstrare spu sancto
cum veniente sup dominum. ut cognoscat vnusquisque si
lucis spu sancto simplici se esse debere sicut colum
bam. hinc cum fratribus vnam pacem. quod signant oscula
columbarum. osculantur et coram. si lamant a lamatu in
voco est natura columbarum. Nam coram de morti
ans pascuntur. Hoc columba non habet sed de
fructu terre viuit. Si etiam genuit columbe in amo
re. noluit mirari quia in columbe spe voluit demon
strare spu sancto. Ipse enim interpellat per nobis gemitu
bus in enarrabilibus. Non aut spu sancto in semetipso
si in nobis gemit. quia gemitus nos facit. Qui enim
nouit in plura se esse mortalitatis huius. et per gemitu

ri se a domino quod dicitur propter hoc gemit. Spiritus illi do
cuit gemere. Vult autem gemit in felicitate triena
ul quassati damnis ul egritudine corporis per qua
ti. Sed non columbe gemitu gemit. Unde ergo de
buit demonstrare spu sancto vnitatem quandam desig
nans nisi per columbam. ut pacate ecclesie diceret. Vna est
columba mea. vnde debuit humilitas figurari nisi per
aut simplicem et gementem. Vnde aut ibi sancta et
vera trinitas. pater in uoce dicit. Tu es filius meus
dilectus. Spiritus sanctus in columba. In ista trini
tate missi sunt apostoli baptizare. In nomine patris et filii et
spu sancti. **¶ Greg. 2. mox.** dicit autem. Manentem sup
eum. In cunctis namque fidelibus spu sanctus venit. si
in solo mediatore semp singulariter per inter. quia et
humilitatem nunquam defuit. ex cuius diuinitate procedit.
Sed cum de eodem spiritu dicitur phis. dicatur apud uos
manebit. quo singulare signum erit quod in christo perman
neat. **¶ Criso.** si quis cognoscit. si dona spu discernat.
In his enim domis si qui bono ad vitam peruenit non potest
spu sanctus in electis omnibus semp manet. ut sicut ma
suetudo. Humilitas fides spes caritas. In illis autem
quibus per ostensionem spu non nostra fuerat. si alioquin qui
tur. non semp manet. si aliqui se a signorum ostensionibus
subtrahit. ut humilitas eius virtutes habeant. xpc autem
in cunctis eum semp et continue habuit presentem. **¶ Criso.**
De autem aliquis estimet quoniam xpc natiuitatez
habebat. spu sancto adueniente sicut et nos. tunc etiam
destruit suspitionem ostendens quod spu sancto descendo solu
per manifestando christo facta est. unde sequitur. Et ego
nesciebam eum. Sed qui misit me bap. in aqua ille
mihi dixit. Sup quem videris spu descen. et ma. sup
eum. hic est qui bap. in spu sancto. **¶ Aug.** Quis autem
misit iohes. Si dicamus per dominum. Si dicamus si
lius. vnde dominus. manifestum autem est. ut dicamus per et
filius. quo ergo nesciebat eum a quo missus est. Si
enim nouerat eu aquo velut baptizari. temere di
cebat. Ego a te debui baptizari. Nouerat ergo eum
Quid ergo est quod dicit. Nesciebam eu. **¶ Criso.**
Sed cum dicit. Nesciebam eum. antequam tempus
dicit non tempus quod est ante bap. cum prohibebat eu
dicens. Ego a te debui baptizari. **¶ Aug.** Sed lega
tur alij euangeliste qui plura illud dixerunt et muer
nimus a passime tunc descendisse colubam cum dominus
ab aqua ascendit. Si ergo post bap. descendit colum
ba. et antequam baptizaret dicit illi iohes. Ego a te de
bui baptizari. ante bap. illum nouerat. quo ergo di
xit. Et ego nesciebam eum. Sed qui misit me bap.
de. Hoc audiuit iohes ut nosceret eum quem non no
uerat an forte ut plenius nosset quem iam nouerat.
Nouerat quidem dominum. nouerat filium dei. nouerat
quod ipse baptizaret in spu sancto an enim quam veniret
ad flutu xpc cum multi ad iohem peruenirent. ait
illis. Qui post me veniet. maior me est. Ipse vos bap
tizabit in spiritu sancto et igne. Sed quid non noue
rat. potestate bap. ipse dominum haurum. et sibi. recte
tux. nec paulus aut petrus dicit bap. me. sicut
in uenis dixit. euangelium meum. Sed misterium ple
ne transitur in bonos et in malos. Quid tibi faciat
malus. minister ubi bonus est dominus. Ecce post iohes
baptizatum est. post hominam non est baptizatum.

impio hominis in uentibus.
agni oblationem agni cognate sic
gales. sic bap. agni uolucem
ideum in michi et uolucem longis
enda et possessione et propo
cur machinationes impio
superius illis qui ex paulo
rat quod medius uelrum illa qui
diantio eum demonstrat. dico
st me uenit uir qui me me se
ppter etiam phedonem. Man
tus est. uol quia spu sancto
us. unde paulus. Propo. uo
astiam exhibere xpo. **¶ Aug.**
et quia postea uas est. xpc
latus est michi. **¶ Greg. De**
causas. apud cum uolucem.
et. achi apud dicit. Hoc uocatur
pre generatus. **¶ Greg. De**
u pat. quodcum uolucem. sic
et. Nam qui per matrem in uenit
on dicit quia prius in uenit
erat. Audiat si paulo. sicut
na simplici pmodum. quia et
nptit ex uigine. qualiter pmo et
na manifestum est quod pmo xpc
pat. fm humanam generationem
uideat examina. ppe uolucem
dere. quia cognatus eius. et
na dicit. Ego nesciebam eu. Et in
re. Et in madero. sicut et
ero. quocumque xpc pmo. et
que circa magos et quocumque
agerant tempus. ubi etiam ipse
ne. in medio uo. et ipse ignis. et
quod subdit. Sed ut manifestum
in ego in aqua. bap. hic et
la signa que quidam dicit a spu
cia et fidones sunt. Si enim a pri
uicisset xpc. nequaquam ipse uolucem
et reliqua multum in uolucem
standum eum. non ergo ipse et
gebant. neque aliquam aliam cau
uacrum. quod pmo. sicut
xpc. Non enim dicit. uolucem
et ut liberet a peccato. uenit bap
stetur. ysa. **¶ Aug.** si nemo sine bap
pdicare et induere turbam. et
et. nequaquam enim pcurat et
caco. facta esset. **¶ Aug.** Vbi et
supfluo et uia. pcurat qua
factus est uita. Itaque non dicit
et. si quo ad usque demonstrat
go ut daretur. uolucem dicit
d pcurandam. sicut bap. si
ne pponeretur. bap. si
sicut sicut alij confusi. Sed qui bap
o peccat ut baptizantur bap. si
baptizantur bap. si dicitur
pcurat conseru.

In uenit hic primū
frēm suū symonē & di
xit ei. Inuenim? me
siam quod est interp
tatum xps Et ad du
xit eum ad ihesum in
tuitus aū eum ihesus
d. x. t. Tu es symon fi
lius iohāna Tu uoca
beas cephas. quod in
terpretatur petrus

fraternae quoque salutis curam gerere. **¶ Criso.** Et quod
dem non dixerat euangelista quod xpc fuerat sequen
tibus se locutus. sed ex hys que hic dicitur licet addiscat
Quicumque enim andreas didicit. in breui ostendit magi
stri virtutem qui per suaserat eis. & eorum desiderium quod per
us habuerat representans. hoc enim uerbum inuenimus
est cephas uia pacis. propter absentiam & exultantem.
postquam aperit quod expectabat. **¶ Aug.** Messias autem
hebraice latine uictus grece xpus dicitur. Crisma enim
uictus est. Ille autem singulariter uictus est. uel omnes
xpm uinguntur hinc quod in psalmo dicitur. uixit te de
do tuus oleo exultationis pertraxit tuus. propter ei
eius sunt omnes sancti. Sed ille est singulariter sanctus
singulariter uictus. **¶ Criso.** Et ideo non dixit
messiam simpliciter sed cum adiectione articuli. Considera
uero ex ipso principio obedientem petri mentem. Con
festim enim cucurrit nihil tardans. uel sequitur. Et ad
duxit eum ad ihm. Sed nullus facilitatem ei impo
nat. si non multa prius in quaerens ita sermone susce
pit. Conueniens enim est & frēm diligens ei dixit
se hinc & per longa uerba. Sed euangeliste ubique multa
intermittit. breuiloquii curam habentes. aliter autem
neque didum est quam credidit simpliciter. Sed quoniam dux
it eum ad ihm. illud et de quo traditur. ut omnia ab il
lo discat. Ipse autem dominus incipit reuelare ea que deice
tis sunt & paulatim ea aperire a profunditate. Non enim
nimis quae signa. prophete adducunt hoc enim est maxime
opus dei quod neque imitari demones possunt. Nam in
miraculis quidem & fantasia fit utique. futura autem per
predicare cum certitudine. illius solus in corruptibili
lis est nature. uel sequitur. Intuitus autem eum ihs dixit
Tu es symon filius iohanna: tu uoca. cephas. quod in
terpretatur petrus. **¶ Beda.** Intuitus autem est eum non
externis oculis solum sed & eterno. diuinitatis intuitu
eum uidit cordis eius simplicitatem animi sublimitatem
eum merito cunctis esset preferendum ecclesie. Neque autem
in petri uocabulo. quod hebreo uel syro: aliam interpretati
eodem querere oportet. quod idem est grece uel latine petrus
quod syrace cephas & in utraque lingua nomen a petra
deriuat. uocat autem petrus ob firmitatem fidei qua
illi petre adhaesit. de qua apostolus ait. petra autem erat chri
stus. Qui sperantes in se ab hostis insidias. tutos red
dit & spiritualium carismatum fluentia ministrat. **¶ Aug.**
Non est autem magnum quod dominus dixit. cuius filius esset
iste. omnia enim nomina sanctorum suorum scribat. quos autem ostendit
non modo praedestinante. Illud autem magnum quod mutauit

¶ Criso. Andreas quod
a ihs uocatus. non detrahit
it apud seipsum. sed festi
nat & currit cito ad
frēm. traditur autem hos
na que suscepit. uel se
quitur. Inuenit hic pri
mum frēm suum symo
nem & dixit ei. Inueni
mus messiam quod est in
terpretatum xpus.

¶ Beda. Hoc est enim
de dominum inuenire. uel
illius dilectione feruere

ti nomen & fecit de symone petrus. petrus autem a petra
petra uero ecclesia. Ergo in petri nomine figurata est ecclesia
Et quis securus est nisi qui edificat super petram. In
tentum autem te fecit dominus. Nam si antea petrus uoca
retur: non ita uideres misterium petre. Et putares ca
su eum sic uocari. non prudentia dei. Uero eum uoluit
aliud prius uocari: ut ex ipsa mutatione nominis sacra
menti uisitas commendaret. **¶ Criso.** Ihs etiam
nomen mutauit: ut ostendat quod ipse est qui uerum testa
mentum. dedit & nomina etiam mutauit. quia abraham
uocauit & sarap saram & iacob israhel. Hinc
multis quidem & a naturate nomina imposita. ut pla
ac & samson. alius autem post eam que a progenitoribus
est nomenclaturam. ut petro & filio zebedi. Nam in
quibus quidem a prima debebat. eate ueritas clarescere:
ex tunc nomina susceperunt. Quibus autem postea debebat
augeri: postea nomenclatura posita est. **¶ Aug.** de sen
su euangelii. Non autem uia repugnans potest
putari si iuxta iordanem antequam ihs cyslet in galileam
ad testimonium iohannis baptiste secuti sunt eum duo quo
rum unus erat andreas qui frēm suum symonem ad
duxit ad ihm: quando & nomen ut petrus uocaretur
accepit cum ab alijs euangelistis dicitur quod eos in ga
lilea piscantes inuenit. atque ad discipulatum uo
cauerit. ubi intelligendum est non sic eos uidisse
dominum iuxta iordanem: ut ei iam in separabiliter inbe
rerent. sed tamen cognouisse. quos esset eumque miratos
ad propria reuicasse. Non autem quis arbitretur quod
tunc petrus nomen accepit ubi ait illi dominus. tu es petrus
& super hanc petram edificabo ecclesiam meam: sed ubi com
memorata est didum esse. tu uocabis cephas quod me
precatum petrus. **¶ Albinus.** Vel aliter. Mondum im
ponte ei nomen: sed praesignat quod postea fuit impositum
quoniam dixit ei ihs. tu es petrus & super hanc petram edi
ficabo ecclesiam meam. mutatus autem nomen xpus uo
luit ostendere etiam nomen illud quod apertum datus
erat: non carere ueritate significatione. Symon enim
obediens interpretatur. Iohanna graecia iona columba.
quod dicitur. Quod es obediens filius gratie uel filius columbe
& spiritus sancti. quia humilitate de spiritu sancto accipi
si. ut uocante andrea uidere me desiderares. Nam ei
de dignatus est maioris morem sequi qua non est os
do etatis: ubi est meritum fidei.

¶ Criso. Postquam ac
cepit xpc discipulos ue
nit de reliquo ad alios
querendum. philip
pum & nathanaelē uel
dicit. In crastinum autem
uoluit exire in galileam.
¶ Albinus. a iudea
scilicet ubi erat iohes bap
tizans deferens honorem
baptismi ne uideat ma
gisterium eius minue
re dum adhuc statum
habet. Vocaturus est
am discipulum ad sequē
dum uoluit exire in

¶ Criso. Postquam ac
cepit xpc discipulos ue
nit de reliquo ad alios
querendum. philip
pum & nathanaelē uel
dicit. In crastinum autem
uoluit exire in galileam.
¶ Albinus. a iudea
scilicet ubi erat iohes bap
tizans deferens honorem
baptismi ne uideat ma
gisterium eius minue
re dum adhuc statum
habet. Vocaturus est
am discipulum ad sequē
dum uoluit exire in

igitur ei nathanael.
In nazareth potest ali
quid boni esse. Dicit
philippus. Veni &
uide.
gratia apud deum & homines
et resuraxit. & ita intrat
in galileam suos sequaces. oste
ndit uirtutes. & per
transiit galilee debere. &
transiit galilee debere. &
philippum & dicit ei
sequere. qui imitatur
philippum. ut sit socius
discipuli. **¶ Criso.** Crisostimus
dicitur ad adherere. nullus
solummodo um sponte ad
discipulum resistit. Nam
ignota sequi dominum. firmi de re
nate philippum autem uoca
uit. quia in galilea n
erat philippus secutus est er
ant quidem audiens a ioha
nes autem ab andrea. hic au
tem solum dicitur xpo ad er
discipulum persuasus est. Conue
nit a iohanne audientem s
nam uocem xpi hoc operata
est. Non enim simpliciter
discipulatus. sed fidelium in te
limus amor. De inde qui
in xpo cogitatio meras & i
nales ut expectaret xpm
discipulus fore. autem ab
uero aliquid dicitur. qu
uocare quod euangelista uic
hoc & iohannis. Erat autem phi
lippus. andree & petri.
Ceteris etiam hinc suam uirt
tute nullum ferente fructu
gum non largit. multos disci
pulos. **¶ Beda.** Bethsaida eci
am interpretatur quo nomine ci
uitas ostendere quales
philippus petrus & andreas
erant futuri. & capiendis ad
discipulis. **¶ Crisostimus.** Phi
lippus a crispo persuasus est
discipulus. Inuenit philip
pum & dicit ei. Quem scripsi
discipulum. ihm filium ioh
annis. qualiter sollicitam ment
tute meditabatur que sunt
discipulum xpi. Et quidem
uocem nouerat prius. &

rule
aut
vi
on sci
mivi
qui
vo
bitri
pmis
onum
m me
ne id
Tu
um vi
e hoc
noz
galy
kaut
e credi
scipui
argacois mod
fice int
simu sem eot
videns gilla
Aug Metretas
si dret vras
em mēsurā dñe
Da. Et at
dū ē qd alie
q ea trinas
aqua & imple
ave anteq
multo mirabil
am in qualita
mdam ex nichilo
non ita videtur
dens a miraculo
gis credibile esse
nata evertit. Qui
rem alium esse
is substancia
nditor est mundi
virtutis demonstra
hauit. & tunc
s necces testes
tur. Et dicit eis
Melchunus. Ar
n ledum signat.
pmus iter quibus
mebant. Unde
aliquem ex sacer
esse poterat ut
Arce. **Ensolimus**

Enso ut aliter quia aliqui possent dñe q cōs
mas ebri erant & sensus iudicantium corruptus
ut nescirent utp aqua ut vinum esset. hō autē q
mmistratio quuoz credita est: maxime uigiles se
vnum opus habentes ut ornate & ordinate oia dispo
nantur. Deo in testimonium eoz que fiebant dixit
dis. ferece archietri. ppter euigilantem eius solum
& non dixit pinate recumbentib. **Hyas** iiii.
denis. Aqua ergo ydrys ifunditur. vnu calicito
hauritur infundentis scie: sensus non puenit hauris
ent. Qui infuderunt: haurire aquam existimane
Qui hauriunt vinum iufusum arbiterant. vñ sequi
tur. De autem gustauit archietriclin. aq̄ vinū sem
& non sciebat vnde esset. Non autem aque simpli
cus defecit. & vini sapor natus est. non p trāsfusio
ne; potōnis obtinetur qd infirmi? est. Sed aboletur
operat. & qd non erat cepit. **Enso**. Paulatim
quoniam dñs volebat cognosci suoz signoz virtutez
& ideo neq ipse reuelabat qd factum est. neq nū u
stros archietriclin? vocauit. Non em esset eis credi
tum puro bonie existimato tale testimonium reddē
te. s; vocat spōsi archie q maxie poterat spicere
qd fiebat. Non simpliciter autē xpc vinum. s; vinum
opamū fecit. vñ sequit. Et dicit ei omis homo pnu
tum vnu ponit. **Talia** em sūt xpi miracula. ut
multo hīs que p nām hant speciosiora & utiliora.
hant. Igitur aqua vinum facta. ministros testes ha
bit. dom vō vini facti: archietriclinum & sponsum.
pabile autem est & sponsum aliquid rādiffe. Sed
euangelista hoc p̄mittit tangens solum id qd ne
cessarium est scire se; qm vinum aq̄ fecit. vñ statim
hōie hoc feat midum signoz vñ in chana galilee
Tunc em signa maxime necessarium erat facere. qñ
discipuli iam aggregati erāt & deuoti & actōnes hys
que fiebant manifeste aderant. Si vō dixerit quis
non esse argumentum sufficiens ut hoc sic p̄cipū
signoz quia additur. in chana galilee q. p̄ngat ali
bi prius esse facta: dicemus qd & antea diximus. qz
iōnes dicit ut manifestetur iust. p̄pterea veni bap
tizo. Si vō fin p̄mam etatem miracula fecit: nequa
q̄ indigebant iustit alio manifestante eum. Qui ei
m bono tempore ita p̄ miracoz multitudinem claru
it ut eius nomē manifestum fieret. om̄io multo ma
gis si puer existens. a prima etate miracula fecisset.
Nam et ea que fierent in opabiliora existimare.
ad infāta facta & tempus amplius esset. Decenter
aut non seepit signa facere ex p̄ma etate. existimas
sunt em phantasia esse in carnacōem. & ante op̄mū
temp? quod eum tradidissent liuore liquefacti.
Aug. Hoc autem miracum dñi qd de aqua vinum
fecit non est mir. eis qui nouerunt qd deus fecit. Ip
se em fecit vinum illo die in ydrys: qui omni anno
hoc facit inuūto. Sed hoc assiduitate am. sic ar ira
cōem. Neq̄ seruauit sibi deus in usitata quadam
que faceret. ut tamq̄ dormientes homies ad se colē
dum mirabilr excitaret ppter quod sequit. Et ma
ifestauit gl̄iam suam. **Melchun**. Qui ipse ē rex
glorie qui sicut dñs elementa mutabat. **Ensolit**?
Et hoc quantum ex p̄t sua. Si vō & tunc multi n̄
cognouerunt. s; tñ omnes postea erant. miraculum
aucti. Sequit. Et crediderunt in eum discipuli a?

Hy em debent & credere facilius & cum diligētia
attendere hīs que fiebant. **Aug** de p̄sensu euāgē
Sed si tunc in eum crediderunt. nondum erant disci
puli cum ad nuptias uocati sunt. Sed illo more los
cucōis hoc didum est quo loquimur cum dñis ap̄m
paulum in tharso clide natum. Neq̄ em tūc iam
erat ap̄s. Ita discipulos xpi nuptias ad nuptias
cum audim? non iam discipulos. sed qui futuri erāt
discipuli intelligere debent. **Aug**. Illa autē mistena
que in isto miraculo dñi latebat iudeti. Op̄ebat im
pleri in xpo que de illo scripta erant. Illa erat aqua
fecit autem de aqua vinum cum ap̄uit eis sensum &
exposuit scripta. Sic em sapit qd non sapiebat & i
ebriat qd non inebriabat. **Meda**. Np̄ter em dñs
in carne: unola legalis sensus suauitas paulatim ce
pat ob carnalem phiseoz interpretacōem. ap̄lica sua
dūce defecit & desipe. **Aug**. Si aut iussisset aquā
effudi & ipse mitteret vinum ex occultis creature si
mb? videretur scripturas veteres in p̄balle. Cū
autem ip̄am aquam quertit in vinum. ostendit nobis qd
& scriptura uerus ab ipso est. Nam iussu ipsius im
pleto sc̄ ydrie. s; m̄ sapit. a sc̄p̄a si n̄ ibi xps icelli
gatur. Nouum? autem legem ex quib? tempib? nar
ret. & ab exordio mundi. Unde usq̄ ad h̄ temp? qd
nunc agim? sexta etas. Nam p̄ma etas op̄tatur
ab adam usq̄ ad noe. Secōda a noe usq̄ ad abrahā.
tercia ab abrahā usq̄ ad dauid. quarta a dauid
usq̄ ad eras. migracōem babilonis. quinta usq̄ ad
ioh̄em bap̄tam. sexta inde usq̄ ad finē seculi. Sex
ergo ille ydrie sex etates significant. quib? nō defu
it ap̄bia. Implet sunt ap̄bie plene sūt ydrie. Quid
ē at qd capiebāt metretas bias & enas? Si enas em
diceret. non curteret animus noster nisi ad misteriū
in meatus. Sed forte nec sic debemus inde sensum au
tere quia dixit. bias ut trinas. quia nominato pa
tre & filio p̄ter & sp̄s sanctus intelligendus est. Op
ter em icelligi caritatem. inuicem p̄ris & filij quod
est sp̄s sanctus. Sed est & alius intellectus non p̄
mittendus. Hinc em metrete intelligunt in duo
bus generibus hominum. & iudeis & grecis tres
autem propter noe tres filios significatos.
Melchun. Ministri at sūt doctores noui testamē
ti qui scripturas alōs sp̄ualiter interpretantur archi
trichinus aut est aliquis legis p̄itus. De nichodem?
gamaliel. saulus. Dum ergo talibus euangely v
bum op̄m̄etur quod i l̄a legis occultabatur. quasi
vinum de aqua factum archietriclino p̄pinatur. Et be
ne in domo nuptiaz tres ordines discumbentium de
scribuntur. quia eccl̄a tñb. ordinib? fidelium p̄stat. o
tugatoz p̄tinencū & doctoꝝ. Optimū autē vnu xps
usq̄ adhuc sua. & euāgēly usq̄ i sexta etate distulit.

Quod hec descendit ca
pharnaū ip̄e & m̄ ei?
& fr̄es ei? & discipuli
ei? Et ibi māserūt nō
multis dieb? Et p̄pe
erat pascha iudeoz
& ascendit ierosolimaz

Enso. Quā autē
paulo post dñs in iero
solimam ascendit? erat
ca pharnaum ad h̄c ut
non ubiq̄ fr̄es & m̄ez
secū erabat. vñ dicitur
Post h̄ descen. caphar.
ip̄e & m̄ a? & fr̄es ei.
& disci. ei. & ibi mā. &c

Et qui flagellatus erat ab eis: prior illos flagellavit. vii sequit. Et cum fecisset q. fla. de fomicus
lis ois erat de templo. **Chopb.** Neq. solu. eos
erat qui vendebant & emebant: s; etia res eoz vii
subditur. Ques quoq. & boues & numularoz effu
dit. & menas subuerit. numularias que erant
q. vasa denario. **Org.** Considerem. aue no for
et enorme videatur q. dei filius captus funiculis pa
trac sibi flagellum ad eiciendum de templo. **V**num
en refugium ad hoz rasonem relinquatur: dia po
testas ihu. ut cum volebat posset iracundiam hosti
um suffocare. quibus essent in numer. & sedare in e
cum curbines. dno em dissipat cogitacoem genciu.
pno autem hystoria in nullo minore potestate. pre
monit hys que ab eo miraculosus edia snt. **Q**uin
ymo collat hinc maiorem demrare potenta miracu
lo quo aqua pueris est in vinu. eo q. illic in aimata
substitit materia hic vo tot milium hoim domineur
ingema. **Aug.** de pnsu euangl. Manifestu est
aue non senel s; itato esse hoc factum a dno. **S**z il
lus pmi gmemoriae hic a iohs. illud vltimu a cecis
tribus. **Org.** Et iohes quidem hic dicit q. expul
lit vendentes de templo. **Matth.** aut ait. qm expulit
vendes & ementes. **M**ulto aut maior numerus
erat e non iam q. vendentium quoq. expulsio trans
crendat dignitatem eius qui reputabae filius car
parari. nisi q. dno potestate sibi ois subiebat.
ne d. am est. **Heda.** Commendatur aut in hac lec
tione utraq. xpi nala humana quidem. in hoc q.
mion comitem habuisse phibe. dno vo in hoc qd
verus dei filius demrae. **S**equit em. Et hys qui ve
debant. columbas dixit. auferre ista hinc & nolite fa
cere domum patris mei domum negotacionis.
Criso. Ecce psem vocat & non irascunt. estimat
em simplicit. eum dfe. **S**ed quia postea apcius loq
batur ut solam respiciat ret. plicat. intelligendam
ppter q. seuebant. **E**t matth. quidem dicit q. eid
tas eos dicebat. Nolite facere domu meam spelun
cam lacerum. **I**stud em fecit ad passionem. venies
tuo duntaxat sermone utebatur. **N**oc aut in pn
cipio signoz fecit. vnde non ita alpa s; remissa. qd
tudo increpacoe vteur. **Aug.** Ecce templum
illud figura adhuc erat et eiat inde dno ois qui
ad mundum venerant & que ibi vendebat que op
habebant homines in sacrificijs illius. tempis. quid
si ibi edulos muemret. **S**inegotacionis fieri debet. **C**riso. **S**z
fieri domus dei. potacionis fieri debet. **C**riso. **S**z
cuius gracia tali vehementia xps usus est. **Q**uia ei
in libano curatus erat. & multa facturus que uide
bantur ab eis esse legis transgressio: ut non uide
tur deo pcurariis s; cum piculo fecit dans intellige
re q. qui piculis se expone p bono ornatu domus.
dno dom. non ptemit. **S**z ideo ut ostenderet sui
pcurandam ad dm non dixit. domum sanctam s; do
mum patris mei. & ppter hoc etiam subdit. **R**ecor
dati vero sunt discipuli eius q. scriptum est zelus
domus tue comedit me. **Heda.** Discipuli em vi
dentes in eo hunc feruētissimum zelum: recordati se
quia zelo domus patris saluator eieat impios de te
plo. **Alchuinus.** zelus cum in bono accipit est qui

dam feruos animi quo mens relicto humano timore
pdefensione ventatis accendit. **Aug.** Comeditur
ergo zelo domus dei: qui omia que videt pueris cu
pit emendare. & si emendare non potest. tolerat eu
gemit. **S**i ergo in domo tua nequid puerum fia
scitatis in domo dei. ubi salus pposita est n debes pa
triquantum in te est siquid pueri videns. **A**mic. est
ad moneat leniter. vxor est seuensime frenes anal
la est etiam vberio opstae fac quicquid potes p per
sona qua portas. **Alchuin.** **M**isce autem condie
deus spualiter suam eccas intrat. & qualiter ibi vn
qui s; q. ouersee attendit. **C**aucamus ergo ne in ec
clesia dei. scabris ut risibus ut odys ut cupiditatis
uacemus. ne in pufus veniens nos flagellet. & de
ecclesia sua eiciat. **Org.** **P**ossibile em est iero
solicam quoq. delido subiacere & capacissimos de
uare. qui nisi post delidum celsissime ouersee: capa
citate amittant. **I**nuent ergo in templo. in sacra
ut in annuiciatione ecclesiastica sermons quosdam
qui pfrs domum. domum nego. **C**riso. **P**stieuebar
qui. venales exponit boues quos optet obfuare
ad aratu ne retrocedentes. non disponant ad reg
num dei. **Q**ui etiam pferit mammonam iniquitatis
ouio ex quib. habent ornat. materiam. qui etiam
sollicitas columbar. pcurata qlibet amaritudie vili
pendunt. **C**um ergo hos inuenit saluator in domo
sacra: factu de fomiculis flagello fugat. illos vna cu
venalis ouio & bob. suis ex pargit eis pondera
velut in digna in domo dei retineri. subuertitq. con
suetas tabulas in aimato auaroz & maodat ne vlt
nus in domo dei columbe vendant. **A**rbitroz autem
& exemplum ipm statuisse p pdaia serce. ut in tel
ligam p hoc siquid agi debet erga sacra illam obla
tionem a sacerdotib. non debere ntu sensibilibus ob
lacionum agi. nec legem obseruari. debere ut carna
les iudei volebant. **N**am ihu appellat boues & oues
tubente auferri columbas que plurimum offerrebant
tur iuxta pcurandem iudoz & subuertente men
sas materialium numoz non expse s; figuratie co
tinendum dnas impssiones ea sc; que fm leg. scrip
turam videbant honesta & utente eo in plebem fla
gest. dissoluenda & dispergenda hec erant transla
to regno ad eos qui ex gentib. crederunt.
Aug. **V**el vendentes in ecclesia sunt qui que snt
sua querunt non que ihu xpi venale habent totum
quia volunt redimi. **S**ymon pdeo volebat emere
spmsandum qua vendere volebat. **E**rat em de illis
qui columbas vendunt. **E**tem in columba apuit spi
tus sanctus. **C**olumba autem non est venalis. **G**rat
das quia gracia vocatur. **Heda.** **V**endunt ergo
columbas qui acceptam spiritus sancti gram no gra
tis ut pceptum est s; ad pmum dant. qui man. im
pssioem qua spiritus sanctus accipit. et si non ad qd
tum pecunie: ad vlti. em fauore tribuat qui sacros
ordines non ad iura meritum sed ad gratiam largiu
tur. **Aug.** **H**oues at intelligunt apli & pbe qui
nob. scriptas sacras dispensauerunt. **Q**ui ergo ipis
scriptis fallunt ppos a quib. querit. honores ven
dunt boues vendunt & oues. r. ipsas plebes. **E**t cui
vendit n dyabolo. **Q**uicq. ei v vnica ecca pdiatur

phba loq̄ ad opaciū eū mi
lilio indigenū hoc agere
er p̄fectum eum generat
nichil habentem in p̄fiden
erat. n̄ ita infem dignatū
uadere q̄ nichil ex aduſo
in verbis multociens humil
ebus autem cū potestate
ebodem nunc maifestat quō
ur de seipſo occulte autem ab
reduat dōces q̄ in finem lib
ppacōe. Unde subdit. **Rōm**
amen dico tibi n̄ quis potest
videre reg. dei. **Aug.** N̄
u nati fuerint deo qui non
m sicut nichodemus. talis n̄
erit ergo. **N̄** quis natus fu
dum es natus deus. et ex de
tū a quā habes de me spū s̄
a. **Ego** autem dico tibi q̄ huc
p̄ m̄i ex deo deus natus. hunc
ere gloriā que circa me est.
Nam gr̄as que p̄ hōm̄ in il
buir. **Aug.** **U**tra cū est
i m̄i quis renatus fuerit deo
natus fuens deus. et dignu
m̄e alicubi extra eris. et longi
p̄m hic ostēdens. et indicat q̄
est. si alio octū opus. et ad vō
del. h̄i q̄dē. et de celo exponit
uideri q̄dē si h̄i audiret. ostēdens
N̄ dic. vō. et in hoc amō. d̄i
viterius in ter. iogit.

Quod dicitur sic uba ista. sonare vident. q. pū. q̄itaf
idē in uenerem matris introire et renasci. Sed
sonandum q̄ ipse senex erat. **I**deo q̄ de se ptulit ex
emplum. ac si diceret. **E**go sum senex et meam q̄ro
scire quō possū muētē m̄is introire et renasci
Quod dicitur. **M**abi cum vocas et a deo venisse dias.
et non suscipis que d̄n̄r. s̄ loquens ad maḡm d̄iā
enem que multam p̄turbacōm induit. hoc em̄. s̄. quō
querē eoz est qui non valde credunt. et multo sic
p̄turbacōm a fide ceciderūt. h̄y quiddā d̄ntes. **Q**uō
dēus est in carnatus. alq̄ quō mansit in passibilis p̄
p̄turbacōm et hic p̄pter anxietatem modum exquirēt.
Sed cum aliquis cogitacōibus p̄p̄is euerit spū
alia sensibilia loquē. **Aug.** Spiritus em̄ loquē
et ille carnem sapit. **N**on nouerat iste nisi vnam na
tūritatem sc̄z ex adam et eua et ex deo et eccl̄a. nondū
aduerat. **S**ic em̄ tu intellige natūritatē sp̄s. quomo
do mouerit nichodemus natūritatem carnis. quō de
inde uēus non potest repeti. sic nec bap̄s. **Q**uod
nichodemus autem decedenti ad eam que hic est. nati
uitatem. x̄p̄e manū s̄ctus reuelat spūat natūritatis
modum. vñ sequit. **R**espondit ibi. amē amē dico ti
bi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spū s̄cto non
potest introire in regnum dei. **Aug.** **N**eli dicat tu
carnalem generacōm intelligis. s̄ ex aqua et spū s̄cto
ut q̄ nascatur homo p̄pter regnum dei. **S**z p̄pter
hereditatem patris hominis temporalis nascit aliq̄s
ex uisceribz matris carnal. et p̄pter hereditatem pa
tris de sempiternam nascit ex uisceribz ecclesie.
Cum autem ex duobz homo p̄sistat ex corpore videlicet
et anima duplicem habet et huius generacōis modū
Aqua namq̄ que visibilis est. ad emūdacōem corpis
melligit. **S**p̄s vero inuisibiliter p̄turbans ad emū
dacōem inuisibilis anime innuit. **Q**uod dicitur. **S**i vō
quis interrogat qualiter ab aqua homo nascit. **S**icut
em̄ in p̄ncipio subiebat elementum terra. totum
vero opus plasmatus erat. ita et nūc subicitur elem̄
tum aqua totum vō est spiritus grade. **T**unc p̄adi
tum dicit in quersacōem. nunc autem celum nob̄
ap̄it. **S**z que necessitas aque hys qui spū s̄ctū
suscipiunt. **Q**uia em̄ in ea p̄ficiūt symbola. s̄ sepul
tura et mortificacō resurrectio et uita. **S**icut em̄ in
quodam sepulchro in aqua submergentibz nobis ca
pita. uetus homo sepelietur et submersus deasit. oc
cultat. **P**erinde nouus rursus ascendit. hoc eccl̄a fit.
ut discas qm̄ uirū patris et filij et spiritus sancti. et
om̄ia complet et qd̄ x̄p̄e tres dies ad resurgendū
exp̄dit. **Q**uod ergo est matris fecit. hoc est fide
li aqua. **I**n aqua em̄ plasmatur et figurat. **S**z qd̄
in matre figurat tempore soiget. **Q**uod vō in aqua
plasmatur ita s̄z in vno mōtū oīa huc. **T**alis em̄ est
nata corpore ut tempore assumat p̄fectōem. **I**n spūali
huc vō non est ita qm̄ p̄fecta a p̄ncipio p̄stieuit.
que huc. **E**x quo ergo ascendit a iordane d̄n̄s. non
ad hoc reptibilia animarū uiuentium. s̄z animas spū
ales et racionales aqua reddit. **Aug.** de bap̄o puu
luz. **S**ed qui a non ait. nisi quis renat. **F**uerit ex aq̄
et spū. non habebit salutem vñ uitam eternam. s̄z non
merabu in regnum dei. ad hoc inquit quidaz puu

li baptizandi sūt. ut sint eum x̄p̄o in Regno dei. vbi
non erunt si baptizati non fuerint. **S**icut et sine bap
tizatio si puu moriant. salutem uitamq̄ eternam ha
turi sūt. qm̄ nullo peccati vinculo astricti sūt. **S**ed
cur nascatur denuo nisi renouandus auetustate.
aut vnde ymago dei non intrat in regnum dei nisi i
pedimento phibente peccati. **Aug.** **H**aymo. **T**alia autē
ac tanta sececa mistera nichodemus capere non valen
t. d̄n̄s ex carnali natūritate similitudinez debet dicit
Quod natum est ex carne caro est. et quod natum
est ex spiritu spiritus est. **S**icut em̄ caro. carnes
p̄creat. ita quo q̄ spiritus spūm parit. **Q**uod dicitur.
Nihil ergo sensibilem in quiras neq̄ estimes q̄
carnem generet spiritus. **Q**ui em̄ caro genita est n̄
quidem a spū s̄cto. s̄z etiam a carne. **Q**uod autem
natum est ex spiritu. spirituale est. **N**atūritatem em̄
hic non eam que fm̄ substantiam dicit. sed eam que
fm̄ honorem et gr̄am. **S**i ergo et filius dei ita nat.
est. quid plus habebit omnibz qui ita nati sūt. **I**nuem
etur autem et spiritu minor. cum eius natūritas gra
tia spiritus sit. **E**t quid hec a iudaids distat dogma
tibz. **V**ide autē etiam spiritus sancti dignitatem. **D**e
em̄ opus uidetur facere. **S**upra em̄ dixit qm̄ ex deo
nati sūt. hic autem qm̄ spiritus eos generat. **D**icēs
autem x̄p̄e qm̄ qui nat. est ex spū s̄cto. est. quia tur
batum rursus vidit. ad sensibile exemplum ducit. **S**
monem dicens. **N**on mireris quia dixi tibi opte
vos nasci denuo. **D**icendo em̄ ne mireris ostēdit ani
mi eius turbacōem. ponit autem exemplum qd̄ ne
q̄ p̄munionem aliq̄ ad corpū grossitatem habet. neq̄
ad i cor. p̄o. p̄ueniens nascit. qd̄ est venti delatio di
cens. **S**piritus vbi uole spirat et uocem eius audis
s̄z nescis vnde ueniat aut quo vadat. **S**ic est om̄is
qui natus est ex spū. **Q**uod autem dicit tale est. **S**i
uentum null. detinet. s̄z quo uile fertur. magis ma
gis spiritus. ad eam nature leges. detinere non potes
rūt. n̄ em̄ carnalis natūritatis. neq̄ aliud quid tali
um. **Q**ui autem de uento h̄ dicitur est manifestat illō
qd̄ dicit. uocem eius audis. et sonitum p̄cussionis.
Non enim loquens in fidei et nescienti spiritus. accō
nem. hoc diceret. **D**icit autem. **U**bi uole spirat. non
q̄ eledōem quandam uento habente. s̄z eam que a
natura est mutacōem que non phibetur et cū potest
etate sit. et nescis vnde ueniat aut quo vadat. et si
huius spiritus cuius sensum suscipis auditu et tactu. et
interp̄tari nescis. uiam qualiter d̄m̄ spiritus opado
nem scrutaris. vñ subdit. **S**ic est om̄is qui natus
est ex spiritu. **Aug.** **S**ed quis n̄m non uideat.
Perbi gratia. **A**ultrum eūtem a meridie ad aquilo
nem aut alium uentum uenientem ab oriente et
occidente. **Q**uō ergo nescimus vnde ueniat et quo
eat. **W**eda. **S**piritus ergo sanctus est qui vbi uult
spirat quia ipse i potestate habet cuius cor. gratia sue
uisceracōis illūstrat et uocem eius audis cum te p̄
sente loquē is qui spiritu sancto repletus est.
Aug. **S**onat psalmus sonat euangelium sonat. **S**
mo dimus. uox spiritus est. hoc ergo dicit quia. **S**
bo. sacramento inuisibiliter adest spiritus sanctus
ut nascamur. **I**n **Alchun.** **E**rgo nescis vnde ueniat
aut quo vadat. q̄z celi et p̄ntē sp̄s ad horam que p̄t.

repleti non potest uideri qño in eum intravit ut
quomodo redierit quia natura est inuisibilis **¶** **Ma**
pmo. Sive nescis unde ueniat quia quomodo cre
dentes ad fidem in troducat ignoras ut quo uada
quia qño fideles ad spediem pducatur nescis **¶** Sic est
omnis qui natus est ex spiritu ac si dicat. Sic spiri
tus sanctus inuisibilis est ita & quisquis ex spiritu
nascitur inuisibiliter nascitur **¶** **Aug.** vel alie Et si tu
nascaris de spiritu hoc eris ut ille qui non est nat^{us}
ad huc de spiritu nesciat unde uenias aut quo eas
¶ **De** ei secutus ait Sic est ois qui natus est ex spu
¶ **Choph.** Confundatur ergo macedonius in pug
nator spine^{us} qui suam spiritum sanctum al huc
spiritus em sanctus pna potestate & ubi uult
& qualiter uult opatur

¶ **Respondit nicho**
dem & dixit ei. **Duo**
modo possunt hec fieri
¶ **Respondit ihesus et**
dixit ei. Tu es magi
ster in israhel et hec
ignoras amen amen
dico tibi. qz qz scimus
loquimur & qz uidim^{us}
testamur. & testimon
um nostrum non acci
pitis. Si terrena dixi
uobis & non creditis
quomodo si dixero uo
bis celestia creditis

¶ **Respondit ihc** & dixit ei. Tu es magister in isrl
& hec ignoras **¶** **Aug.** Quid putamus dominum
huic magistro iudeorum quasi insultare uoluisse
volebat quidem illum nasci de spiritu. Nemo autē
ex spiritu nascitur nisi humilissimū quia ipsa humili
tas facit non nasci de spiritu. Ille autem magisterio
inflatus erat & alicuius momenti sibi esse iudebatur
quia doctor erat iudeorum. Depone ergo domi^{no}
eius supbiam. ut possit uasci de spiritu. **¶** **Choso**
¶ Nequaquam tamen nequiciam. accusat uirich in
spiciam & ruditatem solum. Sed dicit aliquis.
Quid comune habet natiuitas de qua scz cristus lo
cutus est. ad iudaica dogmata habet quidem omne
Nam qui primus homo factus ē. & que acosta facta
est mulier & que steriles genuerunt & que p aqñā
miracula facta sunt. Dico autem qz hylseus de a
qua ferrum educit & qz iudei mare rubrum eransi
erunt & qz naamam syr^{us} in iordine purgatus est.
hec omnia natiuitatem spirituales & purgamentū
in ea fueram figuratim personabant. Et ea que
a pphetis sunt dicta. occulte ostendunt hunc nati
uitatis modum ut puta illud. Renouabit ut aquis
le uiuentis tua. & beati quorum remisselunt. mi
quitates. Sed & isaac figura huius natiuitatis
erat. hoc ergo memorans dicit. Tu es magister
in israhel & hec ignoras. Rursus autem aliunde

sermone credibilem ei facit. ad inuicem illi
illius condescendens cum subdit. Amen amen dico
tibi quia qd scimus loquimur & qd uidimus testa
mur & testimonium nostrum non accipitis. Apud
nos uisus alijs sensibus cercior est. Et si uolumus
aliquem facere credere ita dicimus. quando oculis
nostris uidimus. propterea cristus ad eum humano
loquens sermone. non uisum sensibilem iducit. **¶**
manifestum est qz de certissima cognicione & nō ab
se habente loquitur. Igitur hoc quidem. qd scim^{us}
ait de se ipso solo **¶** **Haymo.** Aueritur autem qre
pluraliter dicat. qd scimus loquimur. Ad qd dicitū
quia unigenitus dei filius erat qui hec loquebatur
ostendens qualiter pater est in filio & filius in patre
& spiritus sanctus ab utroqz in diuisibilibus procedat
¶ **Alchimus.** Vel dicit pluraliter. ac si dicat. Ego
& illi qui modo spiritu sunt renati. intelligimus illi
qd loquimur. Et qd uidimus apud patrem in ab
sccondito hoc testamur foris in mundo. Et uos qui
carnales estis & supbi testimonium nostrum non
accipitis. **¶** **Choph.** Quod nō quāqz de nichodem
dicit. sed de genere iudeorum qui usqz ad finem in
pñdia pmanerunt **¶** **Choso.** Qd quidem non tur
bati dbum est. sed mansuetudine ostendens. Nō
em erudit nos. cum ad aliquos locuti fuimus &
nō psuasimus nō tristar. neqz iasari sed nostrum
sermonem credibilem facere non solum non irasce
do sed etiam nō clamando. Quia tūc em ire clamor
est. Ille autem dogmata excelsa tangit debens p
audiencium infirmitatem se detinet multotiens. &
non pntue dignis sua magnitudine dogmatibus in
moratur s; magis hys que condescensionē habent
¶ **Unde** hoc subditur. Si terrena dixi uobis et non
creditis quomodo si dixero uobis celestia creditis.
¶ **Augustinus.** Hoc est si nō creditis quia templū
possum suscitare deiedum a uob. quō creditis quā
per spiritum possint homines regenerari.

¶ **Chostimus.** Vel aliter. Si baptismum terre
nūm dicat non mirans quia in terra pñditur & op
acōne illius natiuitatis stupende que ē ex substantia
patris terrena est gracie natiuitas. & bene nō dixit
nō intelligit. s; nō creditis. Nam cum quis aliqua
p intellectū suscipit non ualet. amenae vel ignoran
cie impuetur. Cum autem hoc non suscipit aliqz
qd solum fide oportet suscipere non amenae. s; infidel
itatis est accusacō. Dicebant autem hec. ut nō crede
bant qz posteri erant ea suscepturi

¶ **Et nemo ascendit**
in celū nisi qui descen
dit de celo. filius ho
minis q est in celo.

¶ **Aug.** d bapō pu
locata paululū eius
impida qui se ceteris
de magistero pferre
bat. & omnium calū
icredulitate re pñda. rñdet qz aly credē si illi nō cre
dunt ad illud qd interrogatus est quomodo possunt
ista fieri. dicens. Nemo ascen. in ce. nisi qui descen
de ce. si. ho. qui est in celo. quasi diceret. Sic fiet ge
neratio spiritualis. ut sint celestes homines ex ter
renis. qd padipisci nō poterunt nisi membra mea ef
ficiantur. ut ipse ascendat qui ascendit. non abud
deputans corpus suum. & eecam suam quam seipm

¶ **Aug.** xviij. mox. Quia
lūm facti sumus. vñ solum
tūc i nob. & is q in celo ser
uabatur. **¶** **Aug.** de bapō p
nata factus sic filius homin
qui in celo manens descendit
in celum nomine filij homin
natus est nomine filij dei.
quā utraqz substantia unus ei
solus in terra & idem ipse fil
ius sit ergo credibilis. fides
cristi. **¶** em diuina substan
tia ppter uos ita suscipe hū
mā glōria heret. quanto cred
ent homine xpo unus xpc u
scendit ipse unus ascendit
scendit. **¶** **Choso.** Vel aliter
scimus hom^{us} qm a deo uen
it magis ut multi pphay
dixero. Et nemo ascen. in ce
lo qui est in ce. **¶** **Choph.**
scendit de celo audis non p
scendit. **¶** **Doc.** em heretico p
p xpc de celo corpus sumpser
it. **¶** **Choso.** filium homin
scit. si a minor substantia n
scit puenit multotiens a d
hominem totum uocare. **¶**
scit natus de monte ad pual
scit uelutis & armis euident
scit scit. quā prius descendit
scit. **¶** **Doc.** de trini. **¶** **Vel** qz de
scit pñna originis causa est.
scit quā de die licet ad increm
scit quō sensus sui est natur
scit filius est susceptus in v
scit scit. qz nature si
scit pñna ex infirmitatis sue
scit scit. corpus eo artauit. ve
scit scit. ab omni in
scit scit. ac mudi dñs n
scit de celo descendit. quia filius
scit quā uerbum caro factum.
scit scit. **¶** **Aug.** **Dirari**
scit. **¶** **Choso.** scit discipulos si
scit. **¶** **Choso.** scit gualtato in ce
scit scit. in terra & gualt
scit non poterat esse in cel
scit scit. qz ualde uide ex
scit scit. Non em sol
scit scit. Sed abbu
scit scit. **¶** **Aug.** paulatim eum r

¶ **Et sicut moyses ex**
scit serpentem in
scit. Sic exaltari
scit filium homi
scit. Et omnis qui cre
scit in ipsum non peat

ibilem a facit. ad inuolucrum
cum subdit. Amen amen dico
quoniam et quod uidetur in
ostium non accipio. Apus
us cerior est. Et si uoluerit
re ita. oicinus. quando celis
terrea cristus ad eum humanu
n uisum sensibilem iduoc. Et
certissima cogitatione et p. dr
Igitur hoc quidem. q. d. l. r.
Haymo. Aucteur autem q. d.
mus loquimur. N. q. d. dicit
filius erat qui h. loquatur
ater est in filio. et filius in p. d.
b utroq. in diuinitate p. d. e.
dicit pluraliter. et si dicit. E. g.
tu sunt renati. intelligimus q. d.
d uisum apud patrem. in ad
ur foris in mundo. Et ut q. d.
p. b. testim. omnium nostrum non
d. Quod no. q. d. q. d. de m. d. e.
uiderum qui in q. d. ad inuolucrum
q. d. Criso. q. d. quidem non ut
mansuetudinis ostendens. q. d. e.
ad aliquos locos fuerunt et
tristate. neq. q. d. i. s. c. nos
em facere non solum uoluntate
mando. Q. d. n. t. e. n. v. d. d. e.
mata excelsa tangit debet p. d.
ita tem se detinet. malitiam. et
iaa magnitudine dogmatis in
hys que condescendit habet
r. Si terrena dicitur et non
dixerit uobis saluta. credidit.
Doc est si no. credis. quia uoluit
edum a uob. quo credis. qui
it homines regerant.
Def aliter. Si bap. t. u. s. u. r. t.
eris quia in terra p. d. e. r. t. e. r.
atis stupende que e. r. e. l. l. e. s.
gracie naturas. et bene d. d. e.
eraditis. Nam cum quis d. d. e.
non uale. amense uel q. d. e. r. t.
in autem hoc non suscipit. d. d. e.
re suscipit non amere. h. i. d. e.
Dicebant autem hoc. u. d. e. r. t. e.
ne ea susceptum
endit
scen
s ho
elo.
a. r. d. e. t. q. d. a. l. y. c. r. e. d. e. t. s. i. l. l. i. s. c. e.
errogatus est quomodo possit
emo ascen. in ce. nisi qui d. d. e.
celo. quasi diceret. Sic h. e. r. t. e.
ue sint celestes homines et or
no poterunt nisi membra met. d.
endat qui ascendi. non ad
m. r. e. c. e. s. s. u. m. q. u. a. m. l. e. p. o.

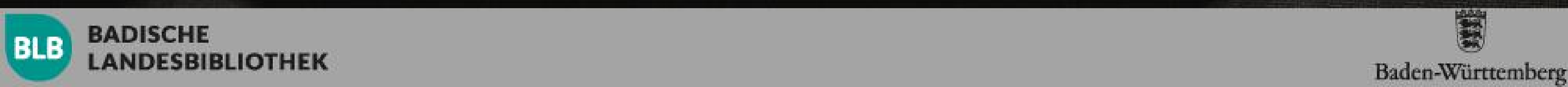
Greg. xvii. moys. Quia enim nos unum cum d
loiam facti sumus. uñ solum uenit in se solus. redie
ntam i nob. et is q. in celo semp est ad celum coadie
ascendit. **Aug. de bap. puuloz.** Quia uñ au tem
in terra factus sit filius hominis. diuinitate eamē suam
qua in celo manens descendit. ad terram nō indigna
us censuit nomine filij hominis sicut carnem suam.
agnatus est nomine filij dei. p. unitatem em p. lone
qua utraq. substantia unus est xpc. et filius dei am
bulabat in terra et idem ipse filius hominis manebat in
celo. sic ergo credibilis fides. ex in credibilibus
creditis. Si em diuina substantia longe distaco. po
tuit p. h. r. nos ita suscipere hū. nam substantiam ve
nna glona fieret. quanto credibili. alp. sancti sunt.
cum homine xpc. unus xpc. ut omnib. p. eius gram
ascendens ipse unus ascendat in celum qui de celo
descendit. **Criso.** Vel aliter. Quia dixerat mo
homo. Scim. qm. a deo uenisti mag. ne estimeē
na esse mag. ut multi p. h. a. z. de terra existimantes
libu. n. g. Et nemo ascen. in ce. nisi qui descen. de ce.
fr. bo. qui est in ce. **Thop. b.** Quia uñ filium hominis
descendisse de celo audis. non putes q. de celo caro de
scendit. Hoc em hereticoz. dogma ē qui docebāt
q. xpc. de celo corpus sumpserit et p. u. g. nem transi
ere. **Criso.** filium hominis em non carnem h. vo
cauit. si a minori substantia totum notaue. / Et
em et p. u. e. d. o. m. u. l. t. o. e. n. s. a. d. i. u. i. t. a. t. e. m. m. u. l. t. o. q. u. e. s.
ab humanitate totum uocare. **Thop. b.** Si ei aliquis
homo nudus de monte ad uallia descendit et assūp
tus uelut armis eundem montem ascēdat. rec
tē p. d. e. n. t. q. u. i. p. r. i. u. s. d. e. s. c. e. n. d. i. t. a. s. c. e. n. d. i. t. e. p. h. i. b. e. t. u. r.
Thop. b. de trini. Vel q. de celo descendit p. cep
te de h. i. n. t. u. o. o. r. i. g. i. n. i. s. c. a. u. s. a. e. s. t. Non em corp. mar. a
originem dedit licet ad incrementa p. t. u. m. q. u. i. c. o. r. p. o. s.
o. i. t. e. q. u. o. d. i. n. s. i. s. u. s. s. u. i. e. s. t. n. a. t. u. r. a. l. e. p. o. t. e. s. t. a. t. e. m. **Quo. d. o.**
hominis filius est suscepte in uirgine carnis ē p. r. u. s.
Thop. b. aut i celis ē. p. s. n. a. t. u. r. e. s. e. m. p. m. a. i. n. t. e. s. p. o. t. e. s. t. a. t. e. m.
et que non ex infirmitatis sue uirtute in regionem
distans corpis co. artauit. uerbi dei potestatem et
in forma sua manēs. ab omni inera extra q. celi mū
d. o. p. a. r. c. u. l. o. c. e. l. i. a. c. m. u. d. i. d. i. s. n. o. n. a. b. s. t. u. i. t. p. h. o. c. e. r. g. o.
et de celo descendit. quia filius hominis est et in cel
e. l. i. q. u. i. u. e. r. b. u. m. c. a. r. o. f. a. c. t. u. m. n. o. n. a. m. i. s. i. t. a. t. e. m. n. e. r. e.
q. d. f. a. c. t. u. m. e. s. t. **Aug. d. i. u. a. r. i. s.** aut quia hic erat et
in celo. Tales fecit discipulos suos. paulum audi di
centem. Nostra uersatio in celis est. Si homo pau
lus ambulabat in terra et uersabat in celo. de. ce.
li. et terrae non poterat esse in celo et in terra. **Criso.**
p. d. e. a. u. t. q. u. o. u. a. l. d. e. r. i. x. e. x. c. e. l. s. u. m. i. n. d. i. g. n. u. m. e. s. t.
sua magnitudine. Non em solum in celo est. s. ubi
q. u. o. m. n. i. a. r. e. p. l. e. t. Sed adhuc ad inuolucratem au
t. u. o. n. o. l. o. q. u. e. p. a. u. l. a. t. a. m. e. u. m. r. e. d. u. c. e. r. e. u. o. l. e. s.

**Et sicut moyses ex
altauit serpentem in
deserto. Sic exaltari
oportet filium homi
nis. Ut omnis qui cre
dit in ipsum non peat**
Criso. Quia cū die
erat beneficium bap. t.
mi. induat hui. cam
lez cruce. dicent. Et
sic moyses d. e. **De
ta.** Mag. r. m. legis mo
layce ad frūalem sen

set habebat uitaz eter
nam. **Criso.** Quia die
erat optet exaltari fili
um hominis in quo mor
tez occulce d. signauit.
ne audito. tristis ab
hys fieret uer. huma
nū quid de eo suspicias
et mox ē ei. n. e. l. i. m. a. n.

sum eiusdem legis idu
at. recordans ueteris
hystorie et hanc i figu
ram sue passionis atq. humane saluacionis facta. e. d. a.
fles. **Aug. de bap. puuloz.** Serpentem emm
incurfido. in deserto multa moriebant. ac sic moyses
ex p. ce. p. t. o. d. n. i. exaltauit in deserto eneu serpentē. hūc
uidentes. sanabantur omnes. exaltat. serpens. est
mors xpi. eo signandi. mō quo p. efficientem id qd
efficitur signat. a serpente quippe mors uenit. qui
peccatum quo mori merē homini p. uasit. Dns aut
in carnem suam non peccatum transtulit. tamq. ue
nenum serpentis. sed mortem ut esset in similitudine
carnis peccati pena sine culpa. uñ ut in carne peccati
pena. solueret et culpa. **Thop. b.** Videas ergo si
guram ad ueritate. Ibi em serpentis similitudo spe
atē quidem bestie habet. uenenu aut non habet. Sic et
hic xpc. a peccato liber in similitudinem carnis. p. c. e. i.
uenit. Exaltari autē audiens. suspensionem intelli
gas in altum. ut sanctificaret aerem. qui sanctificauit
rat terram ambulando in ea. Intelligas etiam p. ex
altaco. glia. Na illa crucis altitudo. gloria xpi. fac
ta est. In quo em iudicari uoluit. in hoc hui. mūdi
p. r. o. p. e. m. i. u. d. i. c. a. u. i. t. Adam em iuste mortuus est quia
peccauit. Dns iuste quia peccatum nō fecit. Post
q. ergo iuste mortē sustinuit. superauit illum qui eū
eradioit. mortē. et sic liberauit adam de morte. Sed et
in hoc de iudicium se inuenit. Non em ponit in cruce
d. i. u. m. p. e. n. s. i. t. a. r. e. u. t. c. r. u. c. i. f. i. x. e. n. s. o. d. i. r. e. t. s. e. t. m. a. g. i. s. d. i.
ligeat et p. e. n. s. o. z. a. b. a. t. Sic ergo crux xpi. eius ex
altaco. et gloria facta est. **Criso.** Ideo etiam non
dixit pendere optet filium hominis. s. exaltari. quia
honestius hoc uidebat. uñ et p. p. t. e. r. a. u. d. i. e. n. t. e. m. et p. r. o.
p. t. e. r. f. i. g. u. r. a. m. h. o. c. p. o. s. u. i. t. u. t. d. i. s. c. a. s. q. m. c. o. g. n. a. t. a. s. e.
u. e. r. a. n. o. u. s. Pende ut cognoscas qm. non inuit.
ad passionem uenit et adhuc ut discas qm. multis
nascitur sal. **Aug. de bap. puuloz.** Sicut
ergo tūc qui aspicebat exaltatum serpentē et a ve
neno sanabat. et a morte liberabat. sic nūc qui p. r. o.
m. a. t. u. r. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. i. m. o. r. t. e. x. p. i. p. h. i. d. e. m. b. a. p. t. m. q. u. i. e. u. s.
et a peccato p. u. s. t. i. f. i. c. a. c. i. o. e. m. et a morte p. r. e. s. u. r. r. e. c. t. o. z.
libat. hoc est em qd. ait. Ut omnis qui credit in eum
non peat. s. e. t. h. e. a. t. u. i. t. a. m. e. t. e. r. n. a. m. Quid ergo op.
est ut mori xpi. p. b. a. p. t. m. p. o. r. m. e. t. p. a. u. l. i. s. h. i. m. o. i. s. u. s. e. r.
p. e. n. t. o. n. o. e. s. t. o. m. n. i. n. o. u. e. n. e. n. a. t. **Criso.** Attende
autē q. p. a. s. s. i. o. n. e. m. o. b. u. m. b. r. a. t. e. p. o. s. u. i. t. n. e. e. x. e. i. u. s. d.
b. i. s. f. i. e. r. e. t. e. n. s. t. i. s. a. u. d. i. t. o. r. f. r. u. d. u. m. u. o. p. a. s. s. i. o. n. i. s. p. o. s. u. i. t.
i. t. m. a. n. i. f. e. s. t. e. Si em qui credunt in crucifixum non
peunt. multo magis qui crucifixus est non peat.
Aug. d. e. c. a. u. t. e. m. i. n. t. e. r. e. s. t. i. n. t. e. r. f. i. g. u. r. a. t. a. y. m. a. g. i. n. e. m. et r. e. i. p. s. a. m. q. u. i. l. l. i. s. a. n. a. b. a. n. t. a. m. o. r. t. e. a. d. u. i. t. a. m. e. t. e. r. n. a. m. h. y. a. u. t. e. m. u. t. h. a. b. e. a. n. t. u. i. t. a. m. e. t. e. r. n. a. m.

**Sic em dilexit deus
mundum. ut filium suū
unigenitum daret ut
omnis qui credit in
eum non peat. s. h. a. b. e. a. t. u. i. t. a. m. e. t. e. r. n. a. m.**
Criso. Quia die
erat optet exaltari fili
um hominis in quo mor
tez occulce d. signauit.
ne audito. tristis ab
hys fieret uer. huma
nū quid de eo suspicias
et mox ē ei. n. e. l. i. m. a. n.

Qui vero non fidei sacramenta tenuerunt in reprobationem
iudicis in extrema examinatione non audiunt. quia
iudicant in infidelitatis sue tenebris: eius quem de
peccatis iudicant in uocatione argui non merentur. princeps nam
et eternam rempublicam regens. aliter punit quos
minus delinquentem. atque aliter hostem externum rebel
lem. In illo iura sua seruauit. Contra hostem uero
bella mouit dignaque eius malicie tormenta retribu
it. de malo uero eius quid lex habeat non requirit.
Magis enim lege necesse est puniri eum qui lege nunquam
potuit teneri. **Alcuius.** Quare autem iudicatur? est
qui non credit. cam assignat dicens. Quia non cred
dit in nomine uirginis fidei. In hoc enim solo nomine
est salus. Non ei habet deus multos filios qui possunt
saluari: hunc habet uirginem per quem saluat.
Aug. de baptis puuloy. Vbi ergo puulos ponit
baptisatos nisi inter eos qui crediderunt. hoc enim
est acquirit per uirtutem sacramenti et offerentium re
sponsum ac per hoc eos qui baptisati sunt. in eis
qui non crediderunt statum?

**Hoc est autem iu
dicium quia lux uenit
in mundum. et dilexerunt
homines magis tene
bras quam lucem. Erant
enim eorum mala opera.**
Quis enim qui male a
git. odit lucem et non
uenit ad lucem ut non
arguatur opera eius.
Qui autem facit veri
tatem uenit ad lucem
ut manifestentur opera
eius. quia in deo sunt
facta.

Alcuius. Reddit
cam quare non credide
runt. et quare uult da
nant dicens. Hoc est
autem iudicium quia lux
uenit in mundum.
Orso. q. d. Non
quid ipse eam querere
uoluerunt. ut inue
niant. Ipsi lux uenit
ad eos. et neque ita cui
currerunt. uenit enim
Et dilexerunt magis
tenebras quam lucem. hic de re
liquo omni eos puat
excusacione. uenit enim
enimpe a tenebris et ad
lucem ducit. Quis ergo
eius qui non uult

ad lucem accedere miserabile
sum appellat de qua supra euangelista dixit. Erat lux
uera. tenebras uero appellat peccata. Peccata quia iudei
multa esse in credibile quod dictum est. Nullus enim te
nebras honorat luci subdit cam quod passi sunt di
cens. Erant enim eorum opera mala. Et si quidem in iudi
cio uentisset. haberet hic aliquam rationem. Qui enim malo
rum tibi scilicet est iudicem fugere solent. preueni
to qui deliquerunt occurrunt. Dices ergo erat eorum
qui multos fibris esse osep peccatorum maxime christo
ad ignoscendum ueniens occurrit. Quod et in multis
factum est. Etiam publicani et peccatores ueniens
recomendat eum. Quia uero quidam sunt ita mol
les ad eos qui per uirtute sunt labores ut usque ad uita
m uenire adhaerere malicie in horum inuicem sub
dit. Omnis enim qui male agit odit lucem. Quod qui
dam dicitur est de his qui eligunt in malicia manere.
Alcuius. Quia omnis qui male agit. et qui est
in malicia peccandi cui placet peccatum odit lucem
qui de argit peccatum. **Aug.** Quia ei falli noluit

et fallere uoluit. amare eam cum scilicet indicat. et odit lucem
eam cum eos ipsa indicat. Unde retribuere eis ut eos
nolentes manifestet. et eis ipsa non sit manifesta. amare
ergo ueritatem lucentem. oderunt eam redarguentem
uolunt sequi. Et non uenit ad lucem ut non opera eius
Orso. Cum enim qui in paganismus uiuit. illa
redarguit quod deos tales habet. et digna dogmatibus
opera demonstrat. Qui uero christi sunt male uiuentes ab
omnibus rebus acculantur. Si autem gentiles sunt rede
uiuentes. hoc manifeste non nouit. Non enim in hi di
cas eos qui a natura sunt mites et honesti. Non enim
est hoc uirtus. Sed eum dicit qui a passionibus sufficit
uolentiam et sapienter uiuit. Sed non uirtus habet.
Si enim regni enudacio et gelamine mine et alia tanta
documenta uix detinent homines in salute. nullo homo
pulsali pertransibunt uitam. Si uero peccatim fing
unt. glorie gratia faciunt. unde cum potuerint latere
non emittent ut malis desideris. Que etiam uoluntas
est cum aliquis sobrius sit. et non rapit. fit uero uare
glorie suus. hoc enim non est rede uiuere. Inanis
enim glorie suus. fornicatio non minor est. Multo enim
plura et grauiora operatur. Si autem quidam rede sunt
uiuentes in gentilibus. non hoc aduersus hunc sermonem
quod non frequenter contingit. sed raro. **Heda.** Quod ra
tione etiam illi magis tenebras quam lucem diligunt qui
suos predicatores bene docent. edys ac de traditionibus
in sequuntur. Qui autem facit ueritatem uenit
ad lucem. ut in opera eius quia in deo sunt facta.
Orso. Non autem de his qui ab inicio facti sunt
christi hoc dicit. sed tantum de his qui ex gentilibus uel
iudeis ad redam transponendi erant. fidem ostendit
enim quoniam nullus unquam eligit in errore uiuens. ad fidem
uenire. nisi prius in se habeat sibi ipsi uitam redam.
Aug. de baptis puuloy. In deo autem facta dicit
opera. qui uenit ad lucem. quia intelligit iustifica
cionem suam non ad merita sua. sed ad dei gratiam pertinere.
Aug. sup iohem. Sed si omnia opera deus mala in
uenit. quomodo quidam fecerunt ueritatem et uene
runt ad lucem. et ad christum. Sed dilexerunt inquit
supra tenebras magis quam lucem. Ibi posuit uim. in
tamen dilexerunt peccata sua. Quia ea scilicet sunt
accusata deus peccata tua. Si et tu accuses. aduange
ris deo. opere ut odens in te opus tuum. et ames in te
opere dei. Intra opus bonorum. et confessio est operum malorum. et
tunc facta ueritas. quia non te palpas. non tibi blandis. ue
nis autem ad lucem. quia hoc ipsum quod tibi displicuit
peccatum tuum. non tibi displiceret. nisi deus tibi lu
cet. et eius ueritas tibi ostenderet. facit autem alia
ueritatem confessionis et uenit ad lucem. in operibus
bonis etiam propter illa que uidentur. minuta esse
peccata lingue aut cogitationum aut in moderacionis
in rebus excessis. quoniam enim minuta plura peccata. si ne
gligantur. occidunt. minuta sunt quae quae flumina
implent. Minuta sunt graua habere. si si multa ha
rena imponatur. punit atque opprimit. Hoc factum est
tina neglecta. quod facit fructus irruens. Paulatim per
seutnam inerat. sed diu intrando et non exhaurendo
mergit nauem. Quid est autem exhaurente nisi bonis
operibus agere ne obruantur peccata gemendo ieiunau
do tribuendo ignoscendo.

Respondit iohannes et dixit eis. Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datus de celo. Ipsi vos mihi testimonium perhibetis quod dixerim. Non sum ego Christus sed quoniam missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est. Amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter vocem sponsi. In hoc autem gaudium meum impletum est. Illi autem optet crescere meam minui.

¶ Criso. Interrogatus iohannes non vehementer discipulos increpat timens ne ab eis se pati aliquid aliud optetur sed remisit quodam modo eis loquere. Unde dicit. Respondit iohannes et dixit eis. Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datus de celo. q. d. si preclara sunt que christi sunt esse omnes ad eum currunt mirari non oportet. Deus enim est qui hanc humanam esse facile deprehensibilia sunt et in bestia et velociter defluunt. hec autem non talia sunt. Non enim sunt humanitas ad invicem et si divinitus ordinata. Si autem humiliter loquatur

de christo non mirans. Non enim erat ostendens quod passus esset a tali passione sed in iudicio ab amico doceret omnia si mirum vult eos credere ostendens quod ad impossibilia conatur et quod deo rebelles inveniuntur. **¶ Aug.** Vel aliter hoc iohannes de seipso dicit. q. d. de celo accepti. Ergo quia accepti ut aliquid essem manum meam vult esse ut loquar vera veritate. **¶ Criso.** Et videtur quod si quod estimabat propter in christi sub iustione quod dicitur cum testimonium perhibuisti hoc meos oportet dicere. Ipsi vos mihi testi. perhibetis. q. d. ego christi. q. d. si vultis testimonium extimatis dicitur quod si mihi testimonium optet. **¶ Criso.** Sed quoniam mihi testimonium perhibetis et ea que sunt eius qui me testimonium dico non humana gratia blandiens ei sed propter eum qui me testimonium mittit. **¶ Alch.** Sed quoniam aliquid dicit quoniam quod tu non es christus quis ergo es tu vel quis est ille cui perhibetis testimonium ad hoc videtur ille est sponsus. Ego autem sponsus missus ut pater sponsam per se suo sponsa. **¶ Beda.** Qui habet sponsam sponsus est. Sponsam dicit ecclesia ex omnibus gentibus congregata que virgo est integritate nostra perfectione caritatis. Unitate catholice fidei concordia pacis integritate anime et corporis que habet sponsum de quo cotidie genit. **¶ Beda.** Ceterum frustra est virgo coepta que virgo non manet in matre habet autem sponsum christum in thalamo veli uirginalis sibi sordavit et eandem precioso sui sanguinis redemit. **¶ Theoph.** Omnis enim anima sponsus. Christus est sponsus vero locus ubi sponsus efficitur locus est baptismatis sui ecclesia. **¶ Beda.** Virgo autem sponsa est sponsus nisi solus christus omnia namque doctores panis et existit sicut et pariter nullus enim bonorum largitor est nisi dominus omnes. **¶ Beda.** Sponsus ergo sponsa est sponsus nisi solus christus omnia namque doctores panis et existit sicut et pariter nullus enim bonorum largitor est nisi dominus omnes. **¶ Beda.** Sponsus ergo sponsa est sponsus nisi solus christus omnia namque doctores panis et existit sicut et pariter nullus enim bonorum largitor est nisi dominus omnes. **¶ Beda.** Sponsus ergo sponsa est sponsus nisi solus christus omnia namque doctores panis et existit sicut et pariter nullus enim bonorum largitor est nisi dominus omnes.

¶ Aug. q. d. Non est mea sponsa. Sed nunquam non gaudeo in nuptiis. Imo gaudeo aut quia amicus sponsi gau-gau. **¶ Criso.** Sed quare qui dixit. Non sit dignus solvere eum corrigias calciamenti amici nunc sponsi seipsum dicit. **¶ Beda.** Quod propter honorem equalitatis et si in istudine gaudy representare uolens. Non enim in talibus ideo missi sponsi letantur sicut amici. **¶ Beda.** autem et descendens eorum in beatitudine amicum se dicit. **¶ Beda.** Quia enim estimabant eum moueri ab his que fiebant ostendit quod non solum non mouet sed et valde gaudet si sponsa sponsi cognoscit. **¶ Aug.** Sed quare stat. Quia non cadit quia humilis est. **¶ Beda.** scilicet in solido non sit dignus corrigiam calciamenti eius soluit. **¶ Beda.** stat autem et audit eum. Si ergo cadit non audit eum. **¶ Beda.** Ergo stare debet amicus sponsi et audire et pater noster in gratia que accepit et audire vocem ad quam gaudeat. **¶ Beda.** Non inquit gaudeo propter vocem meam sed propter vocem sponsi. **¶ Beda.** Gaudeo ego in audiendo. Ille in dicendo. ego autem ille verbum. **¶ Beda.** Qui enim custodit sponsam vel uxorem amici suadat quidem operam ut nullus alius amet. Sed si amicum se pro amico uoluerit et ut uoluerit commendata sibi que detestandus uis uerso generi humano appetit. **¶ Beda.** Multos autem adulescos uideo qui sponsam tanto precioso emptam possidere nolunt et id agunt uerbis suis ut pro sponsa amant. **¶ Criso.** Vel aliter quod dicit. Qui stat non sine causa posuit sed indicans quod que sua sunt iam cessauerunt et quoniam eum dereliquo iam stare oportet et audire. **¶ Beda.** Quod quidem dicit a parola simonem transferens ad apostolum. **¶ Beda.** Quia enim sponsus et sponse mentionem fecerat ostendit qualiter hanc sponsalia sunt que propter uocem et doctrinam fides enim est ex auditu. **¶ Beda.** auditus autem pro uerbum dei et quoniam ea que sperauerat euenerunt. **¶ Beda.** idcirco subdit. In hoc autem gau. in imple est et profectum est amicum opus quod fieri oportebat et plus mihi operari possum de reliquo. **¶ Theoph.** uero nunc gaudeo quod scilicet omnia illum attendunt. **¶ Beda.** Si enim non accessisset ad sponsam sponsam et populum tunc dolerem ego panis et. **¶ Aug.** Vel aliter. In hoc gau. in imple est ut scilicet gaudeam ad uocem sponsi. **¶ Beda.** Habet gratiam meam plus non mihi assumone et quod accipi amicum. **¶ Beda.** Qui enim uult gaudere de se tristis est. **¶ Beda.** Qui autem uult de deo gaudere semper gau. debet quod deus sempiternus est. **¶ Beda.** Gaudio autem gaudet homo propter uocem sponsi cum intelligit non se debere gaudere de sapientia sua sed de sapientia qua accepit a domino. **¶ Beda.** Quisquis enim in beneficiis non gratiam suam vel laudem requirit neque terrena lucra sed celestia cupit. **¶ Beda.** hic amicus est sponsi. **¶ Criso.** Deinde non solum circa presentia sed etiam circa futura passionem inuidie a se remouet dicens. **¶ Beda.** Illi optet crescere me autem minui. q. d. que nostra sunt steterunt et cessauerunt de reliquo crescunt autem que sunt illi. **¶ Aug.** Sed quid est hoc. **¶ Beda.** Illi optet crescere. **¶ Beda.** Deus nec crescit nec minuit. **¶ Beda.** Sed iohannes et illis quo ad carnem actinet coeui erant. **¶ Beda.** Sex ei menses qui intererant nullam distinguunt etatem. **¶ Beda.** Magna est hoc sacramentum antequam ueniret dominus. **¶ Beda.** gloriabatur de se uenit ille homo ut minueret hominis gloria et augetetur gloria dei. **¶ Beda.** Sic enim uenit ille ut dimitteret peccata et homo profiteret. **¶ Beda.** Ceterum confessio hominis. **¶ Beda.** hu

humilitas hominis miseratio dei altitudo dei. hanc autem veritatem et passionibus signauerunt christus et iohannes. Nam iohannes capite immutus est christus in cruce exaltatus. Deinde natus est christus cum iam impotentem crescere dicitur natus est iohannes quando cepant minui dies. Crescat ergo in nobis gloria dei et minuat gloria nostra ut in deo crescat et nostra. Quando autem magis intelligis dominum videtur in te crescere deus. non autem in se crescit. sed semper perfectus est. Sicut si curaremur alicuius oculi ex prima cecitate. et incipit videre paululum lucis et alia die plus videret. videlicet et lux crescere. lux tamen perfecta est. siue ipse videat siue non. Sic enim et interior homo proficit quidem in deo et deus in illo videtur crescere. Ipse autem minuit ut a gloria sua decidat et in gloria dei surgat.

¶ Theop. Vel aliter sicut aliorum luminarium adus mente sole lumen extingui videtur cum non sit secundum veritatem extempum sed a maiori occultatum. sic perulos tanquam stella a sole celatus minus dicitur. crescit autem christus. per paulatim manifestat se per miracula. non quod in virtute cresceret aut proficeret. hoc namque nestorij est opinio. sed secundum ostensionem diuinitatis eius.

¶ Qui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

de terra loquitur. de homine dicebat. quantum ad ipsum hominem pertinet. Si enim aliqua loquitur diuina illuminatus est a deo. Sicut apostolus dicit. Non autem ego sed gratia dei mecum. Ergo iohannes quod ad iohannes pertinet. de terra est et de terra loquitur. Si quid diuina audistis a iohanne. illuminantis est non red pietatis. **¶ Cui desursum venit lup omnes est.** Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

¶ Cui desursum venit lup omnes est. Qui est de terra. de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit supra omnes est et quod vidit et audiuit hoc testatur.

...mme dicebat quantum ad ip
...em aliqua loquitur dicit
...Sicut aplos dicit. Nam au
...Ergo iohannes qd ad ioh
...terra loquitur. Si quid dicit
...ummanitas est non respicit
...ergo discipulos passim de re
...palacione loquitur de xpo. Nam
...at ista pmittere in mentem
...ondum valencia est. vñ subdit
...de pre. venit dicitur nobis
...omnem humanitatem qui se ip
...pmit. Sed iuxta ablatum
...Cns. Magnum aut quid
...xpo rursus ad humilitatem dicit
...qd vidit et audiuit. Et testat q
...na certissima dicitur. et digni
...magis de lps que vñ suscipit
...dimus. hoc xpo astrare volis
...die et audiuit. Et testat. vñ dicit q
...lo dicebantur filium est. Sed
...d. Ego indigeo audire et
...venit annuntians ea que vide
...us ipse manifestet nouu
...ergo audis qd ex hys ea que al
...loquitur. non pnt qd dicit
...Sed quia omnia quecumq
...re habet. propter hoc a patre et
...quod nouit. Sed quid est qd filius
...est filii? pnt dicitur. vñ
...Aug. Si quis dicit qd p
...et ipsa res pcepta i eodem no. i
...o tu verbu q loquens in terra
...sic deus edidit verbum. hoc est
...am ergo verbum dei filius est.
...est nobis non verbum factu
...lebat. hoc ergo quomodo dicit
...iohannes.

...um ei
...Qui
...testi
...it. qd
...quem
...verba
...m ad
...deus
...it fili
...it in
...i cre
...et vi
...ui at
...io no
...z ita
...n.

...Aug. Est quidam pps ppatu ad iram dei dicit
...nondum cum qd abolo. boz nemo accipit test im omi
...p. attendit q in spu dionem. ingent aut humano
...p. non dum locis sepatum est. sepauit
...cordis aspectu. et iudit duos ppos in fidelu et fidei
...accendit in fideles et ait. Et testimoniu ei? nemo
...Deinde tulit se a sinistra et asperxit ad dextera
...ait. Qui au. acce ei? testi. signavit. Cns. lo
...monstravit et ad huc augens timorem addit qm
...de verax e. dicens qm non alr quis discedet huic
...mi. Et arguit deum qui misit illum. qz meli extra ea
...que sit pnt loquitur. et hoc e qd subdit. Quem em
...misit da u ba dei. loquitur. Albiu. Vel alr. signa
...m. signum posuit in corde suo q. singulare. et spe
...de aliquid huc esse. vey. dm qui passus e. ad salute
...humani generis. Aug. Quid est. qz deus verax
...est. qm homo mendax est et deus verax est. qz
...nemo homi potest dfe qz veritas est. nisi illum
...ad eo qui mentri no potest. Deus ergo verax xps
...ait. deus e vis pbat. accipe testimoniu eius. et inue
...ris. Sed si nondum illum intelligis. dm. nondum ac
...cepisti testimoniu eius. He ergo xpc est deus ver
...rax et misit illum deus. Deus misit deu. Junge am
...lo. vñ. de. hoc est. Que misit de. de xpo dicebat
...et se ab illo distingueret. Quis aut. Ipm iohem non
...de deus misit. Sed vide quid adiungat. Non enim
...ad mensura dat deus spm. hoibo ad mensura dat. vñ
...to filio si dat ad mensura. Alr quid dicit p spm sermo
...loque. ab fmo scide. Aliud he ille et aliud he iste.
...mensura diuisio qda donoz e. S. xpc q dat. ad mensu
...ra si accepit. Cns. Spm at hic ac. qz sp dicit.
...vult m ostendere qm omnes quidem nos in mensura
...spe accione suscipim. xpc aut omnem spe suscepit
...accione. Qualiter ita qz erit dignus suscipi. habet
...mibi em dicit qd non dei est neqz qd non spe est. Et
...immo de deo verbo nihil loquit. s. a patre et spm
...dignu fide facit doctrinam. Nam qm de. e. sciuerit
...et qm spm est. nouerant et si non decentem de eo
...apponem habebant. qm aut filius est. nesciuerant.
...Aug. Quia ergo de filio dixerat. Non ad men
...suram dat deus spm. subingit. Pater diligit filiu
...et aduoc. Et omnia dedit in manus eius. ve nosse
...et hic distinde qd dictum est. pater diligit filium. pa
...ter en diligit iohem aut paulum et en non omnia de
...dit in man. eoz. Pater diligit filium. s. quo filium.
...nos quo dno seruum. quo vnicum. no quo adoptatu
...Ips omnia dedit in man. eius. ut tantus sit filius
...quam? est p. Ergo cum ad nos dignatus est mittere
...re hanc. ad ptem? aliquit minus nob missu quam
...est pater. Cns. Sic ergo fm diuinitate omnia
...dedit p filio natura. non grad. vel dedit omnia in
...manu eius. fm humanitatem. dicit em eoz. et que i
...celo et que in terra sunt. Albiu. Et quia omnia
...in manu eius ergo et vita eterna. vnde subdit Qui
...credit in filium habet vitam eternam. Albiu. No
...debet hic intelligi fides que vobtenus tenet. s. qd oyi
...bus ad impletur. Cns. Non em hoc dicit qd
...credere in filium sufficit ad vitam hnoam ppetuam
...cum ipse alibi dicat. No omnis qui dicit mibi domine
...dne intrabit in regnum celo. s. et q in spm e blas

phemia. sufficit sola mittere in gehennam. Sed et si
in patrem et filium et spm sanctum quis recte credide
rit ne estimem? sufficere ad salutem. Op? em est no
bis uita et ouerfacoe redi. Deinde sciens n ita pmis
sione bonoz multos adduci ut terribilium nimis. in
hoc sermonem pcludit dicens Qui aut in credulus
est filio no uidebit uitaz s. ira dei manet sup eu. vide
qualiter hic ad ptes reduat eum qui e supplicy hmo
nem. Non em dixit Ira fily qz uis ipe sic iudex. S.
ptes eis instituit mag. certe uolens. Et non die ma
nebit i eo. s. sup eu oides qm nuqz ab eo desisset seu
discedet. Et ei n estimet quis moroz ee temporeaz
dixit. Non uidebit uitam. Aug. Et no dixit ira
dei uenit ad eum. s. manet sup eum quia omis qui na
scunt mortales habent secum ira dei. qz accepit p
mus adam. uenit filius dei no habens peccatu et idu
e? est mortalitate. Porro? e ut uitas. Qui ergo n
vult credere i filium. ira dei manet sup eum. de qua
dicit aplos. Eram? natura filij ire.

Capitulu quartu

T ergo
cognouit
ihesus qz
audierut
pharisei qz ihesus plu
res discipulos facit et
baptizat qz iohanes
qz qm ihesus non bap
tizaret s. discipuli ei?
reliquit iudea et abyt
itez in galyleam. op
tebat aut eum transi
re p samariam. Venit
ergo in ciuitatem sa
marie que de sychar
iuxta pdium quod de
dit iacob et ioseph fi
lio suo. Erat autem
ibi fos iacob. Ihesus
ergo fatigat? ex itinere
sedebat sic sup fonte
Dora autem erat qua
si sexta.

...Klosa. Postqz on
dit euangelista qualis
iohes resplicte discipulo
ru suoz inuidiam qz d
pfectu doctrine xpi co
cepit. hic ostendit quo
xpc declinante pharise
oz malitiam qui ptra
ipm ex eadem ca zelo
inuidie mouebant. vñ
dicit. De ergo cognouit
ihesus quia au. phi. se
Aug. Dicit dno
si sciret phariseos ita d
se cognouisse qd ptes
discipulos faceret et q
ples baptizaret ut hoc
eis ad salute ualee se
querendi eum. non relin
queret iudeam terraz
s. ppter illos maneret
ibi. quia do cognouit
eoz sciam simul et in
uidenciam. quia non b
ppter ea didicerut ut
sequerent. s. ut psequerent
abpt ide. potat qd et
pns ab hys n teneri si
nollet. S. in oi re qz
gesseut homo hoibo in se credentis pbebat ex eplu
quia vnusquisqz seruus dei si no peccat si secel
ferit in alium locum uidens furorsem se psequenciam
ferit ergo hoc ille mag? bon? ut doceret no ut timet
Cns. Hoc etiam fecit mitigans eoz inuidiam
Coueniens est etiam eum hoc fecisse ut non discre
deret carnis dispensacio. Si em retent? effugisset i
in suspicōnem deuenisset uentus carnis. Aug.
Fortassis autem hoc moueat cur dictum est. bap
tizabat plures qz iohes et postea subiectum est quamqz
ibz n baptizaret. qd g? fm dictu erat et correctu e.

N

galileam. Est autem lamara
ouince ciuitas adeo ut nota re
a dicae. Ad quem ergo ipse
erit euangelista ostendit. vbi
in ciui. samarie que dicitur syca
ucus ille erat vbi pbrina leu et
ccisionem fecerunt. **Chapli.**
ob illam ciuitatem desertam hanc
chimitas. hanc ciuitatem desertam
dit iacob in soterum israhel. vbi
vna extra fides eius. quia illi
in gladio et arcu mo. Et hoc est qd
m qd dedit iacob israhel filio suo
utem ibi fons iacob. **Aug.**
ob omnis puteus fons tan omnis
em aqua de terra manit et vltim
fons dicitur. Sed si in pmo et hanc
em dicitur si autem in alio et in pro
eius vocatur ut notum fons non
philius. Quere autem euangelista
de fa de mentionem pmo quibz
mulierem dicentem qd puteus non
hunc fontem non admittit. Et
ratione fons et pbrina dicitur
te propter fidem quam in dicitur
iudei propter eorum impietatem
um loca gentibus tradita sunt.
i nunc acade qd gentes pbrina
in consecuti sunt. **Chapli.**
samaritanam accedens fons et dicit
no. laboriosam vero loquens no
ur. sed ita dicitur mediu. et
erudiens nos ita a iugis ad
necessaria abiecerunt a nobis. Et
tendit dicens. Tu sis ergo iugis
Aug. Inuenimus istum
fons. quia in pmo pbrina
ua verbum caro hanc est. Et
sus abinere hanc. **Aug.**
Chapli. Quia dicitur
aut puluerem sed simpliciter et ut
tam. **Chapli.** Sed non autem pbrina
daret discipulos. et pbrina
es apud fontem. **Chapli.** Quia loquitur
quasi sexta. **Chapli.** Et ne
quare ipse in samaria uenit
prohibent. propter hoc dicit qd
sedebat scilicet abinere fons.
istice autem dominus rogauit in
m oorum qui eum reprobaunt
et in galileam et in iudam
s suos transigere de vno
um autem non eam israhel qd dicitur
et cuius figuram israhel possunt
dorat et luna. et omnes stelle ad
dominus ut samaritanam qui dicitur
rebe israhel vendicare capite
tererentur ad dicitur. qui est
us heres fons. **Aug.**

Aug. Ier autem ipius est caro p nobis assup
ti. Qui em vbiq est: quo te nisi quia no ad nos ve
nere: nisi fo. may uisibilis carnis assumeret. Iero fa
gnas abinere. quod est aliud qd hanc in carne.
Quare ergo hora sexta. Quia etate seli sexta. Con
pura tanq vnam horam. vnam etatem ab adam us
q ad noe. Sedam a noe usq ad abraham. terciam ab
abraham usq ad dauid. quartam a dauid usq ad
transmigrationem babilonis. quinta usq ad bapm
israhel. Unde sexta agit. **Aug.** lxxviii qd. Hora er
go sexta venit ad puteum dñs n. vnde in puteo
mhosam pfunditatem. Ad moneos ergo intellige
machi huius in firmis ptes. et ternas. Quo venie
tis tñ hora sexta. et sexta etate generis humani.
tanq senectute veteris hominis quo iubemur exui
et mouamur nouo. Nam sexta etas senectus est qm
pna est infancia. Secda puia. Tercia adolescencia.
Quarta iuuentus. Quinta grauitas. hora etiam sepe
ta. venit dñs ad puteum. et media die. vnde iam inci
pie sol iste uisibilis declinare in occasum qm nobis
louocato a xpo uisibilium delectatio minuit ut mul
tibus amore homo mterio recreat. ad mterio
larem que nūq excedit reuertat. **Chapli.** autem scdit
humilitatem signat. Vel quia solent docere doctores
magi demonstrat psonam.
Venit mulier de sa
mara haurire aqua.
Dicit ei ihesus. Da
michi bibere. discipuli
autem abierat in ciui
tatem ut cibos eme
rent. Dicit ergo illi
mulier illa samarita
na. Quis tu cum iudeus
sis a me bibere potis
que sum mulier sama
ritana. Non enim contu
erit iudei samaritanis
dicit. **Chapli.** et dixit ei.
Si scires donu dei et
quis est qui dicit tibi
da michi bibere. tu for
sitam petisses ab eo. et
dedisset tibi aqua ui
uam. Dicit ei mulier
Dne neq in quo hauri
as habes et puteus
altus est. Vnde ergo ha
bes aqua uiua. nuquid
tu maior es patre nro
iacob qui dedit nobis
puteum et ipse ex eo
bibit et filij eius et pe

cora eius. mibi bibere. qd fm hu
manitatem: sic ebat et
ppter laborem et estum. **Aug.** lxxviii qd. Sicie
bat etiam ihus mulieris illius fide. **Chapli.** em fidem.
sine p quib sanguinem sudie. **Chapli.** Discimus
autem dm non solum circa itinera validum robur: s
et circa cibaria negiam. no em discipuli eius desere
bant uiaticca. pte h ei subdit discipuli au et abie. in
diti. ut cibos emerent. **Chapli.** etiam euangelista ostendit
xpm humilem. in eo qd solus relinqbatur et mirru
pbat si uellit aut non omis. emittet. aut abeuntibus
illis alios mltros hre: s; noluit. **Chapli.** ita discipu
los assuefecit oem supbia pculsa. **Chapli.** fortasse dicit
aliquis. Quid magnum est si humiles erant discipuli
piscatores existentes et tabernaculoz factores. Sed
repente facti sunt omnib regibus reuerencioes col
laterales et secutores dñi orbis terraz. maxime aut
qui ex humilibz sunt quando dignitates quandoq af
sumpserint. facilius ad supbiam eleuantur. velut in
expte se habentes ad tantum honorem. **Chapli.** Detinens
ergo discipulos dñs in eadem humilitate erudiebat
eos ut p omia se restringerent. **Chapli.** ergo audie
da mibi bibere: valde sapienter ad formandam inter
rogacione eum que a xpo accepit sermonem. vñ seq
tur. Dicit ergo ei mulier illa sama. Quomodo tu cum
iudeus sis a me bibere potis que sum mulier sama.
Iudeum quidem eum esse estimauit. a figura et a lo
cutione. Intuere vo qualiter mulier inquisita erat.
Est enim optebat custodire ihm ut non conteretur
illi. non em optebat illam custodire. **Chapli.** non dixit eu
gelista qd samaritanam iudeis non contumet: s; subdidit.
Non enim contumet iudei sama. **Chapli.** iudei ergo a capti
uitate reuertentes. zelotipe se ad samaritanos habe
bat sicut ad alienigenas et impugnatorez neq etia
scripturis omnib utebant. **Chapli.** Solum em ea que moy
si sunt suscipientes. pbrina non muleam curam habe
bant. **Chapli.** Contendebant etia se in nobilitatem iudaicam i
mittere. vnde et iudei cum omnib gentib eos ab ho
minabant. **Aug.** Et oio eoz uasctis non uteba
tur iudei. **Chapli.** quia ferebat secum mulier uasctm vñ
aquam hauriret. eo mirata est qua iudeus petebat
ab ea bibere qd non solebant facere iudei. **Chapli.**
Sed qualiter xpc quesuit ac ab bibere lege no coe
dente. **Chapli.** Si autem quis dixerit quia psciebat eam non
daeam. Immo ppter hoc neq petere optebat. **Chapli.** Et g
dicendum qd ideo pcept quia indifferens erat dereli
quo tales obseruancias pterire. **Aug.** Ille autem
qui bibere querebat fidei ipius sciebat mulieris vñ
sequit. **Chapli.** respondit ihus et dixit ei. Si scires donu dei
et quis est qui dicit tibi da michi bibere. tu for. petis.
ab eo et dedisset tibi aquam uiuam. **Chapli.** Nam
quasi dogma quiddam est neminem accipe diuinu do
num ex non querentibz illud. ipm em saluatorem u
bet p postere ut det illi scdm illud postula a me et
dabo tibi gentem hereditatem tuam. **Chapli.** Et ipse saluator
dicit. petite et dabit vobis. **Chapli.** Et ideo signanter dicit.
petisses et dedisset tibi. **Aug.** Nunc autem ei
ostendit non se talem aquam petisse qualem ipa in
tellexerat. Sed quia ipse sciebat fidem eius eadem si
cienti spm sanctum dare cupiebat. **Chapli.** Nam em reue

Chapli. Neq dis
cat qm aduersat suo
pcepto. samaritanis lo
loquens. **Chapli.** Posuit eu
gelista. multas causas
eius que ad mulierez
locutionis. **Chapli.** Non em ad
hoc venit antecedente
ut samaritanis loqret
Non em qd ppter hoc
non venit. ad ueniēte
ad se. expellere oportet
bat. **Chapli.** em venit mu
lier de sama. hau. aqm
Vide qd et mulierem
ostendit ppter estum
exeuntem ad aquam.
Chapli. Dec aut mu
lier forma est eccles
sie non iustificata sed
iam iustificata pntz
autem ad ymaginem
rei qd ab alienigenis
venit. **Chapli.** Samaritanam en
im alienigene fuerit
quamq vicinas eras
in colerent. **Chapli.** venla em
erat. **Chapli.** ecclā de gentibz
et aliena a gente iudeo
rum. **Chapli.** Co
grue autz disputaco
ad mulierem. a sua sup
sit occōnem. **Chapli.** Sequit
em. Dicit ei ihus. Da

intelligimus aquam viuam quod est donum dei sicut ipse ait. **Si** scires donum dei **Aug** sup iohem dicit enim vulgo aqua viuam illa que de fonte exiit. illa enim que colligitur de pluuia in lacunas aut cisternas. aqua viuam non dicitur. si de fonte manauerit et in loco aliquo collecta steterit nec ad se illud unde manabat admittere. sed in rupto meatu tamquam a fontis tramite separata fuerit non dicitur aqua viuam. **Chrysostomus** Spiritus enim sancti gratiam quandoque scripta ignem quoniam aquam vocat ostendens quoniam non substantie sunt sed nomina reпреsentantia. scilicet actionis. per ignem quidem appellationem erectiuam et calidum gratie et desiderium peccatorum emigmatice insinuat. per aquam vero nuncupationem purgamentum quod est ex spiritu et multum refrigerium recipientibus eum mentibus ostendit. **Chrysostomus** Nam ergo spiritus sancti dixit aquam viuam et viuificatam et refrigeratam et motuam. Nam gratia spiritus sancti spiritum mouet illum qui bonum operatur ascensiones in corde suo disponens. **Chrysostomus** Item autem dominus eam ab humili suspitione erexit quia estimabat eum vnum multorum esse. Multum enim honoris tribuens dominus vocat. Sequitur enim dicit ei mulier. Domine nequam in quo habuisti. et per aliam est. Unde ergo habes aquam viuam? **Aug**. Videte quomodo intellexit aquam viuam. aquam scilicet que erat in illo fonte. quasi diceret Tu mihi vis dare aquam viuam et ego fero. unde hauriam et tu non fero. De hac ergo aqua viuam michi dare non potes quoniam haurico: iam non habes forte alium fontem permittis. Sed nunquid tu maior es parte nostro. iacob qui dedit nobis puteum istum et ipse ex eo bibit et filij eius et pecora eius. **Chrysostomus**. Quasi diceret. Non potes dicere quod iacob dedit nobis hunc fontem. et alio ipse usus est. Et enim et ipse et sui ex eo bibebant quod non esset si meliorem alium habuissent. De hoc ergo fonte dare non potes. alium autem meliorem non est te habere. nisi confitearis te ipsum. maiorem esse iacob. Unde ergo habes aquam quam permittis te daturum nobis. **Chrysostomus**. Quod autem dicit et pecora eius. ostendit suum est abundantie aquarum. quasi diceret. Non solum suauis est aqua ut iacob ex ea biberet. et filij eius sed etiam inuentum est abundantis ut tante multitudinis pecorum patriarche sufficiat. **Crisostomus**. Vide autem qualiter seipsum impulit in nobilitatem iudaicam. Samaritanam enim abraham progenitorem suum dicebant quasi adaldea existentem. Sed et iacob patrem vocabant. quasi illius existentem nepotem. **Meda** Vel patrem suum iacob vocat. quia ipsa sub lege moysi viuerat et per diem quod iacob filio suo ioseph dederat possidebat. **Aug**. Distice autem fons iacob scripture sunt. Siquidem instructi in scripture bibunt ut iacob et filij eius. Simples autem et rudes bibunt more pecorum iacob.

Respondit ihesus et dixit ei. Omnis qui biberit ex hac aqua. si ciet itez. Qui autem biberit ex aqua quam ego

Crisostomus. Cum mulier quesuisset. num quid tu maior es parte nostro iacob. non dixit maior sum ne videtur gloriaris sed per ea que subdit. hoc ostendit

dabo ei. non sicut eternum. Sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Dicit ad eum mulier. Domine da michi hanc aquam. Ut non sitiam. ne veniam huc haurire. Dicit ei ihesus. Vade voca virum tuum. et veni huc. Respondit mulier et dixit. Non habeo virum. Dicit ei ihesus. Bene dixisti quia non habeo virum. Quing enim viros habuisti et hunc quem habes non est tuus vir. hoc de dixisti

Sequitur enim. Respondit ihesus et dixit ei omnis qui biberit ex aqua hac si ciet itez. qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei non sicut eternum. quasi diceret. Si mirabilis fuit iacob qui hanc aquam dedit. Si dabo tibi multo hac potorem quid dices? Non autem ab accusatione. sed ex supereminencia comparationis facit. Non enim dicit quoniam hanc aquam visus est. et contemptibilis. sed quod natura testat. hoc potest scilicet omnis qui bibit ex hac aqua si ciet itez. **Aug**. Sed quidem vni et de aqua sensibili et de ea quam signat illa aqua. Etenim aqua in puteo voluptas est scilicet in profunditate

te tenebrosa. hic eam hauriunt homines potest cupiditate tam. Nam qui non permiserit cupiditatem puenire non potest ad voluptatem. Cum puenierit quisque ad voluptatem scilicet huius nunquid non itez si ciet. Ergo de hac aqua qui biberit si ciet itez. Si autem accepit a me aquam. non sicut eternum. Nam si ciet qui inebriatus bene ab ubertate domini dei. permittit ergo signatam quamdam in laetate spiritus sancti. **Crisostomus**. Hanc autem excellentiam huius aque. ut scilicet qui ex ea biberit non sicut eternum. per ea que sequuntur ostendit. Sequitur enim. Sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Sicut qui fontem habet intra se positum nequaquam afficiet sitis. ita et qui hanc aquam habet quam ego ei dabo. **Chrysostomus**. Nam aqua quam ego tribuo semper multiplicat. Semina enim et principium boni sancti sumunt per gratiam. Ipsi vero ne gaudant et operantur ad eius augmentum. **Crisostomus**. Vide autem qualiter magister paulatim ad dogmatum aliter dicitur. Nam primum quidem estimauit eum in quum quendam esse iudeum. Deinde audiens. aquam viuam supplicata est. de sensibili hoc dicit postea dicitur quoniam spiritualia erant que dicebantur. creditur quidem quoniam potest aqua sitis necessitatem tollere. nondum autem sciebat que esset hanc aqua. sed querebat eam superius sensibili estimans. unde subdit. Dicit ad eum mulier. Domine da michi hanc aquam ut non sitiam. nequam veniam huc haurire. sic eum patriarche iacob respondeo quo tam magna opinione habebat. **Aug**. Vel aliter adhuc illa mulier carnem sapit. Delectata est non sitire et putabat hoc sibi carnem sibi permittum esse a domino. Dederat enim deus aliquando seruo suo helije ut per dies xl. nec esuriet nec sitis. Qui hoc potuit dare per xl. dies. non potuit dare semper. Delectata ergo tali munere rogat ut ei aquam viuam daret.

Sequitur. Dicit ad eum. Domine da michi hanc aquam ut non sitiam. nequam veniam huc haurire. sic eum patriarche iacob respondeo quo tam magna opinione habebat. **Aug**. Vel aliter adhuc illa mulier carnem sapit. Delectata est non sitire et putabat hoc sibi carnem sibi permittum esse a domino. Dederat enim deus aliquando seruo suo helije ut per dies xl. nec esuriet nec sitis. Qui hoc potuit dare per xl. dies. non potuit dare semper. Delectata ergo tali munere rogat ut ei aquam viuam daret.

Dicunt ergo discipuli de messio que sūt terminus
opum ad veritatem pducendum quia post instāte
quaternitate ptingunt. huius autem opinioem ar
guens uelut non sanam inquit ūbum in carnacū
hys qui talia suspicabant. Nonne vos dicitis quia
adhuc quatuor menses sunt et messis venit. Ego au
tem hoc dico. leuate oculos vestros et in pluri lo
as scripture hoc legitur iubente nobis verbo di
uino extollere ac sublimare p̄sideraciones et cogita
cōnes deo: sicut p̄stas. nec valentes erigi nisi eleuan
te illas ihesu. Nemo enim p̄stans in passionibus et vi
uēs carnaliter. hoc p̄positum seruat mandatū. Quia
p̄pter quia talis est. non videbit regiones si albe sūt
ad messē. albescunt quidem regiones ad messē.
cum adest dei verbum illustrans singulas regiones
scripture fecundas in eius aduentu. Et edam omnia
sensibilia sunt quasi regiones albe pate ad messē
p̄sto existente leuatis oculos rōe que de quolibet ē
ut quisq; fulgorem p̄ sp̄idat p̄fusa v̄bilis vanitatis.
Qui autem metit p̄ditas messes. duplex habet i me
tendo emolumentum. Unum quidem. dum accipit p̄
miū. Unde dicit. Et qui metit mer. accipit q̄d arbitros
didum causa futurarū remuneracōnū. alterū q̄d se
queur. Et q̄d. fructus in vitam eternam. bonum habi
tum quēdam denotat intellectus qui est fructus ex
t̄p̄a speculatione pueniens. Arbitros autem q̄ in q̄
libet dōctrina. seminat quidam qui principia excogi
tat. que suscipientes alij ac p̄ tradentes siquid noui
potuerunt exprimere coniungentes. sunt sue inuencō
nis gracia postens causa ut metendo quasi matu
ros fructus aggregent. Quanto autem magis hoc
in arte arcium expete p̄tēplari. Siquidez seminātes
sunt moyses et p̄p̄te p̄nentes aduentum xp̄i susce
perunt. Odentes autem sunt ap̄li qui christum sus
ceperunt et eius gloriā p̄spexerunt. Semen au
tem erat tōca rācio s̄m reuelacionem mistery temp
is p̄ntis offuscata silencio. regiones autem et lega
les ac prophete scripture. nondum albuerant hys
qui aduentus verbi nequaquam extiterunt
capaces. Quia tamen simul serens et metens gau
deat ent cum p̄uado meritis et angustie in fu
turo sic seculo. Dum etiam ih̄s transfiguraretur in
gloria simul cum messio. petro iacobo et ioh̄e moys
es et helijay sacros pariter gaudēt eē i vidēdo h̄ij
dei gloriā. Attende tamen si hoc q̄ dico aliis et ali
is intelligi potest propter alias et aliam vite querē
cōem in qua homines iustificati sunt ut liceat dice
re alium quidem legis cultorem alium vero euange
lij. Et tamen exaltant simul dum idem finis ab vno
deo p̄ vnum christum in vno spiritulando reponitur.
Ad labores autem p̄p̄barum et moysi aduenerunt
ap̄li instruētes ih̄esum metentes ac in ozrea colligen
tes anime sue intellectum in scripturis illorum reco
ditum et semper qui debite capiunt disciplinā. p̄i
orum labores ad maiorem euidentiam trahunt nō
tantum laborantes sunt h̄ij qui semina p̄diderunt.

Ex ciuitate autē
illa multi crediderūt
in eum samaritanorū
p̄pter ūbum mulieris
testimonium perhibē
tis quia dixit michi
omnia quecumq; feci
cum ergo venissent
ad illum samaritanā.
rogauerunt eum ut
ibi maneret. Et man
sit ibi duos dies. Et
multo plures credide
runt propter sermo
nem eius. et mulieri
dicebant quia iam nō
propter tuam loque
lam credimus. Ipsi
enim audiuimus et sci
mus quia hic est vere
saluator mundi.

postq; dāta sunt di
scipulis que tradata
sunt resumit scripta
de hys qui venerant
de ciuitate ad ih̄esum et
crediderant per testi
monium mulieris.
¶ **Chrysostomus.** Sic
autem in messe tam
facilitate fructus con
gregatur et in monē
to vno arca manipul
repletur. ita et tunc
fit. Unde dicitur. Ex
ciuitate autem illam
multi crediderunt in eum
samaritanorum pro
pter verbum mulieris
testimonium perhibē
tis quia dixit michi omnia
quecumq; feci. Consi
derabunt eum q̄ nō
q̄ mulier gratanter
eum admirata esset.
qui eius delicta redar
guerat nisi magnus q̄
esset et excellens qui
p̄dicabatur ab illa. Hic ergo solo mulieris testimo
nio. credentes et nullum signum videntes exierunt
deprecantes cristum ut apud eos maneret. Et hoc
est q̄d sequitur. Cum venisset ergo ad illam samari
tanā rogauerunt eum ut ibi maneret. Ipsi vere
miracula videntes non detinuerunt eum apud se ip
sos. sed omnia egerunt ut a regione eorum eum ab
icerent. Nichil enim inuicem et inuidia de terius in
ebil in am gloriā diffidit que in furia corrumpere
assuevit bona. Et quidem samaritanā volebant cum
semper secum detinere. Ipse autem hoc non sustinuit
et si solum mansit ibi duobus diebus. et hoc est q̄d
subditur. Et mansit ibi duos dies. ¶ **Chrysostomus.** Non
in congrue autem aliquis illud obiact quomodo ro
gatus saluator eum samaritanis manet. qui iussit a
uicem samaritanorum non ingredi. palam enim
quonia et discipuli eius eum eo in gr̄ssi sunt. ad
q̄d dicendum q̄ in viam gentium p̄gero est imbu
gentili dogmate et in illo ambulare. Ciuitatem ve
ro samaritanorum intrare est. acceptare fallam doc
trinam recipiendum legales prophetica et euangeli
cos et apostolicos sermones. Cum autem destrueris
propriam doctrinam et veneris ad ih̄esum licet
cum eis manere. ¶ **Chrysostomus.** Et iudei quidem
etiam signis visis incorecti manserunt. Hys autem
et sine signis multam circa eum fidem demonstrau
erunt. solum enim verba audierunt. Unde sequitur.
Et multo plures crediderunt propter sermonem ei
us. Cuius ergo gracia hec v̄ba non dicunt euangeli
ste. De discas quoniam multa magnorum transier
erunt. a fine vero totum ostenderunt.

ante em̄ tōti ciuitati p̄ dā
tibus non p̄stia denē. tu
mque dāta sūt. ne q̄ exmo
dus defectu. p̄dicāto. ip̄i
magis repulerunt. Unde
etiam non p̄pter tuam. loq̄
mō. q̄ hic est iē saluator n
p̄stis in tellexerunt q̄ or
neret. et quia ad eōem salu
tatem suam occludere pu
tationem. Dicitis etiā q̄ sa
p̄tiam p̄ditus erat. i ma
giam teneret. saluare p̄p̄
luntar qui salutem. enbuē
t. eternam. vide eā qualite
dicitur dicitur. Nunquid
h̄ij q̄i nos suspicamur. si
q̄i hic est iē saluator mu
ndi. q̄i p̄p̄te p̄nentes solū
vite. Quid dicit habet me
ta. ¶ **Chrysostomus.** Ceter
um. nō difficile est concere
bono. hocera. alias discipli
tam. curam. De qua e gre
et p̄p̄o studiose p̄ulisse. iō
p̄stis eum samaritanā in t
p̄p̄te. curam. si eadā i
p̄stis. deprecantes. et p̄
erent. ciuitatem. et v̄
¶ **Chrysostomus.** Apud eos biduo. hoc
tamen. ¶ **Chrysostomus.** Neg em̄
et. ¶ Non em̄ erant validi
re. quā qui fuerat in char
si. h̄ij p̄nentes. Inuicem au
tamen. verbum. ¶ Non em̄
h̄ij. illuminata. capientes
h̄ij. testimonium. p̄hibēt. ¶
m̄. p̄p̄o. p̄p̄te. p̄p̄te. p̄p̄te. p̄p̄te.
h̄ij. tamen. em̄. qui. fons. sun
p̄p̄te. n̄. p̄p̄te. p̄p̄te. am
h̄ij. et. n̄. n̄. ad. xp̄
h̄ij. ¶ Et multo. p̄p̄te. et
quonia. vere. ip̄e. est. salua
p̄p̄te. namq; est. eadē
h̄ij. vident. et. ei. qui. p̄
h̄ij. p̄p̄te. ambulare. quā
h̄ij. testimonio. hominis. h̄ij
vident.

¶ **Chrysostomus.** Quos autē dies
t̄p̄t. m̄. et. abyt. in
galyleam. Ip̄e enim
ih̄esus testimonium p̄
hibuit. quia p̄p̄ta
in sua patria honorez
non habet. Cum ergo
venisset in galyleam
p̄cepit eum galyleam

utē
rūt
oz
eris
oibē
nichi
feci
sent
am.
n ve
man/
Et
de
mo/
lieri
m nō
que/
Ipsi
et sci
vere
hic ergo solo mōdo tōta
lum signum videtur egerit
ut apud eos maneret. Et hoc
venisset ergo ad illam sam
nē ubi maneret. Ipsi vero
non detinuerunt eum apud se ip
ne ut a regione eorum non in
luozē et invidiā dēterius in
olius que in finis eorum p
idem samaritani voluerunt eum
Iose autem hoc non solus
s duobus diebus. et hoc est qd
ubi duos dies. et qd qd
quis illud obicit quomodo in
samaritanis manet. qui illi e
um non ingredi. palam eum
reus cum eo in grillis. ad
um gentium pegero est in
illo ambulare. Quia non ve
rare est. acceptare saltem de
regales propheta et evangel
mones. Cum autē dēterius
et venerat ad iherosolimam
in solimus. Et ubi quom
corredi manserunt. et qd
circa eum fidem demonstrat
da audierunt. Unde sequitur
viderunt propter terram et
hæc vba non dicunt eum qd
multa magnorum transi
totum ostenderunt.

Quia em toti civitati p ea que dicta sunt. Vbi au
videntes non p̄sua dēterius tunc euāgeliste cogit dē
trape dicta sūt. ne qd ex mōdo dēterius audito. ipu ter
quis dēterius p̄dicāto. ipsi au discipuli xp̄i iam faci
magrā repulerunt. Unde seq̄. Et multi dice
q̄ iam non p̄pter tuam loq̄. cre. Ipsi em audi. et sci
mus qd hic est ihs saluator mudi. Vide autē qualiter
p̄stet in tellexerunt qd orbem. terraz. liberare ue
nerat. et quia ad eōm salu tem ueniens non debet
i iudis suam occludere. p̄videndam. s̄ ut i q̄ semias
hōm. Dicentes etiā qd saluator est mudi. ostēde
q̄ mudi. p̄ditus erat. i magris. malis existens. Et
quidem uenerūt. saluare p̄be et angeli. S̄ h̄ est ihs
saluator qui salu tem. eribuit non solum. temp̄ eam
s̄. eorum. vide etiā qualiter audientes. mulierem.
duobus diebus. Nunquid est xp̄s h̄. Non dixere
h̄. qm nos suspicamus. s̄ qm scim⁹. et non simplr.
s̄ qm hic est ihs saluator mudi. Non. q. unum ex
mudi xp̄m. ostētes solū ūba audierūt. et hoc. dixere
runt. Quid dicit habebant si miracula in terra. et mag
na uolunt. et Orig. Ceterum si meminim⁹ p̄dico
rum. nō difficile est conicere. q̄s cum reperire. uē
bim. hōceram. alias disciplinas. relinquit. q. dogma
tam. ciuitatem. De qua egressi dēterius. salutē. credunt
et p̄uo. studiose. p̄tulisse ioh̄em cum nō dixit. s̄ ho
gub̄ne eum samaritani in terram. em samaritani. ut
ingredi ciuitatem. s̄ eam ibi manē. Manet namq̄
hic p̄ter dep̄cantes. et p̄sertim quosdam. qui p̄s
ter caritate. ciuitatem. et v̄sus eum ueniunt. et Aug.
Quis apud eos biduo. hoc ē dat illis duo p̄cepta
canis. et Orig. Hec em capaces erant terrae. di
ci. Non em erant ualidi miraculor. quid cerne
re. quale. qui fuerat in ebana galilee. post triduum
ci. ibi. ueniens. Initium autē cernendi multos. siue
tubens. uerbum. Non em sic. p̄ seipm. uerbum. con
suet. illam. nam. captentem. uelut. cū. alterius. dido
ibi. testimonium. p̄hibet. et Aug. Sic ergo xp̄m. eg
mōtū. p̄mo. p̄ samam. postea. p̄ p̄sentā. sicut. agiē
hōt. cum. eo. qui. foris. sunt. et nondum. sunt. xp̄i. ani
xp̄e. nūc. p̄ xp̄ianos. amicos. tanq̄. illa. muliere.
hoc. ē. eia. nūc. ad. xp̄m. ueniūt. credunt. p̄ istā
fimen. Et multo. p̄ter. et firmius. in eum. credunt
quoniam. uere. ipse. est. saluator. mudi. et Orig. Im
possibile. namq̄. est. eandem. circa. molledum. fieri. pas
sionem. uident. et ei. qui. p̄ uidentem. instruit. Mag. qd
est. p̄ sp̄m. ambulare. quam. p̄ fidem. unde. h̄. non. so
lus. testimonio. hominis. s̄. obipm. quoq̄. ueritatem
credunt.

Post bi
duos autē dies
egit inde. et abijt in
galyleam. Ipse enim
iherosolimam p
hibuit. quia p̄beta
in sua patria honorez
non habet. Cum ergo
uenisset in galyleam
egressus eum galylei

cum omnia vidissent
q̄ fecerat iherosolimis
in die festo. Et ipsi em
uenerant ad diē festū
uideat attestari potest
se qd p̄ba i patria sua
non habet honorem s̄
p̄epneret p̄gere i ga
lyleam. et in samaria p̄
mmisset. hoc ego. sendo. In samaria biduum fecit. et
crediderunt in eum samaritani. tot dies fecit in galy
lea et non in eum crederunt galylei. et p̄ter hoc di
xit qd p̄ba in sua patria honore nō habet. et Orig.
Del aliter. Ido hoc adiectum est qm nō in caphar
naum abijt s̄ in galyleam. et ibi in ebana. ut infra dice
tur. Ego em patriam eum hic est imo dēterius capharna
um. qm autē non potest est illic honore. audi eum di
centem. Et tu capharnaum que usq̄ ad celos exalta
ta es usq̄ ad infernum descendes. dicit autem h̄ pa
triam p̄ba. in qua uideat plus querat. et Theop.
Del aliter. Quia dñs exiens de samaria uenit in ga
lyleam. ne aliquis dubicaret. et queret qua de causa
non semp in galylea maneret. dicit qd p̄ter hoc non
mābat s̄ in galylea. quia nullū ibidem recipieb
honorem qd ipse a status est dicens quia p̄ba in sua
patria non habet honorem. et Orig. Perscrutanda
est autem hui⁹ dicti sententia patria. siquidem p̄ba
rum in iudea erat. et est non ignotum qd honorem a
iudeis nequaquā sunt p̄secuti iuxta illud. Quoniam
p̄ba non p̄secuti sunt patres uestri. Miranda et
occurre hui⁹ decreti uitas. cum uenerit non em
ad sanctos p̄bas uilipētos a p̄p̄s et ipm dñm nrm
s̄ p̄ntia sic etiam in quosdam p̄bie sequentes. p̄temp
tos a suis aucto. et ad mortem deductos. et Orig.
Quid ergo. Nonne uidentur. et apud suos multos i
admiracōnem deductus. Ita quidem. Sed ab hys q̄
raro p̄tingunt non optet talia p̄nunciari. Sed et si
in p̄p̄a patria aliqui honorem multo mag in aliena.
Consuetudo enim facile homines p̄ceptibiles facere
p̄sueuit. Quando ergo uenit in galyleam susceperūt
eum galylei. vñ sequit. Cū ergo uenit in ga. ex te.
eum galylei. uides qui mali dicebantur h̄ maxie
ad xp̄m accedere i ueniūt. Nā p̄ galyleos dicitur.
Interroga et uide quoniam ex galylea p̄ba nō sur
rexit. p̄ter samaritanos autem in p̄p̄ant ei. Sa
maritanus es. et demonium habes. S̄ ecce samarita
ni et galylei credunt in p̄fessionem iudeoz. Inueni
unt autē et galylei samaritans meliores. Nam illi q̄
dem a mulieris crederunt uerbis. h̄. uero uiden
tes signa que faciebat. uide sequit. Cum omnia vi
dissent que fecerat. in die festo. et Orig. Qd em
dñs eieat de templo uendētes oues et boues tā grā
de repunē ut h̄s moti galylei recepē dñm ostēdē
tes mirantesq̄ maiestatem eius. Non enim minor
potenda eius ostendit in h̄s q̄ ut ceci uident au
diantq̄ furdi estimo. uo nec hæc sola ipm tūc fecisse.
s̄ et alia signa. et Orig. Sed uide data est eis uide
di occasio ostendit subdēs. Et ipsi enim uenerant ad
diem festum. Ostendit autē. intima qd gētto in finē
de a duob. p̄ceptis caritatis. s̄c. libatis. xp̄e. area. si
mudi reuertit i patriā. et ad iudeos. et Orig. Expe
dit autem galyleum. et. et transmigrantem festare iero
solimis. ubi est templū dei. et uide. singula que p̄ a
git ibi xp̄s. h̄. hoc em ē p̄cipiū ut galylei recipiēs

et Alchuin⁹. Post bi
duos autē dies
egit inde. et abijt in
galyleam. Ipse enim
iherosolimam p
hibuit. quia p̄beta
in sua patria honorez
non habet. Cum ergo
uenisset in galyleam
egressus eum galylei

curatus esse en opinabatur acce
si fore xpm ad mirandum cum i
ostendit qd verbo omni potest fa
cit ei ihesus Surge tolle grabat
Aug. Tria dicit Sed surge to
o opacio sanitas. Sed autem
e graba tu. et ambula. Et
dicie sup habundantia. non solu
ostare iubet ut credibile faceret
existeret pbuaciam esse qd dicit
si cessissime et vehementer pda
um hese possent. Audies autem
te et velut iudice dixit surge ob
es. Angelus desceat et stat equi
tu aut ho exis ex solo ppo ip
doffe. Sed audire et si dicitur
s factus e. unde sequit. Et sum
mo et substituit grabatui. et in
m quippe inter sanctorum domi
feret distare pbat h videtur vo
impletur. illa vero p multa imp
ocies pducit. Et Criso. In
hoc. Que autem sequit. Tria
m mico quidem nullo nobilitate
rabile est. sicut qd post in lantia
antibus xpo obicit ut ostende
enter dicens. Erat autem libba
et ergo iudei illi qui sanus herte
non licet tibi tollere grabatuum
luminabant dno qd sanum herte
ondere possit qui si cuiusqz cor
n e cadisset. vng dicit libba tra
Sed qui portabat grabatui
s no erat differenda. si quis
qz ille audiret libba tra herte
vni scilicet. rudit eis. Qui me sanu
t tolle grabatui. et an. quid
cepim nullatenus a quo atqz
Nimirum si magran velle po
men est accolant eam qui iustit
n Sed et curacionem vng vult
it no ita eos esse moles et lib
ex infirmitate sanatione. Et
cep vema pece. sed clare voc
est. Illi vero maligne vno
dicit. Inuero quatuor ergo et
dixit. et tol. gra. tu. et an. Pon
e sanu. si in medio mouit o qd
bas. Sequit. Is aut qd h. h. lo
deca. a tur. qst. in hoc. Et pr
ente testimoniu in supradictis
fuerat. sanatione. ydones
Demum ut non plus facile fiat
solus em visus eius cu mudo
mbio in miete scinellan pop
nific ab ipis suam fidem cu
timane hunc parabolam esse
ofitus est. sed non est. qd em
iram habentes et cum fructu
ed et locus utroqz dicitur et

Aug. Siquidem medio an corde et humano igne
no pderent hoc miracum facientem qd ad potesta
tem potest no magnum aliquid fecit. et qd ad longi
tatem pap fecit. tot iacebant et vnus curatus est.
cum posset vno verbo omis erigere. Quid ergo iust
ipsum est. nisi quia potestas illa et bonitas magis
operat quid anime in factis eius p salute sempiter
amelligerent. quam quid p tempali salute corporis
merent. In illis em factis quequid tempali sana
tionem et in membris mortalibus. in fine defect. amira q
credidit ad vitam eternam transicum fecit. piscina
illa et aqua illa pstm mihi videt significasse iudeoz.
figurat em populo nomine aquar. a pte nobis idi
ca et apocalypsis iohis. Et Meda Bene autem pisci
na pbauc fuisse describit. Ille ei pps quis nomie
signatur. In illud psalm. Nos populus tuus et
et vna gregis tui. Aug. Aqua ergo illa. et pps
le quis qd libris moysi. tanqz quinqz portabo claud
bat. Sed illi libri pbat languidos. non sanabant
licet enim peccatores quincebat non absoluebat.
Meda. Deniqz multa genera languentium in ea
tem uacuerant. cca. s. qui sciencia lumme carit clau
di qui ad ea que iubentur. implenda vires non hnt
endi qui sapne dilectionis pinguedine car et Aug.
Veni autem xpus ad populum iudeoz et faciendo
magna docendo vicia. turbauit peccatores. et aquam
pna sua. et exaltauit ad passionem suam. Sed latet
turbauit. Si em cognouissent. nuqz dnm glorie eru
disissent. Subito em uidebatur aqua turbata. et a
quo turbatur. non uidebatur. Descendere ergo in a
quam turbata. hoc est humiliter credere in dnm passi
mem In sanabatur vnus significans ecce vntatez
Postea quisquis veniret non sanabat. quia qui sds
par vntatem fuerit. sanari no potest. De illis qui
derunt vntatem et pes sibi faciunt in hominibus.
Videbat autem. xxxviii. annos in infirmitate qui
sanus est. hic em numerus ad languos magis pti
net quam ad sanitatem. Quadiagenarius em nume
rus sacre nobis in quadam pscione pmetat. qz
lex in xpcipis data est et pscada erat p totu mu
dum qui quatuor pabus pmetatur. Denari aut
p quatuor multiplicatus ad quadiagenarium pue
nt. Del qua p euangelium qd quatuor libros habet
implet lex. Si ergo quadiagenarius nuus habet per
fectioem legis. et lex non impletur nisi gemino pcep
to caritate. quid miraris quia linguebat qui xl
minus duobus habebat. Necesse est illi erat homo ad
sanatione. sed homo ille qui et deus est. Et quia illa
lucem duobus minus inuenit. quia duo quedam
utendo qd minus erat impleuit. In duobus em dnm
vntate duo pcepta significata sunt caritate. Dilectio
pote est ordine pceptandi. proximi autem dilectio
pote est ordine faciendi. Dicit ergo tolle gra. tu. q.
d. Cum esset languidus portabat te primus tuus.
Sonus factus es porta proximum tuum. Dicit autem
ambula. Sed quo iter agis nisi ad dnm deum tuum.
Meda. Quid em est dicere Surge et ambula. nisi
a corpore et ignaua in quibus prius iacebas erige
re et in bonis opibz pficere stude. Tolle grabatui tuu
et primum tuum atqz portans. et ipse paciet tolle

Aug. Porta ergo eum cum quo ambulat ut ad
eum puenias cum quo manere desideras. Ille autem
nondum ihm nouerat. quia et nos credimus. in eum
quem nondum videmus. Et ut non videat. Declinat
a turba. Quadam solitudine intencionis videt deus
turba strepitum habet visio ista secretum desiderat

Postea inuenit eu
ihesus in templo et dixit
illi Ecce sanus factus
es. iam noli ampli
us peccare. ne deteri
us tibi aliquid timgat.
Ibyit ille homo
et nucciauit iudeis qz
ihesus esset qui fecit
eum sanum. ppterea
psequerentur iudei ihe
sum. qz hoc faciebat
in sabbato. Ihesus at
rudit eis Pater meus
usqz modo opat et ego
opor. ppterea ergo
magis qrebant eum iu
dei interficere. qz non
solum. soluebat sabba
tum. sed et patrem
suum dicebat deū eiqz
lem se faciens deo.

Criso. Curat ho
mo non secessit ad nun
dinas neqz uoluptat at
negligente dedit seipz
Sed in templo pbauc
bat qd maxie religio
nis est signum. vnd
Postea inuenit eum
ihesus in templo. Aug.
Do quidem ibs et in
turba eum videbat et
in templo. Ille autem
languidus ihm in tur
ba non cognoscebat in te
plo cognoscebat in loco
sacro. Et Alchun.
Quia si gram pscio
nis cognoscere volu
et ad eius visionem ve
nire fugienda est tur
ba cogitacionum et
affiduum. prauorum
declinanda sunt conue
tacula fugiendum est
ad templum ut. nos
ipos templum dei stu
deam. facere quos de
in uisere et in quibus manere dignetur. Sequit. Et
dixit illi. Ecce saluus factus es. iam no. am. pec. ne.
defus tibi aliquid pnt. Criso. Circa prius dici
mus qd ex peccatis ei nata est hec egritudo. Quia em
sepius anima in nobis egrotante in sensibilibz hntis
corpus autem est pnam suscepit lesionem. omne fat
studium ut ab infirmitate liberemur. ppterea deus
punit corpus p hys que anima deliquit. Secdo vo
qz verus est gelanne. hmo et tercio qz longum est et in
finitum supplicium. Dnt em quidam. Nunquid qz i
breui tempis momento ad ulceratus sum in mortali
ter crucior. Vide qz hic tanto expe p peccatis cruda
bantur. Non em tepis mensura peccata indicantur
si ipsa delictorum natura. Cum hys autem et illud di
cimus qd si grauē sustineamus penam pntibus pec
catis. Deinde in eady maderim. grauiora pacemur
et hoc decenter. Qui em neqz supplicio factus est me
lios. ut in sensibilibz de reliquo et pempto. ad mai
ducel tormentum. Si autem hic non omnes p pec
catis torquentur non psciamus. Nihil em nos hic
pati p peccatis. signum est maioris illic futuri sup
plicij. Non autem omnes egritudines sunt ex pecca
tis si plures. Quadam em et a pigricia sunt. Que
dam apor pbaucem sicut in iob. Sed ppter quid pa
litico huic xpe de peccatis mencoem facit. Quidam
huic palitico detrahetes dnt eu xpi fuisse accu. scio

et ppter hoc hic audisse. Quid g dicent de palitico qui e apue mathm. Etem x illi didu est dimittit tibi peccata tua. Neq ecia xpc hunc in causant de pccatis ad suem eum mume solu alios g curans pccoz non meminit quia hys palitico ex peccatis egredines snt fade aljo autem ex infirmitate naturali. Vel p hos reliquos oms admonet. Cum hys autē x illud est dicere qm multam uidit in esse aie hui' paci eciam x ut ualētem aduocicōem suscipet eum admonet. Tribuit aut signū ei p'prie decatis. Dicendo enim non amplius pecces. ostendit se scire omnia que ab eo facta erant delicta. **Aug.** Nūc aut ille postea qd uidit ihm x agnouit eum auctorē salutis sue. nō fuit piger in euāgelizando qd uiderat. **Unde sequit.** Abijt ille homo x nū. iudeis quia ibe erat qui fecit eum sanum. **Oriso.** Non ita in sen sibilis erat ut post tantū. beneficm x aduocicōem maligna mente hoc dicat. Si em detrahere uellet sanitatem eacens transgressionem dixisset. S; hoc non fecit. Non ei dixit quomā xpus ē qui dixit tolle grabatum tuum qd uidebat iudeis crimen esse. s; dixit qm ihus est qui me sanū fecit. **Aug.** Sic g ille annūtabat x illi insaniebant. **Unde sequit.** p'p' rea p seq. iudei ihesum qz h faci. in sab. Manifestū em opus corpale factum erat ante oculos iudeoz nō sanitas corpis sed de potestate grabati que non uidebatur. ita necessaria quemadmodū sanitas. **Aperte ergo dicat dñs sacramentum sabbati x signum obsequandi uisus dei ad temp' datum esse iudeis.** Impletionem uero ipam sacramenti in illo uenisse. cum sequitur. **Ihesus autem rōdit eis pater meus usq' nō opatur x ego opor. q. d.** Nolite putare quia sabbato ita requieuit pater meus ut ex illo non opatur. **Sed sicut ipse nunc operatur sine labore operor x ego.** Sed ideo dictum est deum requieuisse. qz iam creaturam ullam p'ebat postq' p'feda sunt omnia. **Quicqz uero p'p'erea appellauit senp'ura ut nos admoneret post bona opera quieturos.** Et sicut de postq' fecit hominam ad ymaginem x similitudinem suam x p'fedit omnia opera sua bona ualde requieuit septimo die. sic x tibi requiem non speres. nisi cum rediens ad similitudinem in qua factus es quaz peccato p'didisti x nisi cum bona fueris operatus. **Aug. iiii. sup gen.** Dia ergo probabilit' potest obseruandum sabbatum iudeis fuisse preceptum in umbra futurum que spiritalē requiem figuraret quam deus exemplo quietis sine fidelib' bona opera facientibus archana significacōe pollicebatur. **Aug. sup iobem.** Erat em sabbatum huius seculi cum transferret lex etates quasi sex dies seculi. tūc enim uentura est requies que promittitur sanctis. **Aug. iiii. sup gen. ad he.** Cuius etas quietis ipse deum xpc misterium sua sepultura p'firmavit. Ipso qui ipse die sabbati requieuit in sepulchro post q' sexto die p'firmavit opera sua. quādo ait p'fima tu est. **Quid ergo mirum si deus isum diem quo erat xpc in sepultura quieturus uolens etiam hoc modo p'nuuciare ab operibus suis in uno die req'ue ut demceps operatus ordinem seculorū. potest em intelligi deum requieuisse a p'cedis genentō crea**

tura qz uera iam non condidit aliqua genera noua. Demceps aut vsq' nunc x ultra operat' eozdem generum ad ministracōem que tunc instituta sunt nō ut ipso saltem die septimo potencia eius a celi x terre omniumqz rex quas cōdidit gubernacōne cessaret. alioquin p'p'uo dilaberent. **Creacionis namqz potencia causa subsistendi est omni create. que ab eis que creata sunt regēdis si aliq' cessaret. simul x illorum cessaret species omnisqz natura p'cederet.** **Neq' em sicut struduras; edū cum fabricauerit qe absterit atq' illo cessante stat opus eius ita mund' ut ita oculi stare potest si ei deus regimen suum straxerit.** **Proinde quidem dñs ait.** Pater meus usq' modo opat'. p'ntuacōem quā ad opacōis eius qua vniuersam creatam p'ntet atq' ad ministrat' cōdit. **Aliter em posset intelligi si diceret' x nunc opatur.** ubi non esset necesse ut operis p'ntuacōem accipimus. **Aliter autem cogit' intelligi.** cum ait vsq' nūc ex illo. s. quo cunda cum conderet opat' ē. **Aug. sup iobez.** Ergo tanq' dicit iudeis. **Quid expectatis ut non ope' sabbato. sabbati dies uobis ad significacōem meam p'ceptus est opera dei attenditis. p' me facta sunt omnia opat' est pater lucē s; dixit ut heret.** **Si dixit uerbo opatus est.** Et uerbu' eius ego sum. **Pater meus x tunc opatus est cum fecit mundum x usq' nūc opatur cum regit mundum.** Ergo x p' me fecit cū fec' x p' me regit cū regit. **Oriso.** **Et quidem xpm discipulos excusare oportet.** **Quando uero de seipso erat accusado ad p'fem refugio.** **Conderandū etiam q' neq' ut homo solum excusat se neq' ut d' solu. s; q' nōq' isto mō q' nōq' illo mō.** **Uolebat ei uerumqz credi x p'cedens dispensacōem x deitatis dignitatem.** **Unde hic equalitatem sui ad p'fem ostendit x in dādo eum p'fem singularit'. Dicit ei pater meus x in agendo eadem illi. Dicit em. Et e' opoz. **Unde sequit' p'p'erea ergo mag' querebat cū iudei inter qz non solu sol. sab. s; x p'fz suū dicebam.** **Aug. nō quocumqz.** S; qd. equalē se fa. deo. **Nam omnia dñs deo p' nō qui es in celis. legm' et iudeos dixisse.** **Cum tu sis p' nō Ergo nō hinc irascebant qz p'fem suū dicebat deū. s; q' longe alio mō qz hoies.** **Aug. de p'fem. euā.** **Dicēdo em p'fem usq' nō opat' et ego opoz. q' esset equal' uolue' intelligi oīs esse oīdens ut qm p'fem opat' x filius opat' qz p'fem filio non opat'.** **Oriso.** **Si uero nō nāta lis eēt filius nec eius sbe b' excusacio maior accusacōe eēt.** **Non em p'femus regalē legem et al' gredi oīs poterit effugere si accusat' dices se excuset qm x rex soluit legem.** **S; qz par ē dignitas filij ad patre. p'p'erea p'fem excusacō ē.** **Si g' p'fem opat' sabbato absolut' ē a crimie ita et filij.** **Aug.** **Ecce intelligit iudei q' nō intelligit armani. armani q'ppe i dē se dñe filij p'fem et inde hēlis pulsat occiam.** **Oriso.** **Qui uo uolūt cum bona mēte h' suscipe dñe q' xpc nō fecit equale deo. s; iudei h' suspicabāt.** **Sed ad hoc p' ea que dca sunt sup ueniamus. manifestū ē em qm iudei p'fem xpm x q' soluebat sabbatū x p'fem dicebat p'fem suū deū. uñ x q' p'fem adiungitur equalē se faciens deo. adheret p'fem in uentat'.****

... de trinitate. Ex
... cur dñm in
... si ipse ho
... inamiter suspic
... mentē i er: ore s;
... hoc tacuisset. sicut
... templum hoc. **Aug.**
... esse filium de
... quā talis omendat
... dicit equa
... se faciebat equ
...
... itaqz
... dixit eis.
... amen dico vo
... non potest filius
... quicquam.
... uiderit pa
... facientem que
... ille fecerit.
... filij fa
... diligit
... omnia demon
... que ipse facit.
... hys demon
... opa. ut et
...
... p'fem
... filij
... dicit
... x
... ipm
... quam
... re
... aduer
... fac
... esse
... se
... p
... u
...
... p'fem
... uicq' mmo
... est deu
... non uun
... illa
... id
... dicit
... meum
... Ica sum equalis.
... ab illo sum. f
... filij de patre
... ergo filij
... facere qu
... natum esse
... eius
... de emi. De
... filios. fessio
... que potest
... uñ adg q' o
... p'fem.

non condidit aliqua genera
p nunc & vltra operat eorum ge
racodem que tunc instituta sunt
septimo potentia eius a celi & ter
quas condiderat gubernacione est
minus dilaberent. **Oratio** namq
obstanti est omni creatura que ad
t regens si aliqui cessaret simul
pedes omnium natura suberet.
rudur; ediu cum fabricaretur
cessante fiat opus eius ita modu
p potest si ei deus regnum suum
de quidem. **Deus** autem dicitur
na acdem quada opacois eius qua
am obtinet atq ad ministrat obte
intelligi si diceret & nunc opaco
esse ut operis generacionem accep
em cogit intelligi cum ait vqz nū
da cum conderet opaco. **Aug**
tanq dicit iudeis **Quo** expulsi
pato. sabbati dies uobis ad hunc
vobis est opera dei attendite. p
opaco est pater lucis sabbati. **De**
do opacois est. Et verbi eius op
& tunc opacois est cum facit
patur cum regit mundum. Ergo
t p me regit cu regit. **Oratio**
discipulos excusare opacois
eoz in medium feretur. **Quo**
at accusatio ad ptem rano. **De**
meqz ut homo sciam excusat h
iqz isto no qzqz illo no. **Dilecti** ei
obdescensiois dispel acm & deca
nde hic equalitatem sui ad ptem
cum ptem singularior. **De** ei
gendo eadem illi dicit. **Oratio**
p pterea ergo magz querit dnu
sola sol. sabb. s. & p qz huius die
deumqz. **Aug** qd. equalitatem su
o p n qz qui es in celis legem
tu eu sis p n. Ergo ad huc ut
u dicebat deus. s. qz longz ad no
p tem. **Oratio** dicitur em p n
o p por. qz est equalitatem
ens ut qm p n opaco & filius opaco
opaco. **Oratio** s. si vero no aut
us sbe h excusatio nunc excu
pfectus regali legem rano
& si accusat dicitur se excu
Aug qz par e dignitas huius die
excusatio e. **Oratio** qz p n opaco
mie ita et filii. **Aug** s. qz
telligit a nam. armam opaco i
de huius pulsat totum. **Oratio**
tona mte h suscipe die qz
uadei h suspicabat. **De** ad hoc
p ueniamus. manifestu e em qz
qz soluebat sabbati & qz
vni & qz p n aduigetur equ
deret promissis in ventura.

Oratio vii. de trinitate. Ex xpo em e euangeliste
dnt demonstrans cur dnm interficere iudei vellēt
Oratio. Et iterum si ipse hoc ipm volebat astru
ere si iudei hoc inaniter suspicabantur non dimisit
se dnt eoz mentē i errore s; correxisset. **Aug** em
euangelista hoc excuisset sicut supra de eo qd didum
e. Soluūt templum hoc. **Aug** Non tñ iudei in
uoluerunt xpm esse filium dei. s; intellexerunt in
vntis xpi quia talis omendaret filius dei. qz equa
lis esset deo. Quia ergo nesciebāt saltem cum pdica
u agnoscebant. **Ideo** dicit equalem se faciens deo.
Non autem ipse se faciebat equalem. s; ille illum ge
nerat equalē.

Respondit itaqz
ihesus & dixit eis.
Amen amen dico vo
bis non potest filius
a se facere quicquam.
nisi quod viderit pa
trem facientem que
cumqz em ille fecerit.
hoc similiter & filii fa
ciūt. Pater em diligit
suum & omnia demon
strat ei que ipse facit.
& maiora hys demon
strabit ei opa. ut et
vos miremini.

Oratio xv. de trinitate
Abuolati sabbati obis
edum sibi reatum dix
erat. pater meus usqz
modo opaco & ego op
oz ut usurpasse hoc
ex auctoris intelligere
tur exemplis. **Sigis**
tñ hoc qd ipse ageret
patris esse opus intel
legendum quia ipse in
se opacois opante. Et
rursum aduersum eaz
inuidiam qz se deo eqs
set pacem nomis usur
pacione. volens & nati
uitate confirmare & na
te deute pferri. **Oratio**
itaqz ihes & dixit eis.

amē amē dico vob. **Oratio** p n huius facit qz nū qd vido
ne pa. **Oratio** **Aug**. Quidā q xpianos. se hēn volūt
ariani heresi dicens ipm filium dei qui suscepit
carnem minorem esse quam pater est. capunt ex
hys verbz anām. calumnie & respōdent nob. videtur
qui dnt idēsus cum aduerteret iudeos ex hoc mo
to qz pater deo equalē se faceret talia verba sub
tante ut se equalē non esse monstraret. **Qui** em
non possit iniquitate facere a se quicqz nisi qd viderit
patrem facientem. utiqz minor est non equalis. **Sed**
h dnt erat verbum. & est deus maior & deus minor.
Duos deos colimus non vnum deum. **Oratio** **Oratio** vii
de trinitate. **Oratio** ergo exequatio illa p nomē naturam nas
tantis que filii est. inferret idēz. ait filiu a se nich
facere posse. **Aug**. **Oratio** tanq dicit **Quid** scandali
a estis quia patrem meum dixi deum. & quia equalē
me feci deo. **Ica** sum equalis. ut ille in egenuerit. n
ut ille ame s; ego ab illo sum. filio hoc est eē qz posse
Quia qz substatia filii de patre est. ideo potentia filii
de patre est. **Quia** ergo filius non est a se. **Sic** qz
non potest filius a se facere quicqz nisi qd vi. pa. fa. qz
videre filii hoc est natum esse de patre. **Oratio** alia vi
lo eius & alia substantia eius totum qd e de patre
est. **Oratio** **Oratio** dei de trinitate. **De** autem manree. salu
tate in patre & filios. fessiois nostre ordo nasam
naturatus ostendit que potestate efficiendū nō p m
creta aduata. vnu adqz op. virū sumeret sed
de cogitōne psumeret. **Oratio** Presumeret autem nō de

aliquo opis corporalis exemplo. ut qz pater face
ret id postea filius facturū eēt. s; cum ex patre fi
lius natus esset. p virtutis ac nature in se pafne
pseiam. nichil qz patrem facientem vidisset. filiu fa
cere posse testatus est. non em corporali modo deus
videt. s; visus ei omnis in vtrius nature est. **Oratio** **Aug**
ii de trinitate. **Oratio** autem ppter ea si dcm accepim. qz
in forma accepta ex creatura minor est filius pueni
ens erit ut pater sup aquas ambulauerit & cete
ra que filius in carne aparens inter homines fecit
ut possit filii ea facere. **Quis** autēz vel delir. ista
lenciat. **Oratio** **Aug** sup iohem. **Ambulatio** tñ illa car
nis supra mare a patre fiebat p filium. **Quando** ei
caro ambulabat & diuinitas filii gubernabat. pat ab
sens non erat cum filius dicat. pater in me manens
ipse facit opa. **Cum** ergo dixisset. **Non** potest filius
a se facere quicquam. ne forte carnalis sum get intel
lectus. ut faceret sibi homo. q. duos fabros. vnu ma
gistrum alē m discipulū ut quomodo ille fecit archaz
iste facit alē m. sequetur ait. **Quocumqz** em ille fe
cit & filius sicut facit. **Oratio** **Oratio** ait quocumqz pater
facit & filius alia similia facit. s; hoc eadem mundum
pater mundum filius mundum spiritus sanctus. **Si**
vnu deus pater & filius & spiritus sanctus. vnu mū
dus factus est. a patre p filium in spiritu sancto. hoc
ergo eadez facit. addidit. sicut. ne alius error in a
mino nasceretur. videt em corpus hoc idē m facere
qz animus. **Sed** non similiter anim. em in pat corp
Corpus visibile est anim. in invisibilis. ut faceret al
quid seruius. iubente dno fecit. **Ideo** ab utroqz factū
est. s; nūquid similiter. **Oratio** ergo sic pater & filius
s; hoc eadem facit & similiter facit. **De** intelligamus
simili potēda facere filium eadem ipa que facit pat.
Equalis est ergo patri filius. **Oratio** **Oratio** vii. de tri
nitate. **Oratio** aliter omnia & eadem ad ostendendam nature vir
tute locutus est. **Oratio** ergo nāca eadem. cum eadem
omnia posse nature sit. **Oratio** vero similiter p filium
omnia eadem sunt. similitudinem opacois excludit.
Oratio ergo est vere fidi nostre intelligēda. qz sub
vna hac significacione testantur & similiter facta. na
tutatem & eadem facta nasam. **Oratio** **Oratio**. **Oratio** alie
totum. **Quod** dī a se ipso non potest filius facere qz
quam intelligendum est quia nichil contrarium. pa
tri nichil alienum ab eo facere potest. **Ideo** autem n
dicit qm nichil pteranum facit s; quoniam non potest
facē ut hie oñdat i dissimilitudinē & cōtudinēz palitatis
Oratio em in becllitate filii sed multam eius virtu
te ostendit hoc verbum. **Sicut** em cum dnt. **Oratio** p
sibile est deum peccare non in becllitate eius accu
satus s; in effabilem quanda virtutē eius testamur
ita cum dicit filius. non possum a me ipso facere qz
quam hoc dicit qm impossibile est eum facere quid
pteranum patri. **Oratio** **Oratio** in sermone atri. **Oratio** aut
non deficientis est. sed in eo qz de patre natus est per
manentis tanqz laudabile est omnipotentem non pos
se mutari. quam laudabile est qz omnipotens non po
test non. posset em filius facere qd nō vidisset pter
facientem. si posset facere qd p illum nō facit pater
hoc est si posset peccare. **Oratio** nature in mutabiliē
bone. que a patre est genita pueniree. hoc aut quia

Septimo de trinitate. Nos ergo
credendus est unigenitus deus
omnis egressus. Demonstratio
ad omnia alia hic nobis preter
ingerit ut substantiam filium
patre credamus. **Aug.** Augustinus
hoc est illi esse filium. Sic er
ter omnia que facit filio ut apa
tus. Videndo enim natus est
a quo est illi esse et natus esse et
us septimo de trinitate. Neq
redum se celestis sermo egi. ne
re significatio sub occasione dei
Demonstratio enim prima
de domino quam ad operationem
virtutis adiecit. ut demonstratio
doceretur cui per dilectum pa
trium que per eum esse videt.
cio. **Aug.** Augustinus. Sed ecce
ri coeternum videtur patrem
em rursus nobis tempora notu
maiora hys demonstrabit. Si q
rabat hoc est demonstratio est
tuit et tunc filio demonstrata
Sequitur enim. De et nos mir
de est videtur quomodo unigen
terno aliquando monitio corru
ti que sunt apud patrem. Que
sua facile est intelligere ex hoc q
sim pater suscitavit nos et vi
as quos vult vivificat. Quia
mortuos suscitavit quam legados
aulo ante loquebatur ut dicitur
Demonstrabit enim quod im
do in tempore opera maius del
tyoium. Tempora enim referuntur
humanam. Sed ante resurgit
participatione enim deus ana
tione sancte anime. Quomodo
terno deo e. id est ipsa anima i
ere facit. Sic eandem animam so
nisi quod ipsa anima superius e. si
aus dictum est qd pater dignus illi
que ipse facit. **Demonstrat**
anime suscitavit quasi per pa
trem nec possunt vivere. si
Del nobis pater demonstravit
per ea subiungit. De et nos mi
posuit quid vult dicit. Et
trabit et opera. Sed quare con
vobis sed filio. Quia et nos mir
se dicit quod emadmodum in me
et pariter in nobis. Sicut enim
minimis meis deditis michi de
getur a nobis. Quando enim di
s omnia. Respondet. Quia vol
scit ego dico.

Aug. Quia dicitur
rat qd maiora hys
opa pater demonstratur
est filio. que sine maio
ra sequit et dicit. Sic
em pater suscitavit mor
vivi. Sic et filio quos
vult vivi. Plane maio
ra sunt ista. Valde em
plus est ut resurgat
mortuus quam ut con
valescat egrotus. **Mo**
autem sic hoc intelliga
mus ut alios a patre
suscitavit alios a filio
existimemus. **Sed** eos
de qd pater suscitavit et vivificavit ipso et filio suscitavit et
vivificavit. Et ne quis dicat suscitavit pater mortuos p filio
et sic ille tam potest iste tamq ex aliena potestate.
tamq miser facit aliqd potestate filij signavit dicens
filius quos vult vivificat. Tenete hic si sola potesta
ter filij verum eam voluntatem. Eadem em pater
et filij et potestas est et voluntas. **Mo** em vult pater alii
ad qd filij si sic illi vna substantia sic vna voluntas e.
Aug. vii de trinitate. Velle qd de nate libeas e qd ad p
sua virtutis beatitudinem cum arbitrij voluntate i
libertate subsistit. **Aug.** Si qui sunt isti mortui
quos suscitavit pater et filius. Vult nobis insinua re
resurrexerunt mortuorum qua omne expectam non
illam qua quidam hinc ut ceteri crederet resurrexit
em Lazarus mortuus. Cum qd dicitur. Sicut pater
suscitavit mor. et u. **Mo** intelligemus illum mortuorum
resurrexerunt qd fecit ad miraculum non ad utra e. **Mo**
sicut ait. Neq em pater iudicat quicquid. **De** ostē
dit qd de illa resurrectione mortuorum dixerat que
facta est in iudicio. **Del** alr. De resurrectione alia
videtur est. Sic pater suscitavit mor. et u. **De** resurrectione
sicut coram deo. **Neq** em pater iudicat quicquid. **De** est
reddo em animam sic substantia patris et filij. **Et** id
illud simul operantur pater et filius. **Resurrectio** vero
operantur sic p dispensationem humanitatis non patri
convenit. **Sed** vide quomodo verbum xpi mentē
vram huc atq illuc ducit vno carnis loco remane
re non sibi e ut versando exerceat exercendo mudet
videndo capaces reddat capaces factos impleat pau
lo em ante dicebat. quia demonstrat pater filio que
quod faciat videbam quasi patrem facientem et filium
expectantem. modo rursus vide filium facientem. pa
trem uocantem. **Aug.** pmo de trinitate. **Non** em qd di
citur omne iudicium dedit filio sibi illam locutionem
dictum est qua dicitur. Sic dedit filio vitam habere
in semetipso. ut designaret quia sic filium genuit. **Si**
em sic dicitur non vbi dicitur pater patrem no u
dicit quemquam. **Sed** hoc em qd equalem. pater
genuit filium iudicat cum illo. **Sed** hoc ergo dicit
em est qd in iudicio si forma dei si forma filij hominis
apert non quia no iudicabit qui dedit omne iudici
um filio. cu de illo dicitur filio. **Est** qui querat et iudi
cat. **Sed** ica dictum est. Pater no iudicat quemquam
et. **Act** diceretur patrem nemo videbit in iudicio.

sed omni filium. quia filius hominis e ut possit et ad
impia videri. cum et illi videbunt in quem pupuge
runt. **Aug.** **Mo** vii de trinitate. **Del** aliter. Quia dix
erat. filius quos vult vivi. **Ne** non naturam videre
tur in se habere naturam si non nate potius potestatis
ure subsistere potius subiecit. **Neq** em pater iudi
cat quemquam si omne iudicium dedit. **Et** in eo qd om
ne iudicium datum est nate naturam demonstratur
quia et omnia habere sola natura possit indifferens
neq naturam aliquid possit habere nisi datum sit.
Aug. **Mo** **Sicut** em dedit vitam et genuit eum ut
veniret. ita dedit iudicium et genuit eum iudicem.
Dedit em hic positum. ne hunc in genitum suspice
ris. neq duos pater estimes. **Dicit** autem omne iudi
cium. quia dicitur est. et puniendi et honorandi ut volu
erit. **Aug.** **Mo** vii de trinitate. **Datum** est em ei omne iu
dicium. quia vivificat quos vult. **Neq** ademptum
patris iudicium potest videri. cum ipse non iudicet
quia filij iudicium ex iudicio est patris. ad eo enim
datum omne iudicium est. **Sed** data iudicij tam non
tacita est. **Sequit** em. **De** omnes hono. si. sicut ho.
patrem. **Aug.** **Mo** **Ne** em audiens patrem habet
audorem dissimilitudinem substantie estimes et ho
noris minoracionem. **Sp**licat honorem filij patris hono
ri eundem ostendens esse honorem patris et filij. **Sed**
nuquam patrem cum dicemus. **Ab**it qui em patrem eu
dicit non adhuc filium ut patrem honorat. **Sed** totum
profundit. **Aug.** **Et** pater quidem filius videbatur.
ut servus pater honorabat ut deo. **ap**erbit filio. equa
lis patris. **De** omni hono. si. sicut ho. patrem. **Sed** quid si
invenirent qui patrem honorificat. ut no honorificat
filium. **Non** potest fieri. vnde sequit. **Qui** non ho.
si. non hono. patrem qui misit illum. **Aliud** est em cu
tibi commendat deus. quia deus est. et aliud cum tibi co
mendat deus quia pater est. cum tibi commendat deo cre
ato. tibi commendat omnipotens. spiritus quidam sum
m. eterus in visibilis in immutabilis. **Cum** vero
tibi quia pater est commendatur nichil tibi aliud quaz
filius commendatur quia pater dicit non potest si filium
non habet. **Sed** si forte patrem quidem honorificas
tamq maiorem filium vero tamq minorem ibi tol
lis honorem patris vbi minorem das filio. **Quo** em
tibi aliud videtur ita sentiam nisi quia pater equa
lem sibi filium generare aut noluit. aut non potuit.
Si noluit invidie. **Si** non potuit defecte. **Del** aliter
Quod dicitur ut omnes hono. si. sicut patrem. **Sed**
dicitur est resurrectionem animarum qd sic opat filio
sicut pater. **Sed** pater resurrectionem corporis subiecit.
Qui non ho. si. non ho. pa. qui mi. illum. **Non** dixit
sic honorat em homo xpus. **Sed** non sicut pater deus.
Sed dicit aliquis. **Quis** est filius et maior est pater
quia misit. **Recede** a carne. **Quis** enim audi no sep
acionem. **Res** humane fallunt homines res diuine
purgant. **Quamquam** et ipse res humane dicant. **o**
tra ce testimonium. velut si quis uxorem velit pete.
et se non possit. amicum uaiorem mittit qui ei pe
tat. **Et** tamen adende qd sic aliud in rebus huma
is. **Quis** enim homo pater cum eo quem misit. **pa**
ter qui misit filium non recessit a filio cum dicat.
Non sum solus quia pater mecum est.

ita data esse docet ad habendum. Quod enim in vtro
 qd vita est id in vtroq; significat essentia & vita q
 gignit ex vica id est generat qd est genera al sonda: nasci
 tur du o distinet nascitur sed qua vita ex vica est
 motu in se pinguis sup dissimilem natura. **Augu.**
 xv. d. tri. Intelligit aut pater non sine vica ex vica
 iam filio vica dedisse sed ita cu sine tempore genuit
 se ve vitam quam p filio gignendo dedit. coeterna
 te vica eius q dedit. **Wal.** xv. de cri. Quod ei ex
 vno vitum natu est. habet naturae perfectioe
 sine comitate nature. **Mo** em noue qd ex vno ge
 natur in vnu quia nec ex nihilo ad naturae vita
 efficitur & vica que naturae sumit ex vica neces
 se est p nature unitatem & p hanc naturae sacm
 cu ve in vno vitum & in se habeat vica viuente
 Et hem nate humane firmitas ee dis pto copara
 tur & ex inimitis comit ad vitam nec statim i
 us qd gignatur vitum neq; totu vitum ex vica cum
 in ea multa sine que sine nate sensu cu extorquet
 dicitur. **In** deo vero totu quod e vitum. **Deus** ei
 vica est & ex vica no potest quicq; esse nisi vitum.
Augustinus. Ergo quod dicit. Dedit filio tale e
 se h dicitur genuit filiu generado em dedit. **Quo**
 dedit ut esset sic dedit ut vita esset i semetipso ut si
 aliud vica indigeret sed ipse esset plenu do uice.
 non credentes alj vueret dum vueret. **Quid** in
 vret qua ille dedit iste accepit. **Chalostom.** **Di**
 us in similitudine in vno solo differenciam osten
 dem in esse do huc quidem patrem illum do fili
 um. **Wal.** de sino. Disceratur em plona accipien
 tis & datus. **Non** em potest intelligi ipse atq; vnus
 & q accepit qui dedit qd alius e ibi viuens. alj
 p hanc se viuere p autorem.

Et potestatem dedit ei iudicium facere
 quia filius hominis est. Nolite mirari hoc
 quia venit hora qua omnes q in monumen
 to sunt audient vocem filij dei. **Et** proce
 dent qui bona fecerunt in resurrectionem
 vite. **Qui** vero mala egerunt in resurrecti
 onem iudicij.

Chalostom. **Monololum** p dedit filio q viuificet. sed
 tam q iudicium faciat vnde dicit. **Et** potestatem de
 dit ei iudicium facere. **Chal.** **Chal.** autem gra cr
 cite edone vertitur iudicium dico & resurrecti
 onem & vitam qm hac maxie oim sunt que irodu
 cre possunt & inflexibile facere audientem. **Qui**
 est p hanc est. qui resurget & filio dabit noxas eo
 rum que deliquit & si nihil aliud vident signum hoc
 susprens curret benignu sibi iudicem facies. **Et** q
 tu qua filij hominis est nolite mirari hoc. **Paul.**
quid **Samoseatn.** non ita ait. s; sic dedit ei pote
 statem iudicij facere qua filij hominis est. s; nullam
 potestatem at q sciaz. **Et** si dicit ita n ei p ptea susce
 pit iudicij qd homo e qd quis phet omnes hoies
 ille iudicet. s; qua ineffabilis dei filij est. **Propte**
rea & iudex e ita igit legendu quia filij hominis est
 nolite mirari hoc quia em videat audientib; obsta

re his que dicebant qm nihil plus estimabant esse
 xpm qd puri hoiem. que vo dicebant erant maio
 ra qd fm hoiem & etiam qd fm angelum. **Et** erat so
 lus dei id haec opinione solus dixit. **Ne** miremi
 qd filij hominis est. **Et** subit causaz quare no sic
 mirandu dices. **Quia** venit hora in qua omnes q i
 monumentis sunt audient vocem filij dei. **Et** cui gra
 non dixit. **Ne** miremi filij hominis est. eteni & ipse fili
 us dei est. **Si** resurrectione posuit qd scz op dices
 qd dei prum erat dat audientib; ex eo sillogizare
 de reliquo qm de erat & dei filius. **Et** qui argu
 menta coplicane cum pres ponetes notabilie dems
 strauerunt quod quentur multo gens no moueunt
 ipsi vclutionem s; clauorem facientes vidoniam dimic
 tunt illi qui dicit vt p eis sententiaz ferat igit a
 quidem que fm lazaru resurrectionis sup remiscos
 de iudicij tacuit. non em ppter iudicium surrexit
 lazarus. **Vniuersalem** vero resurrectione inducens
 iudicium posuit vnde sequit. **Et** procedent qui bona
 fecerunt in resurrectione. **Qui** vero multa ege
 runt in resurrectionem iudicij. **Quia** enim supra
 dixerat. **Qui** audit sermonem meum & credit ei. qui
 misit me in iudicij no venit vt non estimet quis q
 credere sufficit ad salutem adiecit hic & de vica du
 dicit. **Et** qui bona egerunt & qui mala egerunt.
Aug. **Et** aliter. **In** quantum erat vbum in princi
 pio apud deum dedit ei vitam habere in semetipso. sed
 quia verbum caro factu est ex virgine maria homo
 factus filij hominis est. **Et** quia filius hominis est acce
 pit potestatem iudicij facere quod scz erit in fine se
 culi. **Et** ibi erit resurrectio corporum mortuorum. **Ani**
mas qd suscitabit de q xpm filium dei. **Corpora** susci
 tat p eundem filium hominis. vnde addit. **Quia** fili
 us hominis est. **Nam** fm qd dei filij est semp habuit.
Aug. de ver. do. **Ad** iudicium em forma hominis
 & ventura est forma illa iudicabit que iudicata est.
 sedebit iudex q stabat sub iudice. **Pammachius** nos re
 os qui facti est falso reus redum em erat vt iudicij
 de viderent iudicem iudicandi aut erant boni & ma
 li restabat vt in iudicio forma serui bonis & malis
 ostenderetur forma dei solis bonis seruare. **Beati** em
 mundo corde qm ipi deum videbunt. **Augustinus.**
Omnes aut qui in streuerunt alicui? ead false religi
 onis sed n gare resurrectione mentium no possunt
 sed multo carnis resurrectione negauerunt & nisi tu
 domine dixeris eam quid opponem? **Contra** ditori
bus **Ad** ipam igit ostendendam subdit. **Nolite** mi
 rari hoc scz qd dedit potestatem filio hominis iudicium
 facendi quia venit homo. **Aug.** de ver. do. **Nic** n
 addit & nunc est quia ista hora in fine seculi erit. no
 lite m; mirari quia dixi oportet homines ab homi
 ne iudicari. sed qd homines non solum qd muenit; vi
 uos. vñ segetur. **Quia** venit homo in qua omnes q in
 monumentis se. **Aug.** s; iobez. **qd** eubet? corpora
 se in monumentis non ait. **Superius** ead cum dice
 ret uenit hora & adderet & nunc est subiecit quan
 do mortui audient uocem filij dei. non dixit omnes
 mortui moreses em iniquos uoluit intelligi s; no om
 nes iniqui obedunt euangelio. **Ne** vo i fine omnes
 qui sunt i monumentis audient uocem eius & procede

31

orem & uolunt paucos dies
 iute ut pdant eternum diem
Aug. **Post** alijs
 dicere ex pte alijs
 uiuificat cui crete do
 tu no uiuificat. **De**
 qua & filij quos uol
 uiuificat. **Uox** dicit
Amen am dico uob.
 qd uenit hora & nunc
 est qm morauit. **Hi**
 dei & qui audi uocem
Chal. **Cum** aut di
 cae uenit hora & for
 te longum suspensa
 tempus. addit & nunc
 e. **Sicut** em in refer
 am audientes pipientem fscata
 it. **Chal.** **Uox** dicit
 is suscitatus erat. **Filius** archy
 & lazaro. **Aug.** **De** dicit
 sit de morte ad vitam intelligi
 resurrectione ostendit uolunt
 t credit. subungit. **Item** aut
 hora que hora & nunc est. quid
 dei & qui iudi. vi. **Non** inquit
 s; audiendo remissit. **Quo**
 dicit. **Qui** em credunt & in se
 uiuunt & mortui non snt. **Qui** u
 il credunt male uiuent & i
 mortui potius deputandi sunt
 hora ista & usq; ad finem seculi
 at iohes dicit nouissimi hora i
 . **Quando** mortui & resurra
 i. & eu angelum. & qui uident
 uent. & iustificabit & iudicabit
 . **Aug.** **sup** iobem. **Et** quere alijs
 de uenit credentes. **Adi** ip
 uerit habet vitam in semetipso
 n habere in semetipso. **Uenit**
 o aliud no alienu est. **Quo**
 no e qd ipse sed habet uita i se
 sibi sic ipse. **Quid** tu? **Ua** mor
 n & filium. **Surge** ut in eo re
 habes in te. qd habet vitam in
 prima resurrectione. **hoc** em uer
 ad animam paret. **Non** em u
 nte corpus s; mens rationis
 p nos. **Concludi** quidem hanc
 tatio. **hoc** solum induere lo
 uirtute similis se aditit aut
 . **Non** intelligimus nisi ex
 mine e deus. **Post** em alijs
 gionis a se potiusq; nate ut
 n autem potest negari qd filij
 uenit. **Quocumq;** poterit
 uenit. s; similitudini uenit
 dicit. **Quia** habet
 dicit habere in semetipso
 ie significat est que sic dicit.

fuis sed diligens loquens aliqd eis & eos ad seipm
 puerens. Deinde respiciens vidit turbā ad se veni
 entē. **C**u' igit g'ra philippū interrogat. Sciebat
 em q' discipuloz a' gregatio ampliori indigebat do
 ctina. talis aut erat philipp' q' postea dicit. Ostēde
 nobis p'rem & sufficit nobis. Propterea igit prius
 eū erudiebat. Nam si simpliciter factū esset miracu
 lū nō tūm aparet. Nūc aut prius eū cogit p'p'ri in
 optam ut certus discat miraculi magnitudinē. Unde
 seqtur hoc aut dicebat temptans eū non q'dem igno
 rāe id q'd debebat ab ipso dici. sed hūane h' didit est.
Sicut em q'd dicit. Qui scrutat corda hoim. nō oī
 die ignorantie scrutatōis sed certissime cognitiōis. Ita
 cum hic dicit q' temptavit eum. nihil aliud dicit q's
 quōs sciebat certissime. Sed & aliud ē dicit. quōs p
 batorē eū facebat p' tales interrogatōis inducēs in
 certissimā signi cognitiōem. p'pter h' & euāgelista ne
 infirmitate locutiōis mīozatōis aliq's suspiciens sibi u'g'
Ipse em sciebat q'd esset factur' **A**le. Interrogat
 igit nō ut ignorata discat s; ut discipulo adhuc rudi
 p'nam caritatem oīdat quā ipse in se ipse pendere nō
 valebat. **E**lxo. **P**l' edam ut alijs ipm oīderet nō
 tamq' cor eius ignorans. **A**ug. de cō. eum. Sed
 si dñs fm narratōis iohānis prospēctis turb' q'siuit a
 philippo tēptans eū unde illis esse dari possent pē
 mouere quō sit verum q'd ali' narrauerūt prius dix
 ille dño discipulos ve dimitteret turbas. **R**uio ibi
 le rōdie fm mātē nō hūc necesse ire dare eis von
 māducare. **I**ntelligit igit p' hec vba dñm insperis
 se mētudinē & dixisse philippo q'd iohes p'mozat
 ali' aut p'ermiserūt. **C**nf. **P**l' aliē alia quodē sūt
 illa alia aut sūt hec & nō est dem facta epito. **T**heo.
Philippū igit dñs temptas ut fides h'et. nūc em
 eum adhuc humanis passioib' subiacētē q'd patz
 ex h' q'd seqtur. **M**ndic et philipp' **P**ucētoz d'nario
 rā panes nō sufficiūt eis ut vnusq' q' medicū quid
 accipiat. **A**le. **I**n quo tarditatem suā oīdit. **N**ā
 si p'fede de creatore intelligēt de a' potēte largita
 te non diffideret. **A**ug. d' cō. eua. **A**d autē philipp'
 hic apud iohem respondet hoc marc' a discipul' re
 sponsū esse p'mozat. volens intelligi hoc ex ore
 ceteroz philippum respōdisse quāq' & plurāse nu
 mex p' singulari v'itatissime ponē potuerūt. **E**lx.
Sed & andreas dñs similis philippo inuenit. quāuis
 alio de illo p'emplantem. **S**equit' em. **D**ic' ei vn' ex
 disci. ei' andreas frater. **P**rimo. p'el est puer vn' die
 qui habet quinq' panes ordea. & duos pisces. **C**nf.
Estimo q'dem non sine cā id eum dicē s; quia audue
 rāe signū q'd helis' de panib' ordeacis fecerat pauc
 em de xx. panib' centū homies. **A**scendit igit men
 te in aliq'd excelsū s; ad summū nō potuit puenire.
 q'd patet p' hoc quod subdit. **S**ed hec q'd sūt inē tan
 tos. **E**stimabat em q' de pauciori paucora & de
 plunb' plura factur' esset qui miracula faciebat. s;
 h' non erat vep. similis em ei facile erat & d' plunb'
 & de pauciori pascē turbas. **N**ō em materia subie
 da indigebat s; ne viderent' creatē aliene esse ab ei'
 sapiētia ipis creatis v'itur ad materiā miraculoz.
Elx. **C**ōfudat' igit maichai q' dicūt q' & panes &

oīa huius mōi creatā sūt a malo deo q'a boni dei fili'
 ibs xps panes multiplicauit. **N**ā si create male fa
 ctū nequaq' bon' mala multiplicasset. **A**ug. d' cō.
 eum. **A**d autē andreas apud iohem de quinq' panib'
 & duob' piscib' suggestie. hoc ceteri plem nūz p
 singulari ponētes ee discipuloz plona reuelerunt.
Cnf. **D**iscam' aut hie q' volupeat attendim' q'
 comedebāt mirabiles vini illi & magm' & q'ntatē
 eoz que inferebant & vilicatem mēte eoz. nōdum
 aut aparetō panib' uisite eos discūbere ve discas
 quōs non entia ve entia & subsistūt. sicut pau' ait.
Qui vocat ea que non sūt tamq' ea que sūt. **S**equit'
 em. **D**icit eis iohes facite uos discūbere. **A**le.
Ad h' h'ra homines discūbere diam' uicēdo comede
 re more antiquo vñ seqtur. **E**rat at' fenū multū i b
 co. **E**lxo. **I**d ē h' h'ra vindis erat em p'sciba q'd
 in p'mo mēse uens p'scibatur. **S**equit'. **D**iscūbu
 erit ergo vini nūo q' quinq' milia. **S**oli vini nūe
 rantur ab eu angelista. quia legalem p'scibudinem
 sequebatur. **S**eni moyses a. xx. annis & sup' p'p'm
 p'numeratū nullā mentione de mulieribus factā in
 nuens q' omne quod virile est & iuuenile. dignum
 & honorabile est apud deum. **S**equitur acceptū q'
 iohes panem & cum grācias egisset distri. d'icam
 similiter ex piscib' q'ntum volebat. **C**nf. **S**o
 quare palitū debens sanare nō orat. neq' s'cētis
 mortuos neq' mare quietans. hic autē orat grācias
 agens ve sc; ostēdat eos q' comestione inopiant
 grāas agere oportere deo. **S** & aliter in mōit'
 maxie orat ut discas q' non p'pter indigētiam orat.
Si em indigeret orare m'romagis in maiorib' hoc
 fecisset q'a vō illa ex autoritate facit manifestū q' b
 cōdescēdendo nob' orat. & adhuc quōs. **E**ba m'la erat
 p'ns & oportebat eis fidem q' fm uolūtatē d' adue
 nerat & iō cum occulte aliquid miraculum faciebat
 non orabat s; coram multis orabat ne crederent. q'
 esset deo cōtrarius. **M**ylarus. q' de eri. **R**ūq'
 igitur panes offeruntur turbe & franguntur sub
 repunt in frangētum manus. quodam fragmētoz
 procreantōis. **N**ō immittitur vnde p'fringit'
 & cū p'fringentis manū fragmēta occupant. nō sū
 su s. non visus profectum tam conspicabilis opera
 cionis assequit'. **E**st quod non erat videtur q'd non
 intelligitur solum superest ut deus omnia posse cre
 datur. **A**ug. **V**n' em multiplicat de paucis gra
 nis segates inde in maib' suis multiplicat quinq' pa
 nes potestas em erat in manib' christi. panes autē
 illi quinq' quasi semia erant nō q'dem terre mandata
 s; ab eo qui terrā fecit multiplicata. **C**nf. **D**ic' at'
 quanta est serui & domini differētia. **N**am p' h' h'ra
 quasi ex mensura habentes grāciam ita miracula fa
 ciebat. christus autē absoluta virtute faciens cū
 multa superhabundantia omnia operabatur. sequi
 tur. **P**e autem impleti sunt dixit discipulis suis
Colligite ergo que superauerant fragmenta ne pe
 reant. **C**ollegerunt ergo. **N**on quidem hec ostēda
 to superflua fuit. **S**ed ne phantasia estimarent
 q'd factū ē. **p**l' q'd etiā ex s'biēta materia miracula
 facit. s; q're nō ēb' de' fragmēta portōa. s; discipulis

Quis hoc maxime erud
 rari debet esse magis
 non multitudine panum q
 non supfluois. quia nec
 fuit esse. s; tū quātum v
 eandē nūz xj. ap'loz. **E**
 miraculo p'petrato nō hie
 nō paup'as. **A**le. **H**eda
 h'ra q'd fecit dñs miraba
 cogitauerunt. **I**deoz euar
 leus quia carnales erant
 ei viderent quod fecerat
 ve p'bra qui uentur' ē n
 ve plen' fide oīm uocāt q
 uere nouerāt sed iā multū
 eū qui eū facerēt ab
 eū scēbant in populo ill
 la fuisse. **N**ec fallunt si o
 nouent se p'braam dicent
 et cetera hierusalē. **A**ug.
 p'ns & dñs p'phetarū h'c
 Et nō em q' p'ns annūdau
 h'ra p'phet' **P**ropheta
 h'ra est & angeloz & p'br
 et p'bra sine v'bo dei. **E**
 qui uentur' est i mūdū ma
 lū p'ncipale & expēdabāt
 v'ra p'bra i greco cū ad
 p'ncipalē scilicet eū esse
Aug. **C**ōsiderandum a
 h'ra que oculis videri
 bus p'ns mūdū regie vñ
 v'ra al' d' uitate v' uerū
 h'ra op' uerū tem porē
 g'ns nature ve non ma
 p'nt quib' quod d' ma v
 eū est gubernatio totius
 q' m'la hoim de quinq' panib'
 ratur. **Q**uid mirant' homie
 tū est. nec cū s' f' h'ra hoc
 qua em dñs est in monte v'
 non q' h' h'ra iacet nō
 est. **A**le. **D**istice em
 h'ra d' g'ant. **Q**uoz aut v
 v'ra abge nascendo calca
 r' g'ando. **S**ecute sūt eū cr
 trocū ex v'roq' p'po co
 uis dñs subje i montē q'
 v'ra p' monem. **A**le. **H**u.
 h'ra ad alacra cū discipulis a
 h'ra m'ra p'cepta sūt om
 v'ra in mēte p'ca illos
 quoz p'ns d' uimi v'bi & c
 h'ra re h'ra debet sp'nta
 h'ra ad p'ntes transire. **D**e
 h'ra que cum dñs eledis
 h'ra vñ in oculos suos dñs
 h'ra p'ndit. **A**ugustinus
 h'ra s' h'ra significat veterem
 p'ntalē. sed adhuc carna

Eius ad mare. Et cum ascēdissent nauē ve-
nerunt trāsmare in capharnāu & tenebre
iam facte erāt & non venerat ad eos ihesū
Mare autē vēto magno flāte exurgebat
Cū remigassēt ergo quasi stadia xxv aut
xxx vidēt ihesū ambulantē supra mare &
proximū naui fieri & timuerūt. Ille autē di-
xit eis. Ego sum nolite timere. Voluerunt
ergo accipe eum ī nauem & statim fuit na-
uis ad terram ad quam ibant

Heda. Turbe viso tāto miraculo intellexerunt
pū atq; potentē & idcirco voluerūt eum facere re-
gem. hoies nāq; volunt hīe regē pium ad regēdū
& potentē ad tuendū. dñs igitur hoc cognoscēs fu-
git ī mōte; id ē celeriter ascēdit vñ dī ista g^o cū co-
gnouisset q̄a vñ est. ut ra. eū. & fa eū. re. fu. ī mon-
te sol^o. **Daē** g^o intelligi qd dñs cū sedret ī mōte cū
dis. suis & viderj ebas ad se veniētes descēderat de
monte & circa inferiora loca turbas pauerat. Nam
quō fieri p̄t vt rursus illuc fugeret nisi ante de mō-
te descēderet. **Aug.** de con. euā. Nō autē r̄pugnat
qd mathe^o dixit ascēdit ī mōte sol^o ozare. Neq; ei
cause ozandi gerana ē causa fugiēdi quādoquidem
& hinc dñs doceat hāc esse nob magnā cām ozandi
qn̄ ē cā fugiēdi. **Aug.** erat at rex q̄ timebat fieri
rex nec talis rex q̄ ab hoībo fieret sed talis q̄ homi-
bus regnū daret semp̄ q̄dem ille cū p̄re regnat. fm
q̄ est fili^o dei. **Predixerūt** autē p̄phetas regnū ei^o & se-
cundū id qd hō mo fact^o xp̄s & fecit fideles suos xp̄ia-
nos q̄ sunt regnū ei^o quod mō colligit mō emic lan-
guine xp̄i erit autē aliqn̄ manifestū regnum ei^o quan-
do erit aperta claritas sanctorū ei^o post iudiciū ab eo
factum. **Discipuli** autē & turbe credentes ī eū putave-
rūt illum sic venissē vt iam regnarēt hoc ē velle ra-
pere & facere eū regem. **Cris.** vide autē quanta est
gule v̄tus non vltra eis sabbati transgressiois cu-
ra est. non vltra zelus p̄ deo sed oīa remota sūt ven-
tre repleto & p̄beta iā erat apud eos & regem euz
imbrōmāre volebant xp̄s aut fugit erudiens non
mūdanas cōtemnere dignitates sic igit̄ ibi^o dimittit
discipulos & ascēdit ī mōte. **Si** vñ a mag^o redi-
it vt sero factū est descēderūt ad mare & hoc est quod
subdit. **De** autē se. fa. est. descen. di. eius. ad mare
Et quidem vsq; ad vesp̄as; exp̄dauerūt eum vē-
turum esse putantes ad se. **Facta** vñ vesp̄a non
vltra sustinent eum nō inquirere tantus eos decine-
bat amor. **Sed** ab amore ignit̄ ascēderunt ī nauē
vnde seq̄tur. **Et** cum ascē. na. ve. trans mare ī cap.
Demebāt quidem ad capharnāuz estimātes se illic
eam inuenturos. **Aug.** Sic ergo dixit finem &
rodit vt exponat quō venerūt quia p̄r stagnū na-
uigantes transierūt & dum nauigarent recapitulā-
do exponit quod acabit dicens. & tene. iam. fa. erāt
& non ve. ad eos ihesū. **Cris.** Nō sū causa eum
gelista temp^o designat sed vt p̄ hoc calidum eorum
amozē ostendat. **Non** em̄ dixit vesp̄a nunc est. &
nox aduent sed ab amore ignit̄ ascēderunt ī nauē

Multa autē erant ex quib; impediēbant a tempore
vñ dicē. & tene. iam. facte. erant. a. tempestate. **Vnde**
seq̄tur. **Mare** autem ven. ma. fla. exurge. a. loco
Non enim erant p̄pe terram. vnde dicitur. **Cum**
remigassent g^o quasi stadia. xxv. vel. xxx. **Heda.**
Eo genere locutionis quo cum dubitādo loquimur
solem^o dicere ferme. xxv. aut p̄pe. xxx. **Crisost.**
Et vltimo ab opinabili. vnde seq̄tur. **Vident** ihm
ambulantem supra mare & p̄rim naui fuit. **Ap̄t** e
quidem eis postq̄ illos dimiserat. **Illic** q̄dem docens
eos quid est derelictio & amorem exatans maiorem
hic vñ suam v̄ritatem ostendens p̄pter hoc igitur illi
turbabant. vnde seq̄tur. & timuerunt. **Quib; tur-**
batis dñs confortationem addibet vnde seq̄tur. **Il-**
le autem dicit eis ego sum nolite timere. **Heda.**
Non autem dixit ego sum ihesus sed tantum ego
sum quia familiares eius erant. **Vnde** q̄ audita voce
facile potuerunt cognoscere magist̄r hie qd ven^o
est vt ostēderet se illuz esse q̄ moysi dixit. Ego sum q̄
sum. **Cris.** Ideo autem an ap̄tuit vt ostendat q̄
miam ip̄e est qui tempestatem soluet. **Hoc** em̄ ostēdit
euangelista subdens. voluerūt ergo accipe eam ī
nauē & statim fuit nauis ad terram ad quam ibant.
Tranquilla em̄ p̄buit eis nauigationem. non autē ī
nauim ascēdit volēs mai^o miraculum opari & die-
tatem ei^o revelare ap̄t. **Cris.** vnde nāq; t̄na mi-
racula. **Primū** ē qd ambulat supra mare fm q̄ flu-
id^o migat. **Tertū** qd statim fecit nauim ad terrā ire
ad quam ibant. nam multum distabant a terra cum
ei domni^o aparuit. **Cris.** Turbe autem non ostē-
dit se ihesū supra mare ambulātem quia hoc signum
imbecillitatem eoz excedebat s; neq; discipulis di-
uisus est h̄ factōs s; statim disparuit ab eis. **Aug.**
de con. euan. **Non** est autē aduersum qd mathe^o p̄t
us eū dixisse discipulos ascēdere ī nauiculā &
precedere eum trans fretum donec dimitteret tur-
bas ac deinde dimissis turbis ascēdisse ī montem
solum s; ara. **Iohannes** vñ prius eum fugisse p̄mo-
morat solum ī montem. **Ac** deinde inquit cum autē
sero factum est descēderūt discipuli eius ad mare
& cū ascen. nauim. **Quis** em̄ non videat hoc recipi-
tulādo iohānem postea dixisse factum a discipulis.
quod iam ihesū iusserat anteq̄ fugisset ī montem
Cris. **Del** aliter mihi videtur hoc signū aliud ab
eo qd ap̄t matheum postū est. **Tunc** em̄ non statim
eū suscepit nūq; aē p̄suasi se statim suscipere et tē q̄d
ad huc tēp̄stas p̄maēbat cōcūciēs nauim. nūc autē
eū voce trāq̄litas adueit. **Quocirca** em̄ eadē facte
signa vt facile susceperibilia h̄nt. **Aug.** **Quis**
at̄ pauit domni^o turbas & ascēdit ī mōtem. **Sic** ei
de illo p̄didum est. **Congregatio** populorum arcum
dabit ei. & p̄pter hāc ī altum egredere id ē vt ar-
cūdet te congregatio populoz īgredere ī altum
Quare autem didum est fugit. neq; em̄ si nollet te-
neretur. **Aliquid** ergo significauit fugiēdo quia sci-
licet non potuit intelligi altitudo eius. **Quicquid**
em̄ non intellexeris fugit me dicis fugit ī montē
ipse solus quia ascēdit super omnes celos. **Ilo** autē
sursum posito. discipuli ī nauiculā tempestatem
patiebantur. **Nauicula** illa ecclesiam p̄signabat

Tenebre iam facte erāt &
non em̄ venerat ad illos
mādi. **Quis** em̄ non videat hoc recipi-
tulādo iohānem postea dixisse factum a discipulis.
quod iam ihesū iusserat anteq̄ fugisset ī montem
Cris. **Del** aliter mihi videtur hoc signū aliud ab
eo qd ap̄t matheum postū est. **Tunc** em̄ non statim
eū suscepit nūq; aē p̄suasi se statim suscipere et tē q̄d
ad huc tēp̄stas p̄maēbat cōcūciēs nauim. nūc autē
eū voce trāq̄litas adueit. **Quocirca** em̄ eadē facte
signa vt facile susceperibilia h̄nt. **Aug.** **Quis**
at̄ pauit domni^o turbas & ascēdit ī mōtem. **Sic** ei
de illo p̄didum est. **Congregatio** populorum arcum
dabit ei. & p̄pter hāc ī altum egredere id ē vt ar-
cūdet te congregatio populoz īgredere ī altum
Quare autem didum est fugit. neq; em̄ si nollet te-
neretur. **Aliquid** ergo significauit fugiēdo quia sci-
licet non potuit intelligi altitudo eius. **Quicquid**
em̄ non intellexeris fugit me dicis fugit ī montē
ipse solus quia ascēdit super omnes celos. **Ilo** autē
sursum posito. discipuli ī nauiculā tempestatem
patiebantur. **Nauicula** illa ecclesiam p̄signabat

a patre p filium **Unde** subdit Omnis qui audiuit a patre & didicit venit ad me. Si autem omnis qui audiuit a patre & didicit venit. Profecto omnis qui non uenit non audit a patre nec didicit. Valde remota est a sensu carnis hęc stola. in qua pater auditur & docet ut ueniat ad filium. Nec agit hoc cum carnis aure seu cordis. ibi est & ipse filius quia ipse est uerbum eius per quod pater se docet. simul est & spiritus sanctus. Inseparabilia eni didicimus esse opera trinitatis. Sed ideo patri hoc potissimum e attributum quia de ipso procedit & filius & spiritus sanctus. Itaque gratia que occulit & humanis cordibus diuina largitate tribuitur a nullo corde duro respuitur. Quippe tribuitur ut cordis duricia primitus auferatur. Cur ergo non omnes docet ut ueniant ad christum nisi quia eos quis docet misericordia docet quos autem non docet uerbo dico non docet. Si autem dixerim quid uolunt discere quos non docet respondebitur nobis. Et ubi e quod a dicit. Deus tu conuertens uiuificabis nos. Aut si non faciat uolentes ex nolentibus deus ut quod orat ecclesia sine preceptum domini pro persecutoribus suis. Non enim quisquam dicere potest. Crediti ut sic vocaret. Præuenit quippe eum misericordia dei quia sic est uocatus ut crederet. **Augustinus.** sup iobem. Ecce ergo quomodo trahit pater docentem de uirtute non necessitatem imponendo. **Trahit** enim dei est. Omnis qui audiuit a patre & didicit uenit ad me. Quid igitur christus nihil docuit. Quid quod patrem magistrum homines non uiderunt filium uiderunt. Filius ergo dicebat si pater docebat. Si enim ego homo cum sum illum doceo qui audiuit uerbum meum illum docet & pater qui audiuit uerbum eius. Expone autem hoc ipse. & ostendit nobis. quid dixerat. continuo subiungens. Non quia patrem uidit quisquam nisi qui a deo est. hic uidit patrem. Quasi diceret. Ne forte cum dico uobis omnis qui audiuit a patre & didicit dicatis apud uos. Nunquam uidimus patrem quomodo ab eo discere poterimus. a me ipso au dicit. Ego noui patrem ab illo sum. Quomodo uerbum est ab illo cuius est uerbum. Non quod sonat & transit sed quod manet cum dicente & trahit audientem. **Chrysostomus.** Omnes quidem a deo sumus. Id uero quod est principium filij & proprium eius hic non posuit. propter auditorum imbecillitatem.

Amen amen dico uobis. qui credit in me. habet uitam eternam. Ego sum panis uite. Patres uestri manducauerunt manna in deserto & mortui sunt. Hic est panis de celo descendens. et si quis ex eo manducauerit non morietur. Ego sum panis uiuus. qui de celo descendi. Siquis manducauerit ex hoc pane uiuet in eternum.

Aug. Ne uelare se uoluit dominus quid esset. unde dicit. Amen amen dico uobis qui credit in me. ha-

bet uitam eternam. Quasi diceret qui credit in me habet me. Quid est autem habere me habere uitam eternam. Vita enim eterna est uerbum quod in principio erat apud deum ut uita erat lux hominum. **Chrysostomus.** Quia uero turbe instabant cibum corporalem petentes & eius cibi qui patribus eorum datus erat. remissentes ut ostendat quod omnia illa figura erant huius. uitaque presentis mentionem de cibo spirituali facit dicens. Ego sum panis uite. **Quidem** uita seipsum uocat. quoniam uitam nostram continet & hanc & futuram. **Aug.** Sed quia illi de manna subiebat subiungit. Patres uestri manducauerunt manna in deserto & mortui sunt. Ideo patres uestri quia similes estis illorum murmuratores patres. murmuratores filiorum. Nam de nulla re magis deum offendisse ille populus didicit est. qui contra deum murmurando. Ideo autem mortui sunt quia quod uidebant & credabant quod non uidebant non intelligebat. **Chrysostomus.** Non autem sine causa addit. In deserto sed occulte insinuans quoniam non longum tempus fuit quo se manna datum est. neque simul cum eis uenit in terram promissionis sed quia uidebant panem sibi datum a christo non esse illo quod prius datum erat in eo quod illud desuper descendebat. **Quia** uero panis inferius gerebatur propterea subiungit. hic est panis de celo descendens. **Aug.** Hunc panem significauit manna hunc panem significabat altare dei. **Sacramenta** hoc sunt & illa fuerunt. In signis diuersa sunt. in re que significat paria sunt. apostolus audi omnes eadem escam spiritalem manducauerunt. **Chrysostomus.** Deinde ostendit quod maxime eos poterat persuadere. quoniam ipsi patribus suis multo digniores effecti sunt quia manna manducauerunt sunt mortui. Et ideo subdit. De hinc ex ipso manducauerit non morietur. **Ad hanc** uertit quod tibi ostendit differentiam. **Panes** autem hic dogmata salutaria dicit & fidem que in ipsum est aut corpus suum hanc enim conseruant animam. **Augustinus.** Sed nunquid nos non morimur qui manducauimus panem descendente de celo sic illi sicut mortui quomodo dum & nos sumus morturi quoniam attendit ad mortem hanc corporis uisibilem atque carnalem. quoniam uerum attendit ad mortem spiritalem qua patres istorum mortui sunt. **Manducauit** manna moyses & multi quod deus placuerunt & mortui non sunt quia uisibilem cibum spiritualiter intellexerunt spiritualiter gustauerunt ut spiritualiter saturarentur. **Nam** & nos hodie ad panem uisibilem cibum. Sed aliud est sacramentum aliud uerum sacramentum quoniam multi de altari accipiunt & accipiunt do moriuntur. **Unde** apostolus. **Iudicium** sibi manducat & bibit panem gratia celestem spiritualiter manducate innocentiam ad altare apponit. **Peccata** & si sine quotidiana non sine mortifera. **Atque** ad altare accedatis attendite quid dicatis. **Dimittite** nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. **Si** dimittis dimittetur tibi securus accede panis est non uenit. **Siquis** ergo ex hoc pane manducauerit non morietur. **Sed** quod pertinet ad uirtutem sacramenti non quod pertinet ad uisibile sacramentum qui manducat scilicet in se non facit.

Alia. Ideo inquam non panem quia ego sum panis de deo. **Per** hoc scilicet ergo panis solum fuit deus dicitur ut nescio si faber de manu si manna uimber. **Est** autem mea uita uiuificata ducant ex hoc pane uiam & uiam sed in eternum.

Et panis que ego habeo caro mea est panis mundi uita.

semper a uerbo dei cum dico caro mea est panis mundi domini dedit qui in se sui discipul eradioit. **In** ara crucis. **Quod** uerbum intelligit pro elemosina uita designat. **Et** hoc ego habeo potestatem suam deo innotuit patre crucifixus est a patre dari dicitur tunc dicitur quod panis qui in uisibilem figuram generat caro christi non enim dicitur generat carnis mee generat carnis aut inenarrabilis uoluntatis & habitatio fidei quare non uidemus carnem nos in eius assumpsit. **Ita** infirmitati condescendit cui obis sine quod nostre communi aut uita carnem suam de mortem soluit ego etiam resurrectionem nam domini mortem tu humano generat nam que in sanctificatione & in mundi uitam dixit. **Et** sperant uitam que est in hinc seipsum per mundo tradidit in dicitur sanctificat. **Aug.** **Et** dixit panem carne non hinc christi esse non negligere de spiritu christi de hinc corpus christi. nunquid non tuus hinc panem a potestatem multa sumus. **Et** sacramentum o uimber caritatis hinc credit in corpore.

Et litigabant ergo tunc quomodo potest habere ad manducandum. **Amen** amen dico uobis hinc carnem filij hominis.

¶ Beda. Et ut ostenderet distantiam vmbre et la-
 os esse et ventis subiungit. non sicut manduca
 uerit ptes vestri manna et mortui sicut qui mandu-
 cae huc p me uiuere meternum. **¶** Aug. **¶** Quid aut illi
 mortui sicut ita uale intelligi ut no uiuere meternu
 Nam temporaliter et hi pcedo monetur qui xpm
 manducant. si uiuunt in eternu quia xps est uita eter-
 na. **¶** Crisostomus. Si em possibile fuit sine melle et frum-
 to et alia huiusmodi. et annis illoz uita pseruare
 malum nunc obo spiritali hoc facere poterit e-
 illa erant. figure frequenter aut uita re promittit
 quia nichil est ita dilectabile hominibz. Unde et i ve-
 tri testamentu logitudo uite pmittebat hic at uita
 facta non habens sicut p hoc ostendere uult quoz
 sententia non mouerantem p peccato nunc soluit vi-
 tam eternam sicut pmittebat. **¶** Dequit. **¶** Hoc dicit in
 sinagoga docens in capharnaui ubi se plurime uir-
 tutes eius sunt facte. docebat aut in sinagoga et in
 templo multitudinem aerabere uolens et ostendes. quo-
 nam non est contrariu patri. **¶** Beda. **¶** Distice ab
 capharnaui que interpretatur uilla pulcherrima. significat
 mundi sinagoga uero iudaicu populum p hoc g-
 ostendit q dñs per mistenu icarnatois mudo apa-
 rens iudaco populo multa docuit que ipse intellexit

¶ Multi ergo audientes ex discipulis ei
 dixerunt. Durus est hic sermo. quia potest eu
 audire. Scies autem ihesus apud semetip-
 sum quia murmuraret de hoc discipuli eius
 dixit eis. Hoc uos scandalizat. Si ergo vi-
 deritis filium hominis ascendentem ubi erat
 pater spiritus est qui uiuificat caro non pro-
 deit quicquam. Verba que ego locutus sum uo-
 bis spiritus et uita sunt. Sed sunt quidam ex
 uobis qui non credunt. Sciebat enim ab in-
 itio ihesus. qui essent credentes et quis tra-
 diturus eum esset. Et dicebat. Propterea
 dixi uobis. quia nemo potest uenire ad me nisi
 fuerit ei datum a patre meo. Ex hoc multi
 discipuli eius abiierunt retro et iam non cum il-
 lo ambulabant. Dixit ergo ihesus ad duo-
 decim. Numquid et uos uultis abire. **¶** Respon-
 dit ergo ei Symon petrus. Domine ad que
 ibimus. Verba uite eterne habes. et nos
 credimus et cognouimus quia tu es christus fi-
 lius dei. respondit ergo eis iesus. none ego uos
 duodecim elegi et unus ex uobis dyabolus
 est. dicebat autem de iuda Simonis scariothis
 hic enim eum erat traditurus cum esset unus
 ex duodecim.

¶ Au. **¶** Talia loquente ihu non crederent aliud magnu
 dicentem et uerbis illis aliq gratiam cooperante sed
 pot voluerunt intellexerunt. et more hunc quia pot

erat aut disponebat ihesus carne quod idem erat uerbum. de
 luti passia distribue creditis i se uerbum deum multu g- au-
 ti eximi. si ex discipulis a dixerunt Durus est hic sermo.
¶ Crisostomus. **¶** Id est difficile suscepibile si peccedens eoz
 imbecillitatem. **¶** Ducabatur enim euz sup seipm loq maio-
 ra. pna dignitate. **¶** Et dixerunt. Quis potest euz au-
 dire quasi pro se ipsis respondentes quia non debebant.
¶ Aug. **¶** Si aut discipuli duru habuerunt istu sermo-
 nem quid mirum. **¶** Et tñ sic oportebat ut diceretur
 q non ab hominibz intelligeret secretu dei mentu de-
 beret face non aduersos. **¶** Crisostomus. **¶** Cu at audis q disci-
 puli eius murmurabant. non inuagas hos q adu-
 erant discipuli s; hos qui i habitu et figura uideba-
 tur ab eo instrui nam me discipulos erant quoz ex
 plebe q dicebant eius discipuli qd multo eu discipul
 mmebant ege. **¶** Aug. **¶** Sic aut apud se ista dixerunt
 ut ab illo non audirent. **¶** Sed ille qui nouerat in se
 ipso apud semetipm audiebat. **¶** Dñs se qd. **¶** Scies aut
 ihesus apud seipm quia mur. de hoc disci eius dix-
 eis hoc uos scandalizat. **¶** Crisostomus. **¶** Qd scilicet dixi
 uobis manducare carnem meam et bibere sanguine
 meu. **¶** Crisostomus. **¶** Erat aut hoc sicut dicitur signu occul-
 ta i medijs ferre. uñ sequit. **¶** Si g- uide. h. h. o. ascen-
 ubi erat pater suple quid dicitur. **¶** Hoc et in nathana-
 ele fecit dicens. **¶** Quid dixi tibi uidi te sub ficu. cre-
 dis maiora his uideb. non igit qones qomibz copulat
 s; magnitudine dogmatu et multitudine eos inducere
 uult. non igit discipulos in scandalu mittere uolens
 hoc dicit s; eozum scandalu soluere uolens nam du
 estimat eu de ioseph naeum non suscipiant ea q dice-
 bant. **¶** Qui uo crediderit erit quoz de celo descendit
 et illuc ascendit. **¶** facti attendant his que dicebant
¶ Aug. **¶** Vel alie. **¶** Sic soluit qd illos mouerat. **¶** Illu
 em putabat erogaturu corpus suli. **¶** Ille aut dixit
 se ascensu in celu uoz megru. **¶** Cum uideritis in q-
 ens filium hois ascendente ubi erat pater certe uel
 tunc uidebitis quia non eo modo quo putatis erogat
 corp suum. **¶** Et qd gra eius non consumit motibus
 filius aut hominis xpus ex uirgine maria hic esse cepit
 in terra ubi carne assupit ex era. **¶** Quid g- sibi uult
 q ait. **¶** Cum uidebitis uñ plonam esse xpm deu et homine non
 duas. ne fides nra sit. quaternitas sed trinitas. **¶** Sic
 ergo erat fili hominis in celo quemadmodum filius dei
 erat in terra fili dei in terra in suscepta carne fili
 hominis in celo in uitate plone. **¶** Crisostomus. **¶** No ergo
 ppter hoc putes q de celo corp xpi descendit lo-
 em marci am heretici et appollinatis est didu. **¶** Sed qd
 unus et idem erat fili dei et hominis. **¶** Crisostomus. **¶** Pro-
 pter h aut et alia solutione idu de dices. **¶** Spus e q
 uiuificat caro non pdest quicquam. **¶** Quid aut dicit tale e
 spiritale oportet ea que d me sunt audire. **¶** Qui at
 carnaliter audit nihil pferit. **¶** Est aut carnaliter intel-
 ligere simpliciter ea que posita sunt uideri et nihil
 plus imaginari. **¶** Oportet aut non ita iudicare. **¶** Sed
 omnia misteria interioribz oculis inspicere. **¶** Ad s; g-
 est spiritaliter audire. **¶** Carnale uo erat dubitare q
 licet potest nobis carne dare manducare. **¶** Quid igit
 non est uera caro imo uoz. **¶** Quid igit ait. **¶** Caro non pro-
 deit quicquam. non de sua carne dedit s; de eius carne

Cris. Quia vo petrus dixerat et nos credimus do
 mino collegio credentium excipit iuda. Unde sequit
 respondit ergo eis iesus. nonne ego vos. xij. elegi
 et unus ex vobis dyabolus est qui ait dicit tale e. ne
 estinens qui secuti estis me. non redarguam malos
 digni autem est h querere. quare nunc nichil dicunt
 discipuli sed postea formidantes dicunt. nunquid ego
 sum dicit sed non petrus audierat. vade retro me sciba
 na et propter hoc timore non habuit. nunc etiam non
 dicit. unus ex vobis me tradet sed dyabolus est. ideo
 nesciebant quod dicebatur. sed malicia estimabant vi
 tegare solum. accusant autem hic xpm gentiles insipie
 ut non em electio eius vni infert his que futura
 sit sed i voluerat postea e saluari et petrus. **Heda.**
 Sed dicitur quod ad aliud elegit xi. et ad aliud vni.
 vnam elegit ut i apostolica dignitate pfeuerare
 vnam elegit ut p p dicationis et officium salute ope
 raret humani generis. **Aug.** Electus em est iste
 a quo nolente et nesciente magni aliquid boni fieret
 sicut em in qui male vtunt operibus dei sic ecetra
 deus bene vobis malis operibus hominum. **Quid iuda**
 petrus h malo eius bene vni e dominus. **tradi se per**
 tulit ut nos redimeret. **De ead sic intelligi quod ait**
 xij. elegi qui psecratus est duodenari? nisi eorum qui
 p quatuor caromes mundi trinitate fuerant denū
 carum. **Ho aut quia perit inde vnus ideo illi? nisi**
 beator ademptus est nam in locū pereuntis ali? suro
 gotus est. **Grego. xxiij. moral. Capito aut noie**
 casit corpus cum de puero homine dicit vn? ex
 vobis dyabolus est. **Unde euangelista expones sub**
 die. Dicebat autem de iuda Simonis scariothis sic ei
 erat traditur eum cu esset vnus de. **xij. Cris.**
Considera xpi sapiendam neq em xpus eu manife
stum fecit ne verecunou faciat et sic hugosio fiat.
neq au latere pmisit ne estimas se latere sine timo
re operaretur.

Capitulum vii.

Post hec ambulabat ihesus. Gali
 leam. non em volebat in iudea
 ambulare quia querebant euz
 iudei interficere. **Erat autem in**
proximo dies festus iudeorum scenophegia
Dixerunt autem ad eum fratres ei? Transi
hic et vade in iudeam ut et discipuli tui vide
ant opera tua que facis. Remo quippe in
occulto aliquid facit et querit ipse in palam
esse. Si hec facis manifesta teipm mudo neq
em fratres ei? credebant in eum. Dicit er
go eis. Iesus. Tempus meū nondum adue
nit temp? aut vestrum semp est paratum
Non potest mūdus odisse vos. me aut odit
qā ego testioniu phibeo d illo qā opera ei?
mala sunt. Vos ascendite ad diem festum
hunc. Ego autem non ascendam ad diem
festum istum quia meum tempus nondum

impletum est.

Aug. Futurum erat ut aliquis fidelis xpi abscon
 deret se ne a psecutoribus inueniret et ne illi p crimi
 ne obiceretur latibulum pcessit in capite qd in mē
 bro confirmaret. vnde dicit. Post hec ambulabat ie
 sus in galileam non em volebat in iudea ambu. quia
 querebant eū iudei interficere. **Heda.** **Hec vboz**
cōnexio talis est ut intelligam? quomā i medio mul
ta geniet fieri potuerūt. Iudea aut et galilea regis
ones sūt. Palesstine puincie. Sed iudea dicta est a
tribu iuda non em solum illa regio q tribu iuda sed
et illa quā tribus beniamin possidebat. Iuda dicta
est quia ex tribu iuda. Reges orientem galilea vo
dicat eo q ladeum ppm id est candidū gignat gali
lea em grece latine lac dicit. Aug. Sic aut h? do
 min? dixit quasi non posset xpus ambulare iter in
 deos et non occidi a iudeis. **Hanc em potentā quan**
do voluit demonstrare. sed infirmitati nre pibat
exemplum. nō ipse p diderat potestate; sed nram cō
solabat fragilitate. Cris. Sed et illud e dicere. q
 niam que deitatis ostendebat et que humanitatis. **Ei**
minim fugiebat psecutores ut homo et aparebat eis
ut de? utrunq vere existens. Tho. **Recessit ee**
nunc i galileam quia nōdum passiois aderet ipus
vnde vniū repueabat i medio inimicōz manere et
magis ipsos ad odium incitare. vnde et consequent
temp? descendi cum subdit. Erat autem in pximo di
es fest? iudeorum scenophegia. Aug. Quis sit
 scenophegia q scripturas legerunt nouerunt facie
 bant tabernacula in die festo ad similitudine; taber
 naculoz in quib; habitauerūt cū ex egipto educti
 peregrinarent in heremo celebrabant ex hoc diem
 festum remissentes beneficiorū dñi qui tamen occ
 suri erāt dñm. **Appellabat at ap? iudeos dies fest?**
eum tñ nō esset vn? sed plēs. Cris. **Ostendit igit**
ur p hoc euangelista qm multum temp? pfermisit
Cum em dñs sedit in monte erat ppe dies festus pa
sebe hic autē scenophegie meminit et in quib; inter
medijs mensis nihil aliud nobis enarrauit nisi mira
culum panū et allocutionē factam ad eos qui come
derunt quia em inefficentē signa faciebat et disputa
bat nō poterant. Evangeliste omia enumerare sed
illa precipue studuerūt dicere pro qbus aut qrela
aut per aditio quēdā a iudeis subsequēbat quod et
hic aparet. Tho. Quia em fratres ei? viderant
 ipm nō esse paratū ad ascendendū subdit. **Dixerūt**
aut frēs ei? ad eum. Transi hinc et vade i iudeam
Heda. **Neli dicant. Tu signa facis et pauci ea vi**
dent. Transi g? ad regiam vrtem vbi sūt pncipes
ut visis signis laudem consequaris ab eis. Sed quia
non omnes discipuli semp dominū sequebant sed eoz
multi in iudea erant. Ideo subdit. De et discipuli cui
videant opera tua que facis. Tho. **Id est turbe**
que sequunt et. Non em de xij. dicunt discipul. s; de
alijs qui cōuersabant cum illo. Aug. **Cū aut au**
ditis. Fratres dñi manē cogitate p sanguinitatē nō
iterum parietis vllā propaginē. Sic em in sepul
cro vbi positum est corp? dñi nec ante nec postea
quicq; mortale concepit. oza quidem dñi discipulos

non latebant sed istos latebat & io dicebant. Ut di-
 cui vident opa q tu facis loquebant aut pruden-
 tia carnis verbo quod caro factu est unde & subdit
Nemo quippe in occulto aliquid facit & quent ipse in
 palam esse. **Si** hoc facis manifesta teipm mudo qsi d-
 facta miracula apare hominibz ut laudari possis ab
 omibz. **Na** qui euz vident monere glie i ppi' pfulunt
 & quia humanam gliam reqrebant in eum non crede-
 bat vn sequit. neq em fies eius cre. in eum. xpm
 em planguineu potuerit habere crede aut in eu ip-
 so pmpitate fastidierit. **Et** Cris. Dignu est autoz
 mirari euangelista. p morem veritatis amicu qualiter
 no vercedatur dicere ea que mgro vident ferre i
 uariam sed hoc maxime studuerit enunare. **Non**
 em quam lte detradione q fratres et decredebant &
 videtur quidem miti vborum quasi amicosum esse.
Chute em amantudinis erant q dicebatur quia &
 de formidine & de amore glie euz notant. **Na** dicunt
Nemo i occulto aliqd factu erat dicere formidme
 inculantium & simul iuspiciantiu que fiebant non ve-
 re facta esse. **De** hoc autem q dicunt. **Et** quent ip-
 se in palam esse amove glorie i eo nocant xps aut ma-
 suet eis rudit. docens nos non indigne ferre si aliq
 etiam viles nobis cofilient. **Sequitur** em **Die** g-
 es ihesus temp' meu nondum aduent temp' autoz
 vrm semp est paratu. **Et** Beda. **Me** aut videatur
 hoc geratu a quod apt' dicit ac vbi venit plenitu-
 do temporis misit de' filium suu referendum e quod
 hic dicit non ad temp' natiuitatis sed ad temp' gl-
 ficanonis. **Aug.** Dabit em illi consiliu consequē
 de glorie veluti secularē & terreno affectu mouet
 ne esset ignobilis & latitaret. **Sed** dñs voluit ipa
 colitudme per humilitatis viam sternerē. **Dicit** g-
Temp' meu id est glorie mee. qua veniam in altitu-
 dine iudicaturus nondū venit temp' autem vestruz
 id e mudi gloria semp e paratu. **Et** qm nos corp'
 dñi sui qn nob in fuleat adores hui' seculi dicat' eis
 ep' v' adest paratu. **Temp'** nostru nōdū adueit. **Ex**
 cella ei p'ia hulis via q' sculcat via qd qnt p'iam
Et Cris. **Ut** atr videat mibi aliqd occulte i sinuan for-
 tallis ei p'dere volebat & tradē iudeis & io dicit ep'
 meu nōdū adueit h est ep' crucis & mortis. **Tem-**
 pus autē vrm semp e paratum. **Quia** & si semper
 vos hias cum iudeis nō interfident vos eadem cu il-
 lis zelantes. unde sequit. nō potest vos odisse mō
 me aut odit quia ego testi. ghi. de illo. qd opa eius
 mala sunt. **Quasi** d' qualic mudo eos odit q eadez
 eum ipso voluit & p eis dem student me aut odit. qm
 redarguo eum. **In** tantū ergo gliam hoim nō qro
 q non p'ermitto eos redarguere. licet scia p' hoc
 odium nasci & morte intencari. **Per** hoc etiā osten-
 dit q odiu iudeozum contra eu cōtebat publica re-
 dargutio nō sē sabbati solutio. **Et** Cris. **Ut** dñs cōtra
 duo de quibz illi eum arguebant alia duo inducit. cō-
 tra formidme qdem dicit q opa mudi redarguit id
 est opa eozum qui mundana sapiunt. quod nō facēt
 si formidolosus esset. **Sed** contra inanem gloriā
 misit illos ad festum. unde sequit vos ascendite ad
 diem festum hunc. nam si vane glie passione detne-
 retur retinisset eos secum. nam glie cupidi consue-
 nerūt micos. h're q sequit eos. **Et** Cris. **U'** e' dicit

ostendens q eis bladiu n vult. sed pcedit eis iudaica
 face. **Aug.** **Vel** atr Vos ascendite ad die festu huc
 vbi gliam humanā qntis vbi extēdere vultis car-
 nalia gaudia. nō eēna cogitare. **Sequit** ego at nō ascē-
 dam ad die festu istu. **Et** Cris. **Sed** mō vobiscum qd
 meū ep' nōdū impletū est. **In** fūto ei pasca crucis
 gēo' erat. **Aug.** **Ut** meū ep'. i. glie mee nōdū
 adueit. **Ipe** ent die fest' me' n die to festis at istis
 p'curis & er' istis h' p'māeb' iēnū ipa die festiuitat
 gaudiū sū sine eēnicas sū laboz. seruitas sū nube.
Et **Hec** cū dixisset ipse māsit i galilea ut at
 ascēderūt fies ei. **tūc** & ipse ascēdit ad die
 festu nō manifeste. sed qsi in occulto. **Iudei**
 ergo qrebāt eū in die festo. & dicebāt. vbi
 ē ille. **Et** murmur multus erat de eo intur-
 ba. **Quidā** em dicebāt qz bonus ē. alij autē
 dicebāt nō sē seducit fbas. **Nemo** tñ palā lo-
 qbat de illo. **Propter** metū iudeozum.
Et Cris. **Quia** dixerat dñs non ascendam vobiscū
 in pncipio denegauit ascensum vitans iram fremē-
 tū iudeoz. unde d' **U'** cū dixisset ipse māsit i gali-
 lea. **Postea** vero ascendit. **Unde** sequit. **Et** autem
 ascēderunt fies eius tūc & ipse ascēdit. **Aug.**
Ascendit autem nō gliam temporaliter sed aliquid
 docere salubriter de festo eterno admonere. **Et** Cris.
Del ascendit. nō vt patiat. sed vt alios erudiat.
Latenter autē ascendit. **Poterat** em manifeste ascen-
 dere & detinere eozum modinatum impetum quod
 micoiens fecit sed nolebat hoc continuo facere ne
 magis suam diuinitatē denudaret. & vt in carnado
 nis certo esset & vt nos erudiret ad virentem ut
 igitur disceremus quid nos oporteat face qui non
 possum' persecutores detinere voluit latenter ascen-
 dere. **Non** autem dixit in occulto sed quasi in occulto
 ep. vt ostendat dispensatūe hoc esse factum. **Si** em dia
 vt de' ageret quomodo possemus nos scire modum
 res humanis peniculis qd oporteat facere. **Et** Cris.
Del occulte ascendit qz fauorem hoim non qnt non
 pompis stipanti se turbarū delectauer. **Et** Beda.
Diffice autē designatur. qz singulis qbu s' carnali-
 bus humanam gliam querentibz dñs manet in gali-
 lea. que interpretatur trans migratio facta id est i mē-
 bris suis q' transmigrat de vicijs ad virtutes. & in
 est profidant. **Postmodum** vero dominus ascendit
 quia membra xpi non hui' vite sed eterne gliam q
 runt. **Occulte** autem dñs ascendit quia omnis glia
 est ab intus id est de corde puro & conscientia bona.
 & fide nō fida. **Aug.** **Vel** q' q' latente ascendit aliqd
 significare voluit. **Omnia** enim que dida sunt an-
 tiquo populo israel vmbre fuerunt futurorum. &
 scenophagia vmbra erat futuror. **Quia** g' que fi-
 ebant in figura manifestant in nob. **Ascendit** ergo i
 occulto. **Figura** em erat ipm esse i occulto. **In** ipso
 die festo xpus latebat. quia ipse dies festus christi
 membra peregrinatura significabat. **Ille** enim est
 in tabernaculis. qui se in mundo esse intelligit pe-
 vegrinum. **Scenophagia** autē erat celebratio taber-
 naculorum. **Sequitur.** **Iudei** autem querbant eum
 in die festo. **Et** dicebant. **Vbi** est ille. **Et** Crisostom'

Cr. Ex multis odio & i
 em vocare volebant. Non
 fuit reuerentia nec mul-
 tate credebāt: xpm fraudu-
 se mar. mul. erat de eo m-
 etas de potestate qua conu-
 lūm em dice. quia bon-
 dicit turbas. **Quicūq** er-
 at dicit bon' est. alij non
 ite dicitur ē de deo. valeat
 q hoc dictum fuerit xpm
 depre est. nec xpo sedud-
 est xpm' si aut seducen-
 gaudiū ducere est. quer-
 ad malum malus sedud-
 bonus & vniā hō omnas s-
 Cris. Igitur illam quā
 endm ē esse qua sēz dicebat
 apm & sacerdotū quod o-
 dicit turbas non dicit sed
 si palam loquebatur de ill-
 Aug. **Foram** sēz qui de
 cū dicitur lonabane. **Se-**
 lūbat. **Et** Cris. **Vide** a
 rumpsonē. **U'** aut qui p-
 quod erat iudicia s; nō h-
 quod maxime mulacudin

Nam aut die festi
 ius in tēplum & doc-
 di dicentes. **Quō** hic
 dicit. **Respondit** eis
 itna non est mea. **Se-**
 quis voluerit volunt
 noscet de doctrina vtr-
 a meipso loquar. **Qui**
 gloriā propriam qu-
 gloriā eius qui misit
 & iusticia in illo non
Et Cris. **Domin'** tradidit
 no habere volens non m-
 a solemnitate meorum v-
 lo mediant ascen.ibus n-
 ius dieb' tam querierūt
 no magis intendebant do-
 bare & q malum. **U'** qd
 & ad miraretur hi vo ve-
 dū nō p'io festi. h' s
 tūc d' vñ postea xpm a
Quanti em dicitur iocūg
 p'ntis celebrabant. **Et**
 dicit. id ē tū illa die festi
 p'ntis ve eē hoc imple-
 ad diem festu hunc id ē al-
 vel fm diem ascendit aut
Aug. de que. no. & ve-
 ita quasi ad die festu sed

ppriam querit Quasi d. quilibet ppriam vult isti
 tu ere doctrinaz ppter nihil aliud hoc vult qd vt glo
 riam acqrat. Si vo ego gham et qui misit me que
 ro cui gra aliena vellem vos docere Et hoc e qd
 subdit. Qui aut querit gham eius qui misit illu h
 verax est et iusticia i illo no est. **¶** **Chro.** Quasi d.
 verax su quia doctria mea cõmter veritate inuisti
 cia in me non est. quia alterius gham non vlturpo.
¶ **Aug.** Qui querit gham ppriam antept est. Do
 mm aut noster magnu nobis exemplū prebuit hu
 militatis dum habitu muent vt homo querit gham
 patris non suā. s; tu qñ aliquid boni facis gham tu
 am queris qñ aliquid mali facis deo caluniam medi
 tans. **¶** **Chro.** Vide g. qm causa quedam ppter quā
 humilia d se dicit hoc e vt credant qm no desiderat
 gham neq pncipatū. et etiam ppter imbecillitatez
 audietū et vt doceat hoies moderata sapere et nihil
 de se dicē magnum sed semper humile.

¶ Nonne moyses dedit vobis legem et nes
 mo ex vobis facit legem. Quid me queri
 tis interficere. Respondit turba et dixit de
 momum habes quis te querit interficere.
 Respondit ihesus et dixit eis. vnū opus fe
 ci et omnes miramini. Propterea moyses
 dedit vobis circuncisionem nō quia ex moi
 se e sed ex patribz et sabbato circūciditis ho
 minē. Si circuncisionez accipit homo in sab
 bato vt nō soluat lex moysi mibi indig
 namini. quia totū hominem sanum feci in
 sabbato. Nolite iudicare secūdam faciem.
 sed iustum iudicium iudicate.

¶ **Chro.** Quas criminationes iudei ptra xpm indu
 cebant vnā. qd sabbatum solueret. Aliam qd ptem
 suū dicebat deum equalē seipm facēs deo. hoc igit
 prius. confirmavit dum ostendit qd non est deo con
 trarius sed eadem illi docet. De reliquo ad sabbati
 solutionem instat. Dicens. nonne moyses de vo les
 gem et nemo ex vobis facit legem. Ne si diceret lex
 dicit non occides vos autem occiditis et hoc est. qd
 subditur. Quid me queritis interficere. Ne si dice
 ret. Et si ego dissolui legem. hominem sanans tras
 gressio fuit sed in salutem. Vos autem transgredi
 mini in malum. vnde non deo a vobis desolutione
 legis diiudicari. In duobz ergo eos contempnit. Et
 dicendo quid me queritis interficere. ostenden do q
 miam occasionez meditates n sunt digni aliū diiudica
 re. **¶** **Augustinus.** Del hoc dicit. quia si legem face
 rent. in ipis literis xpm agnoscerent et presentem
 non occiderent. Respondit autē ei turba non pertu
 nentia ad ordinem sed ad turba donem. Sequitur em
 Respondit turba et dixit. Demoniū habes qd te que
 rit interficere. et dicit e qd demoniū haberet qd demones
 expellebat. Dno aut n ebat. s; i sua vitate trāquil
 lus nō reddidit maledictū p maledicto s; rādit trā
 quille. **¶** **Heda.** In q nobis patientie reliquit exē
 plum vt querens nobis ab aliquo falsa obiciunt
 puaa patienter tolerem. et vera que possum. nō

obiciamus sed saluaria monita pndicem. Sequit
 em. Respondit ihesus et dixit eis vnū opus sed et omnes
 miramini. **¶** **Aug.** Ac si d. Quid si oia opa mea viderē
 tis ipi em opa erāt. que in mūdo videbāt et ipi qui
 fecit omia nō videbant fecit vnā rem et turbati sūt
 qd saluū se hoies i sabbato qñ si quis qñ eoz egrot
 sabbato sinceraret aliū illi sanum fecisset qñ ille qui
 eos scandalizauit. quia vnū hoiem sabbato saluū
 fecit. **¶** **Chro.** Hoc em est qd dicit miramini hoc est
 turbamini cum muleuatis vide autem quō prudenter
 a lege eos filogilat. Vult em ostendere qd facere h
 opus non erat legem soluere. Sunt em multa prm
 cipaliora quā lex de obseruatione sabbati per quoz
 obseruationem lex non soluta et sed impletur. Et iō
 subdit. Propterea moyses dedit vo arcum. non qd
 ex moise est sed ex patribz et in sabbato circūci
 ditus hominem. **¶** **Augustinus.** Quasi diceret. Ne
 nefidum est vt acciperetis circuncisionem. A mo
 se non quia ex moise est sed ex patribz. Abraam
 em pnus accepit circuncisionē a domino et in sab
 bato circunciditis. Conuēte vos moyses. accepistis
 in lege vt circuncidatis. vij. die. Accepistis i lege
 vt vacetis vij. die. Si octauo dies illi qui natus est
 occurrat ad diem septimū sabbati circunciditis do
 minū. que circuncisio pertinet ad aliquod signaculū
 salutis et non debent homies sabbato vacare a salute
¶ **Alchun.** Propter tres em rās data fuit circū
 cisio. pmo vt signum esset magne fidei abrahe. Secūdo
 vt p eam a ceteris nationibz discerneret. Tercio
 vt illam i virili membro suscipientes castitate men
 tis et corporis obseruare deberēt. Et em cõferebat
 tunc circuncisio qñtum nunc baptisma mī qd tunc
 nondum aperta erat. Concludit ergo ex premis
 Si circū. acci. hom. in sabbato vt non sol. lex moysi
 mibi indignamini. quia optum hominē sanum sed
 in sabbato. **¶** **Chro.** Quasi diceret. sabbati solutio i
 circuncisione legis est obseruatio. Sic et ego hoiem
 curans sabbato legem seruauī vos qui non estis
 legis latores vltra modum legē defenditis. sed mo
 ses iuber legem solui ppe mandatū qd non erat ex
 lege sed ex patribz. Per h autē quod dicit. Totū ho
 minē sanū feci in sabbato ostendit circūcisioz esse pte
 larē sanitatē. **¶** **Aug.** Forte at illa circūcisio ipm do
 minū significabat. Quid em e circuncisio nisi caris
 expoliatio. Significat g. expoliatioz a corde cupi
 ditatū carnaliū n g. sine cā data e i eo mēbz qd p
 creatū dātā mortaliū qd p v. hoies pñm ierāt i mōm.
¶ **Is** at qd qd cū pputo nascitē qd omis cū vido ppa
 ms nascitē et n mūdāt de. siue a vicio cū q nascimur
 siue a vicio que male viuēdo addim. n p xpm cul
 tellis ei petrimz circūdebāt et petre noie xpi figu
 rabant. **¶** **Is** at octauo die qd p septimū sabbati. Dno
 die dñico. **¶** **Is** at resurrectio nos circūcidit.
 .i. ab hūlie dñdena carnalia intelligite h significat op
 bonū qd ego feci totum hoiem saluū in sabbato quia
 et curatus est vt sanus esset i corpore et credidit vt
 sanus eēt in aīa. estis at phibiti futilia opa facē sabbato
 nūqd fūle op. e hominē sanare i sabbato. mādu
 catis h qd et bibitis sabbato qd pēny ad salutē p qd
 ostendit opa salutis nro mō eē die sabbati omittēda

¶ **Chro.** Non aut dicit. et
 non tam seolum narzant
 libetur. nollet iudicare si
 am vocati. quasi dicere
 vos habe. maiorē gloria q
 can feruas sententiam sed
 vult iudicare. nulli aut n
 vult sabbati solui ppter
 vult aliā de quā ex lege iud
 vobis est moyses qui iube
 em legi. **¶** **Aug.** Hoc
 co mōdē i hoc seculo mag
 lery iudicare. admonuit q
 me et nos quod em p dō
 et pter nos scriptum est
 no reuocari m. surfi est do
 em dōs corp. em domini
 vult potest veritas ei. vbi
 et q nos iudicat psonaliē
 em cū hoies diuerso mō
 tione em ne psonas acco
 uocū mōt parrem et fil
 in honore sed pponim. si
 in vnitatē et sic erubū
 p dicit equitas meritum.
¶ Dicebant et go q
 Nonne hic est quem i
 et ecce palam loquitur
 Quis id vere cogn
 hic est xpus. Sed hu
 autem cum venerit n
 mabat et go ihesus n
 tens. Et me scitis et
 iplo non veni sed est
 vos nescitis. Ego sci
 nescio eum ero simili
 ego scio eum quia ab
 fit. Querebant ergo
 nemo misit in illum n
 venerat hora eius.
¶ **Aug.** Supra dictū est
 dicit ad diem festum
 cu potestas erat vt nō t
 mō i ipō die festo qui
 tan et suū esse miter un
 Putabat vnitatis. No
 ta vt mirarent turbe
 ex hierosolimis. Non e
 ficere. Et ecce palam lo
 rant em quā seuitia qu
 ta non timebat. **¶** **Chro.**
 hierosolimis quōz qui m
 oīes erāt miserat iūo
 mo maxī omnia iudi
 mēbant an nō magnū
 interficere hre eū in mā

¶ Non autē dixit ego manus arcū dñe op
 aus sum sed solum narzans iudiciū eis cōcessit vñ
 subditur nolite iudicare secundū faciē s; iustū iudi
 cium iudicatis quasi diceret non quia moyses apud
 vos habet maiore gloriā quā ego ex psonarū digni
 tate fratas sententiā sed a rerū natura hoc enī est
 iuste iudicare nullū autē incusavit moysen de hoc qd
 iuste iudicabat solum ppter mādātū arcū dñi qd
 erat aliū de quā ex lege iudicatum ergo fide dig mor
 vobis est moyses qui iubet solum legem a mandato
 non legali. **¶** Augu. Hoc atē qd dñs notavit hoc lo
 co pndere i hoc seculo magni laboris est non psona
 licet iudicare admonuit quidē dominus iudeos ad mo
 ritū & nos quod enī p̄solum sanabat de ore domini
 & ppter nos scriptum est & nobis seruati & ppter
 nos rōtati in sursum est dominus sed etiam hic ē veri
 tas dñs corp⁹ enī domini in quo surrexit vno loco
 esse potest veritas ei⁹ vbiq; diffusa est. Quis ergo
 est q non iudicat psonaliē qui equalitē diligit. Non
 enī cū hoies dūeris mō p suis gradib; honoram⁹
 mendum ē ne psonas accipiam⁹. Nōnunq; enī est
 iudiciū in p̄terem & filiū nō equam⁹ filiū patri
 in honore sed p̄ponim⁹ si bonam cām habet filiū pa
 tri in veritate & sic tribuim⁹ honorem debitū vt nō
 perdat equitas meritum.

¶ Dicebant ergo quidam ex ierosolimis
 Rōne hic est quem iudei q̄runt interficere
 & ecce palam loquitur et nichil ei dicunt.
 Nunquid vere cognouerūt p̄ncipes. quia
 hic est xp̄s. Sed hunc scimus vñ sit. xp̄s
 autem cum venerit nemo scit vnde sit. Cla
 mabat ergo ihesus in templo docens & di
 cens. Et me scitis & vnde sim scitis. Si me
 ipso non veni sed est ver⁹ qui misit me quē
 vos nescitis. Ego scio eum. Et si dixero qd
 nescio eum ero similis vobis mendax. Sed
 ego scio eum quia ab ipso sum & ipse me mi
 sit. Querebant ergo eum apprehendere &
 nemo misit in illum manus. quia nondum
 venerat hora eius.

¶ Aug. Supra dictū est qd dñs ideo velut occulte
 ascendit ad diem festum. Nō qd timebat ne teneret
 cu postitas erat vt nō teneret. S; vt significaret
 eū in ipso die festo qui celebrabat a iudeis se occul
 tan & suū esse misterum nunc autē aparet p̄tas que
 p̄tabat tūm dieas. Nosbat enī palam in die festo
 ita vt mirarentur turbe. Vñ dicit. Dicebant g⁹ quidā
 ex ierosolimis. Rōne hic ē quē iudei querunt me
 ficere. Et ecce palam loq̄tur & nichil ei dicūt. Noue
 rant enī qua seuerā querebat mirabant qua potē
 ta non tenebat. **¶** Cn̄f. Addit autē euang. eysa ex
 ierosolimis quōs qui magis potati erant signis h; y
 omnes erāt miserat illiores q̄ deitatis a⁹ signū viden
 to maxim. omnia iudicio corruptorū p̄ncipum per
 metebant an nō magnū signū insāmetes & q̄rentes
 interficere h̄re eū in maib; & rep̄tē q̄sleret. **¶** Aug.

Igit non plene intelligentes xp̄i potēciā putave
 runt esse p̄ncipū scienciā q̄ a pepercerūt. Nō sub
 dūt. Nunquid vere cognouerūt p̄ncipes. q̄a h̄ est
 xp̄s. **¶** Cn̄f. Sed ipi neq; p̄ncipū sequitur sentē
 tiam. Sed aliā p̄forune corruptā & p̄ria amētia
 dignā. vnde subdit. Sed hūc scim⁹ vñ sit. xp̄s autē
 cum ve. ne. scit vnde sit. **¶** Aug. Hec opinio apud
 iudeos non manē nata ē. Inuenim⁹ enī qd scripture
 dixerūt de xp̄o qm̄ nazareus vocabit. Ergo p̄tē
 erunt vnde sit iudei & dixerunt herodi querenti qd
 xp̄us in betheleem uide nasceret & est. **¶** Cn̄f. eca;
 p̄phetiam attulerunt. vñ ergo nata est hec opinio
 apud iudeos qd xp̄s cū venire nemo sciat vñ sit. Nō
 q̄a verunq; p̄nundaueit scripte fm̄ homiez p̄dixe
 rūt vnde esse fm̄ deū latebat impios & q̄redat piof.
¶ Hic igit opinōē i eis generauerat qd p̄ elaiā didū
 est ḡhadonē a⁹ q̄s enariabit. Deinde dñs ad verū
 qd r̄ndit & q̄a nouerāt eū vnde esset & q̄a non noue
 rant. vnde se q̄tur. Clamabat g⁹ ihesus docens in tem
 plo & dicens. Et me scitis & vnde sim scitis. hoc est
 dicere & vnde sim scitis & vnde sim nescitis vñ sim
 scitis ihes⁹ a nazaret cui⁹ enā parentes nostis. So
 lus enī i hac causa latebat. h̄gnis parē quo excep
 to totum nouerant i ihu qd ad hominē p̄meret. re
 de g⁹ dixit. Et me nescitis & vnde sim scitis. fm̄ car
 nem & effigie homis quā gerebat. **¶** Cn̄f. diuinitatē
 autē. A me ipso non veni. sed est verus qui misit me.
¶ Cn̄f. Per qd ea que i mēte habetā reuelat. Ne
 si d. Non sum de numero eorū qui sine causa venērūt
 sed est verax q̄ misit me. & si verax est in veritate
 misit & qui missus ē congruū est veracem esse. rur
 sus autē ex p̄p̄s smonitū eos capit. quia enī dice
 bant. cum veniret xp̄s null⁹ cognosceret vñ est. osten
 dit eadē mōde se xp̄i esse quōs a patre venit quē ipi
 nesciebant. Et ideo subdit quē vos nescitis. **¶** Cn̄f.
¶ Sexto de trin. Nunq̄d autē non omnis homo licet
 in carne ex deo natus est. & quō negat ab h; y vel
 seipsum vt vnde ipse sit sciri nisi ip vnde est ad nate
 sua referret. autōrē. Nam id qd vñ sit ignoratur.
 naturam ex qua ē dum vñ sit nescitur ostendit. Nō
 norant enī vñ de sit non p̄t quicquid subsistit ex n̄hi
 lo. Quia hoc ipm̄ quod nō ignoratur ex n̄hilo. igno
 ratiōne eius vnde sit non habet. Ob hoc autē qd sit
 ipse nescitur dū ignorat a quo sit nō confitē enī
 filiū q̄ negat natum nec natū intelligit q̄ putabit
 esse ex n̄hilo. **¶** Cn̄f. Vel ignorantā hic didit que
 est p̄ opera sicut paulus ait. Confitemē se nosse deuz
 factis autē negāt. Dupliciter igit eos & edarguit. Ce
 p̄mum q̄dem que occulte loquebant. hec in medium
 inducit clamās vt eos veretundat faciat. **¶** Aug.
 Demig vt ostenderet eis vnde possēt scire subiecit.
 Ego scio eum. Ergo a me q̄ntē vt sciat eum. Pa
 trem enī non cognosceit nisi fili⁹ & cui voluerit fili⁹
 reuelare. Et si dixero quia nescio eū ero sitis vob
 mendax. **¶** Cn̄f. Quod est impossibile q̄a enī
 verax est qui misit congruum est & eum qui miss⁹
 est veracem esse vbiq; autē cognicōz patris soli si
 bi attribuit q̄a a patre ē. vñ & h̄ seq̄. Et ego scio
 eum q̄a ab ipso sum. **¶** Cn̄f. Hilarius. vij. t. tr. Que
 ro autem vtrum id qd ab eo op⁹ est i eo creatiois

malebidi sunt Dicit
le qui venit ad iherusa
ex iphis. Niquid lex
misi puz audient ab
id faciat Respondit
d tu galileus scri
e. Quia propheta a
reuerli sunt vnusquis

Alehu. Qui eum lapidare volentes tenerent non
potuerunt arguere ministros qui eum non adduxerunt
Cns. Ecce pharisei et scribe miracula videntes et
sempora legentes nihil profecerunt miser autem nihil
horum habentes sub vna sola allocutione sunt capti et
abentes ut eum ligarent redierunt ligati miraculo
et non dixerunt non potuimus propter turbas sed pro
nes efficiantur christi sapientie. **M**a sequitur. Responde
rit ministris. Nunquam sic locutus est homo sic loquitur
Aug. Ne autem sic locutus est quia deus erat et homo
Cns. Non est autem solum eorum prudentia admiranda
quia quia signis non eguerunt sed a sola doctrina sunt cap
ti. **M**a enim dixerunt. Nunquam talia miracula fecit
homo si nunquam sic locutus est homo. Sed etiam admiranda
est eorum securitas quod ad phariseos qui contra christum
aucterabatur venerunt et eis talia locuti sunt non enim longum
fronem audierunt si breuiter. Cum enim mens fuere
incurupea non longis fronibus opus est. **A**ug. **P**harisei enim eorum testimonio repulerunt nam seque
responderunt quod eis pharisei. **N**unquam et vos seducti
estis. **Q**uasi dicerent vident vos delectatos esse in fr
onibus suis. **A**lehu. Et reuera laudabiliter sedu
derunt quia dimisso malo infidelitatis trasserunt
ad fidem. **C**ns. Ad arguendo autem in sapiente contra
eis sillogizant. **M**a sequitur. Nunquam ex principibus
aliqui crediderunt in eum autem ex phariseis et turba he
braica non nouerunt legem christi credebant
in eam qui miserat legem et eum qui miserat legem con
demnabant illi qui docebant legem ut impleret. quod
deus dixerat. Ego veni ut non videntes videant.
videntes credant. **C**ns. **Q**ualiter igitur maledicti
sunt illi qui a lege sua denuo vos potius maledicti estis
qui non obstruatis legem. **A**lehu. **P**ro autem suauiter
et blande pharisei ministris respondit quod dubitauerunt
ne forte ab eis prorsus segregetur et christo ad
uersus. **C**ns. **Q**uia vero dixerat quod nullus principum
credidit in eum. **N**o hoc excludendum subiungit. **P**icit
nicodemus ad eas ille qui venit ad illum nocte qui vnus
erat ex illis. **A**ug. **I**pse non quidem incredulus sed
timidus. **M**a ideo nocte venerat ad lucem quia illumi
nari volebat et se in tenebris hic ergo videt iudeis.
Nunquam lex nostra iudicat hominem nisi prius audi
at ipse et cognoscit quid faciat. **C**redabant enim quia si
eum tantummodo paterent vellent audire forte simi
les fierent illis qui missi sunt tenere et maluerunt cre
dere. **V**olebant autem illi pueri ante esse damnatores
qui cognouerunt. **A**ug. xxv. de ciui. dei. **P**icit autem
lex nostra de lege que dei est eo quod est ab illo data ho
minibus. **C**ns. **O**stendit autem nicodemus eos neque cog
noscentes legem neque facientes que sunt legis. **C**uz
autem congruum esset ostendere quod non indiscrite mi
serunt vocatum eum rudius et iracundius ut non
contradictione. **M**a sequitur. **E**t dixit ei. Nunquam et
tu galileus es. **A**ug. **I**dem est quasi a galileo seductus.
Dns enim galileus dicebatur quoniam de nazareth qui
tunc erat pariter et secundum mariam dixit pariter. non
secundum virile semen. **C**ns. **D**einde inuiose quasi eo
nescient scriptas iouerunt scriptas et vide quod

propheta a galilea non surgit ac si dicerent. vade et disce.
Alehu. **N**on enim locus ubi natus sed ubi conu
labatur attendebant et ideo non solum messiam sed ne
prophetam eum credebant. **A**ug. **P**ropheta quidem
a galilea non surgit sed dominus prophetarum inde surrexit.
Sequitur. **E**t reuersi sunt vnusquis in domum suam
Alehu. **N**ullo profecto negotio vacui fide et ideo
fraudati utilitate sunt reuersi in domum infidelitatis
et impietatis sue.

Capitulum . viii.

Ihesus autem perrexit in montem oliueti. Et diluculo iterum ve
nit in templum. et omnis popu
lus veniebat ad eum. Et se
dens docebat eos. Adducunt autem scribae et
pharisei mulierem in adulterio deprehen
sam et statuerunt eam in medio. et dixerunt
ei magister hec mulier deprehensa est nunc
in adulterio. In lege autem moyses manda
uit. **R**obis huiusmodi lapidare tu ergo quod
dicas. **D**oc autem dicebant temptantes eum.
ut possent accusare eum. **I**hesus autem in cli
nans se deorsum. digito scribebat in terra.
Cum autem perseverarent interrogantes eum
erexit se et dixit illis. **Q**ui sine peccato est
vestrum. primus illum lapidem mittat. et
iterum se inclinans scribebat in terra. audi
entes autem hoc. vnus post alium egibant. in
cipientes a senioribus. **E**t remansit solus
ihesus. et mulier in medio stans. **E**rigens
autem se ihesus dixit ei. **M**ulier ubi sunt
qui te accusabant. **N**emo te condemnauit.
Que dixit. **N**emo domine. **D**ixit ei ihesus.
Nec ego te condemnabo. vade et iam am
plius noli peccare.

Alehu. **D**ominus maxime circa passionem suam
hanc sibi effecerat consuetudinem. ut in die quidem in tem
plo quod erat iherosolymis verbum dei predicaret. **S**ig
na et miracula ostenderet sero reuertebatur in betha
niam ubi apud sorores lazari hospitabatur et mane
iterum ad simile opus reuertebatur. **I**gitur secundum hunc morem
cum in ultimo die scenophegie tota die in templo pre
dicasset vespere perrexit in montem oliueti. **E**t hoc
est quod dicit. **I**hesus autem perrexit in montem oliueti.
Aug. **U**bi enim decebat docere christum nisi in monte
oliueti. in monte vnguenti. in monte christi matris. christi
enim nomen a christo dicitur est. **C**ristus autem grece
latine vndio nominatur. **I**deo autem nos vnxit quia lu
datores contra diabolum fecit. **A**lehu. **V**ndio
etenim oleo fectis et dolentibus membris solet afferre
leuamen. **O**nos etiam oliuarum sublimitate domice
pietatis designat oleos grece latine misericordia.
Natura quod oleo misterio aptissimi me congruit supere

sum pater et ego ipse sum filius; solus non sum inquit
quia mecum est pater. Distingue ergo personas disting
ue et intelligentiam agnosce quia pater pater est et filius filius est; si
noli dicere pater maior est filius minor. Una substan
tia est. una coeunitas perfecta equalitas. Ergo verus
est inquit iudicium meum quia filius dei sum ut tunc intel
ligas quod mecum est pater non sic filius filius ut ipsum deser
uerim formam serui accepi; sed formam dei non amisit de
iudicio dixerat de testimonio uole dicere. nam sequit
ur. Et in lege uera scriptum est quia duorum testimonio ueritas
est. **Aug.** contra faustum. An forte manichei calumniae
quia non ait. In lege dei sed in lege uestra scriptum est
ubi ueritatem locutionem scripserunt quae non agnoscat
lege enim uestra dixit uobis data. sicut apostolus dicit eu
gelium suum quod se tunc accepisse testatur. non ab homine
sed per reuelationem iherosolimitani christi. **Aug.** super iohannem
Magnam autem habet questionem et ualde uidetur in misterio
res esse constituta ubi de duobus dicitur in ore duorum uel triu
m testimonium stabit omne uerbum. fieri enim potest ut duo meta
tur. Pulchra causa duobus falsis testibus uergetur
vniuersus populus mentis est contra christum. quod ergo
accipiendum est in ore duorum uel trium testimonium stabit
omne uerbum nisi quia hoc modo per misterium trinitas com
mendata est in qua est perpetua stabilitas ueritatis. Accipi
t ergo nostrum testimonium ne sentias iudicium. Differo
iudicium non differo testimonium uel sequitur ego sum qui
testimonium perhibeo de me ipso et testatur perhibeo de me qui misit
me pater. **Deo.** In multis enim locis per filio suo
perhibet testimonium ut et illud ego hodie genui te et tunc
hic est filius meus dilectus. **Chrysostomus.** Vel aliter. Si quod
didicimus est simpliciter acceptum questionem habet. Nam in ho
minibus quodam propter hoc determinatum est quod in ore duorum
uel trium testimonium stet omne uerbum quia unus solus non est
fide dignus. In deo autem aliter utique hoc habet rationem
sed et aliter non stare quod didicimus est nam in hominibus cum
duo et aliena re testatur et testimonium est uerum. si ei duo
testari. si uero unum eorum libitum testatur. non adhuc sunt duo
testes. **Ad** nihil ergo aliud hoc dixit. quia ut ostendat mi
hil in me patre hunc alioquin non dixisset ego et qui
misit me pater. considera eam pacem nihil habentem
diminuta a patre. homo enim cum a se ipso dignus fuerit
fide testimonio non indiget sed hoc in aliena re. in propria
vero cum testimonio alieno indiget. non adhuc dig
nus est fide. **Hic** uero totum pergrammum est. etenim in propria re
testatur et ab alio testimonio hunc dixit se fide dignum esse
Alchis. Vel potest sic intelligi quod dicitur. Si
uerba lege approbat testimonium duorum hominum qui potest decipi
et plura testari. quia ratione meum et patris testimonium quod si
ma stabilitate firmum est uerum esse non dicitur.

Aug. Dicebant ergo ei ubi est pater tuus? Re
spondit iherosolimitanus. Neque me scitis neque patrem
meum. Si me sciretis forsitan et patrem meum sci
retis. Haec uerba locutus est iherosolimitanus in ga
zophylacio docens in templo. Et nemo appropinquauit
eum quia nondum uenerat hora eius.

Aug. Illi qui audierat a domino. Vos secundum carnem

iudicatis. Manifestauit enim quod audierunt patrem enim
christi carnaliter acceperunt. uel dicit. Dicebant ergo tibi ubi
est pater tuus? Quasi dicit. Audiuimus te dicere solus non
sum sed ego et qui misit me pater. nos solum non
demus ostende ergo nobis tecum esse patrem tuum
Chrysostomus. Quidam uero nomine hoc prolatum
esse a iudeis quasi ad contumeliam et contemptum
improperabant enim et tanquam ex fornicatione genito
rum proprium genitorem ignoranti uel tanquam uili existimati
ti eo qui pater eius putabatur scilicet ioseph quasi dice
re ignotus est et ignobilis pater tuus. Quod fre
quenter patrem tibi inducit. Quia ergo non uolens
re uolentes sed ut temptantes uerberent. ad pre
missam questionem non respondet. Unde sequitur. Re
spondit iherosolimitanus. Neque me scitis neque patrem meum
Aug. Quasi dicit queritis ubi est pater tuus? qui
me iam scitis quasi totum hoc sit quod uidetur. ergo
quia me non nostis ideo patrem meum uobis non ost
do. me quippe hominem putatis ideo patrem meum homi
nem queritis. Quia uero secundum quod uidetur aliud sit et ali
ud secundum quod non uidetur. Patrem autem meum loquar oc
cultum. Pas est ut me noueritis tunc et patrem meum
scietis. Et hoc est quod subdit. Si me sciretis et pa
trem meum sciretis. **Chrysostomus.** Dixit autem hoc ut
ostendat quod nihil eis potest dicere quod sciant patrem et
filium nescientes. **Aug.** Contrariari autem uidetur
admuticem quod hic dicit. Neque me scitis. neque patrem
meum. Et quod supra dictum est. Et me scitis. Et
unde sim scitis. Sed tamen quod dicitur et me scitis ad
quosdam dicit iherosolimitanorum dicentium. Nun
quid uere intellexerunt principes quia hoc est christus. Hoc
uero quod dicit. Neque me scitis ad phariseos dicit ihero
solimitanus tamen in principio ait. Perax est qui me mi
sit quae uos nescitis. Queret itaque aliquis quod uerum
est quod dicit. Si me sciretis et patrem meum sciretis. cum
iherosolimitis quibus dicitur et me scitis patrem
nescierunt. Respondit autem est ad hoc quod saluator quis
quidem de se ipso ut de homine loquitur quibus autem secundum
diuinam naturam hoc ergo quod dicit. Et me scitis de se ip
so homine dicit hoc uero neque me scitis de diuinitate.
Aug. quod est ei si me sciretis et patrem meum sciretis non
est et patrem meum sciretis quod uidetur aliquem alium scire quod diuina lo
cutio est. Si huc uidisti illum uidisti. propter similitu
dinem tale didisti ratiorem. Huc et dicit. Si me inquit
sciretis et patrem meum sciretis non quia pater est filius sed
quia pater filius est filius. **Chrysostomus.** Erubescat. **Aug.**
nam si iuxta eam creatura filius sit qualiter quod nomen
creaturam et deum nouit. Neque enim qui substantiam
am nouit angeli nouit et diuinam. Cum itaque qui fi
lium nouit et patrem nouit igitur substantialis pater
est filius. **Augustinus.** Hoc autem uerbum forsitan
tam increpatus dicitur quod uidetur esse uerbum du
bitationis. Homines enim de rebus quas certas ha
bent aliquando uerbum dubitationis pronuntiant. Velut si
indignus suo tuo et dicas. Contemnis me. Conside
ra forsitan dominus tuus sum. Sic et dominus dubitans
increpat infideles cum dicit. Et patrem meum for
sitan sciretis. **Origenes.** Oportet autem uidere quod
nam qui alterius sede sunt. operantur ex hoc pro
bant manifeste deum quae iudei colebant patrem non esse christum

Si enim inquit hoc ph
colentis dicebat. Pa
du alter a condito e m
nisi nouerit. Haec uo
nem locutionis i scrip
ere ea que de deo sit: a
bene uul ac huc dicitur
uox et filij belij pater
dicatur. Sic igitur et ph
em uidebat. Sin condit
ignatum cognoscendi
sere dominum qui simpli
plano. Huc dicitur et uide
testatur hoc scribi popu
tu enim dicitur credendo
patrem quibus ait. Ne
um rationabiliter dicit ne
negat filium minime p
negat cognoscit. Hic
auctori sit alicui cogno
nouit uoxe sua cum et
niter nre agnoscat
et deum cognoscit. Si
trem nouerit nec filium
cognoscere deum non a
finitis ergo orationibus
aliquo modo dicentis de
um et deum. Ne puenit
stulam uocant eundem
Narabo nome tuu ff
locutus est ihesus in gaz
Alchis. Quia perhi
uati. Erat autem locus i
Aug. in templo loqu
loquebat sup quibus mo
loquebat patri. **Chrysostomus.**
tunc non enim pater re
no apprehendit eu qu
Nulli enim hoc audiu
sed si fatum sicut non
dum est et loquendo
ubi sit fata. In celo
no sicut. Quod ergo
sidera. cui tua uolun
sidera. An quia nosti x
putas et pater christi su
rat hora eius non quod cogit
Origenes. Dicitur autem
in tali loco si bene atte
oportunitatem est autem
ti in honore dei et disp
Humilimata ac sit du
gni impressam habent
edificatioem ecclesie
philadum quod ad
manem. Omnia autem c
pi magis oportebat ih
uox uix esse. Haec uo
nomine dicitur et quia
qui eum capere uole

Si enim inquit hoc phariseus deus patrem mundi
 colentis dicebat. Saluator manifestum est quod patrem
 suum alteri a conditore mundi existere nequaquam pha-
 risei nouerunt. Nec vero dicitur non obferuantes consuetudi-
 nem locutionis in scriptis. Si enim aliquis ualeat indu-
 cere ea que de deo sunt a parentibus eruditus non autem
 bene uideat huc dicitur de deo noticiam non habere.
 vnde et filij hebraeorum propter eorum maliciam deum ignorasse
 dicitur. Sic igitur et pharisei patrem ignorauerunt non
 enim uidebant finem conditoris edidit. et autem et aliud
 signatum cognoscendi deum altero existente cogno-
 scere dominum quia simpliciter credere. Dicit enim in
 psalmo. Scitote et uideite quoniam ego sum deus. Quis non
 confitetur hoc scribitur populo in conditoris credenti mi-
 tu enim differet credendo cognoscere et credere. Si
 pharisei quibus ait. Neque me scitis neque patrem me-
 um rationabiliter dicite neque creditis patri meo. qui enim
 negat filium minime patrem habet sed neque finem fidem
 neque finem cognoscit. Sed et aliter dicit scriptura illos qui
 aduerti sunt alicui cognoscere illud. tunc enim aduerti cog-
 nouit uxor suam cum conuincit. Si ergo qui adheret
 uideri nititur agnoscit et qui adheret domino uero spiritus est
 et deum cognoscit. Si vero sic se habet pharisei non pa-
 trem nouerunt nec filium. Post hoc est quodam aliquem
 cognoscere deum non autem cognoscere patrem. In
 finis ergo orationibus edictis in lege non inuenimus
 aliquem oratione dicentem deum patrem tamen de-
 um et dominum. Ne pueniret gratiam per ipsum totum mundo
 eskalam uocante cunctos ad filiationem iuxta illud
 Narrabo nomen tuum fratris meis. Sequitur. Nec uerba
 locutus est ihesus in gazophylatio docens in templo.
 Nichui. Gaza persica lingua diuina phylare ser-
 uare. Erat autem locus in templo ubi suabatur diuina.
 Aug. in templo loquebatur in ordine magistrum et ibi
 loquebatur super quibus mordebatur et accusabatur quoniam scripsit
 facie patrem patri. **Cnf.** Magna igitur fiducia sine
 timore non enim patere quod nollet. uel sequitur. et ne-
 mo apprehendit eum quia nondum uenit hora eius.
 Nonnulli eum hoc iudicant sub facto fuisse christum credentem
 sed si fatum sicue nonnulli intellexerunt. a facto di-
 ctum est. a loquendo uerbum dei quod habet fatum.
 ubi sunt facta. In celo in aquis. In ordine et conuo-
 sio sidera. Quod ergo fatum habet per que factum est celum
 et sidera. cuius tua uoluntas si recte lapis transcendo
 et sidera. In qua nostri christi carne fuisse sub celo. ideo
 putas et presens christi subditur celo. igitur nonnulli uene-
 rat hora eius non quod cogere mori si qui dignaretur occidi
Orig. Ubi etiam ait addit. Nec uerba locutus est ihesus
 in tali loco si bene attendas. Inuenies additionis
 oportunitatem est autem gazophylatio loci numeri ma-
 gi in honore dei dispensatione pauperum oblatorum
 Numismata autem sunt diuina uerba imagine regis ma-
 gni impressam habentia unusquisque autem sferat in
 edificationem ecclesie portans intelleduale gazo-
 phylatio. quidquid potest ad honorem dei et utilitatem com-
 munitatem. Omnia autem offerentibus in gazophylatio esse
 plura magis oportebat ipsum portare munera quam erime-
 re uerba esse. loquente autem ihesu in gazophylatio a
 nemine detentus est quia finones et fortiores erant his
 qui eum capere uolebant eum non sic infirmitas magis

bus. uerbum dei loquitur. **De da.** Del alie. In gazo-
 phylatio christus loquitur quoniam in parabolis ad iudeos ser-
 monem proferebat tunc autem quasi gazophylatio
 aperiri cepit quoniam discipulis suis celestia referant uel
 etiam in gazophylatio templo inherebat quia quod lex et
 prophetarum figuratim prederant ad dominum pertinebant.

**Dixit ergo iterum eis ihesus. Ego wa-
 do et queretis me. et in peccato uestro mori
 emini. Quo ego uado uos non potestis ue-
 nire. Dicebant ergo iudei. Nunquid inter-
 ficet semetipsum quia dicit quo ego uado.
 uos non potestis uenire. Et dicebat eis.
 Vos deosum estis ego de superis sum. Vos
 de hoc mundo estis. ego non sum de hoc mu-
 do. dixi ergo uobis quia moriemini in pecca-
 tis uestris. Si enim non credideritis quia ego
 sum. moriemini in peccato uestro.**

Aug. Quia super dictum est quod nemo apprehendit eum
 quia nondum uenerat hora eius modo ipsa sua passio
 ne que posita erat non in necessitate sed potestate
 locutus est iudeis. Vnde dicitur. Dixit ergo iterum eis ihesus
 ego uado. christo enim domino mori presidio fuit illuc uenire
 uenerat et uel non discesserat. **De da.** Nec autem
 uerborum conuexio talis esse uidetur ut hoc uno tem-
 pore. Vnde in loco uel certo alio tempore alioque in loco
 gen potuisset quoniam nihil interponi et quedam uel mul-
 ta potuerunt. **Orig.** Sed obiectet aliquis sic si his
 qui manebant incredulitate ista dicebat quod eis di-
 cit et queritis me querere enim ipsum est querere ueritatem et
 sapientiam. Sed dices quia et de persequendo aliqua
 do dicit quod querere ipsum est aperire differentiam enim sunt
 eorum qui querunt ipsum. Non omnes enim pro eorum salute et
 uoluntate querunt eum propter hoc soli hebraei qui recte que-
 runt eum inueniunt pacem sed et querere dicunt qui
 uerbum quod est in principio apud deum querunt ut illos
 patri adducat. **Aug.** Queritis ergo inquit me non
 desiderio sed odio. Nam illum posteaquam abscisset ab
 oculis hominum inquisierunt et qui oderunt et qui amabant
 illi persequuntur illi habere cupiendo et ne putent quia
 me bene queritis. In peccato uestro moriemini hoc est
 exemplum male querere in peccato suo mori. hoc est il-
 lum odisse propter quod solus posset saluus esse. Dixit ergo
 sententiam prescius quod in peccato suo morientur.
De da. Sed nota quod peccato in singulari numero
 uenit sed uestro in plurali ut idem omnium scelus osten-
 deret. **Orig.** Quero autem propter hoc quod infra dicit. Quod
 hoc ipse loquente multis crediderunt in eum. Numquid
 ad omnes presentes dicit. In peccato uestro moriemini
 sed ad illos dicebat quos sciebat non esse credituros
 et propter hoc in eorum peccato esse morituros et non ua-
 lentes post ipsum sequi. **Aug.** Sequitur. Quo ego uado
 uos non potestis uenire ubi scilicet ueritas et sapientia
 est. hoc est enim ubi est ihesus. Non potest autem quis non uo-
 lunt si enim uoluissent et non potuissent non ratio-
 nabiliter eis diceret. In peccato uestro moriemini
Aug. Hoc autem et discipulus alio loco dicit nec enim

dixit eis in peccato vestro moriemini. Sed q̄ ego vado vos nō potestis venire modo nō abstulit sp̄e sed p̄dixit dilacionē. **Orig.** Presens aut̄ verbum mi natur xp̄i recessum. s; quādiu saluamus ea que aie nostre sūt in ista v̄tatis semina nequaquā recedit a nobis verbū dei. Si vero a lapsu in maliciā coram p̄mur tunc dicit nobis. Ego vado et cū quereim eum nequaquā in veniem⁹ s; in peccatis nostris moriemur ab ip̄a mōtē occupati non oportet aut̄ p̄ram s̄re iexquisite q̄d dicit. in peccatis v̄ris moriemini si ei p̄m̄t accipiat manifestū ē q̄ peccatores i peccatis eorū moriunt̄. Iusti vō i iusticia si vō d̄r moriemini sic qui ad mortem peccat moriē. manifestum est q̄ h̄i quibz talia dicebantur nequaquā mortui erāt s; vivebant in ihermicate aie. Sed infirmitas illa ad mortē erat. p̄pter hoc medic⁹ videns eos gravē in firmantes dicebat. Et in peccatis v̄ris moriemini. et sic manifestū erit illud. **Quod** ego vado vos non potestis venire. cū em̄ aliq̄s in suo peccato moriē. quo vadit ibi nō potest ire. Null⁹ em̄ mortu⁹ potest se qui ibi non em̄ mortui laudabūt et domine. **Aug.** His aut̄ verbis auditis quō solent carnalia cogitantes iherogauerūt. Nam sequit̄. Dicebant q̄ iudei nunq̄ interficiet semetip̄m q̄ d̄r quo e⁹ vado vos nō potestis venire. **Gultra** v̄ba q̄d em̄ non potest illi venire quo ille p̄xisset si interficeret semetip̄m nunq̄d ip̄i non erant mortui. Ergo q̄ ego vado dixit non q̄ itur ad mortē s; quo ip̄e ibat post mortem. **Ches.** Per hoc em̄ manifestavit q̄ resurget in gl̄ia et sedebit ad dextrā dei. **Orig.** Querem⁹ tñ si hoc ab eis de saluatore dicit̄ alit̄ aliquid t̄rnē q̄b⁹. mulea em̄ aut̄ ex traditione aut̄ ex apocryphis ip̄os contingebat videre p̄multis. Forte igit̄ i h̄is que tradita sunt de xp̄o erat iuxta lanas traditiōes p̄t̄icorum f̄monū sicut generant̄ eū in hebreis sic et de morte eius ut hoc nō transire deberet ab hac vita quo ip̄e dicit nemo tollit aīam meam aīe sed ego pono eam. **Quare** q̄d d̄r. nunquid interficiet se non s̄m simplicē sensum d̄r. sed s̄m aliquam iudeorū de xp̄o traditiōnē. **Multū** em̄ ex h̄ q̄ dicit̄. ego vado. apar̄t potestas voluntarie morientis corpore derelicto. **Estimo** aut̄ q̄ ignominiose p̄ferentes hoc quod scdm̄ traditiōes suas de morte xp̄i ad ip̄os deuenerat et non gl̄oziam dantes dixerunt nunq̄d interficiet semetip̄m. **Sop̄tebat** ei eos cum demonstratiōe gl̄ie sic dicere. Nunquid anima eius cū ip̄i placuerit egredietur relido corpore. **His** autem ad eos qui terrena sapiebant tanq̄ ad terrenos loquit̄. **Et** dicebat eis. Vos deorsum estis id est ēram sapitis sursum q̄ cor nō habetis. **In** solto **Quasi** d̄r. non est m̄t̄. vos talia cogitare homines carnales et nihil intelli gētes spirituales. ego desuper sum. **Aug.** De quibz super. **Ab** ip̄o patre quo nihil superius. **Vos** d̄ hoc mūdo estis ego nō sūt d̄ h̄ mūdo. **Quō** ei dat̄ d̄ mūdo p̄ que fact⁹ ē mūdo. **Et** q̄ an mūdu fuit. **Illi** aut̄ de mūdo erāt q̄a postq̄ mūdu esse cepit fuerat creati. **Orig.** **Et** p̄pter mūdanas et vanas cogitaciōes h̄ dicit̄ ego nō sūt de hoc mūdo. **Ches.** Nihil mūdanū siue ērenū affectans vñ nullaten⁹ ad tantā infamiam deuēit ut me ip̄s

scādesē. Sed apollinaris mala suscipiens hūc s̄ monem ait q̄ corp⁹ domini nō fuit d̄ hoc mūdo. sed de sursum celis⁹ descēdit. **Nunq̄d** igit̄ et ap̄i quibz a dño dicit̄ ē. vos nō estis de hoc mūdo ip̄a corp̄ora sūt celis⁹ obtinētes. **Sic** igit̄. intelligendū est cum d̄r. Ego nō sūt de hoc mūdo hoc ē nō sum d̄ numēra v̄m qui mūdana curatis. **Orig.** **Ali⁹** aut̄ sensus est eorū que sūt deorsum et eorū que sūt de hoc mūdo. deorsū em̄ sicut de loco aliq̄ intelligitur. **Et** mūdu materialis. locis quidem diuersis continēt. cui omnes quantum ad immaterialia et immutabilia deorsum sūt quo ad mūdu vō operando mūdu loca erant vñ q̄dam deorsū et quedam sursum. **Vbi** autem ē thesaur⁹ vniuersaliqui ibi ē et cor eius. **Si** igit̄ aliq̄ thesaur⁹ et in terra deorsum efficitur. **Si** vō aliq̄ thesaur⁹ et in celis sit desup. **Sed** et transcendens omnes celos etiam sine deorsū inueniē. et itē q̄ circa hūc mundum est amor facit eum q̄ de hoc mundo est. **Qui** aut̄ non diligit mundū nec ea que sūt in hoc mundo non est de mundo hoc tamē ē et aliq̄ ali⁹ mund⁹ p̄ter hunc sensibilem mundū in quo sūt immutabilia cui⁹ visum et decorem videbunt h̄i q̄ mōdo sūt corde. **Sed** et ip̄e p̄mogentis omis creat̄e potest oīa mund⁹ p̄ter est summa sapia. omnia em̄ i sapia sūt facta. **In** ip̄o itaq̄ erat tot⁹ mund⁹ in t̄n differens a mundo materiali inquantū distat ratio totius mundi ab omni materia denudata a materia mūdo. **His** ergo xp̄i dicit̄. Ego nō sūt de hoc mundo q̄a p̄teratur i isto mundo. **Aug.** **Expositio** ad d̄ns quid intelligi voluerit cū dixit. Vos de h̄ mundo estis q̄a s; peccatores erāt. **Omnes** aut̄ cū peccato nati sūt omnes vniuersi ad id q̄ nati erant addidim⁹. **Tota** ergo infidelitas iudeorū ip̄a erat non peccatum habere s; i peccatis mori. **Vñ** subdit̄. dixi ergo vob̄ quia moriemini in peccatis v̄ris. **Credo** autem i illa multitudme que dominū audiebat. et eos fuisse qui crediderunt erant q̄s i omnes ap̄ p̄cesserat severissima illa sentētia. i peccato v̄ro moriemini ac p̄ h̄ et illis q̄ credituri erāt spes erat ablata. reuocauit ergo eos ad sp̄em adiūgēs. **Si** em̄ nō credideritis q̄ ego sum moriemini i peccato v̄ro ergo si credideritis q̄ ego sūt nō moriemini in peccato v̄ro. **Orig.** **Si** em̄ p̄ hoc venit ut peccatū tollat et aliter nō p̄mittit illud. **Ex** h̄ n̄ p̄ h̄uacp̄. **Nec** p̄mittit eū qui nō credit baptisā n̄ necesse est eū qui nō credit ex hac vita abire ut terem hoīem. et peccatū habentē. nō solū q̄ nō credit sed et q̄ p̄ora peccata habens hinc recedit. **Cū** aut̄ dixit. **Si** nō credideritis q̄ ego sum quia nihil addidit multū est quod emendauit q̄ sic eē d̄ et moysi dixerat ego sum q̄ sūt. **Sed** quō audio ego sūt q̄ sum et nō credideritis q̄ ego sūt q̄s alia nō sūt. **Et** p̄ter h̄us q̄s cūq̄ excellentia si mutabilis ē vere nō est. **Non** em̄ ē ibi. **Ver** esse vbi ē et nō esse. **Discutit** re r̄i mutatiōnē inuemes fuit et ent cogita deum iūmes est vbi ip̄s p̄tenti esse nō possit ut ergo et iūsis transcendē tēp̄. **Hoc** itaq̄ cōmittens ne moriamur in peccatis nostris nihil aliud mihi videtur his verbis dixisse nisi credideritis quia ego sum quam nisi credideritis quia de⁹ sūt. **Pro** gr̄as q̄ d̄r. **Nisi** credideritis nō dicit̄ n̄ cepertis q̄ em̄ hoc capiat.

Orig. Manifestum est
suis q̄tatis dicit se xp̄o e
die qui enim credit ut
credens in sapientiā m̄
seruatus fueris ceteros
qui non credit xp̄o mori
eum ad perana eorū qu
caso suis mortur.
Dicebant ergo e
ihesus Principiu qu
ta habeo d̄ vobis loq
m̄t̄ me verax est et
hoc loquor i mūdo. **E**
partem eis dicebat
Aug. Quia dixerat
ego sum moriemini i pecc
lat̄ p̄tentes nosse in quē
peccato morientē. **Unde**
quis es. **Non** em̄ tñ dix
sum s; addidit quis esset
credentes et ideo cū dix
ret quid illum credere
cipi q̄ et loquor vobis
sum sed tanq̄ diceret p̄
noie greco euidenter ap
gentes ē. **Principiu** erg
i peccatis v̄ris. **Principiu**
et mouat omia. **Absurd**
nō p̄tenti et p̄tenti p̄n
duo p̄tenti sicut nec d̄
sentias p̄ris et filij est sp̄
tamen et filij et spiritus
vni p̄tenti. **Addidit**
humilis p̄ter vos fact⁹
crede me esse p̄tenti ut
lum sum p̄tenti s; et
un sicut est ita manet
re formam sui quō et c
telligibile v̄bz sine vo
Et d̄. **Sane** in q̄bu
q̄ et loquor vobis s; ogra
ve ista sit sensus p̄tenti
vos ad hoc v̄ba descendo
t̄nda est amentia iudeo
et d̄d̄m̄ā iherogant̄. **T**
p̄tenti loquor vobis
n̄ d̄ns audire nō solu
lum vos em̄ oīa tempta
lum arguere et vos pu
t̄p̄ de vobis loqui et uo
Ego non iudico quem
t̄ns iudicare nō iudic
Multa habeo de vob lo
rum dicit̄. **Ideo** at̄ v̄bz
p̄tenti sūt. vñ sequitur
Derax ē p̄tenti nō partia
nunq̄d em̄ didici sum⁹
d̄tenti⁹ filium incipi

¶ **Q**uoniam manifestum est ad quod qui mori in peccatis suis quis dicat se christo credere tamen in veritate non credit qui enim credit iustitiam non iniustitiam facit et credens in sapientiam non stultitiam dicit aut facit et sic si scrutatus fueris ceteros intelledus christi inuenies quod qui non credit christo mori in peccatis suis accedens autem ad peram eorum que considerantur in christo in peccatis suis moritur.

¶ **D**icebant ergo ei Tu quis es dixit eis ihesus Principium qui et loquor vobis Quia ta habeo de vobis loqui et iudicare Sed qui misit me verax est et ego que audiui ab eo hec loquor in mundo. Et non cognouerunt quia patrem eis dicebat deus.

¶ **A**ug. Quia dixerat super dominum nisi crederitis quia ego sum mortem in peccatis vestris Interrogat illi ve lue quatenus nosse in qua delerent credere ne in suo peccato morerentur. Unde dicitur Dicebant ergo ei Tu quis es Non enim tunc dicit nisi crederitis quia ego sum sed addidit quis esset sciebat autem ibi quosdam esse credituros et ideo eum dixissent Tu quis es et ve scirent quid illum credere deberet. Dixit eis ihesus principium qui et loquor vobis non tanquam diceret principium sum sed tanquam diceret principium me credite quod in parte grece euidenter apparet ubi principium femini generis est. Principium ergo me credite ne moriamini in peccatis vestris Principium enim mutari non potest manet et mouet omnia. Absurdum est autem ve filium dicamus principium et patrem principium non dicamus non tamen duo principia sicut nec duos deos Spiritus autem sanctus pater et filius est spiritus nec pater est nec filius pater tamen et filius et spiritus sanctus sunt unum deum unum principium. Adidit autem Qui et loquor vobis quia humilis propter vos factus ad ista verba descendit. Ergo credite me esse principium quia ve hoc credatis non solum sum principium sed et loquor vobis nam si principium sicut est ita manet apud patrem et non accipit formam suam quod et crederet eum infirma corda intelligibile verbum sine voce sensibili audire non possent. ¶ **P**edax. Sane in quibusdam exemplis inuenitur quod loquor vobis si congruentem esse probat si que legat ve iste sit sensus principium me esse credite quia propter vos ad hec verba descendit. ¶ **C**risostomus. Vel aliter. Consideranda est amentia iudeorum qui perperam tamen et signa et doctrinam interrogant Tu quis es. Quod igitur christus? Principio loquor vobis quasi dicitur simones meos indigni estis audire non solum ve vobis dicam que ego sum vos enim omnia temptantes loquimini et hec omnia possem arguere et vos punire. Unde sequitur. Multa habeo de vobis loqui et iudicare. ¶ **A**ug. Supra dixit Ego non iudico quemquam Sed aliter non iudico aliter habeo iudicare non iudico dixit ad presens. Quod autem dicit Multa habeo de vobis loqui et iudicare iudicium fuerum dicit. Ideo autem verus in iudicio est quia filius veritatis sit. Unde sequitur Sed qui misit me verax est Verax est pater non parum pando sed quando veritatem nunquam enim didici sumus propter veritatem que verax est. Si dixerim filium incipimus dicere patre maiorem

¶ **C**risostomus. Pater autem habet non estimat quod totum audiens ex imbecillitate non punire aut quia eorum cogitationes et contumelias non nouit. ¶ **E**t aliter. Vel quod dixerat Multa habeo de vobis loqui et iudicare iudicium fuisse seculo resuam subuig. Sed quod me misit verax est quod. Et si vos in fideles estis pater meus verax est qui dicit stabilis in quo vobis retributio fiet. ¶ **C**risostomus. Vel aliter. Si in me misit pater non ut iudicem mundum sed ut saluem mundum verax autem est pater. ¶ **C**risostomus. Quem dicit nullum ego non iudico sed hec loquor quasi sit ad salutem non ad iudicium. ¶ **D**icitur sequitur. Et ego que audiui ab eo hec loquor in mundo. ¶ **A**lchui. Audisse autem a patre idem est esse a patre quia ab illo habet audientiam a quo habet essentiam. ¶ **A**ug. Patet gratiam patris equalis filio tanquam dicat de gratiam et eum sum filio. quod tu superbus es aduersus eum cuius es seruus. ¶ **A**lchui. Cum autem audis sent verax est qui misit me non intellexerunt de quo diceret unde subdit. Et non cognouerunt qui patrem eis dicebat deum. Ad id enim oculos cordis apertos habebant quibus pater et filius equalitatem intellexerunt.

¶ **D**icit ergo eis ihesus. Cum exaltaueritis filium hominis tunc cognoscetis quia ego sum. Et a me ipso facio michi sed sic docuit me pater hoc loquor. Et qui me misit mecum est et non reliquit me solum quia que placita sunt ei facio semper. Hec illo loquente multi crediderunt in eum.

¶ **A**ug. Cum dixisset dominus verax est qui misit me non intellexerunt iudei quod de patre illis diceret videbat autem ibi aliquos quos ipse nouerat post passionem suam esse creditos. Et ideo sequitur. Pater ergo eis ihesus. Cum ex alt. si hominis tunc cognosce quia ego sum. Ne colite in ego sum quod suus et cognosce quis sic dicitur quia est si differo cognosce vestram ve impleam passionem meam ordine vestro agnoscens qui sit eum se exaltauerit filius hominis exaltationem ac crucis dicit quod et ibi exaltatus est qui pependit in ligno homo portabat impleri per manus eorum quod postea fuerant credituri quibus dicit hoc quare misit ve nemo in quocumque scelere et maleficio bi conscius desperaret quando videret eis donari hominum qui occiderat christum. ¶ **C**risostomus. Vel aliter. Continua quia multa signa faciens et docens eos non conuerterat de cruce de reliquo loquitur dicens. Cum exaltaueritis quod non estimetis quod tunc maxime a me sperati eritis quando me occideritis. Ego autem dico quoniam tunc maxime sciens et gratia signorum resurrectionis et captiuitatis vestre quoniam ego sum christus filius dei et quod non pertranos illi propter quod subdit. Et a me ipso nihil facio sed sicut docuit me pater sic loquor. Per hoc enim mortiam substantie manifestat et quod nihil extra patremales intelligentias loquitur. Si enim deo perarius esset non tanta iram mouisset contra eos qui me non audierunt. ¶ **A**ug. Vel aliter. quis dixerat. Tunc cognoscetis quia ego sum et ad ipsum esse pertinet tota trinitas ne forte subintraret error sabellianorum qui nouo subuaxit. Et a me facio nihil quasi de a me ipso non sum filium de patre est deus. Quod ergo addidit. Sicut docuit me pater hoc loquor. Nemi vestrum

Ingrati quod est quod vobis assidue imputat deus quod vos de domo fructus liberauerit si nemini fructus. Vos atque loquimini quod soluebatia ebuta romanis si nemini vobis seruistis. **¶ Crisostomus.** Quia vero non ad vanam gloriam erat quod dicebant a christo sed ad salutem non voluit ostendere eos suos esse homines sed peccati quod diuillima fructus est a qua solus deus emperere potest. Unde sequitur. reponit eis istus. Amen amen dico vobis quia omnis quod facit peccatum suus est peccati. **¶ Aug.** Optum comendat quod sic pronunciat quodammodo si dicit factus est iuratio. Amen quippe in preteritum verum et tamen non est in preteritum nec grecum hoc interpretatur ausus est facere vel iuratus. **¶** In hoc verbum amen hebreum est non est autem in preteritum ut honoris haberet velamento secreti non ut esset ligatum sed ne vilesceret nudatum in quantum hoc commendatum sit ex ipsa geminatione cognoscitur. **¶** Verum dico vobis veritas dicit que verum et si non dicitur verum dico mentari omnino non posset. cum inculcat dominicos quodammodo exeat contemni non vult quod dicit. **¶** Dis inquit iudeus grecus diues pauper imperator et medicus si facit peccatum suus est peccati. **¶ Gregorius moralis.** Quia quis quod se proprio desiderio subiicit iniquitati domino dudum libera mens. cella super positae sed huic domino eorum adiam cum iniquitati que nos ceperat relinquitur cum consuetudini violenter resistimus cum culpam penitendo peccatum et maculas spirituum lacrimis lauamus. **¶ Gregorius xxv moralium.** Quanto autem aliqui liberi peragunt pueria que voluit tanto et seruitio obnoxius obligantur. **¶ Augustinus.** Miserabilis fructus seruus hominis aliqui sui domini imperio fatigat fugiendo requiescit fructus peccati quo fugit secum erudit quocumque fugerit peccatum enim quod facit in se est voluptas transit peccatum non transit. **¶** Preteritum quod delectabat remansit quod pignus ut pignus solus de peccato liberare potest quod vere sine peccato et factus est sacrificium pro peccato. **¶** In se quis. **¶** Seruus autem non manet in domo in eternum ecclesia est domus seruus peccator est. **¶** Multa intrant in etiam peccatores. **¶** Non ergo dixit seruus non est in domo sed non manet in domo in eternum. **¶** Si ergo nulli ibi fructus erit quis ibi erit quis gratia mundi se esse a peccato. **¶** Optum nos tenet. **¶** Sed adiungit. **¶** Filius autem manet in eternum. **¶** Ergo solus in domo sua erit christus. **¶** An forte in hoc quod dicitur filius caput et corpus est. non enim sine causa et terruit et spem dedit. **¶** Terruit ne peccatum amarem spem dedit ne de peccati absolutione dissiderem. **¶** Hoc est ergo spes nostra ut a libero liberemur. **¶** Ipe enim pro peccato dedit non arguitum sed sanguinem suum. **¶** Et propter hoc subdit. **¶** Si ergo filius vos liberauerit vere liberi eritis. **¶ Aug.** de veritate. **¶** Non a barbaris sed a diabolo non in corporeis circumstantiis. **¶** Sed ab aie iniquitate. **¶ Aug.** super iohannem. **¶** Prima libertas est carere criminibus sed ista inchoata est non perfecta libertas quia caro concupiscit aduersus spiritum ut non ea que volas faciat. **¶** Libertas autem plena atque perfecta est quando nulle erunt inimicie quam novissima inimica mors destruet. **¶ Crisostomus.** Vel aliter quia dixerat. **¶** Qui facit peccatum suus est peccati ne percurrant et dicant immolationes habent. **¶** Ille nos erit pere potest propterea induxit. **¶** Si non manet in domo meae

non filius. **¶** ma. i. e. **¶** Domus mentione facit patris participium dominicans. ostendens ex translatione humanorum. **¶** quoniam sicut dominus in domo ita ipse omnium potestatem habet. **¶** **¶** enim quod dicitur. **¶** Non manet significat non habet potestatem donandi sed filius qui est dominus domus habet. **¶** Et ideo sacerdotes veteris legis non habebant potestatem per sacramenta legalia peccata dimittere. **¶** Omnes enim peccauerunt etiam sacerdotes qui pro seipsum ut dicit apostolus necesse habebant sacrificium offerre sed filius hanc habet potestatem vni deludat. **¶** Si ergo filius vos liberauerit vere liberi eritis. **¶** Ostendens quod mundana libertas qua gloriabamur non est vera libertas. **¶ Aug.** **¶** Non ergo libertate abuti ad libere peccandum. **¶** sed vivere a domino putandum erit enim voluntas tua libera si fuerit putans liber si fueris fructus iusticie.

¶ Scio quia filii abrae estis. Sed queritis me interficere. quia sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem loquor. et vos quod vidistis apud patrem vestrum facitis. Responderunt et dixerunt ei. Pater noster abraham est. Dicit eis iherosolus. Si filii abrae estis. opera abrae facite. Nunc autem queritis me interficere hominem qui veritatem locutus sum vobis quam audiui a deo. Hoc abraham non fecit. Vos facitis opera patris vestri.

¶ Aug. Iudei se liberos dixerant quia semen erat abrae. **¶** Quid ergo dominus ad hoc respondit. **¶** Subditur. **¶** Scio quia filii abrae estis quasi. **¶** d. **¶** Agnosco vos quia filii estis abrae carnis origine non cordis fide. **¶** Et ideo subdit. **¶** Sed queritis me interficere. **¶ Crisostomus.** Hoc ei addidit ut non dicant peccatum non habent. **¶** Dimittens enim omnes eorum vitam redarguere sed quod pro matris bus erat quod ad hoc agere volebat ducit in medium Paulatim enim eos a cognatione illa remouit eruditus dicitur non magna sapere. **¶** Sicut enim libertas et seruitus est ab opibus ita et cognatio. **¶** Sed ne dicerent hoc iuste agim. **¶** Subiungit eam dicens. **¶** Quia sermo meus non capit in vobis. **¶ Aug.** **¶** Ipe est non capit in cor vestrum quia non recipit a corde vestro. **¶** Sic est enim sermo dei fidelibus tanquam pisci hamus. **¶** Tunc capit quoniam capitur. **¶** Nec sic inuana illi qui capiunt. **¶** Ad salutem quippe non ad perniciem capimur. **¶ Crisostomus.** **¶** Et non dixit. **¶** Non capitis meum sermonem sed non capit meus sermo in vobis altitudinem suorum dogmatum ostendens. **¶** Sed quia possent dicere. **¶** Quid si a tempore loqueris propter hoc inducit subdens. **¶** Ego quod vidi apud patrem meum loquor. **¶** Non enim solum eandem substantiam sed eandem veritatem habeo patris. **¶ Aug.** **¶** Dominus autem patrem suum deum vult intelligi quasi. **¶** d. **¶** veritatem vidi. **¶** veritatem loquor quia veritas sum. **¶** Si ergo dominus veritatem loquitur quoniam vidi apud patrem se vidi se loquitur quia ipse est veritas patris. **¶ Orig.** **¶** Manifestat autem hoc auctoritas saluatoreum fuisse visores eorum que sunt apud patrem cum tamen homines quibus reuelatio fit visores non sunt. **¶ Chrysostomus.** **¶** Cum vero audis que vidi loquor nequaquam corporalem visores

intelligas. sed naturalē noticiam verā & approbatā
 Sic em̄ oculi videntes integre aliqd̄ & vere p̄phi
 que nec fallunt sic ego veraciter ea loquor q̄ cogno
 ui a patre meo. **Sequitur** & quod vos vidistis ap̄
 p̄rem v̄m factis. **¶ Ong.** Adhuc non noiat p̄rem
 ip̄oz Paulo sup̄ abraam p̄memoravit. s̄ didur̄
 est alioz p̄rem eoz s̄z d̄yabolū cui⁹ filij erāt inquā
 tum malū erāt nō inquā tñ hoies erāt. Malū ergo
 qd̄ faciūt dñs eis obiurgat & corripit. **¶ Cris.** Alia
 litera habet & vos que vidistis apud p̄rem v̄m fa
 ctis q̄ d. Sic ego v̄bis & veritate oñdo p̄rem ita &
 vos a rebz ostendite abraam. **¶ Ong.** Item alia li
 tera habet & vos que audistis a patre facte. **Audie**
 r̄te em̄ a patre ea que in lege & p̄phetis scripta sūt
 Qui autē hoc v̄bo p̄ra eos qui alien⁹ opinionis sūt
 fuerit v̄sus ostendet q̄ non ali⁹ de⁹ est qui legem de
 dit & p̄phetas & xp̄i pater. **¶ Queram⁹** etiā ab inferē
 tibus duas naturas dicētes a patre q̄dem audivisse
 alienos inconueniēs ē. Si autē p̄p̄riū saluatoris etiā
 & beatę nature qualiter querebāt illū occidere & sal
 uatoris f̄monē non capiebant. Illi autē longe molesti
 us acceperūt q̄ ptulerūt dñs quis eoz esset p̄. nam
 eum q̄ multaz gentū pater est sapent̄ sui fore p̄ez
 vñ sequer. **Auderunt** & dixerūt Pater noster abra
 am est. **¶ Aug.** Quasi d. Quid tu didur⁹ es cōtra
 abraham. **¶ Dicitur** em̄ eum puocare ut aliqd̄ ma
 li diceret de abraham & esset eis occasio faciēdi qd̄
 cogitabāt. **¶ Greg.** Sed & hoc ip̄m saluator inter
 mit tam̄ falso didur̄. vñ subdit. **¶ Dicit** eis ih̄sus si fi
 lij abrahe estis opa abra. fa. **¶ Aug.** Et tñ su p̄uis
 ait. **¶ Dicit** q̄ filij abrahe estis. **¶ Dñ** nē ū negavit eoz
 origine m̄ s̄ facta q̄ de nat̄ caro eoz ex illo erat sed
 vita non erat. **¶ Ong.** vel dicitur q̄ supra in gre
 co habet. **¶ Dicit** q̄ semen abrahe estis ut g⁹ hoc pa
 teat videam⁹ p̄mo corp̄alis semina & filij differētia
 manifestum ē em̄ q̄ semen habet in se ip̄o rationes a⁹
 ē s̄ semē adhuc manēns & paulatim. **¶ Filij** v̄o trās
 mutap̄o semine & agente in appositam sibi materiaz
 a muliere p̄ sup̄modū nutrimenta similitudinē ac
 cipit generantis & quantum ad corp̄alia si aliqd̄ ē fi
 lius alicui⁹ subsistit ex semine. **¶ Si** v̄o aliquid est se
 men non omnino fili⁹ efficiat. **¶ Quoniam** autē exope
 ribz iudicant̄ aliqui semen abrahe videndū ē ne for
 te ex aliquo seminale rōmibus in suis quibusdā
 animabz oporteat imaginari eos q̄ semē sūt abrahe
¶ Non omnes igitur homines semen sūt abrahe. neq̄
 em̄ omnes h̄nt huiusmodi rōnes consitas in eoz ani
 mabus. **¶ Oportet** igit̄ eū qui abraham semen ē et̄ fig
 ni p̄ similitudinē & filiū. **¶ Possibile** v̄o est ex negligē
 tia & ocio destruere hoc quod ē eius semen. h̄j autē
 ad q̄s f̄mo erat adhuc ī spe erāt vñ sciebat ih̄s q̄
 ad huc semen erāt abrahe. **¶ Et** nōdū peremerāt pos
 sibilitatem fieri filij abrahe. **¶ Propter** qd̄ eis dicit̄.
¶ Si filij abrahe estis opera abrahe facite. **¶ Si** autē sup
 hoc q̄ erāt semen abrahe ad augmentum magnitu
 dinis adoleuissent v̄bum ih̄u caperent. **¶ Sed** q̄a non
 accesserant ad hoc q̄ essent filij v̄bum non capiūt
 sed interficere volunt v̄bum & quasi confringere
 nōn capiētes magnitudinē eius. **¶ Si** igitur aliquis

vestrum semen est abrahe. **¶ Et** adhuc v̄bum dei non
 capit non querat interficere v̄bum sed transmutare
 se ad hoc q̄ sit fili⁹ abrahe & tunc potest capere fili
 um dei. **¶ Quidā** autē vnum ex operibus eligunt abra
 he illud sc̄. **¶ Credidit** abraham deo & reputatū est
 illi ad iusticiā. **¶ De** autē concedatur eis q̄ fides sit op⁹.
¶ Cur non didur̄ est singulariter op⁹ abrahe facite
 s̄ pluraliter. **¶ Pater** em̄ q̄ hoc didū equipollet et qd̄
 est cuncta opera abrahe facite. **¶ De** eamen ex bissona
 abrahe allegorice sumpta opera et̄ spiritalē. **¶ Prose**
 quamur neq̄ em̄ oportet euz qui vult esse filij abra
 he adire anallarum cōiugia nec p̄ obitū cōiugia
 in senectute aliam ducere coniugem. **¶ Sequitur.** **¶ Hic**
 autē queritis me interficere hominē; qui veritatem
 locutus sum vobis. **¶ Crisostomus.** **¶ Hic** sc̄z veritatē q̄ est
 patri equalis. **¶ p̄ter** h̄ em̄ querebant eū ut dei interficē
 & ut ostendat q̄ hoc nō est p̄trarium patri subdit.
 quā auduit a deo. **¶ Aleb.** **¶ Quia** ip̄e q̄ est veritas a
 deo patre genitus erat. **¶ Audire** em̄ nihil aliud ē q̄
 esse a patre. **¶ Augustinus.** **¶ Occidere** me inquit ho
 minem. **¶ Interim** non dico filium dei non dico v̄bum
 quia nō moritur verbū hoc dico qd̄ videtis quia qd̄
 videtis potestis occidere & quē non videtis offendo
 re. **¶ Sequitur.** **¶ Hoc** abraham non fecit. **¶ Aleb.**
¶ Quasi diceret. **¶ In** hoc probatis vos non esse filios
 abrahe quia factis opera contraria operibus abra
 he. **¶ Ongenes.** **¶ Sed** diceret ad hoc quidam quo
 niam superflue didur̄ est hoc quod nō fecerit abra
 ham quod suis temporibus non contingebat fieri.
¶ Non em̄ in suis diebz natus erat xp̄us. **¶ Sed** dicen
 dum q̄ in temporibus abrahe natus fuerat homo q̄
 quam audierat a deo veritatem dicebat. **¶ Non** ta
 men quesitus est ab abraham ut eum occideret. **¶ Et**
 scias q̄ spiritalis aduentus ih̄esu nullo tempore de
 fuit laudis. **¶ Ex** hoc igitur comprehendit omnem
 hominem qui post regenerationem & ceteras apud
 se factas diuinitus gratias peccat denuo crucifige
 dei filium p̄p̄rijs reatibus in quos redgit. **¶ Sed** hoc
 abraham non fecit. **¶ Sequitur.** **¶ Vos** factis opera
 patris vestri. **¶ Aug.** **¶ Adhuc** non dicit quis est iste
 pater eorum. **¶ Crisostomus.** **¶ Dicit** autem hoc p̄
 minus volens eis auferre superfluum gloriā de cog
 natione & suadere eis ut non ultra spem salutis ha
 beam̄ in cognatione naturali. **¶ Sed** in ea que est se
 cundum adoptionem. **¶ Hoc** em̄ eos phibebat veniē
 ad xp̄m quia estimabant cognationem abrahe sibi
 sufficere ad salutem.

¶ Dixerunt itaq̄ ei. **¶ Nos** ex fornicatione
 non sumus nati vnum patrem habemus de
 um. **¶ Dixit** ergo eis ih̄esus. **¶ Si** deus pater
 vester esset diligeretis utiq̄ me. **¶ Ego** eni
 ex deo processi & veni. **¶ Neq̄** enim a me ip̄o
 veni sed ille me misit. **¶ Quare** loquidam me
 am non cognoscatis. **¶ Quia** non potestis au
 dire sermonem meum.

¶ Aug. **¶ Ex** parte iudi v̄
 gnatione loquere domi
 Confutatio autem scrip
 tibi appellare euz ois n
 struta subijcē. **¶ Unde** d
 fornicatione nō sum⁹ nati
¶ Theo. **¶ Quasi** respōd
 & deo abusus eum cōfili
 quia redarguit sile non
 spondent late nter design
 fore saluatore s̄; magis
 spondent. **¶ Cum** em̄ pu
 abraham est & audiuit em̄
 abrahe facite facientur se
 abraham sc̄z deum & non
 eorum non em̄ ex sponsi
 na demon qui nihil facie
 nullo nisi miteret mater
 us v̄os patrem habetis
 em̄. **¶ Et** nimirum ex fo
 rni illūdas p̄mixtiōes
 que sed misit ut oñdat
 tur. **¶ Dixit** ergo eis ih̄s
 diligeretis utiq̄ me ego
¶ Crisostomus. **¶ v̄j** de trime
 donem dei filius in his q̄
 em̄ sibi deum diceret n
 na; ut deoz usurpatioz y
 q̄ se non diligerent obui
 oip̄ esse ex deo exire
 ho qui sibi deum p̄re; d
 re quia ex deo exiit. **¶ Et**
 que esse nascendi. **¶ Exi**
 tus reuēit nomen quia
 dum & credidit iōne xp̄i
 el. **¶ Hoc** em̄ in deum p̄ri
 igit̄ h̄ium. **¶ Cū** diligeō
 ex deo sit. **¶ Et** deo igit̄ fil
 uem dilectio autē in p̄
 to esse crebatur. **¶ Aug.**
 v̄bum eterna p̄cessio est
 eterna p̄ris & venit ad
 nouit⁹ eius humanita
 tus dicitur deum p̄rem e
¶ Crisostomus. **¶ Hic** esse
 que cū subdit. **¶ Neq̄** em̄
 se. **¶ Ong.** **¶ Hoc** arbit
 veniens & non missos
 dicit. **¶ Non** mitebat eoz
 nat̄m qui duas natura
 v̄j dendum est contra il
 om̄ p̄sequere eccliam
 ne p̄sequens. **¶ Si** ergo
 pater vester esset dilige
 retis. **¶ Si** nō diligeret
 esset. **¶ Paul⁹** autem aliq̄
 fuit ergo temp⁹ quo de
 igitur natura paul⁹ dei
 fili⁹ fact⁹ est. **¶ Quando** v
 quando mandata et̄ cūsi

Ego autem gloriam meam non quero. est qui querat et iudicet. amen am dico vobis si quis sermonem meum seruauerit. mortem non videbit eternam

Cum aliquid altum dñs diceret h apud iudeos q valde insensibiles erat infama videbat ut ex eorum rñsione colligat. **D**icit em **R**espōderūt ergo iudei dixerūt **N**ōne bene didim⁹ nos q̄a sa. es tu et demo. habes. **O**ng. **S**ed dignum est querere quōd eam lamantem secula futura denegēt nec aīe dura bilitate acceptone ausi sūt samaritanū dicere salua mrem q̄ de resurrectione et iudicio tot et tanta. edo: cui⁹ **S**ed foras velut impropatentes illi hoc dicunt dum q̄ sententiā ipsi non docet. **A**lehu. **S**amaritani em gens odiosa israhelico populo decem tribub⁹ in captiuitatem ductis terrā ipsoꝝ possidebat. **O**ri. **C**onuenit quoq̄ ut aliq̄ de eo arberent q̄ fm las mantanos sentret ut nichil post obitum reseruet hominib⁹ sed fide ad placendū iudici de resurrectione et eterna vita tradaret. **P**emoniā vō illum habere dicebat ppter eius smones transcedentes capacitatē humanā quib⁹ deum p̄rem suū assererat et se d̄ celo descendisse et cetera huiusmodi. **P**pter suspicōem eoz quia plures in **B**eelzebub⁹ p̄ncipe demoniorum ep̄stolā ip̄s egere demōes. **C**ho. **D**el samaritanū illū dicebat tanq̄ ne⁹ hebracos dissoluentē. ut post labbat **S**amaritanā em non p̄fede iudicabant. **E**x h̄ vero q̄ eoz cogitacōes reuelabat demonium ip̄m h̄re suspicabant. **Q**uando vō eū samaritanum dicitur nullū euangelista dicit. **E**x quo palam est q̄ multa p̄ter miserunt euāgelistē et **P**reg. in homel. **E**cce inuā suscipiens de⁹ non contumeliosa v̄ba res p̄ndet seip̄t em **N**ō dicit v̄ba et dixit **E**go demoni habeo ex qua re quid nob̄ inuē. nisi ut eo tē p̄te cum a p̄ximis ex saltate contumelias accipi mus eorum etiam taceamus mala ne misserunt in se correptionis. in arma vertatur furoris. **C**ho. **E**t attendendū q̄ vbi eos docere oportebat et eorum sapientiam subterlabere asper erat vbi vō exprobratū eum oportebat suffere multa māfuetudine v̄ba et tradens nos que ad eum ad deū vindicare que vō ad nos despicere. **A**ug. **E**t ut homo prius a⁹ imice tur paciēciā ut pueniat ad potēciā h̄ quāuis maleiciā maleiciā non recederet p̄muit tamē ad eum negare **D**uo autē sibi fuerant obiecta. **S**amaritan⁹ et demoniā habes non dixit nō sum samaritan⁹ **S**amaritan⁹ em interpretatur custos nouerat autēz ille se n̄m esse custodem nō em p̄muit ad eū ut redimēmur et n̄ p̄met ut fuerimur. **D**emig ip̄e ē samaritan⁹ q̄ accessit ad laudum et misericordiā impendit. **O**ng. **A**lior quoq̄ dñs magis q̄ paul⁹ omnibus oia fieri voluit ut om̄es nanciscat. et ideo se non negauit esse samaritanū. **E**stimo autē soli⁹ v̄bu fore vō em ego demoniū nō habeo sed nec habui sic et illud **D**emig p̄ncipe mūdi hui⁹ et i me n̄ habet quicq̄ q̄a eū que delictorum reputata sūt minima. demonio adaptant. **A**ug. **D**emig post tale cōuiciū h̄ soli dicit de gl̄a sua h̄ honorifico p̄rem meū. q̄si dicit vobis arrogans videat h̄p̄o quem honorifice

Cho. **H**onorificauit autē p̄rem v̄la scens eum et non tolerans homicidas et mendaces se dei veraces filios appellari. **O**ng. **S**olus autē x̄ps venissime venerat est p̄res null⁹ em honorans quicq̄ ex his que non honorant deo honorat deum **P**reg. in homel. **S**ed quia quis quis dei zelo v̄tetur a prauis hominib⁹ debonestatur i semetip̄o nobis dñs paciēte p̄bit exemplum q̄ ait et vos inhono. me. **A**ug. **Q**uasi diceret **E**go facio qd̄ debeo vos n̄ facis qd̄ debetis **O**ng. **N**on autē illis solum h̄ didū est sed et om̄ib⁹ iuste agentib⁹ qui iniuriam inferūt x̄po qui est iusticia et mferentib⁹ cōtumeliam sapientie. eo q̄ x̄pus est sapiētia et similiter de alijs huiusmodi **P**reg. **S**ed quid nobis contra iniurias faciendū sit sūo exemplo nos admonet cū subiungit. ego autē gl̄iam meā non quero est q̄ q̄rat et iudicet. **C**ho. **Q**uasi diceret ex honore quem ad p̄rem habeo h̄c locut⁹ sit vob⁹ et p̄p̄ h̄ debonestatis me. h̄ nulla ē mihi cura h̄ p̄emelle illi ei noxas d̄bebitis. p̄p̄ qd̄ h̄ audio **O**ng. **Q**uereat ac de⁹ gl̄iaz x̄pi i q̄lib⁹ suscipiēdū illū quā q̄dem reperiret i agnō. fm m̄stias v̄tutis causas. **C**ū autē nō reperiret punit illos in quibus non reperit gl̄iaz filij sui **D**nde dicit. est q̄ querat. **A**ug. **Q**uem autē vult intelligi nisi patrem quō ergo alio loco dicit **P**ater non indicat quenq̄ sed om̄e iudiciū dedit filio. **S**ed videte q̄ iudiciū q̄nq̄ pro damnatione accipiet **N**ic autē fm discrecionē positum est. quasi diceret pater qui gl̄iaz meam a vestra discernat vos em fm h̄ seculum gl̄iam ego non fm h̄ seculum. **D**iscernit etiam gl̄iam filij sui a gl̄ia om̄iū hoim. **N**on em quia homo factus est iam sparand⁹ est nobis **H**os homines cū peccato ille sine peccato et hoc fm ipsam formam suā. nā illud quis digne loquatur **I**n p̄ncipio erat v̄bum. **A**ug. **D**el aliter. **S**i vera dictum est a saluatore om̄ia mea tua sunt palam est quōz et ip̄m iudiciū filij patris est **P**reg. **C**um vō malozm peruersitas cre scit non solum frangi p̄dicacō non debet sed etiam augeri. **D**nde dñs postq̄ demonium habere dicit⁹ est p̄dicacōis sue beneficia largi⁹ impendit dicens. **A**men amen dico vobis. si quis smong⁹ meū fuerit mortem non videbit eternam **A**ug. **V**idebit didum est pro eo quod est experiet. **C**u g⁹ mortuus mortu⁹ loqueretur quid sibi vult quod ait. q̄ ser. me. serua. mortem nō videbit eternam. n̄ qua videbat alia mortem d̄ qua nos liberare venerat mortem eternā. mortem damnacōis cum diabolo et angel⁹ eius **H**̄p̄a est vera mors **N**am ista migratio est. **O**ng. **S**ic igitē intelligendū ē. **S**i q̄s ser. me. serua. mo. nō vi. eternū ac si diceret **S**i quis lucem meā custodierit tenebras non videbit. qd̄ autē dicit eternum. cōiunctor est sumendū ut sit talis intellect⁹ **S**i q̄s ser. me. serua. mo. n̄ vi. ietnū. q̄ es v̄s q̄ non videt aliquis mortem quousq̄ v̄bu verby custodie. **C**um vō quis t̄pens in obseruābas sermons et circa sui custodiam negligens fact⁹ eū cessat custodire subinde mortem videt non apud alium q̄ apud seip̄m **S**ic igitē a saluatore instrudi p̄bete querenti. quis ē homo qui viuūt et non videbit mortem. **R**espōdere possum. qui custodit v̄bum x̄pi.

on est. **M**ultum non est
bo dia potest. **E**go dicit h̄
loquitur mēdaciū de poa
autē sandus loquitur a h̄
scdm illud. **D**e meo accipi
Aug. **D**eque enā. **V**el
ale nō mē est sed cōr. **N**ō q̄
i fuerint inuēta d̄p̄tola
em nomē ē non naxte **P**a
deorum **C**hagm significat
ers esse iudei. **P**aluanem
ma data est fratrid⁹ q̄
r̄s loqui ut asenderet v̄
luntate peccare. **E**o quā
est patrem eius d̄p̄tola
es est **A**bu. **S**ed h̄a
ilius veritas dei veritatis
antē d̄p̄tola auerit erant a
d seque. **E**go autē quā ve
credidit michi **O**ng. **M**en
uēns qui in eū credidit
h̄ sed in aliq̄ m̄tōm d̄re
sicut qui credidit eū q̄ h̄
es est nō autē credidit i n̄m
credidit et nō credens. **S**ic
el credidit in eum. **S**ed i
r. **N**ō credidit ad h̄p̄a
Ong. **Q**uia igitē inuēta est
ulanes vultas me inuē
vobis arguet me de peccato
dei filij eius v̄bz peccatis
g⁹ me q̄ quē exoli d̄ns i
caco manifestū ē q̄m p̄p̄ v̄ba
y dicebat se filij dei **O**ng.
magna fida q̄ cū null⁹
potuerit nisi solus deus
Preg. **I**ho. **D**emig autē m̄
āe ex rāde ostēdit se pe
ure diuinitatis potest
subdit q̄ ē ex deo v̄ba de
iudiciū quā ex deo nō d̄ns
coendere natura sed v̄ban
ex deo. **A**scura ex deo. **V**is
d̄cū est q̄ nō solū p̄o m
tine erat omnib⁹ locoz p̄
dituri ea fide quā possent
orari **P**reg. **I**n homel.
quī loq̄ h̄ v̄ba dei autē cor
nde sit. **N**am sicut p̄o
e corporis p̄p̄ri dignitē
quidem corporis are p̄
libero p̄p̄riatē **E**t sūt nō
ip̄iū ita et enā i flectu cō
p̄ ad iniquitatē redit h̄
q̄: h̄c exp̄cē i ope p̄m
ti et dixit **N**ōne b̄di
es tu et d̄monū b̄s.
Ego d̄monū non h̄o
ū et vos i b̄ralis me

ius seruo id est rōnem substantie eius. Eadem em̄
 est rō substantie p̄ris & filij. Hōq̄ patrem agnosco-
 nam & p̄ quomā sumitur vt sic sensus qm̄ eius hmo-
 nem seruo. **Aug.** Sermonem etiam p̄ris tanq̄ si
 loquebatur & ipse erat v̄bum patris qd̄ hominibz
 loquebatur. **Ch.** Et quia dixerāt. Nūquid tu
 maior es patre nostro abrahā m̄bil d̄ morte expo-
 nens se maiorem q̄ abrahā esse ostendit p̄sequenter
 can subdit abrahā pater vester exul. vt vi-diem
 meū. vidit & gauisus est sc̄ p̄ter benedictam quod
 a me habet ut a maiore. **Ch.** Quasi diceret diē
 meū desiderabilem habuit leticie plenū. nō quasi ali-
 cuius m̄m̄i aut fortuiti. **Aug.** Mō timuit se ex-
 ultare ut videret & credens vn̄q̄ exultauit sperā-
 re videret intelligendo diem meū. **Incertum** autē
 potest esse vtram dixerit temporale diem domini q̄
 erat v̄tur in carne au diem dñi qui nescit ortū ne-
 scit occasum. Sed ego non dubito p̄rem abrahā
 v̄tum fuisse. **Ch.** Et enī seruo suo quē mittebat. Pone
 manū sub femore meo & iura m̄bi p̄ deū celi. Ergo
 que fuit illa iuratio nisi q̄ significabatur de genere
 abrahā venturum in carne deum celi. **Greg.**
 Cū ē diem dñi abrahā vidit cū i figura sūme tri-
 nitatis tres angelos hospicio suscepit. **Ch.** Vi-
 diem suū dicit diē crucis quē abrahā in oblatione
 anenē & isaac p̄figurauit p̄ hoc ostendens q̄ non in-
 uenit ad passionem venit & ostendēs eos esse alie-
 nos ab abrahā. **Ch.** In quo b̄ ille exultauit h̄i dolēt
Aug. Quale autem gaudiū fuit cordis videntis
 v̄bum m̄mens splendorem p̄is mentis refulgentē
 apud patrem m̄m̄em deū & aliquādo in carne v̄-
 turam non de patris gremio recessuram.

Dixerūt ergo iudei ad eum quinquagi-
 ta annos nondum habes & abrahā vidi-
 sti. dixit ergo eis ihes. **Amē amē dico vo-
 bis** anteq̄ abrahā fieret ego sum. **Tulerūt**
 ergo lapides vt iacerent in eū. **Ihesus** at
 abscondit se & exiuit de templo.

Ch. Carnales mentes iudeoz audienciū verba
 xpi oculos a carne non subleuant dum in eo solam
 carnis etatem pensant. **Unde** dicit. **Dixerunt** ergo
 iudei ad eum. **Quinquaginta annos** nōdum habes &
 abrahā vidisti. quasi dicerēt multa sunt annorū
 carticula ex quo abrahā mortuus est. & quomodo vi-
 dit diem eum. carnaliter enim hoc intellexerunt.
Ch. Quē autem xxx. annorum xps erat qua-
 re ergo nō dixerūt quadraginta annos nōdum hēs
 se quinquaginta. **Supuacua** est huiusmodi. q̄stio
 simplici ei putat occurrere dixerūt. **Rūdent** tamē
 q̄dam q̄ quinquagesimū annum ex reuerentia iubileū
 nominant in quo & captiuos manumittebant & em-
 ptoris possessionibz cedebat. **Greg.** Quos benigni-
 te redemptor n̄r a carnis sue metu submouet &
 ad diuinitatis p̄templationez trahit. **Unde** sequitur
Dixit ergo eis ihes. amen amen dico vobis anteq̄
 abrahā fieret ego sum. **Ante** em̄ p̄terita temporis
 est sum. **hō** p̄sentis. **Et** quia p̄teritū & futurū tē-
 pus diuinitas non habet s̄ semp esse habet non ante

ante abrahā ego fui. sed ante abrahā ego sum.
 fm̄ illud. Ego sum qui sum ante ergo p̄ abrahā
 habuit esse qui & accedere potuit p̄ exhibitionē pre-
 sentie & recedere p̄ cursum vite. **Aug.** Quia v̄o
 creatura est abrahā non dixit anteq̄ abrahā esse
 sed anteq̄ fieret neq̄ dixit ego factus sum nam in p̄-
 dicio erat v̄bum. **Greg.** Sed sustinere ista eter-
 nitatis verba mentes infidelium non valentes quē i-
 telligere non poterant obruere querēbant. **Unde** seq̄-
 tur. **Tulerūt** ergo lap. ut. vt. ia. m. eum. **Aug.**
 Tanta duritia quo curreret nisi ad similes sc̄z lapi-
 des. **Quia** v̄o postq̄ cūda que ad eum spectabāt do-
 cendo p̄fecerat di lapides m̄i cūne deserit eos quasi
 correctionē non suspicientes v̄i subdiunt. **Ihesus** at
 abscondit se & exiuit de templo. **Non** aut abscondit
 se in angulo templi quia timens aut in domunculam
 fugiens vel post m̄x aut colūnam diuertens s̄ ce-
 lica potestate inuisibilem insidiante se ostiēns p̄
 medium illorū exiuit. **Ihesus** aut abscon. se & exiuit
 de templo. **Greg.** Cū si diuinitatis sue potenti-
 am exercere voluisset cito nutu mentis in suis eos
 adibus ligaret aut in penas subite mortis obrueret.
Sed qui pati venerat exercere iudicium nolebat.
Ch. Magis ei erat p̄denda al p̄mōdāda sapiētia
 q̄ exercenda potentia. **Ch.** Ideo etiam fugit
 q̄ nondū venerat hora passionis & q̄ ipse nō elege-
 rat h̄i q̄ mortis. **Aug.** Ergo etq̄ h̄i a lapidibz
 fugit. vt illi a q̄z lapidibz cordibz fugit de. **Ch.**
 Distice at q̄ quot malas cogitationes q̄s assumit q̄
 tot lapides i ihm mitte. ac deinde quātū ad se perti-
 net si ad delib̄ationē transit. **Ihesus** extinguit.
Greg. Quid autem abscondendo se dominus
 significat nisi q̄ ip̄a veritas absconditur. qui ei
 verba sequi contēnunt eam quippe quam non inue-
 nit humilem veritas fugit mentem. **Quid** aut nob̄
 hoc exemplo loquitur nisi vt eū cum resistere pos-
 sumus iram superbientium humiliter declinemus.

Capitulum ix.

Ch. Preteriens ihesus vidit ho-
 minem cecum a natiuitate. **Et**
 interrogauerūt eum discipuli
 ei? **Rabbi** q̄s peccauit. hic an-
 parentes ei? vt cecus nasceretur. **Respon-**
 dit ihesus. **Neq̄** em̄ hic peccauit neq̄ parē-
 tes eius s̄ vt manifestaretur opa dei in illo.
De oportet opari opera eius qui misit me.
 donec dies est venit nox quando nemo p̄t
 operari. **q̄diu** sum in mūdo lux sum mundi.
Dec cum dixisset expuit in terram & fecit
 lutū ex sp̄to & limuit lutū super oculos ce-
 ci & dixit ei vade & laua in natatoria syloe
 quod interpretat̄ missus. **Abijt** ergo & la-
 uit & venit videns.
Ch. Quia iudei h̄monum xpi alitudinē non su-
 scoperant exiens de templo curauit cecus sui absen-
 tia eoz furorē mitigans & p̄ orationem signi eozū

Q

Greg. viij. moza. Vel aliter per saluam sapo: in
tunc contemplationis accipit que ad os a capite deflu
quia de claritate conditoris adhuc i hac vita nos po
sime gustu reuelationis tangit. vñ dñs saluam luto
miserat & ceci nati oculos regauit q̄a supna gra car
nalē cogitacōm nostrā p admixtionem sue p̄empla
tionis irradiat & ab originali cecitate hominem ad i
colatū reformae.

Itaqz vicini & q̄ viderant eum priq̄ q̄a
mendicis erat dicebant. Nonne hic est qui
sedebat & mendicabat. **Alj dicebāt q̄a hic ē**
Alj autem nequaq̄ sed similis eius est. Il
le aut dicebat quia ego sū dicebant ergo
ei. **Quomō aperti sūt oculi tui.** Respondit
Ille homo q̄ dicitur ihesus lutū fecit & limi
uit oculos meos & dixit mihi. **Vade ad na**
tatoria siloe & laua. Et abj & laui & vidi
Et dixerūt ei. vbi est ille aut nescio. **Addu**
cūt eum ad phariseos qui cec̄ fuerat. erat
autem sabbatum quando lutum fecit ihes̄
& aperuit oculos eius. **Iterum ergo inter**
rogauerūt eum pharisei. quomō vidisset. il
le autem dixit eis. **Lutum posuit mihi sup**
oculos. & laui & video. **Dixerunt ergo ex**
phariseis quidam. Nō est hic homo a deo q̄
sabbatum non custodit. **Alj dicebant.** quo
modo potest homo peccator: hec signa face
re & scisma erat inter eos. **Dicunt ergo ces**
co iterum. Tu quid dicis de illo qui aperu
it tibi oculos. **Ille autē dixit quia p̄pheta ē**

Cns Inopinabilitas facti miraculi incredulitatez
inducebat. **Et** ideo dī itaqz vicini & qui viderāt eū
prius q̄a mendicis erat dicebant. **Nonne hic est q̄**
sedebat & mendicabat. mirabilis dei clementia q̄ de
scendebat. **Eos qui mendicabant cū multa deuotōe**
curabat eē hic iudeoz os obstruēs. qm̄ non pelatos
non ignes neqz p̄ncipes sed ignobiles sua dignoa
ducebat p̄uidencia eteni in salutē omniū venerat. se
quitur. **Alj dicebant q̄a hic ē.** Ceco em̄ p longā vi
am eunte diligentes improbores facti ex mopinabili
tate q̄ quod viderant nō vltra poterāt dicere nō ē
he. **Sequitur.** **Alj autem nequaq̄ sed simit ei⁹ est.**
Aug. Aperti em̄ oculi vultum mutauerāt. **sequitur**
Ille aut dicebat q̄ ego sum. vox grata ne damne
tur in grata. **Cns.** Non em̄ verecundat⁹ est de
poni cecitate neqz formidauit furorē plebis neqz
remat ostendere seipm̄ vt p̄dicet benefactorē. **Seq̄t**
Dicebant ergo ei quō aperti sunt oculi tui. Hunc
modū neqz nos scim⁹ neqz ip̄e qui curat⁹ ē ncuti s̄
quod q̄dem factuz est nouerat modum autē cōprehē
dere non poterat. **Vñ sequitur.** Respondit ille homo
qui dī ih̄us lutum fecit & limiuit oculos meos vide
q̄s verax est non dixit. **Vñ de fecit.** Quod em̄ non
nouerat non dicit. neqz em̄ sciuit quomā in terram

eripuit. qm̄ autem silgunxit p̄ sensum ead⁹ didicē.
Seq̄t. & dixit mihi vade ad natatoria siloe & laua.
Et hoc etiam ex auditu testatus est. **Recognouit**
em̄ ei⁹ vocem ex disputatione cum discipul. Et q̄a
ad vnum se preparauerat sc̄j omia sibi suaderi a u
lente subiungit. **Et abj & laui & vidi.** **Aug.** Ecce
animā dātoz fact⁹ est gratie. ecce euāgelizat & confi
tetur iudeis. **cec̄ ille confitebat.** & cor ip̄ioz stringe
batur qz non habebant in corde qd̄ iam ille habebat
in face. vñ sequitur. **Et dixerūt ei vbi ē ille.** **Cns**
Dicebant autē hoc occasionem meditantē. Nam em̄
aduersus ip̄m conspirauerat. x̄pus aut non aderat
his qui curabant. **Non em̄ querebat gl̄iam.** neqz
se ostentare. **Recedebat eadē semp curans ih̄us vt**
om̄s suspicio tolleretur signo. Qui em̄ non cog
noscebāt eum qualiter ob gr̄am eius se curatos cō
fiterētur. vnde sequitur. **Hic nescio.** **Aug.** In his
v̄bis inundo similis erat nondum videnti p̄dicat &
nescit quid p̄dicat. **Aug.** Vnde figurā tenet ca
thecuminoz qui & si credunt in ih̄m adhuc em̄ eum
quali nesciunt quia nondum loti existunt. **Pharise**
orū autē erat approbare op⁹ vt improbat. **Cns**
Judei igitur querentes vbi est ille volebant eū inue
nire vt eū ducerent ad eos. Quia v̄o non habuerūt
eum ducūt cecum. vnde sequitur. **Producunt eū ad**
pharise. qui ce fuerat vt s̄q̄ veltment⁹ eum intrazo
garent. **pharise autē & euāgelista subdit.** erat autē
sabbatum quando lu. se. **Ihs & aper. oc. eius.** **Vt** s̄q̄ eoz
malam mentem demonstraret & causam p̄pter quā
eum querebāt vt s̄q̄ occasionez p̄tra eum inuenirēt
& vt de traherent miraculo p̄ estimatam legis p̄ua
ricationē quod & manifestum est ex his que sequūtur.
Sequitur em̄. **Itaqz ergo inter eum phar.** quomō vi
disset. **Vide aut qualiter non turbatur cec⁹.** Nam
quando quidē turbis dicebat sine piculo interroga
tus nō ita magnū erat veritatez dicere mirabile atē
est nunc q̄ i ampliori piculo ostendit. neqz negat
neqz contraria dicit p̄uicio. **Sequitur ei.** **Ille atē**
dixit eis. Lutū posuit mihi sup oculos meos & laui
& video. **Hoc autē ad eos qui iam audierant succin**
dus loquit. Non em̄ dixit nomē dicentis neqz quo
niam dixit mihi vade & laua sed confestim lutum po
suit & sic contrariū passi sūt eius qd̄ volebāt. **Puxe**
runt em̄ eū vt negaturū s̄ ab eo cec̄ didicerunt.
Sequit. **Dicebant ergo ex pha.** **Aug.** Non om
nes s̄ quidam. **Nam em̄ mungebant q̄dam.** Dicebāt
ergo nec videntes nec inundi. nō est hic homo a deo
qui sabbatum non custodit. **Ip̄e pot⁹ custodiebat**
qui sine peccato erat. Sabbatum em̄ obseruare spi
ritaliter est non habere peccatum. **Et hoc ad monec**
deus quando cōmendat sabbatum. Omne opus ser
uile non facietis. **Quid sit opus seruile a domino**
audite. Omnis qui facit peccatum seruus est peccati
s̄ isti sabbatū carnaliter obseruabant spiritaliter vi
olabāt. **Cns.** Maliciozi autem quod factū est silē
tes estimatam p̄uaricationē in modum ferebant.
Non em̄ dicebant qm̄ sabbato curat seo quomā sabb
atum nō fuit. **Sequitur.** **Alj dicebant quomodo**
potest homo peccator: hec signa facere. A signis em̄
inducebantur. sed imbecillitē erat dispositi. **Cōgruū**

em erat ostendere qualiter sabbatum non soluit sed nondum
hanc habebat mentem quod de esset ut possit ruderem quoniam
dicitur sabbatum habet. Nullus denique eorum audebat ea quae
volebat manifeste dicere sed in ambiguitate. hi quidem
propter improbabilitatem aliquid dicitur propter amorem propter
sequitur. Et scisma erat inter eos. hi scisma primo in
cepit in populo. deinde in principibus. **Aug.** Dies enim
erat christus qui in lucem et tenebras dividit. **Chrysostomus** vo
lentes autem qui dixerunt. homo peccator non potest talia signa
facere. os aliorum obstruere. eum qui suscepit deus ex
pienciam in medium ducit ut non videatur ipsi advocatio
vni. vni sequitur. Dicitur ergo ceco iterum eum quod dicitur de illo
qui aperit tibi oculos. **Chrysostomus** vnde quod benivole que
runt. non enim dixerunt tu quod dicitur de eo qui sabbatum non
obstruat sed miraculum commemorat quoniam aperit tibi oculos
pene ipsum sanatum patientes quasi dicitur. bene fecit tibi.
vnde debes eum predicare. **Aug.** Vnde querebant quemadmo
dum hominem calumniarentur ut eum de synagoga egerent
Sed ille constantiter quod sentiebat. expressit. vnde sequitur.
Ille autem dixit quod propheta est adhuc quidem mundus in
corde nondum dei filium ostendit. non mentis tamen. ipse est
dominus de seipso ait. non est propheta sine honore nisi in
paterna sua.

**Non crediderunt ergo iudei de illo quia ce
cus fuisse et vidisset donec vocauerit pentes
ei qui quod viderat. Et interrogauerunt eos dicen
tes. hic est filius viri quem dicitis haec natus est
cecus? Quomodo ergo nunc videt? Responderunt er
go eis pentes ei qui et dixerunt scimus quia hic
est filius noster et quia cecus natus est. Quomodo autem
nunc videat nescimus aut quis eius aperuit oculos
nos nescimus. Ipsum interrogate. Erat enim
hic ipse de se loquitur. hec dixerunt pentes ei
quia timebant iudeos. iam enim conspiciuntur iu
dei. ut si quis eum diceretur christum extra syna
gogam fieret. propterea pentes eius dixe
runt quia etatem habet ipsum interrogate.**

Chrysostomus. Quia pharisaei cecum attonitum facere non value
runt sed videbant eum cum omni palatio benefactorum suum praed
dicantem per parietes putabant christi miraculum annihilare
re vnde dicitur. non credi. ergo de illo quia cecus fuisse
et vidisset donec vocauerit. eius qui viderat. **Aug.** id est
cecus erat et viderat. **Chrysostomus.** Sed haec est veritas
natura per quam putat insidias pati. per hoc fortiter sit men
daci eum sibi ipsi quod obuiat et per ea quae ledere ver
tatem videt per ea clamore eam ostendit. quod et nunc factum est
Ne enim aliquis dicat quod vidit nihil certum dixerit sed
per quamdam assilationem locuti sunt pentes in medium
ducunt qui magis suum filium agnoscebant. Statuerunt
autem eum in medium cum multo furore interrogant. vnde sequitur.
et iterum eos dicitur. hic est filius viri. et non dicunt quod quoniam
fuit cecus? sed quem dicitis quod natus est cecus? **D.** inquit natus
quis potest eligere talia mentem de filio. Solus non dicit
quem vos fecistis cecus. duobus autem his ad negandum eos
inducere conatur. et in hoc quod dicit quem dicitis quia natus

est cecus? et in hoc quod subdit quomodo nunc videt? **Chrysostomus**
Quasi dicitur. Aut si falsus est quod nunc videt aut primum quod
cecus fuerit si constat hoc esse verum quod videt falsus ergo
fuit quod cecum eum dicebatis. **Chrysostomus.** Tunc ergo in
interrogationibus factis si filius eorum est si cecus fuit et quali
ter vidit duas ostendit. vnde sequitur. **Chrysostomus.** Sed ergo
pentes ei qui dixerunt. Scimus quia hic est filius noster et quia
cecus natus est. Tunc autem abijciunt. vnde sequitur.
dunt. quomodo autem nunc videat nescimus aut
quis eius aperuit oculos nos nescimus. Et hoc etiam
per veritatem factum est ut nullus alius. sed is qui cu
ratus est et qui dignus fide erat hoc confiteretur vnde
sequitur. Ipsum interrogate et etatem habet ipse de se
loquitur. **Augustinus.** Quasi diceret iustus cogere
remur loqui per infantem quia ipse pro se loqui non pos
set. Cecum a nativitate novimus sed loquentem
Chrysostomus. Quasi ter ergo grati fuerunt pa
rentes qui eorum que sciebant. quedam tacerant
propter timorem iudeorum. Sequitur enim. **Chrysostomus.** Sed di
cebant parentem eius qui timebant iudeos. **Chrysostomus** et
hic opinionem iudeorum et mentem evangelista in
ducit. vnde sequitur. Jam enim conspiciuntur. Tu. ut si
quis eum confiteretur christum extra synagoga fieret. **Augustinus.**
Jam non erat malum fieri extra synagoga. **Chrysostomus.** **Tu**
expellebant christum suscipiebant. Sequitur. Propterea
parentes eius dixerunt quia etatem habet ipsum
interrogate. **Alpharabius.** In quo ostendit eum
gelista illos non per ignorantiam sed propter meum
talia respondisse. **Chrysostomus.** Imbecilliores enim
filii erant qui testis aderat impudicus veritatis
illuminationis habens oculos intellectus a deo.

**Vocauerunt ergo rursum hominem qui ce
cus fuerat et dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos
scimus quia hic homo peccator est. Dixit er
go ille. Si peccator est nescio. Vnde scio quia
cecus cum essem modo iudeo. Dixerunt illi.
Quid fecit tibi. quomodo aperuit tibi oculos? re
spondit eis dixi vobis iam et audistis. Quid
iterum vultis audire. Quod et vos vultis di
scipuli eius fieri. Maldixerunt ei. et dixe
runt tu discipulus eius sis. Nos autem moysi
discipuli sumus. Nos scimus quia moysi
locutus est deus. Hunc autem nescimus unde
sit. Respondit ille homo et dixit eis. In
hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde
sit et aperuit oculos meos. Scimus autem quia
peccatores deus non audit. Sed si quis dei cul
tor est et voluntatem eius facit hunc exau
dit. **In seculo non est auditum quia aperuit quis
oculos ceci nati. Nisi esset hic a deo non pos
set facere quicquam. responderunt et dixerunt ei
In peccatis natus es totus. et tu doces
nos. Et eiecerunt eum foras.****

Chrysostomus. Quia parentem
qui curatus est rursum
vocauerunt ergo rursum
aut manifeste dicunt
propter religionem ad
loquitur et dixit. **Chrysostomus.** **Da**
nihil est opacius. **Chrysostomus.**
plane non est deo gloria
mare. **Alpharabius.** Sic
deus ut sicut et ipsi christum
nos scimus quia hic homo
lier ergo non arguunt
arguet me de peccato
pateret calumnie nec
Sed eum iustum. **Chrysostomus.**
peccator est nescio. **Chrysostomus.**
ta est. nunc dicit si pecc
tunc cecus? **Abbas.** **Sec**
non a sua voce ab in
sonem facere fide digni
subdit. vnde scio quia
diceret. **Nihil** modo
inter dico quod mani
ficaverit quod factum
est. **Chrysostomus.** modum
quodam venatione nunc
vnde sequitur. **Dixerunt**
aperuit tibi oculos. **Mu**
dixerit qualiter vidit
Dicitur occasione de
Dicitur igitur res mansueti
loquebatur. **Chrysostomus.** **Quia**
loquitur. **Chrysostomus.** **Quia**
im et audistis quid ite
re non attenditis ad e
respondendo vobis mani
festo addiscere sed cau
tendum et vos vultis d
Quid est nunquam et vos
quod et vos vultis. **Ja**
beant in stomachum a
et ceco videns non fere
et quod est veritas ita
veritas quidem et si desper
sunt ut ostendit. **Chrysostomus.**
improbes eos monstrat
et dixerunt. **Tu** discipu
est in cor discipulus non
dum super nos et super filios
moysi discipulus sumus. **Chrysostomus.**
deus. **Sed** tunc sciretis quod
deus habetis enim dominum de
credentes et mihi dicitur me
autem et deus super ponitis co
autem nescimus unde sit. **Chrysostomus.**
nescitis auditu mimora
vos dicitis a progenitori
moysi qui certissime
noscit audistis sed vi
ille homo et dixit eis.

qui vident. sed sunt id
 medicum non querim
 ergo ista discrepantia voca
 dicium veni in huc mundu
 imulit mundo quod de vi
 uli iudicabit. **Crisost.**
 id est in manus suppliciu
 auerit eum ipsi sic qui con
 ceit ve qui no vident. vider
 me idem est quod paulu
 ebant. iustitiam mueris
 xpi. **Israhel** aut frequen
 e no puenit. **Crisost.** di
 n viderat iam videt amu
 e vident. excacati sunt intel
 due vitiones. **dur** centai
 intelledualis. **illi** aut ad fru
 de sensibili solu vertenda
 me est qd meli. **est** eos esse
 per qd dicit. **si** eos esse
 qua tolerabili. **heret** no
 dicitur qd vident. **Criso**
 um in ecco miraculum noi
 ex vito miraculis ad hien
 i. **Doc** igit quod estimadere
 ntic qd eis fere supplicium. **q**
 q a naturate fuerat ceca
 on aut sine causa eungu
 oe quida. **ex** pharisee que
 memoret qm isti illi erant. **q**
 Deinde cum lapidare volat
 m superficialitatis sequenti
 ans mutabent. **Crisost.**
 quasi insci scripturaz ne
 dis peccatum incurberat. **ei**
 mte. **vo** qd prudens vos an
 p vosplos ydubites. **estis**
 ulum. **ix.**
 dico vobis qd no irat
 i ouile ouiu. **q** ascende
 le fur e latro. **Qui** at
 ostiu pastor e ouiu. **buic**
 es voce ei. **audiit** qd
 ti e ducit eas. **cu** qd
 i eas vadit. **oues** illi
 ei. **alieni** at no sequit
 ouit uoce alienoz. **hoc**
 ies. **illi** at no agnoint

Hostium aut scripturas vocavit hec ei dei cogniti
 onem aperuit hec oues custodiunt et lupos supuei
 re no pmitteat hereticis introitum pcludentes. qui
 ergo non scripturis vnt sed aliunde ascendit hoc e
 aliam sibi et non legitimam viam facit hic fur est.
 Diat aut ascende et non intrat ad similitudine furis
 maceriam transcendere volentis et periculose omnia
 agents. **Dicens** aut aliunde etiam scribas oculos in
 sinuavit q docebant ma dca et doctrinas hominu et
 lege pvaricabant. **Si** autem infra seipsum hostium
 dicit no oportet turbati. **Et** enim pastorem seipm
 et ouem differenter p dicit. **Quia** em adducit nos
 patri hostium se dicit. **q** vero procurat. **pastorem**
Aug. **Del** aliter. **Multi** sunt q scdm quandam vis
 et huius consuetudine dicuntur boni homines q ea que
 in lege mandata sunt quasi obseruant et xpmi no
 sunt et plerunq se iactant sic pharisei. **Numquid** et
 noscra sum. **Quia** vo oia ista q faciunt et nesciunt
 ad quem fine referant inaniter faciunt. **Dns** de gre
 ge suo et hostio quo meratur ad ouile similitudine;
 posuit dicens. **Amen** amere. **Dicit** ergo pagani vt
 iudei vt heretici bene viuunt. **si** p hostium no intrat
 quod es prodest. **Hoc** em debet viuuntq prodes
 se bene viuere vt dicit illi sem p viuere. **q** bene
 viuere dicendi se qui finem bene viuendi vt cedita
 et nesciunt. vt inflatione contemnunt. **Non** est aut
 cuius spes va semp viuendi. **si** cognoscat vitam qd
 est xpus et p hanc ianuam intrat in ouile. **Quicumq**
 ergo vult intrare ad ouile p hostium intrat. **no** solu
 xpi p dicit. **si** xpi gliaz qrat n sua. **Multis** ac ianu
 e xps q intrat p hac ianuam oportet humiles esse. ut
 lano capite possit intrare. **Qui** autem se non humili
 at sed extollit per mu p vult ascendere ideo exalta
 et cadat. **Querunt** ergo plerumq tales homines. **ea**
 p suadere hominib vt bene viuat et xpiam non sine
 p aliam ptem volunt ascendere rapere et occidere.
Tales ergo fures snt quia quod alienum est suu di
 cut latrones quia qd furant occidunt. **Crisost.**
Diditis qualiter descripsi laconem. **Intrare** et pas
 stors diffinitione. **Sequitur** em. **Qui** aut intrat p
 hostium pastor est ouiu. **Aug.** **e** ver do. **Intrat** p
 hostium q intrat p xpm qui imitatur passionem xpi
 qui cognoscat humilitatem xpi ve cum deus factus
 sit homo p nobis cognoscat se ho non esse deu si ho
 mine. **Qui** em vult deus videri cu sit homo non ini
 uret illum qui cu deo esset homo factus est. **Tibi** aut
 n dicit. **Esto** aliquid minus q es si agnosce quid es.
Sequitur huc hostiarum apert. **Crisost.** **Nihil** phi
 bet hostiarium vocare moysen. **Nile** em est cui eloqa
 de credita snt. **Crisost.** **Del** spullandus est hostia
 n p quem scripture referat nobis indicant xpm
Aug. **Del** aliter hostiarium ipm dum debem ac
 ope. **mito** sit em inter se magis diuisa i rebo huanis
 pastor et hostium q hostiarum et hostium. **et** tamen
 dominus et pastorem se dixit et hostium. **Cur** non
 ergo intelligam ipm et hostiarium. **Ipe** em se ape
 rit qui seipm exponit. **Si** aliam psonam qris hosti
 arum. **vide** hostiarium forte spullandū de quo domus
 dicit. **Ipe** vos docebit omnē vitatem. **Hostiu** est
 xpus qui e vitas. **Quis** aperit hostiu nisi qui docet

vitate. **Cauendū** tñ est ne maior esse estimet hosti
 an q hostium quia in domito hominum hostiarum
 hostio no hostium pponit hostiarum. **Crisostom.**
Quia vo dicebant eum esse deceptore et h est ex in
 fidelitate sui ipoz certificabant dicentes qd pncipiū
 credit in eū. **Ostendit** nunc q ex h q n attendit ei
 ex ordine ouim excluduntur. **vn** sequitur. **et** oues vo
 cem ei audunt. **Si** em pastoris est p legitimum in
 trare hostium p quod ipe intravit ab ouium ggre
 gatione se abstrahit qui ipm non audunt. **Sequit**
Et pprias oues vocat noiatim. **Aug.** **Mouit** ei
 noia predelimito. **vnde** discipul ait. **Gaudete** qm
 nomina vfa scripta snt in celo. **Sequit** et. **Ecce**
ead. **Crisost.** **Oues** educebat qm eas mittebat non
 extra at intra lupos si i medio lupoz. **Vide** aut et d
 ceco occulte insinuare. **Et** enim illi eduxit vocas ex
 medio iudeozum et vocem eius audiuit. **Aug.**
Sed et quis ali oues emittit nisi qui earum pecca
 ta dimittit. **ve** eū sequi dunt liberat vinculis pos
 sint. **Sequitur** em. **Et** cum pprias oues emiserit.
 ante eas vadit. **Crisost.** **Emittit** sequidem eas de
 tenebris ignorantie ad lucem. **dum** ante eas vadit
 quasi incolumna nubis et ignis. **Crisost.** **Nimix**
 pastores contrarium faciunt oues sequentes si ipe
 ostendit se cōtrarium facere qm oues dedit ad ve
 nitatem. **Aug.** **Et** quis est q oues precessit n qui
 surgens a mortuis iam non morit. **et** patri dixit qd
 doisti mihi. **volo** ut vbi ego sum et ipsi sint mecum
Sequitur. **Et** oues illuz sequuntur quia sciunt vocē
 eius alienū autē nō sequuntur. **sed** fugiunt ab eo quia
 non nouerunt vocem alienozum. **Crisost.** **Alienos**
 videt eos qui circa throdam et iudam aut eos qui p
 hoc alios debent deape pseudo apostolos. **vt** em non
 dicatur vnus illozum esse p multa se ab eis separat
 et pmo quidem p doctrinam scripturaruz per quas
 xpus ad se homines adducebat illi vero ab eis hos
 mmes abstrahant. **Secundo** per ouium obediēti
 am. **Nam** in eum quidem nonsolum viuentem sed
 etiam mortuum homines crederunt. **illos** autem
 p se tim reliquerunt. **Crisost.** **Significat** autē anti
 xpm qui paululum decipiens nō obtinebit sequaces
 post ei mortem. **Aug.** **Sed** quomodo soluet ista
 qstio. **audiūt** vocem xpi quandoq non oues audi
 unt em iudas. **sed** lupus erat et non audiunt oues
 aliqui emm eoz qui xpm crucifixerunt nō audierūt
 sed oues erant. **Sed** dicit aliquis quando non audi
 ebant oues non erant. **Vox** audita eos mutauit et
 ex lupis oues fedt. **De** autem adduc mouet qd per
 ezechielz obiurgat dominus pastores et dicit inter ce
 tra de ouib. **Errantem** nō reuocastis. **et** errantēz
 dicit et ouem appellat. **Non** erraret si vocem pasto
 ris audi ret. **sed** ideo errauit quia vocem alienū audi
 uit. **Dico** ergo nouit dominus qui sunt eius nouit p
 scitos no ait predelimitos. **Ipsi** sunt oues. **aliquādo**
 seipm nesciunt. **si** pastor nouit eas. **Multa** em oues
 foris sunt et multa lupi intus. **De** predelimito g
 loquitur. **Est** autem aliqua vox pastoris in qua oues
 non audiunt alienos. **in** qua non oues non audiunt
 xpm. **Que** est ista vox q pseuerant usq in fine
 hic salu erit. **Hanc** vocem non negligit xpi non

audit alieno. Sequitur hoc puer dixit eis ihesus. Illi autem non cognovimus quid loquebatur eis. Pascit enim dominus manus infestis exercet obscuris. cum autem audiunt duo verba evangelii unus impius alter pius et talia fortis sunt ut ambo non intelligant unde dicitur vox est. quod dixit et bonum est quod dicit sed nos non intelligimus. Iste qui credit iam pulsatur et dignus est cui apertis si pulsata re persistat. Alio dicit. Nichil dixit qui adhaec audiat nisi credideritis non intelligetis.

Dixit ergo eis ihesus. Amen amen dico vobis ego sum hostium vium. Omnes quot quot venerunt fures sunt et latrones sed non audierunt eos oves. Ego sum hostium per me si quis introierit salvabitur. Et ingredietur et egredietur et pascua inveniet. Fur non venit nisi ut furem et mactet et perdat. Ego veni ut vitam habeant et abundantiam habeant.

Christus. Dominus accitatoris volens iudeos facere mactat quod super dixerat unde dicit. Dixit ergo ihesus amen amen dico vobis ego sum hostium vium. **Augustinus.** Ecce quod clausis posuerat aperuit ipse est hostium vium et nos intrasse gaudeamus sequitur omnes quot quot venerunt fures. Et **Christus** non de prophetis hoc dicit sed de hereticis dicit si dederit vobis vobis laudans oves subdit si non audierunt eos oves. **Augustinus.** ac videtur laudare eos qui non audierunt prophetas sed eis de trahit vehementer. **Augustinus.** Intellege ergo quot quot venerunt propter me non autem propter illum prophetam venerunt qui cum illo venerunt qui cum deo dei venerunt. qui vera eos fuerunt quia ipse verbum et veritas venit propter omnes mactat. Sed eorum corda quos miserat possidebat. carne quippe ipse accepit ex tempore qui est semper in principio enim erat verbum. Ante adventum autem eius quo humilis venit in carne precesserunt iusti sic in eum credentes veterum quos nos credimus in eum qui venit tempora variata sunt non fides. Eadem enim fides veros qui coniungit et eos qui venturum esse et eos qui venisse crediderunt. Quot quot ergo propter illum venerunt fures fuerunt et latrones id est ad furandum et occidendum venerunt sed non audierunt eos oves illi scilicet de quibus dictum est. **Nonne dominus qui sunt eius. eos ergo non audierunt oves inquit non erat vox christi et ista vana figentes in se seducere. quare autem hostium dixerit aperte subdens. Ego sum hostium per me si quis introierit salvabitur. **Alchibi.** quasi diceret. Illos non audierunt oves sed me audierunt quia ego sum hostium et qui per me non fidei. sed verus introierit per severando salvabitur. **Chrysostomus.** Educat autem ad pascua dominus oves per hostium. unde sequitur. Et ingredietur et egredietur et pascua inveniet. **Augustinus.** Que sunt autem hec pascua. nisi delictio futura et requies in qua nos dominus introducet. **Augustinus.** Sed quid est quod dicit ingredietur et egredietur. Ingredietur quippe in ecclesiam per hostium christum quod valde bonum est. Exire autem de ecclesia non est bonum. Potest ergo dicit ingredi nos quando meritis aliquid cogitamus egredi autem quando exterioris aliquid operamur secundum illud exiit homo ad opus suum. **Chrysostomus.****

Del ingredi dicit cui est cure homo interior. Egredietur vero qui hominem exteriorum id est membra que sunt super terram in christo mortificat. Iste enim pascua in futuro reperiet seculo. **Christus. Del hoc dicit pro apostolos. qui cum octo introierunt et exierunt ve totius orbis terrarum facti domini et nullus eos eicere valuit et nutriminum habuerunt. **Augustinus.** Sed plus me delectat quod ipse quodammodo nos admonuit cum secutus adungit fur non venit nisi ut furem et perdat. **Alchibi.** Quasi diceret mentis oves non audierunt vocem furo quia non venit fur nisi ut furem alienam rem sibi usurpando. non de preceptis christi suos sectatores instruens. sed suis exemplis eos vivere suadens. unde subditur. **Et mactet mala doctrina retrahendo a fide et perdat in eterna damnatione. Na ergo furatur et occidit. Ego veni ut vitam habeant et abundantiam habeant. **Augustinus.** Dicitur mihi dixisse. ut vitam habeant ingredientes. hoc est per fidem que per dilectionem operatur. per quam fidem in omne ingreduntur ut vivant. quia iustus ex fide vivit et abundantius habeant scilicet egredientes quando veri fideles moriuntur. et abundantius habeant vitam. ubi nunquam deinde moriantur. **Augustinus.** Quamvis ergo et hic in ipso ovili non desint pascua. inveniunt tamen pascua ubi latrentur. **Augustinus.** Qualia inveniuntur in parabolis. **Augustinus.** Ingrederetur ergo ad fidem egredietur ad spem. **Augustinus.** Pascua vero inveniunt in eterna latetate. **Christus.** Quod autem dicit. Fur non venit nisi ut furem et mactet et perdat. De sedibos dicit quod ad vitam est factum. omnibus oculis et perditus qui eos sequuntur. et sic etiam presentia vita eos per auerunt. **Augustinus.** Ego autem veni pro salute omnium. ut vitam habeant et abundantius habeant in regno celorum. **Augustinus.** Et hoc est tertia differenda. qua se discretur a pseudopropheta. **Augustinus.** **Chrysostomus.** Dicitur autem fur diaboli est qui venit tempore ut furetur per cogitationes illicitas et mactet per consummum et demde per opera destruat.****

Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis mercenarius autem qui non est pastor suam non dedit pro ovibus suis. **Augustinus. Sic videt lupum veientem et dimittit oves et fugit et lupus rapit et dispergit oves. mercenarius autem fugit quia mercenarius est et non pertinet ad eum de ovibus.**

Augustinus. Aperuit dominus duas res quas quodammodo clausas proposuerat. Primo quidem sciimus quia hostium ipse est. Nunc autem ostendit quia pastor est dicens. Ego sum pastor bonus. Super pra autem dixerat pastorem intrare per hostium. si ergo ipse est hostium quomodo ipse per se ipsum intrat. Sicut ergo ipse per se ipsum novit patres non autem per ipsum. Sic intrat in ovile per se ipsum. nos autem per ipsum. Nos quia christum predicamus per hostium intramus. christus autem se ipsum predicat.

Haec enim et alia de ecclesia qui filii sunt est mihi quia sunt illi. Et quidem quia. Nam et petrus pastor omnium bonorum episcopi hoc sibi ipse proprie tenuerunt et pastores mali certe ut multum merentur. **Augustinus.** Quod eius bonitas in ungit dicens. Non ovem suis fecit quod ovibus suis animam suam capsum et linguam dederat carnis sue albis de semper mortis forma cui in primis et misericorditer mihi si necesse sit eorum ovem ovibus immittit ovibus substantiam suam suam. **Augustinus.** Non autem illi qui fecerunt mentis fecit. **Augustinus.** Ipse enim potius potuit. **Augustinus.** Omnia non solum quia sanguinem dedit. non enim fuderunt apud hereticos qui pro aliquo molestia perierunt ut hoc pallio dicitur. **Augustinus.** Ipse autem omnia ovibus tradunt. estim. **Augustinus.** ovibus potius conerant. **Augustinus.** didero corpus meum ut bonum mihi mihi proderet. **Augustinus.** necem qui est conuictus. **Augustinus.** comendans noluit multum suum dicens ego. **Augustinus.** Sic igitur de cetero dicit ostendens quomodo. **Augustinus.** ut in hanc venit. **Augustinus.** Dicitur et mercenarius cuius non est pastor eum non suam et dimittit oves nonnulli qui dum plerumque debent merito nomen pastoris si mercenarius vocatur. **Augustinus.** oves dominicas si ad mercenarium quippe est. **Augustinus.** licet amara non querit. **Augustinus.** nec prelationis gaudeat. **Augustinus.** ergo querit in ecclesia. **Augustinus.** et castus esset qui a legibus. **Augustinus.** Quis a deo querit pro ovibus. **Augustinus.** quem querit. **Augustinus.** Gregorius. **Augustinus.** sic vel mercenarius committit occasio necessitatis dixerunt ad gregis custodiam. **Augustinus.** stat. **Augustinus.** Sed lupus animo super gregis custodiam.

In men em et alia demonstrat et seipm si aut preposi
 ti eccleie qui filij sunt pastores sūt. quō vnus pastor
 est mī quia sunt illi omnes vnus membra pastor
 nis. Et quidem qui pastor est dicit membra sua.
 Nam et petrus pastor et ceteri apostoli pastores et
 omīs boni episcopi hostium vō nemo nfm se dicit. s
 sibi ipse ppe tenet. Nō autem adderet boni mī el
 sent et pastores mali ipsi sunt fures et latrones auc
 cerni ut multum mercenarij. Greg. in homelia
 Ag eus bonitatis formā quam nos imitemur ad
 iungit dicens. Nonus pastor animam suā ponit p
 ouib suis sicut quod mouit ostendit quod iussit p
 ouib suis animam suam posuit ut in sacramento nro
 corp suum et sanguinem verteret et oues quas re
 dimerat carnis sue alimento laciarer. Ostensa ē no
 bis de tempore mortis via. quam sequamur apposi
 ta forma cui impnamur. Primū nobis est exercitio
 raris misericorditer ouib eius impendere. Postre
 mū vō si necesse sit etiam in mortem animam nrām
 p aliam ouib ministrare. Qui autem non dat pro
 ouib substantiam suam qm pro his datur est aia
 suam. Aug. Non autem solus xps hoc fecit. Et tū
 si illi qui fecerūt membra eius sunt idem ipse vnus
 s hō. Ipse em potuit facere sine illis illi sine illo nō
 poterat. Aug. Omnes tamen pastores boni fuerūt
 non solum quia sanguinē fuderūt s; quia pro ouib fu
 derunt. nō em fuderunt elatione s; caritate. Nam et
 apud hereticos qui ppter mīcetas et errores suos
 aliquid molestiaz perpessi fuerunt noie martirij se
 iactant vt hoc pallio d' albatu factu fuerūt quia lupi
 sunt. Nō autem omīs qui corpora sua i passione eē
 ignib eradunt. est imūdi sicut sanguinem fuisse p
 ouib s; potius contra oues. Dicit em apt. Si tra
 didero corp meum ut ardeam. caritatem autem non ha
 beam nihil mihi prodest. Quō autē ut hē exiguam ca
 ritatem qui eē conuictus non amat vnitatem quā dñs
 cōmū datus voluit multos appellare pastores. s; pa
 storem vni dicens ego sum pastor bonus. Greg. in
 hic igitur de cetero dominus passione sua disputa
 bat ostendens quomō p salute fieret mundi et nō in
 urm hanc venire. Deinde rursus ostendit signa pas
 toris et mercenarij cum dicit. Mercenarij autem et
 q nō est pastor et nō sunt oues ppe videt lupus ve
 nientem et dimittit oues et fugit. Greg. Sūt ei
 nonnulli qui dum pl' terrenam substantiam quā oues
 diligūt merito nomen pastoris pdunt. Nō enim pa
 stor s; mercenarij vocatur. qui nō p amore imbro
 oues dominicas s; ad temporales mercedes pasce
 Mercenarij quippe est qui pastoris locum tenet s;
 lucy animay nō querit terrenis comodis imbrat ho
 nore prelatonis gaudet. Aug. de vrbis do. Aliud
 ergo querit in eccleia nō deum querit. Si deum que
 rit castus esset qui a legitimam manū aia deum hē
 Quis a deo querit preter deum aliquid non caste
 deum querit. Greg. in homel. Verum vō pastor
 sit vel mercenarius cognosci veraciter nō potest si
 occasio necessitatis deest tranquilitatis em tpe ple
 rumq ad gregis custodiā hē ver' pastor sic eē mer
 cenarius stat. Sed lup' veniens indicat quō qsq
 animo sup gregis custodiā stabat. Aug. de v'

domini. Ilup' autem diabol' est et qui illi sequitur
 Man dicitur est q induit quidam pellico ouū in eis sē
 lupi rapaces. Aug. sup iohes. Ecce lup' ouis gut
 tur apprehendit diabol' fidei adulterium persuasit
 excommunicand' est. Sed excommunicat' inimic' ent'
 insidiabitur. nocebit eū potuerit vnde taces non in
 crepas. Ilupum venientem vidisti et fugisti corpore
 stetit animo fugisti. Affectiones em nre motus aio
 rum sunt leticia animi diffusio est tristitia aut vera
 dis cupiditas animi pgressio timor animi fuga est.
 Gregorius in hom. Ilup' edam sup oues venit
 cum quilibet mult' et rapor fideles quosq atq hu
 miles opprimic. Sed is qui pastor esse videbatur
 et nō erat relinqt oues et fugit. quia dum sibi ab eo
 penctm meruit resistere eas multicie nō psumit.
 Fugit autem nō mutando locū. s; subtrahendo solati
 um. Sed contra hoc mercenarius nullo zelo accen
 ditur qe dum sola exteriora cōmoda requirit interi
 ora gregis damna negligenter patit. Vnde subdit.
 Mercenarij autem fugit quia mercē est et nō pcurat
 ad eum de ouib. Sola ergo cā est vt mercenarius
 fugiat q; mercenarij. ac si dicat. stare in periculo
 ouium nō potest. qui in eo q ouib pceest non oues
 diligit. s; lucrū terrenum querit et ideo opponere se
 p'ra piculum trepidat ne hoc qd diligit amittat.
 Aug. Si autem apli pastores fuerunt non mer
 cenarij quare fugiebant qm psecutionem patiebant
 Et hoc dñs dicens si vos psecuti fuerint fugite.
 Pulsemus adert qui aperuit. Aug. ad honoratū
 Fugite ergo omīno de ciuitate in ciuitatem serui
 xpi ministri verbi et sacramēti eius qm eoz qui s; q
 specialiter a psecutorib querit. vt ab alijs q nō ita
 redruntur non deseratur eccleia. Cum autem omniū id
 ē epoz et clericoz et laicoz est omne periculum hi
 qui alijs indigent non deserantur ab his quib' idi
 gent. Aut igitur ad loca munita omīs erant aut
 q habent ramamendi necessitatem nō relinquunt ab
 eis per quos ecclesiastica ē implenda necessitas. tūc
 ergo de locis in quibus sum' premente psecutione fu
 giendum ē xpi ministris quādo ibi aut plebs xpi
 non fuerit cui ministraretur aut pē impleri p alios ne
 cessarium ministerium quibus eadem non ē causa fu
 giendi. Cum autem plebs manet et ministri fugiunt
 ministeriū q subtrahitur qd erit mī mercenarij
 illa fuga damnabilis quibus non est cura de ouibus.
 Aug. super iohānem. In bonis ergo nominatur
 hostium hostiarus pastor et oues in malis fures et
 latrones mercenarij lup'. Aug. de vrbis domini.
 Diligendus est pastor cauendus laico tolerandus
 mercenarij. Tōm em est vtilis mercenarij qm diu
 non videt lupum fures vel latronē. Cum autem vide
 rit fugit. Aug. sup iohānem. Nec em mercena
 ri' diceretur mī accipet a conducente mercedem si
 lq eternam hereditate; p'ris patienter exp'dat mer
 cenarij tempalem mercedem p dudi festināter exp
 cāt et tamen per linguas virorūq diuina xpi glia
 diffamatur. Vnde ergo ledit vnde mala facit. nō vñ
 bona dicit boerū carpe spmā caue quia boer' aliqñ
 de radice vits exor'. pendet in spmis. Quia ipse
 in eccleia cōmoda terrena sedantes xpm predicant

cure homo interior. Egre
 rorem id est membra que
 proficac. Iste em pas
 Onf. Del hoc dicit p
 troierut et cetera ve m
 omni et nullus eos eisd va
 rit. Aug. Sed plus me
 o nos admittit cu locu
 ve furctur. Aleb. Quis
 audire vocem fumo qua
 el alienam rem sibi usurp
 nos sedamores instrues. s
 e suadens. vnde subditur.
 retrahendo a fide et potu
 ergo furctur et occidit
 xpm et abundantius habet
 tur mihi dixisse. ut mem
 hoc est per fidem que per di
 quam fidem in oue negre
 iustus ex fide uiuit et aban
 egredientes quando ven
 undant eius habent vitam.
 tur. Quamuis ergo et hic
 dascua. inuenient tamen pa
 ualia inuenit cui dicitur est
 aratio. Greg. si egebit do
 ergo ad hanc egritudine ad
 emet in eterna laetate.
 aut dicit. Iur non venit mī
 perdat. De sciencia dicit
 em. omnibus occis et pōd
 ar. et sic etiam presens u
 quom veni pro salute ou
 et abundantius habent in
 est terra differēt. qua le
 petra. Greg. Theophilus. Di
 qui venit impetido ut fa
 illitias et madet per carnis
 destruat.

Bonus pastor an
 us suis mercenarij
 cui nō sūt oues ppe
 et dimittit oues et fu
 dispergit oues. merce
 a mercenarius est et nō
 ouibus

dominus duas res quas qd
 uerat. Primo quidem sci
 est. Nunc autem ostendit
 ego sum pastor bonus. Pu
 orem intrare per hostium si
 modo ipse per se ipsum in
 scriptum noui patet nos
 at i oue per scriptum. nos
 quia xpm predicamus p
 utem se ipsum predicat

Uero Dominus aut ostendens quod nullam iustam habebat occasionem furandi adversus eum commemorat signa que fecerat. Nam sequitur Respondit eis Iesus. Quia bona opera ostendi vobis ex patre meo. **A**ctum scilicet in sanitate infirmorum in exhibitione domus et miraculorum que ex patre ostendi quia et gloriam per omnia quesivi propter quod eorum opus me laudat. Quamvis multi profitentur multa beneficia si bi impensa a christo. Sed quod sua patris que equitate dixerat blasphemiam deputabant. Unde sequitur. **I**nde rursus ait iudei. De bono opere non lapidamus te sed de blasphemia. Et quia tu homo cum sis facis teipsum deum. **A**ugustinus. Ad illud hoc ruderunt quod dixerat Ego et pater unum sumus. Ecce iudei intellexerunt quod Iesus non intelligunt. **I**tem enim irati sunt quoniam senserunt non posse dici ego et pater unum sumus nisi ubi equitas est patris et filii. **I**tem dicitur. **I**nde dicitur cuius sis homo amicum eius sis creatura. utriusque autem dicunt factus esse deum. Subijcit enim Iohannes substantiam novam et alienam deum. ut autem aliorum generis deus sit aut omnino nec deus. Dicit enim non est filius ex naturate nisi est deus ex veritate. creatura est presertim cunctis. **C**ontra dicitur autem non destruxit opinionem iudeorum estimantium quod se deo parem diceret sed magis contrarium facit. nam sequitur. Respondit eis Iesus. **N**unc scriptum est in lege vestra. **A**ugustinus. id est vobis data quia ego dixi deus estis. **P**er hoc dicitur per prophetam in psalmo vobis. et legem appellavit dominus generaliter omnes illas scripturas quibus alicubi species alter dicit legem a prophetis eam distinguens sicut est. In his duobus preceptis tota lex pendet et per hoc. **N**amque autem in tria distribuit eandem scripturas. ubi ait. **O**portebat impleri omnia que scripta sunt in lege et prophetis et psalmis de me. nunc vero est psalmus legis nomine nuncupavit. ex quo sic arguitur. **S**i illos dixit deos ad quos finis dei factus est et non potest solui scriptura que per patrem sanctificavit et misit in mundum vos dicitis quia blasphemias quia dixi. filii dei sumus. **I**tem dicitur. **D**emonstratur quidem quod ipse et pater unum essent in eo primo ineptia ridiculi obprobrii confutatur. quod in reatum vocaretur quod se cuius homo esset deum faceret. **C**um enim lex huius nominis appellat omnes sanctis hominibus decerneret et sermo dei indissolubilis confirmaret hanc imperiti nominis professionem. **I**tem ergo non est criminis quod se deum cum hoc sic faciat cum eos qui homines sunt deos lex dixerit. **E**t si a ceteris hominibus non irreligiola huius nominis usurpatio est ab eo homine quem sanctificavit per non imprudenter usurpatum videtur quod dei filium se dixerit. cum precellat ceteros per id quod sanctificatus in filium esse beato paulo dicens quod predestinatus est filius dei in veritate secundum sanctificationis. omnis enim hic de homine responsio est quod dei filius et hominis filius est. **A**ugustinus. **V**el aliter sanctificavit id est se sanctum esset gignendo et dedit. quia sanctum eum genuit. **S**i autem sermo dei factus est ad homines ut dicerent deus ipsum verbum dei quod non est deus. **S**i per sermonem dei homines percipiendo fuerit deus. verbum unde percipitur non est deus. **C**etero. **D**el sanctificavit eum hoc est sanxit sacrificari pro mundo. **I**n quo ostendit se non esse deum sicut ceteri. **N**am salu

facere mundum divinum opus est non autem hominis deificati per gratiam. **C**ontra. **D**el iterum quidem ve suscipere sermo humilis locutus est. **P**ostea autem ad matrem eos rediit dicens. **S**i non facio opera patris mei. **N**olite credere mihi. **P**er hoc ostendens quod in nullo minor est patre. quia enim substantiam et impossibile erat eis videre ab operum similitudine et idemitate demonstrat. eiusque secundum virtutem indissimilitudinis est tribuere. **I**tem dicitur. **V**nde de tri. **Q**uid hic adoptio quid in indulgentia nominis locum invenit ne ex natura dei filius sit cum dei filius ex nature paterne operibus creditur sit non exequatur ac similis est deo creatura. **N**amque ei nature aliene potestas comparatur. gerere autem se non sua sed que patris sunt testatur. ne per magnificentiam gestorum nature naturas auferat ut quia sub sacramento assumpti corporis et nati ex matre hominis et dei filius non intelligebatur. fides nobis intus ex gestis cum ait. **S**i autem factus est in me non vultis credere operibus credite. **C**um enim sacramentum nati hominis intelligentiam divine naturae impediatur. cum divina naturas omne opus suum sub misero assumptione hominis exequitur. **F**aciles igitur opera patris demonstrare debuit quid esset operibus credendum. **N**am sequitur. **D**e cognoscatis et credatis quia pater in me est et ego in patre. hoc est illud dei filii sum hoc est illud et ego et pater unum sumus. **A**ugustinus. **N**am enim filius sic dicit. **I**n me est pater et ego in illo quod possunt dicere homines. **S**ed enim bene cogitemus et bene vivamus in deo sumus. et deus in nobis est quasi participans eius gratiam et illuminatus ab ipso. **V**niuersum autem dei filius in patre est et pater in illo tanquam equalis

Queriebant ergo eum apprehendere et exiit de manibus eorum. **E**t abiit iterum trans iordanem in eum locum ubi erat iohannes baptizans primum. **E**t mansit illic. **E**t multi venerunt ad eum et dicebant quia iohannes hanc quidem dixit signum nullum. **O**mnia autem quecumque dixit iohannes de hoc vera erant. **E**t multi crediderunt in eum. **A**ugustinus. **A**dhuc iudeos in cepta dementia persillere evangelista ostendit quibus. **Q**ueriebant ergo eum apprehendere. **A**ugustinus. **N**on credendo et intelligendo sed sequendo et occidendo. **C**u apprehendas ut habeas. **I**lli apprehendere volebant. ut non haberent. **V**nde sequitur. **E**t exiit de manibus eorum. **N**on enim apprehenderunt quia manus dei non habuerunt. **S**ed non erat magni verbo egerere carnem suam de manibus carnis. **C**ontra. **C**um autem christus aliquid magni locutus fuisset recessit velociter ut sedes eorum furor per absentiam eius quod utique et nunc fecit. **V**nde sequitur. **E**t abiit iterum trans iordanem in eum locum ubi erat iohannes baptizans primum et mansit illic. **I**deo hunc locum evangelista commemorat ut discas quoniam ipse abiit ut recorderetur eorum que illic facta sunt et dida a iohanne et testimonij illius. **A**ugustinus. **D**icit autem ubi erat primum id est a prime us etate. **D**emorante autem eo ubi narrat quia multi venerunt ad eum. **V**nde sequitur. **E**t multi venerunt ad

... iudicis. si autem magis intelligat...
... qd non ita dicitur...
... si qd p ipm facta se oia na...
... uas esse alios hoies p ipm...
... op' hois man' hois d'...
... agnosce manu suam. cu id...
... at loco manu p'ris et filij...
... cu h manu p'ris ipm filij...
... nalis cogitatio ee filij q'ri...
... em per corporalem fig...
... euldem velle nature...
... manus patris quia nati...
... q'ri. **C**ontra. **D**einde ut no ois...
... est. p'pter patris aut vir...
... subdit. **E**go et pater unu...
... p' audi. et unu et sumus. et...
... raberis quod dixit unum. h...
... sumus liberat te a servitio...
... m h sumus. ergo pater et fi...
... em sumus dicitur est. quod...
... i no fm relatu. **C**ontra. **D**e...
... retia negare non possit i...
... da coerit p'nt t'p'tane em...
... g'sensu ut voluntas i bis...
... p id quod sit h p id quod...
... tantate du nihil deus i eo...
... t unu sit. **D**up de manu...
... ur de manu p'ris du in op...
... p're et in eo p'nt. h no p...
... o effiat voluntas h p'nt h...
... no negant. igit unum...
... h solit h'rent m'nti ut...
... e h ipm d' d'icentes eos...
... audiant q' a nob' unam...
... h' nati. h'nc et v'nt...
... r'la.

eum & dicebant q̄a iohannes q̄dem facit signū nullū
¶ Aug. Id est nullū miraculū ostendit. Nō demo
 ma fugabat. non cecos illuauit. nō mortuos susci
 tauit. **¶ Ch.** Vide autē qualiter sylogis mos cōpo
 nūt indubitabiles iohēs q̄dem dicunt nullū signum
 fecit. hic autē facit quare hui⁹ p̄minētia ostendit.
 Deinde ne putetur iohānes quia nullū signū fecit i
 dignus testimonio subōit. omnia autē quecūq; dixit
 iohānes de hoc vera erāt. Quasi dicant. & si nullū
 signum fecerit tamē de hoc omnia veraciter dixit.
 Ergo dicunt si iohi credere oportebat mltomagis
 huic. cū illi⁹ testimonio etiam demōstrationem signoz
 habenti. vñ sequit. Et multi crediderūt in eū. **¶ Au.**
 Ecce qui apprehenderūt p̄manētē nō quomō iu
 di volebāt apprehēdere discēdētē. Et nos ergo p
 lucernā veniamus ad diē. quia iohannes lucerna
 erat & diē testimonii p̄hibebat. **¶ Theo.** Notādum
 autē q̄ crebro dñs educat p̄ptos ad solitaria loca. & p
 fidozum solitudine eripiēs vt magis fructificent. sic
 legem veterē datur⁹ eduxit p̄m in desertum. Mi
 stice autē recedens a iherosolimis dñs. hoc est a ple
 be iudaica ad loca fontes hntia se trāfert id est ad
 eccliam. ex gentib; qua habet fontē baptisimi p̄ quē
 multa ad xpm accēdūt quasi trāscentes iordanem.

Capitulum. xi

Serat autē quidam languens laza
 r⁹ a bethama de castello marie
 & marthe & sorozū eius maria
 autē erat q̄ vnxit dñm vngue
 to & extersit pedes eius capillis suis. cui⁹
 frater lazarus infirmabat. Miserūt ergo so
 rozes eius ad eum dicētes. Dñe. ecce quem
 amas infirmatur. Audiens autē ihesus dixit
 eis infirmitas hec nō est ad mortē. s; p̄ glā
 dei. vt glificet filius dei p̄ eā. Diligebat autē
 ihes⁹ marthā & sorozē ei⁹ mariā & lazarus
¶ Beda. Dixerat euāgelista dñm erās iordanem
 abisse tūc q; lazaru⁹ conuicit infirmum vnde dicit.
 Erat q̄dez lau. laza. a bethama. Nunc ē q̄ in q̄bulōā
 exemplaribus copulatus a quindā & postea inuēit
 vt sequentia vba superiorib; cōnexa videantur in
 p̄pretatur autē lazar⁹ aduē. Inter omēs em̄ mortu
 os quos dñs suscitauit h̄ magis ab eo adiuuat quē
 nō solū mortuum. sed quatuordecim suscitauit.
¶ Aug. Inter omia em̄ miracula que fecit domin⁹
 lazar⁹ resurrectio p̄cipue p̄dicatur. s; si attendam⁹
 quis fecere delectari debym⁹ potius q̄ mirari. Ille
 suscitauit hoīem qui seāt hoīem. pl⁹ est hoīem cre
 are q̄ resuscitare. infirmabat autē in bethama laza
 rus vnde dicit. A bethama de castello marie & marthe
 sorozū ei⁹. Quod castellum erat p̄ximū iherosoli
 mis. **¶ Alch.** Et quia plures seie hui⁹ noīs erāt
 ne errarem⁹ in nomine ostenditur ex notissima adio
 ne. nā sequit. Dana autē erat que vnxit dñm vng
 uento & extersit pedes ei⁹ capillis suis. cui⁹ frater
 lazar⁹ infirmabat. **¶ Ch.** Igit̄ p̄mū q̄dem illud ne
 cessariū dicit qm̄ hec nō fuit illa meretrix que i lu

ca legitur. hec em̄ honesta fuit & studiosa circa xpi
 susceptio. **¶ Au.** & p̄ eū. Del. alr h̄ dicit iohēs at
 testatur luce q̄ hoc i domo phanisei cuiusdam sima
 nis factum esse narrat. iam ica q̄ hoc mana fecer
 rat. quod autem in bethama rursus fecit aliud est.
 quod ad luce narrationem nō pertinet. sed panter
 narratur a tribus. **¶ Augustin⁹.** de verbis domini
 Inuaserat igit̄ lazarus perniciēs inimica languo
 nis miserandi hominis. corp⁹ quotidie edax fibris
 incendium consumebat. Aderāt autem due sorozes
 languenti. & casum dolentes. iuuenis egrotantis le
 tulo iugiter mherēbant. Vnde de eis mox subdit.
¶ Miserunt ergo sorozes eius ad eum dicentes. Do
mine ecce quem amas infirmatur. **¶ Augustinus.**
 super iohannem. Non dixerunt veni & sana non au
 se sunt dicere. ibi iube & hic fiet. sed cantumodo. ec
 ce quē amas infirmatur. Quasi dicerēt. sufficit vt
 noueris. non em̄ amas & dolens. **¶ Crisostom⁹.** Per
 h̄ em̄ ad miserandū voluit atter altere christū. adue
 enim ei quasi homini intendebant. Ideo autem non
 uerunt ad christum sicut entaria & regulus. sed
 mittunt. quia vehementer confidebant de xpo po
 p̄ter multā familiaritatem quam habebant. ad eum
 & quia a ludu detinebantur. **¶ Chrophi.** Et qua
 mulieras erant quas non deceat de filiū domum epi
 re. Multam autem deuotionem & fidei magnitudinē
 exprimunt dicentes. Ecce quem amas infirmatur.
 Tantam em̄ potentiam in domino esse credebant q̄
 mirum videretur qualiter vix sibi dilectū infirmi
 tas potuerit occupare. **¶ Sequit.** Audiens autē ihesus
 dixit eis. Infirmitas hec nō est ad mortem. quia ip
 sa mors nō erat ad mortem sed portus ad miracula
 quo factū crederent homines in xpm & vitarent ve
 ram mortem. vnde sequitur. Sed p̄ gloria dei. vbi
 ex obliquo domin⁹ deum se dixit contra hereticos
 qui dicunt q̄ filius dei non sit de⁹. Pro gloria ergo
 eius dei. audi quod sequitur. De gloriatur filius
 dei per eam scilicet infirmitatem. **¶ Crisostomus.**
 Hoc autem vt non est causale sed euentus. Nam
 euentus quidem aliunde infirmitas vñ est autem ea
 in gloriam dei. Sequitur. Diligebat autem ihesus
 marthā & sorozē ei⁹ mar & la. **¶ Aug.** Ille languens
 ille tristis. oēs dilecti. habent q̄ sp̄ qm̄ diligebant
 ab eo q̄ ē dolenti solatio. languenti sanatio. **¶ Pri**
p̄ h̄ ecclā erudit nos euāgelista nō estari h̄q̄ infirmis
tas facta fuerit circa bonos viros & dei amicos.
¶ Vt at audiuit q̄a infirmabat lazar⁹ tē q̄
dē mānt i eodem loco duob; dieb; Deinde
post hec dicit discipulis suis. Eamus i iudeā
iterū dicit ei discipuli. Pabb; nūc q̄rebāt te
iudei lapidare & iterum vadis illuc rēdit te
sus. Rōne. xii. hore sunt diei. Si quis abula
uerit i die nō offēdit q; luce hui⁹ mōi uidet
Si at abulauit i nocte offēdit q; lux n̄ ē i eo
¶ Alch. Dñs nūciata infirmitate lazar⁹ q̄l q̄ q̄nou
 um opleret sanare distulit ut mirabil⁹ suscitaret.
 vnde dicit. Et autem audiuit quia infirmabatur.
 tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus.

¶ Ch. v̄ se expi
 qm̄a fecit vt null⁹ po
 tū eum suscitauit
 q̄tur Deim⁹ p̄ hec d
 ierum. **¶ Aug.** v̄
 tra mōe discessisse v
 sic em̄ vt h̄. Sed in
 tem ostendit p̄atem
 p̄dicit discipulis q̄ v
 mōdāq; vehementer v
 q̄tur. Dicunt ei dis
 Ja. lapi & tu ite. va
 p̄ seip̄s. nōdum em̄
 Cum autē vellent dan
 m̄gto corripuit eos.
 Rōne xij. hore sunt
 xj discipulos elegit.
 sed successorem eius
 esse marthas & duo
 ergo illustrent a die
 m̄d⁹ m̄ diē. Ope er
 dere vnde subdit. Si
 q̄a lucem hui⁹ mundo
 de offēdit q̄a lux nō
 sibi nihil consci⁹ est n
 Qui v̄o mala agit p̄
 pare. nihil em̄ dignū
 que lucem hui⁹ m̄dū
 qu meū est nisi amo
 v̄o h̄c diē intelligit
 adēn v̄o ipam passi
 v̄o dū nōdū immet
 em̄ vos p̄sequētē iud
 p̄nam dico exteū no

¶ Hec ait. & post
 amicus noster dor
 exātem eū. Dixe
 mine si dormit salu
 sus de morte ei⁹
 dormicione somni
 nis ihesus maifeste
 & gaudeo p̄pter v
 eram ibi sed eam
 mas qui dicitur d
 Camus & nos & t
¶ Ch. Postea vna
 alio mō eos p̄statat ol
 v̄dēt vt sed in beth
 hec diē illis lazarū
 vt a somno excitam er
 sp̄ratur⁹ contra iude
 ruz. p̄pter hoc ergo c
 necessariū suum adu
 dormit v̄p̄. Dixit. dñs
 erat qui eū suscitare
 facillime exortabat v̄

Et cū hec dixisset abijt. & vocauit. **M**ariam sororem suā silencio dicēs Magister ad est & vocat te. **I**lla vt audiuit surrexit cito & venit ad eum. **N**ondū em̄ venerat **I**hesus in castellū. sed erat adhuc in illo loco vbi occurrerat ei martha. **J**udei igitur q̄ erant in domo cum ea & consolabant̄ eam cū vidisset Mariam quia cito surrexit & exijt secuti sūt eam dicētes. quia vadit ad monumentum vt ploret ibi. **M**aria ergo cū venisset vbi erat **I**hesus. videns eum cecidit ad pedes eius. & dixit ei. **D**ñe si fuisses hic. frater meꝝ nō fuisset mortuus

Conf. Ex virtute simonū xpi interim martha lu crata est ludus dissolutionē. Ea em̄ que ad magr̄m erat deuoto non pmittēbat eam senpre p̄sēda que hātam inducere poterant vnde dicit. Et cum hec dixisset abijt & vocauit mariam sororem suam silencio **Aug.** Aduertendum q̄ sup̄pressā vocē silentium nūcupauit. **M**az quomō siluit cum suboatur dicēs **Magister adest & vocat te.** **C**onf. Ideo aut̄ oculi sororem vocat si em̄ sciuissent iudei xpm̄ adueni vt recessissent. & non fuissent testes miraculi **Aug.** Aduertendū etiam quemadmodū euangelista nō dixit. vbi vel quando vel quōd mariam dñs vocauit vt hoc in vbiis marthe potius intelligeretur narationis breuitate seruata. **C**onf. **S**icut eadē ip̄sū xpi p̄sēntiam vocationē repueuit. quasi dicēs. **I**ntercalabile est vt eo p̄sēntia tu non exeat obuias ip̄i **C**onf. **D**imittit autē assidentibz illa lugens & plangēs non expectauit ad se venire magr̄m. neq̄ dignitatem seruauit neq̄ a ludu deponēta est sed surgens p̄sēntiam obuiant. vñ sequitur. **I**lla vt audiuit surrexit cito & venit ad eum **Aug.** Ex quo patz q̄ nō illā p̄uenisset martha. si ei not̄ fuisset aduēt̄. **C**onf. **S**equitur. **N**ōdū em̄ venerat **I**hesus in castellū si erat adhuc in illo loco vbi occurrerat ei martha. **C**onf. **V**acant̄ em̄ ibat vt non videat̄ iniecere se ip̄m miraculo sed rogari ab alijs. **H**oc igit̄ vult oculte euangelista insinuare. aut q̄a cito currebat vt appareret eum venientē. **V**enit aut̄ nō sola sed omnes trahens iudeos vnde sequitur. **J**udei igit̄ q̄ erāt in domo cum ea & consolabant̄ eā cum vidissent mariam quia cito surrexit & exijt secuti sunt eā dicētes quia vadit ad mō. vt ploret ibi. **Aug.** hoc pertinet ad euagēlistā narrare ut videam̄ que occasio fuerit q̄ plures ibi essent quando **I**lazarus resuscitatus est vt tam grande miraculū quatuoridūm mortui resurgētis testes plures inueniret. **S**equitur. **M**aria ergo cum venisset vbi esset **I**hesus videns eū cecidit ad pedes eius **C**onf. **I**feruentior hec sorore erat nō em̄ turbam̄ verecundata est nec suspitionē timuit quā de xpo iudei habebāt. cum aliqui mimicoꝝ xpi mouerēt sed omnia cōtempnit humana p̄sēntia magr̄o & soli se dabat et qui ad magr̄m honori. **C**onf. **C**heopli. **Q**uāta eadē dimittit se videbatur habere dicens.

Domine si fuisses hic fr̄ meus nō fuisset mortuus **Alchui.** **Q**uasi-diceret **D**um nobiscū p̄s fuisti non morbus non infirmitas aliqua aparere aua est ap̄ q̄s vita nouerat hospitari **Aug.** **S** d. d. **O** iherusalem quentio te adhuc posito in seculo **I**lazarus amicus mortuus. **S**i amicus moritur inimic̄ q̄d pacis pax est si non tibi soli super seruiunt ecce tuū dilectū in feri zapuerit. **C**onf. **B**eda. **N**ō at̄ omnia dixit maria q̄ martha ptulerat q̄a p̄sēnto hoim̄ more lacrimis nō omnia que voluit & in aīo habuit profere potuit

Ihesus ergo vt vidit eam plorātem & iudeos qui venerant cum plorantes infremuit spiritu & turbauit semetip̄m & dixit. vbi posuistis eum. dicunt ei. **D**omine veni & vide. **E**t lacrimatus est **I**hesus. **D**ixerūt ergo iudei. **E**cce quomō amabat eum. qui dam autem ex ipsis dixerunt. non potuit hic qui aperuit oculos ceci nati facere vt & hic nō moueretur. **I**hesus ergo rursus fremens in semetip̄so venit ad monumentum **E**rat aut̄ spelunca & lapis superpositus ei. **A**it **I**hesus. **T**ollite lapidem. dicit ei martha soror eius qui mortuus fuerat. **D**omine iam fetet quatuoriduanus enim est dicit ei **I**hesus nōne dixi quōz si credideris videl̄ is gloriā dei **T**ulerunt ergo lapidem

Conf. **O**mnis loquens nichil xpi loquit̄ **Neq̄** ea dicit que sorori dixerit **T**urba em̄ aderat multa & non erat temp̄ illoꝝ v̄borum **S**ed descendit & humiliat̄ humanā naturā denudās quia em̄ miraculū magnū erat futurū & multos p̄ id lucratur̄ sua condescensione attrahit testes & humanā monstrat naturā **V**ñ dicit. **I**hesus ergo vt vidit eam plorātem & iudeos qui venerāt cum ea plorātes infremuit sp̄s & turbauit semetip̄m **Aug.** **Q**uis em̄ eū posset nisi ip̄e turbare **T**urbat̄ est xps q̄ voluit esu nūit q̄a voluit **I**n illi potestate erat sic vt sic affici vt non affici **V**erbu em̄ iam suscepit. **E**t carnem totius hominis sibi coaptans in p̄sone v̄itate nascam ac p̄ hoc vbi summa potestas est sedm̄ voluntatis nutum turbat̄ infirmitas **C**onf. **N**ō approbandā em̄ conditionem humanā iubet ei quod suū ē p̄sequi. nec nō inūgit̄ ei deute sp̄s illi q̄ op̄esent **H**ec at̄ eū da naturā pati dñs conuincet tum approbādo q̄ hō ver̄ & non aparens fuerat. tum eadē nos monendo ac metam mestitae & iocūditiati imponēdo. **N**am ex toto nec sp̄ati nec merere ferimū. at hoz exuberantia muliebre **S**equitur. **E**t dixit vbi posuistis eū **Aug.** de ver. do. **N**ō locum sepulti ignorare credi debuerat s̄ fides ip̄i approbare volebat **C**onf. **N**on em̄ vult ip̄e se iniecere s̄ omnia ab alijs discere & rogat̄ facere vt ab omni suspitōe eripiat signū **Aug.** **I**xxxv. q̄. **Q**uod eē inēogat̄ vocationem nostrā que fit in oculo arbitroz significare. **P**rede stinatio em̄ n̄re vocatōis occulte est em̄ secreti signū est inēogatio dñi quasi nescit̄ cū ip̄i nesciam̄

Quod si incoueniens est manifestum est qd no fuit
 spullandus qd dedit hoc pferri quia spullandus no men
 tiatur. Si aut quis velit vendicu in hoc esse casu
 pham couertit illo qd gra dei p omib' gustet mos
 am qd est Saluator omniu hoim maxime fidelu
 fatbitur eda cuncta que snt i hoc loco ppheta esse
 vendicam. Incipiendo ab illo. vos nihil scitis. nihil
 em nouerat qd ihm ignorabat ee ventate. sapientia
 uisiam qd pacem. Et qd ipis quoqz erat expediens
 ut hic vnus in quantu est ho. moriatur p populo.
 Non em inquantu est ymago inuisibilis dei est sus
 ceptibilis mortis. Pro ipso aut obijt velut potes
 tota m' orbis culpa in seipm retorques dissi pare
 ac delere. Ex hoc vo qd dicit. Hoc aut a semetipso
 non dixit docemur qd aliqua nos homines p nos di
 am nulla inducente deute ad pferendum. Queda
 vo suazente nobis quada deute qd non integre exp
 namus qd improsequeter disponamur ad ea ised an
 tes ea que d' am' sed non intentione didorum velut
 casphas ee se nihil proculit. nec dixit intentione qz
 pheta dicit si accipiebat si eda ap' paulu qda legi
 spm se si intelligetes nec ea que pferu. **Aug.**
 Hic docemur ee hoies malos pphete spu futura p
 dicere. qd em euangelista diuino attribuit sacrame
 to quia ppheta fuit. i. summ' sacerdos. **Ch.** Vi
 de aut quanta spullandi deus e. a mente em mala
 valuit vba pferre pphete. Vnde etiam quanta est
 ppheticas vire' potestatis. Pontifex em effect' qd si
 indign' exister' pphetauit ne sciens qd dicit ore ei
 solu vasa e gra. pphetau at cor non legit. **Aug.**
 Casphas igit de sola gente iudeoz pphetauit. In
 qua erat oues d' quibo ait ipa domi' non sum miss'
 nisi ad oues que perierunt dom' israel. Sed noue
 rat euangelista alias esse oues que no erant de hoc
 ouli quas oportebat adduc' qd ideo addidit qd no ca
 tum p gente sed ve filios dei qui erant dispersi con
 gregaret in vnum. Hec aut sedm pdestinationem
 vda snt. Na neqz oues e' neqz filij dei adduc' erant
Greg. sexto mor. Persecutores igit peregeru
 b' quod permiose moliti sunt ituleru't morte ve ab
 eo abscinderet fidelu deuotione. Sed fides inde cre
 uit. vnde so hae extinguer' filium crudelitas credi
 dit. Hoc em ad pietatis sue obsequiu redieit qd co
 tra illu huana credulitas exorsit l' exarsit. **Aug.**
 Cocitatu aut ad ira ex vbiis casp' taxauerunt. vt
 occideret dnm vn' seq' r. Ab illo ergo die cogitave
 rit vt interficerent eum. Et qdem si non spullando
 casphas pphetauerat ali' spire' fuit qui valuit qd
 p impium loqui qd sibi compares aduersus xpm in
 citare. Qui aut vult respondere p spinculando di
 cet qd sic sacrarum intentione scripturaz ad volita
 tem platam aliqui prau'e suscipiunt ad constituendu
 mormem disciplinaz sic editam p saluatore ppheta
 am vendicā non debito modo patientes pheta se
 ve interficeret xpm. **Ch.** Querere de qdem p'us
 qd eum interficere nuc' qd sententia firmaueru't.

Ihesus ergo iam non in palam ambu/
 labat apud iudeos. s' abijt in regiōz iuxta
 desertum in ciuitate q' dicit' effrem q' ibi mo

rabat cu discipul' suis. Proximū autē erat
 pascha iudeoz q' ascenderu't mlti iherosoli
 mam de regione ante pascha vt sanctifica/
 rent seipos. Querrebant ergo ihesu q' col/
 loquebant ad inuicē in tēplo stātes. Quid
 putatis quia non venit ad diem festū. Des/
 derunt em pontifices q' pharisei mandatum
 vt si quis cognouerit vbi sit indicet ut ap/
 prebendant eum.

Ch. Cum consiliū congregaueru't pontifices
 q' pharisei vt occideret ihm ipse cautius se obseruā
 non vltra cum fiducia couersabatur cu iudeis s' ne
 q' ad aliam ciuitatem abijt populatā s' ad quanda
 remotā vnde dicit' ihesus ergo tam nō i palamambu
 labat ap' iudeos s' abijt in regiōz iuxta desertū in
 ciuitatem que d' effre. **Aug.** Nō quia potentia ei'
 defecerat in qua si vellet palam cu iudeis guerfare
 q' nihil ei facerent s' exemplū discipul' demonstrauit
 i quo apareret nō esse peccatū si fideles eius oculis
 psequentiū subteraxeret q' fucosē sceleratorum la
 cendo potius euitaret q' se ostēdendo magis accen
 derent. **Ch.** Non estum nāq' est imminente agone
 confitēti ihm non euitare p'fessionem nec reculare
 subire mortem gratia vritatis nec mm' honestum e
 non tradere occasionē tamē tēptacioni nō solū ppe
 incertu dnm euent' p'p' s' ne nos occasionem pre
 stem' vt alij magis ip' ac noxij fiat nā si quis fact'
 erga quenqz materia criminis luet penas quomodo
 psecutore non declinans nō e' de psequentiū delicto
 dabit responsum. **Ch.** sol' aut domi' illic iuit imo
 ve nullam daret causam p'quib' eū discipulos
 eda secum duxit. vnde seq' r. Et ibi morabat cu dis
 cipulis suis. **Ch.** Qualiter putas turbatos di
 scipulos humane videntes eum saluatum. Ipi autē
 q' omnes letabantur q' festum celebrat tunc oculis
 q' in piculis sunt sed tū pmanebant cu eo sedm ist'
 vos estis qui pmanistis mecum in temptationibus
 meis. **Ch.** Quo ad anagogia vo dicat' q' ipa
 dudum cu fiducia ambulabat inter iudeos cu vbu
 diuinū p pphetas in ipis conuersabat. s' abijt illinc
 nec est vbum dei inter iudeos. Accessit aut ad villā
 que est ppe desertum. Requa dicit' multo filij deserte
 magis quam conjugate. Dilla autem dicit' effre. que
 interpretatur fertilitas. Fuit autē effra. frater ma
 nasse senioris populi obliuioni tradit' p' populū
 em obliuioni datū p'permisum p'p' ex gentib' ab
 undanda. Discedens ergo a iudeis venit in terram
 totius orbis ppe desertam eccliam que dicit' ciuitas
 secunda q' ibi moratur cum discipulis vsqz nunc.
Aug. Ille autem q' de celo venerat pati p'p' qua
 re voluit loco passionis. quia imiebat hora passio
 nis. vnde seq' r. Prox aut erat pas. iude. habebat
 iudei pascha in vmbra nos in luce sanguine oculi pe
 coris iudeozum postea signati sunt. Sanguine xpi
 fontis nostre signantur. Illum diem festū iudei cru
 entum habere domini sanguinē volueru't illo die fe
 sto occisus est agn' q' eūdem diē festū suo sanguine

R

consecrauit. mādaturū aē erat in lege iudeis vt die festo quo pascha erat. omīs vnoiq; guentē & illi^o di et celebratōe sandificaretur vñ seq̄t. Et ascē. multi iher. de re. ante pas. vt sanc. seipos. ¶ Theo. Ascē derūt aut ante pascha vt purgarēt qm̄ q̄cunq; pas cauerūt muti vel spōtāci pascha non celebrabant nisi p̄us expiarent vt mortis erat balneatōib; & ies uojs ac rasura q̄n eadē quāsdā deputatas oblatōes offerēdo hi 3° q̄ expiatiō; celebrabāt iñdiabāē dño vnde sequit̄. Quere ergo ibm̄ & collo. adimui. in cē plo stam. quid pu. quia nō venit ad diē festū ¶ Cr̄. In iherosolimā. et temp^o festi. temp^o faciebant occisi omīs ¶ Orig. & pp̄ hoc nō dixit pascha dñi s; iudeo rum nā saluator in illo patiebāt iñsidias. ¶ Alchui. Illi ergo q̄rebant ibm̄ nō bñ. Nos autē q̄ram^o eum stantes in tēplo dei. mutuo nos solando & exorā^o vt veniat ad diē festū n̄m & sua p̄nta nos sandifi cet. ¶ Theo. Sed si tali solum vulg^o pageret vi deret vñ passio ex impita p̄gredi. Sed eadē pha n̄i p̄cipiūt vt capiat. vñ seq̄tur. Dede. em̄ pon. & pha. man. vt si q̄s cogno. vbi sit in di. ut appre. eū. ¶ Orig. Et accēde q̄ ignorabāt vbi est ostensū est eñ eā discōssisse. dices eadē qm̄ iñsidiatēs ihu igno rabant vbi sit. p̄pter qd̄ dederūt alia q̄ diuina man data docētes disciplinas & mādaturā hoīm ¶ Aug. Nos autē iudicem^o nō iudeis vbi sit xp̄us vtmam velint audire & apprehendere.

Capitulum. l. xii.

Ihesus ergo ante sex dies pasche venit in bethaniā vbi fue rat lazarus mortu^o q̄z suscita uit ihesus. Fecerūt autē ei cenā & ibi martha ministrat. Lazar^o vñ vnus erat ex discumbentib; cum eo maria ergo accepit libram vnguenti nardi pistici preciosi & vnxit pedes iesu & exersit capillis suis pedes eius. Et domus impleta est ex odore vnguenti. Dicit ergo vnus ex discipulis suis iudas scariothis qui erat eum traditurus. Quare hoc vnguentū non vēditur trecentis denarijs & datum est ege mis. Dixit autē hoc nō q̄a d̄ egemis pertine bat ad eum Sed quia fur erat & loculos ha bens ea que mittebātur portabat. Dixit er go ihesus. Simite illam vt in diē sepulture mee seruet illud. Paupes semp habetis vo biscum. De autē non semp habebitis. Cogno uit ergo eba multa ex iudeis q̄ illic esset & venerunt. non p̄pter iesum tm̄ sed vt laza rum viderent quem suscitauit a mortuis. cogitauerūt autē p̄ncipes sacerdotū vt & lazarum interficerent q̄a multi propter ih lum abibant ex iudeis & credebāt i ihesum

¶ Alch. Appropinquate tpe i quo dñs pati disposu it appropinquauit ipse loco i q̄ euidē passiois dispē sacō; p̄ficere voluit. Vñ dr̄. Ihus ergo an̄ sex dies pas. venit in beth. ¶ Prmo veit in bethaniā. dñm iherosolimā. i iherosolimā q̄dem vt ibi patret. in bethaniā; vñ vt resuscitatio. lazari meōrie oīm ar b^o imp̄meret. vñ suboie. vbi fuerat lazarus mortuus quē suscitauit ihus. ¶ Theo. Decima autē die mē sis agnum iudei captiue immolandum in festo pas che. extunc em̄ festiuitatis prelibant solēnia qua p̄pter in die que est noua mensis & precedit sexū die ante pascha epulantur splendide & exordium fe sti hanc diē constituunt. quo fit ut ihesus quoc; p gens bethaniā cōmūar etur. vnde sequitur. Fecerūt autē ei cenam & ibi martha ministrabat per hoc autem quod dixit q̄ martha ministrabat insinat q̄ in illi^o domo erat cōmūm. Sed attende multens fidelitatem. nō em̄ famulab^o ipomē ministrū. sed ipsamet suscipit inuere aut volēs euangelista ve re resurrectōis lazari signū subdidit lazarus^o vero vñ^o erat ex discumbentib; cum eo. ¶ Aug. Vnebat loquebatur epulabat. veritas ostendebatur iñfidelit eas iudeo; cōfundebatur. ¶ Cr̄. Maria autē n̄ facebat om̄nem famulacum sed ad solum dñm con stituit honorem & non vt ad hoīem accēdit. sed vt ad deum. Vnde sequit̄. Maria ergo accepit libram vnguenti nardi pistici p̄iosi & vnxit pedes ihu. Et exersit capillis suis pedes ei^o. ¶ Aug. Quod ac cipit locum aliquem credere debem^o. vnde erat h vnguentū p̄iosi. ¶ Alch. Del pistici. i. fidis nec ex traneis specie; adulterati. Nec est illa mulier que quōdā peccatix i domo simōis venit ad dñm cū ala basero vnguent. ¶ Aug. de con eum. Qd̄ autē h in bethaniā rur^o fecit aliud est. quod ad luce narrato nem non p̄met sed p̄ter narratur a cr̄o iohanne sc; matheo & marco. q̄ ergo matheus & mare^o ca put domni vnguentū illo p̄sum dicunt. Iohānes autē pedes. Non solum capue sed & pedes domni acci piam^o p̄fuisse mulierē. ¶ Act^o eē & mare^o recapi tulādo ad illū diē redeunt in bethaniā; q̄ erat an̄ sex dies pasche & narrāt qd̄ iohes de cena & vnguentō se q̄tur. & dom^o iplera ē ex odore vnguenti. ¶ Aug. Iñ ioh. Ad ap̄m reuoca itendō; q̄ d̄ ē alijs sum^o odor vite ad vitā alijs sū^o odor mortis ad mortē. Demq; au dies hic ex vnguentō isto. quō erat alijs odor bo n^o in vitā alijs odor bon^o i mortē. vñ seq̄t. Dicebat g^o vñ^o ex discipul^o suis iudas scariothis q̄ erat eū traditur^o. q̄re h vng. n̄ vē. ccc. dena. & datū est ege mis. ¶ Aug. d̄ cō. eū. Qd̄ alijs dicūt discipulos mur murasse de vnguentū p̄iosi effusōe. Iohes autē iudas; omērat p̄uo discipulo; nomie iudas significatū plu rali nūo p̄ singlar v̄sur ato. ¶ De eē intelligi q̄ alijs discipuli aut senserit h aut dixerit aut eis iuda dicē te p̄suasi sit atq; oīm voluntatē mat^o & mare^o & bis eadē exp̄sserunt. s; iudas p̄terea dixit q̄a fur erat ceteri p̄p̄ paupū curā. iohem vñ d̄ solo illo id omērare voluisse. cu^o ex hac occasione furādi con suetudinem credidit māmendam. nā seq̄t. Dixit autē hoc nō q̄a d̄ egemis pertinebat ad eum sed quia fur erat & loculos hñs ea q̄ mittebant portabat.

¶ Alchui. Postaba
¶ No. Nō tūc perij
nā vt dominū erade
et seq̄t n̄ cor de ser
comonere vt malo
¶ Qui aliquid de eccl
colera malū bonis ve
mitans in penam m
conuersantis in terra
geli ministrabāt nisi
ra erat. Quare fura
fures dum patē col
s loculis pecuniā col
ma ipm̄ dominū vēd
isteno loculos commi
occasionē. Non em̄
cumarū dē dēruū ho
bat ex loculo concu
¶ Quidam vñ ad mmi
dam facerēt tanq̄ mī
nistrato dōdime ad
q̄ docent apostoli in
q̄e vbum dei & mimi
multa condescensio
eum subripiente sed
seq̄tur. dixit ergo ihu
re mee seruet illud.
tari & ad septienō
nare cu ad vñdion
rari guemire n̄ licer
pendere obsequiā que
one p̄uenta nequiret
p̄dore rememorat^o
us sum tibi & onerol
Et hoc ostendit. cū li
tu vobiscum. me aut
loquebatur de p̄sent
stam suā sed m̄ p̄m
mūabilem gratiā im
Ego vobiscum
vt aliter in iude p̄son
¶ Si em̄ bon^o es habes
mentū & habebis sem
venies qui dixit latro
dilo. Si autē male ve
b xp̄m. quia baptisan
tare xp̄i. Sed male
aut dixit habet. sed h
locum significat. Se q̄
ta ex iudeis quia illic
sum tantū. sed vt laz
a mortuis. Cū notita
¶ Theo. Dilores eff
tatis eadē de iseris
ra ¶ Aug. Quia vñ
euidēta diffamatū v
satum est vel negare
trificerent vñ de seq̄
sacerdotum vt & laza
illum abibant ex iude

Alchui. Postabat ministerio exortabat furto
Au. **A**u. tunc perijt iudas qm accepit a iudeis pecu
 niam ve dominu traderet. Jam fur erat dominu pdi
 et scilicet si corde sed corpe. Voluit aut p h nos dno
 amonere vt malos tolerem ne corp xpi diuidat
Qui aliquid de ecclia furat unde pdico compatur
 tolera malu bonis vt venias ad pium bonorum ne
 mittans in penam malo p exemplū domini accipite
 conuersantis in terra quare habuit loculos cui an
 geli ministrabāt nisi. qd ecclia ipius loculos habicu
 ra erat. Quare fures admisit nisi vt eius ecclia
 fures dum patē toleraret. Hic ille qui consueuerat
 d loculis pecunia collere. nō dubitauit accepta pecu
 nia ipm dominu videret. **C**nf. Ideo etiā ei fun ex
 istenti loculos commisit paupū. vt omnē abscederet
 occasione. Non em habuit dicere quonia ppter pe
 cuniarū desiderū hoc fecit. **E**tenī sufficientem habe
 bat ex loculo concupiscēte mitigationē. **C**h. op.
Quidam vō ad ministracionē pecunie suscepisse iu
 dam fatent eanq̄ minimū oim. Nam pecunie admi
 nistratio doctrina ad ministracionē inferior ē secundū
 quod dicit apostoli in act. 10. nō est equū nos derelin
 que vbiū dei et ministrare mensis. **C**nf. xps at
 multa condescensione ad iudā vtens non serapauit
 eum subripiente sed p munem inculit excusaco. nā
 scitur. dixit ergo ihu. sinice illam ve i diē sepulcu
 re mee seruet illud. **A**lchui. Significat se mori
 turū et ad sepeliendū aromatis esse vngēdum. Ideo
 mane cui ad vndionē mortui corporis muleū dū de
 ranti puenire si liceret donatū sic viuenti adhuc im
 pendere obsequiū quod p mortem ceteri resurredi
 one puenta nequiret. **C**nf. **M**arius etiā ppter
 pdiorē rememorat est sepulture ac si diceret gra
 us sum tibi et onerosus sed expedit parum et abibo
Et hoc ostendit. cū subdit. Paupes em semp habe
 tis vobiscum. me autē non semp habebitis. **A**ug.
 loquebatur de p̄senta corpis sui. Nam scdm mate
 stiam suā scdm p̄uidentiā secundum ineffabilem et
 inuisibilem gratiā impletur quoo ab eo didum est.
Ecce ego vobiscum sum vsq̄ ad consummatōē seculi
 vt aliter in iude p̄sona significati sunt in ecclia mali
Si em bonos habes xpm et in p̄na p fidem et sacra
 mentū et habebis semp. qd cum hinc exiens ad illū
 venies qui dixit latroni. Hodie mecum eris in para
 diso. Si aut male versaris. videris habere in presē
 ti xpm. qua baptisaris baptisimo xpi. accedis ad al
 tare xpi. Sed male viuendo non semp habebis. nō
 aut dixit habet. sed habebis quia vn mal corp ma
 locum significat. **S**equitur. Cognouit ergo turba mul
 ta ex iudeis quia illic esset. et venerūt nō ppter ihe
 sum tantū. sed vt lazarus viderent quē suscitauit
 a mortuis. **C**unoscitas eos adduxit non caritas.
Cho. **V**isores em suscitati fieri cupiebāt expec
 tantes etiā de iseris aliquid lazaro referente p̄ende
 re. **A**ug. Quia vō em miraculū domini tāca erat
 euidentia diffamati vt nō possent vt occultare quō
 factum est vel negare. cogitauerunt vt lazarus in
 terficerent vn de seq̄tur. Cogitauerūt aut p̄ncipes
 sacerdotum vt et lazaru interficerent quia multi ppter
 illum abibant ex iudeis et cre. in ihsam. **C**eca se

ntia qm dominus suscitare potuit mortuū qre nō pos
 set occidit. ecce vtrūq̄ dno fecit et lazaru mortuū
 et seipm suscitauit occidit. **C**nf. Nullū autē mira
 culū xpi eos ita furere fecit hoc em mirabili erat
 et corā multis factum ē et erat inopinabile mortuū
 quēnduanum videre ambulatē et loquentem aliter
 etiam illi in alijs putabant criminan sabbati solutio
 nē et hac via abducere ebas. **A**ug. autē qd a nullo ha
 bebāt queri contra ihm aduersus lazaru faciunt co
 natum. itaq̄ et in ceco hoc fecisset nisi haberet accu
 sator de sabbato alie aut. **A**le qdem ignobilis erat
 et nocerūt eum de templo hoc etiā eos mordebat qd
 festiu itatem instātem omnes dimittētes bethanā ve
 niebāt. **A**lchui. **O**stendit autē qd nō sex dies venie
 bethanā significat qd ille q sex dieb omnia fecerat et
 sexto die boiem creauerat ipse sexta mūdi etate sex
 ta feria sexta hora redimeō mūdu venerat. cena at
 dñica fides ē ecclie que p dilectionē operatē. maria
 ministrat cum fidelis aia opa sue deuorōis dno impen
 dit lazaru vn erat ex discipulis cū hi qui p pec
 catorū morte resuscitati sūt ad iusticiā vna cum eis
 qui in sua pmanerūt iusticia. de p̄na vitatis exul
 tate et celestis gr̄e munēto alunē. et bñ in bethanā
 celebrat q̄ in p̄sente domo obediēte. Nam ecclia est
 obediēte domo. **A**ug. **V**nguētū autē q ma
 ria vngit pedes ihu iusticia fuit. **I**do lib ra fuit erat
 at vnguētū nardi pistis p̄ostis pistis grece fides dī
 querebat opa iusticiā. nisi ex hō viuē. vngē pe
 des ihu bñ viuē dñica sedatē vestigia capillis terge
 si hīs supflua da paupib et dñi pedes terāsti. capil
 li ei supflua corpis vidēt. **C**nf. **E**t notādū qd p̄
 mo tācū pedes vngit hō at pedes et caput vngit ibi
 rudimēta p̄nium. **H** iusticia p̄sente designat aiaz.
 p caput ei dñi sublimitas diuinitatis p pedes humi
 litas incarnatōis exp̄m. vt p caput ipse xps p pe
 des paupes q se m̄bra ei. **A**u. dom at p̄pleta est
 odore mūdū impletus est bona fama.
In crastinū autē turba multa que con
 uenerat ad diem festum cū audisset qd ven
 nit ihesus iherosolimā. acceperunt ramos
 palmarū et processerūt obviam ei et clama
 bant. **G**loria benedictū qui venit in nomine
 domini. **R**ex israel. **E**t inuenit ihesus assel
 lum et sedit sup eum sic scriptum est. **N**oli ti
 mere filia syon. **E**cce rex tu venit tibi se
 dens sup pullum asine. **N**ec non cognoue
 rūt discipuli ei p̄mum sed quando glori
 ficatus est ihesus. tunc recordati sunt. quia
 hec erant scripta de eo et hec fecerūt ei. **T**e
 stimonium ergo p̄hibebat turba que cum
 eo erat quādo vocauit lazarus de mortuis
 et suscitauit euz a mortuis p̄terea et ob
 uiam venit ei turba quia audierūt eū fecit
 se hoc signū. **P**harisei autem dicebāt ad se
 metipos. videtis qd nichil p̄ficimus **E**cce
 mundus totus post eum abyt.

Cris. Preceptū legis erat ut decima luna pmi mensis agn^o siue bedus in domo recluderet vsq ad xiiij lunā eiusdem mēsis qñ ad vesperā imolabatur vnde & ver^o agn^o ex omi grege sine macta elect^o p populū sanctificandē immoland^o añ qñq dies id est decima luna iherosolimā ascēdit. **Aug.** Quant^o aut fruct^o aparuerit pōicandis eius & quant^o grex ouū ex his que pierant dom^o israel vocē pastoris audierit intendē est ex eo quod dicit. In crastinū aut ēba mēca que quenerat ad diē festū cū audissz qz venit ihs iherosolimā acceperūt ramos palmarū rami palmarū laudes sūt significantes victoriā q̄ erat dñs morē mōtēdo supatur^o & trophæo crucis de diabolo mortis pūape triūphatur^o. **Cris.** Ostēdebant at qm̄ de reliquo maiore quā d̄ ppheta opmōnē hēbant de eo. vñ sequit. Et post ob et & clanna q̄ venit in noie dñi rex israel. **Aug.** Ostēna vox est obsecrans magis affectū indicans qz rem aliquā significans sic sūt i lingua latina qz inter iediones vocat. **Heb.** Est at ppositū ex corrup^o & itegro. **Osi** em salua-anna obsecrās ē mēciās osi ergo corruptū. anna ē itegrū. **hōndiā** aut que venit in noie dñi sic potius accipiendū est vt in nomine dñi in noie dei patris intelligat. q̄uis possit i trūgi etiā in noie suo q̄a & ipse dñs est. Sed verba a^o mel^o nrm̄ dirigūt intellectū q̄ ait. **E^o** veni in noie patris mei. nō vñq̄ amittit diuinitatē qñ nos docet humilitatē. **Cris.** Hoc ē etiā qd̄ maxime coegit credere in xpm̄ omnes qm̄ nō est deo stran^o. & hoc maxime engebat plebē qz ipse dicebat se a p̄re veisse. ex his ergo v̄bis colligit^o qz de^o est. **Alia** ofāna saluos fac mēpretaē. salutē aut solū deo scriptura at tribuit. dembe q̄a vere est de^o. q̄ venit inquit nō q̄ dicit. h̄ em̄ huile est qd̄ amodo. **Alud** v̄o dñicū. **Ex** etiā dicit in noie dñi. illud idē erga ipm̄. p̄ndit. **Alud** em̄ i noie hui^o dñi dicit illū venire. **Aug.** qd̄ at magnū fuit regi seculorū regē fieri hoim. nō em̄ rex israel xps ad exigendū tributū uel ferro exercitū armādū. sed rex israel qz mentes regat qz i regnū celoz pducit qz ergo rex esse voluit israel. dignatio ē. nō p̄mōtio. miseratōis idicū nō p̄tatis augmētū. q̄ ei appellat^o est i era rex iudoz i celis ē dñs angloz. **Lho.** Judi at regē israel ipm̄ nūcu pabte qñ sensibile regē somnātes expēdabāt nāqz exurgere quēdam in regē maiore qz fm̄ hūmā. naturā saluacup eos a romanorū iurisdictione. **Quō** at dñs venent ostendit euāgelista subdēs. & iuenit ihs assellū & sedit s^o eū. **Aug.** Hic breuē dicitū est. nā quēadmodū sit factū apud alios euāgelistas p̄missime legi. **Pullū** at asine in q̄ nemo sederat. h̄ em̄ apud alios euāgelistas iuenit intelligim^o p̄tm̄ gēuū q̄ legē dñi nō accepat. asinā v̄o q̄a vtrumqz dño adductū ē plebē a^o que veniebat ex p̄to israel. **Cris.** fecit ergo h̄ p̄phetice aliqd̄ figurans. qm̄ videlicet immōdū gentiū p̄tm̄ debebat subiectū h̄re & p̄phetā quandā iplens. **Aug.** **Phibet** autē huic facto p̄phetiū ostioniū ut apareret qm̄ malignū p̄ opes iudeoz eū nō intelligebant in q̄ implebant q̄ legebat. vñ sequit. Sic scriptū ē. noli timere filia si on ecce rex tu^o venit tibi sedēs sup pullū asine. in il

lo p̄to erat filia sion ipsa est iherusalē q̄ hō cui dē. noli timē. illū agno. q̄ a te laudat. & noli trepidare cū p̄iat quia ille sanguis fundit p̄ quē tuū delidū deleat & vita redimatur. **Cris.** Vel aliē quia reges eoz multi fuerant & eos obnoxios bellis faciebant cū fide ait hic nō calis. sed mitis & mansuet^o qd̄ ostendit ab asino. **Alud** em̄ exeratu habens intrabat ses asinū habens solum. **Uide** aut euāgeliste sapienā. **Alud** verēcū dicit^o p̄ore ignorandaz diulgare. **Alud** sequit. **Hec** non cog. dicit. a^o p̄mum. sed quando gloriatus est ihus. **Aug.** & quando v̄tutem sue resurrexionis ostendit. **Tunc** recos. sicut quia h̄c erant scripte de eo & h̄c fecerūt ei. & non alia qz q̄ scripta erāt d̄ dō. **Cris.** **Alud** at ignorabāe quoniam ipse nō reuelauit eis. **Scandalū** sicut enim eos si rex existens talia passur^o erat. redam nō suscepissent staci cogmōem regni de quo dicebat. de regno enim temporalī hoc dicit putassent. **Chro.** **Aspice** aut se sequētam passionis suscitauit lazariū hoc omnū nouissime reseruans miraculū & ob hoc plurimi p̄currebāt & credebant. vñ seq̄. testio. g^o p̄bi. tur. q̄ cū eo erant qñ vo. la. d̄ mon. & susci. eā a mor. p̄p̄rea & obuiā vt. et. tur. q̄a. au. eū. se. h̄. sig. nū. **Exi** de liuo. & ihs die. vnde seq̄. **Pharisei** at dicebant ad semetipos videtis qz nihil p̄mō. ecce mū d^o toe^o p^o eū abge. **Aug.** **Turba** ēbanit turbam. **Quid** at iudet ceca ēba qz p^o eū abge mūd^o p̄ quē fact^o ē mūd^o. **Cris.** **Quid** em̄ h̄ ēbam dicit videt aut mibi h̄ dicitū esse eoz q̄ lam̄ qd̄em erant non audebant at p̄p̄ari. demā ab euēu deerebant alios qz icōsū nabitū tēptāos. **Chro.** **Ac** si d̄. q̄tūcūqz ihs diamī tanto h̄ augē & glia a^o mandit. qz g^o profet^o de tanto m̄dōs.

Erant aut gētilēs qd̄am ex his q̄ ascēderant vt adorarēt in die festo hi ergo accesserūt ad philipum qui erat a betsayda galilee & rogabāt eū dicētes. **Dñe** volū^o ihesū videre venit philipus & dicit andree andreas rursū & philipus dicit ihesū isrl aut r̄ndit eis dicēs venit hora vt clarificet filius hoīs. **Amen** amē dico vobis nisi granum frumti cadēs i terrā mortuū sūt ipm̄ solū manet. **Si** at mortuū sūt multū fructū affert. q̄ amat aiām suam perdet eam & qui odit aiām suam in hoc mōdo i vitā eternam custodit eam. **Qui** michi m̄strat me sequatur. & vbi ego sum illic & m̄ster meus erit. **Si** q̄s michi m̄strauit honorificabit eum pater meus.

Heb. **Tēplū** dñi iherosolimis sitū adeo erat famosum vt dieb^o festis nō solū viciū s; etiam m̄te extō gināqz r̄gionib^o gētes illic aduenirēt. **Sic** de euncho. **Quandā** regie ethiopū a^o ap̄toz declarat. **Hic** ergo p̄secutio h̄ gentiles venerunt adorare de quib^o dicit. **Erant** autem gentiles quidaz ex his qui ascenderunt vt adorarent in die festo. **Criso.**

Cris. **pe** exites ierq̄ audita de xpo. **ergo** acce. ad pl. **em** dicit. **Dñe** volū. **lunt** eū iudei occiderunt. **erant** q̄ clama. **dñi.** **Ecce** illi ex arc. **duo** pietes de diuer. **pas** osculo p̄curre. **et** andree. **Cris.** **em** i viam gentiū nō. **ls** communis m̄g^o. **rarius** & philip^o dicit. **vocem** lapidis anzu. **p̄p̄dit** eis dicēs ve. **nis.** **Post**quam aliq̄s. **qua** gentiles eū vol. **gentiles** post passio. **gētib^o** credituros. **qui** eum videre cupi. **sem** gētiū & p̄mū. **ni** sue qua facta in e. **cundū** illud. **Galile** r̄ glia tua. **alitu** deret hūmilitas passio. **granū** fra. ea. it. mo. **mor.** **faue** multū fr. **nam** morificandū in. **dē** in fide populoz. **archy** in agro hui. **ena** vt moriendo cū. **p̄mōtio** est cum mu. **p̄mōnes** non ita su. **fratrem** magis ta. **ait** in semibus h̄ ac. **igē** de reū q̄ debet. **vide** aut gentiles p̄. **pus** erat vt ad cruc. **ad** gentes misit. **don** fuerūt. **Et** qz de mō. **dos** sup abundantā. **si** mortem meā patre. **si** non moriamini nu. **quod** subdit qui ama. **Hoc** duob^o modis. **si** amas p̄des si cu. **mortem** timere p̄ x̄. **suam** p̄det eā. **Alu** **terna** vita. **hoc** autē e. **re** videt euāgelicū. **mā** suam in h̄ mund. **go** qd̄ sup oīdū q̄ ar. **Cris.** **amat** autē. **dena** eius incouenie. **credie** ei noxia p̄cup. **sed** qui odit eam. **gentur** nec vocem a. **re** deledamur. **Ita** **non** placet eū vel. **Quia** em̄ valde on.

ppter b qd ipe est sine piculo ostēdit qd ipe in ago
 ma sic tamē ppter vtilitatē mortē nō remut. vñ dicit
Nūc ania mea turbata ē. **Aug.** Audio qm b mū
 do odit aiām suā in vitam eternā custodit eam. &
 mōm pōtē accēdor & in pōtē nō mōm nō est vite
 hui⁹ tōt⁹ qd tūlibet fuerit plicior vapor p amore eē
 nox tpaia mōi cūta vilescūt. & rursū dīm audio
 dicētem nunc aiā mea turbata est. Sequi iubet aiā
 meā s; ēbat video aiām tuā qle fūdamē qdā si pe
 era succūbit. Agnosco dñe mīaz tuā nā q caritatis
 volūtate ēbaris mōtōs i corpe tuo q sue in firmita
 tis necessitate ēbāt ne dī pōdo peāt cōsolans in se
 gō caput nīm suscepit mēbroz suoz affectum. Et
 ideo non est ab aliq ēbat? s; sicut de illo supra dictū
 ē turbauit semetipm. **Ch.** Appropinquans em̄
 d reliquo crud qd hum nū est ostēdit & naturā nō
 volentē mori. s; pūti adberentē vite ostēdēs qm n̄
 extra humanas passioēs erat. Sic em̄ esurre non
 crimē est. ita neq pōtē n vitam appetere. xps autē
 corp⁹ a peccato mūdū habebat nō a naturali necel
 sitate exatū. hoc igitē dispōsitionis ē nō deitatis.
Aug. Demiq hō q seq vlt audiat qua hora sequatē
 accessit forte hora terribil. pōmē optio aut facēde
 mīqtaus aut subeunde passiois. turbat aiā mīr
 ma. Audi ergo qd subiungit. & qd dicit. **Reda.**
 Hoc ē qd aliud n̄ vñ mōbra mea mīstrat. Dī salu
 fica me ex hac hora. **Aug.** Docuit te quē muoces
 eiu⁹ volūtatem tue volūtati pōponas. **Ad** idō tu
 bi videat exalto diffidere qd te vlt ab initio pñce
 re hominis suscepit mīrmatē ve doceat pōnitatū
 dicere nō qd ego volo s; qd tu vis. vñ & subdit. S; p
 pterea veni in horā hanc. Dī clarifica nomē tuū
 in sua sc; passione & resurrectione. **Ch.** Quasi
 di. Non habes qd dicā ereptionem qrens. pterea
 em̄ veni in horā hanc. ite si dicat & si turbetur & tu
 multū patiamur. nō fugiam⁹ mortem. qā ego nunc
 turbat⁹ nō dico ve effugiaz. Dpōtē em̄ ferre qd
 supuenit. Nō dico enge me ex hora hac s; dñū dica
 sez clarifica nomen tuū. Ostēdit em̄ qm p veniatē
 mortē gliaz dei b vocatis & hoc euēnt. fucuz em̄
 erat vt post crucem puerteretur orbis terraz. &
 cognoscere nomen dei & coleret non solū patris sed
 etiā filij. S; tñ hoc silet. Sequitur. Venit ergo vox
 de celo dicens. Et clarificauit & iterum clarificabo.
Gregorius. xvij. moza. b. verbis per angelū
 loquē de⁹ cum ml i imagine ostēditur. s; supne vo
 cis vba audiat. & mīq de celestibz loquens vba
 sua que audiri ab homibz voluit rationali creatura
 ad mīstrante formauit. **Aug.** Clarificauit atē dicit
 anteq facerē mūdum & iterū clarificabo cum resur
 get a mortuis. Vñ aliē clarificauit cum vgtē nac⁹ ē
 cum miracula multa fecit eū dīscēdēte spūlādo i s; e
 cie columbe mōstrat. est & itē clarificabo cum r̄sur
 get a mortuis cum exaltabit sup celos de⁹ & sup
 omēz terrā glia a⁹. Sequit. turba ergo q stabat &
 audiebat dicebat tōmēruum factum esse. **Ch.** lo.
 Aperta quidem & bene significatiua erat vox sed ci
 to ab eis euolauit quasi a grossionibz & carnalibz
 desidiōs; & hi quidē somen; tñ retinuerē. Alij vō
 qm articulata erat vox nouerant qd atē significauit

nō ad huc de quibz subdit. Alij dicebant. Angel⁹ ei
 locutus est. Sequit. Respondit ihs & dixit nō pē
 me hec vox venit. sed ppter vos. **Aug.** Dicit ostē
 dit illa voce nō sibi indicatum quod iam sciebat sed
 eis quibz indicari oportebat. Sic autēz vox illa nō
 ppter eum facta ē s; ppter eos sic anima eius nō ppter
 ipm sed ppter eos turbata ē. **Ch.** Ad illud em̄
 mīstrat vox patris quod semp dicebant qm nō est ex
 deo. Qui em̄ a deo glificat. qualiter nō ē ex deo.
 Vbi vide qd humilia ppter eos facta sūt nō quasi fi
 lio auxilio indigēt. qā ergo dixit clarificabo ostēdit
 psequētē & modum glie. **Ch.** sequit. Nūc iudiciū
 ē mōi. **Aug.** iudiciū em̄ qd i fine expectat. erit pmi
 ozum penarūq; eternaz. Dī etiā iudiciū nō dam
 natōis sed discretōis hoc vocabat b iudiciū discre
 tionē sc; & a suis redemptis diaboli expulsio. vñ se
 qtur nūc pnceps mōi b⁹ egredietur foras. Abit vt di
 abolum pñopē mōi ita dicit existimemus vt cū celi
 & tē dñatōē esse credam⁹ s; mō appellatur i mal
 hoibz q toto orbe terraz diffusū sūt. Sic g⁹ dicit ē
 pnceps b⁹ mōi. & pnceps maloz hoim qd habi
 tāt in mōdo appellat ē etiā mōi s; i hoim q p toto or
 bē terraz diffusū sūt. **Jo** dicit aplus. de⁹ erat i xpo
 mōm racōaliās sibi. **Ch.** sūt ex qz corōis pnceps
 mundi egredietur foras. pūdebat em̄ dñs post passioē
 & glificationem suam p vniuersū mōm multos ppos
 credituros i quoz cordibz diabol⁹ mī⁹ erat. qui qm
 ex fide renuntiat egredietur foras s; nunq dē cordibz ve
 traz iustoz nō est eied⁹ foras. quō g⁹ dicitū ē nūc
 egredietur foras mī qz tūc qd i hoibz paucissimis factū
 est nūc i multis magnisq; pps iā mox futuz esse p
 didū est. qd g⁹ ait quis pñā quia diabol⁹ egredietur foras
 iam fidelū nemmē cēptat. imo cēptare nō cessat. s;
 aliud ē mēntē cēptare aliud foris cēptare. **Ch.** oppugnare.
Ch. S; quale ē illd iudiciū q diabol⁹ foras eg
 redietur id factū manifestū. Sic aliqz debitorēs ex
 petēs & fenat & i vincula mittat. deid ex eadē demē
 tia & eū q nihil debet sub eūdē carcere ducat hic &
 eoz q in alios fecit dabit vinctū. Ita & in xpo fa
 ctū ē. eoz em̄ q dīabol⁹ nos fecit p ea q in xpm au
 sus ē sustinebit vinctū & ne qd dicat. qualē mīret
 foras s; te sup pabit s; iugit. & e⁹ si exaltat⁹ fuero a
 tēra oia trahā ad meipm. qualē em̄ supat q & alios
 trahit. b atē pl⁹ fuit dicere qz resurgā. si em̄ b dixit
 set nōdū manifestū esset qd traheret. Dico vō trahā
 vērūq; demōstrat. **Aug.** S; q oia trahit. n̄
 ex qd diabol⁹ egredietur foras. nō atē dixit oēs s; oia nō
 em̄ oim ē hō. nō itaq; b ad unūcatē hoim r̄tūis
 s; ad creatē integritatē. i spm & aiām & corp⁹ ad illd
 sc; qd intelligim⁹ q viuim⁹. q visibiles sūt aut si oia
 ipi hoies intelligēdi sūt oia pdestinata ad salutē pos
 sit⁹ dicere aut certe oia hoim grā fm inimitabiles
 dīntas qb⁹ mē se pter sola pcta hoies distāt. **Ch.**
 que igitē sup dixit qm p trahit qā. i. filio trahit p
 trahit dicit aut trahā qm a cōgrāno decēto & p seip
 sos nequētes accedere & illi⁹ man⁹ efferere. **Aug.**
 S; si exaltat⁹ i qz fuero a tēra b ē cū exaltat⁹ fuero
 nō ei dubitabat futuz eē qd veie iplere. nā exaltati
 onē suā dixit i cruce passionē. vñ cū angelū subdit
Hoc autē dixit significans qua morte ess; mortu⁹.

Respondit ei t
 ge qā xps mane
 oportet exalta
 lus homis. Dix
 modicū lumen in
 lucem habetis. v
 dant. Et q amb
 vadat dum luce
 ve filij lucis sitis
 Et abijt & absco

Aug. Tam intella
 ditur ponit ei q
 vñ de mōdit ei t
 xps manet in etern
 alian filia homis n
 hūc dicebat se esse
 dicit. Si exaltat⁹
 dicit venie hora v
 manio recimenies n
 quō exaltabit a terr
 morietur. **Ch.** f.
 que pabolice diceba
 de morte disputans
 can sunt b. **Aug.**
 qd ficere cogitaban
 sententiam apuit m
 etia **Ch.** f. **Ch.** v
 nō em̄ dixerūt nō
 pnt. In multas em̄
 surrectio simul pos
 mirū hoc nō erat cō
 fionem nō est factū
 p hoc ostēdere eū
 etnū. Demō subdit
 hoc malidose. Quasi
 dicam⁹. Ecce em̄ nō
 spondit. ostēdens qm
 mōruū. vñ subdit
 cū lumen in vobis
 ego lux vobiscum
 trāsmigrato est. **Ch.**
 parū receoens rur
 modicū lumen in
 xps manet in etern
 intelligit & moriet
 dū lucē habetis. **Ch.**
 sentis vico & ante c
 crucem crediderūt
 hēdit. **Aug.** S; i
 tē vt negēs in co
 ambulat in tenebris
 ta dem q. uidei nūc
 ut in tenebris ambu
 pōtā aē vadunt
 na credite in vob
 sequit. De filij lucis

Respondit ei turba. Nos audiuim? ex lege q̄a x̄ps manet in eternū. & quō tu dicis oportet exaltari filiū hominis q̄s est iste filius hominis. Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicū lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis. vt vos tenebre nō cōprehēdant. Et q̄ ambulat in tenebris nescit quo vadat dum lucem habetis credite in lucez vt filij lucis sitis. Nec locutus est ihesus. Et abiit & abscondit se ab eis

Aug. Cum intellexisset iudei q̄ dñs de sua morte dixisset ponit ei questioz quō se diceret morturū. Unde dicit. Respondit ei turba. Nos audiuim? ex lege q̄a x̄ps manet in eternū quomodo tu dicis. oportet exaltari filiū hominis. memoriter tenuerit quod dñs ad fide dicebat se esse filiū hominis. In hoc loco non dixit. Si exaltat? fuerit fili? hois aēra. sed superius dixit. Venit hora vt clarificetur fili? hois. hoc ḡo in antio recitantes inquit. si x̄ps manet in eternum quō exaltabit a terra id est quomō crucis passione morietur. Et Ch. Nunc ē videre qm̄ multa eorū que p̄blice dicebant. intelligebat quia em̄ puenit de morte disputans audientis hic exaltatōem. suspi- can sunt h. et Aug. Vel hoc eū dixisse intelligebat qd̄ facere cogitabant. Ad ergo eis v̄b̄oz istez ob- scuritate agunt infula sapiētia. sed stimulae sci- entia. Et Ch. Et vide qualiter maliciose interrogant. Ad em̄ dixerūt nos audiuim? ex lege q̄a x̄ps nihil patit. In multis em̄ se reprobaz locis & passio & re- surrectio simul ponit h. qm̄ manet in eternū. Et mi- rorū hoc nō erat cōteranū. In mortalitatē em̄ p̄ pas- sionem nō est factum impedimentū. sed estimauerūt p̄ hoc ostendere eū non esse x̄pm̄. qm̄ x̄ps manet in eternū. Deinde subdit. Quis est iste fili? hominis? & hoc maliciose. Quasi dicent si dicas q̄ p̄pter odiū h̄ dicam? Ecce em̄ nō nouim? de quo didis. sed x̄ps re- spondit. ostendens qm̄ passio nō phibet manere eum in eternū. vñ subdit. Dixit ergo eis ih̄s. adhuc modicū lumen in vobis est. Quasi d. adhuc paruo tpe ego lux vobiscum sum p̄ hoc ostendens q̄ mors eius transmigratio est. Tenui lux solans non morimur h̄ parū recedens rursus aparet. Et Aug. Vel aliter. Modicū lumen in vobis est p̄ h̄ q̄ intelligitis quia x̄ps manet in eternū. ergo ambulat accedit. totū intelligit & morieturū x̄pm̄ & vidurum in eternum dū lucē habetis. Et Ch. Nunc dicit temp? totū pre- sentis vite & ante crucem & p̄ crucē. Multi em̄ p̄ crucem crediderūt in eū. vt non tenebre vos opre- hēdāt. Aug. Si scz eo mō credideritis x̄pi em̄ ita- tē vt negatis in eo mortis hūilitatē. Sequitur. Et q̄ ambulat in tenebris nescit quo vadat. Et Ch. Quā- ta demq̄ iudei nūc agunt & nesciunt qd̄ agunt sed ut in tenebris ambulantes putant redā incedere viaz perarāt ad vadunt. p̄terea subdit. Dum lucē habe- tis credite in lucē. Et Aug. Id est dū aliquid veri ha- betis credite in v̄tatem vt renascamini veniat vñ d̄ sequitur. De filij lucis sitis. Et Ch. Quod est filij mei

In principio autē euangelista dicit q̄ ex deo nati sunt h̄ est ex patre h̄ autē ip̄e dicit hoc generare vt q̄ scas qm̄ vna est adio patris & filij. Sequitur. Nec locut? est ih̄s & abiit & abscondit se ab eis. Et Aug. Non ab eis qui credere & diligē cepunt. sed ab eis qui videbant & inuidebāt. cū autē se abscondit n̄ e- infirmitati consuluit non sue potestati derogauit. Et Ch. Sed cū nec lapides leuaret nec plasmata- rent e? ḡra occidat? est? corda ei n̄ mat? nouerat su- rore i cin seu ērem. & nō expectauit ut i op? exirens sed occultatur mitigans eorum inuidiam.

Cum autē tanta signa fecisset coram eis non credebāt in eum vt sermo esaię p̄phete impleteretur quē dixit. Domine quis credi- dit auditui nostro. & brachiū domini cui re- uelatum ē. p̄terea nō poterāt credere. q̄a iterum dixit esaias. Exccecauit oculos eo- rū & indurauit cor eorū vt non videāt ocu- lis & intelligant corde & conuertat? & sanē eos. Nec dixit esaias quādo vidit gloriā eius & locutus ē de eo. Veruntamē exprin- tipib? multi crediderūt in eum h̄ p̄pter pha- riseos non cōfitebant? vt de sinagoga nō ex- cerentur. Dilexerunt em̄ magis gloriā hominū q̄ gloriā dei.

Ch. Mouerat domin? feruentez aim iudeoz & occasionē medicat? & iō occultat? est & h̄ octo in- nuauit euangelista subdens. cū ac t̄ra signa fecisset coram eis non credebāt in eū. Et Ch. Non autem modice iniquitatis fuit t̄as signis nō credere. Ca- do signa cōmemorat que sup̄ sunt posita. Et Ch. Ne quis autē dicat. cui? gratia venit x̄ps nō noue- rant. q̄ nō ei m̄tenderēt & ideo ad h̄ excludendum in- ducit eā. p̄phetas h̄ scientes p̄pter quod sequit. De sermo esaię p̄phete impletes quē dixit. Dñe quis cre- didit auditui nostro. & brachium dñi cui reuelatus est. Et Alchui. Quis p̄ ranteate posuit q̄a quod lan- tā p̄phete a deo audierunt & p̄lo p̄ocauerunt pau- dissimi crediderūt. Et Aug. Satis autē ostendit brachi- um dñi ip̄m dei filiū nūcupatū. si q̄ de? pater figura detinetur carnis humane sed quia omia p̄ ip̄m facta sunt ideo brachium dñi didū est. si em̄ aliquis homo tanta potestate p̄ualeret vt sine v̄llo motu corporis sui quod dic eret fieret verbum a? brachiū a? esset non aut patet occasio erroris his qui dicūt quia so- lus pater ē h̄ brachiū a? est fili? non em̄ due h̄ vna p̄sona est homo & brachium a? nō intelligēt. quō- v̄ba de reb? alijs ad res alias p̄pter aliquam similitu- dinem transferant. Quidam ac in se se miserie. que culpa fuit iudeoz si necesse erat ut sermo esaię p̄phe- te impletes. Quib? respondem? deum p̄scium futuro- rū p̄ p̄phetā p̄dixisse infidelitatem iudeoz nō fecisse. Non em̄ p̄terea quōq̄ de? ad peccandū cogit. q̄a futura hoim peccata iam nouit. Ip̄oz em̄ p̄scie peccata non sua. Fecerūt ergo peccatū iudei quod facturos esse p̄dixit quem nihil latet. Et Ch. Qd̄

Aug dicebant. Angel? a- pondit ih̄s & dixit nō p̄- ter vos. Aug. Sic osten- ditur quod iam scribat? se- bat. Sic autē vox illa nō- sic anima eius nō p̄- ca ē. Et Ch. Ad illud em̄- mp dicebant qm̄ nō est ex- ca? quaher nō ex? do- er eos facta sūt nō quasi h- ergo dixit clarificabo oib?- Ma sequit. Nūc in diu- qd̄ i sine expectat? em̄ p̄- Di eoa iudicij nō dam- vocabat h̄ iudicij d̄sere- ptis diaboli expulsiō. vñ se- egreter foras. Nō se di- nūc exultimemus vt cū cō- am? si mō? appellatur i mal- a diffusū sūt. Sic ḡ dicit? ps maloz hoim q̄ dicit- mō? sūt i bonis q̄ p̄ totū- die ap̄tus. De? erat i x̄po- h̄ sūt ex q̄ coram p̄phete- debat em̄ dñs post passioz & m̄tulerit mōm multos p̄ph- uto diaboli? mō? erat qui qm̄- foras si nūq̄ de cordis? ve- foras? quō ḡ didū ē nūc- d i hoim pauillimis h̄ dū- p̄ phis iā mox fuerat illi p̄- p̄a qua diaboli? q̄ d̄ foras- imo cōptare nō cessat. si- e aliud foris? oppugnare- iudicij q̄ diaboli? foras q̄- sūt. Sic aliq̄a debemus et- a mittat. d̄ d̄ ex eadē d̄ d̄- b eūdē carere ducat h̄c &- le vinoidā. Ita & in x̄po h̄- nos fecit p̄ ea q̄m x̄pm̄ au- & ne q̄s dicat. qualē m̄tē- p̄t. & e? si exaltat? fuerit a- qualē em̄ sup̄at q̄ & alio- re q̄ resurgā. h̄ em̄ h̄ dicit- q̄ iralaret. Dico d̄o erat- Aug. Et q̄ oia erant. h̄- an. nō ac dixit ois si oia nō- h̄ ad unūscatē hoim iudic- sp̄m̄ & aiām & corp? ad mō- m? q̄ visibiles sūt aut si oia- oia p̄destinata ad salutē pol- a hoim ḡna fm̄ inuolabiles- sola p̄ca hoies dicit. Et- trahit q̄a. s. filio trahit p̄- a egrāno decimo & p̄scip- a illi? man? effugerit. De- a era h̄ ē cū exaltat? fuerit- qd̄ veit implere nā exaltat- tionē. vñ euangelista subdit- qua morte est? mortu?

de audierit vba mea & n̄ custodierit ea c̄ n̄ iudico eū
 Aug. Intelligendū est modo nō iudico eum cum
 alio loco dicat. Pater omne iudiciū dedit filio. q̄re
 sic modo nō iudicat ostendit subdēs. Nō em̄ vni
 ve iudicem mūdū s̄ ve saluificē mūdū. r̄ saluū faci
 am mandum nūc ergo est temp̄ mie post erit iu
 dicij. **Cris.** Deinde vt non pignores ex hoc hie
 irabile suboic iudicium. Quia spernit me & nō ac
 pit vba mea habet qui iudicet eum **Aug.** Nō di
 xit ego non iudico eū in nouissimo die hoc em̄ esset
 cōterarium illi sententiē omne iudiciū dedit filio. Ex
 p̄dantibz at̄ quis n̄ esset ille secus adunxit. sermo
 q̄re locut̄ sum ille iudicabit eum i nouissimo die. Sa
 tis manifestauit seipm̄ in nouissimo die iudicatur. se
 ipm̄ qui ipse locut̄ est seipm̄ annunciat. **Aut̄** itaqz
 iudicabitur. q̄ n̄ audire aliter q̄ audierunt & p̄temp
 serunt **Aug.** v̄ tri. Jō aut̄ iudicat vbum quod
 locut̄ est fili⁹ quia non esse locut̄ est fili⁹. Nō seq̄ntur
 quia ego ex me ip̄o nō sum locut̄ p̄ quod intelligi vo
 luit ego nō ex me nat̄ sum. Quero ita quō intelliga
 m̄. Ego nō iudicabo s̄ vbum qd̄ locut̄ sum iudicabit
 cum ip̄e sit vbum patris qd̄ loquit̄. Vel ita ego non
 iudicabo ex potestate humana quia fili⁹ hominis sum
 s̄ ego iudicabo ex potestate vbi dei quia fili⁹ dei sum
Cris. Vel aliter ego nō iudico eum. r̄ n̄ sum cā p̄
 dicationis n̄ s̄ ip̄e q̄ vba mea spernit. vba ei que nō
 locut̄ sum in ordine stabūt accusatoris omnē tollē
 ta excusatorij. Et hoc est quod suboic. Sermo quez
 locut̄ sum ille iudicabit eū. Et quis sermo q̄a ego ex
 me nō sit locut̄ sed qui misit me p̄. ip̄e mihi man
 dōit quid dicā. & quid loquar. oia igit̄ hec p̄p̄ eos
 dicebant vt nullam habeat excusatorij **Aug.** Nō
 darum aut̄ nō q̄ fili⁹ non habeat p̄ dedit sed i sapi
 eda p̄ris qd̄ ē vbum p̄ris oia mādātā s̄ p̄ris. D̄t̄ at̄
 mādātū datū q̄a nō est a seip̄o cui d̄t̄ datuz. Et h̄
 est dare filio id sine quo nunq̄m fili⁹ fuit quod ē gig
 nere filiū qui nunq̄m non fuit. **Thco.** cum em̄ ver
 bā patris existat fili⁹ & que sūt in mente p̄ris reue
 lat in integrū mādātū accepisse dicit qd̄ sic dicitur
 & quid loquatur. Sic etiā n̄m vbum si vep̄ lateri
 volumus ea p̄fert que suggerit mēs. Sequit̄. Et
 scio quia mādātū ei⁹ vica eterna est. **Aug.** si ḡ
 uita eēna ē ip̄e fili⁹ & uita eēna ē mādātū p̄ris qd̄
 at̄ dicit̄ ē n̄ q̄a ego sum mādātū p̄ris. Proinde &
 id qd̄ aduancit que ergo ego loquor. sic dixit michi
 pater sic loquor. Non accipiam⁹ dixit michi quasi p̄
 vba locut⁹ sit vnico vbo dixit ergo pater filio. sic
 dedit vitā filio non quod nesciebat. vel nō habebat
 sed qd̄ ip̄e fili⁹ erat. Quid ē aut̄ sic dixit michi sic
 loquor nisi vep̄ loquor. Ita ille dixit ut verax. Ita
 iste loquitur vt veritas. verax aut̄ genuit vitatez
 Quid ergo iā dicit̄ veritatem. Nō em̄ imp̄eda erat
 veritas cui verum aliquid adderetur.

Capitulū . xlii .

Hic die autem festum pasche
 sciēs ihesus quia veit hora ei⁹
 ut transiret ex hoc mūdo ad pa
 trē. cū dixisset suos qui erant i

mūdo. in finem dilexit eos. Et tertia facta
 cum dyabolus iam misisset i cor: ut tradere
 eum iudas simons scariothis. sciens qz oia
 dedit ei pater in manus. & quia a deo exi
 uit & ad deum vadit surgit a cena & ponit
 vestimenta sua. & cū accepisset lintbeum p̄cin
 xit se deinde misit aquam in pelu. & cepit
 lauare pedes discipulorum & extergere lin
 theo quo erat precinctus.

Thco. Quia domin⁹ transigratur⁹ erat d̄ p̄e
 senti seculo explicat qualē erga suos amicitia gere
 ret. vnde d̄t̄ ante diem aut̄ festū pasce sciens ihesus
 quia venit hora ei⁹ vt trāstret ex hoc mūdo ad pa
 trē cū dilexisset suos qui erant i mundo in finē dile
 xit eos **Peda.** Plurimas h̄q̄dem festiuitates tu
 dei habebat h̄ apud eos insignior atqz celebrior erat
 pasce festiuitas p̄pter quod signat̄ diē. An̄ diez fe
 stum pasce. **Aug.** Pasca non sicut qdam existit
 munt̄. **Thco.** nomen ē. sed hebreuz oportuissime tñ
 occurrit in hoc nomine quedā aggruētā vtraruqz lin
 guaz quia ei pat̄ grece pascha d̄t̄ iō pasca passio
 p̄uata ē. vt h̄ nom̄ a passioe sic appellatur. In sua
 vō lingua hoc est imhebra. Pasca transigratur⁹ dicitur
 p̄p̄erea quia tunc p̄mum pascha celebrante p̄p̄us
 di quādo ex egipto fugiēta. rubrum mare trāstie
 rūt nūc ergo figura illa p̄phetica in veritate p̄pleta
 est cū sicut ouis ad imolandū ducit̄ xp̄us cui⁹ sang
 uine illius postib⁹ nostris. & cui⁹ signo crucis signa
 tas fr̄ vob̄ nostris a p̄ditōe hui⁹ seculi tanq̄ a capti
 uitate egiptiaca liberamur & agi⁹ saluberrimū trā
 sigrum. cū a diabolo transmigramus ad xp̄m. & ab ip̄o in
 stabili seculo ad c̄ fundatissimū regnū. **Thco.** itaqz
 nomen. r̄ pasca velut̄ interpretans nobis euangelista
 dicit̄. Scis quia venit hora eius vt trāstret ex h̄
 mundo ad pat̄rē. Ecce pasca ecce transigratur⁹. **Criso.**
 Non solū aut̄ tūc sciens sed olim transigratur⁹ aut̄ ei⁹
 mortem vocat̄. **Thco.** aut̄ discipulos maiore d̄t̄ de
 monst̄ant̄ amorem & hoc ē quod dicit̄ cum dilexisset
 suos. q̄ erant i mūdo in finem dilexit eos. hoc est
 nihil dereliquit̄ eoz que euz q̄ valde amat decens ē fa
 cere. Non at̄ a p̄ncipio hoc fecit sed maiora postea
 adiecit vt eoz augeat familiaritatez & multā eis p̄
 pareat cōsolationē ad ea que su p̄uēta erāt. Suos
 aut̄ vocat̄ eos secūdu familiantatis rōnez qz & alios
 suos dicit̄. fm̄ p̄ditionis ratiōz vt cum dicit̄ sui eū
 n̄ recep̄rūt. Addit at̄ q̄ erant i mūdo quia sui erāt
 eē defuāi vt abraham isaac & iacob s̄ i mō n̄ erāt
 hos ḡ suos q̄ erāt i mō māsit aāns p̄tinue & tādē
 p̄fēdā amicitia circa eos ostēdit & h̄ ē in finē dilexit
 eos **Thco.** Vt at̄ i finē dilexit eos vt & ip̄i d̄ h̄ mū
 do ad suū caput dilectōe transigrant. quid est em̄ i fi
 nē nisi in xp̄m. **Thco.** em̄ legis xp̄us ad iusticiam oī
 credenti. finis p̄ficiens nō interficiēs. video aut̄ pos
 se iste verba quodam humano mō & sic accipi tanq̄
 vsqz ad mortem xp̄s dilexerit suos. Sed ablit̄ vt
 dilectōne morte finient qui nō ē morte finient. nisi
 forte sit ita intelligendū vsqz ad mortē dilexit eos
 & vsqz ad mortē illū dilectio ip̄a p̄duxit seq̄. Et

Et cena facta. et in p[ar]te ad cōmuniū mēsz vsq[ue] p[er] dūda. nō em̄ ita debem[us] intelligē cenā factā veluti tā p[er]sūp[er]ā atq[ue] erās adā adducē ei cenabā cū surrēx[er]it. et pedes lauit discipul[is]. nā p[ro]p[ter] ea recubuit. et buccellā tra- didit deo. q[uo]d autē ait. cū iā diabol[us] misisset in cor ve- traderet eū iudas simōis scariothis. missio ista spiri- talis suggestio ē. et nō sic p[ro]p[ter] aurē. s[ed] p[ro]p[ter] cogitatōz. diaboli ce em̄ suggestōes imicū. et hūmānis cogitatōib[us] imiscēt. Factū ergo iā fuerat i corde iude p[er] im[er]itō nē diabolicaz ve traderet discipul[is] mag[ist]r[um]. **¶ Cn[on].** Hoc autē quasi stupēs mēseruit eu[angelista]. q[ui]m eū q[ui] iā p[er]dere statuerat d[omi]n[us] lauit. ostēdit etiā p[ro]p[ter] r[ati]ōnē multā nequitia. q[ui]m neq[ue] salis eū cōmunicatio de- timuit q[uo]d maxime cōsuevit nequitia d[omi]n[us]. **¶ Au[gu].** Hoc ut autē eu[angelista] d[icit] tanta d[omi]n[us] hūmilitate p[ro]p[ter] c[on]suetudinē voluit omēdare. ad q[uo]d p[er]inet q[uo]d d[omi]n[us] Scēs q[ui] oīa dedit ei p[ro]p[ter] i[m]m[er]itō. et ip[s]m tradidit. **¶ Greg[orius].** mor. Scēbat em̄ q[uo]d in manu sua ip[s]os etiā p[er]secutores accepit. ut ip[s]e in se ad vsum pieca- tis m[er]ito. q[ui]ret quicquid eoz cōtra se malicia p[ro]missa se- iuret. **¶ Orig[enus].** Dīa em̄ tradidit ei p[ro]p[ter] i[m]m[er]itō. ē in opa ei[us] et potestate. Dāe em̄ me[us] vsq[ue] huc m[an]u opa- tur et ego opor. D[omi]n[us] oīa tradidit ei p[ro]p[ter] i[m]m[er]itō. cū da capiētis ut quelibet ei famulē. **¶ Cn[on].** Tradi- tione em̄ h[ic] saluē fidelū vocat. cū autē audiens e[st] ra- diōz nihil hūmānū suspiceris. eū em̄ q[ui] ad p[re]m[ia] o[mn]i- die honorē et p[ro]cordiā. Sic em̄ p[ro]p[ter] ei tradidit ita ip[s]e p[ro]p[ter] v[er]i. v[er]i p[ro]p[ter] cū tradidit inquit regnū deo et p[ro]p[ter]. **¶ Aug[ustinus].** Scēs etiā q[ui] a deo exiuit et ad deū vadit. Nec deū cū inde exiret nec nos deserēs eū redit[ur]. **¶ Theo[philus].** Quia g[er]o p[ro]p[ter] omnia ei cōmisse in man[us]. et saluē et cōmisse fidelū. d[omi]n[us] reputabat q[ui]cquid spe- dāt ad saluē illis ostēdere. Scēs etiā q[uo]d a deo exiuit et ad deū vadit. nulla ten[er]e ei[us] g[er]a minus potēat. dū p[er] se discipuloz ablueret. neq[ue] em̄ gl[ori]am vsurpauit q[ui] em̄ dignitate vsurpāt m[er]ito p[ro]descendūt. ne d[omi]n[us] p[er]t[ur]bat q[uo]d incōgrue sibi diripuerūt. **¶ Aug[ustinus].** Cū ergo illi p[ro]p[ter] oīa dedit in man[us]. ille discipuloz nō manus seo pedes lauit. ut eū se sciret a deo exisse et p[ro]p[ter] ad deū nō dei domini s[ed] homin[is] sui impleuit officū. **¶ Cn[on].** Hoc autē dignū erat eo q[uo]d a deo exiuit et ad deum vadit. ut vniuersū cōcūcāret eumoz v[er]i seq[ui] tur. Surgit a cena et ponit vestimēta sua et cū ac- cepisset lintē p[er]cixit se deinde misit aquā in pelu[is]. et cepit lauare pedes discipuloz. et extersit lintē q[ui] erat p[er]cixit. Vide quā hūmilitatē ostēdit. nō solum i lauando pedes sed etiā aliē. **¶ Orig[enus].** em̄ anteq[ui]m re- cūberet. seo postq[ui] resederunt omēs. tunc surrexit. Deinde nō solum lauit sed vestimēta deponit lintēz. p[er]cixit et pelu[is] implet et non ali[us] impleri iussit s[ed] oīa opatur ostēdens q[uo]d eū omī studio oportet talia face- re. **¶ Orig[enus].** Distice autē p[ro]p[ter] d[omi]n[us] p[ro]p[ter] ab[esse] d[omi]n[us] scil[icet]. et ante em̄mū dia[log]o sp[irit]ualis qui i vita p[ro]p[ter] cōsi- deraē. et his qui ieroducūē cōueniens existit. Cena s[ed] finalis et his q[ui] iā vltra p[ro]gressi sūt. apponit. ali- ter quoq[ue] potēt quis asserere p[ro]p[ter] d[omi]n[us] fore i[er]oncō nē scripturaz antiquaz. Cenā s[ed] recōditā i nouo testamento misteria. Dico autē q[uo]d qui vna cum ihu cenauit. et in finali v[er]i p[re]senti die secum cōmuniā. egit lauacro quodam. non v[er]o ergo quod p[ro]p[ter] m[er]itō

ut ita loquar corpis et anime. sed quo ad v[er]itatem et postrema. que terre necessario herent. Dicit autē q[uo]d cepit lauare pedes. nam postmodū lauit et finit lo- turam quia pedes ap[osto]lorū fuerūt cōtaminati. Iux- ta illud. Omnes vos scādababimī i ista nocte i me- postea autē p[re]cedit eos lauare purgans eos ut vltra nō sedentur. **¶ Aug[ustinus].** Posuit autē vestimēta sua q[ui] cū in forma dei esset semetip[s]m exinamuit. p[er]cixit se lintē q[ui] formā serui accepit. Misit aquam in pelu[is] unde lauaret pedes discipuloz qui in terrā sangui- nem fudit q[ui]o immūdiā diluere peccatoz. Lin- teo autē quo erat p[re]cixit pedes quos lauare ter- sit. qui carne qua erat indutus. eu[angelista]z ve- stigia cōforeauit. Et lintēo quidem ut se p[er]cixit se posuit vestimēta que habebat. De autē formam sui acciperet. quando semetip[s]m exinamuit. non quod habebat deposuit. sed q[uo]d nō habebat accepit. Et ad- figend[us] sane suis expoliand[us] est vestimētis. et mor- tu[us] iuolūt[us] ē lintēis et tota ei[us] passio n[ost]ra purgatō ē

Venit ergo ad simonē petrum et dicit ei. Petrus d[omi]n[us]. tu mihi lauas pedes. Respondit ihes[us] et dixit ei. Quod ego facio tu nescis. nō scies autē postea. Dicit ei petrus. nō laua- bis mihi pedes meternū. Respondit ei ihes[us]. si nō lauero te. nō habebis p[ar]tem mecum. Di- cit ei simon petrus. D[omi]n[us] nō t[ame]n pedes meos s[ed] et man[us] et caput. dicit ei ihes[us] q[uo]d lotus est nō indiget. nisi ut pedes lauet s[ed] est m[un]dus totus. Et vos mundi estis s[ed] non oīs. Scēbat em̄ quis nā esset q[ui] traderet eū p[ro]p[ter] rea dixit non estis mund. omnes.

Orig[enus]. Sic medic[us] plurū egrotorum i[n]tendit cū re ab his qui magis indigēt p[ri]mam curam incipit et x[ristus] qui fidos abluat pedes discipuloz exordi- tur ab his qui magis erāt sedit et sic vltimo venit ad petrū quasi m[an]u alia i[n]digētē locura pedum. v[er]i d[omi]n[us]. Venit ergo ad simonē petrum. Cui quōmodo ad res- stendū pene mūda pedū cōsententia p[ro]fundebat. v[er]i seq[ui] tur. et dicit ei petrus. D[omi]n[us] tu mihi lauas pedes. **¶ Au[gu].** Quid est tu quid est mihi. cogitanda sunt pot[est] q[ui] dicēda ne forte q[uo]d ex his v[er]bis aliquaten[us] q[ui]dem dig- ne concepit anima non explicet lingua. **¶ Cn[on].** Del si petrus primus erat. Sed credibile est pro- ditorem stultum existerem ante eum recubuisse q[uo]d eu[angelista] significauit cum dixit. Cepit lauare de- inde venit ad petrum. **¶ Theo[philus].** Ex quo patet q[uo]d nō p[ro]mitus lauit petrum. Ex ceteris vero discipulis nullus tempeauisset ante petrum lauare. **¶ Cn[on].** Queret autem v[er]o quis. Quare nullus eum ali- orum prohibuit sed solus petrus. quod non parui amons et verecūdie erat. Ex hoc igitur mihi vide- tur prius solū proditorem lauasse. deinde ad petrū venisse. et alios discipulos per eum de reliquo ca- stigos. Si em̄ quemq[ue] ex ceteris lauare cepisset p[ro]hibuisset dominum et dixisset. que petrus dixit

Orig[enus]. Ut alie...
 nos q[uo]d eam[us] nō irr...
 las aut petrus null...
 q[ui] referēs ihm nō...
 p[er] em̄ scriptura de...
 sinuandū que sibi...
 Non debem[us] put...
 dalle atq[ue] recu[er]s...
 equanimē fieri p[ro]...
 quasi aliquib[us] iā l...
 m[un]d[us] Quis em̄ nesc...
 m[un]d[us] petrus s[ed] q[uo]d ab...
 lauas cepit. veit at...
 exp[er]it q[uo]d e[st] q[ui]b[us]...
 die ih[esu]s et dixit ei...
 scies at postea...
 quō hūmilitas suffi...
 at d[omi]n[us] q[uo]d hoc erat...
 de eoz facebat co...
 neta ut ostēdere va...
 xit ego sum via o...
 lop[us] a ihu deponēt...
 d[omi]n[us] efficat ut...
 suscipiat i p[ro]p[ter] o...
 manebat. Ip[s]e na...
 arunde etiam q[uo]d ei...
 non aliud temp[or]e...
 uerat in cor iude...
 d[omi]n[us] i[n]m[er]ita...
 tunum pedes discip...
 eoz sorditē inter...
 lauaret. Sed neq[ue]...
 abrat q[uo]d pedes eoz...
 ilo nāq[ue] tempore...
 pedes. **¶ Au[gu].** Ergo...
 capax sed post h[oc]...
 straxit. **¶ Aug[ustinus].**...
 ne p[ro]mitot fieri q[uo]d...
 ad suos pedes hūm...
 Nam seq[ui]tur dicit...
 t[er]nū. hoc est nū...
 nō sic quod nunq[ui]d...
 exemplū q[ui]m poss...
 dicere p[ro]p[ter] igno...
 em̄ ignorans hoc...
 bitans suauiter di...
 cūdo non lauabis...
 bituū opis pouce...
 In quo etiā non t...
 uant[ur] pedes discip...
 ter suos pedes por...
 diens petro p[ro]p[ter]...
 uenficari. Nam si...
 ro et non habet p[er]...
 Si nō lauauero o...
 dia solet calcas m...
 q[ui] at reculant h[ic]...
 bile est eū q[ui] ob re...
 bi pedes meternū...
 p[ro]p[ter] nō lauare p

Seco eam que cognitis est mundatione. dicit. Ita enim ab errore uidaico eruti erant.

Postquam ergo lauit pedes eorum accepit vestimenta sua et cum recubisset iterum dixit eis scitis quid fecerim vobis: Vos vocatis me magister et doctorem et bene dicitis. Sed etiam si ergo ego laui vestros pedes dominus et magister et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi vobis ut quemadmodum ego feci ita et vos faciatis. Amen amen dico vobis non est seruus maior domino suo nec apostolus maior eo qui misit illum. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico. Ego scio quos elegeri sed ut adimpleatur scriptura. Qui manducat me cum pane leuabit calcaneum suum contra me amen dico vobis prout quod fiat ut cum factum fuerit credatis quia ego sum. Amen amen dico vobis Qui accipit si quem misero me accipit qui autem me accipit accipit eum qui me misit.

Aug. Memor dominus se permisisse scientiam facti sui patre dicens scies autem postea quid sit quod fecit docere nunc incipit. unde dicit. Postquam ergo lauit pedes eorum accepit vestimenta sua et cum recubisset dicit scitis quid fecerim vobis. Orig. Ad vel interrogatiue profertur ut ostendat facti magnitudinem vel imparatiue ut eorum erigat intellectum. Alchui. Distice autem impleta redemptionis nostre purgatione per sanguinis effusionem accepit vestimenta sua. tertia die de sepulcro resurgens et eodem corpore iam immortalis vestitus. et cum recubisset ascendens in celum. In dextera patris diuinitatis regnans inde venturus est ad iudicandum. Crisostomus. Non autem adhuc ad solum petrum. sed ad omnes loquitur dicens. vos vocatis me magister et dominus in quo eorum iudicium assumit. deinde ut non illorum gratie esse putentur hec verba. subiungit. et bene dicitis. sum etenim. Aug. Nominis preceptum est non te laudet deus tuus sed laudet te os proximi tui. Periculosum enim est sibi placere cui cauendum est supbire. Ille autem qui super omnia est quantumcumque se laudet non se extollit excelsus. ne potest recte dici arrogans deus. Nobis namque expedit deum nosse. non illi nec eum quisquam nosse. si se non indicet ipse qui nouit. Si ergo non se laudando quasi arrogandam vitare voluerit nobis sapientiam denegabit. Quomodo autem arrogantiam veritas timet. Et quidem quod magistrum se dicit. Nemo reprehenderet etiam qui eum nihil aliud quam hominem crederet. quoniam id proficitur. quod et ipsi homines in quibuslibet artibus usque adeo sine arrogantia profitentur. ut professores uocentur. Quod vero dominum discipulorum se dicit cum sint. non solum seculum ingenium. quis ferat in homine. Sed cum de loquitur. nulla est elatio tante celsitudinis. nullum mendacium veritatis nobis subiungere utile est illi celsitudini. ser

uire veritati. Ideo ergo bene dicitis. vocando me magistrum et dominum. quia sum. Nam si non essem. quod dicitis male diceretis. Orig. Et illi quidem non bene dicunt dominus quibus dicitur. Discedite a me qui operamini iniquitatem. Sed apostoli bene dicunt magister et dominus. non enim eis nequitia dominabat. sed verbum dei. Sequitur. Si ergo ego laui vestros pedes dominus et magister et vos debetis alter alterius lauare pedes. Crisostomus. A maioribus rebus accipit exemplum ut quod minus est operum. Nam ipse qui dominus est. nos autem ad conseruandos facimus. fecerimus. Et ideo subdit. exemplum enim dedi vos ut quemadmodum ego feci vobis. ita et vos faciatis. Beda. Primum dominus egit factis quod postmodum docuit vobis secundum illud. Cepit ihesus facere et docere. Aug. Hoc est beate petre quod nesciebas hoc tibi postea sciendum permittit. Orig. Considerandum vero est si necessarium est quilibet volentem disciplinam ihesu proficere veluti debitum opus persequi. lauare pedes. sed hic mos vel non fit vel admodum raro. Aug. Est enim apud plerumque consuetudo huiusmodi humilitatis cum semivice hospitis suscipiunt. et faciunt sibi inuicem fratres eadem ope ipso visibili. Multo enim melius est et sine controuersia veniunt ut eadem in manibus fiat. ne de dignitate quod fecit christus facere christianum. cum enim ad pedes fratris inclinaret corpus et in corde ipso vel ex parte. ut si iam erat confirmatur humilitatis affectus. sed excepto hoc morali intellectu. nunquam esse frater fratrem a delictis poterit contagione mundare. Sed confortamur inuicem delicta nostra. et inuicem nos delicta donemus. per nostris delictis inuicem oremus. atque ita quodammodo inuicem pedes nostros lauemus. Orig. Vel aliter hoc lauacrum spirituale pedum de quo dictum est. principaliter quidem a nullo nisi a solo ihesu potest effici. Secundario vero a discipulis christi. quibus dixit vos debetis adiuuicem lauare pedes. Ihesus enim lauit pedes discipulorum in quantum magister et seruorum in eo quod dominus. Sic autem est finis magistri ut discipulum faciat sic se quod de saluatore a parente qui per ceteris magistris et dominis uult ut fiat christi discipuli quasi magister vel dominus. non habentes spiritum futurum sed spiritum filiationis. in quo clamant. Abba pater. Prout ergo quasi fuerit ut magister et dominus egerit lauacrum pedum velut infuidentes discipuli et adhuc lauentes spiritum futurum. cum autem aliquid eorum statum magistrum attingit et dominum. tunc imitari poterit eum qui lauit discipulorum pedes. ac lauare pedes per doctrinam quasi magister. Crisostomus. Adhuc dicit prouocans eos ad lauandum pedes subiungit. Amen amen dico vobis. non est seruus maior domino suo neque apostolus maior eo qui misit illum. Quasi dicit. Si ergo a me hec facta sunt multo magis a vobis oportet hec fieri. Chrysostomus. Necessario eadem huiusmodi apostolos admonet quia enim ad dignitates debent attingere. et hic quidem maiores hic minores ne insurgant adiuuicem. serenat conscientiam omnium. Beda. Quia vero scire bonum et non facere non pertinet ad beatitudinem. sed ad condemnationem secundum illud. scienti bonum et non facienti peccatum est illi subiungit. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. Crisostomus. Nam scire

Cr. Nam scire Deinde potiorum nunc cum subditur. Quasi dicit. Et inter ea. Ego scio. quod erit faciendo que per est ergo quod alio loco. An ipse ad ad aliam necessarium non autem eritis si feceritis ea. ultimo posse referri dico ad hoc quod dicit. Eorum enim hoc et est dicere. bene et ad illud dicitur non est seruus maior domino suo et misit illum. uidas seruus diuini uerbi eorum. Tu ergo a se non nouit propterea sed ego scio mos nouus. Crisostomus. In fine subiungit. manducat meum protra me ostendens quod non sufficiens erat uocatus. me sed leuabit contra rationem innotat re est enim leuabit calc. In quod uidas tradit qui manducat meum in mea mensa. omnium quibus uilioribus peruenit respicietis bonis in contrariis. Illi ergo qui electi manducat panem domini. Qui enim manducat manducat. Sequitur uocum factus fuerit illa scriptura peccat ut credatis quod quasi polleat et quod raris in credulitate prentes super ea enim si dicitur hoc eadem ad dicitur. Crisostomus. Et predicandum et manducatur. Unomodo feceritis ea. Alio quod ab hominibus multa per di. uos. qui accipit si quis accipit eum qui accipit quem mittit accipit. Qui autem ibi accipit quem mittit etiam et hic sermo uisus quod me receperit quem apostolorum manducantem ad animas per miteman sed et per

Cris. Nam scire quod omne est facere vobis non omne
 Deinde potestatem non manifeste redarguit sed obvia
 te cum subditur Non de omnibus vobis dico. **Au.**
 Quasi di. Et inter vos qui non erit beatus neque facit
 ea. Ego scio quos elegerim quos in eos qui beati
 erunt faciendo que precepit non est igitur iudas electus quod
 est ergo quod alio loco dicit. Nonne ego vos xpi elegi
 An ipse ad ad aliud est electus ad quod erat ut quod
 necessarium non autem ad beatitudinem de qua dicit beatus
 erit si feceritis ea. **Oratio.** Vel aliter non recte ex
 istimo posse referri quod dicit non de omnibus vobis
 dico ad hoc quod dicitur. **Oratio.** Huius eritis si feceritis ea
 Totum enim hoc de iuda et de quolibet alio verum
 est dicere. beatus talis si fecerit hoc reducem autem
 ad illud dicitur non est seruus maior domini suo nisi a patre maior
 est qui misit illum iudas enim cum esset seruus peccati non erat
 seruus domini verbi nec apostolus dyabolo ingresso in
 cor eius. **Cum** ergo dominus novisset qui sunt sui alio
 a se non novit propter quod non ait ego scio cunctos
 prius sed ego scio quos elegerim. Quasi di. electos
 mos novit. **Cris.** Deinde ut non multos gerisset suo
 fratre subiungit. **Sed** ut adimpleat scriptura qui
 manducat meum panem leuabit calcaneum suum con
 tra me ostendens quod non ignorans traditur quod maxime
 sufficiens erat iudam retinere. **Et** non dixit tradet
 me sed leuabit contra me calcaneum suum. **Aug.** Quid
 est enim leuabit calcaneum suum super me nisi calcabimur
 In quo iudas traditor et attingit. **Cris.** Dicit autem
 qui manducat meum panem id est qui a me nutritur est
 qui mea mensa communicat ut si quis a famulis aut ab ali
 quibus vilioribus patiamur aliquod malum non scandalu
 zemur respiciendo iude exemplum qui infirmis nutritur
 bonis in contrarium remunerat benefactori. **Au.**
 Illi ergo qui electi erant manducabant dominum. Ille ma
 ducabat panem domini contra dominum. Illi vitia ille penam
 Qui enim manducat indigne ait apostolus iudicium sibi
 manducat. **Sequitur.** Ammon dico vobis prorsus fiat
 ut cum factus fuerit credatis quod ego sit de quo scri
 ptura scriptura precessit. **Oratio.** Non autem dicitur est apo
 stolus ut credatis quasi non credentibus sic dicitur est enim
 qui excolleat et quod est ut credentes operemur preue
 rantes in credulitate nec aliquas occasiones ad repulsa ca
 ptiones super ea enim que obtinebant discipuli ad fide
 faciendam hoc etiam adepti sunt videre pharaonem scripsit
 dicitur. **Cris.** Quia ergo discipuli exitum erant ad
 predicandum et multa passum duobus modis eos pro
 latur. **Unomodo** a seipso cum dixit. Beati estis si
 feceritis ea. **Alio modo** pro solat eos ab alijs eo scilicet
 quod ab hominibus multa patitur pro curatio vni subdit. **Ammon**
 di. vobis qui accipit si quem misero me accipit qui autem me ac
 cipit accipit eum qui misit me. **Oratio.** Qui enim re
 cipit quem mittit illius. **Item** qui in misso consistit re
 cipit. **Qui** autem illum recipit preter recipit. **Igitur** qui
 recipit quem mittit illius. **Item** qui in misso consistit re
 cipit. **Qui** autem illum recipit preter recipit. **Potest**
 etiam et hic sermo fore. **Qui** recipit quem ego misero
 vobis ad maiorem receptionem attingit. **Qui** vero non pro ali
 quem apostolorum meorum me recipit sed recipit me ve
 rentem ad animas preter recipit. **ut** non tamen ego in eo
 mmeam sed et pater. **Aug.** Ammon autem cum huius

diunt statim ad gradum sui dogmatis currunt dicen
 tes Quantum a postolo distat a domino tantum filia a pa
 tre. **Sed** ubi dominus dixit ego et pater vni sumus nul
 lam distans suspensionem reliquit. **Quomodo** ergo nos
 accepturi sumus hec verba dominica. **Qui** me accipit
 accipit eum qui me misit quod vni nature sunt pater
 et filius consequens videbitur quia dixit qui accipit si
 quem misero me accipit. **et** vni nature sunt filius
 et apostolus ita dixisse possit videri qui accipit si quem
 misero me. **sim** hominem accipit qui autem me sim deus
 accipit accipit eum qui me misit. **Sed** cum ista dicebat
 non ab illo nature vnitatis sed in eo qui mittitur mittens
 tas commendabat auctoritas. **Si** ergo accedat christum
 in petro discipuli preceptorem. **Si** autem preter in filio i
 venies vni genitum genitorum.

Cum hec dixisset ihesus turbatus est spi
 ritu et pretestat. **Et** dixit Amen amen dico
 vobis quia vnus ex vobis me tradet. **Aspi**
 ciebant ergo discipuli adinuicem hesitantes
 de quo diceret. **Erat** ergo recubens vnus
 ex discipulis eius in sinu ihesu quem dilige
 bat ihesus. **innuit** ergo huic. **Simon** petrus
 et dicit. **Quis** est de quo dicit. **Itaque** cum re
 cubuisset ille supra pectus ihesu. **dixit** ei.
Domine quis est. **Respondit** ihesus. **Ille** est
 cui intinctum panem porrexero. **Et** cum in
 tinguisset panem dedit iude simonis scario
 this. **Et** post buccellam introiuit in illum
 sathanas. **Et** dicit ei ihesus. **Quod** facis
 fac citius. **Nec** autem nemo sciuit discubentium
 ad quid dixerit ei. **quidam** autem putabant
 quia oculos habebat iudas quod dixisset ei ihe
 sus eme ea que opus sunt nobis ad diei fe
 stum. **aut** ut egemis aliquid daret. **Cum** er
 go accepisset ille buccellam exiit continuo
 erat autem nox.

Cris. Quia dominus a postolis debentibus orbem
 terrarum vniuersum percurrere exhibuerat duplicem
 consolationem predictam cogitans quod vtraque predictio
 prout est ebat. **Et** hoc significat euangelista dicens
 Cum hec dixisset turbatus est spiritu et pater est et di. **Amen**
 amen dico vobis quia vnus ex vobis me tradet. **Au.**
 Non illi hoc tunc primum venit in mentem sed quia p
 ditorem iam fuerat expressurum ut non lateat in ceteris
 ideo turbatus est spiritu. **Et** qui ipse traditor iam fuerat ex
 itur ut iudeos quibus dominus ab eo tradere adduceret
 Turbauit eum imminens passio et periculum proximum et
 traditoris impendens manus eius fuerat pre cognitus
 animus hoc etiam nobis dominus significare sua turbatio dig
 natus est quod quoniam ex falsis fratribus aliquos separari et
 an messem vrgens causa compellit fieri sine ecclesie
 turbatione non possit. **Turbatus** est autem non carne sed
 spiritu. **Spiritus** enim in huiusmodi scandalis non puerita
 te sed caritate turbatur ne forte in separatione aliquorum

ne dicitur vocado me ma
 Nam si non essem quod
 Et illi quidem non be
 etur. **Discedite** a me qui
 apostoli bene dicunt magi
 nequitia dominabat. **sed**
 ego lau vestros pedes
 debetis alter alterum lau
 maioribus rebus accipit
 et opemur. **Nam** ipse qui
 conferuon factum si fecit
 plium enim dedi vos ve
 nis ita et vos facite.
 egit factis quod postmo
 d. **Cepit** ihesus facere et
 beate petre quod ueliebas
 misit. **Oratio.** Considera
 si quilibet uolentem disci
 bebim opus plequi. **laua**
 b dicit. **Debetis** adiuuare
 uel si sit uel admodum raro
 uel quod seruendo huiusmodi
 suscipit. **et** facite sibi
 sibi. **Quid** enim melius est
 etiam in manibus fiat. **ne** de
 xpianum. **cu** enim ad pedes
 et ipso uel exat. **ut** si i
 as affectus. **si** exapio hoc
 frater frem a delictis pecc
 o consistamur inuicem deli
 cta donem. **et** pro nostris
 p ita quodammodo inuice
Oratio. **Vel** aliter hoc la
 quo didum est. **pho** qui
 lo ihu potest efficit. **Heu**
 qui lo dicit vos debet
 ihesus enim lau pedes di
 aster et seruorum in eo quod
 magis ut discipuli lau
 et quod ceteris magistris et
 li qui magis ut dominus non
 ationis. **in** quo clamit ad
 ut magis et dominus egenela
 mten discipuli et adducit
 ut alijs eorum statu magi
 tati potere ei qui lau
 et pedes pro doctrina quasi
 que puotans eos ad lau
 et amē dico vobis. **no** est
 quod apostolus maior eo qui
 o a me hec facta sunt. **mul**
 nec fieri. **Oratio.** **Pro**pter
 onet qui a enim ad dignitate
 hic quidem maiores hie
 uicem. **seruat** consen
 uia vero scire bonum et
 beatitudinem. **sed** ad co
 ad. **scienti** bonum et non
 buungit. **Si** hec scio be
 nstolomus. **Nam** scri

ziamiorū sūt aliqđ eradicet & triticū. Siue ergo ipz
 uidam peuntē miserādo. siue sua morte appropinquā
 te turbat est. nō anī infirmitate s; p̄tate turbat. nō
 em̄ aliq̄ cogēte turbat sed Ebauit semetipm̄. ut sup̄
 dictum ē. qđ at turbat. infirmos i suo corpore h̄ est
 m̄ ecclia ḡsolatur. ut si qui suoz morte imminente
 ebant. nō se reprobas putet. **¶ Ong.** In eo em̄ qđ
 diat. Turbat s; spū. qđ humanū est s; passio pue
 niebat ex exuberātia spūs. Si em̄ sanā q̄libet in spū
 uiuit & agit & panē quātomagis hec dicenda sunt
 de ihu sanctorū p̄miatore. **¶ Aug.** Dereane igit̄ ar
 gumēta statorū. q̄ negāt in sapientem cadere p̄ur
 bationē aiorū. q̄ p̄cedo sicut uarietate estimāt. uer
 tatem sic stuporē deputāt. **¶ Turbat** plane ai
 m̄ xp̄iani nō miseria s; mia. **¶ Dicit** at̄ **¶ On.** ex uobis
 numēo nō merito sp̄e nō uitate. **¶ Cris.** qđ nō
 noiātm̄ dixit rursū m̄ om̄es mouet timorē. vñ seq̄t̄.
¶ Ap̄. ḡ di. adim. h̄. de quo dicit. & mirū nulli sibi
 ipis cōscj mali. **¶ On.** enū dationē xp̄i ap̄ijs cogitai
 onib; credibilib; putabāt. **¶ Aug.** Sic etiā m̄ eis
 erat eiga mḡm̄ suā pia caritas. ut tñ eos humana
 alioz de alero stimularē infirmitas. **¶ Orig.** He
 mimiscabant etiā ut hoies exites qm̄ alterabilis est
 affectus. adhuc p̄cedoz ac susceptibilis appetit. **¶ Ino**
 rū his que p̄ uoluerat. **¶ Cris.** Om̄ib; at̄ tremētū
 bus & ip̄o uice s; petro formidāto. **¶ Iohes** uelut
 dilectus recubuit i sinu ihu. vnde seq̄tur erat ḡ. re
 vn̄ ex di. a. m̄. h̄. ihu quē dilectus. **¶ Aug.** Ip̄e ē
 iohes cuius ē h̄ euāgelij. sic postea maifestat erat ei
 hec eoz osuetudo q̄ sacras nobis l̄ras m̄strarūt. ut
 qm̄ ab aliquo eoz diuina narrabat̄ historia. cū ad se
 ipm̄ ueniret tanq̄ de alio loq̄retur. qđ em̄ degie. ve
 neatū qm̄ & res ip̄a d̄. & quodātm̄ dicit̄ iactāta de
 uicā. **¶ Cris.** Si aut̄ huiusmōi familiaritatis cām
 q̄ria discere amozis res erat. **¶ p̄p̄rea** dicit. **¶ Quē** di
 ligebat ihu. **¶ Quāto** em̄ & alij amarētur. tñ iste
 pl̄ alij. **¶ Ong.** Estimo at̄ qđ ecb̄ p̄cendit. qđ iohes i
 eum b̄s. v̄bo ac in secretorib; paulās scūbebat gre
 m̄is vbi. **¶ Cris.** Volebat etiā oñdere seipm̄ om̄i ali
 enū a crimine. **¶ Sc̄** h̄ etiā dicit non estimet qđ petrus
 a ut̄ maiori exōta inuener. **¶ Nā** seq̄tur. **¶ Inuie** ḡ
 huc. **¶ Si.** pe. & di. a. **¶ Quis** ē de qđ dicit. vbiq; em̄ inue
 nit̄ petrus ab amore ip̄eum facēs. & qđ p̄mo incre
 pat̄. nō locut̄ est s; mediantē iohē uol̄ discē. vbi
 qđ em̄ scriptura oñdit̄ petrū feruidū & familiare at̄
 habentē ad iohānē. **¶ Aug.** Notanda at̄ locutio est
 dicere aliqđ nō sonando. s; t̄m̄mō mouēdo. **¶ Inuie** i
 q̄t̄ & diat. i. inuēdo diat. **¶ Si** em̄ cogitando aliqđ d̄t̄
 sicut illud. dixerūt apud semetip̄os q̄tomagis inu
 endo. vbi iā factis qualibuscūq; signis. ponit̄ qđ fue
 rat corde p̄ceptū. **¶ Ong.** Ut p̄mo inuie & d̄m̄ nō
 cōtēet̄ nutū dix̄ illi. dic qđ sic de qđ dicit. **¶ Seq̄t̄** Itaq;
 eū recu. ille sup̄ pec. **¶ Ihu** dicit. d̄ne quis ē. **¶ Aug.**
¶ Qđ aut̄ nūc sup̄ ped̄ dicit. paulo sup̄ dixerat in si
 nu. ut aliter p̄mo qđem iacēs i sinu ihu sup̄ ascendit
 & incubuit sup̄ ped̄. quasi si nō incubuisset in pedore
 s; remāisset iacēs i sinu nequāq; d̄ns a tradidisset
 v̄bz qđ pet̄ scire cuperat. **¶ Per** h̄ ḡ qđ v̄cio sup̄
 ped̄ incubuit exp̄m̄it tanq̄ p̄ maiore & abundantio
 rē ḡram spiritalis ihu discipul̄ esse. **¶ Cris.** **¶ Cris.**

aut̄ in sinu & sup̄ ped̄ recubuit. non solū fuit p̄bas
 amozis indicū. sed etiā future rei signū qđ s; in yo
 cem sumeret quā postmodū cundis seculis iudicā
 emitteret. **¶ Au.** Per sinū em̄ qđ aliud significat qđ
 secretū h̄ ē utiq; p̄ctozis sin̄ sapiētē secretū. **¶ Cris.**
¶ Meq; aut̄ tūc noiātm̄ p̄dicozē d̄ns maifestauit. nā
 seq̄tur. **¶ R̄ndit** ihus ille est cui in iudā panē porre
 xero & mod̄. ip̄e maifestat̄is ḡl̄siū erat. qđ ei ob
 m̄latōz uēcudat̄ n̄ est eodē panē om̄m̄cās uēcudā
 rē debuit. **¶ Seq̄tur.** Et cū in iudā panē debet uide si
 sca. **¶ Au.** Nō ut putat̄ qđā negligētē legētes tūc u
 oas solū xp̄i corp̄ accepit. **¶ Intelligendū** est em̄ qđ iā
 as oibus dist̄nauerat d̄ns sacramēta corp̄is & lang
 uinis sui. vbi & ip̄e iudas erat. sic lucas narrat. ac
 deinde ad hoc uerū est vbi fm̄ narratōz iohis d̄ns
 per buccellā t̄ndam atq; porredā suā exp̄m̄it tra
 ditorē fortassis p̄ panis t̄ndōem. illi h̄ significans fidi
 onē. **¶ Pl̄** em̄ oia que tingunt̄ abluunt̄ s; ut iohānē
 nō nulla tingunt̄. **¶ Si** aut̄ bonū aliqđ hec significat t̄m̄
 dio adē bono igratū n̄ inuenit̄ ē secuta d̄nato. seq̄
 tur. em̄ & post buccellā tūc inuenit̄ i eū saccharis
¶ Ong. attende qđ p̄mo qđ nō ierouit̄ saccharis i iu
 dā s; im̄itē i cor̄. & solū ut p̄deret̄ p̄ceptozē. **¶ Pa**
 nē aut̄ m̄ eū in gressū est. **¶ Quāob̄re** nob̄ cauendū ē.
 ne d̄gabol̄ intrudat̄ i m̄ cor̄ n̄m̄ aliqđ igr̄m̄. uel
 rū suoz. nam si merulene infidial̄ deinde ut & ip̄e i
 troeat. **¶ Cris.** Donec em̄ fuit in collegio nō au
 bat̄ in iudā s; exorōrū i m̄tēbat. qm̄ v̄o eū maifestū
 fact̄. & expulsit̄ libere in eū de cetero exiliuit. **¶ Au**
¶ Pl̄ terruit̄ m̄ eū ut sibi iam traditū plēn̄ possidē
 neḡ em̄ non in illo erat qm̄ ad iudeos de p̄cio traden
 di d̄m̄ pac̄. cū lucas dicat. **¶ Terruit̄** at̄ saccharis ihu
 d̄ & ab̄ge & locut̄ ē cū p̄cipib; sacerdotū. talis iā
 uenerat ad cenandū s; post panē inuenit̄ in eū. nō
 ut adhuc ut alienū tēptaret s; ut p̄nū possideret.
¶ Ong. Decebat em̄ ut estimō per panis exhibi
 tione auferri ab indigno bonū qđ se h̄re credebat. qđ
 puat̄ fact̄ est capax igr̄m̄ saccharis in ipm̄. **¶ Au**
¶ Dicit at̄ aliq̄ ita ne h̄ meruit panis porredā. **¶ Nā**
 xp̄i ut p̄ illū terraret in discipulm̄ saccharis. ihu r̄de
 m̄. h̄c pot̄ nos docen qđ sic cauendū. male accipe
 bonū. si em̄ corripit̄ qđ nō d̄gudicat. h̄ ē nō discerne
 a ceteris cū d̄ni corp̄. quō d̄nat̄ qđ ad a. **¶ Melāz** fin
 gens se amicū accedit̄ inimic̄ seq̄tur. & dicit a. **¶ Ihs.**
¶ Qđ facis fac a. **¶ Ong.** Cui at̄ illi. **¶ Abignū** ē qđ
 potuit ut iude ut saccharis d̄ns dixisse qđ facis fac a
 h̄. puocās aduersariū ad pugnā ut p̄dicozē ad sub
 m̄strandū disp̄latōz qđ erat futura salubris seculo
 quā nō apl̄. **¶ Cardaree** n̄ perabi s; p̄ posse macurari
 uolebat. **¶ Aug.** Non tñ p̄cepit̄ facinus. s; p̄dicit̄
 nō tam in p̄ndem p̄hibi seuiendo qđ ad salutē fideli
 um festinādo. **¶ Cris.** Hoc em̄ qđ dicit. **¶ Quod** facis
 fac a. nō sapientis est neq; p̄lūans s; exp̄m̄m̄
 us & oñdents qm̄ ip̄e uolebat suā p̄dicozē impedire
 seq̄t̄. **¶ H̄** aut̄ nemo se uie discubuit ad qđ dixerit a
 mulcā uoz; qđ hic dubitationē inueniet̄ si inrogan
 t̄ discipulis qđ est. **¶ Dixit** cui ego inrogans panē da
 bo & tñ non intellexerunt. **¶ Nā** dicit̄ qđ latē d̄x̄
 ut null̄ audiret & p̄p̄rea sup̄ ped̄ iohes residens
 inrogat̄ qm̄ ad aurē ut nō heret̄ p̄dicozē maifesti.

fortassis em̄ si xp̄s
 qđ cum m̄terfocisset
 recubaturum. sed ne
 qđ discipul̄ i eātm̄
 a eol̄ iniquitate era
 Veram igit̄ causam
 nocauerūt. **¶ Quid** at̄
 em̄ subdit. **¶ Quidam**
 h̄bat̄ uoz; qđ dixit̄
 nobis ad diem festū
¶ Aug. Habebat e
 lat̄ confuans suor
 t̄bat̄. tūc p̄m̄ e
 ta m̄i intelligeremū
 e se de crastino nō
 n̄. **¶ Seruatur** a san
 & p̄t̄ moie timoz
 mirū null̄ discipul̄
 h̄ qđ dicit̄ hic. occu
 em̄ de suis facultat̄
 non v̄gam nō es u
 opm̄ misterium ut
 mando crucifixū h̄
 p̄curacionem. **¶ Quā**
 nam agebat. **¶ Ong.**
 bat. **¶ Quod** facis fa
 ad p̄ns obedire mḡm̄
 ut moiam. vnde se
 exant̄ cōtinuo. **¶ Se**
 domo in qua cenab
 aut̄ op̄m̄ qđ post
 non uolerat̄ in eo
 cōformitas est ihu
 tam quare su p̄ ho
 p̄m̄ & māducauit
 māducauit iudas
 nos eum. qui semē
 p̄dat timore d̄uā.
 v̄u panis qđ dicit̄
 eū & statim domū
 t̄t̄ qđ sicut qui in d̄
 h̄t̄ eas calicē in p̄
 h̄c panis a ihu
 dannū. ut p̄ pan
 subdit̄ aut̄. **¶ Era**
 tem̄ qm̄ neq; temp
 ih̄oz etiā sensibilib;
 ania uide. **¶ Ong.**
 h̄m̄ exp̄m̄it̄ ad
 ueriam ad tradit̄
 libetur.
¶ Cum ergo
 nificatus est fil
 est in eo. **¶ Si** de
 us clarificauit
 clarificabit eu
¶ Ong. Post ex
 figuracione p̄co

Fortassis em si xps eum maifestu feisset petr^o ut
 eum mterficeret ppter a dicit q null^o cognovit
 recubentium. sed neq iohanes nequaqs em putavit
 q discipul^o i tatum iniquitate p dicit. quia em pcul
 a talu iniquitate erat. no de alijs hoc suspicabatur.
 Peram igne causam eoz que a xpo dicta sunt ig:
 nocuerunt. Quid aue estimarent ondit euagelista
 cum subdit Quidam em putauerunt qa loculos ha
 bebant ut dicitur ei ihu. Eme ea que op^o snt
 nobis ad diem festum aut ut egeris aliquid daret
 ¶ Aug. Habebat ergo dñs loculos & a fidelib^o ob
 lecta consuans suoru necessitatib^o & alijs indigentib^o
 educebat. tuc pnu ecclesiastice pecunie forma e istieu
 ta nisi itelligeremus q precepit non cogitandum
 esse de crastino no ad hoc fuisse pceptu ut nihil pe
 ni^o seruetur a sanctis s; ne deo ppter ista fuitur
 & ppe moie timore h iustitia deserat. ¶ Cnf. Et
 miru null^o discipuloru pecunias affererat sed per
 h qd dicit hic. occulte insinuat q quedam mulieres
 eum de suis facultatib^o nutrebant Qui aue no per
 non vgam no es ubet deferre loculos ferebat ad i
 opum misterium ut d scas quoma valde paupez &
 mundo crucifixu hui^o oportet partu muleam facere
 pcuracionem. Multa em ad nram dispensans doctri
 nam agebat ¶ Ong. Sic igitur uide saluator dice
 bat. Quod facis fac acius ac potius in hoc tantum
 ad pns obedire mgro. Accepit namq pane nulla tra
 xit moram. unde sequitur Cum ergo accepit ille bucella
 exiuit continuo. Et reuera exiit non solu recedendo de
 domo in qua cenabat s; omnino egress^o a ihu Ego
 aue opinor q post pane ingress^o sathanas i iudam
 non tolerabat in eodem loco eu ihu esse. Nulla naq
 cofortitas est ihu ad sathanam. No frustra aue req
 ram quare sup hoc qd est & accipies panem. no ad
 iocur & mtrucans. Aliquid igne accepto pane no
 mndicauit iudas p pane ei forsan acceptu a iuda
 non efum. qui semel in cor ei^o immiserat ut magist^o
 pdat timore dicit ne qd imissum fuerat euangelice
 vti panis qd deo panem iudas recepit introuit in
 eu & statim domu excessit. Nater q non mepe di
 ces q sicut qui indigne mducat panem dñi aut bi
 bit eius calice in iudicium sibi comedit ac q bibit
 Sic panis a ihu dat alijs fuit ad salutem. Iude m
 damn^o ut p pane intraret in eu sathanas. ¶ Cnf
 Subdit aut. Erat aue nox ut discas uide tementa
 tem qm neq temp^o eum tenuit ab impetu. ¶ Ong.
 Nox eda sensibilib^o instar extitit obdude noctis m
 ania uide. ¶ Greg. g. moza. A qualitate em temp^o
 hinc expmitur accusacionis. dum non reditur^o ad
 veniam ad tradicionis phidiam node iudas exisse p
 hibetur.

¶ Cum ergo exisset dicit ihesus Nunc cla
 rificatus est filius hominis & deus clarificat^o
 est in eo Si deus clarificatus est in eo & de
 us clarificauit eum in semetipso & continuo
 clarificabit eum

¶ Ong. Post eueniēda ex pdigys nec no ex tras
 figuracione pconia mteum glificandi filij hominis

fuit exie^o uide a loco vbi morabatur ihu cum satha
 na qui in eu ingress^o est. unde dicit. Cum ergo exisset
 ser dicit ihu. Nunc clarificatus est filij hominis. no
 em immortalis vnigeniti vbi sed hominis qui fact^o e
 ex semie dauid glia hic narrae. Si em in morte xpi
 glificans deū illud vep est exuens pncipat^o & po
 testates transduxit ghidener triumphas i ligno &
 illud concilians per sanguinem crucis sue sue que
 in terra sue que in celis. In his omib^o glificat^o est
 filij hois deo et glificatio in eo. vn sequit. Et de^o
 clarificatus est in eo quia non e xpm clarificari mū
 cu eo quoq glificet & pater. Ac qm quicuq glifi
 catur. ab aliquo glificat. Si queres de eo. q e glifi
 cat^o est filij hominis a quo respondens subdit. Si de^o
 clarificat^o est in eo & deus clarificauit eu in semetip
 so ¶ Cnf. Hoc est p seipm non p aliū. Sequitur.
 Et continuo clarificabit eum. Quasi d. no post lon
 gum temp^o s; confestim i ipa cruce ea que clara sūt
 aparebunt. Sol namq auersus est petre scisse sunt
 multa corpa eoz qui dormierunt surrexerunt. Hae
 aue via eas que ceciderunt cogitantes discipuloru
 restituit & suadet non solu tristan sededam letare.
 ¶ Aug. Vel aliter. Exiit de immundo oēs mudi cu
 suo mundatore manserunt. Tale aliquid ent cu ziza
 nys a tritico sepatis iusti fulgebant sicut sol in re
 gno p^o is sui h futurū puzens dñs discedente iuda
 tāq manganis sepatis remanētib^o tanq tritico apostol
 sandis dixit. Nunc clarificatus est filij hominis tan
 q diceret. Ecce in illa mea clarificacione quid ent
 vbi maloz nullus erit vbi bonoz nullus pte. Sic
 aue non est dictum. Nunc significata est clarificacio
 filij hominis sed nunc clarificat^o est filij hominis sicut
 non est dictum. Petrus significabat xpm sed petra
 erat xpus. Solet em loqui scriptura res significā
 tes tanq illa que significant appellans. Est aue cla
 rificatio filij hominis ut deus clarificet in eo. Unde
 aduincit. Et de^o clarificatus est in eo. Deinde tāq
 ista exponens aduincit & dicit. si de^o clarificat^o est i
 eo quia non venit facere voluntatē suam sed a^o qui
 eum misit. Et de^o clarificauit eu in semetipso ut na
 tura humana que ab eterno verbo suscepta e edaz
 immortali eternitati donec sequit. & clarificabit eum
 continuo resurrectionē se; suā non sicut nram in fine
 seculi sed continuo futura hac attestacione pdicēs.
 Post & de ista clarificacione dictum videri. nūc cla
 rificatus est filij hominis ut quod ait nunc no ad imi
 netem passionē sed ad vicinā resurrectionē ptinere
 credatur tanq fuerit factum quod erat tā ptime
 iam futurū ¶ Nolarius. ix. de trini. q aut de^o in eo
 glificatus est ad corpus gliaz spectat per quā dei in
 tellecta est gloria quasi corpus ex nature diuine cō
 solacione gliaz mutaret. q vero quia glificatus
 in eo deus est. ideo glificauit eu i se ut qui regnat
 in glia que ex dei gloria est ipse exinde in dei gliam
 transeat totu iam i deo ex ea qua homo est dispen
 tione mansuro nec sane de tempe tacuit dicens. Et
 continuo clarificabit eum ut quia pdeunte ad pdi
 tionē iuda gliam que sibi post passionem cōsecutu
 ra resurrectione futura esset significasset in p^o sens
 sam qua in se deus eum clarificatur^o esset in postex

abuic. non sola fuit pios
 cure ra signū q scz in yo
 di cunctis seculis. i iudicā
 nū em qd aliud significat
 in sa pietre secretū ¶ Cnf
 riorē dñs maifestauit. nī
 est cui in mē a panē pōre
 ois oisū erat. qd ei ob
 ē pane omnicis iudicā
 inemx. panē dicit. uide si
 dā negligēt legētes tūc m
 ¶ Intelligenti est em qd
 sacramta corpis & sang
 erae. sic lucas narrae. et
 obi fm narratōz iohis dñs
 porredā suā expmie tra
 mdōem. illū hū glificans hū
 mē ablaunt s; ut ihonē
 bonū aliq hoc glificat em
 merito ē secuta dñatio. hū
 ue introuit i eū sathanas
 qdē no ierouit sathan i m
 p dicit pceptū. ¶ Pu
 uā obrē nob cauendū ē.
 or nīm aliqō ignem i
 insidiat dicit. ut i ipē i
 m fuit in collegio. no au
 ue rebat. qd vō eu maifestū
 u de cetero exiuit. ¶ Aug.
 am traditū plēm^o possit ē
 n ad iudeos de pōo er abe
 ricat. iter aue ac sathan i
 vncipib^o facer dicit. talis i
 st panē introuit in eu. no
 ret s; ut pnu possit dicit.
 est iūno per panis exhibi
 donū qd. se hūc erabonū q
 s^o sathanē in ipm. ¶ Aug.
 ruit panis porred^o dñi
 scripim sathanas. ihu rōdē
 h sic cauendū. male recepe
 iudicat. h ē no dicitur
 dānat q ad o^o mē qd fū
 mie^o sequit. & dicit a ihu.
 Cui aue illi. Ibi gū ē q
 dñs dixisse qd facis sic n
 pugna v^o pdicōē ad sub
 at futurā salutis seculi
 erabi s; p posse manuari
 pcepit facinus. s; p dicit
 euiendo qd ad sathanē fidei
 em qd dicit. Quod facis
 neq phidias s; ex pby
 ebat suā potēz impdite
 scubentū ad qd dicitur
 nonē inueniet si inērogat
 cui ego intigens panē dā
 sū dicit qd lamē dicit
 i sup p^o iohes redōm
 i fieret p dno maifest^o.

20

Petrus post negationē graviter plorabat querēs
 puto ihm Et ideo sequitur. Quentis me et sic dixi u
 deis quo ego vado vos nō potestis venire. Quere
 ihm est quere vbum sapienā iusticiā veritatē et di
 unam veritatem que omnia xp̄us est. Volentib⁹ ergo
 discipul⁹ sequi ihm nō q̄ppe velut rudiores arbitra
 tur corporaliter s; vt significat illud. Qui non tollit
 crucē suam et sequit me nō potest me esse discipu
 lus. **Aut nūc domin⁹.** quo ego vado vos non potestis
 venire. Nam et si vellent sequi vbu⁹ et illud scitari
 tū nondū erant validi circa hoc cum nondum esset
 spiritus datus eo q̄ ihesus nonoū erat gloriificat⁹
¶ Aug. Del hoc dicit q̄a adhuc immus idonei erant
 sequi moitū dñm p̄ iusticiā. Quomō em̄ iam fue
 rit secuti ad hō martirio nō maturi. Aut ierū dñm
 ad immortalitatē carnis quō iam fuerant secuti
 non quilibet moituri. sed in fine seculi resurrecturi.
Aut itaq; dñm ad sinū p̄ris quomō tā erant secuti
 cum esse nemo possit in illa felicitate nisi p̄fectus in
 in caritate in deis aut cū hoc diceret nō addidit mō
 ip̄i autē non poterant venire tunc q̄ ille ibat s; pote
 rat postea et ido subdidit et vobis dico mō. **¶ On**
Quasi di. Et vobis dico non absq; additione huius
 adverbij mō. Iudei namq; quos p̄videbat in suis faci
 nonb⁹ moituros in breui tempe nō valebant p̄ge
 re quo ihes ibat. Sed discipuli post breue tempus
 poterant sequi vbum. **¶ Cns.** Ne autē audientes
 discipuli sic dixi iudeis estimet similit̄ et i eos didū
 esse adicit filioli. **¶ Orige.** Quod est experimentis i
 minūtem adhuc ante discipuloꝝ modicitatez. **¶ Iu**
me p̄ resurrectionē; hi quib⁹ p̄ dixit filioli fratres
 sicut et ip̄s seruū fuerant autēq; esset filioli. **¶ Cri**
Doc autē dicit eum qui in seip̄m est erigēs discipu
loꝝ amorem. Cū em̄ viderim⁹ aliquos dilectissimoz
 discipuloz exarsescim⁹ et maxime cum viderimus
 eos in locum abeūtes in quē non est possibile nobis
 abire. Simul etiam oīdie qm̄ mois eius quodā tras
 labo est et traspositio melior ad loca mortalia corpa
 non suscipiētia. **¶ Aug.** Docēs aut quō idonei esse
 possint p̄gere quo ille antecedebat subiungit. **¶ Cā**
datur nouū do vobis vt diligatis inuicē. S; lōne iā;
 hoc erat mandatum in antiqua lege dei vbi scriptū
 est diliges p̄ximū tuū tanq; teip̄m. cur ergo nouū
 mandatu appellatur a dño. An quia exuto vetere i
 ducit nos hoīez nouū. Inueniat qui p̄pe audientem ut
 potius obedientē non omnis sed ista dilectio quā do
 min⁹ vt a carnali dilectiōe distingeret addidit. Sic
 dilexi vos vt et vos diligatis inuicem. **¶ S; sicut se**
 diligunt qui corūpant nec sicut se diligunt homi
 nes quia homines sūt s; sicut se diligūt qui dei sunt
 et filij altissimi oīnes vt sint filio eius vnico fratres
 ea dilectione inuicē diligēt quā ip̄e dilexit eos p̄
 datur⁹ eos ad illum finem vbi fiet in bonis desiderij
 eoz. **¶ Cns.** Del dicit sic dilexi vos. nō em̄ p̄existē
 tū vestro iusticijs debitū vobis reddidi. s; ip̄e ince
 pi. Ita et vos benefacere oportet eā nihil debentes
¶ Aug. Nolite autē putare illud magis p̄missuz
 esse mandatu quo p̄cipitur vt diligam⁹ oīm deum
 nostrū s; bene intelligentib⁹ vtūq; muenitur i singu
 lis. nam et q̄ diligite deū non eum potest p̄mittere p̄

cipientem vepilgat p̄xim. Et qui supne ac sp̄i
 taliter diligit p̄xim quid i eo diligit si deū ip̄a est
 dilectio quā ab omni mundana dilectione distingūe
 do addidit oīs. Sicut dilexi vos. Quid em̄ si deum
 dilexit i nob⁹ nō quē habeam⁹ s; vt haberem⁹. Sic
 ergo nos inuicem diligamus vt quantū possumus
 inuicē ad hōdū in nobis deū cura dilectiōis attraba
 mus. **¶ Cns.** P̄remittens autē miracula que erāt
 futuri ab amore eos designat subdens. In hoc co
 gnoscunt oīes quia mei estis discipuli si dilectiōem
 habueritis ad inuicē hoc em̄ est qd maxie homies s; a
 deos ostendit hos em̄ dicte esse discipulos. **¶ Aug.**
Tāq; diceret alia munera mea habent vobiscū eā
non mei non solum naturam vitam sensu rationē et
eam salutē que hominib⁹ pecorib⁹q; cōmūis ē. va
rūe et lingūā sac̄m̄ta. p̄p̄tā sciam fidē. distibuto
nem rerū sitarum pauperib⁹ et traditionē corporis
sui vt ardeant. sed qm̄ caritatem non habent vt cū
bala concerpant nihil sūt nihil eis prodest.
¶ Dicit ei symon petrus Domine quo va
dis. Respondit ei ihesus Quo ego vado nō
potes me modo sequi. sequeris autē postea.
Dicit ei petrus. Quare non possū te modo
sequi. Animam meā pro te ponam. Respon
dit ihesus. Animam tuā pro me pones. Am
amen dico tibi non cantabit gallus donec
ter me neges.
¶ Cns. Magnus amor et ip̄o igne vehementior et
 nulla est p̄hibito que eius promptuz impetū detine
 re possit. Ardentissimus itaq; petrus audies quo e⁹
 vado vos non potestis venire eum interrogauit. vñ
 sequitur. Dicit ei simon petr⁹. Domine quo vadis.
¶ Aug. sic vñq; hoc dixit m̄ḡro discipul⁹ em̄q; seq
 paratus p̄petra domin⁹ qui eius aim vidit sic et re
 spondit. **¶ S; sicut et ihesus quo ego va**
do nō potes me modo sequi. Dilatatiō intulit. non
spem abstulit sed eam sequenti voce firmavit. dices
Sequis autē postea. Quid festinas petre nondum
te suo spiritu solidauerat petra. S; soli extollit p̄esu
mēdo. nō potes modo. noli deijci desperādo sequeris
em̄ postea. ¶ Cns. Audiens autē h; petrus neq; ita
 desiderium deiecit sed benignā spem accipiens p̄pe
 rat. Et quia amorem excussit p̄ditōnis cum secu
 ritate p̄ seip̄m de reliquo interrogat alijs silentibus
 Unde sequitur. Dixit ei petrus. Quare non possū te
 modo sequi. animam meam pro te ponam. Quid dicit
 petre. dixi quomam non potes et tu dicit qm̄ possū
 quodāca scies p̄ experientiam qm̄ nihil est tu⁹ amor
 nisi p̄sente superna liberatione. **¶ S; sequit. Respon**
dit ihesus animā tuam pro me pones. ¶ Hec d. Que
sententia duob⁹ modis potest pronuntari. P̄nomō
affirmando ac si dicat animam tuam pro me pones sed
nunc timendo mortem carnis anime mortē incurra
Alio modo insulcādo quasi diceret. ¶ Aug. Ita ne
 facies p̄ me quod nondū ego pro te p̄ire potes qui
 sequi non potes. Quid tantum p̄sumis. Audi qd
 sit. Amen amen dico tibi. Non cantabit gall⁹ donec
 ter me neges. Qui mibi p̄mittis mortem tuam ter

Handwritten note in a separate slip of paper, likely a marginalia or correction, written in a cursive script.

peccatū nō sedē nec dolere
 ergo talis esse filij
 s est in eo. At si deo in to
 patē mai⁹ illi qd hō hōis
 ans est ḡtia in filio hōis
 patre cū in illo ḡficiat
 maiore rependā ḡham. De
 me futura. Dico autē hū
 de h; subiecit et p̄mo dū

dicū vobiscū sū. Quare
 quis quo ego vado vos
 et vobis dico mō mada
 vt diligatis inuicē sicut
 diligatis inuicē. i hoc
 mea estis discipuli si di
 s adinuicem
 ventus. Et continuo clarificauit
 eum clarificatus esse
 eret vltimus ea conuersio
 erat atq; ait. Ihsob ad hūc
 tanq; diceret. Conuenio q̄
 labor non tamen conuenio
 sicut em̄ scriptum est in adi
 em̄ cis post resurrectionem
 significauit dicens. Ad hūc
 ¶ Origenes. Per hoc au
 tē adhuc immanem ania
 ¶ Ipsi autem quibus mane di
 e fuerat fratres sicut et an
 serui. ¶ Augustinus. Po
 tē hūc sic vos in hac m̄m̄
 do nec s; moitetur. atq;
 fuit postq; resurrexerit
 nō cum illis fuit coloris
 ad aliū em̄ euāgelistamp̄
 locutus sum vobis. dum
 est in carne mortali cum
 em̄ in eadem quidentari
 dem mortalitatis iam non
 presens sensibus ignota
 idē. Ecce ego vobiscum
 nem seculi. hoc non est ad
 am. Non em̄ modicum ē
 seculi. aut si et hoc modū
 mille anni sunt dies vnus
 e. voluisse credendus est
 Quo ego vado vos non
 o em̄ post gluminationem
 re non poterant de quib⁹
 volo vt vbi ego sum. et
 ¶ Intersecus autem si
 on fuit cum eis non adeo
 in carnem. Sed eo modi
 libabimur in me in nocte
 um dignis tantummodo
 non erat. Nihilominus
 ut petr⁹ post negationē

negabis vitam tuam. Quid in animo eius esset cupiditas videbat quod virum non videbat voluntatem suam iactabat firmam sed inspiciebat valitum dominum meum. An apostolus petrus sicut eum favore peruerso excusare quidam nituntur christum non negauit quia interrogatus ab ancilla hominem se nescire respondit sicut alij euangeliste testantur expressus suis quasi quod hominem christum negat non christum negat. et hoc in eo negat quod factus est propter nos ne paret quod fecerat non pro quo autem caput est ecclesie nisi pro hominem quod est igitur in corpore christi. quod negat hominem christum sed quod mulas in morer. Non enim dominus ait. non cantabit gallus donec hominem aut filium hominis neges sed donec me neges. Quid me non quod erat. que quod non negauit christum negauit. si quidem dubitare nefas est. christus hoc dixit verumque proficit. proculdubio petrus christum negauit. non accusamus christum cum defendimus petrum. agnoscit plane peccatum suum infirmitas petri. Et quantum mali christum negando commiserit plorando monstrauit. neque non cum ita dicimus primum apostolum accusare delectat sed hunc intuendo admoneri nos oportet ne homo quisquam de humanis viribus fidat. Respicendi nihilominus vnusquisque in lapsu corruerit exemplum capiat. neque desperet sed incertam veniam se posse peruenire credat. **¶** Non manifestum est quoniam et casum petri dominus concessit. nam poterat quidem a principio reuocare sed quia permanserat in vehementia ipse quidem non impulit ad negationem sed dimisit desertum ut disceret propria imbecillitate. et ut post hoc talia non patuerit cum orbis terrarum dispersione suscepit sed remissis eorum que passus est. cognoscat seipsum. **¶** In anima itaque conuigit petrus quod offerrebat in corpore sed aliter que putabat. Nam ante mortem et resurrectionem dominus et mortuus est negando et reuixit plorando. **¶** Aug. dicitur conuenire. Hoc autem de predicta negatione sua petro non solum iohannes sed et ceteri tres permiscuit non sane omnes ex vna eademque occasione Simonis ad eam permiscuit dam veniunt. Nam mattheus et marcus eam subnectunt postquam dominus egressus est ex illa domo ubi manducauerat pascha lucas vero et iohannes. antequam inde egressus esset. sed facile possumus intelligere aut illos duos eam recapitulando potuisse aut istos prooccupando. non magis moueret quia diuersa non tamen verba scriptam sententias dominus permiscuit quibus permotus petrus illas presumptiones profere pro domino vel cum domino morandi ut magis cogant intelligi ter eum expressisse presumptionem suam diuersis locis Simonis christi et ter illi a domino responsus quod eum esset ante gallicantum ter negaturus.

Capitulum xiiii.

¶ Et ait discipulis suis. Non turbetur cor vestrum creditis in deum et in me credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem uobis quod vado parare vobis locum. Et si abiero et preparauero locum iterum venio et accipiam vos ad me ipsum ut ubi ego sum et vos sitis. et quo ego uado scitis et uiam scitis.

¶ Aug. Me discipuli mortem christi tanquam homines tunc

ret et ideo turbarentur consolatur eos eum deum se esse concessit vni deo. Et ait discipulis suis non turbetur cor vestrum creditis in deum et in me credite quasi dicat persequens est si in deum creditis ut in me credere debeatis. quod non esset persequens si christus non esset deus. Non tamen metuitis hanc formam sui non turbet cor vestrum. scitabit illam formam dei. **¶** Et eam que in me est fides et in premissis que genuit potestior est his que sunt ueniunt et nihil extra eam potest prevalere difficultati. hoc etiam modo diuinitatis uentem ostendit quia ea que in mente habebat ducit in medium dicens. Non turbet cor vestrum. **¶** Aug. Quia igitur etiam sibi metuebant discipuli cum petro dicitur esse fidentiori atque promptiori. non cantabit gallus donec ter me neges. subuenit in domo patris mei mansiones multe sunt. Per quod a turbatione recreatur certum ac fidentes eam post pericula temptationum se apud deum cum christo esse mansuros. Quia et si aliter est alio fortior. sapientior uisitor sanctior nullus aliter enabitur ab illa domo ubi mansiones. pro suo quisque acceptus est merito. Denari quidem ille equalis est omnibus que patrifamilias que qui operati sunt in uinea uel bet dari. Quo utique denario uita significat eterna. ubi amplius alio nemo uiuit. quoniam uiuendi non est diuersitas in eternitate mansura. Sed multe mansiones diuersas meritorum in una uita eterna significant dignitates. **¶** Greg. super ezechielem. Vel hac ratione conueniunt mansiones multe cum uno denario. quia et si alterum minus atque alius amplius exultat omnes tamen unum gaudium conditoris sui uisione letificat. **¶** Aug. Atque ita deus est omnia in omnibus ut quoniam deus caritas est pro caritatem facit ut quod habeat singuli commune sit omnibus. Sic enim quisque eam ipse habet cum amant in altero quod ipse non habet non erit ita aliqua inuidia impans elantatis quoniam regnabit in omnibus unitas caritatis. **¶** Greg. ultimo mora. Quisquis eam dispensatam danna non sentit. quia tamen sibi vnusquisque quantum precepit sufficit. **¶** Aug. Respondeo autem sunt a corde christiano qui putant ideo dictum multas esse mansiones quia extra regnum celorum erit aliquo ubi bene manent innocentes cum sine baptismo ex hac uita emigrauerunt sine quo in regnum celorum intrare non possunt. absit autem ut cum omnino domus regnantis filiorum non sit alibi nisi in regno. Ipsius regis domus pro alio non sit in regno. Non enim ait dominus beatus tudie sapientia mansiones multas sunt in domo patris mei. **¶** Et aliter peruenit. quia dominus super dixit petro. quod ego uado non potes me sequi modo sequis autem postea ne estiment soli petro hanc permissionem esse datam. dicit in domo patris mei mansiones multe sunt. Hoc est et vos regno illa suscipiet que et petrum. copia enim est ibi multa mansionum. Et non est dicere. quoniam preparatione indigent. Et propter hoc subdit. Si quo minus dixissem uobis. quia uado parare uos locum. **¶** Aug. ubi satis ostendit id se h illis non dixisse quod ubi ibi sunt mansiones multe et non est opus illi aliquam preparare. **¶** Quia uero dicitur. non potestis me modo sequi ut non estiment se ab eo finaliter abscessos esse sibi uigilant. et si abiero et preparauero uos locum iterum venio et accipiam uos ad me ipsum ut ubi ego sum. et uos sitis. ex quo ostendit quod oportet eos uelociter confiteri. **¶** Greg.

¶ Theo. Ac si dicat ego cum omni solle. Sed quomodo uadit. multas sunt. Sed non enim mansiones quod amodo. ita ergo sunt in isto et preparabo hoc in opatione dicit. **¶** locu. Parat autem non rando mansores. **¶** Mei mansiones multe dei nisi templum dei dei sanctum est. quod adducit edificat aobis parat abge cam nol si reliquit. **¶** Sed illi honore uiuere debet. **¶** a fides. **¶** At ergo non em loc. **¶** patur si ex ut desiderat. **¶** habear uadis. nec unde uent aparendo. **¶** am. **¶** bñ uiuendo si pa re pfruendo. **¶** A mo absentiam itex itex ueniam iudica bar eos mterrogat ire: subiungit. **¶** Et c. **¶** uiam scitis scy pe ems desiderum quod dat as desiderum in **¶** Dicit ei thoy vadis. et quomodo e iherus. Ego fmo uenit ad par uissetis me et paretis. **¶** Et amme stis eum. **¶** Et. **¶** Si uidei v quo itur. **¶** esse mul gan uolens hoc et multa dilectione mas. **¶** Die nescim. **¶** scire. **¶** Aug. **¶** Veritatem dicit iste goisti sciebant. **¶** se eos hoc scire. **¶** Vni via. **¶** uitas. **¶** uita qua uis ire ego uitas ubi uis permant tam omnis homo e. **¶** Deum esse quada lem edam hui. **¶** sec go dei qui apud p hoiez factu est uia dum. **¶** Oeli. **¶** em e fortiter abulare.

¶ Theo. Ac si dicat verū q̄ vos turbari nō oportet
sue parate sint siue non. Nam & si parate nō sine-
ego cum omni solertia preparē vobis illas. **¶ Au.**
Sed quomō vadit & parat locum si iam mansiones
multe sūt. Sed nondū sunt sicut parate sūt. **¶ Sal.**
dem em̄ mansiones q̄s p̄destinādo p̄parauit p̄pat op-
ando. Iā ergo sunt in p̄destinacōe si quo m̄m̄ dixiss̄
sūt & p̄parabo hoc est p̄ destinabo s̄ quia nondū sunt
in opatione dicit. Et si abiero & p̄parauero vobis
locū. Parat autē modo mansiones mansionib̄ p̄pa-
rando mansores. Quippe cū dixit. In domo patris
mā mansiones multe sunt quō putam̄ esse domum
dei nisi templū dei de quo apostol̄ dicit. Templum
dei laudum est. quod estis ves. Nec ergo dom̄ dei
adhuc edificat adhuc p̄paratur. sed quid ē qd̄ ut p̄-
paret abge cum nos ipsos preparat quod non faciet
si reliq̄nt. Sed illud significat q̄a ut pentur iste mā-
siones viuere debet iust̄ ex fide. Si autē vides non
ē fides. **¶ Tat.** ergo ne videatur latet ut credatur tē-
em̄ loc̄ parat si ex fide vult̄. **¶ Credid̄.** desideratur.
ut desiderat̄ habeatur. si bene intelligēdo nec vnde
vadis. nec vnde venis recedis. **¶ Vadit.** ergo latendo
venit aparendo. Sed nisi maneat regendo ut p̄fici-
am̄ b̄i vado nō parabit̄ loc̄ vbi possimus p̄mane-
re p̄frundo. **¶ Alchui.** Dicit ergo si abiero p̄ car-
nis absentiam itēp̄ veniam p̄ diuinitatis p̄sentā. ut
itēp̄ veniam iudicare viuos & mortuos. Et q̄a scie-
bat eos morituro gaturus quo iret v̄l p̄ quam viam
iret subiungit. Et quo ego vado scitis sc̄i ad patre-
& viam scitis sc̄i per me ip̄m. **¶ Calo.** Hoc autē di-
cens desiderium quod in eorū mente erat ostendit &
dat eis desiderium interrogandi.

¶ Dicit ei thomas. Domine nescim̄ quo
vadis. & quomō possumus viam scire. **¶ Dic̄**
ei ihesus. Ego sum via veritas & vita. **¶ Rē-**
mo venit ad patrem nisi per me. Si cogno-
uissetis me & patrem meū utiq̄ cognouissetis
eum. **¶ Et ammodo agnoscetis eum & vidis-**
scitis eum.

¶ Cr̄s. Si iudei volentes a xp̄o separi querebant
quo itur̄ esset multo magis discipuli nunq̄ ab eo se-
pari volentes hoc dicē cupiebant. Et interrogat̄ eū
ex multa dilectione & amore & ideo dicit̄ dicit ei tho-
mas. **¶ Dne.** nescim̄ quo vadis & quomō possum̄ viā
scire. **¶ Aug.** Verumq̄ illos dom̄m̄ dixerat scire
verumq̄ dicit̄ iste nescire. Sed nescit̄ ille mentiri er-
go isti sciebant̄ & se scire nesciebant. Coniungit ergo
eos hoc scire. **¶ Vnde** subditur. **¶ Dic̄ ei ihesus.** Ego sū
via. & veritas & vita. **¶ Aug.** de ver. do. Quasi dicēte
qua vis ire ego sum via quo vis ire. ego sum veri-
tas vbi vis p̄manere ego sum vita. **¶ veritatem** & vi-
tam om̄is homo capie sed viam non om̄is inuenit.
Deum esse quādam uitam eternam veritatem scibi
lem edam huius seculi philosophi viderunt. v̄bum er-
go dei qui apud patrem ē veritas & vita assumendo
hoies factū est via. **¶ Ambula** p̄ hominē & puenies ad
deum. **¶ Ocul̄** em̄ est in via claudicare q̄ p̄ter viam
fouiter abulare. **¶ M̄j.** v̄j. d. ē. Non em̄ nos in er-

ratia acq̄ i sua dedit̄ ille q̄ via ē neq̄ illudit p̄ fal-
la q̄ veritas est neq̄ i motus relinq̄t erroze q̄ vita
est. **¶ Theoph.** Cum itaq̄ actiuam exerceas sic tibi
xp̄us uia. cum autē in contemplatiua p̄seueras effid-
tur tibi veritas. **¶ Aueda** autē uita ē actiuo & p̄m-
platiuo. **¶ Decet** em̄ ire & p̄dicare pro futuro seculo.
¶ Aug. Sciebant ergo viam quia sciebant ip̄m q̄
est via. **¶ Quid** autē op̄erat ut adderet veritas & uita
cum restaret nosse quo iret. nisi quia ad veritatem
ibat et ad vitam. **¶ Ibat** ergo ad seip̄m per seip̄m s̄
nūquid o domine ut uenires ad nos reliqueras te.
scio q̄dē q̄ forma; serui accepisti & in carne ueni-
sti manēs ubi eras & p̄ hanc redisti. non relinq̄es
quo ueneras. **¶ Si** ergo p̄ hanc & uenisti & redisti p̄
hāc nobis non solū qua uenirem̄ ad te uerū edaz̄ ti-
bi qua uenires & redires uia fuisti. **¶ Cum** v̄o ad uitā
quod es ip̄e isti eādem carnem tuam d̄ morte ad vi-
tam duxisti. **¶ Itaq̄** dum caro d̄ morte uenit ad uitā
xp̄us uenit ad uitam. **¶ Et** quia v̄bum est xp̄us ve-
nit ad seip̄m. **¶ Quoniam** uerūq̄ est xp̄us vna p̄sona
scilicet v̄bum caro uenerat etiam p̄ carnem deo ad
homines uitas ad mendaces. **¶ Est** enim deo uerax.
om̄is autē homo mendax. **¶ Cum** itaq̄ se ab homib̄
abstulit atq̄ illuc ubi nemo mentitur carnem suam
leuauit idem ip̄e. quia caro factum ē p̄ seip̄m id est
p̄ carne; suam ad ueritatem quod est ip̄e remeauit.
quam q̄dem ueritatem q̄uis inter mendaces est in mor-
te seruauit. **¶ Ecce** ego ip̄e si loquor uobis q̄ intelliga-
tis q̄dammodo ad aos procedo nec me relinquo. cū
autem tacuero quodāmodo ad me redeo & uobiscū
maneo. si tenentes qd̄ audistis. **¶ Si** h̄ potest imago
quā fedit̄ deo qd̄ potest ex deo nata imago. **¶ Ac** p̄ h̄ &
ip̄e p̄ seip̄m & ad seip̄m & ad p̄rem & nos p̄ ip̄m &
ad ip̄m & ad p̄rem im̄. **¶ Cr̄s.** Si em̄ dicit. Ego sū
dom̄m̄ ducēdo ad p̄rem. omnino uenirem̄ illuc. **¶ Ne-**
q̄ em̄ est possibile alia uenire uia. **¶ Cum** autem sup̄
dixerit nemo potest uenire ad me nisi pater traxe-
rit illū. **¶ Nūc** dicens quoniam null̄ potest uenire ad
patre nisi p̄ me. exequat seip̄m a quo genuit. **¶ Quō-**
autem dixerit quo uado scitis. & uiam scitis ostēdit
subdens. **¶ Si** cognouissetis me & p̄rem meum utiq̄ cog-
nouissetis. **¶ Quasi** d̄ si sciretis meam substantiam &
dignitate; & eam que patris sciretis. nouerant qui-
dem eū sed non ita ut oportebat. postea autē spiritus
ueniens p̄fectam in eis construxit cognitionem. **¶ Et**
p̄pter hoc subditur. **¶ Ammodo** cognoscetis eū. **¶ Dicit**
autem eam que secundū mētem cognitionē. **¶ Et** uidi-
stis eum scilicet p̄ me. ostendens qm̄ qui uidit eum
& patrem iudic. **¶ Viderūt** autem eum nō in nuda s̄
stantia sed carne indutum. **¶ Heda.** Sed queren-
dum est quomō nunc dicat d̄ns. **¶ Si** cognouissetis
me tē cū p̄ miseret supra quo ego uado scitis & uias
scitis. **¶ Datur** ergo intelligi quia quidam eorū scie-
bant quidam v̄o nesciebant quoz un̄ erat thomas.
¶ Nolarus. vij. de tri. **¶ Vel.** aliter continua. **¶ Cum**
iter ad patrem p̄ filium sit. querendum ē utrū hoc
per doctrine admonitionem. an per nature fidem sit.
¶ Intelligente igitur sensū in p̄sequentib̄ requirā.
¶ Nā sequit̄. **¶ Si** cognouissetis me & p̄rem meū utiq̄ cogno-
uissetis. **¶ In** sacramto em̄ assumpti corporis diuinitas

accepisse **S**z audi qd illuc positu est In noie meo qd est ihs xpc. xps regē. ihs significat salutem. **N**e p hoc qd cum qd petim⁹ aduersus utilitatē salutis nō petim⁹ in noie saluatoris et tñ ipe saluator est nō solum qñ facit qd petim⁹ vtz etiā qñ non facit qm qd videt peti contra salutē nō faciendo se exhibet saluatore. **N**on em̄ medic⁹ qd p sua qd opera suā salutem polcat egrot⁹ et idō pna polcētis nō facit uolūtatem ut faciat sanitatē. **S**ane qdam qñuis i nomie nō petam⁹ nō tūc qñ petim⁹ facit sed tñ facit differē em̄ qd petim⁹ nō negat. **C**ōtinuo aut subiecit ut gñificet p̄r in filio si qd p̄p̄eritis in noie meo h̄ faciam. **N**ullo mō igit̄ sine p̄re fili⁹ h̄ qñ qdem ut in illo p̄r gñificet p̄p̄erea fa. **C**ri. cū ei fili⁹ oñdaē magna potens gñificabilē ille q genuit. **T**o aut sedo io ponit ut certificet sui p̄i⁹ sermonē. **C**ho. Attende etiā seriem p̄eorne gñificatiōis. In noie ihu facta sūt si gna p que credebāt ap̄toꝝ sermonib⁹ et sic dū ad notam p̄is pu em̄rent gñificabāt p̄ter in filio

Diligitis me mandata mea seruate. et ego rogabo patrem. et alium paraclitū dabit vobis vt maneat vobiscum in eternum spiritum veritatis. qz mund⁹ non potest accipere. quia non videt eū nec scit eum. vos autem cognoscetis eū. quia apud vos manebit et in vobis erit.

Quia dñs dixerat qd cum qd p̄p̄eritis hoc faciā ut nō estimet om̄ez simpliciē p̄tationē valere induxit si. di. me. man. mea ser. **Q**uasi di. tūc faciam qd petitis ut qd audietes qm̄ ad p̄rem vado osequens erat eos turbari dicit nō est hoc me amare ut ēte m̄mi s̄z ut h̄q̄datis m̄dāta mea h̄ est em̄ amor obediēte et credere et q̄ diligētē. **Q**uia vō osequens orat eos vehementer inq̄rere carnis p̄tiam et illā habere cōsolationē quā p̄babuerit s̄iungit. **E**t ego roga. pa. et aliu paraclitū dabit vob. **A**ug. In quo oñt et seip̄z esse paraclitū. **P**araclit⁹ aut latine d̄r aduocatus. et dictum ē d̄ xpo aduocatu habem⁹ apud p̄res ih̄z xpm̄. **A**lc. **V**t paraclitū id ē consolatorē h̄bāt em̄ et tunc vñū cōsolatiōē q̄ miraculoꝝ dulcedine et p̄dicatione eos engere et cōfortare solebat. **D**idi. de sp̄i sandō. **S**ed sp̄i sandū aliū paraclitū nomia ut nō in v̄ta nature differētiā sed iuxta op̄ationis diuersitatē. **C**ū em̄ saluator mediatoris et legati p̄sonam habebat ex qua p̄d̄ferē de p̄ceccatis n̄ris sp̄i sandū scdm̄ aliā significatiōē pacit⁹ ab eo qd cōsolatur in tristitia positos nūcupatus. est vtz noli ex filij et sp̄i sandi op̄atiōē diuersa varias estimare naturas si qdem in alio loco repit̄ pacitus sp̄i sandi legatū apud p̄rem p̄sona fungi ut ibi. **I**pe sp̄i sandi interpellat p nob. **S**aluator quoq̄ cōsolationē op̄at̄ in cordib⁹ eoz qd indigent. **S**criptū ē em̄. **E**t h̄uiles populi cōsolat⁹ est. **C**ri. **A**ut autem rogabo patrem vt fidei gnū faciat eis sermonē. **Q**m̄ si dixiss̄ ego mittam. nō simplici ter credidissent. **A**ugu. **Q**uā tñ ut inseparabilia sua et p̄ris opa demonstraret alibi ait. cum abiero. mittā eum ad vos. **C**ri. **Q**uid autē ap̄tis pl⁹ haberet si p̄rem solū rogaret. vt sp̄i

alijs daret qm̄ illi multotiens et sine orōne oñdunt h̄ factōes. **A**lc. rogabo igit̄ dicit ut inferior scdm̄ humanitatē p̄rem meū cui sit equalis et cōsubstantialis s̄m diuinam naturā. **C**ri. **D**icit aut vt maneat vobiscū in eū qm̄ ne qd post mortē recedat. p hoc etiā occulte insinuat qd sp̄i sand⁹ nō patet motem vt ipe neq̄ abibit. **N**e autē pacitū audientes rursus incarnationē aliā suspiciēt. et oculis putent eū videre subiungit. sp̄i sandi vitatis quem mund⁹ nō p̄t accipere quia nō videt eum nec scit eū. **A**ug. **N**ic ē vtzq̄ in trinitate sp̄i sand⁹ quē patri et filio cōsubstantialem et coeternū fides catholica p̄fiteat. **C**ri. **S**piritus autē vitatis eū vocat p hoc qd figurat veteris testamenti manifestat. **S**undū autē hic malos dicit visionē aut certissimā cognitionē dicit quia vis⁹ est apertior sens⁹. **A**lc. **N**ota ē qd cū sp̄i sandū sp̄i vitatis dicit sp̄i sandū esse sp̄i suū oñt. deū cū a p̄re eū dari narrat p̄ris eē eum sp̄i esse declarat. ac p h̄ sp̄i sandū a patre p̄cedit et filio. **C**ri. **V**tz. **V**tz. **S**p̄i sandū autē sanā om̄ē qd repleunt ad d̄s h̄ randa inuisibilia accēdit et qm̄ m̄dana corda solū visibilia diligūt hūc mund⁹ nō accipit. qd ad diligēda inuisibilia nō assurgit. **S**eculares em̄ m̄tes quāto se foras p desideria dilant. tanto ad receptiōē illi⁹ summi cordis angustant. **A**ug. **S**ic autē mundū id est mundi dilectores dicit nō posse accipere sp̄i sandū velut si dicam⁹ inuisibilia iusta esse non p̄t. **Q**uand⁹ g⁹. et mundi dilectores nō potest eū accipere. qd non videt eū. **N**on em̄ habet inuisibiles oculos mundana dilectio. p̄ quos videt sp̄i sandū si inuisibiliter non potest. **S**ēq̄tur. **V**os autē cog. eum quia apud vos manebit. **S**ed ne putaret qd didū est apud vos manebit. ita didū quem admodum apud homines hospes visibiliter manere p̄fuit ad iecit in vobis em̄. **C**ri. **Q**uasi diceret non ita apud vos manebit sicut ego sed in v̄ris habitabit in vobis. **A**ug. **P**rius autē d̄r esse alienū. post manere. **S**ed exposuit quod dixerat. apud vos cū adiunxit i vobis. **S**i em̄ non sit in vobis nō potest esse in vobis et sciencia. sic ei a vobis videt in vobis et uestra consciencia. **G**regorius. **S**z. **M**orali. **S**i autem sp̄i sandū i discipulis manet quō iam singulari si gnū em̄. qd i mediatore p̄manet. scdm̄ illud. **S**upra quē videt sp̄i sandū descendentem et manentem. hic est qui baptizat. **Q**uod tñ qd⁹ cognoscim⁹ si dona eiusdem spiritus discernamus. **I**n his enim donis sine quibus ad vitam pueniri non potest sp̄i sandū in electis omnib⁹ semp manet. **I**n illis autem quibus non nostra vita seruatur. sed aliorum. querit̄ ne quaq̄ semp manet. aliqñ em̄ se a signorū oñtōm̄ subtrahit ut eo humili⁹ deutes eius habeant. xpc autē in eundis eum habet presentē. **C**ri. **N**ic autem sermo oppositas hereses velut uno idy sustulit. **N**am dicere alium ostendit et id est spiritus h̄ postalesos differētiā dicere vero paraclitū substantio cognationem. **A**ugustin⁹ contra sermonem arrianorum. **C**onsolatore em̄ quod of fidum tanq̄ persone infine in trinitate spiritū sandū deputant deum dicit apostol⁹ secundum illud. is q̄ cōsolatur humiles cōsolatus est nos deus deus

Deus est itaq̄ sp̄i sandi si hoc de patre accipi desinant comparare a patre et cum carnis di diffundū qui dat⁹ est obhabim⁹ vt eū diligere et mandata p̄cedit in nobis ligendo xpm̄ eius qd op̄ere spiritū di santer in cordibus non. **Q**uā em̄ se filium diligit profecto non si contingeret restat h̄re qui diligit et diligat. itaq̄ h̄bē p̄mittebat sed dant vt acceptum erant habent vt uocant. **N**on habent qui de habeat. **C**ri. qñ p̄sentiam passio ip̄i ad pericula et a sp̄i sandū uenit reuocatiōē vt m̄ multa eum suscipia

Non relinquat ad vos. adhuc m̄ non videt. **V**os ego uiuo et vos cognoscetis qd ego in me et ego in v̄ra mea et seruat ea autem diligit me ego diligam eum. **A**ug. **N**e qui qd immo naturus fuerit futurus cum eis vos orphanos. et p̄tū. hoc latnū. **Q**uā adoptauit filios tanq̄ patrū oñdit affectu erat uentis quo tempus erat p̄miffic hoc est p̄miffic eis h̄t cum dicit. uenia querit̄ presentiam et hoc excludit cum sub me iam nō videt ueniam quidem ad v̄ p̄ ueniam qd diem igit̄ iudis dixit. ar monem dicit ad uen em̄ tunc eū mund⁹ et non aut uidebat qd post reuocatiōē e

Aug. Alia est illa mansio quam pmissit futuram alia vero hec qua presentem esse testatur. Illa spiritalis est atque intersecmentibus redditur. hec corporalis foris oculis atque auribus exhibetur. **Criso.** De autem eius corporalem recessum facti sustinere. preparat eos pmissis quod recessi o magnum os esset futura causa honorum. donec namque ipse apud eos corporalis manebat et spiritus non venerat nihil magnam poterat scire. Unde sequitur. **Paraclit.** autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia. et suggeret vobis omnia quecumque dixero vobis. **Grego.** Greca locutione paraclitus latina aduocatus dicitur vel consolator. idcirco aduocatus dicitur quia per errorem delinquentium apud iustitiam patris interuenit. dum eos quos repleverit exorantes facit. **Consolator.** autem idem spiritus vocatur quia de peccati perpeccatione moribus dum spiritum venie preparat. ab afflictione tristitie mentem leuat. **Criso.** Continue autem eum paraclitum vocat propter gemmas eos tribulationes. **Didi.** de spiritu sancto. Spiritum autem sanctum a patre in suo matris nomine saluator affirmat. cum proprie nomine saluatoris sit filius. siquidem nature consortium et vere ita dicat proprietatis personarum ex ista voce significatur. filius qui pater natus est in nomine patris venire salua propea et filius ad patrem. **Null.** autem aliter venit in nomine patris sed ubi gratia in nomine domini dei et omnipotentis. **Quo** igitur filii qui in nomine domini veniunt per hoc ipsum quod subiecti sunt et seruunt indicant dominum. serui qui proprie sunt domini. sic et filius qui venit in nomine patris portat et nomen. per hoc quod vnguentum dei filii approbatur. **Quia** ergo spiritus sanctus in nomine filii a patre mittitur. ostendit quia unitate sit unitus ad filium. unde et filius dicitur est spiritus per adoptionem suam filius faciens eos qui se recipere voluerunt. **Iste** autem spiritus sanctus qui venit in nomine filii missus a patre docebat omnia eos qui in hoc christi perfecti sunt. **Oia** autem illa que spiritalia sunt intelligenda veritatis et sapientie sacramenta. **Doce** bit vero non sicut qui artes aliquas et sapientiarum studio idcirco didicit. **Sed** quasi ipsa ars atque doctrina et sapientia veritas spiritus inuisibiliter mentis insinuat scientiam diuinorum. **Grego.** Nisi autem idem spiritus cordi assistit audiens. sacrosus est sermo doctoris. **Nemo** ergo docenti homini tribuat quod ex ore docentis intelligit. quia nisi mens sit. qui doceat doctoris lingua exterioris inuacuum laborat. **Sed** et ipse conditor non ad eruditionem hominis loquitur si eadem homini per vocationem spiritus non loquat. **Aug.** Nunquid autem dicit filius et docet spiritus sanctus ut docentem filio verba capiamus. docente autem spiritus sancto eadem verba intelligamus. **Omis** igitur et dicit et docet trinitas. **Sed** si eadem sigillatim commendaretur ea nullo modo humana capere videretur. **Grego.** Requiritur vobis est cur de eodem spiritu dicat. **Suggeret** vobis omnia. cum suggerere soleat esse timoris. **Sed** quia suggerere aliquando dicitur subministrare. inuisibilis spiritus suggerere dicitur. **Non** quod nobis scientiam ab imo inferat. sed ab occulto. **Aug.** vel quod addidit suggeret id est commemorabit vos. intelligere debemus eam quod iubemur non obliuisci salu-

berima monita ad gratiam pertinere qua nos commemorat christus. **Chroph.** Spiritus itaque sanctus et docuit et commemorauit. docuit quidem quecumque non dixerat eis christus tanquam non valentibus portare. **Commemorauit** vero quecumque dominus dixerat. **Sed** obscuritatis causa vel intelledus tarditate commendare memorie neque uerunt. **Criso.** Quia vero et hec audientes turbabant excogitates odia et prelia sibi imminere post recessum rursus eos consolatur dicens. **Pacem** relinquo vobis pacem meam do vobis. **Aug.** Pacem nobis reliquit in hoc seculo in qua manentes hostem vindemus et ut etiam huiusmodi diligamus. **Pace** sua nobis dabit in futuro seculo. quoniam sine hoste regnabimus. ubi nunquam dissentire possimus. **Pax** autem nobis ipse est et cum credimus. **Quia** est et cum videbitur eum sicut est. si quid est quod ibi dicit. **Pacem** relinquo vobis non addidit meam. **Ubi** vero ait. do vobis ibi dixit meam verum subaudiendum est meam et ubi didicimus non est. an forte et huiusmodi lateat. **Pacem** enim suam eam voluit intelligi qualem habet ipse. **Pax** vero ista quam nobis reliquit in hoc seculo non sicut potest dicienda est quam ipse. **Illi** quippe nihil repugnat in seipso. quia nullum habet omnino peccatum. nos autem talem pacem nunc habemus. in qua adhuc dicimus dimittite nobis debita nostra. **Iamque** me nos ipsos et nobis pax. quia inuicem nobis credimus. quod inuicem diligamus. **Sed** nec ipsa plena est. quia cogitationes cordis nostri inuicem non videmus. **Nec** ignoro ista domini verba eadem sic accipi posse ut eiusdem sententie repetitio videatur. **Quod** vero dominus adiunxit. **Non** quomodo mundo dabo ego do vobis. **Quid** est aliud si non quomodo homines dant et diligunt mundum qui propea sibi dant pacem ut sine molestia mundo profuerint. **Et** quoniam iustis dant pacem ut non eos persequatur. **Pax** esse non potest vera ubi non est vera concordia. quia dissonantia sunt corda. **Criso.** Pax etiam exterior ad malum sic multat et eis qui habent eam nihil prodest. **Aug.** de v. demmi. **Est** autem pax serenitas mentis. tranquillitas animi simplicitas cordis amicus viculum consortii caritatis. **Nec** potest ad hereditatem domini peruenire qui testamentum patris non fuerit obseruare. nec per concordiam habere cum christo qui discors voluerit esse cum christiano.

Non turbetur cor vestrum neque formidet. **Iudistis** quia ego dixi vobis vado et venio ad vos. **Si** diligereis me gauderetis utique quia vado ad patrem. quia pater maior me est. **Et** nunc dixi vobis prius quam fiat. ut cum factum fuerit credatis. **Iam** non multa loquar vobiscum. **Venit** enim princeps mundi huius et in me non habet quietem. **Sed** ut cognoscat mundus quia diligo patrem et sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. **Surgite** eamus hinc.

Crisostomus. Quia dixerat pacem relinquo vobis quod erat recedens et hoc poterat eos concurbare. **Io** dicit. **Non** turbetur cor vestrum neque formidet.

Chroph. Quia pdixerat qd si mandata mea cui
 studieritis tunc i me pmanebitis hic ostendit qmā
 data obseruare oporteat dicēs. **Hoc est pceptum**
meū vt diligatis inuicem **Grego.** in hom. **Cum**
 autē cūda sacra eloquia domini as sint plena pcep
 es quid est quod de dilectione quasi de speciali man
 dato hic dicit nisi quia omne mandacū d sola dilecti
 one est & omnia pceptum vnum sunt. quia quicqd
 pceptur i sola caritate solidatur. **De em̄ multi ar
 boni rami ex vna radice pdeunt.** sic mlti virtutes
 ex vna caritate generant̄. **Nec habet aliquid viti**
etatis ram⁹ boni operis. si non manet in radice carita
 tis. pcepta autem dominica & multa sunt perdis
 ueritatē operis & vnum in radice caritatis.
Augu. **Ubi ergo caritas est quid est quod pos**
se de esse vbi autem non est quid est quod possit p
desse. **Discernitur autem ista dilectio ab ea qua sem**
itatem diligunt homines sicut homines. **Vnde adu**
ditum est sicut dilexi vos. vt qd em̄ nos dilexit xp̄s
mī vt possim⁹ regnare cum xp̄o. **Ab hoc ergo &**
nos inuicem diligam⁹. vt dilectio nōstrā discēna
mus a ceteris qui non ad hoc seruicū diligunt. q̄a
nec diligunt. **Qui autē se ppter habendum deum dili**
gūt ipi se diligunt. **Greg.** **Vna autē & summa est p**
batio caritatis si & ipse diligatur. qui aduersat. **Ma**
& ipsa veritas & crucis pabulum sustinet & tamen
ipsis suis psecutorib⁹ affectum dilectionis impendit
dicēs. Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciūt
eius dilectionis summa exprimit cum subiungit. Quia
isāe hāc dilectioz nemo hē vt aiām suā ponat q̄s p
amicis suis. Otori p iūctas domin⁹ venerat. & tñ
positurum se aiām p amicos dicebat. vt nobis ostē
dere quia cum diligendo lucy facere d iūctas pos
sum⁹. etiam ipsi amici sunt qui psecutur. **Augu.**
Quia ergo supen⁹ dixerat. hoc est pceptum meum
vt diligatis inuicem sicut dilexi vos sic & hoc cōfer
quens quod idem iohes i epistola sua dicit ut quem
admodū xp̄us pro nobis aiām suā posuit sic & nos
debem⁹ anias pro fratrib⁹ ponere. **Hoc martires**
ardenti dilectione fecerūt. Ideo ad mensam xp̄i nō
sic eos cōmemorans quēadmodum alios vt etiaz p
lis orem⁹. sed magis vt eoz vestigijs hēream⁹. ta
ta em̄ suis fratrib⁹ exhibuerūt qualia d domin⁹ mē
sa pter accepit. **Pre. Qui vō trāq̄litate epe**
nō dat p deo tuncā suam. qualē i psecutione dau
tas est aiām suā. vire⁹ ergo caritatis vt inuida sit i
peurbatione nutriatur p misericordiā in trāq̄litate
Augu. de tri. Ex vna aē eadēq̄ caritate deū p
xim⁹ diligim⁹ si deū pp̄ deū nos autē & pxim⁹ pp̄
deum. Cū ergo duo sint pcepta i quib⁹ tota lex pen
det & ppheta dilectio dei & pximi non immerito ple
tūq̄ scriptura p vtroq̄ vnū ponit. quia qui dilig⁹
deum. consequens est ut faciat que pcepta de⁹. Con
sequens ergo est ut proximū diligat quia & hoc pre
cepit de⁹. vnde & hic sequitur. vos amici mei estis.
si feceritis que p̄cipio vobis. **Greg. xxvij. mo.**
Amicus quippe quasi anime custos dicitur. vñ non
immerito qui voluntatem dī custodire i pceptis illi⁹
dī eius amic⁹ vocatur. **Aug. Magna dignatio**
q̄ seru⁹ con⁹ esse nō possit nisi pcepta domini sui

fecerit hic amicos suos voluit intelligi. vñ boni ser
 ui possūt pbari potest igitur esse & seru⁹ & amic⁹
 qui suus est bon⁹ **Quomō autem intelleduri sum⁹**
 & seruū & amicū esse seruū bonum cum sub
 dat iam non dicam vos suos quia suus nescit quid
 faciat domin⁹ eius. **Itaq̄ tunc serui non enim⁹. quā**
do boni sui fuerim⁹. **Augu. suo suo bono & p̄bato**
domin⁹ eius non edā sua secreta cōmittit. **Sed hē**
sunt duo timores sic sile due virtutes est timor. quē
pecta caritas mittit foras in quo etiam est seruic⁹
simul foras cum ipō timore mittenda. **Est et alius**
timor. cast⁹ p̄mens in seculū seculi. **Ad p̄mam er**
go virtutem suos p̄tinentes incuebatur domin⁹ di
cens. **Iam non dicā vos suos quia su⁹ nescit qd**
faciat dñs eius. **Non ille vñq̄ suus ad timorem p**
timens castum. cui dicit. **Euge sue bone. inera i gau**
dium domini tui. **Sed ille su⁹ p̄tinentes ad timores**
foras a caritate mittendum d quo alibi dī. **Seru⁹**
non manet in domo meo tēnum. **filia⁹ autē manet ieter**
nū. quoniam ita qd dedit nobis potestatem filios dei fi
eri. vt miro modo sui non sui esse possim⁹ hoc do
minū facere scim⁹. hoc su⁹ ille nescit. qui nescit qd
faciat domin⁹ eius & cum aliquid boni facit sic extol
litur quasi hoc ipse faciat. & non domin⁹ eius. & in se
non in domino gloriatur. **Sequit. Vos autem dixi**
amicos quia omnia quecūq̄ audiui a patre meo no
ta feci vobis. **Chroph. Quasi diceret su⁹ non no**
tūc p̄silia dñi. vos autē cum amicos repuerim secreta
mea vob⁹ cōmunicau. **Augu. Quo autē pacto in**
telleduri sum⁹ omnia eu nota fecisse discipulis que
cūq̄ audiuit a patre cum p̄terea mltā nō dicat
is q̄a scit eos nōportare nō posse. **Sed omnia se no**
ta fecisse discipul dicit. que se nouit nota esse factu
rum in illa plenitudine de qua dicit apostol⁹. **Tunc**
cognoscam sicut & cognit⁹ sum sicut ei immortalitatem
carnis & salutem aniarum futuram expectam⁹. ita
oim notā q̄cūq̄ vngit⁹ audiuit a patre futurā
expectare debemus. **Crisostomus. Del omnia que**
audiuit a patre que nota fieri voluit suis suis. sicut
gaudia interne caritatis & festa superne patrie que
nostris quondie mentib⁹ per inspirationem sui amo
ris imp̄nit. **Quem em̄ audita supna celestia amam⁹**
amata iam nouim⁹ quia amor ipse notā est. **Omnia**
ergo nota eis fecerat quia terrenis desiderijs immu
tati amoris summi fact⁹ ardebant. **Crisostomus.**
Del omnia dicit quecūq̄ eos audire oportebat **Per**
hoc autē qd dicit se audisse ostendit qd nihil alienum
loquitur. sed que patris. **Greg. Sed quisquis**
ad hanc puam dignitatem vt amic⁹ dei vocetur do
na que p̄cipit super se non suis meritis tribuat vñ
subditur. **Nō vos me elegistis sed ego elegi vos**
Aug. **Hec est ineffabilis grada. quid em̄ eram⁹**
quando xp̄m nondum elegeram⁹. n̄ iniqui & p̄diti.
Itaq̄ em̄ credidim⁹ in eum vt eligeret nos. **Itam**
si credentes elegit. eligētes elegit **Hic certe vacat**
vana illorum ratio qui ideo nos dicunt electos ante
mundi cōstitutionē quia presciuit nos de⁹ futuros
bonos non seipsum nos facurum bonos qm̄ si p̄pter
rea nos elegisset quia bonos futuros esse p̄scierat
simul edam prescisset qd eum nos fuissetis prius

a nō seruat. quāvis qd
 mea nō aparet quā dixit
 diligim⁹. an qua ipse nos
 ore dimoscitur. **P̄terea**
 & continuo subiect ma
 ergo qua dilexit eos qd
 nec in grā mea. & qd ē h
 mēditas in dilectione mea
 dilectione mea qua vos dili
 seruatis. **Non ergo ut**
 eius seruam⁹. sed mī nos
 ire non possumus hoc est
 ter. superbo laet. **Itaq̄**
 & ego pcepta p̄ris in
 dilectione vōq̄ cam hic dile
 bluit. qua eam diligit
 diligenda ē qua p̄ diligit
 hā. cū sim⁹ nos filij grā si
 ara. nō grā. **An hoc etiaz**
 erendū est. ita sane p̄m
 & ego dilexi vos. qd nō
 diator aut dei & hominō
 anitum homo est cōstitutus
 imus dicere qd cum ad ni
 imana natura. **Ad perso**
 nam p̄tinet quia nulla ē
 alio. **Meq̄ em̄ illā suscep**
 a p̄cesserunt. sed ab illa
 unda ceperunt. **Alia.**
 terie exponit apostol⁹ dī
 vdiens patri vñq̄ ad mo
 & **Crisostomus.** **Demō**
 itia v̄torum interruptura
 xit. **Hec locutus sū vo**
 uob⁹ sit. & gaudium v̄m
 citat tristitia hāc austeri
 um. **Aug.** **Quod autē**
 gnāē gaudere de nob⁹
 iplendā. n̄ eius habere
 e p̄fctū de nob⁹ habebat.
 p̄fctū gaudere sed
 rat. quia nec nos in quib⁹
 uerem esse in nobis quidō
 n̄m merito dīam⁹ quo
 ob inchoatur in hīe rena
 tio resurgenti.

electum. Non enim aliter possum esse boni nisi forte dicendus est bonus qui non eligit bonum quod ergo elegit in non bonis. Non est ut dicas. ideo electus sum. quia iam credebam. Si enim credebas in eum. iam elegeras eum. nec est ut dicas antequam crederem iam bona operabar. ideo electus sum quod enim est boni operis ante fidem quid ergo dicitur sum nisi quia mali eram et electi sumus ut boni per gratiam nos eligentes essemus. **Aug.** de predestinatione sanctorum. Electi sunt itaque ante mundi constitutionem ea predestinatione in qua deus sua futura facta presciuit. electi autem de mundo ea vocatione qua deus id quod predestinavit implevit. quos enim predestinavit hos et vocavit. **Aug.** super iob. Et videtur quodammodo non eligat bonos. sed quos elegit faciat bonos nam sequitur. et posui vos ut eatis et fructum afferatis. iste est fructus de quo iam dixerat. sine me nihil potestis facere ipse est via in qua nos posuit ut eam. **Greg.** in iob. Posui ergo vos ad gratiam placendi ut eatis volendo quia velle iam merito ire est et fructum afferatis operando quod vobis fructum afferere debetis subdit et fructus vobis maneat. Omne enim quod secundum prescientiam seculi laboramus vix usque ad mortem sufficit. mors namque interueniens fructum nostrum laboris abscondit. Ad vero per eterna vita agitur etiam post mortem suam et tunc apparet incipit cum laborum carnalium fructus ceperit non videri. tales ergo fructus operemur qui maneat qui cum mors cuncta interimat ipsi exordium a morte sumant. **Aug.** dilectio ergo est fructus nostrum que nunc est in desiderio nodum in saturitate. et ipso desiderio quodcumque petierimus in nomine virginis filii dat nobis pater. unde sequitur et quodcumque petieritis patrem in nomine meo dabit vobis hoc petitis in nomine salutatoris quod pertinet ad rationis salutem.

Hec mando vobis ut diligatis invicem. Si mundus vos odit scitote quia me prorem vobis odio habuit. Si de mundo essetis mundus quod suum erat diligeret. Quia vero de mundo non estis sed ego elegi vos de mundo propterea odit vos mundus memoretote sermonis mei quem ego dixi vobis. Non est servus maior domino suo. si me persecuti sunt et vos persequentur. si sermonem meum servaverint et vestrum servabunt. Sed hec omnia facient vobis propter nomen meum. quia nesciunt eum qui misit me.

Aug. dixerat dominus posui vos ut eatis et fructum afferatis caritas autem fructus noster est de hoc itaque fructu mandamus vobis dicit. hec mando vobis ut diligatis invicem. vult et apostolus fructus inquit spiritus caritatis ac deinde cetera etiam ex isto capite exorta et reliquata communit merito ita quod sic dilectione sepe commendat etiam sola precepta sine qua non possunt predestinari cetera bona. et qui non potest haberi sine ceteris bonis quibus homo efficitur bonus. **Chrysostomus.** vel aliter prius dixi quoniam animam meam pro vobis pono et quia propter me vos elegi

Hec autem omnia non exprimitur dixi sed ad dilectionem vos inducens ut diligatis invicem. deinde quia persecutus patris et a malis exprimitur difficile erat. ostendit consequenter quod non dolere sed et letari oportet vult sequitur. Et si mundus vos odit. scitote quia me prorem vobis odio habuit quasi diceret. scio hoc esse durum sed propter me patris mimi. **Aug.** Cur enim se imbra supra vobis extollit recusans esse in corpore se non vis mundi odium sustinere cum corpore pro dilectione autem patienter debemus etiam mundi odium sustinere. necesse est enim ut nos oderit quos carere nolle quod diligit. unde sequitur. Si de mundo fuissetis mundus quod suum erat diligeret. **Chrysostomus.** Quia enim propter christum pati nondum erat eis sufficiens mitigationis causa illa causa dimissa hanc adiecit ostendens quod hoc est virtutis argumentum a mundo odio haberi. vult dolere oportet et si a mundo diligeremur. hoc enim esset malicie nostre ostensum. **Aug.** Diverso autem hoc dicit ecclesie quam plurimum mundi nomine appellat. sicut est illud. deus erat in christo mundum reconcilians sibi. Totus ergo mundus ecclesia est. et totus mundus odit ecclesiam. Mundus igitur odit mundum inimicus reconciliatum iugiter mandatum. queri ergo potest si etiam mali faciunt persecutionem malis sicut impij reges et iudices cum essent persecutores pioy. vult quod et homicidas et adulteros puniebant. quomodo intelligendum est quod dominus ait. Si de mundo ceteris mundus quod suum erat diligeret nisi quia mundus est in eis a quibus talia scelera puniuntur et mundus est in eis a quibus diliguntur mundus ergo odit quod suum est ex ea parte hominum qua sceleratis nocet et diligit quod suum est ex ea parte qua ipsis fauet. Si etiam queratur. quomodo se diligit mundus qui odit mundum redemptionis. diligit utique falsa dilectione non vera. quoniam quod ei nocet. hoc diligit. odit naturam. diligit vicium. Unde et nos prohibemur diligere in illo quod ipse diligit. et iubemur diligere quod ipse odit in seipso. vicium quippe in illo diligere prohibemur. iubemur quod naturam. De autem de hoc mundo damnando non essent electi sunt inde non mentis suis quorum nulla bona precesserant opera. non natura que tota fuerat in ipsa radice viciata sed gratia. unde sequitur. Quia vero de mundo non estis. sed ego elegi vos de mundo. propterea odit vos mundus. **Gregorius.** super ezechielem in homelia nonis. Nam peruersorum derogatio vite nostre approbatio est qui iam ostenditur. nos aliquid iusti de habere si illis displicere incipimus qui non placent deo. Nemo enim potest in vna eademque re omnipotenti domino atque eius hostibus gratias existere. Nam se deo amicum denegat. qui eius placet inimico. et inimicos veritatis aduersabitur. qui eadem veritatem in mente subiugabitur. **Augustinus.** Exhortans autem dominus suos servos ad mundi odia perferenda patienter. nullum eis maius et melius quam de seipso pro ponit exemplam. unde sequitur. Memoretote sermonis mei quem ego dixi vobis non est servus maior domino suo. Si me persecuti sunt et vos persequentur si sermonem meum servaverint et vestrum servabunt. **Chrysostomus.** Id est obfugate

Chrysostomus. obfugate peccator ut fugati sunt. vos eam fecerit fuerit sed si multo crederent. **Chrysostomus.** et oportet si communita non estis me potiores. **Chrysostomus.** in minor domo suo timore casti. quod propter et aliam mitigationem communitiam patitur. **Chrysostomus.** hec omnia facient vobis. **Chrysostomus.** que omnia si que dicitur finemque communitatem nomen meum quod me in bis presequerentur et finem fruebant. **Chrysostomus.** igitur ista facient quanto beatius patuntur. **Chrysostomus.** Faciant autem miser et qui faciunt et erit verum. hec omnia unum cum illa non propter iustitiam. sed propter iniquitatem ut si totum referat. **Hec** omnia patienter autem propter nomen meum vobis oderunt et propter odium suum redemptio non fatiant malis et gredo persequentur male runt in ipsis malis. **Chrysostomus.** cum qui misit me servatur. scire te sensus. **Chrysostomus.** Si non venisset peccatum non habitationem non habent odit et patrem meum in eis que nemo alitererent. Nunc autem et me et patrem meum sermo qui in lege odio habuerunt. **Chrysostomus.** Pone in ratione ostendens quod talia operabuntur. **Chrysostomus.** non fuisse peccatum est christus. non aliquid intelligi mundum qui odit non in eis solis sed non in eis monstravit. **Chrysostomus.** quid christus locutus est. **Chrysostomus.** Sed magnam quoddam generalis nomine vult quo tenetur cuncta peccata dimittuntur et cuncta derunt in christum qui per hoc ergo peccatum si

Glo. et obfuaerit ut calūniarēt iuxta illud obfuaabit peccator uultū **Ch.** ut alr. Si dñm in q̄ p̄secuti sunt. vos etiam suos multo magis. Si nō p̄secuti fuissent sed f̄monem custodi. uisēt v̄m edaj custodirent. **Ch.** Quasi diceret nō vos turba n̄ oportet si cōmunicabitis meis passioi dō quia vos n̄ estis me potiores. **Ch.** Hic aut vbi dicit nō est f̄m in nōr domio suo illud significat f̄m p̄mentē ad t̄moē castū. q̄ p̄met i seculū seculi. **Ch.** Demō et aliam mitigationē p̄met quomā et p̄ter cum eis cōemeliā patitur cui inuianē. **Dñs** sequē. **Sy** h̄c omia facient vobis p̄ter nomen meū. **Aug.** Que omia n̄ que dicit odia habebūt. et p̄sequenē f̄monemq̄ cōemēt. quid est aut aliud dicere p̄ nomen meū q̄ me in vobis odio habebūt. me in vobis p̄sequenē et f̄monem vestrū quia me est. ideo n̄ suabunt. **Ch.** igit̄ misenores qui p̄ter hoc nomē ista faciunt quāto latiores qui p̄ter hoc nomē ista patiunt. **Facunt** autē et ista mali malis. sed vtrūq̄ miserū et qui faciunt et qui patiunt. **Quomō** autē h̄c erit verum. h̄c omia faciunt vobis p̄ter nomē meū. cum illa non p̄ter nomē x̄pi faciāt. hoc est p̄ uisidā. si p̄t̄ iniquitatē suā. **Hec** questio. ita soluitur si v̄rum referat̄ ad uisios tanq̄ didum sic. **Hec** omnia patiuntur ab eis p̄ter nomen meū. **Si** aut p̄ter nomen meū sic accipitur. id est quod in vobis oderunt et p̄pter uisidā quam in vobis oderunt similit̄ redē dicit possunt et hom. cum p̄t̄ bonē faciunt malis et p̄pter uisidā facere quā diligēdo p̄cuntur malos et p̄pter iniquitatē quā oderunt in ip̄is malis. **Quod** autē addidit. quia nesciūt eum qui misit me f̄m eam sciētā didum est qua dicitur. scire te sensus est cōsummatu.

Si non venisset et locutus es non fuisset peccatum non haberent. Nunc autē excusationem non habent de peccato suo. **Qui** me odit et patrem meū odit. **Si** opa non fecisset in eis que nemo alius fecit peccatū non haberent. **Nunc** autē et viderunt et oderunt et me et patrem meum. **Sed** ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est. quia odio habuerunt me gratis.

Ch. P̄t̄ iterū dñm alia discipuloz mitigationē ostendens quōz multē et in ip̄m et in discipulos talia opabūtur. **P̄t̄** dicit si non venisset et locutus es fuisset peccatum nō h̄rent. **Aug.** Judis locutus est x̄ps. non alijs gentibz. **In** eis ergo voluit intelligi mundū. qui odit x̄pm et discipulos et. imo vō non in eis solis sed nos quoq̄ ad eundū mundū pertinere mōstrauit. **Nun** q̄ ergo sine peccato erāt iudi quibz x̄ps locutus est an t̄q̄ x̄pus in carne venisset. **Sed** magnū quoddā peccatū nō omne peccatū q̄si s̄ generali nomē v̄c intelligi. **Hoc** est em̄ peccatum quo tenētur eūda peccata q̄ vnusquisq̄ si nō habeat dimittit et eūda p̄ca. **Hoc** autē est q̄ nō creditur in x̄pm qui p̄terea venit ut credat̄ in eum. **Hoc** ergo peccatū si nō venisset nō v̄tq̄ h̄rent. **Ad**

uent̄ em̄ ei⁹ quantū credentibz salutari tantū nō credentibz reualis fact⁹ est. **Sequitur.** **Nunc** autē excusationē nō habent de peccato suo. **Si** autē vbi ad q̄ nō venit x̄ps nec locutus est eis excusationē nō h̄nt de peccato suo cur hic dicitur est p̄terea istos nō habere quia venit et locutus est eis. **Si** autē habent verum ad hoc h̄nt. ut a penis alienentur. ut mitius puniantur. **Ad** hoc inq̄ta respondet eos h̄re excusationē nō de omni peccato suo sed de hoc peccato suo. q̄ in x̄pm nō crediderunt. **Sed** nō in eo sunt numero ad quos p̄ discipulos venit. **Nō** sunt em̄ in pena leuati ponendi q̄ om̄no legem x̄pi accipere noluerunt et eam quantū ad ip̄os attinet om̄no nullā esse voluerunt. **Nunc** etiā excusationem possunt habere. qui p̄t̄ q̄ euangelii x̄pi audierūt v̄t h̄c fine p̄ueniunt sunt. sed non ideo possunt effugere d̄nationem. q̄ eūq̄ em̄ homines si in eo saluatore saluētur qui v̄t me querere quod perierat. ad p̄ditionem sine dubio p̄t̄mēnt. **Quāuis** dicit possit alios leuios alios grauios penas passuros. **Me** et penre dicit. qui ab illa h̄titudine quam dicit sanctis suis. p̄ supplicia separat̄. **Ita** est aut sup̄bia q̄m̄ta est diuersitas peccatorum que quomodo se habeat alio iudicat sapientia diuina. q̄ comedura scrutatur aut ef facit humana. **Ch.** Quia vō hincinde causabatur. q̄m̄ p̄ter p̄m cum p̄sequēbatur. destrūēs eorum excusationem dicit. **Qui** me odit et p̄m meū odit. **Ch.** Sicut em̄ qui diligit filium. diligit et p̄m quia vna est dilectio patris et filij sicut vna natura ita et qui odit filium odit p̄m. **Aug.** Et cum sup̄ius dixerunt. **Nesciunt** eu qui me misit quomodo possunt odire quem nesciunt. **Si** em̄ deū non q̄d ē ip̄e. sed nescio q̄o aliud suspicietur aut credunt et hoc oderunt nō v̄tq̄ ip̄m oderunt. **Et** de hominibz quidem fieri potest ut eos sepe quos nūq̄ vidimus oderim⁹ vel diligam⁹. fama de aliquo sermōnante. vel bene vel male. **Sed** quō d̄q̄ natura nobis intumatur. dicens q̄ igno. **Non** em̄ eius facie corporali nobis intumatur. sed tunc nobis ad cognitionē patz. quando eius mores et vita nō latent. alioquin nec seip̄m nosse quisq̄ potest qui videre facē suam non potest. **Sed** plerumq̄ in eis nostra credulitas fallit quia nōnunq̄ et historia et multo magis fama mentitur. **Pertinet** autē ad nos ut quia nō possum⁹ hominum indagare cōsciētiam de ip̄is rebz habeam⁹ veram certamq̄ sentētiā. **Quando** ergo nō erratur in rebz et recta sit improbatio virtorum. virtutūq̄ approbatio. si erratur in hominibz venialis est humana temptatio. p̄inde sicut fieri potest ut homo bonus hominē bonum oderit nesciens nō ip̄m sed q̄d putat esse ip̄m. vel potius diligit nesciens cum bonum diligit. quod est ille. ita et fieri potest ut homo iustus hominē odiret iustum. et tamen dum eum credit iustum. diligit nō ip̄m. sed quod putat esse ip̄m. quemadmodū autē homines. sic et deum. **Demq̄** si interrogarenē iudi vtrū diligere deū se diligere responderent nō ex animo mētionēs. sed errando potius opinantes. quomō em̄ diligere p̄m v̄tatis q̄ h̄nt odio v̄tatis nōlūt ei sua facta dānari et h̄ h̄c veritas. **Em̄** igit̄ oderunt veritatem. quāntū

dixi si ad dilectionē vos
demde q̄a p̄secutōz p̄t̄
erat. v̄t dicit cōsequer q̄
v̄t v̄t sc̄tur. **Et** si mun
p̄t̄ v̄t v̄t odio habuit
durū sed p̄ter me p̄t̄
bra supra v̄t cōtēllit
v̄t m̄di odium f̄l̄t̄
me aut patenter d̄t̄
re. necesse est em̄ ut non
od diligit. v̄t d̄t̄
dus quod suum erat d̄t̄
p̄ter x̄pm pati nōdum
s causa illa causa d̄t̄
oc est v̄t v̄t argumē
olore oportet et si mun
malicie n̄t̄re ostēdūt
d̄t̄e ecclesie quam plu
ellat. sicut est illud. v̄t
onclians sibi. **Totus** er
v̄t mundus odire p̄t̄
mu nōm̄ inimicus recon
eum. quē ergo potest si
onem malis sicut impi
nt persecutores p̄t̄. v̄t
s puniebant. quomodo in
s ar. **Si** de mundo cōt̄
diligere nisi qua m̄d̄
v̄t puniantur et m̄d̄
ur mundus ergo odire q̄
num qua scelerato nocet
ea parte qua ip̄is fauet
odo se diligit mundus q̄
is. diligit v̄tq̄ falsa dilec
quod si nocet. hoc diligit
m. **Vnde** et nos prohibe
se diligit. et v̄t d̄t̄
plo. vicium quippe in ip̄
murq̄ naturam. **De** aut
non essent. elēdi sunt in
ulla bona p̄cesserit op̄
uerat in ipsa radice v̄t
Quia vero de mundo n̄
mundo. p̄t̄re odire v̄t
per ezechielem in bone
am derogato v̄t v̄t
tenditur. nos aliquid nisi
inapimus qui non plu
ē in vna eademq̄ re omni
ostibus gratis exister
gat. qui eius p̄t̄t̄e m̄
duerabitur. qui odit ut
ur. **Augustin.** Exor
seruos ad mundi oca
sum eis manus et melius
exemplam. v̄t d̄t̄
quem ego dixi vobis nō
o. **Si** me persecuti sunt
onem meum fuauerunt
v̄t. **Hoc** est obfuaerit.

Cum autē audis q̄ procedit ne intelligas processū missionem esse illam extrinsec⁹. qua mittuntur ad ministrandū spirit⁹. sed quoddā differēs & excepte ad omniū processū appellat vni p̄ncipali spiritui attributū. Originalis em̄ consistens spūs ē process⁹. Non ergo pcedere p̄ mittere sumendū est. sed ex patrenaturalē essentiā obtinere. **Mat.** Nūc aliq̄s forsitan queret verū & a filio pcedat spūssand⁹ filius em̄ sol⁹ pater est fili⁹. & pater sol⁹ filij est pater spirit⁹ autē sand⁹ non est vni⁹ eorū spūs sed amborum. quādoq̄dem dicit ipse xp̄s. Spirit⁹ pateris ve str̄ qui loquitur in vobis. Et dicit ap̄tus. misit deus spūm filij sui in corda vestra. Nec ob aliud estimo ipsum ap̄te vocari spūm cum etiā si de singulis interrogetur non possim⁹ n̄ & patrem & filium spūm dicere q̄ ergo cōmuniē vocant⁹ & singuli. hoc ap̄te vocari oportuit eū qui nō est vni⁹ eorū sed in quo cōmunitas aparet amborum. Cur ergo non credamus q̄ etiā de filio pcedat spūssand⁹. cum fili⁹ quoq̄ ipse sit spūs. Si em̄ n̄ ab eo pcederet. nō p̄ resurrectionem discipulis suis insufflasset dicens. accipite spūm sandū. De hac quoq̄ v̄tute credend⁹ ē dicere eūā gelūta. v̄t de illo exibat. & sanabat om̄es. Si ergo & de p̄te & de filio pcedat spūssand⁹. cur fili⁹ dicit de patre. pcedit. n̄ quādammodū solet ad eū referre. & quod ip̄s est de quo ip̄s est. Unde illud est q̄d ait. **Mat.** doctrina non est mea s̄ eius qui me misit. Si igit̄ hic intelligatur eti⁹ doctrina. quam eū dixit non suam. sed patris. quanto magis intelligend⁹ est & de ip̄o pcedere spūssand⁹. vbi sic ait. De patre pcedit ut non dicitur et de me nō procedit. A quo autē habet fili⁹ ut sic de⁹. ab illo habet v̄t ut procedat ab eo spūssand⁹. **Mat.** v̄t eūā etiā illud intelligitur nō dicitur nāt⁹ esse. sed pot⁹ pcedere spūssand⁹ quāsi & ip̄e fili⁹ diceretur. amborū v̄tq̄ fili⁹ diceret quod absurdissimū est. fili⁹ qui p̄ null⁹ est duorū n̄ patris & matris. Absit autē ut inter deū p̄tem & deū filium tale aliq̄d suspicemur. q̄ nec filius hominū simul ex p̄te & ex matre pcedit s̄ cum i m̄rem pcedit ex p̄te nō tūc pcedit ex m̄te. Spūs autē sand⁹ nō de p̄te pcedit in filiū & de filio pcedit ad sandificandam creaturā sed simul de vtroq̄ pcedit. neq̄ em̄ possim⁹ dicere q̄ nō sit vita spūssand⁹. cū vita pater. vita sit filius. ac p̄ hoc sicut pater eū habeat vitā in semetip̄o. dedit & filio vitam habere i semetip̄o. sic & dedit vitā pcedē d̄ illo sic pcedit & d̄ seip̄o.

Capitulum. xvi

Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini. absq̄ sinagogis facient vos. Sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequiū se p̄stare deo & hec facient vobis quia nō nouerūt patrem neq̄ me. Sed hec locutus sum vobis ut cū venit hora eorū reminiscamini q̄ ego dixi vobis. Nec autē ab inicio vobis non dixi quia vobiscum eram.

Aug. Operio promisso spūssand⁹ quo in eis operam & fierent testes eius subuincit. Nec locutus sum vobis ut nō scandalizemini. Cū em̄ caritas dei diffunditur in cordibus vestris p̄ spūssandū qui dat⁹ est vobis sic pax multa diligētib⁹ legem dei ut nō sit illis scandalū. Deinde que passus essent exprimens ait. Absq̄ sinagogis facient vos. **Mat.** Jam em̄ p̄p̄ fuerant ut siq̄s confess⁹ fuerit xp̄m extra sinagogā fieret. **Aug.** Quid autē mali erat ap̄tis expelli de iudaicis sinagogis quasi nō fuerint inde exiuri. et si eos null⁹ expelleret. Sed hoc noluit demūtare q̄ iudei xp̄m nō fuerat recepturi a quo isti nō fuerat recessuri. Nam q̄ non erat vll⁹ ali⁹ p̄p̄us dei quā illud semen abrahe. si cognoscerent xp̄m. nō alie fierent ecclesie xp̄i alie sinagoge iudeorū. Quod q̄ nō luerit quid restabat n̄ ut remanētes extra xp̄m extra sinagogam facerent eos qui nō reliquerat xp̄m. Deinde cū h̄is dixisset adiēit. Sed venit hora ut om̄is qui interficit vos arbitretur obsequiū se p̄stare deo. Que v̄ba subicit tanq̄ ex hoc consolatur eos qui de sinagogis iudasas pellerent. an forte de sinagogis illa sepago sic eos fuerat turbatura ut non vellent pot⁹ q̄ in hac vicia sine iudeorum v̄gregationib⁹ morant⁹. Absit ut sic turbarent. qui dei non hominū gl̄iam requirebant. Sic itaq̄ sent⁹ est in his v̄bis. Extra sinagogam facient vos. s̄ nō licet solitudinem formidare. Sepago quippe a cōgregationibus eorū tam multos in noīe meo v̄gregabit ut illi mecum ne templum q̄d erat apud eos & om̄ia legis veteris sacramta deseratur. sic interficiant vos ut deo arbitretur p̄stare obsequiū zelū dei h̄ntes. sed non fm̄ sciētiā. Hoc em̄ de iudeis dictum debem⁹ accipere de q̄bus dixerat extra sinagogam facient vos. Nā testes id est martires xp̄i etiā si occisi sūt a gentilib⁹ non em̄ illi arbitratū sūt deo. sed d̄is suis falsis obsequiū se p̄stare. Iudeorum autē om̄is q̄ occidit p̄dicatores xp̄i. deo se putat p̄stare obsequiū credens q̄ desereret deū israel quicūq̄ auerteretur ad xp̄m. Nunc ergo accessi & zelum dei habentes nō fm̄ sciētiā obsequiū se deo p̄stare credentes occidēt eos. **Mat.** **Mat.** Demiq̄ consolationē induat dicens & hec om̄ia facient vobis quia nō nouerunt patrem neq̄ me. Quasi diceret sufficit vobis in consolationem p̄pter me & p̄tem hec pater. **Aug.** He autē ignaros atq̄ imperitos aīos mala improuisa quāuis deo trāstura turbarent. h̄c fuisse causam ut hec eis p̄nunciaret ostēdit subdēs. hec locutus sum vobis ut cū venient hora reminiscamini quia dixi vobis. Hora eorū hora tenebrosa. hora nocturna. Sed nox iudeorū separatam a se diem xp̄ianorū nulla cōfusione fuscavit. **Mat.** Sed eē p̄pter aliam causam hoc predixit ut nō dicerent q̄ n̄ā non p̄uidit futura & hec significat cū dicit. reminiscamini quia ego dixi vobis. Et ut non possēt dicere quia blandiēs nobis ea que ad gr̄as dicebat solum. Cui⁹ autē gr̄a hec a p̄ncipio nō dixit. ostendit dicens. Nec autē ab inicio vobis non dixi. quia vobiscum eram. q̄ scilicet in custodia mea eratis. & h̄c cum erat interrogare quando volebat. & sup̄ me totum plūm vertebat. Unde sup̄fluum erat hoc a

principio vobis dicere nō q̄a hoc eūc non noueram. p̄pterea nō dixi. **Aug.** Sed alij eres euangeliste eum p̄dixisse ea demōstrat. anteq̄ ventum esset ad cenam. quā peracta s̄m ioh̄em ista locut⁹ est. In fo- te hinc ista soluitur questio quā & illi eum narrant p̄ximū fuisse passioi cū h̄c diceret. Nō ergo ab initio q̄m cum illis erat. Sed mathe⁹ non solū imminente passione v̄p̄ctam ab initio h̄c denunciata esse cōmemorat. Quid sibi g⁹ vult q̄d h̄c dicit. Nec aut ab initio dixi. n̄ quia ea que h̄c dicit de sp̄sando q̄ sit v̄ctur⁹ ad eos & testimoniū p̄hibetur. quando mala passuri sunt h̄c eis ab initio non dixit. q̄m eū ip̄s erat & a⁹ presētia consolabatur. Abscessur⁹ aut oportebat vt diceret illum esse ventur⁹ p̄ quez caritate diffusa in cordib⁹ suis v̄bum dei cū h̄c uocā p̄dicarent. **Gr̄.** Del p̄dixit quidem q̄m flagella patientur. Non aut q̄ mox eoz reputaret vt dei cultura. q̄d maxime poterat eos atrocios facē. Vt quā illis ea que a gētib⁹ debebat pati dixit. h̄c aē & iudaica adiecit.

Et nunc vado ad eum q̄ me misit. & nemo ex vobis interrogat me quo vadis. sed quia h̄c locutus sum vobis tristitia impleuit cor vestrum. Sed ego veritatē dico vobis expedit vobis vt ego vadam. si em̄ nō abiero paraclitus nō veniet ad vos. si aut abiero mittam eū ad uos. Et cum venerit ille arguet mundum de peccato de iusticia. & de iudicio. De peccato quidem q̄a non crediderunt in me. De iusticia v̄o quia ad patrem vado. & iam non videbitis me. De iudicio at̄ q̄a princeps mūdi h̄iā iudicat⁹ ē.

Gr̄. Quia discipulos non cō p̄fidos tristitia impugnat eos dñs increpando d̄ngit dices & nūc vado ad eum q̄ me misit & nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Audientes em̄ q̄m qui iheridiet vos op̄mabit se obsequium prestare deo ita ceciderūt vt nihil ei loquēnt & deo subdit. Sed q̄a h̄c locutus sum vobis tristitia impleuit cor v̄m. Nō parua at̄ & h̄c mitigatio scire eos q̄m scilicet dñs tristitia eorum sup̄abundantiam & p̄pter d̄sertionē a⁹ & p̄pter mala que didicerant se passuros & nesciebāt. h̄c possent vinlicer ferre. **Aug.** Vt quia sup̄ius interrogauerūt eū quo esset itur⁹ & respōderat eis eū se iturum quo ip̄s tunc venire non possent nunc ita se p̄mittit itur⁹ vt null⁹ eorum quo vadat interroget & hoc ē q̄d dicit. Et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Sunt em̄ i celi n̄ verbis quesierūt. sed oculis deduxerunt. Videbat aut dominus quid sua verba in eorum cordib⁹ agerent spiritalem quippe nondum interi⁹ habentes gl̄dationē quam p̄ sp̄sandū fuerant habituri. id quod exterius in xp̄o videbāt amittere metuebāt. & quia se amissuros esse illo v̄a denudātē dubitare non poterant. p̄nstabat humanus affect⁹. quia carnalis desolabatur aspect⁹. Dñs sequē. Sed quia h̄c locutus sum vobis tristitia impleuit cor vestrum. Prouerat aut ille quid eis po-

tius expediret. quia visus interior ip̄e est melior q̄ eos consolaturus erat sp̄sandus. vnde subdit. si ego veritatem dico vobis expedit vobis ut ego vadam. **Gr̄.** Quasi diceret. Et si milles contristemini oportet uos audire. quia me recedere vobis confert. Quid autem conferat. ostendit subdens. Si em̄ n̄ abiero. paraclitus nō veniet ad vos. **Aug.** p̄ de trinitate. Hoc autem dixit non propter mequalitatem verbi dei & spiritus sancti. sed tanq̄ impedimēto esset presētia filij hominis apud eos quo minus veniret ille qui minor non esset. quia non semetip̄m eximamur sicut filius formam serui accipiens. oportebat ergo ut auferetur ab eorum oculis forma serui quam meuentes hoc solū xp̄m esse putabant q̄d videbant. v̄n sequē. Si aut abiero mittā eū ad uos. **Gr̄.** s̄ ioh̄. Nunq̄d at̄ h̄c positus eum non poterat mittere. quem scim⁹ sup̄ eum baptizāuē venisse at̄ q̄ mansisse imo vero a quo scimus eū nūq̄ separabilem fuisse. Quid est ergo. Si non abiero paraclitus non veniet ad vos. nisi non potestis capere spiritum q̄dū secundū carnem nosse perstitis xp̄i. Christo autem discedente corporaliter non solum spiritus sanctus. sed & pater & filius illis affuit spiritaliter. **Gr̄.** v̄i. mox. Ac si aperire diceret. Si ab intentione vestre oculis corpus non suberabo ad intellectum vos multabilem p̄ consolatoriem sp̄m nō perduco. **Aug.** de v̄bis domini. Hanc aut beatus dñem spiritus sanctus paraclitus attulit ut ab oculis carnis forma serui remota quā de virginis utero accepit in ipsa dei forma in qua patris equalis erat cum in carne dignatus est apparere permixta purgata mente acie ostenderetur. **Gr̄.** Quid autem h̄c dicunt qui non conueniente de spiritu sancto habent opinionem. nunquid expediret donatozem abire & seruum accedere. que at̄ sic v̄litas adueniens spiritus ostendit cum subditur. Et cum venere ille arguet mundum de peccato de iusticia & de iudicio. **Aug.** Nunquid aut christus non arguit mundum. an forte quia christus in iudeoz tantum genere locutus est mundum non videtur arguisse spiritus autē sanctus in discipulis eius toto orbe diffusus non vnam gentē intelligit arguisse sed mundū. Sed q̄s audeat dicere q̄ per discipulos xp̄i arguat mundū spiritus sanctus & non arguat xp̄e cum elamet a postelus an experimentū q̄ris a⁹ q̄ in me loq̄tur xp̄e. Quas itaq̄ arguit spiritus sanctus. arguit v̄tq̄ & xp̄e. Sed dicit. ille arguit mundū. tanq̄ diceret. ille diffunder in cordib⁹ vestris caritatem. Sic em̄ timore de pullo arguendi habebitis libertatē. exponite deinde quid dixerit dices. De peccato quidem quia n̄ crediderunt in me. hoc em̄ peccatum quasi solum pre ceteris posuit. quia hoc manente cetera detinetur. & h̄ discedente cetera dimituntur. **Aug.** d̄ v̄. do. S; multum inter est utrum quisq̄ credat ip̄m esse xp̄m & verum credat in xp̄m. nam ip̄m esse xp̄m. & de mones crediderunt. Ille v̄o credit in xp̄m qui & sperat in xp̄m. & diligit xp̄m. **Aug.** s̄ ioh̄. Arguit ergo mundus de peccato quia in xp̄m non credit. & arguitur de iusticia eozū q̄ credunt. Ipsa qui p̄e fidei hum comparatio infidelium est vituperatio. v̄n seq̄

De infida v̄o quia at infidelū esse cōfuetur. **Aug.** Ideo credentium quā ad p̄em vado & q̄ n̄ vident & credunt in eo laudāta ē fides. id est filiū hominis. sed id est filiū dei. **Aug.** v̄. eozū esset aspect⁹. **Aug.** mund⁹ arguit. quōz in **Gr̄.** q̄ me videbitis quā q̄ sum vobiscū mō. **Aug.** p̄ternū. dicens em̄ iā de cetero visuros xp̄m. **Aug.** Vel aliter illi nō crederet ergo peccatū ip̄s non venit misericordia vadit s̄m illud a postulo. **Aug.** Sed si sol⁹ vadit ad p̄em sol⁹ quia xp̄s v̄n est caput cū corpore suo. in os qui nō credit. surgunt in mēbris xp̄i p̄iceps mūdi h̄iā iudicaps iniquoz q̄ corde quē diligunt. hoc autē tus est & de h̄ iudicio diabolo quēnt qui nō cecū id est foras missus fornic⁹ expugnare p̄ndere & puen & puen **Aug.** ioh̄nem. **Aug.** Vel iudicium irrevocabilitē dēstinas arguit. q̄m cum hum atq̄ impiū ingratū xp̄m ne arguant de peccatis omnia detinent. **Aug.** Arguit de iusticia eozū. **Aug.** Ceterū futuz iudiciū quē iudicatum imitatur mundū de peccato. id est fidei. & ostēdet eos p̄ videbunt sp̄sandū de me fieri. **Aug.** de quē sp̄sandus de peccato saluatoris qui reprobat est. **Aug.** Saluator aut saluator ad eum qui se m̄ est p̄buit se inde veniū quā ad p̄em vadit em̄ argumentū q̄ in non possit adhuc dicere & nō ex deo. **Aug.** Rursus. **Aug.** Nequaquā aut peccato sunt dicere q̄ demones autē cōdemnat⁹ est p̄ postea. & q̄ resurrexerunt em̄ me valent detinere. **Aug.** Videntes eozū demone

De iustitia vobis quia ad patrem vado. Et quoniam ista vox infidelium esse consuevit: quomodo credimus quod non videamus? Ideo credentium iustitiam sic oportuit diffiniri quia ad patrem vado et iam non videbitis me. beati enim qui non vident et credunt. Nam et qui viderunt christum non in eo laudata est fides eorum quia credebant quod videbant id est filium hominis. sed quia credebant quod non videbant id est filium dei. Cum vero et ipsa forma sui suberata eorum esset aspectibus eunc ex omni parte impleta est. iustitia ex fide vivit. Et itaque vestra iustitia de qua mundus arguitur. quod in me quem non videbitis credetis. Et quoniam me videbitis quod tunc ero videbitis me non quod sum vobiscum modo. Non videbitis mortalem. sed sempiternum. dicendo enim iam non videbitis me vel nunc eos de cetero visuros christum pronuntiavit. **Aug. de v. do.** Vel aliter illi non crederent ipse ad patrem vadit. illorum ergo peccatum ipsorum est iustitia. **Ex** enim a patre ad nos venit misericordia est. Iustitia vero quod ad patrem vadit secundum illud apostoli prope quod et deo exaltavit illum. Sed si solus vadit ad patrem quod nobis prodest? An ideo solus quia christus vult esse cum omnibus membris suis tanquam caput cum corpore suo. Arguit ergo mundus peccatum in eis qui non credunt in christum. et de iustitia in eis qui re sargunt in membris christi. **Sequitur.** De iudicio autem quia princeps mundi huius iam iudicatus est. id est diabolus princeps iniquorum qui corde non habuit in hoc mundo quem diligunt. hoc autem ipso quo foris iudicatus est iudicatus est et de his iudicio mundus arguitur. quia frustra de diabolo querit qui non vult credere in christum. quem iudicatum id est foras missum et propter nostram exercitacionem fornicem expugnare permisit. non solum viri. sed etiam mulieres et pueri et puellae maritales vicerunt. **Aug. sup. iohannem.** Vel iudicatus est quoniam iudicio ignis eorum irreuocabile destinatus est. Et de hoc iudicio mundus arguitur. quoniam cum suo principe iudicatur quem subam atque impium iugatur. **Crede** itaque homines in christum ne arguantur de peccato in fidelitatis sue quod peccata omnia deriment. **Trasunt** in numerum fidelium. ne arguantur de iustitia eorum quod iustitiam non imitantur. **Caveat** fuerit iudicium. ne cum mundi principe iudicetur. quem iudicatum imitantur. **Enf.** Vel aliter arguet mundum de peccato id est omnem eorum excusacionem ab se ipsis. et ostendit eos peccasse non credentes in me. dum videbunt spullandam donationem ineffabilem inuocato me fieri. **Aug. de que. no. et ve. test.** Hoc etiam modo spullandus de peccato arguit mundum. quia in nomine saluatoris qui reprobat est a mundo. **Stu**tes opat est. Saluator autem saluata iustitia. non trepidavit reuera ad eum qui se miserat. **Et** pro id quod regressus est phant se inde venisse. **Vnde** sequitur. **Et** de iustitia quia ad patrem vado. **Enf.** Id est ire ad patrem erit argumentum quod irreprehensibile agebam vitam. ve non possint adhuc dicere quoniam hic homo peccator est et non ex deo. **Rursus** quoniam expugnauit aduersarium. **Nequaquam** autem peccatoris exiis expugnasset. non possunt dicere quod demonum habeo. et quod seruitor sum. **Quoniam** autem condemnatus est propter me scient quod concitabunt eum postea et quod resurrectione mea manifeste scient. non enim me valent derimere. **Aug. de que. ve. et no. te.** Videntes etiam demones anas de inferis ire ad celos

ut deus factus in causa filii aeternis que tenebat amittit cognouerunt ad iudicatum esse principem huius mundi rei. **Hec** etiam ascendente saluatore visa sunt. Sed supuente in discipulis spullando palam apertorum manifesta sunt.

Adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis portare modo. Cum autem venerit ille spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem. Non enim loquetur a semetipso sed quicquid audiet loquetur. et que ventura sunt annuntiabit vobis. Ille me clarificabit. quia de meo accipit. et annuntiabit vobis. Omnia quecumque habet pater. mea sunt. propterea dixi vobis. quia de meo accipit. et annuntiabit vobis.

Throph. Quia sup. dixerat dominus expedite vobis ut ego vadam. iam hoc amplificat dicens. adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis portare modo. **Aug.** Omnes hereticorum audacias signum suorum quas maxime exhorret sensus humanus hac occasione euangelice sententiae colorare conatur. quasi hec ipsa sint que tunc discipulis portare non poterant et ea docuerunt spullandus. qui palam docere atque predicare spiritus erubescit imundus sed alia sunt mala que portare non potest qualiscumque pudor humanus. et alia sunt bona que portare non potest pauper sensus humanus. Ita sunt in corporibus impudias illa remota sicut a corporibus vniuersis. **Quis** autem nostrum audeat eorum se dicere iam capace qui illa capere non valebat. ac pro hoc nec a me expectanda sunt ve dicatur sed dicit aliquis sic multa possunt audire quod tunc non poterat. petrus sicut multi possunt martino coronari quod tunc non poterat petrus presertim iam missis. spiritu sancto qui tunc nondum erat missus. **Sed** nunquid ideo scimus que sunt que dicere voluit absurdissime enim mihi videtur dicere tunc non potuisse portare discipulos que de altissimis rebus inuenimus in apostolicis literis. que postmodum scripta sunt. **Hec** ea dominum dixisse narratur puer sarum quidem sectarum homines ferre non possunt quod in scripturis sanctis de fide catholica reperitur. sicut nos ferre non possumus. **hinc** legas eorum vanitates. **Quid** enim est ferre non posse nisi equo animo non habere. **Quis** autem fidelis vel etiam catholicum antequam spiritum sanctum baptizatus accipiat non equo animo legit atque audit et si non ea que post ascensionem domini sepe sunt dicere autem aliquis. **Nihil** ne spirituales viri habent in doctrina quod carnalibus taceant et spirituales eloquentur. nulla quidem necessitas est ut aliqua secreta doctrine taceant fidelibus quibus sed dicenda maiori. **Sed** spirituales spiritali a carnalibus non omnino tacent propter catholicam fidem que omnibus predicanda est nec tamen sic edisserant ve volentes ea populo ad intelligentiam non capax facilius fastidire faciant veritate sermonem quam in sermone populi veritatem non ergo in his domini verbis ne scio que secreta suscipimus que cum dicta a docente possunt portare a discipulo non possunt. **Sed** causa que

in doctrina religionis i quozlibet hoim notida dici
 mus. si vellet nobis xpc dicere sic ea dicit angelis
 suis. quoniam hoies portare possent. etiam si iam essent
 spirituales. quales ad huc apli non erant. **Ma** vobis qe
 quid de creatura sciri potest est ipso creatore. et qe
 eum tacet. **Quis** autem vniuersa in hoc corpore posset omnes
 cognoscere. vitam cum dicat aplos ex pre scimus.
Sed quia p spiritum sanctum sic ut ad ipsam qe plenitudi
 nem veniamus de qua idem dicit aplos. **Tunc** au facie
 ad faciem. **Non** quod est in hac terra vita dñs nobis p
 misit dicens. **Cum** autem venerit ille spūs vitas doceat
 bit uos omnem veritatem vel deducet uos in om
 nem veritatem quo verbo intelligimus eius nobis
 plenitudinem in vita alia reseruati. **Ipe** autē spi
 ritus sanctus et nūc docet fideles quanta qe potest ca
 pe spiritualia. et i eoz cordibz desideria maius accen
 dit. **Didim**. **Vel** h dicit qe auditores vobis et nō
 dum fuerant. omnia consecuti que postea p noie ei
 sufferre poterant s; aliqua tradens eis illa que maio
 ra erant in postea distulit. qe tunc nō poterant nisi
 pmitte in capite nro magisteriū et forma cruds pre
 ire. **Adhuc** etiam tē po legis et umbre et imaginibz
 seruientes nō poterant vitam cuius vmbra lex por
 tabat inspicere. **Cum** autem venerit ille spūs vitas di
 riget uos in omnes vitas sua doctrina et institutioe
 uos transferēs a morte litere ad spm̄ viuificantē i q
 solo omnia scripture vitas posita est. **Enf.** **Quia**
 ergo dixerat. nūc nō potestis portare tuc aut pote
 ritis. et qm̄ spūllandū ducet uos i omnes vitas ne h
 audientes maiorem spūllandū existimēt subiungit
Non em̄ loquet a semetipso. s; quecuq; audiet loquet
Aug. **Simile** est h a qd de ipso dixit. nō possum
 a me facere quecuq; sed sicut audio iudico sed illud se
 eundū hoim posse accipi diam. **Cum** igit spūllandū
 nulla suscepiōe cuius qe creature creatura sic factū
 quomō de illo hoc intelligendū est. **Sic** igit debemus
 accipere ut intelligam nō eū esse a seipso. **Ma** fili de
 pre natū spūllandū de pre pcedit. **Quid** autē illic
 interit inter pcedere et nasci et loqū ē differē. et ce
 merantū diffinire. **Audire** autē illi scire ē. **Scire** vō
 esse qe gō nō ē a semetipso. s; ab illo a q pcedit a quo
 illi ē essentia ab illo sciētia. ab illo igit audiētia sēp
 itaq; audiet spūllandū qe sēp scit ab illo gō audiuit
 audit. et audiet a q ē. **Didi.** **Ne** gō nō loquet a se
 metipso h ē nō sine me et sine meo et patris arbitrio
 qe nō ex se ē. s; ex pre et me ē. **Hoc** em̄ ipm̄ q sub
 sistit et loqē. a patre et a me illi est. **Ego** vitam lo
 quor. id est in spiro que loquet. **Siquis** spiritus vitas
 est. **Dicere** autē et loqui in trinitate. non scdm̄ con
 suetudinem nr̄am accipiendū est. sed iuxta formā i
 corpaliū naturaz. et maxime trinitatis. que volun
 tate sua insent cordibz credentium. et eoz qui audi
 re eum sunt digni. **Moqui** ergo p̄m̄ et audire filiū
 eiusdem nature in patre et filio consensusq; significa
 tio est. **Spiritus** qe sanctus qui est spūs vitas spi
 ritusq; sapiencie non potest filio loquente audire q
 nescit. **Cum** hoc ipm̄ sit quod pfertur a filio id est pro
 cedens vitas a vitate. consolator manans a consola
 tore deus de deo spūs vitas pcedens. **Deniq;** neq;
 illum a patris et filij voluntate et societate discernē

ret. scriptū est. sed que audiet loquet. **Aug.** **ij.** de
 crim. **Non** aut hinc efficitur ve minor sit spūllandū
 fm̄ hoc em̄ dictū est qe de pre pcedit. **Aug.** **ij.** iob.
Hec moueat qe verbū futuri tēpō positū est. **Ma**
 quippe audiētia sempiterna ē. qe sempiterna sciētia. in
 eo aut qd sempiternū ē sine initio et sine fine eōlibet
 tēpō vbum ponat. quāuis em̄ natura illa immutabi
 lis nō redpiat fuit et erit sed em̄ est non tñ mendaci
 ter diām fuit et est et erit fuit qe nunq; defuit ent
 qe nunq; deerit ē qe semp est. **Didi.** **Per** spm̄ eā
 veritatis futuroz sandis vris scia certa pceditur
Di et h; p̄p̄tate eodem repleti spū p̄nūciabāt et qm̄
 p̄nūcia intuebant qe erant deinceps secutura. vñ loqē
Et que vctura sūt annūciabit vobis. **Meda.** **Cō**
 stat qe multi spūllandū grā r̄pleti que vctura trāc
 agnouerunt. **Sed** quia multi vārys eoruscant vir
 tutibz nec tamē que ventura sūt. agno scunt. potest
 hic sermo sic accipi que ventura sūt vobis annū
 ciabit id est gaudia vobz celestis patre ad memoriā
 reducet. **Ventura** vō apostolis nūciavit mala scilicet
 que pro confessione christi erant passuri. et bo
 na que pro aliam malis erant percepturi. **Enf.**
Elevauit igitur. per hoc eorum mentem cum ad m
 chilita autum sit humanum genus ut ad sciendū
 futura. **Ab** hac igitur eos eruit sollicitudine. osten
 dens quomō futura eis pericula predicet. ut nō ma
 dant non obseruantes. **Denique** ostendens quomō
 dixit omnem veritatem. in quam spiritus sanctus ad
 ducet. subiungit. **Ne** me clarificabit. **Augusti**
Quia scilicet diffundendo in credentium cordibz ea
 ritatem spiritalisq; faciendo. declarant eo. qualiter
 patri filius esset equalis. quem secundū carnē pri
 us tantummodo nouerant et hominem sic homines
 cogitabant. **Vel** certe quia per ipsam claritatem fi
 ducia repleti et timore depulso annūciauerūt homi
 nibz xpm̄. ac sic fama ei⁹ diffusa est toto orbe terra
 rum. **Quod** em̄ facturi erant i spūllando. hoc eundē
 spm̄ dixit esse facturum. **Enf.** **Et** quia dñs dixit
 rat. **Magister** vō vnus est xpc ut et spūllandus su
 scriptatur ab eis subiungit. **Quia** de meo accipiet et
 annūciabit vobis. **Didi.** **Accipe** hic ut diuine
 nature conueniat intelligendum est. **Quo** em̄ filius
 dñs non priuāc his que tribuit. neq; cum damno
 suo impertatur alijs. sic et spiritus sanctus non accipit
 quod ante non habuit. **Si** em̄ prius quod non habe
 bat accepit. translatio in alium munere vacuus lar
 gitor effectus est. **Sic** igitur spiritus sanctus a filio
 accipit id quod sue nature fuerat cognoscendū est.
 et nō aliam dantem et accipientē sed vñ significare
 substantiam. **Siquidem** et filius eadem a pre suscipe
 re dicitur. in quo ipse subsistit. **Neq;** em̄ quid ali
 ud est filius exceptis his que ei dantur a patre. **Ne**
 q; alia est spūllandū substantia. preter id quod dat
 ei a filio. **Augustinus.** **Non** aut p̄p̄tate sicut qui
 dam heretici p̄p̄tate. minor ē filio spiritus sanctus
 quia filius accipit a patre. spiritus sanctus a filio
 quasi quibusdam gradibus naturarum. **Unde** ipse
 questionem soluens cur hoc dixerit explanat dicens
Omnia que habet pater mea sunt. p̄p̄tate dixi vobz
 quia de meo accipiet. et annūciabit vobis. **Didi.**

Didi. **Quasi** dicere
 tatis em̄ qe oia que habet
 spūs me⁹ est et de meo a
 dicitur pates rez esse
 habet ac a filio. **De**
 tam id ē eternitate in
 dem habet et fili⁹. p̄p̄tate
 eale. dicit em̄ ergo et
 omnia quecuq; habet de
 impetato eō surgendi
 habet p̄tate mea sunt. p̄
 paternitate ē qui fili⁹. et
 p̄ ad p̄p̄tate gr̄am m̄
 vij. de trinitate. **Non** ergo
 ex pre an ex filio spūs
 accipit qe et ab eo m̄
 rogo verū idipm̄ sit
 cadere certe idipm̄ a
 accipere. quod si accipit
 quecuq; habet pater su
 accipiendū esse docet
 accipi quia omniaque
 hnt vntas diuinitate
 sit. qe datum a patre
Modicum et ia
 rum modicū et vid
 trem. **Dixerunt** e
 muicem. **Quid** ē h
 et nō videbitis me
 bitis me et quia v
 ergo. **Quid** est h
 Nescimus quid lo
 sus quia volebat
 eis. **De** hoc queri
 modicum et non v
 dicum et videbitis
 bis quia plorabit
 gaudebit. **Vos** autē
 uestra uertetur in
 tristitiam habet q
 aut pepit puerum
 p̄p̄tate gaudiū qu
 dum. **Et** vos igit
 letis. **Iterū** autē v
 vtm̄ et gaudium
Enf. **Post** qd dicit
 que de spūllando. p̄m̄
 dicens. **Modicū** et ia
 ve alluefaciat eos p
 suam separationē. eā e
 multa detinetur. nō
 tristitiam parunt et
 Dicit em̄ modicū et i
 et node illa a iudeis.

Quod tunc magis esse solent quam non puella. sed puer nascitur. quod deo subdit. et gaudium vestrum non tollet a vobis quia gaudium ipsorum ipse ihesus est significat quod ait apertus. ipse resurgens ex mortuis iam non moritur. **Ans.** Significat etiam predicto exemplo quoniam soluit ipse mortis pressuras et novum hominem regnans esse fecit. et non dixit quomodo non erit et tribulatio sed neque meminit eius tantum est quod succedit gaudium. Ita erit sanctis et non dixit quoniam natus est puer sed quoniam homo occulte suam resurrectionem insinuans. **Aug.** De futuris visionibus et gaudio. quod superius dicta sunt. melius existimo intelligi. Modicum etiam iam non videbitis me. modicum enim est hoc totum spacium. quo pater puolat seculum. Deo neque addidit. **Quia** vado ad patrem. quod ad superioribus sententiam referendum est. ubi ait modicum etiam iam non videbitis me. Non ad posteritatem ubi ait. modicum etiam videbitis me. Cundo quippe ad patrem factus erat ut eum non viderent. Illis ergo ait. modicum etiam iam non videbitis me. **Qui** eum corporaliter tunc videbant quia iturus erat ad patrem et eum deinceps mortales visum non erant qualem tunc ista loquebatur. videbant. **Ad** deo addidit. et iterum modicum etiam videbitis me. universae promissae ecclesie. **Hoc** autem modicum longum nobis videtur quoniam adhuc agitur cum finitum fuerit. tunc sententiam quod modicum fuerit. **Alch.** Mulier autem sancta ecclesia est propter fecunditatem bonorum operum et quia spirituales deo filios generat. **Hec** mulier dum parit id est dum in mundo virtutum profectibus insilit. dum utique temptatur et affligitur. tristitia habet de hoc quia venit hora etiam ut parturatur. quia nemo carnem suam odio habuit. **Au.** Nec tamen in huiusmodi gaudio parturitione sine gaudio tristes sumus. sed sicut apostolus ait. spiritus gaudentes. quia et ipsa mulier parturientis cui comparata sumus. pro gaudeat de morte futura. pro quod tristis est de presentis dolore. **Alch.** Sed cum peperit id est cum deus laborum certamine ad palmam pervenit. iam non meminit pressuram precedentis. propter gaudium propter retributionis quia natus est homo in mundo. Sicut enim mulier nato in hoc mundo homine letatur. ita ecclesia nato in vitam eternam fidelium populo exultatione repletur. **Reda.** Nec novum debet videri. si natus dicatur qui ex hac vita migravit. Sicut enim consuevit nasci deus cum deo deo. ut materis procedens in hanc lucem in greditur. Ita potest natus appellari qui solutus a vinculis carnis ad lucem eternam subditur. unde sanctorum solentia non funebria sed natalitia vocantur. **Alch.** Quod autem dicit. Iterum video vos id est assumam vos ad me ipsum. vel iterum video vos id est iterum videndum a patre et gaudebit cor vestrum. **Aug.** Nunc enim totius laboris sui fructum ecclesia nunc parturit desiderando tunc est parturitura cornendo. Et ideo masculinum quoniam ad istum fructum contemplationis cuncta officia referuntur actionibus. Solus enim liber est qui propter se appetitur non refertur ad aliud huiusmodi servitium. ad hoc enim refertur quicquid bene agitur. ibi est finis qui sufficit nobis eternus igitur erit neque enim finis nobis sufficit. nisi est nullus est finis. **De** hoc itaque quod sufficit nobis redissime audimus. Gaudium vestrum neque tollet a vobis.

Et in illo die non me rogabitis quicquam. Amen amen dico vobis siquid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. usque modo non petistis quicquam in nomine meo. Petite et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum. Hec in pueribus locutus sum vobis venit hora cum iam non in pueribus loquar vobis sed palam de patre annuntiabo vobis. In illo die in nomine meo petetis. Et non dico vobis quia ego rogabo patrem pro vobis. Ipse enim pater amat vos. quia vos me amastis. et credidistis quia a deo exiui. Exiui a patre et veni in mundum iterum relinquo mundum et vado ad patrem.

Ans. Rursus ostendit dominus quod expedit eum abire cum dicit. Et in illo die me non rogabitis quicquam. **Aug.** Hoc verbum quod est rogare. non solum petere. verum quod et interrogare significat. et grecum euangelium ubi hoc translatum est tale habet verbum. quod verumque possit intelligi. **Chro.** dicit ergo in illo die scilicet cum resurrexero. me non rogabitis quicquam id est non dicetis omnino nobis patrem et quo vadis quoniam scietis per spiritum sanctum. **De** non rogabitis me id est non indigebitis mediatore ad impetrandum. sed sufficit nomen meum. quod invocantes omnia accipietis. unde sequitur. Amen amen dico vobis siquid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Ostendit autem nominis virtutem. si non visus neque rogatus sed nominatus solum apud patrem facit mirabilia. **Non** ergo ait existimetis quia de reliquo non ero vobiscum. vos relictos esse. Nomen enim meum maiorem dabit vobis securitatem. Unde sequitur usque modo non petistis quicquam in nomine meo. petite et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum. **Chro.** Alacritas enim vestra tunc erit integerrima cum ad vota vestra petita succedent. **Crisost.** Quia igitur obumbrata erant que dicta sunt subiungit. **Hec** in proverbibus locutus sum vobis venit hora cum iam non in proverbibus loquar vobis. id est erit tempus. quando scietis omnia manifeste. dicit autem resurrectionis tempus. **Sed** palam de patre annuntiabo vobis. **Chro.** diebus disputavit cum eis congregatis loquens eis de regno dei. **Et** ne inquit in timore exites non attenditis his que dicuntur. **Tunc** autem resuscitatum videntes poteritis palam omnia dicere. **Chro.** Adhuc quod prebet illis fiduciam quomodo recipiant in temporibus auxiliium desuper. cum subdit in illo die in nomine meo petetis et adeo assero vobis patrem meum favore quod neque interuentu meo ulterius indigebitis. **Unde** subdit. **Et** non dico vobis quia ego rogabo patrem pro vobis. Ipse enim pater amat vos. **Porro** ne philiis a domino velut eo ulterius non egentibus. subiungit quia vos a me amastis. **Quasi** diceret. **Ob** hoc diligit vos pater. quia vos me dilexistis. **Cum** itaque exieritis. ab amore meo confestim et a paterno deo. **Augustinus.** Sed nunquid deo amat ille

Aug. Sed nunquid deo amat ille an potest quia ille amavit in epistola sua dilexit nos. amat ergo a patre et filio accipiet. **Amavit** ipse quod fecerit nisi antequam id faceret. **Caret** etiam apud patrem de filio fides quod per se ipsum iam et audire filium missumque confessum a deo exiit. **Matruic.** subdit. **Exiit** a patre relatione. aliter in natura esse non est significatio substantia naturae ad summam id salutem exire a deo sic naturam esse possit. **Ans.** modicum eos. **mitigabit** ut illic vadit conturbat. **Itaque** relinquo hoc quidem certificat hoc vero quod sub v. **Exiit** enim a patre quod me quia mundo suum quod corporali discessit ascensione. nec munone. quia sic in mundum desereret patrem sed resurrexit et interrogatus est a deo. **Interrogatus** est a deo regnum restituerit cum esset in celo. **videtis** dicere rogatum non esse in pueris quod dicit. **in** ad illud tempus. **rel** ad illud quando videtis temporis vice est se nichil iterogemus quod nichil querendum late in futuro me non rogabit in peregrinatione huiusmodi patrem dabit vobis siquid petieritis. **Aug.** intelligitur sed aliquo paratione. sic nichil quicquam petatur quod sonu litterarum aut filliter intelligitur. **hic** meo. **unde** quod hoc sententia dei sciendum non est de illo sciendum si petat quod petat. **si** non petat accipit. **autem** quod non negatur. **sed** v. **Ita** sane intelligendum bnfida significata sunt. **ante** et petent.

Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris et puerbium nullum dicis. nunc scimus quia scis omnia. et non est opus tibi ut quis te interroget. in hoc credimus quia a deo existi. Respondit eis Iesus. Nunc creditis. Ecce veniet hora et iam venit ut dispergamini unusquisque in propria. et me solum relinquantis. et non sum solus. quia pater mecum est. Nec locutus sum vobis. ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis. sed confidite ego vici mundum.

Conf. Quia discipulos hoc maxie respirare fecit quod erant patris amici. propterea dicunt se cognoscere quod omnia nosset. unde sequitur. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loquens et puerbium nullum dicis. **Aug.** Cuius autem ad huc permittatur facta illa hora in qua sine puerbijs locutus est. cur isti hoc dicunt. nisi quia illa que scit ipsis non intelligentibus esse puerbia vsque adeo non intelligunt. ut nec saltem non se intelligere intelligant. **C**onf. Cuius autem ad id quod in eorum mente erat. respondit subdunt. Nunc scimus quoniam scis omnia. vides qualiter ipse se habebat. qui post tot et tanta demonstrata dicunt. Nunc scimus et hoc dicunt tamquam si quidam gratiam tribuentes. Et non est opus tibi ut quis te interroget. sed est tantum audias non si ea que scandalizant nos et querere nos fecisti dicens. Cuius autem pater vos amat. **Aug.** Quid ergo vult tibi quod ei quem sciebant nosse omnia. cum dicere debuisset viderent non est opus tibi ut quicquam interrogares dicendum potest putauerunt. Non est opus tibi ut quis te interroget. quod verum legimus factum et interrogasse scilicet dominum et interrogatum fuisse. Sed hoc cito soluitur. quia hoc non est. sed illis potius opus erat quos interrogabat vel a quo interrogabat. Neque enim aliquos ille interrogabat ut ab eis aliquid disceret. sed eos potest ut doceret. et qui interrogabat eum volentes ab eo aliquid discere illis profecto id opus erat. ut scirent ab eo aliquid qui nouerat omnia. Ille autem non opus habebat ut quod ab eo scire quisque vellet. pro ipsius cognosceret interrogationem quia priusquam interrogaretur. interrogatorum nouerat voluntatem. Preuidere autem cogitationes hominum magnum domino non erat. sed magnum puulis erat qui subdunt. In hoc credimus quia a deo existi. **Aug.** v. 8. Per id enim credunt quod a deo exiit. quia ea que dei sunt agit. Nam cum dominus verum dixisset a deo exiit et a patre venit in hunc mundum. nihil admirationis in eo habuerunt quod frequenter audierant. vnde non addunt. A patre venisti in hunc mundum. Habebant enim a deo missum. Et ex illo tamen a deo nesciebant. Inenarrabilem vero illarum filij naturam per veritatem dicti istius intelligentes tunc primum ceperunt aduertere. cum illum sine pro uerbis profiterentur esse locutum. Non enim per consuetudinem humani patris deo ex deo nasci. cum a deo exiit potest quod potest est enim vnde ex vno. non est portio. non est defectio. non est diminutio non derivatio non est. pensio non passio sed viuens nature ex viuente natura est

deo ex deo exiens non creatura dei nomine electa non ve esset cepit ex nihilo sed exiit a manente et exiit significatio non habet naturam non sehoatōis. **Aug.** De magis de ipsa eorum etate adhuc sine interiore homines pura et infirma eos admonere vnde subdit. Respondit eis Iesus non creditis. **C**onf. Sed. Quod duobus modis pronuntiat per affirmatio scilicet et insultatio. si insultatio habet sensus tardus ad credendum euigilastis. Ecce enim venit hora et cetera. si affirmatio. sensus est. vix est quod creditis. sed ecce venit hora ut dispergamini unusquisque in propria et me solum relinquantis. **Aug.** non enim quod splendens est tunc carne sua et carne vixit inter iherosolimitanos. **C**onf. Sed autem dispergamini scilicet quod tradat. tunc enim vobis diaboli timore ut neque sit possitis recedere. sed ego ex hoc nullum patiar malum. vnde subdit. et non sit solus quia pro mecum est. **Aug.** Ad hoc intelligendum eos volebat extendi et crescere ne sic a patre filium cogitarent exiit. ut putaret etiam recessisse. deinde sermone conclusit dicit. Nec locutus sum vobis ut in me pacem habeatis. **C**onf. et ut non abijctis me a mente vestra. non enim nunc solum quod splendens fieret vobis aduersa. sed donec eritis in mundo tribulatio habebitis et hoc est quod subdit in modo pressuram habebitis. **Cre.** xvj. mo. Quasi dicitur. sit vobis de me intentio quod solatio reficiat quod erit de mundo exten. quod sciendo grauius premit. **Aug.** Illud inquit habitura fuerat ista pressura. De quo dicit. venit hora ut dispergamini unusquisque in propria. sed non eo modo erat preuenerat. quod enim ad iunxit et me solum relinquantis. non vult eos tales esse in consequenti pressura quam post eius ascensionem fuerant in mundo habituri. ut relinquant eum. sed ut in illo pacem habeat permanens in eo. Vnde sequitur. sed confortet. **C**onf. id est refugite inter magis enim superante inimicos non oportet discipulos anxiam. vnde subdit. quia ego vici mundum. **Aug.** Patet autem spulando ostendit et vicerunt non in illo. non enim uiceret ille mundum si membra eius vinceret mundum. cuius autem dicit. Nec locutus sum vobis. ut in me pacem habeatis non recentiora paulo ante ab eo dicta. sed omnia debemus accipere siue quecumque illic locutus est ex quo eos cepit habere discipulos. siue ergo post cenam exorsus est hinc mirabilem plerumque sermone hanc enim causam commendauit sermone sui ut in illo pacem haberet. hoc pax sine tunc non habebit sed omnis pax nostre mentis adiominis quod finis ipsa erit

Capitulum .xvii.

Hec locutus est Iesus et subleuatis oculis in celum dixit Pater venit hora clarifica filium. ut filij tu clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam. Nec est autem vita eterna ut agnoscat te solum verum deum. et quem misisti Iesum christum. Ego te clarificauimus super terram. **Op.** et summaui quod dedisti mihi ut facerem. Et tunc clarifica me tu propter apud te ipsum claritate quam habui priusquam mundus fieret apud te

Conf. Quia dixit habebitis post admodum eradiens nos in ebullum refugere. Vnde dicit. Nam intelligi debent sedendo vsque ibi. Sed vsque ad hunc finem. Sed oculis in celum dixit. **C**onf. clarificauit ut nos doceret ut stantes sursum solum se et mentis. et in forma serui si hoc ita se patri exhiberet. sed nostrum se esse. Sed ipsos sermone sermo discipulorum est et ramus consensu per la venit hora a ostendit. ceret vel fieri siue. post subditus non est. et urgente venisse. sed ve sidera mori cogent. iij. de trini. Non dicit se dicit in hora dicit. Jam nunc conspuent. sed clarificat pater. interitum suum cum ad omnis domini in eum qui mouerunt eum. pro. proclamant. et ditioni consentit. et sic filium tuum. nolo. am. sed et proceat. filij dei. sed non talis est filius originis. et capadone. natura. ficacione eius. vita dei filium cetero cogeret. quod aliquis. Sed si passione clarificacione. Nam in passitas commendatur. clarifica filium tuum. venit hora semina. ras clarificatis. **M.** reppietur filij. du. quis non protem potest. Pater maior me est. peritos gratiam filij. tur. ut filij. clarifico. vicem clarificauit. **E**rgo exponit. Ergo exponit. semper reddendae eam. ditatem. **Aug.** clarificauerit filij. diminuta fuerit. n. tuerit in sua profectio. minor erat quod do. vo per euangelium x.

et spū. and? intelligit quia spūs ē patre et filij eam
 q̄ caritas p̄substantialis amboꝝ. sic igit filij glori-
 cat te ut oibus q̄n dedisti et te cogntū faciat. Por-
 ro si cognitio dei ē vita eterna tācomagis i vita ef-
 na quācomagis i hac cognitione p̄ficiat. Non aut
 moriemur in vita eēna. Cunc ḡ dei cogntio p̄ficiat
 erit. q̄n nulla mors erit. sūma tūc dei clarificatio. q̄a
 sūma glia. A veteribz aut glia diffinita ē frequens
 de aliq̄ fama cū laude. Ac si hō laudat. cum fame cre-
 dit. quo de? laudabilē. q̄n ipse videbit. p̄pter qd̄ scrip-
 tum ē beati q̄ habitāe in domo tua in secula seculorū
 laudabūt te. ibi erit di sine fine laudatō. vbi erit dei
 plena cogntio et ido clarificatio. **¶ Aug.** primo de
 tri. Quod aut dixit famulo suo moysi. ego sit qui sit
 hoc p̄templabimur cū vniem̄ in eternū. **¶ Aug.** iij.
 de tri. Cum em̄ fides n̄ra videndo fiat veritas. tunc
 mortalitatē n̄ram cōsūtātā tenebit eēnitas. **¶ Aug.**
 sup ioh. Sed p̄n? b̄ clarificat de? cum amnūciatus
 homibz innotescit et p̄ fidem credentibz p̄dicat. p̄p̄
 qd̄ dicit. ego te clarificau sup terrā. **¶ Hyl.** iij. de e-
 bet qd̄ clarificatōis viasitū? si p̄inz ad dimitans
 p̄ficiat. sed ad honorē q̄ ex cogntione ignorantū su-
 scipiebāt. **¶ Cris.** Dū bene dixit sup terrā. In ce-
 lo em̄ glificat? fuerat et i natura gliam hōis et ab an-
 gelis adorat? Nō igit de illa glia ait que substantie
 est. sed de ea que ad culturā hominū p̄met. vñ sub-
 dit. opus cōfirmatū. qd̄ dedisti mihi ut facerē. **¶ Au-**
g. iij. ait iussisti q̄ dedisti. vbi cōmendat euidēs grā
 Auid em̄ habet qd̄ nō accepit eē in vngiteo hūana
 natura? Sed q̄o cōfirmatū op? quod accepit ut
 faciat cū restet adhuc passiois experimētū. si quia
 cōfirmatū se dicit. quod se cōfirmatū certissime
 nouit. **¶ Cris.** Vt dicit consummatū q̄n ea q̄ ex p̄e
 mea sunt omnia facta. aut q̄a cum id qd̄ maximū est fa-
 ctū ē. diā potest totū iam factū esse. Nadi x em̄
 bonoz submissa erat quā omis debebat sequi fructū?
 Et q̄a his que futura erāt. ipse iam aderat et copus-
 labat. **¶ Hyl.** ix. de tri. Post que ut meritū obedi-
 endē et sacramentū totū dispensatōis intelligim?
 adiecit. Et nūc clarifica me tu p̄r apud te metip̄m.
¶ Aug. Supra dixerat p̄r venit hora clarifica fili-
 um tuū ut fili? tuus clarificet te. In quo vboꝝ ordi-
 ne ostendat prius a p̄re clarificandū filiū ut pa-
 trem clarificaret fili? **¶ Ordo** autē dixit. Ego te cla-
 rificau. et nunc clarifica me. tanq̄m p̄r ipse patrem
 clarificauerit. a quo deind ut clarificet exposcit. ḡ
 intelligendū est utroq̄ vbo sup̄ius vsū eo ordine q̄
 fuerat. modo vō vsū fuisse vbo p̄teriti tem-
 poris de re futura. velut si dixisset. Ego te clarifica-
 bo sup terram. Opus cōfirmatū quod dedisti mihi. ut
 facerem. et nunc clarifica me tu p̄r. que est oīno eadē
 dem sententiā. q̄ hic addicit clarificatōis modū
 cū subditur. Claritate quā habui priusq̄m mūd? fie-
 ret apud te. Ordo vtrorū est quam habui apud te.
 priusq̄m mūd? esset. hoc q̄dam sic intelligendū pu-
 tauerunt. tanq̄m natura humana que suscepta est a
 dō conuerteret in vbum ut homo mutaretur i de-
 um immo si diligentius cogntem? homo periret in
 deo. Nō em̄ quāq̄ ex ista mutacione hominis ut du-

plicati dei vbum didic? est ut augeri sed quis q̄n di-
 filium predestinatum negat. hūc eandē filij hominis
 negat. cum ergo videret illū p̄ destinate sue glificati-
 onis venisse iam temp? ut et nunc fieret in reodici-
 onē. qd̄ fuerat in p̄destinatione iam factū. orauit di-
 cens. Et nunc clarifica me tu pater id est illam clari-
 catem quā habui apud te in p̄destinatione tua. rēs-
 pus est ut apud te habeat et viuens in dextera tua.
¶ Hyl. iij. de trinita. Vt orabat ut id quod ex tē-
 pore erat gliam eius que sine tempore est claritas
 acciperet. ut in dei v̄tutem et spūs incorruptionem
 transformata carnis corru p̄tio absciberetur.

**¶ Manifestaui nomē tuum homibz quos
 dedisti mihi de mundo. Tui erant et michi
 eos dedisti. Et sermonez tuum seruauerūt
 et nunc cognouerunt quia omnia que dedisti
 mihi abs te sunt quia v̄ba que dedisti michi
 dedi eis et ipsi acceperunt et cognouerunt
 vere quia te exiui et crediderūt quia tu me
 misisti**

¶ Cris. Quia dixerat. op? consummatū manifestat
 quale opus ut scilicet nomen dei manifestare. vñ dis-
 citur. manifestaui nomen tuum hominibz quos dedi-
 sti mihi de mundo. **¶ Aug.** Qd̄ si de his em̄ dixit. di-
 scipulis cum quibz cenauit. non p̄met hoc ad illam
 clarificatōem de qua sup̄ius loquebatur. qua filius
 clarificat patre. Quanta ē em̄ glia. xij. vñ xi. inno-
 tescere potuisse mortalibz. Si autē quod ait. **¶ Mani-**
**festau nomen tuum hominibz quos dedisti mihi de
 mundo omnes intelligi voluit qui in eū fuerāt cre-**
**dituri et plane ista clarificatio quia filius clarificat
 patrem et t̄e est quod ait. Manifestaui nomen tuū
 quale illud quod supra dixerat. Ego te clarificau
 pro tempore futuro et illic et hic p̄teritū p̄ponē.
 Sed de his qui iam erant discipuli. Non de om-
 nibz qui in illum fuerant credituri eum hoc dixit
 se ea que sequuntur. credibilis demonstrant ab ipso
 ergo orationis sue exordis omnes suos dominus
 volebat intelligi. quibus notum faciēdo patrem cla-
 rificat eum. Cum em̄ dixisset filius tuus clarificet
 te. mox quemadmodū id fieret demonstrauit dicens
 Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis. Jam nunc
 quid de illis a quibz tunc audiebat discipulis suis
 dicit. Manifestaui nomen tuū hominibz quos dedi-
 sti mihi de mundo. Non ergo dei nomen nouerant.
 cum essent iudei et vbi est quod legitur. **¶ Notus in
 dea de? et in israhel magnum nomē eius.** Ergo intel-
 ligendum est. **¶ Manifestaui nomen tuum hominibz
 istis quos dedisti mihi de mundo qui me audiant h̄c
 dicentem. Non illud nomen tuum quod vocaris de-
 us. sed illud quod vocaris pater meus. quod nomen
 manifestari sine ipsius filij manifestatione non pos-
 sit. Nam q̄ deus dicitur vniuerse creature etiam
 omnibus gentibus anteq̄m in christum crederent. nō
 omnimodo esse potuit hoc nomen incognitum. In****

In hoc ergo q̄ fed
 i fide xpi notus i om
 q̄ non est cum ois
 In hoc vō q̄ pat
 mundi. hoc nomē
 tūc eis quos dicit
 manifestaui si nōdu
 rat q̄ venit hora
 nobis? p̄fide intellig
 teritū positū. **¶ C**
 manifestaui eis i
 hoc autē q̄ dicit. **¶ A**
 de illis q̄ non essen
 p̄fide non ḡnato
 erant et mihi eos d
 quid sine filio? ab
 quando dei fili? - q̄
 filius quia nondum
 p̄pter quod dixit. **¶ C**
 filius sed solet et
 est ipse q̄ p̄t. **¶ A**
 dum hominem se ac
 beret ostendit. et ed
 patre deus xpus h
 Hoc autē dixit ut
 nimitatem. et quōz
 sequitur. **¶ Et sermo**
sermonem patri
 pater omnia condit
 nes acti dixerat. m
 obliuiscamē. vel du
 in eo ser? q̄ michi
 cognouerunt qui
 quidam autē dicit
 quia omnia que de
 habent rationem. c
 sunt patris? sed de
 didicerunt q̄ nich
 tūq̄ doceo tua su
 et omnia cum gen
¶ Et vnde didicerū
 eos quōz a te exiui
 euangeliū. vñ sequi
 dedi eis et ipsi acce
 q̄ tengerūt. tūc em̄
 sequē. **¶ Et cognou**
 quisq̄ putaret ist
 dā non p̄ fidem. ex
 subaudiāmus ver
 diderūt vere quō
 te exiui quod est
 derunt vere intelli
 modo creditis. se
 incusse firme. ita
 et xpm̄ reliāuri
 quales eos dicit v
 esset p̄nūciāns q̄
 sūdo. quō autē pa
 sūo videtur si sec
 patre credatur.

In hoc ergo quod sedet hunc mundum et inter se imbuere
 i hunc christi nocui in omnibus generibus deo. In hoc autem
 quod non est cum deo factis colendus. notum in iudea deo
 In hoc vero quod pater est huius christi propter quod tollit peccatum
 mundi. hoc nomen est prius occultum nunc manifesta
 ut eis quos dedit et pater ipse de mundo. Sed quomodo
 manifestavit si nondum veie hora de qua superius dixit
 rat quod venit hora cum iam non in pueribus loquar
 vobis proinde intelligendum est pro tempore futuro pro
 certum positum. **¶ Crisostomus.** Ut quod ipsum christum filium habeat
 manifestaverat eis iam et verbis et rebus **¶ Augustinus.** Per
 hoc autem quod dicit. Dediti mibi de mundo didum est
 de illis quod non essent de mundo. Sed hoc eis regitatio
 presentis non generatio. Quod est autem quod sequitur. Qui
 erant et mibi eos dediti. an aliquando habuit pro alio
 quod sine filio absit. Veruntamen habuit aliquid ali
 quando de filio. quod nondum habuit idem ipse hominis
 filius quia nondum erat homo factus ex matre qua
 propter quod dixit. Qui erant non inter se separavit dei
 filius sed solus et tribuere omne quod potest a quo
 est ipse et pro. **¶ Augustinus.** ita quod ait. et mibi eos dediti secun
 dum hominem se accepisse hanc potestatem ut eos ha
 beret ostendit. et edam ipse sibi eos dedit. hoc est cum
 patre deus christus homini christo quod cum patre non est
 Hoc autem dixit ut ostendat eam que ad patrem una
 nimitatem. et quod placet patri ut filio credat. unde
 sequitur. Et sermonem tuum servauerunt. **¶ Beda.**
 Sermonem patris semetipsum appellat quia per ipsum
 pater omnia condidit et in se continet omnes sermo
 nes ac si diceret. me memorie commendaverit ut nunquam
 obliuiscam. vel dicit et sermonem tuum servauerunt
 in eo scilicet quod michi crediderunt. unde sequitur. Et nunc
 cognoverunt quia omnia que dediti mibi ab a te sunt
 quidam autem dicunt hanc esse litteram. nunc cognovi
 quia omnia que dediti mibi ab a te sunt. sed hi non
 habent rationem. quod enim poterat ignorare filius quod
 sunt patris sed de discipulis didum est. quasi dicere
 didicerunt quod nichil est in me alienum extra et quod quod
 nunquam doceo tua sunt. **¶ Augustinus.** Simul autem pater dedit
 et omnia cum genuit qui habet omnia. **¶ Crisostomus.**
 Et unde didicerunt ex verbis matris quibus docebam
 eos quod a te exiit. hoc enim pro totum studebat ostendere
 evangelium. unde sequitur. Quia verba que dediti mibi
 dei et ipsi acceperunt. **¶ Augustinus.** Id est intellexerunt ac
 quod tenuerunt. tunc enim verbum accipit quod mater propter
 sequitur. Et cognoverunt vere quia a te exiit. et ne
 quisquam putaret istam cognitionem iam per speciem factam
 non per fidem. exponendo addidit et crediderunt ut
 subaudiamus vere quia tu me misisti. hoc itaque cre
 diderunt vere quod cognoverunt vere. Idem enim est a
 te exiit quod est tu me misisti. quod autem dicit credi
 derunt vere intelligendum est non eo quo supra dixit
 modo creditis. sed vere id est quod credendum est
 incusse firme. stabiliter. non iam ad propria redituri
 et christum reliatum adhuc ergo discipuli non erant tales
 quales eos dicit verbis presentis temporis. quasi iam
 esset pronuntiatis quales futuri essent accepto spiritu
 sancto. quod autem pater ea verba filio dedit facilius quod
 filio videtur si secundum quod est filius hominis accepisse a
 patre creditur. Si vero secundum id quod est de pa

tre generis a patre accepisse ista verba cogitat sibi ibi
 temporis cogitur quasi prius fuerit et ea non has
 burnit. Quod quicquid deo pater deo filio dedit genitum
 deo dedit

¶ Ego pro eis rogo. Non pro mundo rogo
 sed pro his quos dediti mibi quia tui sunt. et
 omnia mea tua sunt. et tua mea sunt. Et cla
 rificatus sum in eis et iam non sum in mundo
 et hi in mundo sunt. Et ego ad te venio. pro
 sancte serva eos in nomine tuo quos dediti
 mibi. ut sint unum. sicut et nos unum sumus
 Cum essem cum eis ego servabam eos in no
 mine tuo. quos dediti mibi ego custodiui
 et nemo ex eis perijt nisi filii perditionis. ut
 scriptura impleretur. Nunc autem ad te venio
 Et hec loquor in mundo ut habeant gaudi
 um meum impletum in semetipsis.

¶ Crisostomus. Quia multas a domino consolationes disci
 puli audientes nondum persuasi erant de reliquo pa
 tri loquitur dilectionem quam ad eos habebat omnis unde
 dicitur. ego pro eis rogo. quasi diceret non solum quod
 a me sunt tribus et sed et alii pro hoc rogo ut am
 pliores ostendat amorem. **¶ Augustinus.** Cum autem addit. non
 pro mundo mundum vult intelligi eos qui vivunt secu
 dum concupiscentiam mundi. et non sunt in ea sorte gra
 tie ut ab illo eligantur ex mundo quia sortem signifi
 cat cum subdit. Sed pro his quos dediti michi pro
 hoc enim quod eos illi pater iam dedit factum est ut non
 perirent ad eum mundum pro quo non rogat. Ne
 quod autem quod pater eos filio dedit amiserit ipse quos dedit
 Unde subdit. Quia tui sunt. **¶ Crisostomus.** Frequenter autem
 hoc ponit dediti michi. ut discant quoniam patri hoc pla
 cet. et quoniam non ut alieni veniens eos servavit sed ut pro
 prios accepit. Deinde ne quis estimet novum esse et
 principatum et nunc eos suscepisse a patre subiungit. Et
 omnia mea tua sunt et tua mea sunt. Ac si dicat. Neque
 audiens aliquid. quoniam michi eos dediti. estimet eos alie
 nos esse a patre. mea enim est sunt. nec audies quoniam tui
 erant estimet alienos eos fuisse a me. que enim sunt et
 mea sunt. **¶ Augustinus.** Sans autem hic aparet. quoniam unigeni
 ti filii sunt omnia que sunt patris pro hoc utique quod etiam
 ipse deus est et de patre natus patri equalis. non quod dictum
 est maiori ex duobus filiis. Omnia mea tua sunt. Illud
 enim de omnibus dictum est creatura que infra creaturam
 sanctam rationabilem sunt. Hoc autem ita dictum est. ut
 sic hec esse ipsa creatura rationalis que non nisi deo subdi
 tur. Nec ergo cum sit dei patris non simul esset et fi
 lius. nisi patris esset equalis. Metas est enim ut sancti de quo
 hec locutus est cuiusque sunt. nisi a quo creati et sancti
 ficati sunt. Et autem quod ait cum de spiritali loqueretur.
 Omnia que habet pater mea sunt de his dixit. que ad ip
 sam patris pertinet divinitatem. Neque enim spiritalis
 de creatura quod patris est subdita et filio fuerat acceptu
 rus. cum dicit de meo accipiet. **¶ Crisostomus.** Deinde demon
 strationem perditioem ponit dicens. Et clarificatus sum in his
 Ex quo patet quoniam potestatem super eos habeo quomodo

Quis autem iam non esset in mundo. adhuc tamen neces-
 sarium erat eos esse in mundo. **Unde subdit. Iam ro-
 go ut collas eos de mundo. Et dicit. Quasi diceret
 Jam imminet tempus ut tollat ego de mundo. Ideo
 necesse est ut illi nunc non collatur de mundo ut me
 et primum annunciet mundo. Quod vero subdit. Sed
 ut serues eos a malo. licet omne malum intelligi possit
 maxime vult intelligi malum secessionis. **Augustinus
 repetit autem eandem sententiam dicens. De mundo non
 sunt hii et ego non sum de mundo. Et dicit. Super
 dixit quos dedisti mihi de mundo. illic natura dicit
 hic autem de actibus malis. Dicit autem non sunt de mundo.
 quia nihil commune cum terra est eis sed celestium facti
 sunt aures in quo amorem suum eis ostendit dum pro
 eos laudat. Hoc autem quod dicit sic cum in ipso et pro
 ponit paritatem ostendit propter naturam unitatem. sed
 cum de nobis et ipso dicit multa distantia intermedia
 inter utrumque existit. Cum autem per dicit. Serua eos
 a malo. non de periculorum ereptione ait solam. sed de per-
 manencia in fide unde subdit. Sanctifica eos in veritate.
**Augustinus. Sic enim huiusmodi ex malo quod superius oravit
 ut heret. Quen autem per quod de mundo iam non erant
 si sanctificati in veritate nondu erant. an quia et sanctifica-
 ti in eadem proficiunt sanctificatione. neque hoc sine adiuto-
 no gratie dei. Sanctificati autem in veritate heredes testamenti no-
 ui cuius venturam vult fuisse. sanctificati vero in
 veritate et cum sanctificati in veritate sanctificati in christo quod dicit.
 Ego sum via veritas et vita. Unde sequitur. homo iustus
 veritas est. **Secundum evangelium logos huiusmodi est verbum
 sanctificat ergo per in veritate id est in verbo suo unigeniti
 to suos heredes. cuiusque coheredes. Et dicit. Vel aliter.
 sanctifica eos in veritate id est sanctos fac per spiritus datus
 et recta dogmata. **Recta enim dogmata de deo docent
 et sanctificant animam. Et quia huiusmodi de dogmatibus ait. **Sermo
 tuus veritas est. Hoc est nullum menda-
 tum est in eo. et nihil typicum aut neque corporale. **Vi-
 detur autem mihi et aliud ostendere hoc quod dicit. sanctifica
 eos in veritate id est segregata eos a mundo et per dicatione
 Unde subdit. sicut tu me misisti in mundum ita et ego
 misi eos in mundum. **Pro quo enim christus missus est. per
 huiusmodi. unde paulus. **Deus erat in christo mundum reconcilians sibi
 huiusmodi. et posuit in nobis verbum reconciliationis. **Hoc autem
 quod dicit sic. non similitudine de eo et de apostolis ponit. sed
 ut erat possibile hominibus. **Autem autem se eos misisse in
 mundum. sed in quod erat et consuetudo. fuerunt ut factum
 dicere. **Augustinus. **Manifestum est autem per hoc quod nunc adhuc
 de apostolis loquitur. **Quia ipsum nomen apostolorum quod grecum
 est. missus significat in latine. **Et quoniam per huiusmodi christus factus est
 caput ecclesie illi membra sunt eius. **Deo autem per os ego
 sanctifico me ipsum. id est eos in meipso sanctifico cum et ipsi sine
 ego. et ut intelligitur cum dicit per os sanctifico me ipsum
 eum dixisse quod eos ipse sanctificaret. **mo addidit. ut sic et
 ipsi sanctificati in veritate id est in me secundum quod verbum veritatis est
 In quo et ipse filius hominis sanctificatus est ab meo quoniam verbum
 caro factum est. **Tunc enim sanctificavit se in se id est
 hominem se in verbo se. quia verum christus verbum et homo.
 propter sua verba membra dicit. et per os ego sanctifico me
 ipsum hoc est ipse in me. quoniam in me etiam ipsi sunt et
 ego ut sunt et ipsi sanctificati in veritate quod dicit et ip-
 si huiusmodi quodadmodum. ego in veritate quod sum ego.************************************

**Christus. Vel aliter. per os sanctifico meipsum. et meipsum offe-
 ro tibi hostiam. hostie enim omnes sancte dicuntur et quecumque
 deo dicuntur. **Quia vero antequam in figura sanctifica-
 tio erat reputata in ore. **Nunc autem est in ipsa veritate
 Iohannes subdit. De sic et ipsi sanctificati in veritate quia
 et eos tibi facio oblationem quod propterea dicit quia ipse
 qui offertur est caput eorum. aut quia et ipsi immolantur
 Exhibere enim ait apostolus membra vestra hostiam vivam******

**Non pro eis autem rogo tantum sed pro
 eis qui credituri sunt per verbum eorum in
 me. ut omnes unum sint. sicut tu pater in
 me et ego in te. ut et ipsi in nobis unum sint ut
 mundus credat quia tu me misisti. **Et ego
 claritatem quam tu dedisti mihi dedi eis. ut
 sint unum. sicut et nos unum sumus. **Ego in
 eis et tu in me ut sint consummati in unum
 et cognoscat mundus quia tu me misisti. et di-
 lexisti eos sicut et tu me dilexisti.******

**Augustinus. Cum orasset dominus pro discipulis suis quos
 apostolos nominavit adunxit et ceteros qui in eis fuerat
 credituri dicentibus. **Non pro eis autem rogo tantum sed pro
 eis qui credituri sunt per verbum eorum in me. **Christus. **Hinc
 rursus consolatur eos. omnes aliorum salutem eam fuerunt
 eos cum dicit. **Qui credituri sunt per verbum eorum in me
 Augustinus. **Ubi ergo suos intelligi voluit non solum qui tunc
 erant in carne. sed etiam qui futuri erant. **Neque huiusmodi tantum
 qui ipsos cum in carne viverent apostolos audierunt. sed
 et post obitum eorum et nos longe post nati per verbum eorum
 credimus in christum. quoniam ipsi qui cum illo tunc fuerunt
 quod ab illo audierunt et ceteris predicaverunt. atque
 ita verbum eorum ad nos usque pervenit et perventum est ad po-
 steros quecumque credituri sunt. **Potest autem videri in
 hac oratione non orasse pro quibusdam suis. pro illis scilicet
 qui tunc erant cum illo neque per verbum eorum postea sicut
 in eis ante crediderunt. **Quoniam enim cum illo erat tunc
 nathanael ioseph ab arimathea et multi alii quibus
 iohannes dicit quod crediderunt in eum. **Omnia dicere de
 simone sene de anna prophetissa. zacharia. elisabeth.
 iohanne precursore. quoniam rident potest orandum pro talibus
 moreis non fuisse qui cum magno suis mentis hic
 abierant. **Et enim et dicitur iustus similiter rident. **Non
 intelligendum est igitur quod nondum in se crediderant. quomodo
 ipse in se credi volebat. sed post eius resurrectionem
 spirando impetu edocuit et confirmatis apostolis sic alii
 os credidisse. quod admodum in christo credi oportebat sicut
 restat ad questionem. **Paulus apostolus non ab hominibus
 neque per hominem et latro qui tunc credidit quoniam in ipse
 doctoribus fides que fuerat. qualiscumque defuit. **Proinde
 de relinquitur ut sic intelligamus. quod dictum est per ver-
 bum eorum. ut ipsum verbum fidei quod predicaverunt in
 mundo hic significatum credamus. **Dictum autem esse ver-
 bum eorum quoniam ab ipsis predicabatur in terra quoniam per reu-
 lationem ihesu christi ipsum verbum eorum paulus accepit ac per
 hoc et ille latro in fide sua verbum eorum habebat. ergo
 illa oratione pro omnibus quos redemit sive tunc in carne******************************

ab hac potencia spiritali
 pntiam corporalem ut
 virtalem. quia et custodi
 dit. custodie paterne non
 o custodiendos debet non
 debet homini filio non sine
 r em. Quos dedisti mihi
 is perge. nisi filius procius
 in predestinatus ut scrip-
 de illo maxime in psalmo
 r. **Christus. Et mirum scilicet
 posita. **Dicit autem. **Memo-
 rit ex mea parte non pdam
 non egam foras. **Hi vero
 necessitate ad me trahit.
 te venio. **Sed quia pos-
 quid non potes eos confer-
 rem. **Sed cuius gratia b-
 hoc loquor in mundo. ut
 impletum in semetipsis id
 pfectiores existentes per
 orum gaudium et redem-
 tur. **Augustinus. **Vel aliter
 fugiata expressum est. ubi
 vnum sumus. **Hoc gau-
 collatum. in eo dicit in
 um dicit in mundo. **Hoc est
 tuli. **In mundo autem loqui se-
 t. **Ita non sum in mundo
 ic adhuc erat. et quia mox
 ammodo iam non erat.************************

onez tuum. et mundus
 non sunt de mundo.
 Non rogo ut
 ut serues eos a ma-
 licet et ego non fug-
 os in veritate. **Sermo
 me misisti in mundum
 du. **Et ego pro eis
 sint et ipsi sanctifica-****

signat causam propter quam
 diligenter potest a patre
 onem tuam et mundum eos
 Propter et odio habui
 um. **Augustinus. **Quoniam autem
 into suis que illos postea
 id est ista verbis prima te
 deinde causam subiecit
 ens. quia non sunt de mu-
 e collatum est. nam gene-
 Donatum est ergo eis ut
 mundo essent. unde sequitur
 mundo. **Ipsi de mundo non
 in formam servi de spiri-
 li venati. **Quoniam autem********

vuentes siue postea futuros redemptor noster. **Q**uid autem vel quare per eos rogaret. continuo subiunxit dicens. ut omnes unum sint hoc pro nobis rogauit quod et super illis ut oēs. hoc est ut nos et illi unum simus. **C**risostomus. Et sic in vnanimitate sermonem concludit vñ incepti ibi finiens. nam incipiens dixit. **Q**uod datum nouum de vobis ut diligatis inuicem. **A**ugustinus. **vij. de tri.** Cum demum vnitatis profectus exemplo vnitatis ostenditur. cum ait. Sicut tu pater in me et ego in te et ipsi in nobis unum sint. ut scilicet sicut pater in filio et filius in patre est ita per huiusmodi vnitatis formam in patre et filio unum omnes essent. **C**risostomus. **Sur** sus autem et hoc quod dicit sicut non certissime unitatis in eis est. sed ut hominibus possibile est sicut et cum dicit. **E**stote misericordes sicut et pater deus. **A**ugustinus. Est autem hoc diligenter aduertendum non dixisse dominum ut omnes unum simus. sed ut omnes unum sint. Sicut tu pater in me et ego in te subintelligit unum sumus. ita est enim pater in filio ut unum sint et vnius substantie sint. **N**os vero esse quidem possumus in eis unum. **U**num tamen cum eis esse non possumus. quia vnius substantie nos et ipsi non sumus. Sic autem sunt in nobis vel nos in illis ut illi unum sint in natura sua. nos unum in natura. **S**unt quippe et ipsi in nobis sicut deus in templo. **S**umus autem nos in illis sicut creatura in creatore suo. **N**o ergo addit in nobis ut quod unum efficiamur fidelissima caritate gratie dei tribuenda esset. non nobis. **A**ugustinus. **vij. de tri.** Vel quia in seipsis unum esse non possunt dissociati ab inuicem per diuersas voluptates et cupiditates et immunditiam peccatorum. **U**nde mundantur per mediatorum. ut sint in illo unum. **H**ilarius. **de tri.** laborantes autem heretici fallere ne per id quod dictum est. Ego et pater unum sumus. nature in his vnitatis et indifferens diuinitatis substantia credere. sed ex dilectione mutua et voluntaria concordia unum essent. exemplum vnitatis istius ex his dictis dominus protulerunt ut omnes unum sint et deus. **S**ed licet ipsum intelligentie sue sensum impieas dimitteret. **N**on tamen potest intelligentia non extare ditorum. **S**i enim regenerati in vniuersitate atque carnis nature sit. cessat in his solus vnitatis assensus qui vult in eiusdem regeneratione nature. **S**oli autem patri et filio ex natura proprium est ut unum sint. quia deus ex deo vngenicus non potest nisi in originis sue esse natura. **A**ugustinus. **Q**uid est autem hoc quod subdit. **U**t mundus credat. quia tu me misisti. **N**unquam ergo tunc creditur est mundus quando in patre et filio omnes unum erunt. nonne ista est pax illa perpetua potius fidei merces quam fides. **S**ed et si in hac vita propter ipsam communem fidem omnes qui unum credimus. unum sumus. etiam sic non ut credamus sed quia credi volumus. quid est ergo. **O**mnes unum sint ut mundus credat. **I**psi quippe omnes mundus est credens cum de his dicat. de quibus dixerat. **N**on pro his rogo tantum. sed pro his qui creditur sunt per verba eorum in me. **Q**uomodo ergo intellectum sumus nisi quia non in eo causam posuit. ut credat mundus quia illi unum sunt. sed orando dixit ut mundus credat. sicut orando dixerat. ut unum sint. **D**enique si verbum quod ait rogo. ubi etiam ponamus. erit hoc

expositio sententiae manifestior. rogo ut omnes unum sint. rogo ut et ipsi in nobis unum sint. rogo ut mundus credat. quia tu me misisti. **H**ilarius. **vij. de tri.** **U**t per id mundus crediturus est filium a patre missum esse quod omnes qui creditur in illu sunt unum in patre et filio erunt. **C**risostomus. **N**ihil enim ita scandalizat omnes ut ab inuicem diuidi quod credentes sint unum hoc edificat ad fidem. et hoc etiam a principio dixit. **I**n hoc cognoscet omnes quia mei estis discipuli. si dilectionem habueritis ad inuicem. **S**i enim alitercentur non dicitur pater magister esse discipuli. **Q**ue vero inquit non existit te pater non confitebuntur a te missum. **A**ugustinus. **D**einde saluator noster. qui rogando patrem se homines demonstrabat nunc demonstrat seipsum quoniam cum patre deus est facere quod rogat. **U**nde subdit. **E**t ego claritatem quam dedisti mihi. dedi illis. quam claritatem nisi immortalitatem. quam natura humana in illo fuerit acceptura. **P**ropter immutabilitatem enim predestinationis preteriti temporis. verbi futura significat. immortalitas autem claritatem quam sibi a patre datam dicit etiam se sibi dedisse intelligendum est. **C**um enim tacet filius in opere patris operationem suam humilitatem commendat. cum vero in opere suo tacet operationem patris paritatem commendat. **N**o igitur modo et hoc loco nec se fecit alienum a patris opere quous dixerit. claritatem quam dedisti michi. nec patrem fecit alienum ab opere suo quous dixerit deus. **S**icut et ex eo quod patrem pro suis omnibus rogauit. hoc fieri voluit. ut omnes unum sint. **I**ta etiam suo beneficio id fieri voluit. **U**nde adiunxit. ut unum sint in nobis sicut et nos unum sumus. **C**risostomus. **V**el claritatem dicit gloriam que est per signa et dogmata et ut vnamines sint. **U**nde subdit. ut unum sint in nobis. sicut et nos unum sumus. **S**ed enim gloria ut sint vnum. eadem signis maior est. uniuersi enim qui per apostolos crediderunt unum sunt. **E**t si quidam ex ipsis diuisi sint hoc eorum desidia fuit. quod tamen cum non latuit **H**ilarius. **P**er acceptum igitur et datum honorem omnes unum sunt. **S**ed nondum apprehendo ratione quoniam datus honor unum omnes esse perficit. **S**ed dominus gradum quendam atque ordinem consummatione vnitatis exposuit. cum subdit. ut unum sint in nobis. ut cum ille in patre per naturam diuinitatis esset nos contra in eo per corporalem et naturam et ille iterum in nobis per sacramentum esse misterium credere profecta per mediatorum vnitatis doceret. **C**risostomus. **A**ubi vero ait de se et patre. vmemus et mansio apud eum factus. illic quidem sabellianorum obstruens oradum se per duas personas. hoc vero artem suspitionis destruit cum patrem per se dicit discipulum aduenire. **A**ugustinus. **R**egitum hoc ita dictum est tanquam pater non in nobis aut nos in patre non sumus. sed per hoc mediatorum iter deum et hominem se breuiter intimauit. quod vero addidit ut sint consummati in unum omnes eos per duas reconciliandos que fit per mediatorem ut perfecta beatitudine perfruamur. vñ id quod sequitur. ut cognoscat mundus quia tu me misisti. non sic accipiendum puto tanquam iterum dixerit ut credat mundus. **Q**uamdiu enim credimus quod non videmus nondum sumus consummati sicut enim cum meruerimus videre quod credimus.

Quando ergo de ois ligenda cognitio quod est per fidem. **I**psi qui manens in me. **A**ugustinus. **E**t dilexisti pro nos pater diligentes sumus vngenicus significat quod deus. sicut cum quia illud est. et aliud. **D**ilexisti enim quia et me dilexisti. **M**embra autem quia cent nihil odent quod diligat membra vngenicum ipsum vngenicum.

Pater quos ego sum. et illi similitudinem meam quam me ante constituit mundus te non cognouit et hi cognoscent. **E**t notum feci eis ut dilectio qua in ipsis.

Crisostomus. postquam dixit gloria potest. locum posuit dicens. **P**ater ego sum. et illi similitudinem pre accepit quos et in huiusmodi orationis exortus id omnis bonum ostendit pietatem se ostendit volentem et damneturibus membris suis et nos cum illo similitudinem patris se velle dicitur filij voluntas. et si in tas. credat pietas ram in qua factus est non dicere potuit. **M**os esse promissum. **I**llis ex vngine. et ad xvij. mo. **U**bi est in celum si qui de celo non discrepat. quia est repulsa reprobo scum. et sic nos cum me in se illuc ead locum. et attinet ad formam eundem eam velimus sum. et illi sint mecum corpuscularum cognoscat filius ubi sic perrea non eis factus et ipsi sunt sed ad id bonum est. **I**ta et

Quando ergo de confirmatione loquitur. talis est intel-
ligenda cognitio qualis erit p[er] speciem non qualis nunc
est p[er] fidem. Ipsi quippe credentes sunt mundo non p[er]
manens mimice. s[ed] ex mimico amice affectu. propterea
loquitur. Et dilexisti eos sic me dilexisti in filio quip-
pe nos pater diligit. quia in eo nos elegit. nec ideo pa-
res sumus unigenito filio. Neque enim s[ed] equalitatem
significat quod dicitur. sicut illud ita et illud. sed aliquando et a-
liud. Dilexisti eos sic me dilexisti quia dilexisti eos
quoniam et me dilexisti. non enim talia causa est diligendi
membra et non quia diligit eum. Cum igitur eorum que se-
centur michi dixerit quia diuine possit eloqui quantus
diligat membra unigeniti filii sui et quanto amplius
ipsum unigenitum.

Pater quos dedisti michi. volo ut ubi
ego sum. et illi sint mecum ut videant claritatem
meam quam dedisti michi. quia dilexisti
me ante constitutionem mundi. Pater iuste
mundus te non cognouit. Ego autem cognoui
te et hi cognouerunt. quia tu me misisti.
Et notum feci eis nomen tuum et notum faciam
ut dilectio qua dilexisti me. in ipsis sit et ego
in ipsis.

Consequenter postquam dixerat quod a multis crederent p[er] eos et me
ta gloria potentem loquitur de reliquo de coronis et re
positis dicens. Pater quos dedisti michi volo ut ubi
ego sum. et illi sint mecum. **A**ugustinus. Ipsi sunt ubi
pater accepit quos et ipse de mundo elegit. Sic enim ait
in huius orationis exordio. Dedit et potestatem omnis
carnis id omnis hominis. ut det eis vitam eternam. ubi
ostendit potestatem se omni homini accepisse ut liberet quos
voluerit et damnat quos voluerit. Quia propter omnia
bus membris suis promisit hoc primum ut ubi est ipse
et nos cum illo sumus nec poterat non fieri quod omnipotens
et pater se velle dicitur omnipotens filius. vna vero est patris et
filii voluntas. et si negligere nondum promittit infirmi-
tas. credat pietas. Quantum ergo attinet ad creatu-
ram in qua factus est ex semine dauid secundum carnem. eo-
modo dicere potuit. ubi ego sum. ut ibi esse se dice-
ret ubi fuerat mox futurus. In celo ergo nos futu-
ros esse promittit. Illo enim forma sua lata est. quod sump-
sit ex virgine. et ad dexteram patris collocata. **E**x
xxvij. mo. Ubi est quod rursum dicitur. non ascendit
in celum nisi qui de celo descendit. que sibi in visibus suis
non discrepat. quia enim membrorum suorum caput dominus factus
est repulsa reproborum multitudine solus etiam est nobis
secum. et sic nos cum illo vnum iam facti sumus unde solus ve-
nit in se illuc etiam solus redit in nobis. **A**ugustinus. Quod
vero attinet ad formam dei in qua equalis est patri. si se-
cundum eam velimus intelligere quod dictum est. ubi est
sumus. et illi sint mecum. Abscedat ab animo omnis imagi-
natio corporalius cogitatio. et non inquiretur equalis pa-
tris filius ubi sit quoniam nemo inuenit ubi non sit. Pro-
pterea non eis satis fuit dicere. Volo ut ubi ego sum
et ipsi sint sed addidit mecum. **A**lle enim cum illo magis
bonum est. **M**isisti et miserari possunt esse ubi est ille. sed

beati soli sunt cum illo. et ut de visibili quous longe dis-
simili qualescumque sumamus exemplum sicut cetera edam si
ibi sit ubi lux est. non est tamen ipse cum luce. sed absens
est a presentia. Ita non solum infidelis sed etiam fidelis
et si esse nunquam possit ubi non sit christus non tamen est ipse
cum christo p[er] spem. Nam fidem non est dubitandum
esse cum christo p[er] fidem sed hic de spe illa dicebat. In
qua videbimus eum sicut est. vnde adiunxit ut videat
claritatem meam quam michi. ut videant dicitur non ut tra-
dant. Fidei merces est ista non fides. **C**onsequenter. Non
autem dicit ut prospere gloriam meam. sed ut videat. hoc
occulce ministerium quoniam omnis requies ubi est filius dei vis-
dere. Dedit autem et pater claritatem quam cum genuit.
Augustinus. Cum ergo viderimus claritatem quam dedit
pater filio. etiam si etiam dicit hoc loco intelligamus. non quam
pater equali filio gignens eum dedit sed quam factus homi-
nibus filio dedit post mortem crucis. tunc fiet iudicium tunc
tollet impius ne videat claritatem domini. Quam si illa
qua deus est. si ergo secundum id quod filius est deus
accipiamus hoc dictum. Volo ut ubi ego sum et ipsi
sint mecum in patre cum christo enim qui cum dicitur
isset. Et videat claritatem meam quam dedisti michi conti-
nua subiunxit. Quia dilexisti me ante constitutionem
mundi. In illo enim dilexit et nos ante constitutionem mundi
et tunc predestinavit. quod in fine factus est mundi.
Hec dicitur claritatem igitur vocat dilectionem qua ipse
dilectus a patre ante mundi constitutionem in illa clari-
tate et nos dilexit ante constitutionem mundi. **C**onsequenter
Postquam ergo p[er] fidelibus orauit et tot illis prospera
promisit ponit quoddam primum et primum ministerium
dignum dicens. Pater iuste mundus te non cognouit. quasi
diceret. ego cuperem cunctos homines consequi dida-
bona que quidem p[er] fidelibus implorem. Sed quia igitur
norauerunt te ideo non contingunt gloriam et coronas.
Consequenter. Videatur autem michi hoc et anxius dicere quoniam
eum qui ita bonus et iustus est agnoscere noluerunt.
Non igitur hoc est quod iudei dicunt quoniam ipsi quidem te
cognoscunt ego vero ignoro. sed conuerteris. vnde scribitur
dicit. Ego autem cognoui te et hi cognouerunt quia tu
me misisti. et notum feci eis nomen tuum. et notum faci-
am p[er] spiritum sanctum eis perfectam cognitionem dando. Si
autem didicerunt quis es tu sciet quia ego non sis
separatus a te. sed valde amatus et primum filius et comun-
dus. Hoc vero quasi dicitur ut ego inueniam in eis et sic
fidem que est in me et amorem seruabunt certissime
Et hoc est quod subditur. ut dilectio qua dilexisti me
in ipsis sit. et ego in ipsis. Quasi diceret. Ipsi me
amantibus ego maneo in eis. **A**ugustinus. Vel aliter.
Quid est eorum cognoscere nisi vita eterna quam modo
damnato non dedit. reconciliato dedit. propterea itaque
mundo non cognouit quia iustus est. Hoc mentis est
ut non cognosceret retribuisti et propterea mundus
reconciliatus agnoscit quia misericors es. Et ut cogno-
sceret non ei merito. sed gratia subuenisti. Demque sequitur
Ergo autem cognoui te. Ipse factus est deus natura
homo autem de spiritu sancto et virgine ineffabili gra-
tia. Demque gratia dei p[er] ipsum christum est. **E**t hi cog-
nouerunt ipse est mundus reconciliatus. Sed ideo quia
tu me misisti. Ergo gratia cognouerunt. Et notum
fecit eis nomen tuum p[er] fidem. et notum facias p[er] spem

de dilectio qua dilexisti me i ipis sic . Qualis e ista locutio . tali r aptus vsus est . bonu certamen certam no ait . bono certamine qd vscitatus diceret . quo aue dilectio qua pater dilexit filium . esset i nob si qa membra a sum . r i illo diligimur . cum ipe diligitur . id est caput r corpus . r id subuaxit . Et ego in ipis . est em in nob tamq in templo suo . nos aut in illo fm q caput nrm est .

Capitulum xviii.

Hec cum dixisset ihesus egres- sus est cum discipulis suis tras- torrentez cedron vbi erat hortus in quem introiit ipe r discipuli eius . Stabat autez r iudas qui tradebat eum locum quia frequenter ihesus conue- rat illic cum discipulis suis .

Aug. Terminato sermone quem post cenam dñs ad discipulos habuit adiuncta oratio quam dixerat ad ptem . a passione iohannes euangelista sic exorsus est dicēs . **Hec** cū dixisset ihesus egressus est cū discipulis suis trans torrentē cedron ubi erat hortus in quem introiit ipe r discipuli eius . Non autem continuo hoc factū est cum ea illa finita esset oratio . sed alia quedā sūt inē posita . que ab isto pmissa apud alios euangelistas legūtur . **Aug.** de con . euan . **F**acta est em cōuentio inter eos quis eorū videretur esse maior . sicut lucas cōmemorat . dixit etiam ipe petro . sicut ipe lucas subiungit . **E**cce sabbathas expectat vos ut erubesceret . sicut in beu . r cetera que ibi sequūtur . **E**t hūmo dicto . sicut matheo r marce cōmemorant . exierunt i montem oliueti . contexit ergo narrationē matheo r dixit . **T**unc venit ihesus cū illis in villam que dicitur getsemani . iste locus ē que cōmemorat hic iohes . vbi erat hortus in quem introiit ipe r discipuli ei . **Aug.** sup ioh . **A**d hoc g^o valeat qd dictum est . **Hec** cum dixisset . ut non eu ante opmemur ingressum q illa vba finiret . **Cns.** **S**z ppter quid non dixit . **C**essans ab oratione venit ihesus qm oratio illa fuit loquela ppter discipulos facta . **D**e nocte aut vadit r flumen pertransit . r pperat ad locū p ditioni cognitum . auferens his q inhiabātur labore . r ostendens discipulis qm volens ad mortē venit . **Alchui.** **D**icit aut trans torrentem cedron . id est cedronum gemitu em est grecus . **T**ransit torrentem qā de torrente passionis bibit ubi erat hortus . ut peccatū quod in hortu cōmissum fuerat . in hortu deleat . **P**aradisus em hortus dilitiarum interpretatur . **Cns.** **N**e aut audiens hortum eū occultan estimes subiungit . **S**tabat aut r iudas q tradit eum locū . quia frequenter ihesus conueerat illic cum discipulis suis . **Aug.** **I**bi ergo lupus cūna pelle contēd^o r inter oues alto patrisfamilias consilio toleratus dididit . vbi ad temp^o exiguum dispergeret gregem inhiabēs appetendo pastorem . **Cns.** **M**ultotiens autem ibi cum discipulis ihesus singulariter conuenerat . de necessarijs loquens r que non erat fas alios audire . **F**act aut hoc in montib^o r i hortis maxime pup . a tumultu mōrens semp locū

ne inēs impediatur ab asiditōe . **J**o aut iudas illuc venit qm multoties xpc extra pnodabat iussz aue ad domum si putasset eū ibi inuenire dormientem . **Chroph.** **N**ouerat etiā dñm iudas festo tempore consuuisse semp docere discipulos aliquid sublime . **E**rat aut solitus docere huiusmodi mystica i talib^o locis . **A**c qm tunc dies erat sollemnis arbitratus ē illum esse illic r disserere discipulis que ad celebritatem speda bat . **J**udas ergo cum accepisset cohortem r a pontificibus r phariseis ministros . venit illic cum laternis r facibus r armis . **J**esus itaq sciens omnia q ventura erant sup eum processit r dicit ad eos qz queritis . **V**nderunt ei **J**esum nazarenum . dicit eis ihesus ego sum . **S**tabat aut et iudas q tradebat eū cū ipsis . **V**t ergo dixit eis ego sum abierunt retrosum r ceciderūt in terram . **I**terū ergo interrogauit eos quem qritis . **I**lli aut dixerunt ihesum nazarenū . **R**edit ihesus dixi vobis . qā ego sum . **S**i ergo me queritis sinite hos abire . **V**t imple ref sermo qz dixit qz quos dedisti michi ex eis nō perdidit quenq .

Blosa. **O**nderat euangelista qd iudas ad locum ubi xpc erat aduenire potuēt . nunc ostendit quo illuc puenit dicens . **J**udas ergo cum accepisset cohortem r a pontificibus r phariseis ministros venit illic cum laternis facibus r armis . **Aug.** **C**ohors non iudeorum . **S**ed militum fuit . **A**presi de itaq intelligatur accepta tanqz ad tenendum rem seruato ordine legitime potestatis ut nullus tentibus auderet obhsistere quamqz r manus tanta fuerat cōgregata r sic armata veniebat ut uel terret vel etiam repugnaret si quis qz xpm defendere auderet . **Crisostom.** **S**ed qualiter cohorti sua serunt quia milites erant . pecuniarum grada omnia facere medicantes . **Chroph.** **F**aces autem afferunt r laternas . ne xps latēs in tenebris fugeret . **Crisostomus .** **M**ultotiens autem alias miserunt comprehendere eum sed non valuerunt . **V**n manifestus est q tunc spontē seipsum dedit . **P**ropter quod subditur . **J**hesus autem sciens oia que ventura erant super eum . processit r dixit ad eos . **Q**ues queritis . **Chrophilus .** **Q**uerit autem non vt volens scire . **N**am utiq nouerat omnia que ventura erant sup eum . sed ostendere volens quoniam cum presens esset ab eis videri nō poterat . vel discerni . **N**am sequitur . **D**icit eis ihesus . **E**go sum . **Crisostom.** **I**n medio enim eorum existens excecavit eorum oculos . **Q**uoniam enim non tenebre causa erant indicauit euangelista dicens . quoniam habuerunt lampades . **S**i vero lampades non essent a voce saltem debebāt agnoscere eū . **S**i vō r illi ignorabant . qualē iudas ignorauit qui cum eo fuerat continuo . **E**t ideo subdit . **S**tabat autez r iudas qui tradebat eū

Stabat aut r iudas qui tradebat eū . **U**t aut hoc ihesus ostendit . nec videri possent . **U**nde subditur . **E**rgo retrosum ceciderunt . **V**bi nūc mlti cōmemorant vna vox tuam sine celo vllō ptebat in carne . **E**stabatur humis occidend^o a tenebris . **D**icit hoc fact^o . **E**t dicit xps . r a iudaeis r m terrā cadit . **D**icit aut . **E**t dicit . **G**radu i faciem . **O**nis qui post se cecidit . **V**o ante se cecidit . **Q**uia i inuisibilib^o . **I**bi corruunt vbi nō possunt . **I**bi sponat deiciunt ut cecidit . **Q**uia tur . **Cns.** **D**icit hoc mduxit vt eū tradens manifeste eos reuocare . **S**z habet e reuocatio dicit . **V**n sequitur . **Q**ueritis . **I**lli aut . **D**ixi vobis . quia ego sum . **S**i non reuerit queqz volum apprehendi nō qd . **S**i nec ipse faceret tenere volentib^o . **A**m iam tenebūt e . **S**z vnde subdit . **I**re . **Cns.** **Q**uā ad hoc cōmune est . **M**ā hortū ad suos . **Aug.** **I**nimico nant scilicet nunc . **Cns.** **V**nde e . **E**oz pposita . **S**ed v . **U**ngit . vt imple . **S**i mlti non p . **N**on hanc dixit . **L**ista vō r de pres . **Q**d aut n erāt pos . **R**entur perderet . **D**ant . quomodo . **S**ymon ergo . **D**uxit eū r p . **D**icit eius auricu . **S**eruo malch^o . **T**e gladiū tuū . **D**icit michi pate

Stabat autē et iudas qui tradebat eū cum ipsa. Fe-
cit autē hoc ihesus oīs qm̄ nō solum op̄tendere eū nō
possent s; nec videre in medio certōm n̄ ip̄e cōcedere
ret. Unde subditur. De ergo dixit eis ego sum. abi-
erunt retrosum et ceciderunt in terram. **Aug.**
Vbi nūc m̄licū cohortes vbi terrar. et mummē ar-
morū. vna vox turbam odij s; ferocē armisq; terribi-
lem sine vello vllō percussit. repulit. stravit. De em̄
lacebat in carne. et sempiternus dies ita mēbris oculi
cabatur humanis ut cū lateris et factis quezeretur
occidēdus a tenebris. qd̄ indicatur. facie qui iudicā-
tus hoc fecit. Et nunc vbiq; p̄ euangeliū ego sum
dicit x̄ps. et a iudeis expectat antix̄ps. ut retro r̄de-
ant. et in terrā cadant qm̄ deserētēs celestia. terrena
desiderant. **Greg.** sup̄ ezechielē. Quid ē autē hoc
q̄ dedit i faciem. et reprobi retrosum cadunt n̄ q̄
omnis qui post se cadit ibi cadit. ubi non videt. Qui
vō ante se cadit. ibi cadit ubi videt. Iniqui q̄
quia i multib; cadunt. p̄ se cadere dicunt. quia
ibi corruunt vbi quod tūc eos sequit. modo videre
nō possunt. Iti vō quia i istis visibilib; semetipsos
sponte desciūt ut in multib; erigātur. quasi in fa-
ciem cadunt quia timore cōpuncti videntes humiliā-
tur. **Ch.** Demū ne quis dicat qm̄ ip̄e iudeos ad
hoc induxit ut eū occiderent seipm̄ in manib; eorū
tradens manifeste ostendit eis omnia que sufficiebant
eos reuocare. Sed q̄ p̄manebāt i malicia et nullā
habebāt excusationē. tunc seipm̄ in manibus eorū tra-
didit. **Uñ** sequitur. **Ita** ergo interrogauit eos. que
queritis. **Alii** autē dixerūt ih̄m nazarenū. **R̄dit** ih̄s
Dixi vobis. quia ego sum. **Aug.** Audierāt p̄mo
ego sum. s; non replenderant. q̄ hoc voluit. qui po-
tuit quecūq; voluit. vep̄ si nūq; se ab eis p̄mitteret
apprehendi nō q̄dem illi faceret. p̄pter quod venerat
s; nec ip̄se faceret p̄pter quod venerat. Proinde q̄a
tenere volentib; et non valentib; ostendit potestātē su-
am iam tenebūt eū ut faceret de nescientib; voluntatē
suā. vnde subdit. Si ergo me queritis. hinc ab-
ire. **Ch.** Quasi diceret si me queritis. nihil vob
ad hoc cōmune est. Ecce meipm̄ trado vob̄ q̄ ad vlti-
mā horā ad suos dilectōis p̄seruantiam demonstrāo.
Aug. Inimicos iubet et hoc faciunt qd̄ iubet. Si
nam scilicet nunc eos abire. quos non vult perire.
Ch. Unde euangelista ostendens q̄ h̄ non fuit
eorū p̄posita. sed v̄tus ei⁹ qui cōprehensus fuerat sub
iungit. ut impleret hinc quē dixit. quia quos dedi-
sti mihi non p̄didi ex eis quēq;. Perditionē autem
non hanc dixit que mortis. s; illā eēt nam euange-
lista vō et de presenti morte id accepit. **Aug.** Nun-
q̄ autē n̄ erāt postea mortui. **Cur** ergo si tuc more-
rentur perderet eos n̄ quia nondū in eum sic crede-
bant. quomodo credunt quecumq; non perire.

Simon ergo petrus habens gladium e-
duxit eū et percussit pontificis seruum et abscidit
eius auriculā dexteram. Erat autē nom̄
seruo malchus. Dixit ergo ih̄s petro Mit-
te gladiū tuū in vaginam. Calicem quē da-
dit michi pater non vis ut bibam illum.

Ch. Petrus cōfessus in p̄dicta voce dñi et in his
que iā facta erāt armat aduersus eos qui sup̄enerāt
vnde dicit. Simon ergo petrus habens gladium eduxit
eum et percussit pontificis seruum. Sed qualis q̄ iussus
erat nō peram h̄re neq; duo vestimenta gladiū h̄re
mibi videt hūc formidās p̄parasse dudū. **Ch.**
Vel ad op̄agni illo indigens ferebat hūc eiaz p̄-
cenam. **Ch.** Sed qualiter qui iussus erat non ala-
pam dare homicidā fuit. Quia maxie non se vlti-
mū est. **Uñ** autē nō se vlti ferebat s; magis demū
neq; perfecti adhuc erant s; videbis. postea petrum
videri eum et humilē ferētē. **Uñ** sine causa autē s̄
dit. Et abscidit ei⁹ auriculā dexteram. Videtur em̄
mibi impetū apostoli significare q̄ n̄ ad ip̄m caput im-
petum fedit. **Aug.** Solus autē h̄ euangelista eoz nō
men serui hui⁹ expressit. cū dicit. Erat autē nomen
seruo malchus. s; lucas solus q̄ ei⁹ auriculā dñs tēge-
rit et sanauit eum. **Ch.** Tūc em̄ miraculū fere-
re et erudire nos qm̄ eis qui malefaciunt bñfacere oportet
et v̄tutem reuelans suam. **Nomen** autē p̄terea
posuit euangelista ut his q̄ tunc legere liceret. q̄
vere si de factū sit. Seruū autē eum s̄m̄ pontificis
dicit. q̄a magnum est qd̄ factū est. non solū quia cura-
uit sed quia curauit eum qui sup̄ eum venerat. et
paulo post alapā datur⁹ erat. **Aug.** Malchus autē
mēp̄tatur regnator. qd̄ ergo auno p̄ dño iputata
et a dño sanata significat n̄ auditiū amputata vetusta-
te renouatū ut sit in nouitate sp̄s et nō in vetusta-
te litere. Quos cui p̄stetū fuerit a x̄po q̄s dubitare
regnator esse cum x̄po. **Ch.** autē seru⁹ inuenus est
et h̄ ad illam p̄tinet vetustatem q̄m seruitutē gr̄e
s; cum accessit sanctas figurata ē et libertas. **Ch.**
Vltimo autē dextere serui p̄ncipis sacerdotū sig-
erat surditatis eoz. q̄ p̄opus impud p̄bo sacerdotū
inoleuerat. **Ch.** autē denuo restitua sit auris signifi-
cat vltimam reparationē intellect⁹ in israelitis venē-
te helia. **Aug.** Factū autē petri dñs improbauit et
p̄gredi vltra p̄hibuit. **Uñ** sequitur. Dixit ergo ih̄s
petro mitte gladiū in vaginā. et n̄ ille ad patētiam
cōmūend⁹ fuit et h̄ ad intelligētiā p̄scribendum
Ch. Non solū autē m̄m̄s eū cohibuit. ve-
mathe⁹ refert s; et alē p̄solat eum dicens. Calicem
quē dedit michi pater. nō vis ut bibam illum. **Ch.** ostendit
q̄ n̄ non illoz. v̄tus q̄ h̄ebant erāt. sed sue cōcessio-
nis. et q̄ nō est deo p̄trari. s; obediens vsq; ad mor-
tem. **Ch.** In eo autē q̄ ip̄m calicem dicit q̄ sibi
grata et acceptabilis p̄ salute mortaliū mors videa-
tur ediffere. **Aug.** **Ch.** autē a p̄re traditū sibi dicit
calicē passionis. Illud ē qd̄ ait ap̄tus. Pro pro filio
non peccat. sed p̄ nobis omib; tradidit eum. Verū
anteor calicis hui⁹ est etiam ip̄e q̄ bibit. **Uñ** idem
ap̄t⁹ dicit x̄ps dilexit nos. et tradidit seipm̄ p̄ nos

Cohors ergo et tribunus et militi iudeo-
rū apprehēderūt iesū et ligauerūt eū. et adduxe-
rūt eū ad annā p̄mū. Erat em̄ socer cayphē
qui erat pontifex am̄ illius. Erat autē cay-
phas qui consiliū dederat iudeis quia ex-
pedit unum hominem mori pro populo

Cheop. Peradis cunctis que sufficient habant ad phibendum iudeos cu illi hoc nequaquam discernere rent. tuc duci se pmisit. vnde dicit. **C**ohors ergo et tribunus et ministri iudeorum comprehenderunt ihum. **A**u. Complenderunt ad que non accesserunt. nec audierunt. accedite ad eum et illuminamini. Si enim sic accederent non eu manibus occidendum. si reaptendu corde splenderent. nunc autem quoniam eu illo modo splendere ab eo longius recesserunt. **S**equitur. **E**t ligauerunt eu a quo solui potius velle debuerunt. et erant forte in eis qui postea liberati ab eo dixerunt. **D**irupisti vincula mea. postea vero quoniam persecutores tradiderunt iuda dominum ligauerunt ut intelligatur iudas non laudabilis voluntate traditionis huius. sed scelens voluntate damnabilis subdit. **E**t adduxerunt eu ad annam primam. **C**onf. **P**re delectatione eius habitant in his que fiabant. quasi trophæum statuentes. **A**ug. **N**ec tacet causa cuius ita factus sit subdicens. erat enim sacer caiphas qui erat pontifex anni illius. **O**derunt et mattheus cum id breuius narrare voluisset eu ad caipham ductum fuisse come morat quia et ad annam primo ideo ductus est. quod sacer esset fuerit. ut intelligendum sit hoc eundem caipham fieri voluisse. **H**eda. **Q**uam dum a consimili pontifice dānaretur. ipse quoniam minoris cunctis re habere. **V**el fortassis sic domus consita erat. ut pretere eam non possent. **S**ive diuinitus datum est ut qui erant a sine sanguine locarentur in scelere. **S**ed quod dicit quod esset pontifex anni illius. sonat contrarium legi. **I**n qua preceptum erat. ut vnus esset pontifex filius quo mortuo succederet ei filius eius. **S**ed iam pontificatus ambitione erat infusus. **A**lehu. **R**efert enim iosephus istum caipham vniuersi anni sacerdotum redemisse. non ergo mixtum si iniquus pontifex inique iudicauerit. sepe qui per auariciam ad sacerdotium accedit. per iniusticiam in eo seruatur. **C**onf. **N**on autem audire vincula. auditorum tumulueus recoluit. propterea quoniam mors eius fuit orbis terrarum. **V**nde sequitur. **E**rat autem caiphas qui consiliu dederat iudeis qui expedire vniu hominem mori. **P**ro. **T**anta enim est venientis superabundantia ut eum imitari eam personent.

Sequatur autem ihesu. **S**imon petrus et alius discipulus. discipulus autem ille erat notus pontificis. **E**t intrauit cum ihesu in atrium pontificis petrus autem stabat ad ostium foras. **E**xit ergo discipulus alius qui erat notus pontificis et dixit ostiari et introduxit petrum. **D**icit ergo petro ancilla ostiaria. **N**on quid et tu ex discipulis es hominis istius. **D**icit ille non sum stabant autem serui et ministri ad prunas quia frigus erat et calefaciebant se. **E**rat autem et petrus cum eis stans et calefaciens se.

Aug. de con. euā. de petri temptatione que inter domini cocumelias facta est non eodem ordine omnes narant. **M**attheus ipse primo commemorat mattheus et marcus deinde petri temptatio. **L**ucas vero explicat primo tempta-

tioes petri. tunc demum dicit cocumelias. iohes autem incipit petri temptatio dicere cum dicit. **S**equatur autem ihum **S**imon petrus et alius discipulus. **A**lehu. **E**x deuotione sequatur magister quoniam a longe pro timore. **A**u. **Q**uis sit autem ille alius discipulus non temere affirmandum est quia tacetur. **S**olet autem se idem iohes ita significare et addere quem diligebat iohes. fortassis ergo et hic ipse est. **C**onf. **S**e autem occultat humilitatis gratia. **E**t in hic magna similitudine enarrat. quoniam omnino fugientibus ipse sequitur. si preponit sibi petrus et sui ipsius coaduersus est mensse. ut discas quoniam certus alijs enarrat ea que facta sunt in atrio quasi intus exiis. **S**uccidit autem propriam laudem subdicens. **D**iscipulus autem ille erat notus pontificis et intrauit cum ihesu in atrium pontificis. non enim hoc ut magnum quid de se ipso ponit. sed quia dixit quod intrauit cum ihesu solus. ut non estimet hoc excelsi se mentis esse addidit causam. **I**gnem petrus venisse illuc. amoris fuit non merasse autem intus timoris. **V**nde sequitur petrus autem stabat ad ostium foras. **A**lehu. **F**oris stabat qui negaturus erat dominum. nec erat in christo. qui christum phisem non erat ausus. **C**onf. **S**ed quoniam et petrus intraisset vnus domum si ei concessum esset iudicauit sedens exiit ergo discipulus alius qui erat notus pontificis et dixit. **H**oc et introduxit petrus. **I**ohes autem ipse eu non introduxit quia christo adherere et sequi eu. **S**equitur. **D**ixit ergo petrus in illa hostiana. **N**unc quid et tu ex discipulis es hominis istius. **D**icit ille. **N**on sum quod dicit o petre. nonne primo dixit isti et si oportuerit etiam meam per te ponam. **Q**uid ergo factum est. quoniam nec hostiane fers interrogatio. **N**on erat miles qui interrogabat. sed hostiana vilis. neque dicit seductio discipulus es. sed hominis istius quod miseratus erat. **D**icit autem nunc quid et tu quia iohes me eras. **A**ug. **S**ed quod mixtum deo vna potuit homo autem falsa presumptus. **L**uce in ista que incerta est negatio petri debemus aduersare. non solum ab eo negari christum qui dicit eu non esse christum sed ab illo etiam qui negat se esse christianum. dominus enim non accepit petro discipulum meum et negabis. si me negabis. **N**egauit ergo ipsum cum se negauit esse discipulum. quod autem alio isto modo quoniam se negauit esse christianum. **Q**uam multa postea etiam pueri et puelle potuerunt mortem per christi phisio ne omnem et regnum celorum foris intioris. quod tunc ille non potuit qui clauis regni eius accepit. ecce vnde dicitur. **S**imite hos abire. quia quos dedisti mihi. non potidi ex eis quoniam vnus enim petrus si negato christo hinc iret quod aliud quoniam preter. **C**onf. **I**ohes de pe. lx. **I**ohannes ad diuine prouidentie secreta pmisit ut primo ipse laberet petrus quo erga peccatis durioris sententiam propter casus inuicem temperaret. petrus enim orbis terrarum doctor et magister peccauit et venia impetravit ut hinc indulgentie norma et regula iudicatio preteretur. **I**ohannes enim non angelis arbitros commissam sacerdotum potestatem. ne cum ipsi mitem peccaret in peccatoribus summa vindicaret. homo passibilis super homines ordinatur. **P**ropterea dum ipse in alijs suas recoluit passiones mitem apud eos se prebeat et benignum. **C**heop. **Q**uidam tamen manem quodam gratiam a prostantes petro dicunt quoniam negauit petrus quoniam volebat semper esse cum christo et sequi continue. **N**ouit enim quod si fieretur se esse discipulum discipulis diuideretur ab eo et non haberet ultra spadium sequendi videndique dilectum. **V**nde stabat

Unde stabat se ostendit omnino et excelsum suum et ministrum ad petrum se fratrem autem et propter. **N**on huiusmodi erat equo odio vno ac a carnis calore vix quasi ad prece recalcabat.

Pontifex discipulis eius. **I**ohes. **E**go pro semper docui in omnibus iudei. **C**onf. **T**us sum nihil.

Roga eos qui. **S**is. **E**cce hi scitis. **C**onf. **Q**uia x discipulus interrogat rogabat ihum de eum gratia eos adsum et nouari quasi nullo alio. **E**xplorat insuper na et cum alimodi aduersa mogis. **T**emulū pbat. **V**no amore interrogare potuisset sed dicit ita tepere nec se defendere.

Ego palam locutus goga et in templo. **T**o locutus sum in questione. **S**i enim lam si hostis pmie palam locutus est eo manifestus loquens. **U**ic enim et pabon ad alios. si intelligit sum mudo ac si dicit non erat palam discipulus loquens quod in occulto loquens. **C**heop. **I**n occulto locutus. **C**onf. **V**t loc estimabat trepidum audire suum ex superabundantia subdit quid me erit quo locutus ego. quasi dicit roga mimicos in hac verba confide hoc est enim venie micos quod inuocet.

Aug. Hoc est i eam ptem dom^o qua pilat^o tenebat si ipsa erat dom^o caiphe. Cur at non introierunt exponit subdens. Ut non examinarent. sed manducaret pascha. **Cnf.** Quod nunc iudei faciebant pascha. Ipe vo ante vnam die tradidit pascha. reuans suam occisione sexte ferie. qn vet^o pascha fiebat vel pascha dicit totum festum. **Aug.** Dies em agere ceperant azimoz. quibz dieb^o contaminatio illis erat in alienigena habitaculum inere. **Alch.** Pascha em aprie dicebat dies illa. q agn^o ad vesperaz qrea decima luna occidebat. septe vo dies sequentes dies azioz dicebant. in q^o nihil fermtati i domo eoz debuit inueniri. Sed tam dies paschalis muenit inter dies azimoz nominari ut apue matheum. prima aute die azimoz accesserunt discipuli ad ihm dice tes. vbi vis parem^o vbi comedere pascha. Pascha ec dies azimoz muamant nomian. sicut hic. vt manducaret pascha. Pascha em non imolatdem agni hic uocat que fiebat quicquidama luna ad vesperam. sed magnaz solennitate que xv luna celebrabatur. p^o agni imolat^o. Quartadecima em luna dñs sicut v alij iudei pascha celebrant xv luna qn magna solennitas celebrabat. est crucifix^o. quartadecima vo luna cepit esse imolatio. ex q capt^o est in orto. **Aug.** O impia cecitas alienigena iudias precouo contemnant timentant v fris innocens sanguinem non timentant. Nam q eam dñs erat v vite dator q ocidebatur. non eoz conscience. sed nesciente depetur. **Ch.** Si pilat^o vctuz pcedens mit^o ipsidē egredie. vñ sequr. **Exuit g^o** pilat^o ad eos foras. **He.** Nec at erat consuetudo iudeoz. vt que mor tas ream iudicarent vmdū presidi traderent. vt dū preses vmdū coneret intelligeret morti additum. **Cnf.** Sed videns eū ligatum v a tot dicitū nō est. maui hoc argumtum esse inalterabile. accusatio nis sed interrogat. Vnde sequr. Et dixit eis. Quā accusationē afferis aduersus hoīem hunc? Incōu mens em dicit esse iudicū eos rapuisse. suppliciu aē illi concedere. Sed illi reuētes ex directo accusa onem comēz vris qbusoam vtuntur. vñ sequr. re spōderunt v dixerunt ei. Si non esset h malefador non tibi tradidissent eum. **Aug.** Interrogetur atq; respondeat ab immundis spiritib^o liberati. cedi videntes mortui resurgentes. v qd omia supat. stul ti sapientes. vtrū sit malefador ihs. sed ista dicebat de qbus p phtam iam ipe pdixerat retribuēbant mala p bonis. **Aug.** de con. euan. Sed videndum ē. ne cōtra sit quod lucas dicit certa i eo dida esse crimia. Ceperunt aut illum inq; accusare. dicentes. Nunc muenim^o subuertentē gētem nraz. v pliben tem tributa dari cesari. v dicentem se xpm regem eē. Sed fm iohem videntē iudei noluisse dicere crimia vt eozū auctoritatem secue^o pilat^o quod ei objecerēt desineret querere. sed ob hoc em nocētem credē. q sibi ab eis tradi meruisset ergo intelligē debem^o v hoc didū esse v illud quod lucas cōmemorauit. mlt ta em dida v multa responsa sunt. Vnde in narratio ne sua quisq; posuit. qd satis esse iudicauit. **Ma** v ipe iohānes dicit qdam que obiecta sunt. que suis lo as videbim^o Itaq; sequr. Dicit ergo eis pilat^o ac

cipite eum vos v fm legem vestram iudicate eum. **Ch.** Quali diceret qm ad votum iudiciū posita v supbia. acsi nihil vnq; pphanum egeritis. ac cipite vos v damnate. Ego namq; nequaq; talis iudex efficiar. **Alch.** Vel hoc dicit. quasi diceret. vos qui legem habetis. scitis quid lex de talib^o iudicet. fm quod iustum esse scitis. ita facite. **Sequr.** Dixerūt ergo ei iudei. nobis nō licet interficere quē q^o **Aug.** Sed nōne lex eis pcepit. ne malefadoribus presertim seductorib^o adeo. quale istū putabat parant. Sed intelligendū est eos dixisse non sibi licere interficere quemq; ppter festi diei sanctitatem. quē celebrare iā ceperāt. Ita ne omnē sensū nimia malicia poidistis. vt ideo vos a sanguine innocens impollutos esse credatis. quia eum fundendū alben traditis. **Cnf.** Vel ideo ipsi eam nō interfecerunt quia multū de potestate eoz absisum erat eis ro manis reb^o subiactib^o. Vel aliter quia diceat eis. **Seqm** legem vraz interficite eum. volentes oñdere q peccatū ei^o non est iudicū dicunt. qm nō licet nobis. Non em fm legem nraz peccatū sed crimen ei^o est publicum. quia se regem dicit. vt quia eū crucifi gi cupiebāt vt eadē modo mortis eū diffamens. nō aut licebat eis crucifigere. Sed q alio mō interfici ebant mōstrat stephan^o ab eis lapidat^o. Et ideo sibi dicitur. vt sermo ihu impletur. quē dicit. significā qua morte esset mortur^o. qm scz iudeis crucifigere non licebat. aut dicit hoc euangelista. qm nō ab eis solū sed v a gentib^o debebat interfici. **Aug.** Sic em legit^o apud marcum vbi ait. Ecce ascendimus iherosolimā v fili^o hominis tradet^o pncipibus sacerdotū v scribis v erudent eū gentib^o. Pilat^o autē roma nus erat. eumq; in iudeā romani pñdez miserant vt ergo iste sermo ihu impletur. v ut eū sibi tradi tum gentes interficerent. noluerūt eum accipere dicentes. Nobis non licet sc.

Introiuit ergo iterū in pretoriū pilatus v vocauit ihesum v dixit ei tu es rex iudeorū. Et respondit iesus. I temetipso hoc dicis an alij dixerūt tibi de me? Respō dit pilatus. Nūquid ego iudeus sū? Gens tua v pontifices tui. tradiderunt te michi. Quid fecisti? Respondit ihesus. Regnum meum non ē de hoc mundo. Si ex hoc mūdo esset regnū meū miseri mei vtq; dcertaret vt non traderet iudeis. Nūc aut regnū me um non est hinc dixit itaq; ei pilat^o Ergo rex es tu? Respōdit ihesus. Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum. v ad hoc veni in mundum vt testimonium perhi beaz veritati. Omis qui est ex veritate au dit meā vocē dixit ei pñlat^o qd ē veritas. **Cnf. Pilat^o ab odio iudeoz enpi volens. iudic um nos peraxit in longum. Vnde d^o. Introiuit ergo iterū in pñtorium pilat^o v vocauit ihm. **Ch.** Ihesus. eo q magnā habet deo eo suspicō; pponēbat**

Proponebat aut omnia exquisita rimari amoto stze
pitu iudeoz vnde sequit. Et dixit ei tu es rex iude
orum. **Alchui.** His verbis ostendit pilat iudeos
obieasse hoc criminis vt diceret se esse regem iudeoz
¶ Cns. Vel hoc pilat a multis audierat qa vero
mibi illi habebat dicere. vt non multa fieret muesti
gatis. qd comunc dicebat. hoc in mediu ducere
vult. sequit. **¶ rñdit ihs.** A temetipso h dicit an ali
tibi dixerit de me. **¶ Theo.** Innuat ex h pilatu esse
vtecordem. ac indiscrete indicantē. **¶ Ac si diceret.** Si
hoc ex teipso loqueris pande signa mee rebellionis.
at si ab alijs pcepisti. inqñtōz fac ordina. **¶ Au.**
Sci ebat vtiq dñs. qd ipe interrogauit. qd ipe
respōsurus fuit. Sed tñ dicit voluit. nō vt ipe sciret
sed vt pseriberetur. qd voluit vt sciret. **¶ Cns.** nō
ergo ignorans interrogat. sed ab ipso acculari iu
deos volens. vnde sequit. **¶ Rñdit pilatus.** Nunqd
ego iudeus. **¶ Au.** Abstulit a se suspitōz q possēt
putari a semetipso dixisse id se a iudis audisse dñō
strans. vñ subdit. **¶ Vens tua.** pōtētes tui tradid
runt te mihi. **¶ Deinde dicit.** Quid fecisti. satis ostē
dit illud ei pro crimine obiectū. **¶ Tanq diceret.** Si
te regē negas quid fecisti vt tradaris mihi. quasi
mirū non esset si puniendū iudici tradere. qui se di
ceret regem. **¶ Cns.** Reducit aut pilatum hō val
de malum existētem. vñ vult ostēdere. q nō est homo
nū. sed de. vñ dei fili. vñ qd formidauerat pilatus
dissoluit tramiōz suspitōz. **¶ Vnde sequitur.** Rñdit
ihus. **¶ Regnū meū non est de hoc mundo.** **¶ Aug.**
¶ Hoc est qd bon. mgt scire nos voluit sed p nobis
demonstranda fuerat vana hoim de regno. opinio
sue genū siue iudeoz. a quibus id pilatus audie
rat. quasi ppter ea fuisset morte plectendus. q illi
cum affectu aucte regnum. **¶ Vel quōz solent regnata**
¶ nō mūre regnata. vñ videlicet cauendum erat. ne
hu regnum. siue romans. siue iudeis esset aduer
sum. **¶ Quod si interrogante pilato.** continuo respon
dit. non etiam iudeis. sed solis gentibus hoc de se
opinantibus respondisse videretur. **¶ Sed post respō**
¶ sionem pilati iam iudeis vñ gentibus oportunitus ap
¶ tui q respondit. Quasi diceret. **¶ Audite iudei vñ gen**
¶ tes. nō impediō dominationem vestram in hoc mū
do. **¶ Quid vultis amplius.** Venite credendo ad re
gnum quod non est de hoc mdo. **¶ Quid est em eius**
¶ regnum nisi credentes in eum. quibus dicit. **¶ De hoc**
¶ mundo non estis qñuis eos esse vellet i mundo. vnde
¶ vñ hic non ait. **¶ Regnum meum non est in hoc mun**
¶ do. Sed non est de hoc mundo. **¶ De mundo em est qd**
¶ hominum a deo creatum. sed ex adam vitata stirpe
generatum est. **¶ factum est autem regnum non iam**
¶ de mundo quicquid inde i christo regeneratum est.
¶ Sic enim nos deus eruit de potestate tenebrarum.
¶ vñ transtulit i regnū filij caritatis sue. **¶ Cnsolito.**
¶ Vel hoc dicit quoniam nō tenet regnum. vt hic re
ges terrē tenent. sed quoniam desu p habet prim
patum. qui non est humanus. sed multo maior. vñ da
no. **¶ Vnde subdit.** Si ex hoc mundo esset regnum
meum ministri mei vtiq decertarent. vt non trade
rer iudeis. **¶ Ostendit hic regni eius quod apud nos**

est. imbecillitatem. quoniam a ministris habet fortiter
dinem. superius vero regnum sufficiens est sibiphi
nullo indigens. **¶ Si igitur maius ē illud regnū vos**
¶ lens captus est seipsum tradens. **¶ Augustin.** Cū
autem probasset regnum suum non esse d hoc mun
do. **¶ si boit.** **¶ Nunc autem regnum meum non est hic**
¶ Non dicit non est hic. **¶ Nunc est em regnum eius vs**
¶ q ad finem seculi habēs intra se commixta zizania
¶ vs q ad messem sed tamen nō est hic. quia peregrini
natur in mundo. **¶ Theophilus.** **¶ Vel ideo non dicit**
¶ non est hic. sed non est hic. **¶ Nam regnat in mundo**
¶ vñ vteur eius prouisione. vñ iuxta votum cuncta di
sponit. **¶ Non est autem ab infimis constitutum reg**
¶ num eius. sed cœtus vñ ante secula. **¶ Cnsolito.**
¶ Nunc autem herendi accipientes occasionem alienaz
¶ eum esse a mundi conditione dicunt. **¶ Sed cum dicit**
¶ regnum meum non est hic. non priuat mundum
a sua prouidencia. vñ prelatione. sed ostēdit regnū
suum non esse humanum. neq corruptibile. **¶ Sequit**
¶ tur. **¶ Dicit itaq pilatus.** Ergo rex es tu. **¶ Respō**
¶ dit ihesus. Tu dicit quia rex sum ego. **¶ Augustin.**
¶ Non quia regem se timuit confiteri. sed ita dictum
est. vt neq regem se neget. ne regem se talem esse
fatatur. cuius regnum putetur esse de hoc mundo
¶ Adū est em. **¶ Tu dicit.** ac si diceretur. carnalis
carnaliter dicit. **¶ Deinde subiungit.** Ego in hoc nat
sum. vñ ad hoc veni i mundum. vt testimonium per
hibeam veritati. **¶ Non est producenda huius pronō**
¶ minis sillaba. q ait. **¶ In hoc natus sum. tanq dixe**
¶ rit. in hac re natus sum. sed corripienda. tanq dixe
rit. **¶ ad hoc natus sum. sicut vñ ait ad hoc veni in mū**
¶ dum. **¶ Vnde manifestum est eum temporalem natū**
¶ tatem suam hic commemorasse. quia incarnatus ve
nit in mundum non illam sine initio qua deus erat.
¶ Theophilus. **¶ Vel aliter.** **¶ Aucto per pilatum si**
¶ dominus esset rex. ego inquit in hoc natus sum. id
est ad hoc q rex sim. hoc enim ipso q a rege pro
ductus sum. me quoq testor fore regem. **¶ Cnsolito**
¶ Si igitur rex natus est. nichil n accipiens hē. **¶ P h**
¶ inquit veni vt testimonium perhibeam veritati hoc ē
¶ vt hoc ipm suadeam omib. vñ notandum ē. q suam
humilitatem ostendit dum dicitur quā malefactor
est ferebat silens. quando vero interrogat. ē de reg
no tunc locutus est ad pilatum. erudiens eum. vñ re
ducens ad altoza. **¶ Et ostēdit se mibi versutū opatū**
¶ esse p h q dicit vt dēstimoim. perhibeam veritati.
¶ Aug. **¶ Cum aut xpc testimonium perhibet veritati**
¶ testimonium perhibet sibi. **¶ Eius quippe est vox ego**
¶ sum veritas. **¶ Sed quia non omnium est fides.** adiun
git at q ait. **¶ Omnis qui est ex veritate audit vocem**
¶ meam audit vtiq interioribus aurbus id est obed
¶ mee vod. ac si diceret. **¶ credit mihi.** **¶ Quod vero ait.**
¶ Omnis qui ex veritate gratiam commendauit. qua
secūdum propositum vocat. **¶ Nam si naturam cogi**
¶ temus in qua creati sum. **¶ Cum omnes veritas cre**
¶ auerit quis non est ex veritate. **¶ Sed non omnes sē**
¶ quibus vt obediunt veritati. ex ipsa veritate presta
tur. **¶ Si ei dixisset.** **¶ Ois q audit vocē meā ex veritate**
¶ ē iō dicit. ex veritate putaret qa obtemperat veritati

Non at hoc di
die vocem meam
ex veritate qd
ex veritate est q
tum est. **¶ Cns**
fieri eoz que d
pit bis breuib
tas. **¶ Sequē em.** d
¶ Nam vere ab h
¶ incognita dum e
¶ Et cū hoc
¶ os vñ dixit eis
¶ Est aut confus
¶ vobis in pasc
¶ regem iudeoru
¶ sum dicentes
¶ aut barrabas
¶ Aug. **¶ Cum**
¶ do in mentem illi
¶ ozum qua soler e
¶ expectant vt re
¶ recoluisse moie
¶ eum valde volu
¶ hoc dixisset ier
¶ em q hoc quide
¶ oportebat aut e
¶ co vñ exiuit. **¶ C**
¶ responsum. quia
¶ vñ dixit eis ego
¶ Non dixit qui
¶ eum sciso sed p
¶ undant vt si nō
¶ tem obnoxii do
¶ consuetudo vob
¶ Meda. **¶ Nec**
¶ sed ex antiqua
¶ cordationem libe
¶ dimitter ē vñ
¶ ergo dimitte v
¶ li em ex eius co
¶ rum esse. tanq h
¶ de qua qui esse
¶ aut pilatus rel
¶ erant. sed fruct
¶ desiderans. nō ei
¶ romane pēatis
¶ i h qd dixit reg
¶ ihm pdit. illud
¶ crimamini vt
¶ iudeo quasi tale
¶ dico clamaueru
¶ rursum dicētes
¶ barrabas latro.
¶ liberastis nocen
¶ n fieret vñ pa
¶ reliquerūt salua
¶ die dñabol. su
¶ Barrabas aut

Non autem hoc dicit sed ait ois qui est ex veritate au
die vocem meam audit utiq. ac per hoc non ideo est
ex veritate qd eius audit vocem s; ideo audit quia
ex veritate est quia hoc illi donum ex veritate colla
tum est. **¶** **Cnfr.** Nec autem dicens attrahit et suadet
fieri eoz que dicunt audire. Ita demiq. et eum ce
pit his breuib. verbis ut quereret quid est veri
tas. **¶** **Seq.** em. dixit ei pilat. qd e veritas. **¶** **Cnfr.**
¶ Nam vere ab hominib. evanuerat et a cunctis erat
incognita dum essent increduli

¶ Et cu hoc dixisset itez. exiit ad iude
os et dixit eis Ego nullam in eo inuenio caz
Est au consuetudo vobis ut vnum dimittat
vobis in pasca. Vultis ergo dimittat vobis
regem iudeorum. Clamauerunt omnes rur
sum dicentes. Non huc sed barrabaz Erat
autem barrabas latro.

¶ **Aug.** Cum dixisset pilat. quid est veritas cre
do in mentem illi venisse continuo consuetudine iude
orum qua solet eis dimitti vnus in pasca. et ideo no
expedauit ut responderet ei iherus ne mora fieri eu
recoluisset morem quo posset eis in pasca dimitti. qd
eum valde voluisse manifestu est. vnde dicit. Et cu
hoc dixisset itez. exiit ad iudeos. **¶** **Cnfr.** Sciebat
em qd hec quidem indigebat tempore interrogatio
oportebat autem eum eripere ab impetu iudeoz. idcir
co et exiit. **¶** **Alch.** Vel non expedabat audire
responsum. quia forte indignus fuit audire. sequit
et dixit eis ego nullam in eo inuenio causam. **¶** **Cnfr.**
Non dixit qui a peccatis et dignus est morte donata
eum festo sed pmi ca exculans tuc rogat ex supab
undanti ut si nollet eum ut innocetem dimittere sal
tem obnoxii donaret tempore. ideoq. induxit. est au
consuetudo vobis ut vnum dimittat vobis in pasca
¶ **Heda.** Nec consuetudo non erat legis preceptu
sed ex antiqua patrum eradicione descendit ut ob re
condationem liberationis ex egipto vni tna die pasce
dimittat et vindum deinde exhoratue dicit. vultis
ergo dimittat vobis regem iudeorum. **¶** **Aug.** Quel
li em ex eius corde non potuit iherus regem iudeo
rum esse. caq. h ibi sicut in titulo ipsa veritas fixerit
de qua quid esset interrogauit. **¶** **Cnfr.** Dulere
autem pilatus respondet per hoc qd in nullo iherus
erant. sed frustra inquietatur ad eis velut regnum
desiderans. no eu em qui se regem assereret ac emulu
romane patus romao. vicari. absoluisse. quia obr
i h qd dixit regem iudeoz. absoluiam p. sus innoxii
ihm pdit. illud itq. iudeos. Quasi diceret. que vos
crimiamini ut regem se putant. hunc ego absolui
iudeo quasi talem no exitem. **¶** **Aug.** Sed hoc au
dit clamauerunt. vno seqtur. Clamauerunt omnes
rursum dicentes. Non hunc sed barrabam Erat au
barrabas latro. **¶** **¶** Non reprehendim. o iudei qd p pasca
liberastis nocentem. sed occidistis innocentem. qd tñ
h fieret v. p. pasca non fieret. **¶** **Heda.** Quia ergo
reliquerunt saluatorem et petuerunt latronem. vsq. ho
die dyabol. sua latrocinia exerceat in ipos. **¶** **Alch.**
Barrabas autem interpretat iste filii. magistri eoz. id e

dyaboli qui huic latroni in suo scelere iudeis in sua p
fidia magister fuit.

Capitulum. xix.

Tunc ergo apprehendit pilatus
ihesum et flagellauit eum. Et mi
tes placentes coronam de spi
nis imposuerunt capiti eius. et
veste purpurea circumdederunt eum. Et ve
niebant ad eum et dicebant Ave rex iudeorum
et dabat ei alapas. Exiit itez. pilatus fo
ras et dixit eis Ecce adduco eum vobis fo
ras ut cognoscatis quia nullam in eo causa
inuenio. Exiit ergo ihesus portans spine
am coronam et purpureum vestimentum Et
dicit eis. Ecce homo.

¶ **Aug.** Cum iudei clamassent non ihm sibi dimitti
a pilato velle p pasca. sed barabam latronem. **¶** **Heda.**
Tunc ergo apprehendit pilat. ihm et flagellauit. h
pilat. non ob aliud se esse credend. est. h ut eius in
urijs iudei locati. sufficere sibi estimaret. et vsq. ad
eius mortem seuire desideret. hoc pertinet qd
idem preses etia coronam suam pmisit facere que se
quatur. aut fortassis et iussit. Dixit em qd vnde se
cerme milites. pilatum tñ id iussisse non dixit. **¶** **Seq.**
tur em. Et milites placentes coronas de spinis. impo
suerunt capiti ei. et veste purpurea circumdederunt
eum. et veniebant ad eum. et dicebant Ave rex iudeoz.
et dabant ei alapas. **¶** **Cnfr.** Quia em pilat. eu dix
it reges iudeoz. scema et cōnemelie de reliquo impo
nunt. **¶** **Heda.** Nam p dyademata. spine illi impo
suerunt coronam et p purpureo vestimēto quo re
ges veteres utebant. vestes purpureas et arcū dē
vbi non debet videri strariū quod mathe. dicit. ar
cundidisse clamidem cocineam. quia ut origenes ve
fert vni. sunt maxime cocce. et purpura. Coccule ei
madunt et ex his gutte sanguinis fluunt. ex quibus
verusq. genens tangit vestimentum. Et quia hoc
milites illudēdo facerent nobis tñ operabant miste
ria. Nam p spineaz coronam nostrorum designatur
peccatoz susceptio. que sicut spina terra nri corpo
ris gemmat. In vestimento purpureo caro ei pas
sionis subiecta significatur. Purpura etia vestitur
cum de tñuphis sandoz. martirum gloriatur. **¶** **Cri.**
Non autem in iudicio pii apis erat quod faciebant.
sed ad gratiam iudaicam hoc faciebant quia neq.
arce initum ab illo iussi iuerunt nocte. sed iudeis
pecuniarum gratia gratificantes omnia audiebant.
Tot autem et talis factis. ipse stabat silens. Tu vero
audiens hec. in mente habere continue et regem orbis
terraru et angelorum dñm videns cōnemeliam pati
entem. et omnia ferentē. silentio imitare. **¶** **Aug.** Sic
em implebant. que de se dicebat xpc. Sic martires
informabant ad oia que p secutores libere facere p
ferenda. Sic regnu quod h hoc mudo non erat. sig
num mundi non atrocitate pugnandi sed patendi
humilitate vincebat. **¶** **Cnfr.** De autem cōnium qd

a militibus factū erat ī eum videntes respirēt a passione coronatum ibm adduxit ad eos. vñ sequit. Exiit iterum pilatus foras & dixit eis. Ecce adduco eū vobis foras vt cognoscatis quia n̄ ulla in eo cām inuenio. **¶ Aug.** Nunc aparet n̄ ignorāte pilato hec a militibus facta. Sive iusserit ea sive pmiserit illa. scz causa quam supra diximus vt hec eius ludibria imici libentissime viderēt & vltimus sanguinem non sitrent. vñ sequitur. Exiit ergo ibus portās spineā coronam. & purpureum vestimentum nō clarus imprio sed plenus obproprio. Sequitur. Et dicitis. Ecce homo. Quasi diceret. Si regi inuidetis. iam parate quia abiectum videtis. Seruet ignomia frigescat inuidia.

¶ Cum ergo vidissent eū pontifices & ministri clamabant dicētes. crucifige crucifige eum dicit eis pilatus. accipite eū vos & crucifigite eum. Ego emz non inuenio in eo causam. Respondērunt iudei. Nos legem habemus & secundum legem debet mori. q̄a filiū dei se fecit. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit.

¶ Aug. Iudeoz inuidia p̄ xp̄i ignominia nō frige scit in ardere pot. & inereleat. vñ dicit. Cum ḡo vidissent eū pontifices & ministri clamabant dicētes crucifige crucifige eū. **¶ Cris.** Vidit ergo pilatus omnia manē fieri. vnde sequitur. Dicit eis pilatus. accipite eū vos & crucifigite. execrantis est hoc vbum & ad rem nō p̄cessā eos impellētis. Ipi em̄ ducebāt eum vt cum p̄iudis iudicio h̄ fieret. conagit autē cōtrarium iudicio p̄iudis eū magis absolu. vnde sequitur. Ego em̄ non inuenio in eo cām. Continē em̄ eum ab accusatōibz eruit. vnde manifestū est qm̄ & p̄iora p̄pter illoz concessit infamiam. Sed iudeos carnes nil horum in verecundiā conuertit. Nam sequitur. N̄ viderunt iudei nos legem habem. & secundum legem debet mori q̄a filiū dei se fecit. **¶ Aug.** Ecce alia maior inuidia parua quidem illa videbat velut affectate illicito ausu regie potestatis & tamē neutz sibi ibus mendaciter vsurpauit. sed vtrūqz verum est & vngenicū est dei filiū & rex a deo cōstitutus sup̄ sion montem sandam eius & verū q̄ nunc demonstrat n̄ quanto erat potentior. tanto malle esse patētor. **¶ Cris.** Ad iudicē em̄ ipis disputantibus silebat. Implēs p̄betū illud q̄ nō aperuit os suū in humilitate sua iudiciū eius sublatū ē. **¶ Au.** de con. euan. Hoc autē potest cōgruere ei quod lucas commemorat in accusatione iudeorum didum. Hunc inuenim⁹ subuertentem gentem nostraz vt adiungatur quia filium dei se fecit. **¶ Cris.** Deinde pilatus quidem timet ab ipsis auditis & formidat ne forte verum esset quod dicebatur. & videtur inique agere. Vnde sequitur. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonē magis timuit. **¶ Beda.** Non timuit quia legem audiuit quia alienigena erat. s̄ magis timuit ne filium dei occideret. **¶ Cris.** Illi vero hoc dicentes. nō horruerūt. sed interficiū eum

pro quibus oportuerat aporare.

¶ Et in gressus est pretorium itez & dicit ad ihesum. Vnde es tu. Ihesus autem ē sponsum non dedit ei. Dicit ei pilatus. Mibi non loqueris. Rescis quia potestatem hēo crucifigere te. & potestatem habeo dimittere te. Respondit ihesus. Non haberes potestatem aduersum me vllam nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui tradidit me tibi maius peccatum habet. Et exinde que rebat pylatus dimittere eum.

¶ Cris. Pilatus timore cōcuss⁹ rursus iqd̄onē facit. vñ dicit. Et ingress⁹ est pretorium itez & dicit ad ihesum. Vnde es tu. Nō at vltima mēroga eūt quid fecisti. Sequitur. Huius autē responsi nō dedit ei. Qui em̄ audiuit qm̄ in h̄ natus sum & ad h̄ veni qm̄ regnū meū nō ē hinc cū debuisset r̄sistere & eripe eū. hoc quidē non fecit sed secut⁹ est iudaicum impetū. p̄terea ḡo nihil ei r̄ndit. qm̄ inuenter omnia mērogabat. Sed aliter operibus testantibz ei. volebat per s̄mo nes vincere & excusationes componere ostendens. qm̄ ad hoc venit. **¶ Augustin⁹.** Hoc autem silentium domini nostri ihesu christi. Non semel factum. collatis omnium euangelistarum narratōibus reperitur & apud principem sacerdotum & apud h̄ro dem & apud ipsum pilatum vt non frustra de illo p̄plexia precesserit. Sicut agn⁹ coram condente fuit sine voce. sic nō aperuit os suum. Tūc vñqz quādo interrogantibus non respondit. Quamuis enim quibusdam interrogatōibus sepe respondit. Cū propter illa in quibus noluit respondere ad hoc data ē de agno similitudo. vt in suo silentio non reus. sed in nocens haberetur. id est non male sibi consensus. qui de peccatis cōuinebatur suis. sed sicut mansuetus. qui pro peccatis conuinebatur suis. sed sicut mansuet⁹ q̄ p̄ peccis immolabatur alienis. **¶ Crisost⁹.** Quia igitur siluit. Sequitur. Dicit ergo ei pilatus. Mibi non loqueris. Rescis quia potestatem habeo crucifigere te. & potestatem habeo dimittere te. Vid qualiter seipsum condemnauit. Si enim in te totum positeum est. cuius gratia nullam cām inueniens nō absoluit. Quia igitur aduersus seipsum protulit. Respondit ihesus non haberes potestatem aduersus eū vllaz. nisi datū esset tibi desuper. Ostendens q̄ miam non simpliciter & secundum aliorum consequē dam hoc fit. sed iustice consummatur. **¶ Me** igitur audiens estimes eum ab omni erntum crimie subdit. Propterea qui eradet me tibi peccatū maius h̄. Et nimizum si datum erat neqz hic neqz illi obnoxij sūt crimibus. maniet dicit. **¶ Hoc** enim datum est. id est concessum achi diceret permisit hoc fieri. Nec propterea extra nequitiam sunt. **¶ Augustin⁹.** Ecce respondit p̄inde vbi nō respondebat non sicut reus sive dolus. sed sicut cuius silebat. vbi respondebat sicut pastor docebat. Dicamus ergo quod dixit quod & per apostolum docuit quia non est potestas nisi a deo. Et quia plus peccat qui potestati innocētē

Et quia plus peccat dum liuore tradit. cui⁹ maioris potestati illi potestatem. Quapropter non in fr̄stacē vllam id est quecūqz est tibi esset eū sic non em̄ tm̄ est rea q̄ tradidit me tibi. pe me tue potestati potestatem in me ex do q̄dem p̄feram in re sed id zelando h̄ mendo. Et id nō aut peccatum. & maḡ ill eū habet. vt eadē se. Dicit autē q̄ tradidit. Quia ergo patēs me metipm̄ p̄deret potestatem in me. tus laagebat. Vñ tus dimittere eum. es iam dudum eū. q̄ intelligendū est haberet peccatū oc.

¶ Iudei autē clamabant dicētes. dimittis nō es qui se regem facit ergo cū audisset. ras ihesū & sed. lychostrothos. Erat autē parva. Et dicit iudeis clamabāt. Tollite eum. pilatus respondit. Non dimittis nisi cesarem. Tunc vt crucifigere

¶ Aug. O maior iudei pilato. terro supius vbi dixerat debet mori. quia sicut aut clamabant dicit e⁹ cesaris. Dis e⁹. **¶ Cr.** S̄ vñ h̄ demate a carere a discipulis incedere & stolam & habitum legem nō timuit. mut ne occidere cesarē augrem. gēns aliene. vñ hos sermones ad nali. in loco qui dicitur habebat. **¶ Cr.**

Et quia plus peccat qui potestati innocētem occidē
dum liuore tradit. q̄ potestas ipsa si eum timore ali
cui⁹ maioris potestatis occidit. talē quippe de⁹ debe
rat illi potestatem ve esse eadē sub cesaris potestate
Quapropter non haberes inquit aduersum me po
tēstātē vllam id est quātulamcūq̄ habes. si hoc ipm
quicūq̄ est tibi esset datum desup. sed quia scio quam
tū sit. non em̄ tm̄ est vt tibi omnimodo liberū sit. p̄pe
rea q̄ tradidit me tibi maius peccatū habet. Ille ap
pe me tue potestati tradidit inuidendo. eu. do eandē
potestatem in me exeratur⁹ es metuendo. Nec tm̄
do q̄dem p̄fertim innocētē hoīem homo debet occide
re sed id zelando facere multo magis malū est q̄ si
mendo. Et id nō ait. qui me tibi tradidit. ipse habet
peccatum. tanq̄ ille non haberet. s; ait. maius pecca
tū habet. vt eadē se habere intelligeret. **Chropt̄.**
Dicit autē q̄ tradidit me tibi. id ē iudas vt eadē tur
ba. Cū ergo patēs n̄ium ihesus ediderit. q̄ si ego
me meti ipm p̄berem. ⁊ pater concederet nō haberes
potestatem in me. ex hoc pot⁹ ipm absolueret pila
tus saeagebat. Vñ seq̄tur. Et exinde queerebat pila
tus dimittere eum. **Aug.** Nege su p̄iora ⁊ inueni
es iam dudum eū querē dimittere ihm. Exinde ita
q̄ intelligendū est. p̄pter hoc id est ex hac causa. ne
haberet peccatū occidendo innocētē sibi traditum.

¶ Iudei autē clamabant dicentes. Si hunc
dimittis nō es amicus cesaris. Omis enim
qui se regem facit cōtradicit cesari. Pilat⁹
ergo cū audisset hos sermones adduxit fo
ras ihesū ⁊ sedit p̄ tribunali in loco q̄ dicit̄
lychostrotos. Hebraice autem gabatha.
Erat autē parasceue pasce hora quasi sexta
Et dicit iudeis Ecce rex vester. Illi autē
clamabāt Tolle tolle crucifige eum Dixit
eis pilatus regem vestrum crucifigam. re
sponderunt pontifices. Non habemus regē
nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illum
vt crucifigeretur.

¶ Aug. Maiorem timorem se ingerere putauerūt
iudei pilato. terrendo de cesare vt occideret xpm. q̄
supius vbi dixerūt. Non legem habem⁹ ⁊ s; m̄ legē
debet mori. quia filium dei se facie. Vñ de dī. Iudei
autē clamabant dicētes. Si hunc dimittis nō es ami
c⁹ cesaris. Ois em̄ qui se regē facit cōtradicit cesari
¶ Cr. S; vñ hēns h̄ dīmōstrare. a purpura a dia
demate a curru a militib⁹. Nōne solus semp eū. x̄p̄.
discipulis incedebat p̄ oīa vilia transiens. ⁊ cibum
⁊ skolam ⁊ habitationē. **¶** Aug. Pilatus autē eorū
legem nō timuit. vt occideret. sed magis filiū dei ti
muit ne occideret. Nunc vō nō sic potuit cōtemnē
cesarē sup̄rem potestatis sue quē admodum legem
gēns aliene. vnde subdit. Pilat⁹ ergo cū audisset
hos sermones adduxit foras ihm. ⁊ sedit p̄ tribu
nali. in loco qui dicit̄ lychostrotos. hebraice autē ga
batha **¶** Cr. Exiit q̄dem vt scrutatur⁹ rem. se de

re em̄ p̄ tribunali h̄ ostēdebat. **¶** Blosa. Sic em̄ tri
bunal est iudiciū. sic thron⁹ vel solium regū ⁊ cathē
dra doctoz. **¶** Beda. Lichostrotos autē dī. quasi la
pide stratum erat loc⁹ sublimis seq̄tur. Erat autē
parasceue pasce. hora quasi sexta. **¶** Melui. Para
sceue. id est preparatio. hoc nomie dicebatur sexta
sabbati in qua preparabāt necessaria sabbato vt de
manna dictū est. Sexto die colligētis duplum. quia
em̄ sexto die homo est fact⁹. ⁊ in septima requieuit
de⁹. Vñ sexta die p̄ homie p̄ntur sabbato quiescit
in sepulcro. Hora autē erat quasi sexta. **¶** Aug.
Quid est ergo q̄d mare⁹ dicit. Erat hora tercia ⁊
crucifixerunt eū. nisi q̄a hora tercia crucifig⁹ est do
min⁹ linguis iudeoz hora sexta manib⁹ militū. vt in
telligam⁹ hora q̄ntam iam fuisse tractam. ⁊ aliq̄
de sexta ceptum q̄n sedit p̄ tribunali pilat⁹. que di
da est a iohē hora quasi sexta. cum duceret⁹ ⁊ cru
cifigeret⁹. ⁊ iuxta eius crucē gereret⁹ que gesta
narrat̄ hora sexta integra impleret. Ex qua hora
vsq̄ ad nonā sole obscurato tenebras factas trum
euangelistaz. marci. marci. ⁊ luce contestaē autori
tas. Sed q̄m iudei fact⁹ interfici xpi a se in roma
nos id est pilatum ⁊ a milites transferre conati sē
p̄pterea marc⁹ ea hora qua xpc a militibus crucifixe
us est p̄missa tercia hora horam recordat⁹ ex
pressit vt non tm̄ milites reperiant crucifixisse ihm
vexerunt iudei. qui vt crucifigeret hora tercia cla
mauerunt. est ⁊ alia hui⁹ solutio questionis vt nō h̄
accipiatur hora sexta dicit̄ q̄a nec iohānes ait. Erat
hora tercia quasi sexta. sed ait. erat parasceue hora q̄si
sexta. Parasceue autē latine preparatio est. Pasca
vō nostrum. sicut dicit ap̄tus immolat⁹ est xpc. cui⁹
pasce preparatio nē si ab hora noctis nona op̄tem⁹
quando vidēt p̄cipes sacerdotum p̄ndasse dñi
immolationē dicētes. reus est mortis vsq̄ ad horam
dicit̄ tercia. qua crucifigam esse xpm marcus euāge
lista testat̄ sex hore sunt tres nocturne. ⁊ tres diur
ne. **¶** Chro. Soluit autē q̄dam q̄ ex peccato scripto
ris conuenerit apud grecos. Nam q̄dam litera gre
ca noie gama. cui⁹ talis ē figurat tercia hora impo
tat. Quedam autē figura que ab eis vocat̄ ep̄simō
que talis est s; sextam horaz impoitat. Ex negligē
tia ergo scriptoz p̄cedens figura cedere potuit i se
quentem. **¶** Cr. Pilat⁹ ergo vt scrutatur⁹ exiit
nullam tm̄ scutationē faciens tradit eū. estimās mo
uendos esse eos. Vnde seq̄tur. Et dicit iudeis Ecce
rex vester. **¶** Chro. Quasi d. Ecce qualē hoīem fa
temini. q̄ impuim v̄m capesseret humilis. vt nihil
tale possit temptare. **¶** Cr. Et nimis que dicta sē
erant sufficientia vt facerent eos d̄ cetero ab ira ces
lare sed trepidabāt. ne dimiss⁹ rursus turbam du
cat. Amor em̄ p̄cipatus versutum quid est ⁊ am
mam sufficiens p̄tere p̄pterea magis insistūt. Vnde
seq̄tur. Illi autē clamabant velle tolle. Interficere
em̄ eū conātur. ⁊ exprobratissima morte. vñ sub
dunt. Crucifige eū. Formidātes ne aliq̄ p̄ ipm
fiat memoria. **¶** Aug. Adhuc autē pilat⁹ errorem quē
de cesare gesserat su p̄re conat̄. vñ subdit. Dixit eis
pilat⁹ reges vestrum crucifigam de ignominia eoz
volens eos frāgere quos de ignominia xpi mitigare

Aug. Ne qui ppe tres lingue ibi pceceris eminebant. hebrei ppter iudeos i lege dei gl'iantes. greca ppter gentiu sapientes. latina ppter romanos m'it'is & pene omnibus gentib' imperantes. **Chrop'** significat aut' suspensio triplici sermone figurata. dñm eē regē p'actice p'phice & th'logice p'phie nā p' lacnas literas figurat' p'actica eo q' romāorū impium potissimū. factiq' officiosi in expeditionib' fuerit. p' grecas vero literas p'phice figurat'. gred namq' erga naturalū speculationē insudauerūt. De mū p' h'eb'icas th'logia p'cedit. dum iudeis est credita rerū diuina p' agnita. **Ch'p'** Iudei autēz crucifixo inuidebāt. vñ seq'ur. Dicebāt ergo pilato pontifices iudeoz. Noli scribere rex iudeorum. si quia dixit rex sum iudeoz. Nam hec q'dem enuncia tio est & cōmunit' sententia. si vō ascēdat q'm ipse dixit ipius petulantie & extollente cōderetur crimen esse. Sed pilat' m' p'ori fecit mente vñ seq'ur. re spōdit pilat' q'd scripsi scripsi. **Mu.** Om' effabilez vim diuine opationis ead' m' cordib' ignorantū nō ne occulta vox q'dam pilato me' quodam si dia p' clamoso silentio p'sonabat q'd tanto ante i psalmoz literis p'phetatum est. ne corrupas tituli inscrip'tioz. Sed q'd loq'mini insani pontifices. **Aug.** q'd em' p'p' rea nō est vey q'a ihs ait. rex sum iudeoz. Si cor rūpi non possit q'd pilat' scrip'sit corrupi potest q'd ventris dixit. **Aug.** em' pilatus quod scrip'sit scrip'sit. quia domin' quod dixit dixit.

Milites ergo cum crucifixissent eū acceperunt vestimenta eius. & fecerunt quatuor partes vnicuiq' militi ptem & tunicā. Erat aut' tunica incōsutilis desuper steyta per totum. Dixerunt ergo aduicem. Nō scindam' eam sed sortiamur de illa cui' sit vt scriptura impleret' dicens. Partiti sūt vestimenta mea sibi & in vestem meam miserunt sortem.

Aug. Judicante pilato milites q'a ei parebāt crucifixērūt idm vnde d'. Milites ergo cum crucifixissent eum acceperunt vestimenta eius. Et tñ si voluerit si clamores eoz cogitem'. Iudei magis crucifixērunt. Sed de particione sortez vestimentoz eius ceteri eu'angeliste breui' & claus'. vñ vō aperitissime locut' est. Nam seq'ur. Et fecerunt quatuor ptes vnicui q' militi ptem. Vñ aparet quatuor fuisse milites qui in eo crucifigēdo p'phos paruerūt. Seq'ur. Et tunicam subaudiendū est acceperūt. vt iste sit sensus. Acceperūt aut' & tunicam. Et sic locutus est vt de ceteris vestimētis nullā sortem esse missā videam'. sed tunica quam simul cū ceteris acceperūt sed nō similit' diuiserūt. De hac em' seq'ur exponēs. erat aut' tunica incōsutilis desuper contexta per totū. **Ch'p'** Ipam speciem tunice eu'angelista h'j stonice designat. quia em' in palestina duos pānos cōnectētes subtergūt idumēta. Ostēdit iohānes q' tal' erat tunica ihu. occulor' vilitatem vestimētaz insinuan' **Ch'p'** vñ vō dicunt. q' apud palestīnam tē

las cōtēxunt non velut apud nos cōtēxunt exāte supius stamine. in h' vō tēxēt' vñ sic nō versus ptem sup'mam textura pcedat sed econtra. **Aug.** Cur aut' de illa sortem miserint narzat dicens. Dixit ergo aduicem. nō scindam' eā sed sortiamur de illa cui' sit. aparet itaq' in alijs vestimētis. equales se habuisse ptes vt sortis. necesse nō fuerit. In illa vō vna non eos habere potuiss' & singulas ptes. nisi scindere' vt pānos eius mutūe tollerent. quod nō facerent ad vñ eam puenire sortitione maluerūt. **Mu.** eu'angeliste narzationi cōsonat eē p'pheticū te stimoniu'. Vñ de subuungit. vt scriptura ad implere tur dicens. Partiti sūt vestimēta mea sibi. & in vestem meā miserūt sortem. **Ch'p'** Intuere p'phete certitudine. Non em' q' partiti sūt solum. sed & que non partiti sunt. Dixit igit' p'pheta. vestimēta q'dem diuiserunt sed vestem sorti cōcesserunt. **Aug.** **Ch'p'** at' dicendo diuiserunt vestimēta & sortem mittentes ad totam diuisionē vestimētaz voluit intelligi & illam tunicam ptemere. de qua sortem miserunt. Tale est q'd eē ait lucas. Diuidentes vestimēta & miserunt sortes. Diuidētes em' venerūt ad tunicam de qua facta est sortitio. Dicendo aut' sortes. pluralem numez p' singulari posuit. **Ch'p'** aut' solus videt' mutūe aliquā q'stionem. Dicendo em' mittentes sortē sup' eis. q's q' tollerēt. tanq' sup' ambo vestimētis si s' sola tunica sortis missa sit. locut' videt' si eē h'breuitas obscurationem facit. Sic em' dicit' ē. mittentes sortem sup' eis. ac si dicerēt mittētes sortē cū diuiserūt. q'd aut' dicit. quis q'd tollerēt. id ē quis tunicam tollerēt tanq' si totū ita dicerēt. Mittētes sortem sup' eis. quis tunicā que p'pho equalit' super fuerat tollerēt. Quadrup'ta at' vestis domini ihu xpi quadrup'tam figurant' & ecclesia. quatuor scz p'tibus in orbe diffusam. & in al'bem equalit' id ē cō corditer distributam. Tunica vō illa sortita omnū p'tiu significat vnitatē. que caritatis vinculo p'tinet. Si aut' caritas & sup'eminentiorē habet vim. & sup'eminet sciencie & sup' omnia p'cepta est scōm illud. sup' per omnia aut' hec caritatē habet. **Ch'p'** vestis qua significat' desup' p'cepta p'hibetur. Et addidit. Per totū. quia nemo eius est expers q' p'tinere inuenitur ad totum. a quo toto catholica vocat' ecclesia. Incon sultis aut' ne aliqñ dissuatur. & ad vñ puenit. q'a in vñ omnes colligit. In sorte aut' dei grāta omnia data est. cum em' sort' mittitur nō gl'one cuiusq' vel mentis. sed occulto iudicio dei ceditur. **Ch'p'** Vñ sicut q'dam dicunt. Tunica incōsutilis desup' cōtēx ta p' totum fm allegoriam ostēdit. quōz nō simpli ac'er homo erat qui crucifig' est. sed & desup' dita tem habebat. **Ch'p'** Vel aliter vestis incōsutilis denotat corp' xpi. quod a superiori pte cōtēx tum est. Spiritus em' sanctus sup'uenit & vire' altissimi v'gni obumbrat. **Aug.** ergo sacrosandum xpi corp' indiuisibile constat. Nam & si diuidat' p' singulos sanctificans vniuersum q' aiā simul & cor pus. Integre em' & indiuisibilit' consistit in omnibus. **Aug.** quōz ex quatuor elementis mund' consistit. intelli gendum est p' xpi vestimētis visibilem creaturam quam inter se diuidunt demones. quotiens mort'

abilis interpretatio
amen vera. Extra
sunt. in quib' trun
uarie quasi decollat
puleum iuxta obion
volumine legimus.
n eum cum latronib'
os duos hinc & inde.
p'betam implentes.
est. Que em' conuici
serebāt. Dolebat. n.
sed non valuit. em
cula que fiebant nul
mes d'paboli artes fa
glie eius sed & cōtē
n in cruce conuertere
nimus fuit. quam con
& ipsa crux si attent
m iudice confictu
us. alor qui insula
bat quod facturus ē
turus ad decem am
ilat? & posuit sup
nazare? rex iude
legēt iudeoz q'a
i crucifig' ē iohē?
grece latine. Dice
es iudeorū noli scia
tia dixit. Rex sum
latus Quod scri
potuatur victoria
m cruce xpi inscrip'te
& titulum pilatus. &
dem pro xpo respon
tronum discerneret.
ns ostendens scilicet
m regem insurrexer
tem scriptum i h' sus
eda. In quo mōstra
ō vt ipi putabant de
tū. **Aug.** Sed m
etiam gentium imo
. Ego autem sum cō
montem sanctum &
tbi gentes heredita
belli i h'culo sacra
p'cepto pinguedinis
ancudis olestri. rex
cordis. non littera sed
legebant iudeorū. dā
cifix' est ihs. **Ch'p'**
s h' iudeis p'p' feliū
et. nō in vna lingua
ditur. Et erat scrip
Aug. Augustinus. De

tradunt vbum dei qd habitat in nobis. ac latagunt nos sue partis efficere p mundanas illecebras. **H**uc ideo ista non aliquid boni significasse qd dixerit quia p malos facta sunt. quod ei de ipsa cruce dictum sum. similiter ab impijs facta facta e. et tamen ea significari. recte intelligit qd ait ap[osto]l[us]. **Q**ue sic labata et longitudo. altitudo. et profundum. lata est quippe in transverso ligno quo extendunt pendentes manus et significat opera bona in latitudine caritatis. longa est a transverso ligno usq[ue] ad terram. et significat p[ro]p[ri]etate ranciam in longitudine temporis. Alta est in cacumie quo transversum lignum sursum vers[us] excedit. et significat supra mundum finem quo cuncta opera referunt. Profunda in ea parte que in terra figitur. Ibi quippe occulta est sed eunda eius aparencia inde consurgunt. sicut bona nra de profunditate gr[ati]e dei que comprehendi non potest. vniuersa procedunt. **S**ed et si crux xpi hoc solum significet quod ait ap[osto]l[us]. qui xpi se carne suam crucifixerunt. cum passione et concupiscentijs qd magna bonu[m] est. Postremo quid est signu[m] xpi. nisi crux xpi. quod signu[m] nisi adhibeatur. sine fructu credentiu[m] sine ipsi aque ex qua regnantur. sine oleo quo crismate vagatur sine sacrificio quo aluntur nihil eorum vice perficitur.

Et milites quidem hec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ihesu mater eius et soror matris eius maria cleopbe et maria magdalene. Cum vidisset ergo ihesus matrem et discipulum statem quem diligebat dicit matri sue **M**ulier ecce filius tuus. **D**einde dicit discipulo. **E**cce mater tua. **E**t ex illa hora accepit eam discipulus in sua.

Cl[ar]o. Cum milites que ad p[ro]p[ri]am spectabant se cordia p[ro]sequerentur ipse genentis cura sollicitus est. **U**n[de] dicit. **E**t milites quidem hec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ista mater eius et soror matris eius. maria cleopbe. et maria magdalene. **A**mbrosio. In epistolis maria mater domini ante crucem stabat filij. **N**ullus me hoc docuit nisi sanctus iohannes euangelista. **O**ndum alij concussim i passione domini conscripserunt. celum tenebris obducim. refugisse solem. in padisum latronem sed post piam confessionem receptam. **I**ohannes docuit quod alij non docuerunt. quodammodo in cruce positus. matrem appellauerit. **P**luris putant quod videt suppliciorum pietatis officia matrem exhibebat qd quod regnu[m] celestie donabat vite eterne. **N**isi religiosum est qd lacro donat vita multo vberioris pietatis est. quod a filio mater etiam affectu honoratur. **E**cce inquit filij tuus. **E**cce mater tua. **T**estabat de cruce xpc et inter matrem atq[ue] discipulum duidebat pietatis officia. condebat d[omi]n[us] non solum publicu[m]. sed etiam domesticu[m] testamentum. **E**t hoc et testamentu[m] significabat iohannes. dignus tanto testatore testis. **D**onu[m] testamentu[m] non pecunie sed vite eterne. qd non atrahit scriptum est sed spu[m] d[omi]ni

vivi. **L**ingua mea calamus scribe velociter scribentis. **S**ed nec maria minor qd matrem xpi decebat fugientibus ap[osto]l[is]. ante crucem stabat et p[ro]p[ri]a spectabat oculis filij vulnera qua exspectabat. non in pignoris morte sed in mdi salutem. aut fortasse. qua cognouerit p[ro] filij morte mundi redemptio. aula regalis. etiam sua morte putabat se aliquo publico addituru[m] mundi. **S**ed ista non egebat adiutore ad redemptio[m] oim qd omnes sine adiutore suaute. vni y dicit. **F**ad[us] si h[ab]ere sine adiutore inter mortuos liber. suscepit qdem a effectu parietis sed non quesuit alteri auxilium. hanc imitari m[er]ito s[an]cte que in unico filio dilectissimo t[ame]n matre deus ex[em]plu[m] dedit. neq[ue] em[er] vos dulciores liberos habetis neq[ue] illud v[er]go querebat solatu[m] ut aliu[m] posset g[ra]tulare filiu[m]. **I**ero. contra helu. **M**aria ista que in marco et mat[er] iacobi et ioseph m[er]ito dicitur. v[er]o alpha et soror marie matris domini qua[m] maria cleopbe nunc iohes cognominat a p[re]e siue a g[ra]tulatione familie aut quatuorq[ue] alia causa ei nom[en] imponit. **S**i at inde tibi alia atq[ue] alia videat qd alibi dicitur. maria iacobi minoris m[er]ito et hic maria cleopbe. di[sc]e scripture pfutu[rum] dimittit hominem diuersis no[m]i[n]e appellari. **C**risostomus. **E**t q[ui]s dicit q[ui] imbrall[us] q[ui]s s[er]u[us] m[er]ito virilis ap[er]t[us] iuxta crucem stado fugientib[us] discipulis. **A**ug[ustinus]. **C**o[mm]e[n]t[us]. **N**isi at mat[er] et lucas. maria magdalene no[m]i[n]e affert potuiss[et] dicit alias a longe alias iuxta crucem fuisse. **N**ull[us] em[er] eor[um] p[er]ter iohem matrem d[omi]ni comme morauit. **N**unc ergo quomodo intelligitur eadem maria magdalene et a longe stasse cum alijs mulieribus. sicut mat[er] et lucas dicunt. et iuxta crucem fuisse sicut iohes dicit. **N**isi q[ui]a tanto intervallo erat ut et iuxta dicit possent. q[ui]a in conspectu ei[us] p[re]s[ent]e aderant. et a longe in conspectu turbe propinquius circumstantis. cum centurione et militibus. **P**ossunt etiam intelligere. quod ille que simul aderant cum matre domini postq[ui] eam discipulo commendauit abire iam ceperant. ut a densitate turbe se eruerent. et cetera que facta sunt longius intuerent. ut ceteri eu[m] geliste qui p[ro] morte domini eas commemorauerunt iam longe stantes commemorarent. **Q**uid autem inter est ad veritate[m]. quod quosdam mulieres pariter quosdam singuli nominauerunt. **C**risostomus. **E**t eam alie mulieres astarent nulli[us] alterius meminit nisi m[er]ito. docens nos plus aliquid matrib[us] prebere. **S**icut em[er] parentes circa spiritalia aduersantes ne quod nosse oportet. ita quando nihil impediunt. omnia decet eis prebere et alio preferre. **U**n[de] subditur. **C**u[m] vidisset ergo ihesus matrem et discipulum statem quem diligebat dicit matri sue. mulier ecce filij tuus. **S**ed dilectionis indicio euangelista sua demonstrat p[ro]p[ri]am non quod exceptus ceteris solus. sed p[ro] ceteris familiaris. p[ro]pter p[ro]uilegium castitatis a d[omi]no amabatur. q[ui]m v[er]go ab eo vocat[ur] v[er]go p[ro]m[er]ito i[er]eum. **C**risostomus. **P**ape quatuor discipulum honorauit honore. sed ipse seipsum occultat moderata sapiens. **S**i em[er] vellet g[ra]tulare et causam v[er]g[is] adiecit p[ro]pter quam amabatur. **E**t enim conueniens est magnam quanda[m] et mirabilem esse causam. **I**deo autem nihil aliud iohanni loquitur. neq[ue] consolatur. **C**risostomus. q[ui] tempus non erat v[er]borum consolatione.

Sed neq[ue] p[ro] vero couer[si]one ratione que batur trad[itur]. **D**einde dicitur. **N**imix est i[er]eum dixer[unt] dum venie[re] uinitatis. **P**ellebat. **S**ed homo affectu[us] finuat loc[us] a filijs p[ro]p[ri]is. **L**ud vbi erant fuerit magnis obstru[er]e carnem ne eam solam crucifigerent. **P**ulo loquuntur nam spem d[omi]ni videtur strata est. **S**ed et nos mur. no[n] enim. **Q**uia ergo ammō p[ro] subditur. **S**ua sed i[er]eum. **N**ec em[er] dimissim[us] in sua. no[n] da que p[ro] **C**risostomus. **M**aria in sua. q[ui] subauoicu[m] **P**ossent ta sut on[us] litio. va[ri] **I**lli aut[em] ponente cepisset **E**t in d[omi]no **A**ug[ustinus]. **D**isponebat ens ibas scriptura mea pota[re] ret hoc n[on] ipi erant et p[ro]p[ri]a em de ple[be] cor h[ab]ere tortuosia aut spong[ia] obtuleru[n]t. **S**ad

Sed neq̄ parum erat honorari eū tali honore. q̄a
vero cōueniens erat matrē exītem dolere. et pecu
rationē querē. quia ip̄e aberat. discipulo qui dilige
batur tradidit diligēdam habituro. unde sequitur.
Deinde dicit discipulo Ecce m̄ tua. **Aug.** Nec
nimis est illa hora d̄ qua ih̄sus aquā cōuertit in vi
num dixerat matri. Quid mihi et tibi ē mulier. nō
dum venit hora mea. tunc em̄ diuina factur̄. nō di
uinitatis. s̄ infirmitatis m̄tem velut incognitā re
pellebat. Mūc aut̄ hūana iā p̄tēs. ex qua fact̄ est
homo affectu cōmendabat humano. moralis igit̄ in
finual̄ loc̄. et exēplo suo instruit p̄cepto. bon̄. vt
a filijs p̄s impendatur cura p̄tato. tanq̄ lignū il
lud vbi erant fixa mēbra moriētis. etiam cathora
fuere magistri docentis. **Cr̄s.** Itaq̄ ead̄ mardo
nis obstruit iuerecundiā. Si em̄ nō gemit̄ est fm̄
carnem neq̄ matrē habuit cui⁹ gracia tunc circa
eam solam facit p̄uidenciā. Intuere aut̄ qualē eū
erudigeretur vniuērsā in p̄urbate agebat disci
pulo loquens de m̄te. p̄litas implens. latroni bo
nam spem tribuēs. anteq̄ aut̄ erudigeretur t̄p̄i
oīs videtur. Nā illic q̄dem nature imbecillitas om̄s
strata est. hic aut̄ v̄tus sup̄abundācia oñdebat̄
Sed et nos p̄ hoc erudit̄. Si aut̄ aduersis cōcurba
mur. nō p̄terea desistere. eū in agonem ingressi fu
erim⁹. om̄ia sustinere vt facilia et leuia. **Aug.**
Qua ergo matri quā relinq̄bat alioq̄ p̄ se h̄u qd̄
ammō p̄uidebat. cur hoc fecerit ostendit. in h̄ quod
subditur. Et ex illa hora accepit eaz̄ discipulis in
sua. Sed in que sua ioh̄es matrē domini accepit.
Neq̄ em̄ non ex eis erat qui dixerunt ei. Ecce nos
dimisim⁹ om̄ia et secuti sum⁹ te. Tu scepit ergo eaz̄
in sua. nō p̄cedia. qui nulla p̄pria possidebat. sed offi
da que p̄pria dispensatione exequenda curabac̄.
Greg. Alia littera habet. Accepit eam discipulus
in sua. q̄dam volunt in suam matrē s̄ congruentius
subaudiatur suam curam.

**Postea sciens ih̄esus quia iam consuma
ta sūt om̄ia. vt consumaret̄ scriptura dicit
sitio. vas ergo erat positum aceto plenum
Illi aut̄ sp̄ogiam plenā aceto h̄ylopo circū
ponentes obtulerūt ori eius. Cum ergo ac
cepisset ih̄esus acetum dixit consumatū est
Et in clinato capite tradidit spiritum
Aug. Patet h̄c oīa q̄ aparebat h̄o. et ip̄e idē
disponēbat h̄c oīa qui latebat de v̄n d̄. Postea sci
ens ih̄esus qm̄ om̄ia cōsummata sūt vt cōsummaret̄
scriptura id est qd̄ scriptura predixerat. Et in siti
mea potauerunt me aceto. Dicit Sitio. tanq̄ dice
ret hoc m̄m⁹ fecistis. Date quod estis. Iudei quippe
ip̄i erant acetū degenerantes a vino patriarcharū
et p̄phetaz̄. Vas ergo positū. erat aceto plenum. tanq̄
em̄ de pleno vase. de miquitate mundi hui⁹ impletū
cor h̄ntes velut spongia cauernosis qd̄modo atq̄
tortuosis latibus fraudulentū. Unde sequitur. Illi
aut̄ spongiā plenā. aceto h̄ylopo circūponentes.
obtulerūt ori ei⁹. **Cr̄s.** Neq̄ em̄ ex his que vide
bant. facti sunt mansueti. sed seuebant magis et eu;**

potabant. cōdemnatorū pocula offerentes. p̄terea
em̄ h̄ylopo⁹ appositus erat. **Aug.** H̄ylopo autē
eui circūposuerūt spongiā aceto plenā. quōd her
ba est humilis et pedus purgat. x̄p̄i humilitatē con
gruenter accipim⁹. quam circūdederūt et se circū
uenisse putauerūt. x̄p̄i namq̄ humilitatē mūdumur
Nec moueat quomō spongiā ori eius potuerūt. d̄
mouere. qui in cruce fuerat exaltat⁹ a terra. Sicut
em̄ apud alios euangelistas legit̄. qd̄ hic p̄termisit.
in arundine factum ē. vt i spongia talis pot⁹ ad cru
cis sublimia leuaretur. **Ch̄o.** Quidam vō h̄ylo
pum dicunt vocari arundinē. Nam frondes habet
arundim̄ v̄similes. Sed et. Cū ergo accepisset ih̄s
acetū dixit. consumatū est. **Aug.** Quid m̄i qd̄
p̄litas tāto ante predixerat. **Ch̄o.** Nō qm̄ p̄
quōd hic dicit. Cum accepisset acetū. cum ali⁹ euā
gelista dicat noluit bibere. Sed hoc facile soluit̄ qm̄
non accepit vt biberet. sed vt qd̄ scriptum erat im
peret. **Aug.** Deinde quia nihil remanserat. quod
anteq̄ m̄seretur fieri adhuc oporteret. Sequitur. et
inclinato capite tradidit sp̄m̄. Per adis oīs que vt
peragerent̄ expectabat tanq̄ ille qui potestātē habe
bat ponendi animā suam. et itē sumendi eā. **Ch̄o.**
moralit̄. Sp̄s autē hic p̄ aīa ponitur. Si em̄
aliud sp̄m̄ q̄ aniam euangelista dicit. exeunte sp̄u
ania remanisset. **Ch̄o.** Non aut̄ quōd expirante
inclinauit caput. sed quia inclinauit caput tunc expi
rant. Per que om̄ia indicauit euangelista. qm̄ om̄
mū d̄ns ip̄e erat. **Aug.** Quis em̄ ita dormit. quā
do voluerit sicut ih̄esus mortu⁹ est qm̄ voluit. **Ch̄o.**
ta speranda vt timēda potestas est iudicantis. Si
aparuit cāta moriētis. **Ch̄o.** Tradidit aut̄ domi
nus sp̄m̄ deo et patri. oñdens qd̄ nequaq̄ s̄ndox aīe
guerlanē in tumulis. imo deueniunt ad man⁹ parris
oīm peccatorū ad locum penarum delatis videlicet
ad infernum.

**Judei ergo quomā pasceue erat vt nō
remaneret̄ i cruce corpora sabbato erat em̄
magnus dies ille sabbati rogauerunt pila
tum vt frāgeretur crura eorum. et tollerē
tur Venerunt ergo milites et primi q̄dem
fregerūt crura. et alterius qui crucifixus
est cū eo. Ad ih̄esū autem cum venisset. vt
viderunt eum iam mortuū non fregerunt
eius crura. sed vn⁹ militū lancea latus ei⁹
aperuit et continuo exiuit sanguis et aqua
Et q̄ vidit testimoniu perhibuit. et veruz ē
ei⁹ testimoniu. Et ille scit q̄a vera dicit. vt et
vos credatis. facta sūt em̄ hec vt scriptu
ra impleret̄. Os non comminuetis ex eo et
iterum alia scriptura dicit. Videbunt i que
transixerunt.**

Cr̄s. Iudei qui camelum trans glaciebāt. culicez
aut̄ colabant cū tantam fuissent operati audaciā de
die diligenē ratiocinant̄. D̄n d̄. Iudei ergo qm̄ pa
sceue erat. vt nō remaneret̄ i cruce corpora sabbato

Vltimū claud.

Cum fere aut pigmeta q maxie corp apta snt q
plurimu cōseruare et non pmittere cito subici cor
ruptioni. ad huc em vt de nudo homie disponebant
sed tñ multam dilectōj demonstrabāt. **¶ Meda.** No
tandum est autē q simplex vnguentū fuerit qz ex
diuersis aromatis licet ad cōsidendi non haberēt
sequē. acceperūt ergo corp⁹ ihu et ligauerūt eum
lineis cum aromatis. sic mos est iudeis sepelire
¶ Aug. In quo euāgelista admonuit in huiusmo
di officijs que mortuis exhibent. morem cuius qz gē
tis esse seruandū. **¶ Erat aut illi⁹ gentis cōsuetudo**
vt mortuoz corpora varijs aromatis condirent.
vt diutius seruariet illa. **¶ Aug. de con. euan.**
Nec autē hic iohānes alijs repugnat. nec em illi
qui nicodemum tacuerūt affirmauerūt a solo ioseph
dñm sepulcrum. qñs soli⁹ ymemorationē fecerūt.
aut quia illi vna sindone a ioseph inuolutū dixerūt
ppter ea phibuerunt intelligi. et alia linea potuisse
affari a nicodemo et supaddi. vt verū narret iohā
nes. q non vno lino sed lineis inuolut⁹ sit. qñs
et ppter sudarium qd capiti adhibebatur. et mltas
quib⁹ corp⁹ totum alligatū est. quia oīa de lino erāt.
edā si vna sindo ibi fuit verissime dīd potuit ligau
rūt eū lineis. **¶ Nota** quippe gñaliter dicitur que
lino texunt. **¶ Meda.** Hinc ecclie cōsuetudo descē
dit. vt corp⁹ domini nō in sindo et auro textis con
secret. sed in sindone munda. **¶ Cris.** Quia vobre
uitate tempis urgebant. **¶ Nota** em hora mortuo
xpo deinde accedentib⁹ ad pilatum et deponētio xpi
corp⁹ vespera immedat. **¶ Theo** ponunt eū in primū
monumentū. **¶ Vnde** subdit. **¶ Erat aut in loco vbi cru
cifixus est. et in orto monumentū nouū. in quo nō
dum quisqz positus fuerat. Quos** dispensatione fa
ctū ē. ne alter⁹ alicui⁹ qui cū eo iaceret. estiar etur
resurrectio facta esse. **¶ Aug.** Sicut etiā in mane
ygnis vtero dñmo aū illū nemo post illū cōceptus
est ita in hoc monumento nemo aū illū nemo p illū se
pult⁹. **¶ Cris.** Per h ec q nouū fuit sepulcrum. mltice
dā melligi q p xpi sepulcrū omēs inuouamur
morte et corruptione destruda. **¶ Attende** etiā abundā
tiam p nobis susceptis paupertas. **¶ Nam** q domū in
vica non habuit post mortē qz in alieno sepulcro re
pdiē et a ioseph. nud⁹ exis openē. se qē. **¶ Ibi** g⁹ ppe
pascuen iudeoz. quia iuxta erat monumentum posu
erūt ihm. **¶ Aug.** Accelerat vult intelligi sepulcu
rā. ne aduerserit. qñ iam ppter pascuen quā ce
nam puram iudei latitē vscat⁹. apud nos vocant
facere tle aliquid nō licebat. **¶ Cris.** Pro pinquū at
fuit sepulcrum vt discipuli possent eū facilitate ac
cedere et cōsideratores fieri corp⁹ ne eueniebant. ppe
existente loco et vt sepulture testes essēt etiā imi
ci custodientes sepulcrū. et vt falsus ostēderetur ia
qui de furto sermo. **¶ Meda.** Distice autem ioseph
interpretatur apt⁹. p acceptōem boni openis. ad qd
monemur vt corpus christi digne accipere merea
mur. **¶ Crisost.** Nunc etiā quodammodo xpc apud
auaros mortificatur in paupre famem patitē. **¶ Esto**
ergo ioseph. et tege xpi nuditatē. n̄ semel sed in tuo
tumulo spiritali. considerādo reconde et cooperi. et
misce mirraz et aloem amarcantia. cōsiderando vq

tem illa. **¶ Et** maledicti in ignem eternum. quia sibi
amarus estimo.

Capitulum . . xx .

Una aut sabbati maria magdale
ne venit mane cū ad huc tene/
bre essent ad monumentū Et vi
dit lapidem reuolutū a monu/
mēto **¶ Cucurrit** ergo et venit ad symonē pe
trū et ad alium discipulum qz diligebat ihe
sus et dicit eis **¶ Tulerūt** dñm de monumen
to et nescimus vbi posuerūt eū **¶ Exyit** ergo
petrus et ille alius discipul⁹ et venerūt ad
monumentū **¶ Currebāt** aut duo siml⁹ et il
le alius discip⁹ precucurrit cicius petro et
uenit prior ad monumentū. **¶ Et** cum inclinat
set vidit posita lintheamina non tamē itro
iuit. **¶ Venit** ergo symon petrus sequens eū
et introiuit in monumentū. et vidit lintheami
na posita et sudarium qd fuerat super caput
eius. cum nō lintheamib⁹ positū s; seperatū
in uolutum in vnū locum **¶ Tunc** ergo intro
iuit et ille discip⁹ qui uenerat primus ad
monumentū et vidit et credidit. **¶ Non** dū em
sciebāt scripturas quia oporteret eū a mor
tuis resurgere.

¶ Cris. Quia iā transferat sabbatū in q impediēba
tur a lege. nō potuit maria magdalene qescere sed
vte pfundo diluculo consolationis quādam a loco se
pulture inuenire volens. **¶ Vnde** dī. **¶ Vna** aut sabbati
maria magdalene venit mane. cū adhuc tenebre
essent ad monumentū. **¶ Aug. de con. euan.** Venit
quidem maria magdalene sine dubio. ceteris mulie
ribus q dñm ministraverāt plurimū dilectioe seruē
tor vt non immerito iohānes solam cōmemoraret
tauto eis que cum illa fuerant sicut alijs testatur.
¶ Aug. s; ioh. **¶ Vna** aut sabbati est. que iā die dñi
cu ppter dñi resurrectionē mos xpianus appellat
qz mact⁹ pma sabbati no iauit. **¶ Meda.** **¶ Dicit** ego
vna sabbati. hoc est. altera siue pma die post sabbati
tam. **¶ Crisost.** **¶ Vel** aliter. **¶ Et** domade dies iudei
sabbatum noiabant. **¶ Vnam** aut ex sabbati dieb⁹ pū
mam futuri aut seculi. exemplar est hec dies quoz
fuerit seculi. vna dies est nequaqz nocte interpola
ta. **¶ De** em ibi sol est. qui nūqz occidit. **¶ In** hac igit
dies dñs resurrexit icorruptibilitatē corp⁹ as
sumēs sicut nos in futuro seculo incorruptōe mou
emur. **¶ Au. s; euā.** **¶ Qd** aut marc⁹ dī. vald mane
oriēte iam sole. nō repugnat ei. qd hic dicit. **¶ Cum**
adhuc tenebre essēt. **¶ Die** appē surgēt aliq relique
tenebray tantomagis extenuant. quantomagis ori
tur lux. **¶ Nec** si accipiendū est. qd ait marc⁹. valde
mane orto iaz solo. tanqz sol ipe iā videt⁹ super ter
ram. sed pot⁹ sicut dicere solem⁹ an. quib⁹ volum⁹
significare temp⁹ aliq facendum. **¶ Cito** aut iam

Sole dicitur id est primo adueniente in has partes. **Greg.** in ome. **C**ogrus autem dicitur adhuc tenebre essent maria enim autorem omnium quem carne viderat mortuum querebat in monumento et quia hunc mitem inuenit furatum credidit. **A**dhuc ergo erat cum uenit tenebre ad monumentum. **Sequitur.** Et vidit lapide reuolutum a monumento. **Au.** d. p. eu. **T**ertio f. c. m. erat quod solus matheus commemorat de tremore et lapide reuoluto commemorat quod custodibus. **Crisostomus.** Surrexit quod dicitur lapidem et signaculum sepulchri in acento. **Quia** vero oportebat et alios certificari apertum monumentum pro resurrectione et ita credidit quod factum est huius demum et maria mouit videns enim lapidem sublatum non meruit neque prospexit sed ad discipulos ex multo amore cum velocitate cucurrit nondum autem de resurrectione nouerat aliquid manifestum. **S**ed putabat translationem corporis esse factam. **Chrysostomus.** Et sic cum currit nunciare discipulis ut aut secum quererent. aut secum dolerent et hoc est quod sequitur. **C**ucurrit ergo et uenit ad simonem et ad alium discipulum quem diligebat ihesus. **Aug.** Ita se commemorare solus quod eum diligebat ihesus qui utique omnes sed ipsum pro ceteris et familia non diligebat. **Sequitur.** Et dixit eis. **T**ulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum. **Greg.** in mo. **H**oc autem dicens totum pro parte insinuat solum quippe corpus domini quod situra ueniat et quasi totum labbatum deplorat. **Au.** **N**onnulli autem codices greci eorum habent. **O**ulere dominum meum quod uideri dicitur pro penhore caritatis ut famularus affectu. **S**ed huius in pluribus codicibus quod in propeu huius non inuenitur. **D**iscipulum autem quem diligebat ihesus se ipsum dicit. nam quippe ita commemorare solus quod eum diligebat ihesus quod utique omnes se ipsum pro ceteris et familia non diligebat. **Chrysostomus.** **E**uangelista uero non putat melius hanc laudem neque eundem existimare quod ab ea pro adulescentem. **A**udientes ergo illi cum multo studio monumento misere. **Greg.** **I**ta autem pro ceteris cucurrit quod pro ceteris amauerunt uidelicet petrus et iohannes. **U**bi sequitur. **E**xit ergo petrus et ille alii discipulus et uenerunt ad monumentum. **Chrysostomus.** **S**ed si quis quomodo altitudinem custodibus uenerunt ad monumentum rudis questio quoniam postquam dominus surrexit et una cum tremore affuit angelus in sepulchro recesserunt custodes annuntiantes pharisaeis. **Aug.** **C**um autem iam dixisset uenerunt ad monumentum regressus est ut nazaret quo uenerunt atque ait. **C**urrebat autem duo simul et ille alii discipulus procurrunt cum petro et uenit pro ad monumentum ubi ostendit quod ipse pro uenit. **S**ed tamen de alio cuncta narrat. **Chrysostomus.** **U**bi uenit autem considerat linteamina posita. **U**bi sequitur. **E**t cum se inclinasset uidit posita linteamina nihil tamen ipse pro perscrutatus sed de sicut et hoc est quod subdit. **N**on tamen introiit petrus uero ut fur uero merorens omnia insperit diligens et amplius uidit. **U**bi sequitur. **V**enit ergo simon petrus sequens eum et introiit in monumento et uidit linteamina posita et sudarium quod super eam eius non cum linteamina posita sed in monumento quod erat resurrexerat. **N**ec enim si quidam eum trasulisset corpus eius nudasset neque si furan esset huius uel fuisset sollicitus ut leuaret sudarium et inuolueret et ponerent in uero locum seorsum a linteamina sed simpliciter ut se haberet suscepisset corpus. **I**ohannes enim iohannes promissat quoniam sepultus est cum mira quod glutinat corporum linteamina ut non decipiant ab his qui dicunt eum furto sublatum esse. **N**on

enim ita insensate esse qui furare. **U**t circa re superfluum enim studium ostenderet. **P**etrus autem et iohannes introiit ubi sequitur. **T**unc ergo introiit et ille dicit quod uenit pro ad monumentum et credidit. **Aug.** **N**onnulli putant huius iohannes credidisse quod ihesus resurrexerat. **S**ed quod sequitur. **H**uius non indicat. **V**idit ergo mane monumentum et credidit quod dixerat mulier. **N**am sequitur. **N**ondum enim sciebat scriba quod oportet eum a morte. **I**esu enim ergo credidit eum resurrexisse quem nesciebat oportet resurgere. **Q**uia autem ab ipso domino audiebat quoniam apertissime dicebat consuetudine tamen audire ab illo palabras non intelligebat et aliquid aliud eum significare credebant. **Greg.** in ome. **H**ec autem et in subulis euangeliste describitur pro a misteris vacare credenda non est pro iohannes enim in morte sinagoga pro seminare uero petrus ecclesia gentium dicitur. **Q**uia et si ad dei cultum pro est sinagoga quod ecclesia gentium ad usum tamen seculi pro est multitudo gentium quod sinagoga. **C**ucurrit autem sicut quod ab ortus sui tempe utique ad occasum pariter et omni uia et si non pariter et omni sensu gentilitas cum sinagoga deuenit. **V**enit sinagoga pro ad monumentum sed minime irauit quod legis quidem mandata precepit. **P**lurimum de incarnatione ac passione dominica audiuit sed credere in mortuum noluit. **V**enit autem simon petrus et introiit in monumento quod secuta pro erit ecclesia gentium christum ihesum et cognouit carne mortuum et uenit tem crederet deum. **S**udarium autem capius domini cum linteamina non inuenit. **Q**uia et christus deus et diuinitas in omnibus bilia sacra ab infirmitatis nescie cognoscere distulit. **S**ed eiusque potestas carere trascedit naturam. **N**on solum autem sepatum sed inuolutum inuenit deus quod linteamina quod inuolutum nec inuenit nec finis aspice. **C**ellum autem diuinitas nec cepit esse nec desinit. **H**uius autem addit in uno loco quod in scissura mentis deus est et illi ei gratiam habere merent quod se abnuce pro secula secula non diuidit. **S**ed quod solet pro sudarium laboratum sudor delecti pro sudarium nomine intelligi labor dei. **S**udarium ergo quod super caput eius fuerat seorsum inuenit. **Q**uia ipsa redemptionis nostre passio longe a nostra passione distulit. **Q**uia ipse in culpa protulit quod nos cum culpa toleramus. **I**pe prope mortu succubere uoluit ad quam nos uel inuiti pro quod autem irauit petrus ingressus est et iohannes quod in fine mundi ad redemptionis huius eam uidea colligere. **Chrysostomus.** **U**bi autem intelligit petrus adiuu et propeu eorum uero contemplatum et docile erga reprobam diuinitatem habuisse pietatem. **P**lerumque autem uenit contemplatum notitia et docilitate sed actum in uita seruoris et sedulitate precedit illi acumen et propeu inspicit diuinum misterium. **U**bi uenit et ergo iteque discipuli ad semetipsos maria aut stabat ad monumentum foris plorans. **D**um ergo fletet inclinauit se et prospexit in monumentum et uidit duos angelos in albis sedentes unum ad caput et unum pedes. **U**bi positum fuerat corpus ihesu dicunt ei illi. **O**ulier quod ploras. **D**icit eis quia tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum. **H**ec cum dixisset uersa est retrorsum et uidit iesum stantem et non sciebat. **Q**uia ihesus esset. **D**icit ei ihesus. **O**ulier quid ploras. **Q**uem queas. **I**lla estimans quia ortula nus esset dicit ei. **D**omine si tu sustulisti eum

Domine si
posuisti eum
Maria. **C**on
magister. **D**
dum enim al
ad fratres
meum et pro
uestrum. **V**
discipulis c

Greg. in
auitate pecca
maculas crin
derat. **Q**ue
dentibus non re
discipuli ad se
et uenit ad m
tuo infirmos
sed. **U**nde se
foris ploras
saxa sepulch
quo iam ingre
Ne mireris
Petrus uero m
liebre genui
qui dominum que
bant. **A**mpli
to quod quod fuerat
uita subtradi
de concordia eu
gelii sedentes
numento. **A**
tum. **Ch**
mentum apar
et inclinante
corpore. **U**bi se
prospexit in m
aspexit non
multiplicat
nec suus nec
denoum. **A**
est ut prope
nime inueni
inueniret ad
crendam cap
latione crese
fuerit. **I**ta it
quod prospere
amoris in e
Et uidit du
put et unum
Ch. **Q**
ut ex sudar
in lecto habie
Quid aute
debat. **A**n q
ej isto mo
as ab inuol

Domine si tu sustulisti eum dicito mihi ubi posuisti eum. et ego eum tollam. Dicit ei iesus Maria. couersa illa dicit ei. Fatom quod dicit magister. dicit ihesus. Noli me tangere non dum enim ascendi ad patrem meum. Vade autem ad fratres meos et dic eis ascendo ad patrem meum et patrem vestrum deum meum et deum vestrum. Venit maria magdalene annuncians discipulis quia vidi diem. et hec dixit mihi

Greg. in omne Maria autem madalene que fuerat in caritate peccatrix amando vitam lauerat lacrimis maculas criminis. cuius mentem magna vis amoris accendebat. **Aug.** a monumento domini etiam discipulis recedentibus non recedebat. **Chrys.** Abierunt ergo iterum discipuli ad semetipsum. **Aug.** Iohannes est ubi habitabat et vnde ad monumentum cucurrerat. vnde autem redeuntibus infirmos sequebatur in eodem loco foras tenebat affectus. vnde sequitur. Maria autem stabat ad monumentum foras plorans. **Aug.** de con. euang. **P.** est ante illam laxa sepulchri locum. Sed tamen intra illud spacium quo iam ingressa fuerat. horum appere illic erat. **Chrys.** Ne mireris autem quod maria amare flebat ad sepulchrum. **Petrus** vero nihil tale passus est. compassibile enim est muliebri genus et natura flebile. **Aug.** Oculi igitur qui dominum quaesierat et non inuenierat. lacrimis vacabant. amplius dolentes quod fuerat abiecit de monumento quod quod fuerat occisus in ligno. quoniam magistri tantum vita subtrahata fuerat nec membra remanebant. **Aug.** de concordia euang. Videbat autem cum aliis mulieribus angelum sedentem ad dexteris super lapidem reuolutum a monumento. ad eum verba cum flebat. prospexit monumentum. **Chrys.** Magna enim ad mitigationem est monumentum aparere. vnde denique eam et plura redesceret. et inclinante se et volente locum videre ubi iacuit corpus. **Vnde** sequitur. **Aug.** Dum ergo flebat inclinante se et prospexit in monumentum. **Greg.** Amanti enim semel aspexisse non sufficit. quia vis amoris intentionem multiplicat inquisitione. **Aug.** Nihil enim dolebat nec suis nec discipulorum oculis facile putabat esse credendum. **An** potius diuino instinctu in animo eius effectus est ut prospiceret. **Greg.** Quasi enim prius et minime inuenit. perseverauit ut quereret. vnde et obgit ut inueniret actus est ut desideria dilata crescerent et crescenda caperet. quod inuenisset. **Seda** ei desideria dilatare crescunt. **Si** autem dilatare desideria non fuerit. Ita ita quod que sic amat que se ad monumentum quod prospexerat. ita inclinante videam. quo fructu vis amoris in ea ingemmat opus inquisitionis. **Sequitur** ei **Et** vidit duos angelos in albis sedentes vnum ad caput et vnum ad pedes ubi positum fuerat corpus ihesu. **Chrys.** Quia enim non erat excelsa mulieris mens ut ex sudarijs peperet resurrectionem angelos vidit in leuco habitu. ut et ipsa a passione mitigata. **Aug.** Quid autem est quod vnum ad caput alter ad pedes sedebat. an quoniam qui grece angeli dicuntur latine se nunquam isto modo christi euangelium velut a capite versus ad pedes ab inicio versus ad finem signabat esse nunciantum.

Greg. Vel ad caput sedet angelus cum per apostolos per dicitur quia in principio erat verbum. et quasi ad pedes sedet cum dicitur. Verbum caro factum est. **Dolum** etiam per duos angelos duo testamenta agnosceret que dum per sensum incarnatum et mortuum ac resurrexisset diem nuntiante quasi testamentum prius ad caput et testamentum postius ad pedes sedet. **Chrys.** Angeli autem apparentes nihil de resurrectione dicunt. sed paulatim in eam quod de resurrectione est. intrant sermonem. **Quia** ei mulier ultra consuetudinem pelam habitum videbat ne turbetur audiuit passionis vocem. vnde sequitur. **Dicit** ei illi. Mulier quid ploras. angeli lacrimas prohibebant et futurum quodammodo gaudium nuntiabant ita enim dixerunt. **Quid** ploras ac si dicerent. plorare noli. **Greg.** **Ita** enim sacra eloquia que in nos lacrimas amoris excedunt eadem lacrimas consolantur dum nobis redemptionis nostrae speciem reprobant. **Aug.** **At** illa eos putans interrogasse nescientes causas prodixit lacrimarum. vnde sequitur. **Plat** eis quia tulerit dominum meum. **Aug.** **Aug.** suum vocat dominum sui corpus examine a toto parte significat. sicut omnes confitemur ihesum christum filium dei sepulchrum cum sola eius sepulta sit caro. **Sequitur.** **Et** nescio ubi posuerunt eum. **Ne** erat causa maior doloris. quia nesciebat quo iret ad consolandum dolorem. **Chrys.** **Mon** dum autem de resurrectione aliquid non uerat. sed adhuc translationem imaginabatur. **Aug.** **De** con. euang. **Die** intelligendi sunt surrexisset angelus ut eos stantes videret. sic lucas eos visos esse commemorat. **Aug.** **Et** iohannes. **Seco** horam uenerat. qua idem quod nuntiatur quodammodo fuerat ab angelis flere prohibentibus gaudium succedere flentibus. vnde sequitur. **Ne** cum dixisset comita est retrosum. **Chrys.** **Si** quare ad angelos loquens et nondum ab eis aliquid audiret couerteretur retrosum. mihi videtur quod hoc ea dicitur. christus post eam apparuit et angeli considerantes diuinitatem et figura et inspectione et motu constantem ostenderunt quoniam dominum viderunt. et hoc est quod mulierem conuersa retrosum sede. **Greg.** **Hor** adu eam quod maria que adhuc de domini resurrectione dubitabat couersa retrosum est ut videret ihm. quia videlicet per eandem dubitationem sua quasi tergum in domini faciem miserat. que resurrexisset minime credebatur. **Et** quia amabat et dubitabat videbat et non agnoscebat eum. vnde sequitur. **Et** vidit ihm stantem et non sciebat quia ihesus esset. **Chrys.** **Angeli** ei ut diuinitatem apparuit. mulierem vero non ita ne eam ex prima visione stupesceret. **Non** enim oportebat eam repente ad excelsum reducere. sed paulatim. **Sequitur.** **Dicit** ei ihesus mulier quid ploras. quem queris. **Greg.** **Inter**rogat doloris causa ut augeat desiderium. quoniam cum noia ret que quereret. in amore eius ardentius essuaret. **Chrys.** **Et** quia in communi figura apparuit estimans eum hortulanum esse. vnde sequitur. **Ille** estimans quia hortulanus esset. dicit ei. **Domine** si tu sustulisti eum dicito mihi ubi posuisti eum. **Et** ego eum tollam. **hoc** est si propter timorem iudeorum leuasti eum dicito mihi et ego eum tollam. **Chrys.** **Time**bat enim ne iudei eam corpori insensurent exanimi. et ideo volebat in alio loco in cognito illud transponere. **Greg.** **For** sicam autem non errando hanc mulier errauit quod ihm hortulanum credidit.

An non ei spiritalis hortulanus erat q̄ in ei⁹ peccatoze p amoris sui vim semina virtutu virēda plantabat s̄ quid ē q̄ viso eo quē hortulanū credidit cui necduz dixēat quē crebat ait. **Domine** si tu sustulisti eū. s̄ vis amoris hoc agere solet in aīo ut quē ip̄e sp̄ cogitat nullū aliū credat ignorare. postq̄ at̄ eam dñs omni vocabulo appellavit ex sexu & agnitiōe nō est. vocat ex noīe. vñ sequit̄. **Domine** ei ihus maria. ac si dicat recognosce eū a quo recognoscēis. maria g⁹ quia vocatur ex noīe. recognoscit auctore quia & ip̄e erat qui crebat exteri⁹. & ip̄e qui eā interi⁹ ut crearet docebat. vñ sequit̄. **Conversa** illa die ei raboni. qd̄ dī mḡr. **Christi**. Sic em̄ iudis quōq̄ i manifest⁹ erat. & p̄is. ita & loq̄ns cū volebat seip̄m notū facerebat. q̄li ter at̄ conversa dicit cū xp̄c ad eum loq̄retur. mihi videt̄ qd̄ dicere ea vbi p̄sultisti eū conversa est ad angelos ut interrogaret. cur stupefacti esset. **Peñ** xp̄us vocans eā & convertit eā ad seip̄m. & p̄ voce manifestū seip̄m fecit. **Aug** Vel qz p̄⁹ conversa corpe qd̄ nō erat putavit nunc corde p̄versa qd̄ erat agnovit. **Māo** aut̄ calūniatur m̄liere qd̄ hortulanū dixit do minū & ihm mḡr. **Ibi** em̄ honorabat hoīem a quo bñficiū postulabat. s̄ colebat doctore a quo discere humana & divina discerebat. **Alier** g⁹ dū dixit sustulere dñm meū alit̄ at̄. **Domine** si tu sustulisti eum. **Greg**. Jam vō ab evangelista nō subdit̄ qd̄ mulier fecit s̄ ex eo innuit̄ qd̄ audiuit. sequit̄. **Domine** ei ihus. **Noli** me tangere. in his nam q̄ v̄bis oñdit̄ qd̄ maria amplecti voluit ei⁹ vestigia quē recognovit. s̄ cur tā gi nō debeat rō q̄ addit̄ eū subiūgit. nōdū ei ascēdi ad p̄em meū. **Aug**. S; si stans in terra nō tangit̄ sedens i celo quō ab hoīe tangit̄ q̄ certe anteq̄ ascēderet discipulis suis se obtulit tangendū dicēs. pal pate & videt̄ quia sp̄s carnē & ossa nō h̄t. ut lucas testat̄. q̄s autē tam sic absurdus. ut dicat eū a discipulis qdem anteq̄ ascēdis ad p̄em. se voluisse tā gi a mulierib⁹ at̄ noluisse n̄ eū ascēdisset ad p̄em. **Sed** loq̄tur eadē femme p̄⁹ resurrectōez anteq̄ ad p̄ez ascēderet tangit̄ ihm i q̄to erat eē ip̄a maria magdalena narzante matheo. aut g⁹ s̄ sic didū ē ut in illa femina figuraret̄ ecclia de gētib⁹ que in xp̄m nō credidit n̄ eū ascēdisset ad p̄em aut sic i se credi voluit. **Ips** est sic se spiritalit̄ tangi qd̄ ip̄e & pat̄ vñ sine. ei⁹ quippe totis sensib⁹ qd̄ amodo ascēdit ad p̄em q̄ sic in eo p̄ferent ut p̄ri agnoscat sc̄lem. **Quō** at̄ h̄c nō carnalit̄ ad huc in eū credebatur quoz sic hoīem flebat. **Aug**. p̄mo de tri. **Ca**⁹ at̄ tan q̄ sine facit notōnis. id̄ qd̄ volebat in eo esse finem intenti cordis in se ut hoc qd̄ videbat̄ t̄m̄ putaret̄. **Christi**. Vel alit̄ volebat h̄c mulier adhuc cū xp̄o esse sicut & ante passionē. & p̄ gaudio nihil magnuz excogitabat q̄uis caro xp̄i multo melior facta fuēit relūgendo. **Ab** hac g⁹ intelligētia eam abouētis dixit noli me tangere ut cum m̄ta reuerētia ei loq̄atur. **Vnde** nec discipulis aparet de reliquo cum eis p̄versans ut reuerētia attendant dicēs at̄ nōdū em̄ ascēdi ostendit qm̄ illuc p̄erat & festinat. **Euz** at̄ qui illuc debet abire & nō vltra cū homib⁹ cōuersan non oportebat eū eadem videre m̄te qua & ante. **Et** s̄ manifestat̄ cōsequētē dicens. **Vade** at̄ ad frat̄

eres meos & dic eis. **Ascendo** ad p̄em meū & p̄ez v̄m deum meū & deū v̄m. **Aug**. xi. de trini. **Inter** ceteras impietates suas eadē hoc dido domi vñ solent heretici ut p̄ id̄ qd̄ pat̄ ei⁹ pater eoz est & de⁹ eius do⁹teorum est. in natura dei non sit. sed i forma dei manens formā sui assumpsit. **Et** eam h̄ ad homines in sui forma xp̄c ihus loquat̄ nō ambigit̄. quā pater sibi ut ceteris sit ex ea p̄e qua homo ē. & de⁹ sibi ut cunctis sit ex eā natura qua su⁹ est. **Demq̄** hunc eundē s̄monem cepit dicens. **vade** ad fratres meos. **Frates** autem ex carne sunt deo. **Ceterum** vni genitus deus sine fr̄ib⁹ est. **Aug**. **Vel** alit̄ nō ait p̄em v̄m. sed pat̄em meū & pat̄em vestrum. **Alier** g⁹ meū aliter v̄m. natura meū. ḡra v̄m. **Reg** dixit deum vestrum sed deum meum sub quo ego homo si & deū vestrum. **inter** quos & ip̄z mediator sum. **Aug**. de con. euan. **Tunc** ergo egressa est a monumento hoc est ab illo loco vbi erat herti spatium ante lapidem effossum & cum illa alie quas secundum marcū inuaserat tremas & pauos. & nem̄ sc̄z alioz quicq̄ dicebant. **vnde** & hic dicitur. venit maria magdalene annūcians discipulis quia vidi dñm & h̄c dixit mihi. **Aug**. **Ecce** humani generis culpa ibi abscondit̄. **vnde** processit. quia em̄ in paradiso mulier viro p̄mauit mortē a sepulcro mulier v̄m annūciavit v̄m & dida sui v̄mificato res narzat que mortem serpēas v̄ba narrauerat. **Aug**. de con. euan. **Dum** at̄ cū alijs veniret tunc sc̄m math̄m occurrit illis ihs dicens auct̄. **Domine** g⁹ colligim⁹ & angeloz colloquēdē bis nūo eas habuisse. **venietes** ad monumentum & ecclā ip̄ius domini se mel̄ s̄ qm̄ maria hortulanū putavit & ibez cum eis occurrit in via. ut eas repetēde firmaret. & sic venit maria magdalene annūcians discipulis nō solum ip̄a s̄ & alie quas lucas cōmōrat. **Aug**. **Distice** at̄ maria que interpretatur domina illuminata illuminata trix seu stella maris significat eccliam que magdalena id est curvata dī. **Nam** magdalon grece latine turris dicit̄. p̄ter illud quod dicit̄ in psalmo. **Fact⁹** est mihi turris fortitudinis. in eo at̄ qd̄ h̄c mulier discipulis xp̄m resurrexisse nunciavit om̄s monentur maxime quib⁹ est om̄is illud p̄dicēdi officii ut siquid eis celit̄ reuelatū fuerit studiose p̄ximis p̄ment̄.

Cū ergo sezo esset die illa vna sabbatorū & fores eēt clausē vbi erāt discipuli cōgregati p̄ter metū iudeoz. venit ies⁹ & stetit in medio discipuloz & dicit eis. **pax** vobis & cū hoc dixisset oñt eis manus & lat̄. **gaussit** se ergo discipuli viso dño dixit ei⁹ go eis iteū. **Pax** vobis sic misit me p̄ & ego mitto vos. **Hec** cū dixisset iussit illis & dicit eis. **Accipite** sp̄m sanctum quozū remisistis peccata remittit̄ eis & quozū retinueritis retenta sūt. **Thomas** autez vnus ex xii. qui dicit̄ didimus non erat cum eis quādo venit ihesus.

Dixerunt ei
Ille aut̄ dixit
figuram clau
locum clau
eius. non cre

Christi Audi
osequens erat
leret qm̄ eos n
ignē recogita
re s̄ ex eo qd̄ sci
tib⁹ & tūndis e
vade dī. Cū g⁹
fores essent cla
mecum iudeoz
monstrat̄ q̄ for
p̄ter timorē
sp̄sati. **Denic** ihs
qui a p̄sequēs e
Aug. **Del**
sigs vō clausis
x̄ie ad iacētē la
mone pasch. **M**
p̄ne p̄clitēnt.
iudicia rabon
corp⁹ erat. si h̄c
in ligno quō p̄
prehēdis modū
dei edificatio
diuinitas erat
eis non aptis
tas matris mu
le est qualit̄. ph
q̄a mulier p̄ue
& ip̄e p̄ v̄m
fla dūatē m̄e
vobis id ē ne
qd̄ ante cruce
sus in me p̄ice
lud corp⁹ qd̄ v
bat ostendit ei
Et cum hoc di
man⁹ fixer. int̄
bie. m̄bū corda
gia. **Christi**. **E**
vos & gaudeb
si sunt discipul
neoz qua iust
in xp̄i corpore
potius abscond
em̄ eam ferret
suis ita deberet
vniuersa aut̄
qua vero p̄
deos rurs⁹ dī
go eis iteū p̄
est siue ideo rep
vel quia ip̄e e
q̄demōstrat e

Sed tñ eisdem membris redditis non p̄bitis apare
bunt. Quibus igit̄ omnia que acciderat corpori iuda
tunc nō erant. nō sūt tñ appellāda uicia. Vetus moi
cia. **Greg.** in homel. Palpanda aut̄ carnem do
min̄ p̄bit quā clausis ianuis introduxit qua in re
duo mira. & uixta humanaz rationem ualde sibi con
traria ostendit. dum post resurrectionem corp̄ suuz
& incorruptibile & tñ palpabile demonstrauit. Nam
& corrupti necesse est quod palpat̄ & palpari non
potest. qđ non corruptibile & incorruptibile se ergo
& palpabilem demonstrauit ut p̄fēdo post resurrecti
onē esse ostenderet corp̄ suum & eiuſdem nature &
alterius gl̄ie. **Greg.** xiiii. mora. Corp̄ ecā no
strā in illa resurrectionis gl̄ia erit quidem subtile p̄
effectum spirit̄alis potentie. Sed palpabile p̄ uita
tem nature. Non aut̄ sicut eutic̄ scripsit impalpa
bile & uentis aerisq̄ subtili. **Aug.** Videbat aut̄
thomas tangebatq̄ hoīem & confitebat̄ deum quez
non uidebat. neq̄ tangebat. Sed p̄ hoc quod uide
bat. atq̄ tangebat. illud iā remota dubitatione cre
debat. **Dñ** sequē. **Matth.** dixit thomas & dixit ei. **Dñs**
meus & deus meus. **Chro.** Qui prius infidelis fuerat
post lateris tactum. optimum se theologum ostendit
Nam duplicem naturā uicēq̄ in ip̄o xpi edis
seruit. Dicendo em̄ domin̄ meū humanā naturā. di
cendo deo deo meo. diuinam confess̄ est & unū & eū
dem deū & dñm. Sequē. dicit ei ih̄s. quia uidisti me
credidisti. **Aug.** Non ait tetigisti me sed uidisti
me. qm̄ generalis quodāmodo est sensus uisus nam &
per quatuor alios sens̄ notari solet uelut cū diam̄
audi & uis quā bñ sonet olfac & uis quā bñ oleat gu
sta & uis quā bñ sapiat tāge & uis quā bñ caleat. uñ
& h̄ dñs de infer̄ digreū tuū huc & uide man̄ meas
Quid aliud ait. quā tange & uide. Nec tamē ille
oculos habebat in digito. Ergo siue intendo siue
ecā tāgeudo hoc ait. Quia uidisti me credidisti qđ
uis dicit possit nō fuisse discipulū tangē euz se offer
ret ille tāgedū aus̄. **Greg.** Sed cū ap̄t̄ dicit si
des est substantia sperandaz rex argumentum nō
aparentū. p̄fēdo liquet quia que aparēt. iam fidez
non habent. sed agnitionē. **Dñ** ergo uidit thomas
cum palpat̄. euz & dicit. Quia uidisti me credidi
sti. sed aliud uidit. aliud credidit. hoīem uidit. & de
um confess̄ est. **Matth.** aut̄ ualde quod segeur be
ati qui non uiderūt & crediderunt. In qua sententia
nos spirit̄ualit̄ significati sum̄. qui eū quē carne nō
uidim̄. mēte retinem̄. **Et** tñ h̄dem n̄tam opibz seq̄
tur. **Matth.** **Aug.** **Preteritū** aut̄ temporis usus ē v̄bis tā
quam ille qui id qđ erat futurū in sua nouerat p̄des
stmatōe iā factū. **Chro.** Cū ergo aliq̄ nūc dixerit
uicā in epīo illis fuisset & uidisset xpm̄ miracu
la facientē. excogetic̄ beati qui nō uiderūt & credide
runt. **Chro.** **Exp̄nit** aut̄ & hinc discipulos qui
nec plagas clauorū nec latus palpantes crediderūt
Chro. Quia v̄s iohānes pauca alq̄ euangeli
stis dixerat. subiungit. **Chro.** Quia qđem & alia signa fe
cit ih̄s in cōsp̄ctu discipulorū suoz que n̄ sūt scrip
ta in libro hoc. Sed nec aliq̄ oīa dixerūt sed qđ erāt
sufficiēda ad hōē accipere audiētis. mibi aut̄ uidē

hic dicit̄ ea que post resurrectionē sunt signa. & iō
dicit̄ in cōsp̄ctu suoz discipulorū. cū quibz solis p̄
resurrectionē conuersatus est. **Deinde** ut discas qm̄
non solū discipulorū gratia signa fiebant induxit. hec
aut̄ scripta sunt ut credatis qđ ih̄s est xpc̄ filī dei
cōmunit̄ ad humanam naturā loquēs & ut ostendat
qm̄ non illi qđ credidit. sed nobis ipsis uile est credere
subdit̄. **Et** ut credentes uicā habeatis in noīe eius
id est p̄ ip̄m. ipse enim est uicā.

Capitulum. xxi.

Postea manifestauit se ih̄esus ite
rū ad mare tiberiadis. manifest
stauit aut̄ sic Erāt simul petrus
& thomas qui dicit̄ didimus. &
nathanael qđ erat a chana galylee & sily ze
bedei & alij ex discipulis eiꝝ duo. **Dñ** eis si
mon petrus **Vado** piscari. dicit̄ ei uenimus
& nos tecū **Et** exierunt & ascēderunt in ra
uim **Et** illa nocte nichil p̄diderunt **Dñ**
aut̄ factō stetit ih̄esus in littore **Non** tamē
cogouerūt discipuli qđ ih̄esus ē **Dicit** ex
go eis ih̄esus. **Pueri** nūqđ pulm̄tariū habe
tis. **Viderunt** ei non. dixit eis. **Mittite** in
dexteram nauis ḡy retbe. & muerietis. mise
rūt ergo & iam nō ualebant illud trahere
p̄ multitudinem pisciū. dicit ergo discipulus
ille quē diligebat ih̄esus petro domin̄ est
Symon petrus cum audisset qđ domin̄ est
tunica succinxit se erat em̄ nudus & misit se
in mare. **Alij** aut̄ discipuli nauigio uene
rūt. **Non** em̄ longe erant a terra. sed quasi
cubitis ducentis trahentes retbe piscium
Et ergo descēderūt in terram. uiderūt pri
mas positas & piscem suppositū & panem.
dicit eis ih̄esus. **Asp̄erte** de piscibus quos
p̄didistis nunc. **Ascendit** symon petrus &
traxit retbe in terrā plenum magnis pisci
bus. centū quinquaginta tribz **Et** cum tāi
essent non est scissum retbe.

Aug. **Sō** in mediata euāgelista p̄miserat uelut
libri huc indicat̄ h̄ne **Sed** narrat̄ hic deinde quē
admodū se manifestauerit dñs ad mare tiberiadis. uñ
ost̄ **P̄**ea manifestauit se ih̄s it̄ ad mare tiberiadis
Chro. **Dicit** aut̄ postea quia nō cōtinuē cū eis am
bulabat. ut antea. dicit̄ ecā manifestauit se quia nō
uideret̄ si p̄descenderet quia i incorruptibile erat cor
pus. **Hoc** autem meminit. ostēdēs qm̄ plurimū tmo
ris eis dñs abstulerat. ut de reliquo ip̄i longe a do
mo p̄cedant non uera in domo cōclusi. sed in galile
am terant. periculum declinātes iudicū. **Chro.**
De aut̄ solito euāgelista prius retulit cāz dñm
de quē admodū res gesta sit enarrat **Dñ** de sequit̄.

ozium. Que non
ec autem scripta
sus est christus
vitam habeatis

menam qualiter &
era h̄nem & accedit
puli anū dantes dig
tñ quia sol̄ thomas
ic. **Non** aut̄ statim
in medio a discipul
sideriū & fidelis fies
dies octo it̄z erant
cū. uerit̄ ih̄s inuis
pax uob̄ **Chro.** **Non** i f
hostis clausa irante
respondeo si sup̄ ma
p̄ pondus. **Sed** sicut
ar. quādo resurrexi
stat it̄z ih̄s. & nō
d ve ostendat. qm̄ cū
et eisdem v̄bis usus
prop̄rat. **Dñ** seq̄
eum tuū huc & uide
& mitte in lat̄ moū
Et noli esse in cre
am infidelitas erat
m̄santūm acoperer
erit me de reliquo. **Di**
corpus incorruptibi
ne tumultuensis con
nt. quoniam ip̄e erat
cho. **Postea** aut̄ si uel
caco omnem maculā
S̄ sciebat quare d
ret. **Sicut** enim de
misi tangeret. & uis
laera demonstrat̄
thome. qđ uidisti &
on uentis dicit. ec
uideris uulnera que
p̄ pugnis quomā
et nec tamen inerte
cio aut̄ quomō eoz
ratorum ut uelim̄
uis uideri uulnerum
cule. **Et** fact̄ illis
in eis. sed dignitas
non corporis. sed
ec idō tamē si aliqua
sunt membra. sine
erunt mortuorum
itis ueltri non per
nouo seculo ut m̄di
illa immortalī carne
derentur percussa
o tñ eisdem membris

Manifestavit autē sic. **Cris.** Quia vō neq̄ dñs cū eis cōtinē erat neq̄ spūs datus erat neq̄ aliqd̄ tunc erat eis omissum neq̄ aliqd̄ habebāt agere. artem piscatoriam tradabant. vñ sequit̄. Erant simul simon petr⁹ & thomas qui dī didim⁹. & nathanael qui erat a chana galilee. q̄ sc̄ vocat⁹ est a philippo. & filij zebedi sc̄ iacobe & iohānes & alij ex discipul⁹ ei⁹ duo. dicit eis simō petr⁹ vado piscari. **Greg.** i ho. **Queri** potest cur petr⁹ qui piscator ante conversionē fuit. post cōversionē ad piscationē redijt cū ventas dicat. nō mittens manū suā ad aratru. & respiciēs retro ap̄t⁹ est regno dei. **Aug.** Quod si fecisset discipuli defuncto ihu priuq̄ resurrexiss̄. a mortuis putarem⁹ eos illa que antea eorū occupauit. desperans fecisse. **Nūc** vō post eū sibi de sepulcro reditū viuū post inspecta vulnerū loca post acceptū in sufflatoe a spū sanctū subito hūc sic fuerit non homin s̄ piscū piscator. **Rūdendū** ē ergo nō eos fuisse phibitos ex arte sua licita vidū necessarium querē sui ap̄tatus integritate seruata. **Si** qñ vnde viuerēt aliud nō haberēt. **Si** em̄ beat⁹ paul⁹ ea potestate q̄ p̄fecto cū ceteris euāgelij p̄dicatoib⁹ habebat nō cū ceteris viueret s̄ stipendio suo militaret ne gēns a nomie xp̄i positas alienas doctrina a⁹ quasi venalis offēderet alr̄ educat⁹ artē quā nō no uerat didicit ut cū suis manib⁹ transigē dōdor nulus grauariē auditor. quanto magis beat⁹ petr⁹ qui iam piscator fuerat qd̄ nouerat fecit si ad p̄ns illud temp⁹. aliud vñd viueret non inuenit. sed r̄ndebit quispiā. **Et** cur nō inuenit cū dñs. p̄misent dicens. **Querite** p̄mū regnū dei & iusticiā eius & hęc omnia apponēt vobis. **Pro**fus etiam dñs qd̄ p̄misit. impleuit. **Mā** quis ali⁹ p̄sces qui caperētur. a p̄p̄tate qui nō ob aliud credidit est. eis ingessisse penuriam qua cogere nē ire piscatū. n̄ dispositū volens exhibere miraculā. **Greg.** in ho. **Negotiū** ergo qd̄ ante conversionē sine peccato extitit. hoc etiā post cō uersionē reperire culpa nō fuit. vñ post conversionē suā ad piscationē petr⁹ redijt mat h̄ vō ad thaloni negotiū non reledit. **Hūc** em̄ plerq̄ negotia que sine peccatis exhiberi aut vix aut nullatenus possūt. **Que** ergo ad peccatum implicant. ad hęc necesse est ut post conuersionem animus non recurat. **Cris.** Alij autē discipuli sequebantur petrū. **Vñ** dicitur dicit ei venimus & nos tecum. **Colligati** em̄ de reliquo sibi uicem erant & simul volebant piscationē videre. **Sequitur.** Et exierunt & ascendēte in nauim. **In** nocte autē piscabantur. quia adhuc formidolosi erant. **Greg.** **Fada** est autē discipulis piscationis magna difficultas ut venientē magis fieret admirationis magna sublimitas. **Vñ** sequitur. **Et** illa nocte nihil preceiderunt. **Cris.** **Habo** ramulo at̄ & affūdis discipulis astute ibus. vñ seq̄. **Mane** autē factō stete ibus in litore. non tñ cognouerunt discipuli q̄a ibs est. **Non** em̄ seipm̄ mox eis ostendit s̄ voluit i allocutionē cū eis veire. & p̄mo loquitur eis humani⁹ nā sequitur. **Dicit** eis ibus. pueri nūqd̄ pulm̄ariuz habetis. **Hoc** autē dicit q̄si ab eis aliqd̄ emere vellet. ut autē t̄maerūt. eis signū oñe p̄ qd̄ cognoscerent. **Sequitur** em̄. **Dixit** eis mittite i dexterā nauigij rete & inuenietis multa aut p̄secuq̄

ter facta sunt quorum p̄mū est. multos p̄sces esse cōprehenso. vñ sequitur. **Offertur** ergo rete & iam non valebāt illud trahere p̄ multitudinē piscū. s̄ in xp̄i cognitiōe peer⁹ & iohānes suos p̄rios modis ostēderunt. **Johannes** em̄ p̄p̄icatio: erat & iō p̄m⁹ cognouit xp̄m. vñd sequitur. **Dicit** ergo discipul⁹ ille quē discigebat ibus petro. dñs est. **Med.** **Hoc** in dicitō sic sepe ita & hic suā demōstrat p̄sonaz. **Cognouit** autē p̄m⁹ dñm siue miraculo isti⁹ piscationis siue sono p̄cognite vocis siue p̄me remiscens piscatōis. **Cris.** **Petrus** autē struention⁹ erat & iō p̄mpti⁹ venit ad xp̄m. **Sequitur** em̄ **Simon** petr⁹ cū audisset q̄a dñs est. tunica succinxit se. erat em̄ nud⁹. **De** p̄ petr⁹ nudus fuisse ad p̄parationem ceterorū va stimentorū. q̄b⁹ ut solebat sic solemus dicit cū aliq̄ simplici vestimēto videm⁹ indutū quare nudus mee dis⁹. **Sive** p̄t̄ intelligi q̄ more piscatorū studio piscandi nuō⁹ inceserit. **Greg.** **Ex** vō se p̄mpti⁹ it peer⁹. pudoris est signū. **Decem** autē se lineo amictu quē femices & t̄p̄r̄ piscatores arcuolūne sibi cū nudi se siue etiā ceteris indumentis appōhūt. **Meda** **Eodem** autem ardore quo & mules alia se cerat. venit ad ihm vñd sequitur. & misit se in mare. alij autem di nauu. venerunt. **Non** em̄ intelligendū est petri sup̄ fluū⁹ venisse s̄ aut natando aut pedib⁹ p̄p̄is q̄a erant p̄p̄eram sequitur em̄. **Nō** longe em̄ erant a terra. s̄ q̄a cu. ducētis. **Greg.** **In** p̄posito ē. **Sequitur** em̄. **Trahētes** rete p̄sces sic ordo litore alij discipuli nauigio venēte trahētes rete piscū. **Nō** longe em̄ t̄. **Cris.** **Deinde** aliud sig⁹ p̄mē eū sub dicit. ut ergo descen. in ter. vide. pra. po. & p̄s. sup̄ p̄o & panē. **Nō** em̄ adhuc ex materia sup̄posita opat̄ s̄ ad id qd̄ est mirabil⁹ ducit. signa oñs. qm̄ & ex sub iecta materia ante crucē miracula faciebat p̄t̄ quādam dispensationē. **Aug.** **Nō** ē at̄ hic intelligendū & panē fuisse prims sup̄positū. s̄ q. d. vidēre prunas positas & piscē sup̄positū prunis & vidēre panē. **Cris.** **Ut** at̄ ostēderet nō esse phantasma qd̄ factuz est ulet ex piscib⁹ ab eis capitis afferri. **Sequitur** em̄. **Dicit** eis ib⁹. **Afferre** de pis. q̄s p̄s. nūc. deind⁹ & ali⁹ signū fuit q̄ ex multitudine piscū rete nō est scissum vñ sequit̄. **ascēdit** simon pe. & traxit rē ad ter. p̄lema. pis. cen. quāq̄mratib⁹ & cū tanti essēt nō ē scissum rete. **Aug.** **Distice** at̄ in captura piscū omē dante ecclie sacramētū quālis futura ē in vltima resurrectione mortuorū. **Et** ad hoc p̄mēdādū valet q̄ tamq̄ simis ē mē p̄sitū libn̄ q̄ est. etiā secuturē naracōis q̄si p̄lamū. **At** vñ. discipuli fuerēt in illa piscatōe suo septenariis nūo h̄iē fecat ep̄s vñ d̄sum q̄ppe vñ. dieb⁹ voluit t̄p⁹. **Greg.** **Cū** at̄ nox erat an̄ sol xp̄i p̄ntā. p̄be nihil cepert. q̄ est vñaz nationē israel conigē conarenē. illa tñ frequē i idolatriam labebat. **Greg.** **Queri** at̄ p̄t̄ cur discipulis in mare laborātib⁹ p̄. **Hū** redōs suā dñs in litore stetit qui ante resurrectionem suam coram discipulis in fluctib⁹ maris ibulauit. s̄ mare p̄ns sectm̄ fecat qd̄ se cāp̄ tumbū & vñd̄ vite corruptibil̄ illid⁹ p̄ sol liditacē aut litore p̄p̄tūcas q̄ens eēne figurat. q̄a igit̄ discipuli adh̄ fluctib⁹ mortal̄ vite merāt i mari laborātib⁹. q̄a autē redemptor noster iā corruptionem carnis excesserat p̄ resurrexōe: suā i litore stabat

Aug. **Distice** fecit seculi. **Aug.** **futura** sic ita am qualiter re. sed ascende gavit eū a ter. non mittent r̄ bonos nec in si ter lazare in q̄ telligam⁹ bono nauigij recte raz solos bonos post resurrecti piscum bonos ecclesia. istā v̄ternū complet tuor. **Aug.** **Ad** dextera & i in litore. v̄bunt. **Is** non refundere qu **Ad** dextera aut ist in somno pa d̄ licet rete puen uentis h̄ isto tū existimo sig & circūastom̄ tos cubitos ḡ dionē em̄ dei. **all⁹** xp̄e pass⁹ ris humani. **C** h̄ ad est piscis reficiēs sua d̄ ecclia est om̄i as. **Ad** ergo caetur in ope trahit. q̄a stab egit v̄bis hor rū signis. s̄ c̄ tur & quātis. **p** piscib⁹ centū tone numer⁹ quod p̄didit e mala piscan si eū reddenda decē ē p̄ter i ta & ad liter. **se** septenari⁹. se ad quē sanctifi sonuit sanctifi ta eū v̄menda legis denario siue decē & sep putans om̄ib⁹ puenit. **Aug.** **venit** quāqu no cund⁹ pop r̄q̄es in v̄m̄ vera r̄q̄es n̄ q̄i quaguitat

Prædidistis nunc ut omnes qui hanc spem gerimus per illud septenarium nunc discipulorum per quod per in hoc loco nostra unitas intelligi figurata tanto sacramento nos unificare nossemus et ad hanc beatitudinem sociari.

Greg. Per hoc etiam quod sepe discipulorum ultimum comitium celebrat eos tunc qui sepeformi gratia sancti spiritus pleni sunt futuros secum in eterna refectioe denunciat.

Sepe qui diebus omnibus tunc sepe reuoluit et sepe septenario nunc profectio designat.

Ali ergo ultimo comitium de pancia ventatis epulanti qui nunc profectio studio terrena transcendit.

Ch. Quia vero non sanuo cum eis qui saluatur neque similitur ut prius sicut euangelista dicens hoc iam tertio manifestat est ihesus discipulorum cum resurrexisset a mortuis.

Aug. Ad non ad ipsas demonstrationes sed ad dies referre debemus. et primo die cum resurrexisset. et primo dies octo qui thomas vidit et credidit et hoc die qui hoc discipulis fecit et deinde quibus voluit ut quod ad die quadragessimam qui ascendit in celum.

Aug. de eo. euan. Inuenimus autem apud quatuor euangelistas de deo memoratum diuinitatem visum esse post resurrectionem semel ad monumentum a mulieribus. iterum ad idem regrediendum a monumento in itinere.

Tertio petro. quarto duo to eunt in castellum. quinto pluribus in iherusalem ubi non erat thomas.

Sexto ubi uidit eum thomas.

Septimo ad mare tiberiadis.

Nono ut dicit mare nouissime discubentibus.

Decimo ipso die ascensionis non iam in terra sed eleuatum in nube.

Cum ergo prandissent. dicit simoni petro ihesus simoni iohannis diligis me plerumque bis dicit ei etiam domine tu scis quia amo te dicit ei pasce agnos meos dicit ei iterum. simoni iohannis diligis me.

At ille. etiam domine tu scis quia amo te dicit ei pasce agnos meos. dicit tertio simon iohannis amas me.

Contristat est petrus quia dixit ei tertio. amas me.

Et dicit ei domine tu omnia scis tu scis quia amo te. dicit ei pasce oues meas.

Ch. finito prandio omissione ouium modo petro commendat non aliter vii dicit. Cum ergo prandissent dicit simoni petro simoni iohannis diligis me plerumque bis.

Aug. Scies dominus interrogabat. Habebat enim dominus quod non solum eum diligeret. verum etiam quod plerumque oibus eum diligeret.

Ch. autem simon iohannis. et filius iohannis carnalis patris. Obediente autem simon obediens. Iohannes gratia merito ergo hoc nomine vocatur. et obediens gratie dei ut ostendatur quod ardentiori eum caritate amplectitur non merito humani sed dei et numeris.

Aug. in psal. Cum autem dominus moreretur timuit et negauit resurgens autem dominus amorem in seruit amorem fugauit. nam qui negauit. morti timuit resurgente domino quod timeret. in quo morte mortuam resurrexerit. unde sequitur. At illi etiam domine tu scis. quia amo te.

Contenti autem amore suum oues suas commendauit unde sequitur. dicit ei pasce agnos meos. tanquam non esset ubi ostenderet petrus amorem suum in christum non esset pastor fidelis sub principe omnium pastorum.

Ch. Ad enim maxime omnium tribuit nobis ea que desuper est beniuolentiam est

proximorum procuratio preterea autem domini alios petro de talibus loquitur.

Eximio enim apostolorum erat petrus et os discipulorum et vertex collegii. unde et negatione deleta committit ei platonem firmum. et negatione quidem ei non exprimit. sed dicit. Si diligis me preterea fratribus et seruetem amorem quem per omnia demonstrasti nunc ostende. et aliam quam dixisti te esse posturum per me. hanc da pro ouibus meis sequitur. dicit ei iterum simon iohannis diligis me.

At illi. etiam domine tu scis quia amo te.

Aug. Oportet dicit petro diligis me. et respondet. amo te. etiam dicit. Pasce agnos meos ubi etiam demonstrat unum atque idem esse amorem et dilectionem. nam etiam dominus nouissime non ait diligis me sed amas me.

Secundum enim dicit ei tertio simon iohannis amas me. tertio vero petrus cum diligit dominus interrogat. Iherosolimitanus enim negationi terrene crimina confessio. ne nimis amorem linguam seruiat quam timori et plerumque uocis elicitur. uideatur mors immensam quam uita prius.

Ch. Tertio etiam interrogat et tertio inuenit eadem omnia quantum apparet platonem propter omnia. et quoniam hoc est maxime eius amoris signum.

Ch. Ex tunc etiam inoleuit consuetudo ut ter confirmant qui ueniunt ad baptismum.

Ch. Deinde tertio interrogat perturbatus est. Unde sequitur. Contristat est petrus. quia dixit ei tertio amas me. Iherosolimitanus formidans potestatem forte estimans se diligere si non diligit. corripit. sicut et prius correptus est multum se estimans fortem. Unde ad ipsum christum refugit. unde sequitur. Et dicit ei. Domine tu omnia scis. et ineffabilia cordis plenitudo et fuerat.

Aug. de uerbis domini. Inde ergo contristatus est. quod sepe interrogatus esset ab eo qui seruierat quod interrogabat et donauerat quod audiebat. ueraciter ergo respondit. et de intimo cordis protulit amantis uocem dicens. Tu scis quia amo te.

Aug. super iohannem. Non autem addidit plerumque bis hoc enim respondit quod de se ipso sciebat. Non enim quantum ab alio quolibet diligere se scire poterat quod cor alterius uidere non poterat. Sequitur enim dicit ei pasce oues meas. quod dicit amoris officium pascere. domum gregem sicut fuit timoris indicium ne gare pastorem.

Ch. Potest autem quod assignare dicitur inter agnos et oues. Agni sunt qui introducunt. Oues uero profecti.

Alch. Pasce autem oues est eruditionis et christi ne a fide delinquant gloriare. eterna subditia si necesse est subditio. prouidere. et exempla uerum cum uerbo predicacionis impedere aduersariis obistere. Errantes subditos corrigere.

Aug. Qui hunc autem animo pascunt oues christi ut suas uelint esse non christi se quincumque amare non christum uel gladii uel onandi uel acquiri cupiditate non obediendi et seruientis et deo placendi caritate. non ergo nos sed ipsum amemus et in pascendis ouibus et ea que se et non que nostra sunt quamquam quisque ei seipsum non deum amat non amat se que enim non potest uiuere de se more ut utque amando se. non ergo se amat que ne uiuat se amat. cum uero ille diligente que uiuere non se diligendo magis se diligit que propterea non se diligit ut eum diligit de que uiuere.

Aug. in serpasc. Extorsit autem quodam serui infideles diuulserunt gregem christi. et furtis suis pecula sibi fecerunt. et audis eos dicere oues mee sunt ille. quod queris ad oues meas non te inueniam ad oues meas si et nos dicamur meas et illi dicant suas. perdidit christus suas.

Amen gebas te. aut seruet te cinget. dixit significat.

Ch. Cuius habebat ad. habebat sustinere oportet. timor. angelum mittit potest. uolens est. quia ita est. sed cum tunc uiriliter. xpo dicit. et. passus non est. Unde sequitur. quod tunc inuenit super math. qui apti fuerunt. Unde nuncius tuas. ut uenias. al. Primum dicit enim crucifixus. Solus qui per se fieri possit. piscebat etiam uolens eam uero quo non uoluit petre nec sen. quantacumque quo amant illic per ferre per molestia. Dicit ergo quod me que in ueritate. ut non erigens autem significans. exit mortuus est patens. de deo est. non fit ut landos. Nunc inuenit nomine profecta guerra festi. primo xpc per tione morerit.

Et cur. Couersus diligebat in cena suam que tradet tunc dixit ihesu.

Amen amē dico tibi. Cū esses iunior. cū
gebas te. & ambulabas ubi volebas. Cum
autē senueris. extendes manū tuas & alius
te cinget & ducet quo tu nō vis. Hoc autē di
xit significās q̄ morte clarificatur eēt deū

Cris. Cum dixisset petro dominus de amore quem
habebat ad ipm̄ p̄nunciat ei martirium. q̄d p̄ ip̄o de
bebat sustinere. erudire. nos volens quō eum ama
re oportet. Unde dicit. Amen amē dico tibi. cū esses
iunior. angebas te & ambulabas ubi volebas. De
mittit poris vite. quia in seculari iuuenis quidem
volis est. qui vō senuerit mutlis. In diuinis autē nō
ita est. sed cum sup̄enerit senectū. tunc vō clarior
tunc virilitas industrioz. in nullo ab etate p̄hibita
quia ergo petrus semp̄ volebat i periculis esse pro
xp̄o dicit. a. confide ita implebo tuū desideriu. vō q̄
passus non es iuuenis existēs oportet te pati senem
Unde sequitur. Cum autē senueris. p̄ q̄d ostendit q̄ ne
q̄ tūc iuuenis erat neq̄ senex. sed vir p̄fectus. **O**rig
sup̄ math. Et attende q̄ nō facile inuenit quis ex eis
qui apti fuerit ad hoc op̄. vō cito trāseat de hac vi
ta. Unde nunc petro dicit. cū senueris. extendes ma
nus tuas. **A**ug. Hoc est crucifigeris. Ad hoc autē
ut venias. alius te cinget & ducet quo tu non vis.
Prus dicit q̄ hiero. & deinde quomodo hiero. nō
em̄ crucifigens. sed crucifigens quo nollet. est ductus
Solus qui p̄pe a corpore esse volebat cum xp̄o. sed
si fieri posset preter mortis molestiam. vitam concu
piscerat eternam. ad quā molestiam nolēs venire. si
volens eaz̄ iudic. & reliquit hunc firmitatis affectū
quo nō vult mori vsq̄ adeo naturalē. vō eū beato
petro nec senectū au ferre potuerit. Sed molestia
quancūq̄ sit mortis debet eam vincē ius amoris
quo amat ille qui eū sit vīa n̄ra etiā mortem volu
it p̄ ferre p̄ nobis. **N**ā si nulla esset mortis ut pua
molestia. nō esset tam magna martirij gl̄ia. **C**ri
dicit ergo quo non vis. p̄pter naturalē op̄ationē ani
me que i uita sep̄at a corpore. deo hoc valiter disp̄
sante. ut nō multi sibi mortē iherant violentā. Deū
ergo audiorē euāgelista induxit. hoc autē dix
it significans qua morte clarificatur eēt deū. **N**ō di
xit mortis. esset. ut dicas qm̄ pati p̄ xp̄o gloria
est patiens & honor. **N**isi autē certitaret anī q̄a
vō de est. minime ei⁹ inuitu mortē toleraret quo
fit ut sanctoz̄ mors diuine sit gl̄ie certitudo. **A**ug.
Nūc inuenit exitū ille negator & amator ut p̄ eius
noie p̄fecta dilectione moreret. cū quo se morturuz
gueria festina done p̄miserat. **H**oc em̄ oportebat ut
p̄n̄ xp̄e p̄ petri salute. Deinde petrus p̄ xp̄i predica
tione moreretur.

Et cum hec dixisset dicit ei sequere me.
Cōuersus petrus vidit illum discipulū quez
diligebat ihesus sequentē qui et recubuit
in cena sup̄ pectus ei⁹. Et dixit dñe quis ē
q̄ tradet te. Nunc ergo cū vidisset petrus
dixit ihesu domine hic autē qd̄ dicit ihesus

Sic cum solo manere donec veniam qd̄ ad
te. Tu me sequere. Exyt ergo sermo iste in
ter fratres q̄a discipulus ille nō moriē. Et
non dixit iesus non moritur sed sic eum vo
lo manere donec veniam qd̄ ad te.

Augu. Cum p̄nunciasset dñs petro q̄ morte cla
rificatur esset eum inuitat eū ad sui sequelā. Unde
dicit. Et cū hoc dixisset dicit ei. Sequere me. cur dicit
petro. sequere me. nec dicit ceteris q̄ simul aderant. qui
eū sic magistrū discipuli sequebant. Sed si ad passi
onē intelligendū est. nūq̄d solus p̄ xp̄i ma. vīate
passus est petrus. **N**ōne ibi erat iacobus qui ab herode
maifestat occisus. **P**erū aliquis dixerit. qm̄ nō est.
Iacobus crucifixus. merito didū esse petro sequere me.
qui non solū moritur. Sed & mortē crucis sic xp̄e ex
pertus est. **C**ris. Audies autē petrus q̄a mortem pro
xp̄o passus. esse querit. de ioh̄e an moriē. vñ sequere
Cōuersus petrus vidit illū discipulū quem diligebat
ihesus sequentē. q̄ & recubuit in cena sup̄ pectus ei⁹. &
dixit. dñe q̄s est qui tradet te. **A**ug. **S**eipm̄ dicit
discipulū quem diligebat ihesus. q̄ ip̄s p̄ ceteris & fami
liari diligebat. ita ut in p̄uuo sup̄ pectus suū discū
bere faceret. **C**redo ut isti euangely qd̄ p̄ eū fuerat
p̄dicatur. diuinā excellētiā hoc mō alio cōmenda
ret. sicut qui senserit & h̄y nō p̄mōbiles sacri eloquij
tradatores a xp̄o ioh̄ez. p̄pterea p̄ amatū q̄a ab in
eunte puericia castissim⁹ vixerit. sequitur. **N**unc ḡ
cū vidisset petrus dixit ihesu. Nūc h̄ autē quid. **C**ris.
Pē nūq̄d nō moriē. & ip̄e ut q̄dam exponit. seq̄
tur. dicit ei ihesus. Sic eū volo manere donec veniam. qd̄
ad te. **A**ug. Et repetitū est. tu me sequere. tanq̄m ille
ideo nō sequeret. qm̄ eū manē voluit donec veniat
q̄a facile aliud esse didū credit. q̄ qd̄ fratres credi
derunt. qui tūc erant. **S**equitur em̄. **C**ris. ḡmo iste
inter fratres q̄a discipulus ille nō moriē. Sed hanc opi
nionē ioh̄es ip̄e abstulit dicens. Et nō dixit ihesus nō
moriē. sed sic eū volo manere donec veniam. qd̄ ad te.
Sed cui placet adhuc resistat & dicat vey esse qd̄
ait ioh̄es. nō dixit dñm q̄ discipulus ille nō moritur
sed hoc tū significatum esse talitō verbū. qualia eum
dixisse narrauit. **C**ris. **V**el dicit xp̄e nō negauit
ioh̄em mortuū. **N**ā q̄quid ouit. moriē. Sed dixit
volo eū viuere usq̄ ad mundi finē. & tūc p̄ me pa
tietur martirij. & iō facent adhuc illum viuere. ab
antixpo vō debere occidi. vna cū h̄ia p̄dicatur. nō
men xp̄i. Sed & si assignet ei⁹ sepulchri viuens q̄
dem illud intravit. postea discessit. **A**ug. **V**el fo
re aliquis in illo sepulchro qd̄ est apud ephesū. dor
mire potest. q̄ mortuū iacere cōtendat assumis i ar
guentiū q̄ illic terra sensim stare & quasi ebullire p̄
hibet. atq̄ hoc ei⁹ ablatū fieri p̄mātor assueris.
Sed cur ei⁹ discipulo quē pro ceteris diligebat. pro
magno munere longū in corpore dona uerit somnū
cum beatū petru p̄ ingentem martirij gl̄iam. ab onā
corporis absoluerit. atq̄ cōcesserit. quod paul⁹ se cō
cupiscere dixit. dissolu & esse cum xp̄o. **S**i autē ve
tbi quod semp̄ sp̄asit fama aut ideo fit. vō eo mō cō
mendat p̄iosa mors ei⁹. qm̄ nō eā p̄mēdat martirij

Aut ppe aliqd aliud qd nos laet mmet tñ qstio cur
dixit dñs d homie morituro sic eū volo manē do
nec veiam ill' edā mouet ad qrendū cur iohes pl'
dilexit dñs. cū ipm dñm pl' dilexerit petr' quātū
ipē sapio meliorē q pl' diligit xpm felidore vō qz
pl' diligit xpc facile rñderim si iusticiā liberatoris
nri quāmodū defendere puerē. aggrediaz igiē d
soluēda qstioe cā mgēa duas vitas sibi dimit' p'dica
tas nouit ecclia qz vna ē in fide. altera in spe. Ita
scata ē p aplm petr' ppe aplus sui p'mati. Illa p
iohem id huic d' seque me p imitator' scz pferendi
epalia mala. de illo vō d' sic eū volo manē don'. ve
niā qñ d. cu me seque p imitator' pferēdi epalia ma
la. Ille mmet don' sēpiēna venio r'dditur' bona qd
ap' dia pē p'feda me seque adio informata mee
passiois exēplo. ichoata vō p'teplato m'eat don'
veio p'feda cu vener' qd nō sic intelligēdū ē. q. d.
rem. mē vel p'm. mē s; exp'dare qñ p eū feat quod
eū venent xpc implebit. in hac at' adua. vicia qnto
magis xpm diligit' tanto facili' liberamur a malq;
at ipē nos min' diligit' qles nos sil' & hinc iō liberat
ne sp' tales sim'. Iō vō apli' nos diligit' qm qd ei di
splicēat & q' a nob' auferat nō hēbim'. amet g' eū
petr' ut ab ista mortalitate liberemur amē ab eo iō
hāna vt i illa imortalitate fuemur. cur g' iohes
mā' eū diligebat qz petr' si eā vitā scabat in q est
m'to apli' diligeō' n' qz p'terea didū ē. volo eū ma
nerē. r. exp'dare. don' veiam. qñ & ipm amozē q tē
multo aplior' ent nōdū hēm' s; exp'dat' fūem ut dū
ipē venent hēam'. hoc g' p petr' featū ē pl' aman
tem. s; min' amari. q' min' nos amat xpc misos qz
bratos. vitatis at' p'tem placōz qñ' tūc fūta est. min'
amā' qz nūc nōdū nouim'. nec hēm'. nēo tñ istos in
figura aplos separat. & in eo qd scabat petr' ambo
erāt & in eo qd scabat iohes ambo fūti erāt. **Uolo.**
Uolo. sic eū volo manē. r. nolo eū p martiriū plū
mare seo exp'dare eū i placidā absolucōz caris sue
qñ ego venies r'apia eū m'ēna bēitudie. **Uolo.**
Uolo. Del at' totū in h' q dicit dñs petro seque me cundo
rū fidelū p'laeuzā & instruit. **Uolo.** at' & seq' intelligas
h' imitacōz in cūctis & vō & opib' oñe edā affectōem
ad ipm qā q nob' astrictioes sūt hos seq' nos volum'.
Uolo. Si vō dixerit qz quāliē ignē iacob' ebronū
assūp'te ierolimoyā illud unqz dicit qñ petr' orbis
ēraz mēdromayū m'g'm. seque. puerus petr' vi
die illū discipulm ec' nō sine cā recolat illā accubatoz
s; ut oñdat quantā petr' hēbat fiducia p' negacōem
q em in cena nō audebat i'rogare. s; iohām m'roga
cōz omisit huic & p'p'osita f'm credita ē & non soluz
nō omittit alteri m'rogare q ad ipm p'ntē s; r' re
liq' ipē p alijs m'g'm i'rogat. qā igiē magna ei p'dix
erat dñs & orbē ēraz omisit & martiriū p'nūdaue
rat & amozē p'fētat' fūat amphozē volēs & iohes
omunicacōe accipe dixit hic at' qd' q d nōne eadez
nobiscū veniet via. valde em iohem amabat petr' &
p euangeliū oñe eoz colligato & in actib' ap'loz. sic
igiē nunc vicē reddidit petr' iohanni. estimans em
eū velle m'rogare de seipō & nō audere ipē p eo su
scipit m'rogationē. Quia vō debebat orb' terrarū
p'uratōz accipe nec oportebat eos de reliquo sibi in

uicem esse giundos qd esset damnū orbi ēraz. p'p'e
rea dñs dicit fm literā grecā. Sic eū volo manē don'
veniā. qd ad te' tu me seque. q. d. op' tibi p'missū at
tende. & p'fice hūc vō si voluero manere quid ad te'
Uolo. Qd vō d' cū venero. qdam sic intellexit
ach diceret quous qz p'ra iudeos q me crucifixerūt
veniā pcutiens illos baculo romanoz. auimem tūc
ap'm ul' q ad vespasiani ep' cū iherusalem capiēda
erat in locis illis p'p'atū. vel dicit dum venero id ē
dū hūc volēs dirigas ad p'dicandū. te nanqz nūc diri
go ad orb' p'p'ficacōē. & i h' seque me ipē vō maneat
hic donec & eū educam. sic te. **Uolo.** Deinde euan
gelista discipuloz op'mionem ponit & corrigit ut su
pra didum est.

Uolo. Hic ē discipulus ille q testimonium p'hibet
de his & scripsit hec & scim' qz testimonium ei'
vex' ē sūt aut & alia multa que fecit. **Uolo.**
que si scribāt p singla nec ipm arbitror mū
dum cape eos qui scribendi sunt libros.

Uolo. Quia ex multa certitudine scripsit iohes.
non refutat sup'p' testimonium in medium ferre.
Vnde dicit hic est discipulus ille qui testimo. p. de his. Cō
suetudo em est cū palde vā dicam'. nostrum testio
nium nō denegare. & multo magis ille qui spiritū
dō scēbat. Vnd' & ali' apostoli dicebant nos sum'
testes horum. **Uolo.** Et scri. hoc quod ipse sol' dicit
quia posterior ad scēbandū venit xpo monentē. vā
de & frequenter ostendit xpi ad se amozem. occulte
insinuans causam ex qua ad scēbandū p'cessit & sic
dignum faciens hunc sermonem ex sua dignitate
Uolo. Et sci. quia vō est te. eius. Omnis em ade
rat. & neq' cū crucifigeretur d'fuit. & mater ei com
missa est. que sunt signa amoris. & q' cum certitudi
ne sciat oia. **Uolo.** Et si aliq' nō credat inducunt ad creden
dum ex hoc quod subditur. Sunt autē & alia mul
que se. ic. Vnde manifestum est q' nequaquā scripsit ut
xpo gratiam prestarem. cū tōe existens non tōe
scripserim quot ceteri. Sed horū plura reliqui con
tumelias & conuicia in medium p'ponens eū autem
q' ad gl'iam al'eri' scribit oportet e'p'rio ea que sunt
ex probabilitate tacere que vero sūt clara. p'ponere
Uolo. Augu. Qd aut subdit. que si scri. p. sin. nec ipm
arbi. mū cape eos q' p'fieri. s; h. nō sp'as locoz ere
denō ē m'dm cape nō posse. s; capacitate legētū cō
p'fendi non posse. qñus salua rex fide plerūqz vba
excedere videm' fide qd nō fūit qñ aliqd qd erat ob
scuz ul' dubiū exponit. s; qñ id qd aptum est ul' au
get ul' extenuat nec tñ a tramite scēnde vitatis eri
ratur. qñ sic verba rem que indicat' excedunt. vt
voluntas loqueutis nec fallentis aparet. hunc lo
quendi modum greco nō ē h' p'bolem vocant. q' mo
dus sic in h' loco ita in nōnullis alijs diuinis literis
inuenitur. **Uolo.** Del hoc referendum est ad eius
qui faciebat virtutem. sicut enim nobis facile est lo
qui ita & illi & multo facilius facere que volebat. q'
ipse est super omnia deus benedictus in secula seculo
rum. **Uolo.** **Uolo.** **Uolo.** **Uolo.**

Euag
in iobāne
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

**Euāgelia scdm romane ecclesie ordinē
in iohānem de tpe & sanctis incipiunt.**

- 1. **D**ominica tertia in aduentu.
- 2. **M**iserunt iudei ab ihero.
- 3. **I**n natiuitate domini no. ihu xpi.
- 4. **I**n pñāpis erat vbum.
- 5. **I**n festo sancti ioh. euange.
- 6. **D**ixit ihu petro sequere.
- 7. **I**n octaua epiphanie.
- 8. **V**idit iohannes ihesum.
- 9. **D**ominica i. post octauā epi.
- 10. **M**u pte fade sunt.
- 11. **F**eria vi. post dñicam pñā in xl.
- 12. **E**rat dies festus iudeoz.
- 13. **F**eria v. post dñicam pñā in xl.
- 14. **D**ixit ihu turbis iudeoz ego.
- 15. **F**eria vi. post dñicam i. in xl.
- 16. **V**enit ihu in ciuitatem sama.
- 17. **S**abbato post eandem.
- 18. **P**errexerit ihu in montē oliueti.
- 19. **D**ominica quarta in xl.
- 20. **A**bit ihu trans mare.
- 21. **F**eria i. post eandem.
- 22. **E**rat pascha iudeoz.
- 23. **F**eria tertia post eandem.
- 24. **I**n die festo mediante.
- 25. **F**eria quarta post eandem.
- 26. **P**retrens ihu vidit ho. ce. a na.
- 27. **F**eria sexta post eandem.
- 28. **E**rat quidam languens.
- 29. **S**abbato post eandem.
- 30. **D**icebat ihu turbis iudeoz.
- 31. **D**ominica in passione.
- 32. **D**icebat ihu turbis q̄s ex vo.
- 33. **F**eria secunda.
- 34. **M**iserunt pñāpes & pharisei.
- 35. **F**eria tertia.
- 36. **A**mbulabat ihu in galilea.
- 37. **F**eria quarta.
- 38. **F**acta sunt encenia iherosoli.
- 39. **F**eria sexta.
- 40. **C**ollegerunt ergo consiliū.
- 41. **S**abbato.
- 42. **C**ogitauerunt autē pñāpes.
- 43. **F**eria i. post dñicam in rantis.
- 44. **A**ntē sex dies pasche.
- 45. **F**eria v. in cena domini.
- 46. **A**ntē diem festum pasche.
- 47. **F**eria sexta in parasceue.
- 48. **E**gressus ihesus cum.
- 49. **F**eria quarta post dñicam resurre.
- 50. **C**onm festauit se ihesus.
- 51. **F**eria v. post eandem.
- 52. **M**aria stabat.
- 53. **S**abbato post eandem.
- 54. **V**isa sabbati maria magda.
- 55. **D**ominica i. post pascha.
- 56. **C**um sero esset.
- 57. **D**ominica secunda.

- 1. **E**go sum pastor bonus.
- 2. **D**ominica tertia.
- 3. **M**odicum & iam non.
- 4. **D**ominica quarta.
- 5. **D**ado ad eum qui mi.
- 6. **D**ominica quinta.
- 7. **A**men dico vobis. si quis pete.
- 8. **D**ominica post ascensionem.
- 9. **C**um venerit para.
- 10. **I**pentecosten.
- 11. **S**i quis diligit me.
- 12. **D**ominica. xx. post penete.
- 13. **E**rat quidem regulus.
- 14. **I**n festo sancti thome. apo.
- 15. **T**homas vnus de xij.
- 16. **I**n festo apol. philippi & iacobi.
- 17. **N**on turbetur cor vrm.
- 18. **I**n inuentione sancte cruds.
- 19. **E**rat homo ex phaniseis.
- 20. **I**n festo sancti laurencij mart.
- 21. **M**isi granum frumenti.
- 22. **I**n exaltatione sancte crucis.
- 23. **M**anc iudicium est.
- 24. **I**n vigilia sancti andree.
- 25. **S**tabat iohan. & ex discip. duo.
- 26. **T**home maruris.
- 27. **E**go sum pastor bonus.
- 28. **I**n vigilia apo. pe. & pauli.
- 29. **D**ixit ihu simoni petro.
- 30. **I**n vigilia vnus apostoli.
- 31. **H**oc est pceptum meum.
- 32. **E**go sum vitis vera.
- 33. **N**ec mando vobis.
- 34. **I**n natali vnus marti.
- 35. **M**isi granum frumenti.
- 36. **P**ascha vsq̄ ad penete.
- 37. **E**go sum vitis & vos palmitee.
- 38. **D**e spulando.
- 39. **S**i quis diligit me.
- 40. **D**e trinitate.
- 41. **C**um venerit paraclit?
- 42. **A**d missam beate viginis.
- 43. **S**tabat iuxta crucem.
- 44. **I**n agenda moiturum.
- 45. **D**ixit marcha ad ihm.
- 46. **O**mne quod dat mihi pater.
- 47. **A**men amen dico vob q̄a venit ho.
- 48. **E**go sum panis viuus.
- 49. **I**n vigilia ascensionis.
- 50. **S**ubleuatis oculis in celum.
- 51. **I**n vigilia penete.
- 52. **S**i diligitis me mandata mea s.
- 53. **F**eria secunda.
- 54. **S**ic deus dilexit mundum.
- 55. **F**eria tertia.
- 56. **A**men amen dico vobis qui non in.
- 57. **F**eria quarta.
- 58. **N**emo potest venire ad me.
- 59. **I**n die corporis xpi.
- 60. **C**aro mea vere est abus.

minu oibi Eray pte
eū volo manē don
op' ubi omiffū at
manere quid ad te
qdam sic intellexere
s q me crucifixerūt
anoz. autem em hūc
berusalem capiēda
at dum venero idē
ū. te namq̄ nūc dnt
me ipse vō manea
erit. Amde exan
dit & conigit ut fu

stimomū phitet
2 qz testiomū ei?
a que fecit ihu?
ipm arbitros mū
i sunt libros.

adme scripsit iohes.
n in medum ferre.
stimo. p. de his. Cō
am. n. nostrum vltio
is ille qui spiritus
dicebant nos sum?
xc quod ipse sol' dū
it xpo moncat. va
o se amore occulte
abandū pcellit & sic
em ex sua dignitate
us. Qmto em ad
fuit. & mater ei com
& q̄ cum certitudi
inducunt ad creden
ne autē & alia mil
nequaq̄ scripsi ut
existendo non vō
ū plura reliqui con
pponens eū autem
e srio es que sunt
s hie clara. pponere
seri. p. su. nec ipm
is spao locoq̄ cre
ppacitate legētū cō
za fide plerūq̄ vba
ū aliqd qd erat ob
qd aptum est ut au
e fcande vitatis ers
dicat excedunt ve
apareat. hunc lor
tolem vocant. q̄ mo
alq̄s diuinis literis
rendum est ad eus
m nobis facile est lo
ere que volebat q̄
atus in secula secula